Centrul Pentru Perfecționare în Educație
TeachIT

WWW.TEACHIT.RO

Revista Educațională TeachIt

NUMĂRUL 7 VOLUMUL 2
ISSN 2971-8619
ISSN-L 2971-8619

CENTRUL PENTRU PERFECȚIONARE TEACHIT

VALEA ARGOVEI 2023

Centrul Pentru Perfecționare în Educație
TeachIT

Simpozionul Național

„DE LA STANDARDE LA EXCELENȚĂ:

Modelarea educației”

Volumul 2

Educație Incluzivă și Diversitate

Cuprins

Albert Eva 8
Albu Lucia 11
Alexander Crizantema 17
Almajanu Adriana 20
Amza Natalia-Mihaela 22
Andrei Ana-Maria 25
Andronic Dina-Mihaela 28
Anghel Daniela 31
Apan Lidia Daniela 40
Apaz Ana-Maria 43
Apostolie Ana Maria 46
Badescu Diana Adriana 50
Baltag Aliona 53
Baltaretu Constanta Carmen 57
Baluta Izabela Roberta 60
Barbu Emilia Gratiela 63
Blaj Daniela 66
Boghetu Lidia Narcisa 69
Bolbos Tamara 71
Bolbotina Mirela 75
Boldor Marilena 79
Borz Cristina 82
Braga Roxana 86
Bratu Teodor Cosmin 97
Brinzan Ligia-Daniela 100
Brote Ioan Victor 103
Buha Alina Ancuta 118
Buzogany Elisabeta 121
Calistru Cristina 128
Calma Bianca 131
Cernat Monica-Iuliana 136
"Chiburta Mirela-Nicoleta, Munteanu Gabriela" 141
Chiriac Simona 144
Ciubotariu Beatrice Liliana 147
Ciupitu Aldea Simona 151

Clicinschi Camelia 154
Clinciu Madalina 157
Cobzaru Mihaela 161
Cojocaru Laura 163
Comsa Ancuta 167
Corcodel Mariana 174
Cornea Maria 176
Cotoroiu Mariana 179
Damian Nuti 182
Dan Crina Manuela 184
Dediu Otilia-Crina 187
Deiak Daniel Cosmin, Reti Maria Adela 189
Dima Elena Cristina 193
Dinuta Ionela Camelia 196
Dogaru Nicuta Aura 198
Dolcescu Bogdan 199
Dragan Maria Liana 201
Dragomir Loredana 204
Drambu Steluta 207
Dumitra Mihaela-Alexandra 209
Dumitru Loredana 213
Fabian Natalia Miriam 215
Farcas Claudia 231
Fasie Mirela 235
Filipoiu Madalina-Ramona 240
Flore Aurica- Maria 243
Florescu Maria Raluca 247
Gavril Roxana-Elena 251
Ghengeaua Daniela 253
Gheorghe Corina 261
Grigore Adina- Gabriela 264
Grosu Cristina Elena 270
Gutes Catalina 272
Iacob Carmen, Tomozi Maria 273
Iancu Claudia 278
Ianos Cecilia 281
Ilie Florina 286

Iordache Maria Ecaterina 288
Iuanutiu Narcisa 292
Juverdeanu Gabriela 294
Koteles Ionela 296
Lazar Iulia Stefania 298
Luca Ionela 300
Lucaciu Anca Maria 305
Lupu Adina – Ioana 313
Macovei Claudia 317
Malanca Mihaela 321
Manciulea Mihaela Elena 324
Mara Monica 326
Marc Aurica 328
Marge Loredana 332
Matei Maria-Roxana 334
Mates Rodica 340
Merticaru Geanina 343
Milotinescu Dan, Milotinescu Irina 348
Mirlogeanu Anemona, Stocheci Iulian 352
Miron Geanina 354
Mocanu Veronica 363
Moldoveanu Andreea 368
Moncea Elena 372
Morarasu Mioara 375
Nasta Adina-Laura 379
Nedelcu Cristina 387
Nemut Valeria-Stefania 390
Nicolae Silvia 393
Noghi Nicoleta 396
Oancea Ferestean Monica 398
Oanea Paraschiva 400
Oniceanu Anisoara 404
Opruta Speranta Sultana 407
Orgas - Muresan Daniela -Mariana 409
Petricica Luminita 412
Piele Elena-Roxana 416
Popa Corina 419

Popa Mihaela 424
Popescu Camelia 428
Popescu Olimpia Mariana 431
Preda Carmen 435
Preda Tudorita 439
Pricopi Liliana 442
Purcaru Mariana 445
Rachina Teodora 447
Radu Alina Simona 449
Radu Manuela 451
Rapianu Raluca-Elena 463
Rasca Delia Ionica 469
Reabschi Adriana 471
Romaniuc Carmen 475
Rosenauer Petronela 477
Runcan Aspazia Lucia 479
Saizescu Cristina-Alexandra 482
"Sandu Dumitru, Sandu Monica – Ștefania" 488
Satala Teodora Gabriela 491
Sava Alexandra 498
Schenker Muresan Sorina Emilia 503
Scutaru Gabriella 505
Serghiac Nona 508
Sisoe Corina Aniela 510
Spinu Elena Camelia 512
Stan Adina 520
Stanciu Daniela 524
Stefan Dorina 526
Strainu Ana Maria 528
Sturz Oana 530
Surlica Mariana 534
Szabo Iudit 537
Taicutu Rodica 541
Tanase Daniela 546
Tarnita Marieta Amara 549
Tatra Elena Alina 554
Temle Elenuc 557

Tibre Ana-Maria 558
Tiron Cristina- Mihaela 560
Tomescu Elena 562
Tudor Adriana 564
Tuta Camelia-Elena 567
Udrescu Luminita 572
Ungureanu Marinela 575
Vaduva Ioana Alexandra 579
Vaju Bianca 582
Vasile Elena 586
Vasile Madalina 590
Vermesan Danuta 596
Virna Andreea 600
Vlasceanu Daniel 603
Voicu Florentina 607
Voinea Raluca Eugenia 610
Zagrai Iasmina Lavinia 615
Zaharia Oana Simona 617
Zbranca Maria-Lacrimioara 621

FACILITATORI DE ÎNVĂȚARE DIGITALĂ

Prof.Albert Éva

Liceul Tehnologic"Joannes Kájoni",Miercurea-Ciuc

Namepicker Ninja, Gosoapbox, BouncyBalls, WordArt, coduri QR

Tragerea la sorți pe grup

Dacă doriți ca grupurile dvs. să se reunească la întâmplare, există, de asemenea, interfețe digitale foarte simple și ilustrative. Un exemplu este **Namepicker Ninja**. Accesând pagina https://namepickerninja.com/ , faceți clic pe "Add Name" pentru a șterge scriitori celebri de limbă engleză și introduceți în schimb numele elevilor. Când ai terminat,"Go!" pentru a începe extragerea. Puteți elimina numele extras din listă înainte de următoarea extragere apăsând butonul "Remove name from list". Apoi faceți clic pe "Go!" pentru următorul membru al echipei.

O pagină similară http://www.transum.org/software/RandomStudents/ , unde puteți salva lista elevilor introduse și apoi sortați elevii în grupuri.

Feedback

GoSoapBox este o platformă, unde vă puteți conecta cu elevii înainte, în timpul și după lucrul în grup: puteți face sondaje, chestionare, dar pot pune și întrebări despre materialul lecției, astfel încât să poată oferi feedback dacă nu au înțeles ceva sau dacă s-au blocat sau au rămas în urmă. "*Confusion Barometer*" specifică câți oameni au înțeles un subiect și câți s-au blocat. Acest lucru ne oferă posibilitatea de a face un pas înapoi de la planurile noastre inițiale sau de a schimba modul în care abordăm un anumit subiect.

Interfața este destul de simplă de utilizat, deși este în limba engleză. 15 diapozitive arată cum să o utilizați: https://www.slideshare.net/gosoapbox/getting-started-with-gosoapbox-25965556

După înregistrare (din păcate, nu există facilitare Facebook sau Google, dar este suficientă o adresă de e-mail) pe pagina http://www.gosoapbox.com/ , profesorul poate crea așa-numitele evenimente, la care elevii clasei sau grupului dat se pot conecta cu un cod de nouă cifre. Puteți alege dacă doriți să vă înregistrați cu un nume sau un mod anonim. De asemenea, îl poți crea apăsând pe fila "Your Events Create". După ce i-ați dat o adresă, veți vedea un cod din 9 cifre pe care să-l partajați cu elevii, pe care trebuie să-l introducă pe pagina de "app.gosoapbox.com". Mergând mai departe, puteți alege să creați un test *(Quizzes),* un sondaj *(Polls*), o dezbatere (*Discussions)* sau pur și simplu să vedeți cine unde stă cu ceea ce vedeți / auziți *(Confusion Barometer).*

BouncyBalls - Sonometru

Munca bună vine cu sunet, cel puțin în majoritatea comunităților. Cu toate acestea, zgomotul este adesea deranjant și îngreunează colaborarea. **BouncyBalls** este un site web unde bile mici, emoji, bule sau globi oculari (!) indică niveluri de zgomot. Interfață foarte simplă. Mergând în partea https://bouncyballs.org/ , pornim microfonul cu pictograma microfonului din colțul din dreapta sus. Apoi putem regla sensibilitatea, gradul de sărituri, forma bilelor și ce semnal să dăm dacă există prea mult zgomot. Pentru acest semnal, desigur, aveți nevoie de un difuzor, dar cred că merită. Preferatul meu personal, care în engleză este sub porecla *Shush*. Încercați-l, le place atât celor mai mici cât și celor mari.

Wordart - cloud de cuvinte

https://wordart.com/ este un constructor de cloud de cuvinte care are un facilitator de înregistrare, vă puteți înscrie cu conturi Facebook și Google.

După înregistrare, puteți face clic pe butonul ”Create” pentru a crea cuvântul cloud.

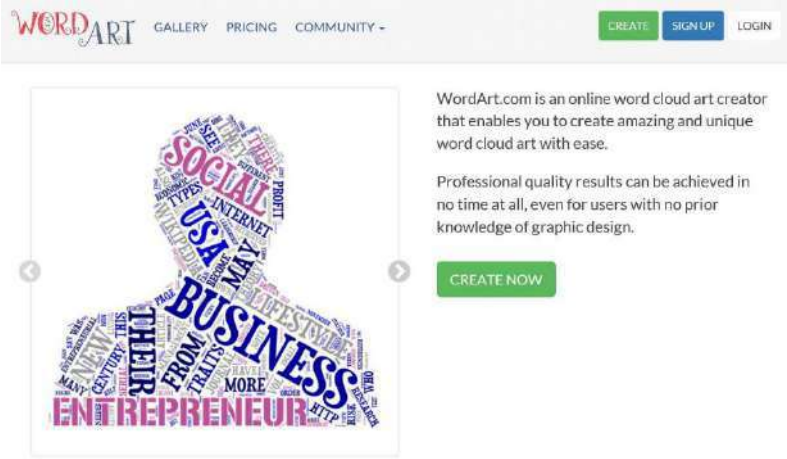

Sub fila ”Words”, faceți clic pe ”Import” sau pe ”Add” pentru a introduce text.

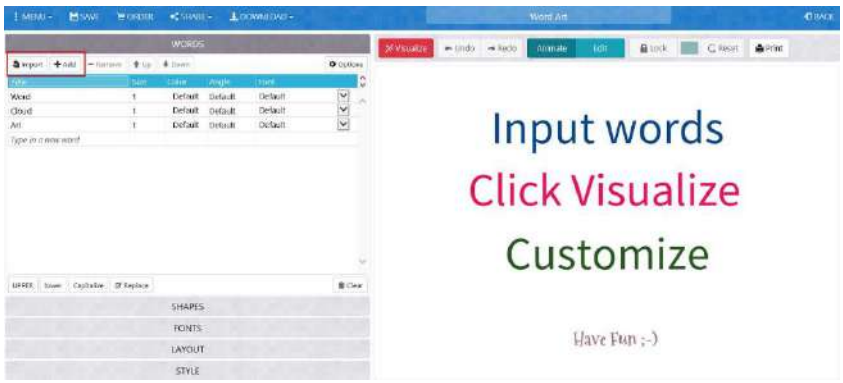

Și pe celelalte file, puteți seta fonturi, culori, orientări și, cel mai important, forma norului.

În sfârșit, cum să generați un cod QR în care puteți ascunde aproape orice?

Mergând la pagina https://wwwqrcode-monkey.com/, putem alege din filele de pe bara albastră ce conținut dorim să ascundem.

Pentru a insera un link, selectați URL. În fereastra ”YourURL”, copiați și lipiți site-ul web pe care doriți să îl partajați. Dacă doriți să ascundeți textul, cum ar fi o evaluare text a proiectului, selectați ”TEXT” și tastați textul de criptare în fereastra ”Your Text”.

În dreapta, sub exemplul de cod QR, mutați glisorul ”Quality” la cel mai înalt: ”High Quality”(aceasta vă va oferi o rezoluție bună).

Apăsați ”Create cod QR” și apoi apăsați ”Download PNG”. Codul QR generat va fi apoi descărcat pe aparat.

Acest cod QR poate fi codificat cu un cititor de cod QR descărcabil din Magazin Play, este suficient să introduceți cititorul de cod qr în motorul de căutare Store și să descărcați aplicația gratuită pentru telefoane sau tablete.

Copiii iubesc puzzle-urile, puteți ascunde textul unei sarcini de grup în spatele unor astfel de coduri și puteți începe clasa interesant.

Web/Bibliografie:

- https://namepickerninja.com/
- https://wwwqrcode-monkey.com/
- https://bouncyballs.org/
- http://www.gosoapbox.com/
- http://www.transum.org/software/RandomStudents/
- Carol S.Dweck,*Schimbarea mentalității*-2015

Exercițiile de respiratie în terapia tulburărilor de vorbire

Prof. Albu Lucia, Școala Gimnazială Comuna Dumbrăviţa

Respirația are un rol esențial în supraviețuire, dar și în vorbire și mai cu seama în corectarea tulburarilor de limbaj. Prin respirație corectă și puternică se realizează articularea corectă a sunetelor astfel în ședintele de logopedie este necesar să se realizeze exerciții de respirație.

obiective ale unor exercițiile de respirație:

- Poziția corectă a corpului: umerii și capul să fie drepți, bărbia relaxată, coloana dreaptă și musculatura cutiei toracice relaxată, poziția respectivă o respirație puternică;
- Dezvoltarea și întărirea respirației diafragmice –pentru a creea un spațiu mai mare în plămâni pentru ca aceștia să primească o cantitate mai mare de aer. Întarirea diafragmei reprezintă un suport eficient pentru volumul vocii:
- Controlul asupra aerului (inspir- expir), susține puterea si rezonanța vocii dar și fluenta în vorbire.
- Diferențierea și conștientizarea respiratiei nazale de cea orala.

Neregularități în procesul de coordonare a respirației apar frecvent în perioada de copilărie ce se datorează unei continue dezvoltări a organismului:

- tipul de respirație superioară cu ridicarea umerilor
- în timpul inspirației cutia toracică își mărește diametrul prin ridicarea exagerată a umerilor, ceea ce formeaza contracțiile musculare ale gâtului și împiedică emisiunea vocală (bălbăiți)
- respirația forțată cu mișcări bruște și exagerate. În acest caz se utilizează o cantitate prea mare de debit expirator, astfel încât ultimele cuvinte dintr-o propozitie se realizeaza prin consumul aerului de rezervă din plămâni; determină instalarea unei stări de oboseală, ceea ce influențează cursivitatea exprimării;
- mișcări respiratorii superficiale și foarte frecvente, asftel încât se produce o inspirație după fiecare cuvânt sau chiar în mijlocul acestora;
- încercări de vorbire în timpul inspirației și nu al expirației cum ar fi normal.

Coordonarea dintre inspir și expir se face prin exerciții ce privesc respirația, atât în stare de repaus, cât și în timpul vorbirii. Exerciţiile de respiraţie trebuie să respecte anumite

norme igienice precum:– efectuarea lor se realizeaza în camere aerisite sau chiar în curte; – eficiența lor este mai ridicată dacă se realizeaza la începutul primei ore sau chiar pe parcursul activităților în momentul instalării oboselii copiilor; – selecția exercițiilor se realizează cu condiția că efectuarea lor să întărească musculatura abdominală, a toracelui și a gâtului.

Exercițiile de respirație realizate în timpul sedințelor de logopedie se împart în: exercitii de respirație non-verbale și exerciții respiraţia verbală. Exercițiile de respirație non-verbale constituie o etapă premergătoare pentru respiraţia verbală.

Exercitii de respirație non-verbale:

-exerciții de mișcări ritmice de dans;

-exerciții de mișcări ale membrelor inferioare asociate cu controlul undelor respiratorii;

-exerciții de control diafragmatic;

-exerciții de mișcări a unei bărcuțe de hârtiei de apă, stingerea flăcării unei lumânări, baloane de săpun, cântarea la diverse instrumente muzicale.

Exercitii de respirație verbale:

-exerciții de pronunțare a vocalei ” a” pe toată perioada unei expirații;

-exerciții de producere a onomatopeelor pe toată durata unei expirații:

-exerciții pe producere a unor silabe, alternate pe lungimea unei unde expiratorii;

-exerciții de producere a unor cuvinte, prelungite la prima/ultima silabă pe durata lungimii unei unde expiratorii;

-exerciții de pronunțare a cât mai multor cuvinte pe durata unei expirații, cu suport imagistic;

Exerciții pentru dezvoltarea motricității a aparatului fono-articulator;

-exerciții pentru antrenarea musculaturii feței: -masaj;

-exerciții de unflarea obrajilor;

-exerciții pentru buze (imitarea mamei când se dă cu ruj, pupici, botic de maimută, mișcări stânga/dreapat);

-exerciții pentru limbă (imitarea ceasului, mișcări stânga/dreapta, sus/jos, imitarea pisicii când bea lapte, bombonica în obraz, ursul mânâncă miere, spălatul de dinți);

-exerciții pentru vălul palatin (gargară, borborosirea într-un vas cu apă, pronunția sunetului ”a” întins pe spate, căscatul, oftatul);

Exerciții pentru dezvoltarea auzului fonematic:

-exerciții de identificare de onomatopee –exerciții de indentificare a unui sunet (ex. când auzi sunetul ”a” ridică mâna dreaptă, când auzi sunetul”r” bate din palme)

-exerciții cu serii de silabe paronimice (ex.sari în două picioare când auzi sunete la fel, și stai nemișcat când ele sunt diferite – pa-pa, pe-pe, mu-mu, nu-ni, etc.)

-exerciții cu perechi de paronime monosilabice/ bisilabice (ex.se prezintă copilului două perechi de cuvinte paraonimice – dac și lac- i se cere să bată din palme dacă aceste sunt la fel sau să ridice mâinile dacă sunt diferite; apoi i se arată și cartonașele imagistice cu cuvintele date, ca apoi să pronunțe cuvintele;

-exerciții cu propoziții simple (logopedul rostește o propoziție- Maria are un lac- copilul are posibilitatea de a alege dintr-o serie de cartonașe imaginea corespunzătoare cuvântului lac);

Exerciții pentru dezvoltarea vocabularului

-exerciții de denumire a obiectelor concrete, familiare copilului (fructe, legume, obiecte de igienă personală, obiecte vestimentare, anotimpuri, animale, acțiuni);

-exerciții de formare a propozițiilor scurte (2 cuvinte: Subiect și Predicat) cu obiectele și verbele familiare copilului, pornind de la situații concrete și imagini;

-exerciții de portivire a unei imagini cu obiectul concret (imaginea unei mingi cu ”o minge”, imaginea unei câni cu ”o cană” – se vor da mai serii de imagini și cuvinte, dar și elemente care distrag atenția, apoi se pronunță cuvântul cerut);

-exerciții de sortare și categorizare (ex. Pe fiecare categorie lexicală copilul trebuie să sorteze obiectele date: să pună fructele la fructe și legumele la legume, numindu-le);

-exerciții de numărare (ex. Să numere mulțimi de maxim cinci obiecte- Câte mere ai? – Dar roșii? etc);

-exerciții de imitare a unor acțiuni ilustrate pe cartonașe (ex. Bate din palme, zâmbește, scrie, desenează);

-exerciții de încadrare, grupare a unor imagini în categoria portivită (ex. roșu, verde – la culori; câine, șoarece – la animale; scaun, masă –la mobilier);

-exerciții pentru grupare în funcție de culoare și mărime;

-exerciții de potrivire a imaginilor cu propoziții scurte (ex. Băiatul cântă.)

Exerciții pentru dezvoltarea motricității fine și a coordonării oculo-motorii

-jocuri de construit;

-exerciții de mototolire, înșurubare/deșurubare;

-exerciții de scriere, colorare, dactilopictură;

-exerciții privind dezvoltarea schemei corporală;-exerciții privind dezvoltarea lateritității;

-exerciții de îmbrăcat/dezbrăcat păpușa;

-exerciții de grupare a obiectelor, jucăriilor, după un criteriul dat;

-audiții muzicale;

-exerciții de înșirare a mărgelelor pe sfoară.

Exerciții de masaj orofacial:

Inițial se realizează masarea frunții pornind de la mijlocul acestei, înspre exterior, acest procedeu se finalizează prin aplicarea unui punct depresiune. În continuare se va masa zona de sub ochi în sens invers mișcării precedente finalizându-se prin aplicarea aceloraşi puncte de presiune. Urmează masarea nasului, mișcarea care se încheie cu punctele de preniune de sub nas, deasupra buzei superioare. În continuare se va masa musculatura de la nivelul obrajilor și maxilarelor, se inițializează mișcarea de masare de la nivelul joncțiunii temporo-mandibulare, mișcarea fiind descendentă spre cavitatea bucală. Această mișcare ajută la îmbunătățirea abilităților articulatorii, de masticație și de glutiție. Continuăm prin realizarea masajului de la nivelul gurii executat prin intermediul unor mișcări circulare. Incheierea liniei de masare a gurii se realizează la nivelul zonei mediane a buzei inferioare după care se continuă cu coborârea masajului unde se realizează un punct de presiune. Va urma masarea intrabucală, aceast debutând cu masarea obrajilor prin mișcări de coborâre. Musculatura gingiilor se stimulează prin mișcări repetate din față în spate și din spate în față. Stimularea muschilor buccinatorii – se plasează indexul în cavitatea bucală pe peretele intern al obrazului, ăn timp ce degetul mare este poziționat pe față externă a obrazului se realizează o mișcare descendentă.

Limba se stimulează prin lovirea ușoară a marginilor acestei dinspre partea posterioară înspre partea anterioară punctând vârful limbii. Palatul dur se stimulează printr-o mișcare dinspre partea anterioară înspre partea centrală unde se realizează un punct de presiune.

Exerciții pentru inspir: "Mirosim florile","Ghiceste ce ai mirosit" „Urmează drumul parfumat".

*Exercitii pentru expir:"*Suflăm în morișcă", "Baloane de săpun", „Suflă în fulgi colorați"**,** „Bărcuța plutește pe apă", „Drumul iepurașului", „Zboară fulgule de nea"

*Exerciții pentru respirație diferențiată:"*Inspirăm 1,2,3… Expirăm 3,4,5", "Inspiră lung, ridicând în același timp un picior în spate, expiră lung și ridică piciorul în față."

Exerciții pentru educarea respirației verbale: Prin acest tip de exerciții se urmărește obținerea expirului mai lung decât inspirul și vorbirea în expirație fără efort:

- exerciții de pronunție a vocalelor, prelung, rar, fără efort în timpul unui expir;
- exercitii de pronunție într-un expir a unei consoane;
- exerciții de pronunție a unor grupuri de vocale pe durata unui expir (ex: ai, ei , oi, ua, etc);
- exerciții de pronunție a unor consoane însoțite de vocale, pe durata unui expir (ba, be, bi, bo, ale, ile ole, ule)
- exerciții de pronunție a unor silabe în care se găsesc grupuri de vocale sau de consoane (ex: aie, oie, uie, sta, ste, stri, cra, cre, cri, tra, tre, tri, etc.)
- exerciții ritmice de respirație însotite de mișcare și cântec (ex.: mersul numărat cu cântec, cu poezie,etc);
- exerciții de respirație (culcat pe canapea cu un caiet pe abdomen, caietul mișcandu-se în ritmul diafragmei: – la început non-verbal, – cu pronunție pe vocale, silabe, cuvinte,- cu recitare de poezii,– citire în această poziție cu voce tare.

Exercițiile de respirație sunt o serie de exerciții specializate și utilizate pentru a îmbunătăți și pentru a controla respirația, care este un mecanism vital pentru vorbirea și comunicarea eficientă.

Rolul exercițiilor de respirației stă la baza terapiei de vorbire și limbaj care va oferi individului exerciții personalizate pentru a se potrivi nevoilor și abilităților specifice. Exercițiile de respirație se dovedesc cele mai eficiente atunci când sunt utilizate cu exerciții de voce și vorbire.

Bibliografie:

- Anca, M., *Logopedie*, Presa Universitară Clujană, Cluj Napoca, Ed. a 2-a, 2007.
- Bodea, Hațegan C., *Logopedie. Terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise*, Editura Trei, București, 2016.
- Boșcaiu, E., *Prevenirea și corectarea tulburărilor de vorbire în grădinițele de copii*, Editura D.P., București, 1973
- Camarata, S., *Întârzierile de vorbire la copil*, Editura Trei, București, 2016.
- Chelemen, I., *Elemente de psihopedagogie specială*, Editura Universității Oradea, 2010.
- Gherguţ, A., *Sinteze de psihopedagie specială*. Editura Polirom. Iași, 2005.
- Guțu, M., *Logopedia I.*, Universitatea Babeș Bolyai, Cluj Napoca, 1975.

- Jurcău, E., Jurcău, N., *Cum vorbesc copiii noștri*, Editura Dacia, Cluj Napoca, 1989.
- Păunescu,C.,*Dezvoltarea vorbirii copilului și tulburările ei*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1962.
- Păunescu, C., *Tulburările de vorbire la copil*, Editura Medicala, București, 1966.
- Șchiopu,U.,Verza, E., *Psihologia vârstelor*, Editura Didactică și Pedagogică, București, Ed. a III-a, 1997.
- Verza, E., *Tratat de logopedie*, Editura Fundației Humanitas, București, Vol. I., 2003.

De la standarde la excelență –modelarea educației

„ Educaţia nu este cât de mult ai memorat, nici măcar cât ştii. Este capacitatea de a diferenţia între ceea ce ştii şi ceea ce nu ştii ”– Anatole France

prof.Alexander Crizantema

Standardele educaţionale reprezintă nivelurile de capacitate instructiv-educativă ale elevilor pe care aceştia trebuie să le atingă la finele ciclului de învăţământ – învăţământ primar, gimnazial, liceal, stabilite theoretic şi experenţial în baza valorilor educaţionale ale sistemului naţional de învăţământ şi a demersului educaţional al lumii moderne. În aspect practic, standardul traduce cerinţele exprimate la nivelul legităţilor pedagogice, la nivelul unor „norme concrete” care trebuie urmărite şi respectate în cadrul educaţional.

Evoluţia teoriilor învăţării evidenţiază o nouă direcţie în proiectarea finalităţilor pedagogice şi a acţiunii didactice ce trebuie realizată. Dacă acum 20 de ani obiectivele învăţării erau formulate la modul general, pe parcurs ele au devenit tot mai concrete şi s-au transformat în ţinte mult mai riguroase de atins prin procesul educaţional, ceea ce se datora, în primul rând, pedagogiei obiectivelor, dar şi tehnologiilor educaţionale de atunci. Astăzi finalităţile educaţiei se cer a fi formulate dintr-o altă perspectivă - cea a elevului şi a nevoilor lui de formare. Este vorba despre o nouă abordare în pedagogie – educaţia centrată cu adevărat pe elev, fapt ce impune trecerea de la pedagogia obiectivelor la realizarea unei pedagogii a competenţelor care să conducă la înzestrarea fiecărui elev cu un sistem de competenţe funcţionale, necesare acestuia în viaţă.Conceptul de standard educaţional este definit multilateral şi clar. Reperele conceptual sunt formulate prin evocarea tuturor elementelor referitoare la noţiunea de standard educaţional: scop, obiective, principii, funcţii, cerinţe, obiectele standardizării. Standardul educaţional reflect un sistem de cerinţe faţă de calitatea educaţiei corelat cu idealul educaţional şi finalităţile sistemului de învăţămînt.

Copiii își vor dezvolta următoarele achiziții: cunoștințe, abilități și atitudini având ca obiectiv atingerea unui nivel intermediar de deținere a celor opt competențe- cheie:

1.Comunicare în limba maternă –receptarea și exprimarea unor opinii, idei, sentimente, în formă orală și scrisă, precum și interacțiunea verbal clară, corectă, coerentă în diverse context școlare și extrașcolare, în funcție de nevoile și interesele proprii;cunoștințele elevilor se axează pe vocabular, fonetică, mijloacele de îmbogățrea vocabularului, gramatica, actele de limbaj, receptarea mesajelor diferitelor tipuri de texte ; abilități -argumentări de apartenență la specii și genuri literare, abilități de comunicare în diferite situații scolare și extrașcolare; atitudine pozitivă față de mesajele desprinse din textile literare, față de dialogul dintre emițător și receptor

2. Comunicare în limbi străine – identificarea unor informații, opinii, sentimente în mesaje orale sau scrise într-o limbă străină în situații concrete, exprimarea unor idei și participarea la interacțiuni verbale la un nivel care poate fi folosit corect; competența include și înțelegerea interculturală;

3. Competențe matematice și competențe de bază în ştiinţe şi tehnologii – manifestarea interesului pentru identificarea unor relații matematice și corelarea lor în context școlare și extrașcolare , explorarea și explicarea unor procese tehnologice, prin aplicarea unor metode de investigație științifică, în diferite context școlare și extrașcolare ; manifestarea interesului pentru o viață sănătoasă și un mediu curat, propice vieții

4. Competența digitală – utilizarea selectivă și creativă a resurselor și aplicațiilor informaționale și educaționale digitale complexe, ca suport al învățării de calitate;

5. A învăța să înveți – organizarea propriei învățări prin intermediul obiectivelor și planurilor simple pentru a **progresa în pași mici** atât la nivel individual cât și în cel de grup, implicând conștientizarea procesului și a nevoilor de învățare, identificând oportunitățile precum și depășirea dificultăților pentru a avea success în învățare;

6. Competenţe sociale şi civice – stimularea, însituații concrete de viață a valorilor, normelor și a obligațiilor morale, manifestarea unei atitudini positive față de sine și față de ceilalți, asumarea responsabilității pentru consecințele alegerilor făcute ; respectarea valorilor și reguli or grupurilor ,dar și valorizarea diversității acestora.

7. Spirit de inițiativă și antreprenoriat – aplicarea unor idei creative în derularea unor activități, proiecte, pe baza evaluării, manifestarea abilității de a lucra individual și în echipe pentru rezolvarea unor probleme care presupun schimb de opinii, reflecție critică, analizarea posibilităților de dezvoltare personal și identificarea problemelor comunității locale din care face parte.

8. Sensibilizare şi exprimare culturală – valorizarea unor elemente definitorii ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal, participarea la proiecte și evenimente cultural organizate local ,national sau universal; pe de altă parte, această competență vizează exprimarea ideilor, experiențelor și emoțiilor prin muzică, literatură, arte vizuale ;argumentarea unui punct de vedere privitor la valorile culturii naționale și ale culturii altor popoare.

Standardele de performanţă reprezintă specificări ale nivelului de performanţă aşteptat în achiziţia definită de un standard la finele studierii disciplinei şcolare sau ciclu de învăţământ. Standardele de performanţă sunt criterii de evaluare a calităţii procesului de învăţare.In termini concreţi, standardele constituie specificări de performanţă vizând cunoştinţele, competenţele şi comportamentele stabilite prin curriculum.

Astfel, participarea la concursurile școlare poate aduce cu sine și o schimbare de atitudine în cazul elevilor.Nu e vorba doar de elevii care strălucesc în competițiile naționale ,ci de elevii cu un nivel de pregătire mediu. Este de luat în calcul mai ales elevul mediu, care trebuie încurajat să participe la astfel de competiții pentru schimbarea de paradigmă pe care o pot aduce în întreaga sa activitate, nu numai în cea școlară. Pregătirea presupune un ritm de muncă susținut, dar și un nivel superior al cunoștințelor care trebuiesc acumulate. Astfel se va forma obișnuința, poate chiar nevoia de a funcționa la un anumit standard de calitate, pe toate

palierele vieții. Poate că la un moment dat nu va mai fi de ajuns împlinirea formală a obligațiilor școlare. Iar acestea la rândul lor nu vor mai fi neapărat o corvoadă, strecurându-se și un pic de pasiune, precum și nevoia unei cunoașteri aprofundate și a muncii bine făcute. Concursurile sunt competiții școlare pe discipline de studiu/domenii de pregătire, interdisciplinare și transdisciplinare, care au ca obiectiv general stimularea elevilor cu performanțe școlare înalte sau care au interese și aptitudini deosebite în domeniul științific, tehnico-aplicativ, cultural-artistic, socio-uman sau sportiv. Acestea promovează valorile culturale și etice fundamentale, spiritul de fair-play, competitivitatea și comunicarea interpersonală. Indiferent de domeniul lor sau de premiul oferit, prin competiţiile şcolare se stimulează creativitatea şi gândirea critică, se oferă motivația atât de necesară în procesul de învățare, se conturează talente, abilități și cunoștințe, contribuind la dezvoltarea personală și profesională a elevilor.

Participanții la concursuri școlare de mai mică anvergură, cu toții sunt parte dintr-un mare proces de devenire personală. Munca susținută și obiectivele mai mari sau mai mici le vor deschide cu siguranță noi orizonturi acestor tineri care bat la porțile vieții.

Iată cum participarea la concursuri școlare poate deschide drumul spre excelență în viață. Căci dincolo de performanța într-un anumit domeniu – care poate rodi într-o carieră de succes sau nu – stă pregătirea pentru viață a tinerilor, de lipsa căreia e atât de învinuită școala românească azi.

Angrenarea în competiție oferă fiecărui elev participant oportunitatea să lucreze într-o echipă , fapt ce permite acumularea de experiență în analizarea standardelor propuse și atinse, în evaluarea oportunităților și riscurilor în cazul nepregătirii temeinice. Elevii au șansa de a-și exersa și forma competențe și abilități de înțelegere a tot ce își pune amprenta asupra mediului lor real.

Bibliografie:

1. Standarde de eficienţăaînvăţării. – Ch. : Lyceum, 2012 (F.E.-P. “Tipogr. Centrală”)
2. Tribuna invățământului-25/02/2020
3. Legea_invatamantului_preuniversitar_nr_198.pdf

CULTIVAREA DRAGOSTEI PENTRU FOLCLOR ŞI TRADIŢII ÎN ACTIVITĂŢILE ŞCOLARE

Prof. înv. primar Almăjanu Adriana
Şcoala Gimnazială "G. D. Ghica" Peretu

Expresie a vieţii unui popor în toată complexitatea ei, surprinsă în urcuşurile ei luminoase sau în momentele dureroase, folclorul reprezintă un tezaur nepreţuit din zestrea spirituală a poporului nostru.

Obiceiurile tradiţionale cuprind o multitudine de manifestări care ilustrează raportul omului cu natura şi cu lumea înconjurătoare, relaţiile interumane şi cele dintre individ şi comunitate, cunoscând o amplă desfăşurare în viaţa satului şi implicând participarea întregii colectivităţi. Multe din aceste obiceiuri sunt însoţite de versuri, cântece şi jocuri, devenite cu timpul speficice. Acestea contribuie la crearea unei atmosfere plăcute si tonifiante.

Obiceiurile noastre religioase au rădăcini adânci trăgându-se din religia geto-dacilor, a romanilor şi a creştinilor din Orientul apropiat. Românii secolelor trecute, păstrători ai unor valori spirituale profunde, au ştiut să-şi înfrumuseţeze viaţa cu obiceiuri şi sărbători ale sufletului ancorate în realitatea ocupaţiilor lor de fiecare zi, dar şi în ritualuri care evocă suferinţele şi pătimirile neamului.

Serbările școlare marchează evenimentele importante din viața școlarului. Din punct de vedere educativ importanța acestor activități constă în dezvoltarea artistică a elevului precum și în atmosfera sărbătorească instalată cu acest prilej, ele contribuind la completarea procesului de învăţare, la dezvoltarea înclinaţiilor şi aptitudinilor şcolarilor, la organizarea raţională şi plăcută a timpului lor liber.

Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă de voie bună şi optimism, cu însufleţire şi dăruire la astfel de activităţi.

Dascălul are, prin acest tip de activităţi, posibilităţi deosebite să-şi cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul principal – pregătirea copilului pentru viaţă.

Elevii trebuie îndrumaţi să-şi orienteze atenţia spre fondul străbun de valori artistice pentru a-l aprofunda, a-l iubi şi a-l răspândi, iar noi, dascălii, suntem chemaţi să-i ajutăm în acest sens.

Cunoaşterea obiceiurilor şi a tradiţiilor populare locale are o importanţă deosebită, datorită conţinutului de idei şi de sentimente, a faptelor care oglindesc trecutul bogat şi valorile poporului nostru. Baladele, cântecele, doinele, portul românesc alcătuiesc un inestimabil patrimoniu spiritual, care oglindeşte forţa creatoare şi geniul poporului nostru.

Este datoria noastră să ne redescoperim sursele de spiritualitate, să valorizăm etosul popular românesc pentru a înţelege cu adevărat că originile noastre au crescut în mod fericit în inima unui popor bun, primitor şi vestitor de bucurie. Cred că vom fi cu adevărat europeni doar dacă vom rămâne noi înşine, dacă ne vom preţui cultura naţională şi ne vom păstra valorile şi tradiţia.

Bibliografie:

Asociaţia învăţătorilor teleormăneni, *Școala și învățătorul,* editura Larisa, Câmpulung Muscel, 2008

Barlea Ovidiu, *Folclor românesc*, volumul I, editura Minerva, Bucuresti, 1981

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ – O CĂLĂTORIE DE ÎNȚELEGERE, RĂBDARE ȘI DEDICARE

Profesor Amza Natalia-Mihaela

Palatul Copiilor Nr.1 Călărași

Educația nu are nevoie de un decor anume. Orice experiență care are ca rezultat dezvoltarea modului de a simți, a gândi sau a acționa independent și în echipă poate fi considerată o experiență cu caracter educativ. Şcoala trebuie sa fie un loc esențial pentru conturarea străii generale de bine a elevilor, cu toate aspectele sociale, fizice și emoționale.Starea de bine a elevilor le influentează capacitatea de a-și atinge întregul potențial școlar.

În lumea diversă a învățămîntului, fiecare copil aduce cu el o poveste unică. Pentru cei care au nevoi speciale, această poveste este uneori presată cu provocări unice, dar și cu talent și potențiale extraordinare. Adaptarea la școala specială este un proces delicat, ce necesită în primul rînd blîndețe, compasiune și susținere.

Odată cu integrarea în colectivitatea școlară, pentru elevul cu cerințe educative speciale începe și familiarizarea cu cerințele vieții sociale. El asimilează treptat reguli de conduită individual și colectiv în funcție de care își reglează atitudinile și relațiile cu alte persoane.

Fiecare copil are nevoi, abilități și ritmuri de dezvoltare proprii. În școlile speciale, acest lucru este cu atât mai evident. Cadrele didactice specializate înțeleg că fiecare copil vine cu un set unic de talent și provocări și caută în permanență să creeze un mediu care să sprijine dezvoltarea lor individuală.

Comunicarea constantă între profesorii de educație specială, învățători, părinți și terapeuți este cheia unei adaptări reușite. Părinții sunt cei care cunosc cel mai bine nevoile și sensibilitățile copiilor lor, iar colaborarea cu cadrele didactice este esențială pentru a găsi cele mai bune soluții.

Un mediu sigur este vital pentru succesul copiilor cu nevoi speciale. În școala specială se pune un accent deosebit pe crearea unei atmosfere pozitive, unde fiecare copil se simte acceptat și încurajat să își exprime potențialul.

Fiecare copil învață în felul său. Profesorii din școlile speciale adaptează curriculumul și metodele de predare pentru a se potrivi nevoilor individuale ale fiecărui elev. Astfel, se asigură că fiecare copil are șanse egale de a reuși.

Unul dintre obiectivele majore ale școlilor speciale este să ofere copiilor instrumentele necesare pentru a deveni cât mai independenți posibil. Prin încurajarea dezvoltării abilităților de viață și a încrederii în sine, se deschide calea către viața plină de satisfacții și realizări personale.

În școala specială, dincolo de diagnostic se identifică și se pune accent pe potențialul fiecarui copil in parte. Fiecare reușită, oricât de mică, este sărbătorită și încurajată, creând astfel o atmosferă pozitivă și motivantă.

În funcție de nevoile individuale ale copilului, școlile speciale oferă resurse necesare, cum ar fi terapii de limbaj, terapie ocupațională sau suport emoțional. Acest sprijin suplimentar este esențial pentru a asigura progresul și bunăstarea copiilor.

În concluzie, adaptarea cu blândețe la școala specială este o călătorie de răbdare, înțelegere și dedicare. Fiecare copil merită șansa de a-și atinge potențialul maxim, iar în școlile speciale, această șansă devine realitate prin efortul colectiv al părinților, profesorilor și terapeuților.

În acest context, este important să reflectăm împreună și să găsim pârghiile necesare pentru a face din urmatoarele afirmații practici uzuale:

• Bucuria de a învăța provine din experiențe personale de succes;

• Bucuria de a învăța înseamnă un mediu care își oferă libertatea de a explora;

• Bucuria de a învăța nu se asociază cu graba;

• Bucuria de a învăța este, de cele mai multe ori, o bucurie legată de un eveniment aparent banal, împărtășită cu ceilalți;

• Bucuria de a învăța înseamnă contextualizare, învățare cu sens;

• Bucuria de a învăța fuge de prelegerile lungi ale cadrului didactic;

• Bucuria de a învăța apare în situațiile în care o sarcină de învățare converge cu nevoile și interesele actorului învățării.

Un rol important în adaptarea cu succes a copilului cu cerințe educative speciale în clasa pregatitoare îl are frecventarea gradiniței, precum și modul în care viața școlară este prezentată de adulți, în speță de părinți. Copilul trebuie învățat că școala nu este o modalitate de constrâgere, de încetare a jocului, de îngrădire totală a activităților libere atât de iubite în grdiniță, ci dimpotriv, ea reprezintă o continuare firească a activității copilului, care a evoluat și care acum este capabil să joace jocuri mult mai elaborate decât cele din gradiniță, să înțeleagă sarcini mai complexe deoarece a crescut, iar posibilitățile sale sunt altele.

Jocurile pot fi o metoda de adaptare cu blândețe la școala specială dar și o modalitate minunată de a susține dezvoltarea unui copil cu cerințe educative speciale, incurajându-l să-și dezvolte abilități într-un mod distractiv și adaptat la nivelul să de energie. Puzzle-urile pot fi o excelentă posibilitate de a stimula gîndirea logică și concentrarea, în timp ce oferă o activitate calmă și relaxantă, jocurile care antrenează memoria, precum "Memory" sau jocurile de cărți, pot ajuta la dezvoltarea abilităților cognitive într-un mod plăcut și interactiv, jocurile care implică interpretarea unor roluri sau simularea unor situații pot ajuta la dezvoltarea abilităților și a dezvoltării sociale, jocurile care implică asocierea obiectelor sau a conceptelor pot ajuta la dezvoltarea gândirii critice și a abilitților de rezolvare a problemelor, jocurile care încurajează o respirație calmă și adâncă, jocurile de respirație ghidată pot ajuta la gestionarea stresului și a anxietății. Dacă este posibil, implicarea elevilor în jocuri de grup poate oferi oportunitți de socializare și de dezvoltare a abilitților sociale.

Pentru a veni în sprijinul unei adaptări optime a copiilor în școala specială, se apelează la menținerea unei strânse legături între cele două instituții atât de asemănăoare și atât de deosebite în același timp, prin efectuarea de vizite, de colaborări, de schimburi, ce pun prescolarii în legătură directă atât cu școlarii, cât mai ales cu cadrele specializate.

Clasa pregatitoare, chiar dacă a fost pregatită prin frecventarea gradiniței, modifică regimul, tensiunea și planul de evenimente ce domină în viața copilului. Asimilarea continuă de cunostințe mereu noi, dar mai ales responsabilitatea față de calitatea asimilării lor, situația de colaborare, responsabilitatea și disciplina față de școală creează sentimente sociale și largește viața interioară a copilului. Procesul de adaptare se intensifică și se centrează pe atenția pe profesorii de educație specială, învățători, terapeuți și nu se mai limitează la părinți. Aceștia încep să joace un rol de prim ordin în viața copilului cu cerințe educative speciale, ei fiind cei ce veghează la exercitarea regulilor societății și școlii, dar și cei care antrenează energia psihică, modelează activitatea intelectuală a copilului și organizează viața școlară, impune modele de a gândi și de a acționa.

Referințe bibliografice:

1.Cretu.T., 1994, Psihologia vârstelor , Editura Universității, București;

2.Cucoș C., 2014, Pedagogie, Editura Poliom, 2014, București;

3.Schiopu, U., 1989, Psihologia generală și a copilului, Editura Didactică și Pedagogică București.

EDUCAȚIA ȘI PROVOCĂRILE SECOLULUI XXI

AUTOR: PROF. ANDREI V. ANA-MARIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PROFESOR NICOLAE SIMACHE”, PLOIEȘTI

Cuvântul „educație” înseamnă lucruri mai mult sau mai puțin diferite pentru fiecare dintre noi. Acesta reprezintă școală, bună-creștere, pregătire pentru viață, cei șapte ani de-acasă, tact pedagogic, formarea caracterului. Dacă ne referim doar la sistemul de învățământ, pentru unii educația presupune ca elevii să stea în bănci fără a schița vreun zâmbet și să fie capabili să reproducă lecțiile predate fără a înțelege măcar necesitatea acelor noțiuni în viața de zi cu zi. Din păcate, programa școlară nu le oferă întotdeauna profesorilor libertatea de care au nevoie pentru a veni în ajutorul elevilor și pentru unele discipline școlare, aceasta nu este bine proporționată în funcție de clasă.

Cu toate acestea, datorită tehnologiei care este într-o continuă dezvoltare, profesorul poate și trebuie să se adapteze situației pentru a face față provocărilor pe care le întâmpină. El trebuie să își folosească imaginația pentru a crea lecții cât mai atractive, deoarece copiii din ziua de astăzi sunt mult mai energici, mult mai activi, iar noi suntem nevoiți să ținem pasul cu ei. De asemenea, educația incluzivă este un drept la care toți copiii trebuie să aibă acces, un drept ce nu trebuie „furat” de către părinți sau profesori. Unii părinți preferă să își trimită copiii să aibă grijă de animalele domestice din curte sau îi lasă să își supravegheze frații și surorile mai mici, ignorând faptul că o zi pierdută de școală provoacă lipsuri ce cu greu pot fi recuperate. Pe de altă parte, profesorii preferă să lucreze cu acei copii care pot face performanță, care pot câștiga premii la diferite concursuri și îi neglijează pe copiii care au nevoie de mai multă atenție, de mai mult sprijin, de mai multă implicare.

Datoria unui profesor nu este aceea de a ține cu forța un copil în bancă, ci de a-l convinge să vină și a doua zi la școală, de a-i demonstra că școala este un mediu sigur și atractiv. De multe ori, școala reprezintă un refugiu pentru copiii care au probleme acasă, pentru copiii care vor să uite, măcar pentru câteva ore, de ce adorm în fiecare seară plângând. Noi, cadrele didactice, ca adulți responsabili, trebuie să dăm dovadă de înțelegere și de compasiune. Trebuie să diversificăm metodele pe care le folosim pentru a reuși să ajungem și la inima acelui copil care se ascunde în spatele unui zid pe care îl folosește pentru a se proteja. Unii elevi au ca formă de apărare agresivitatea, iar alții se tem să își expună părerile, pentru că nu au fost încurajați de-a lungul timpului să facă acest lucru sau li s-a spus întotdeauna că nu e bine ceea ce gândesc. Toți copiii au „nevoi speciale”, nu doar cei cu cerințe educaționale speciale.

Privind lucrurile mai de-aproape, putem observa că generația de copii din ziua de astăzi este obișnuită să negocieze cu părinții pentru orice: îmi fac tema dacă mă lași la calculator, învăț pentru testul la matematică dacă îmi cumperi ultimul model de telefon, mă duc la pregătire dacă mergem în weekend la mall. Această negociere apare și în relația elev-profesor: scriu de la tablă dacă primesc un punct în plus la următorul test, lucrez cinci pagini de exerciții ca temă dacă primesc un zece. Profesorul nu trebuie să cedeze acestui tip de șantaj. Am precizat „tip", pentru că mai este, bineînțeles, și șantajul emoțional: am avut test și la matematică, am stat să învățăm până târziu, vă rugăm să nu ne mai dați test la română. Copilul încearcă și este de datoria lui să încerce. De aceea, trebuie să avem mare grijă să nu îi lăsăm să profite de bunătatea noastră.

Pentru ca procesul educațional să fie unul de succes, trebuie să impunem încă de la început câteva regului de bun-simț. Este important ca elevii să știe că profesorul nu este prietenul lor. Salutul de la începutul și de la sfârșitul orei contează foarte mult, deoarece păstrează respectul între cadru didactic și copii. Cei mici trebuie să încerce să vorbească pe rând, să ridice mâna și să aștepte să fie numiți. Profesorul trebuie să aprecieze orice succes, indiferent dacă este mic sau mare: copilul a depus un efort pentru a-l obține, este reușita lui și merită să fie lăudat. De asemenea, notarea trebuie făcută pe merit, elevii sunt foarte atenți atunci când vine vorba de ce notă a primit colegul și de ce diferențe există între cele două teste.

Diversitatea este prezentă peste tot în lume și prin urmare, și în sala de clasă. Elevii noștri sunt diferiți, au nevoi diferite, iar noi trebuie să găsim soluții diferite. De aici și necesitatea de a lucra diferențiat cu elevii, acea exigență a inspectorilor care ni se solicită, dar care nu ne reușește întotdeauna așa cum ne-am dori. Este imposibil ca într-o clasă de 30 de copii să ajungem la performanța de a lucra în funcție de nivelul fiecăruia. Așa cum am menționat anterior, programa școlară este una stufoasă, ce trebuie parcursă, fiind sub presiunea timpului. Cu toate acestea, există câteva opțiuni prin care putem crea lecții interesante și ușor de înțeles pentru orice copil.

În primul rând, tehnologia ne permite să aducem jocurile de care cei mici nu se mai dezlipesc acasă, la școală, dar sub forma pe care o alegem noi. Kahoot!, Wordwall, Quizizz sau Mentimeter sunt doar câteva dintre jocurile care dezvoltă atenția și spiritul competitiv, reprezentând o modalitate atrăgătoare de a consolida noțiunile predate recent. În al doilea rând, este bine să diversificăm și metodele de evaluare. Testul scris nu este singura metodă prin care putem evalua cunoștințele elevilor. Copiii adoră proiectele de grup, vor să investigheze, să descopere pe cont propriu, ca niște detectivi aflați la început de drum. Totodată, interevaluarea și autoevaluarea sunt considerate metode alternative și eficiente de testare a cunoștințelor, metode ce risipesc puțin din monotonia unei lecții obișnuite.

În încheiere, pot afirma cu tărie că profesorul trebuie să-și cunoască foarte bine elevii și trebuie să ia decizii împreună cu aceștia, deoarece actul educativ implică ambele părți.

BIBLIOGRAFIE

1. Beadle, Phil, *Cum să predai – strategii didactice*, Didactica Publishing House, București, 2019.

2. Cozolino, Louis, *Predarea bazată pe atașament. Cum să creezi o clasă tribală*, Editura Trei, București, 2017.

3. Walker, Timothy D., *Să predăm ca în Finlanda: 33 de strategii simple pentru lecții pline de bună dispoziție*, Editura Trei, București, 2018.

Rolul profesorului în școala modernă

Școala modernă și profesorii din aceasta sunt parte integrantă a unui mediu educațional în continuă evoluție. Într-o societate caracterizată de schimbări rapide, școala modernă trebuie să răspundă nevoilor și cerințelor elevilor într-un mod flexibil. Profesorii joacă un rol cheie în acest context, fiind agenți ai schimbării și ai inovării în procesul educațional. Școala modernă pune accent pe dezvoltarea abilităților esențiale precum gândirea critică, creativitatea și colaborarea. Profesorii trebuie să devină ghizi în explorarea cunoștințelor și să încurajeze elevii să-și dezvolte propriile abilități de învățare. Integrarea tehnologiei în predare și utilizarea metodelor interactive sunt aspecte esențiale ale unui cadru educațional modern. De asemenea, profesorii au responsabilitatea de a crea un mediu incluziv și echitabil, unde diversitatea este recunoscută și valorizată. Dezvoltarea abilităților socio-emoționale ale elevilor și promovarea unui climat pozitiv în clasă sunt, de asemenea, priorități importante.

În era tehnologică și schimbare rapidă în care trăim, rolul profesorului în școala modernă este crucial pentru modelarea și pregătirea elevilor pentru viitor. Profesorul nu mai este doar transmițătorul de informații, ci devine un ghid, un mentor,consilier, prieten, it-ist,educator, consilier.

Profesorul modern încurajează gândirea critică,cultivând abilități care depășesc simpla memorare a faptelor. El adoptă metode interactive și tehnologii educaționale pentru a face predarea mai accesibilă și atractivă.

Rolul profesorului ***prieten*** constă în a crea un mediu educațional în care elevii se simt confortabil să împărtășească idei, să pună întrebări și să-și dezvolte încrederea în propria lor capacitate de învățare.Un astfel de profesor cultivă relații pozitive cu elevii, îi sprijină în dezvoltarea abilităților, oferă îndrumare și încurajare, contribuind astfel la succesul lor academic și personal.

Această abordare aduce numeroase beneficii pentru dezvoltarea holistică a elevilor creând un mediu educțional bazat pe relații pozitive și înțelegere reciprocă. El este sprijin emoțional și psihologic și psihologic, este sensibil la nevoile emoționale ale elevilor și oferă un spațiu sigur pentru exprimarea sentimentelor, de asemenea poate deveni un confident în momente de stres sau anxietate,contribuind astefel la bunăstarea emoțională a elevilor. El construieșterelații bazate pe încredere și empație,ceea ce facilitează o comunicare deschisă și sinceră.

Un profesor prieten încurajează și susține dezvoltarea personală a elevilor. Prin exemple și îndrumare, îi ajută să-și dezvolte talentele și să-și construiască încrederea în propriile abilități.

Elevii se simt încrezători să împărtășească idei,să pună întrebări și să participe la discuții într-un mediu lipsit de teamă.

Profesorul-prieten este deschis la adaptare și flexibilitate în abordarea didactică. Acesta înțelege nevoile individuale ale elevilor și ajustează strategiile de predare pentru a le potrivi, asigurându-se că fiecare elev se simte valorizat și înteles, de asemenea contribuie la crearea unui mediu școlar prietenos, promovează formarea unor adulți responsabili, empatici și pregătiți să contribuie la societate.

Rolul profesorului de **I.T.-ist** este crucial în a ghida elevii în înțelegerea conceptelor de programare, dezvoltarea abilităților tehnice și aplicarea acestora în rezolvarea problemelor practice. De asemenea, acest profesor facilitează accesul la resurse online, stimulează creativitatea în proiecte digitale și încurajează gândirea critică.

Profesorul învață să aplice teoria în practică, să dezvolte proiecte și să adapteze rapid la schimbările din industrie. Cu accent pe metode interactive și proiecte practice, îi încurajează să-și descopere creativitatea și să găsească soluții inovatoare.

Profesorul-educator servește ca exempluîn ceea ce privește compotamentul etic și valorile morale. Prin propriul comportament promovează integritatea și respectul în școală, influențând pozitiv dezvoltarea morală a elevilor.

Rolul profesorului în școala modernă este crucial, având responsabilitatea de a facilita învățarea, dezvoltarea abilităților și formarea caracterului elevilor. Profesorul trebuie să fie un ghid, să motiveze și să adapteze metodele de predare la diversitatea stilurilor de învățare ale elevilor. De asemenea, el trebuie să promoveze gândirea critică, creativitatea și să contribuie la dezvoltarea competentelor.

În concluzie, rolul profesorului în școala modernă este multifuncțional și esențial. Profesorii nu sunt doar transmițători de cunoștințe, ci și ghizi, mentori și susținători ai dezvoltării elevilor. Prin adaptabilitatea lor la schimbările tehnologice și prin promovarea unui mediu educațional incluziv, profesorii contribuie semnificativ la pregătirea elevilor pentru provocările și oportunitățile societății contemporane.ocio-emoționale ale elevilor. Profesorul modern joacă un rol activ în folosirea tehnologiei în educație și în menținerea unui mediu de învățare incluziv și echitabil.

Prof.înv. primar Andronic Dina- Mihaela

AUTISMUL – CUM ABORDĂM SITUAȚIA UNUI ELEV CU AUTISM ÎN CLASĂ?

prof. Anghel Daniela

Colegiul Economic „Ion Ghica” Bacău

Educația incluzivă reprezintă o abordare a sistemului educațional care încurajează participarea și succesul tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor de aptitudini, nevoi sau caracteristici. Scopul principal al educației incluzive este de a asigura că toți elevii au acces la o învățare de calitate într-un mediu care să promoveze diversitatea și să respecte drepturile individuale.

Conform statisticilor, se estimează că în întreaga lume există peste 240 de milioane de copii cu nevoi speciale, numărul acestora fiind în creștere. La fel ca toți copiii, și copiii cu nevoi speciale au ambiții și visuri pentru viitorul lor și au nevoie de o educație de calitate pentru a-și dezvolta abilitățile și a-și atinge potențialul. Cu toate acestea, de cele mai multe ori, se confruntă cu bariere persistente în calea educației, care provin din discriminare, stigmatizare și eșecul obișnuit al factorilor de decizie de a accepta dizabilitatea în serviciile școlare.

Educația incluzivă înseamnă oportunități reale de învățare, principiile cheie ale educației incluzive construindu-se pe:

- **Participarea tuturor elevilor**: Educația incluzivă urmărește să ofere posibilitatea tuturor elevilor de a participa pe deplin la activitățile școlare, inclusiv în ceea ce privește învățarea academică, activitățile sociale și experiențele extracurriculare.
- **Respectarea diversității**: Se recunoaște și se celebrează diversitatea în rândul elevilor, inclusiv diferențele de abilități, abordări de învățare, cultură și origine. Educația incluzivă promovează un mediu în care fiecare elev se simte acceptat și apreciat pentru cine este.

- **Adaptarea curriculumului**: Curriculumul școlar și metodele de predare sunt adaptate pentru a răspunde nevoilor diferite ale elevilor. Aceasta poate implica ajustarea materialelor didactice, utilizarea tehnologiei asistive sau oferirea de suport suplimentar pentru elevii care au nevoie.
- **Colaborare între profesori**: Educația incluzivă implică o colaborare strânsă între profesori, specialiști în educație specială și alte resurse școlare pentru a asigura un suport adecvat pentru toți elevii.
- **Abordare individualizată**: Se adoptă o abordare individualizată pentru fiecare elev, luând în considerare nevoile, abilitățile și stilurile lor de învățare.

Prin implementarea acestor principii, educația incluzivă vizează să ofere un mediu educațional echitabil și să ofere șanse egale de învățare pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor. Este o abordare care pune accent pe respectul pentru diversitate și promovarea incluziunii în sistemul educațional.

Dintre toate situațiile în care putem discuta despre elevi cu nevoi speciale ce necesită incluziune educațională, considerăm oportun să aducem în discuție autismul.

Ce este autismul?

Autismul este o tulburare neurodezvoltativă care afectează modul în care o persoană interacționează, comunică și percepe lumea înconjurătoare. Este o condiție cu o gamă largă de manifestări și niveluri de severitate, iar termenul "spectrum" (spectru) este adăugat pentru a reflecta această diversitate. Se cunoaște sub denumirea de Tulburări din Spectrul Autist (TSA) sau Autism Spectrum Disorder (ASD).

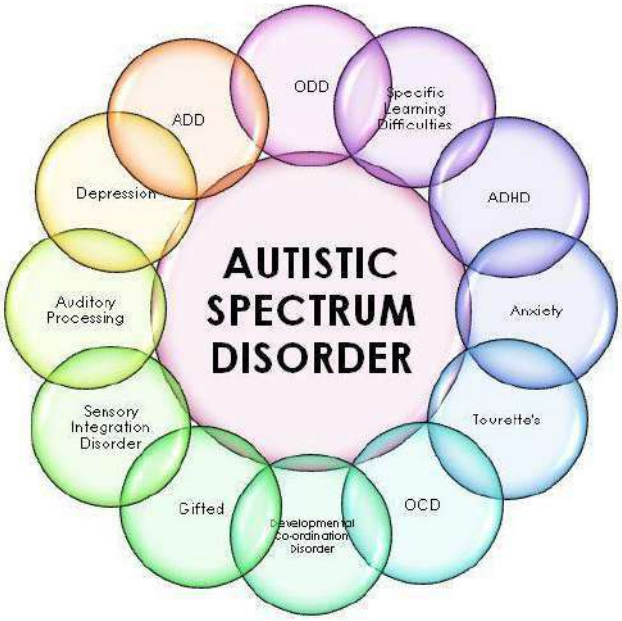

https://www.aweinautism.org/spectrum-of-autism/

Caracteristicile autismului pot varia semnificativ de la o persoană la alta, dar pot include:

1. Dificultăți în comunicare: Unele persoane cu autism pot avea dificultăți în dezvoltarea și utilizarea limbajului verbal și non-verbal. Pot avea probleme în înțelegerea regulilor sociale ale comunicării, precum și în interpretarea gesturilor și expresiilor faciale ce se concretizează în:

- întârziere în vorbire sau lipsa acesteia (aproximativ 50% din persoanele cu autism nu vor vorbi niciodată)
- probleme în inițierea unei conversații sau în menținerea continuității unei conversații începute
- limbaj stereotip și folosirea repetitivă a unor cuvinte (repetă o propoziție sau o frază pe care au auzit-o de curând - ecolalie)
- dificultate în înțelegerea punctului de vedere al persoanei cu care are conversația sau că cineva glumește.
- pot interpreta comunicarea cuvânt cu cuvânt și nu au capacitatea de a înțelege mesajul, sensul transmis.

2. Comportamente repetitive: Multe persoane cu autism manifestă comportamente repetitive sau interese intense și specializate. Aceste comportamente pot include mișcări repetitive, obsesii sau fascinații puternice asupra unor subiecte specifice:

- atenție neobișnuită asupra jucăriilor: copiii mai mici cu autism se concentrează adesea pe anumite părți ale jucăriilor, cum ar fi rotile unei mașinuțe și nu se joaca cu întreaga jucărie.
- preocupare față de anumite subiecte: copiii mai mari și adulții sunt adeseori fascinați de programul trenurilor sau de buletinele meteo.
- nevoie de uniformitate/simetrie și de rutină: de exemplu, un copil cu autism poate avea întotdeauna nevoie să mănânce pâine înainte de salată și insistă să meargă în fiecare zi pe același drum spre scoală.
- comportament stereotip: acesta constă în bătăi din palme sau în legănarea corpului.

https://sensoryroom.ro/snoezelen-pentru-persoanele-cu-autism/

3. Dificultăți în interacțiunea socială: Persoanele cu autism pot întâmpina dificultăți în dezvoltarea și menținerea relațiilor sociale. Pot avea dificultăți în înțelegerea și răspunsul la emoțiile altor oameni sau în participarea în mod corespunzător în activități sociale.

Dintre simptomele pe care le putem identifica in această situație putem enumera:

- probleme semnificative in dezvoltarea abilităților de comunicare nonverbala, cum ar fi privirea ochi-in-ochi, expresii faciale si posturi ale corpului
- incapacitatea de a stabili relații de prietenie cu copiii de aceeași vârstă
- lipsa interesului în a împărtăși bucuria, preocupările sau realizările cu alte persoane
- lipsa empatiei: persoanele cu autism pot avea dificultăți în înțelegerea sentimentelor altor persoane, cum ar fi durerea sau tristețea.

4. Sensibilitate senzorială: Unii oameni cu autism pot prezenta sensibilitate crescută sau redusă la stimuli senzoriali, cum ar fi luminile puternice, sunetele sau texturile.

Este important de subliniat că autismul este o condiție extrem de diversă, iar fiecare persoană cu autism este unică. De asemenea, se manifestă într-un spectru, iar nivelul de funcționare și necesitățile individuale pot varia semnificativ. Este o tulburare complexă și nu există o singură cauză cunoscută pentru autism. Este rezultatul unei combinații de factori genetici și de mediu. Tratamentul și sprijinul variază în funcție de nevoile specifice ale fiecărei persoane cu autism. Un diagnostic și intervenții timpurii pot avea un impact semnificativ asupra calității vieții persoanelor cu autism.

Acum, ce facem atunci când avem un copil cu autism în clasă? Ne adaptăm nivelului său de înțelegere, intereselor sale, capacităților sale de a înțelege ceea ce i se cere, nivelului său de limbă.

Propunere fișă de lucru - Découverte du monde à travers les voyages

Disciplina: Limba franceză

Ari curriculară: Limbă și comunicare

Nivel A2

Clasa: a 11-a, L2

Objectif général: Explorer et comprendre le concept des voyages à travers différentes activités adaptées aux besoins de l'élève.

Objectifs spécifiques :

- Identifier les différents pays sur une carte du monde interactive
- Planifier un voyage imaginaire en utilisant des images et des mots
- Encourager la communication verbale et la compréhension des concepts liés aux voyages.

Activité 1: Carte du Monde Interactive - Identifiez les différents pays sur une carte du monde interactive.

Matériel: Carte du monde, images de différents pays

https://www.geoguessr.com/fr/vgp/3007

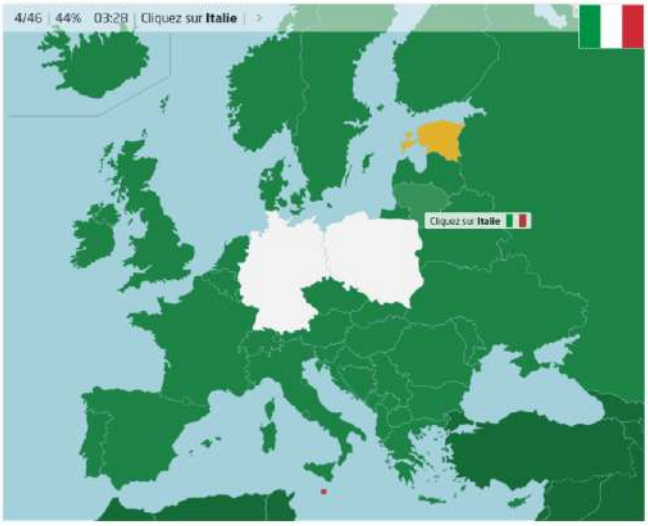

(***Astuces*** *: Introduisez des images représentatives de chaque pays et les associez à l'emplacement correspondant sur la carte.)*

Activité 2: Organisez un voyage imaginaire à Paris

Matériel: Feuille de travail, crayons, magazines avec des images de destinations de voyage

(***Astuces*** *: Demandez à l'élève de regarder la carte de Paris et de choisir ce qu'il y voudrait visiter. Utilisez des magazines pour découper des images représentant des aspects de la destination (par exemple, monuments, nourriture, personnes). Collez les images sur une feuille de travail et écrire quelques mots ou phrases décrivant chaque image*.)

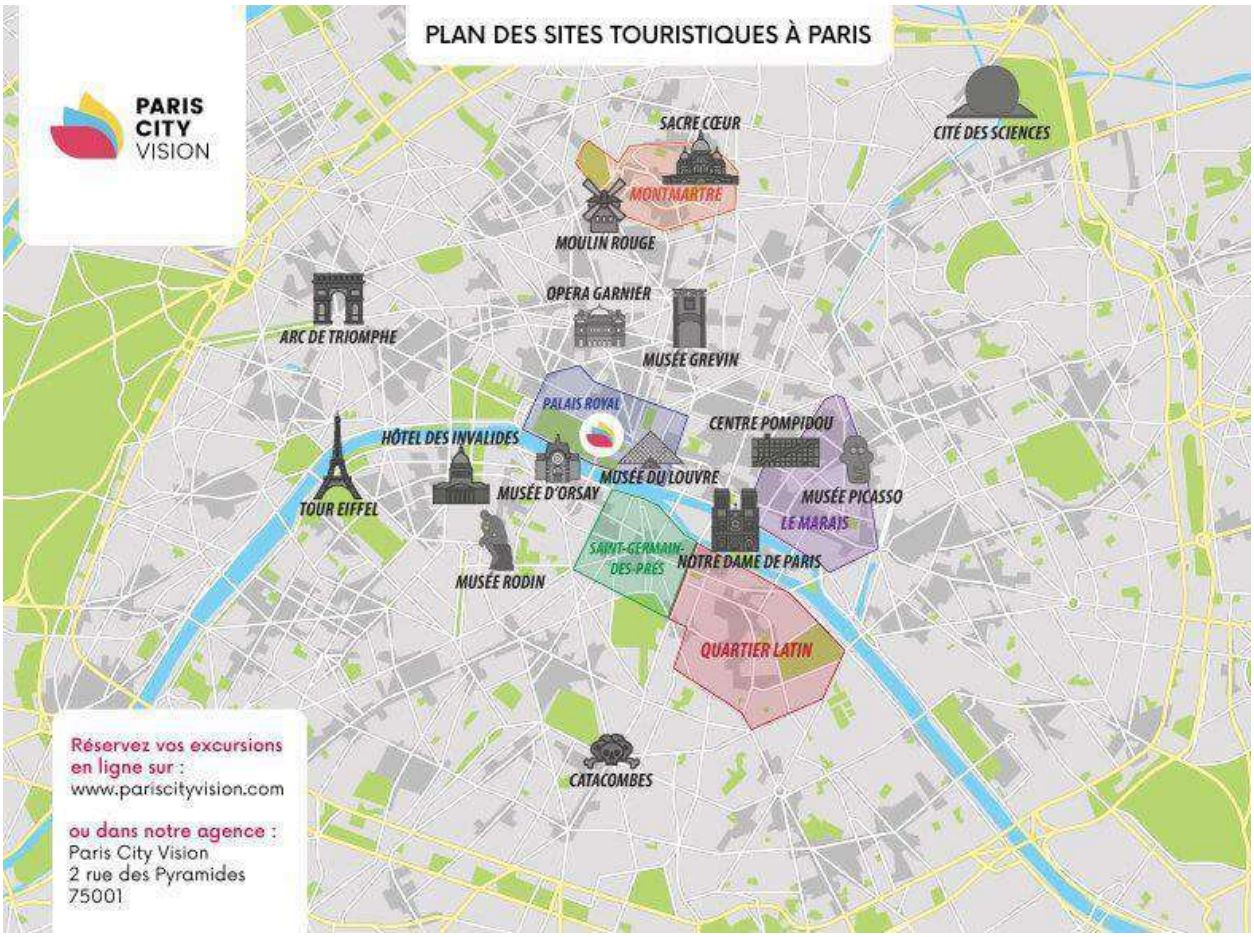

https://www.pariscityvision.com/fr/paris/carte-touristique

Activité 3: Conversation sur les voyages

(***Astuces*** *: Encouragez l'élève à répondre aux questions et à poser des questions à son tour. Assurez-vous d'adapter le niveau de complexité des questions en fonction des capacités de l'élève pour qu'il puisse exprimer son choix et ses préférences*.)

Activité 4 : Evaluation de l'activité de l'élève (toujours valorisante)

(*Remarque: Cette fiche peut être ajustée en fonction des progrès de l'élève, de ses préférences et de ses besoins spécifiques. L'important est d'adapter les activités pour maximiser l'engagement et la compréhension de l'élève tout en favorisant une exploration positive du thème des voyages.*)

Lucrul într-o clasă mixtă, cu elevi neurofuncționali și un elev cu autism, necesită o abordare atentă și individualizată pentru a asigura un mediu de învățare inclusiv și de succes pentru toți elevii. Iată câteva sugestii generale, dar este important să ții cont de nevoile specifice ale fiecărui elev:

- **Înțelegeți-nevoile individuale**: Informați-vă cu privire la caracteristicile și nevoile specifice ale elevului cu autism. Comunicarea cu părinții, terapeuții și specialiștii în educație specială poate oferi informații esențiale pentru a adapta mediul de învățare.
- **Colaborare și comunicare**: Colaborați strâns cu terapeuții, părinții și orice alt specialist care lucrează cu elevul cu autism. Comunicați regulat pentru a împărtăși informații și strategii care funcționează.
- **Planificare individualizată**: Dezvoltați un plan individualizat pentru elevul cu autism, care să abordeze nevoile sale specifice, cum ar fi strategii de gestionare a comportamentului, moduri de comunicare preferate și suporturi de învățare speciale.
- **Încurajați interacțiunea socială**: Gândiți-vă la moduri în care puteți crea o atmosferă de clasă care să încurajeze interacțiunea socială, adaptând activitățile pentru a facilita implicarea elevului cu autism.
- **Suport pentru învățare**: Oferiți suporturi pentru învățare care să răspundă nevoilor diverse ale elevilor din clasă. Acest lucru poate include utilizarea materialelor didactice variate, adaptarea modului de predare și asigurarea de timp și spațiu suplimentar pentru înțelegerea conținutului.
- **Instrucțiuni clare și consistente**: Furnizați instrucțiuni clare și consistente pentru toți elevii din clasă, dar fiți conștienți de posibilele nevoi specifice ale elevului cu autism, cum ar fi preferințele pentru instrucțiuni vizuale sau explicite.

- **Adaptarea mediului fizic**: Faceți ajustări în mediul fizic al clasei, dacă este necesar. De exemplu, puteți crea spații liniștite sau oferi alternative pentru situațiile zgomotoase, luând în considerare sensibilitățile senzoriale ale elevului cu autism.
- **Informarea colegilor de clasă**: Asigurați-vă că colegii de clasă sunt conștienți de nevoile elevului cu autism și îi încurajează să fie prietenoși și deschiși la interacțiunea cu acesta.
- **Program individualizat**: În cazul în care este posibil, creați programul individual al elevului cu autism astfel încât să îl integrați cât mai bine în activitățile școlare, asigurându-vă că beneficiază de suporturile necesare.
- **Monitorizare și ajustare**: Monitorizați progresul regulat și ajustați strategiile în funcție de nevoile și schimbările în comportament sau învățare ale elevilor.

Fiecare situație este unică, așa că este esențial să adaptați aceste sugestii la nevoile specifice ale elevilor din clasa dvs. și să colaborați îndeaproape cu specialiștii și părinții pentru a crea un mediu educațional inclusiv și susținător. Cu toate acestea conștientizăm că realitatea la clasă este total diferită de teorie, de aceea apreciem că trebuie o strânsă colaborare între școală și familie pentru ca acești elevi să se poată integra în clasă și mai apoi în societate.

Bibliografie:

https://www.kinderpedia.co/ro/educatia-incluziva-in-sala-de-clasa.html?format=html

https://iteach.ro/experientedidactice/educatia-incluziva-o-necesitate-si-o-provocare

https://lifeblue.ro/simptome/

https://www.pngegg.com/fr/png-yhwcd/download

https://www.aweinautism.org/spectrum-of-autism/

https://sensoryroom.ro/snoezelen-pentru-persoanele-cu-autism/

https://www.suntautist.ro/autismul-in-scoala-profesorii-pot-ajuta-copii-cu-tsa-in-clasa/

FACTORII DE RISC ÎN MODELAREA COMPETENȚELOR SOCIO-EMOȚIONALE LA ȘCOLARUL MIC

LIDIA DANIELA APAN
ŞCOALA GIMNAZIALĂ CRĂCIUNEŞTI
MARAMUREŞ

Alfabetizarea emoțională este, pentru copil, la fel de importantă pentru devenirea sa, ca și învătarea citit-scrisului și socotitului. Competențele emoționale, cruciale de altfel, dobândite în copilărie și îmbunătățite în adolescență, domină existența și dezvoltarea viitorului om matur.

Nivelul dezvoltării abilităților socio-emoționale nu este același pentru toți copiii de aceeași vârstă. Diferența poate fi determinată de mai mulți factori, intrapersonali sau interpersonali. (Schaffer, 2010; Catrinel și Kallay, 2010)

Factorii intrapersonali (biologici, cognitivi)

Printre factorii biologici, cel mai important este temperamentul, componentă înnăscută, determinată genetic, responsabilă de variațiile emoționale și comportamentale ale copiilor. Psihologii Șt. A. Kallay și E. Catrinel (2010) vorbesc despre mai multe categorii de copii.

Astfel, întâlnim copii cu temperament *„ușor”* (sociabili, cuminți), care dezvoltă repede relații cu cei din jur, se adaptează bine din punct de vedere social, respectă regulile grupului în care se integrează, își adaptează și își gestionează cu ușurință reacțiile emoționale.

Spre deosebire de aceștia, copiii cu un temperamennt *„dificil”* (hiperactivi, neastâmpărați) sunt „ocoliți” de ceilalți copii deoarece manifestă un comportament indezirabil: nu se supun regulilor, au accese de furie și agresivitate atunci când nu reușesc să obțină ceea ce-și doresc, nu reușesc să-și gestioneze trăirile în situații frustrante etc.

De regulă, marginalizați de cei din jur sunt și copiii cu un temperament *„greu de activat”*. Aceștia evită situațiile de relaționare, își exteriorizează greu trăirile și sunt percepuți ca fiind timizi, triști, temători.

Cu toate că se vehiculează ideea potrivit căreia trăsăturile temperamentale ale unei persoane nu sunt modificabile, s-a demonstrat că influențele mediului și oferirea la momentul oportun a modelelor comportamentale adecvate pot contracara neajunsul reacțiilor înnăscute.

Un alt factor care influențează dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale copiilor este abilitatea de a înțelege trăirile, intențiile, comportamentele celorlalți. Abia în jurul vârstei de 4-5 ani copiii încep să înțeleagă faptul că persoanele, în general, au trăiri diferite de cele proprii,

își explică comportamentele altora prin prisma dorințelor și credințelor acestora. Copiii care au această abilitate insuficient dezvoltată prezintă dificultăți majore în inițierea și menținerea relațiilor, experiențele sociale ajungând, de regulă, la eșec. (Catrinel și Kallay, 2010)

Deloc de neglijat, limbajul verbal reprezintă un important instrument utilizat în comunicare, instrument care facilitează dezvoltarea socio-emoțională a unui individ.

Deficiențele de natură comunicativă au un impact negativ asupra calității vieții oricărei persoane. De multe ori în activitatea educațională s-a constatat că o slabă dezvoltare a limbajului atrage după sine dificultatea copiiilor de a-și exprima emoțiile, incapacitatea acestora de a recunoaște și de a înțelege emoțiile proprii și ale celorlalți. De achiziția limbajului despre emoții depinde și învățarea strategiilor de reglare emoțională (anticiparea situațiilor și reacțiilor emoționale determinate de aceste situații, negocierea și rezolvarea conflictelor, discutarea evenimentelor cu încărcătură emoțională etc.) (Catrinel, Kallay, 2010)

Neputința de a se exprima corect este însoțită, de cele mai multe ori, de ironia celorlalți copii, determinând instalarea timidității, anxietății, negativismului, neîncrederii în forțele proprii, lipsei de inițiativă și a motivației pentru activităţi.

Riscurile determinate de slaba dezvoltare a limbajului, în special a limbajului despre emoții, sunt reduse în cazul copiilor care cresc într-un mediu care favorizează corectarea tulburărilor de vorbire, încurajează comunicarea, exprimarea trăirilor, stimulează participarea la activități care implică interrelaționarea.

Factorii interpersonali (medii educogene)

Dezvoltarea competențelor socio-emoționale este condiționată și de influențe exterioare, concret, de mediul educogen care-și pune amprenta asupra evoluției copiilor.

Primele influențe vin din familie. Cunoștințele limitate pe care le dețin părinții despre modul în care este firesc să se dezvolte copiii, ideile preconcepute despre ce ar trebui să știe sau nu să facă la o anumită vârstă, constituie un real factor de risc pentru o dezvoltare optimă a acestora din punct de vedere socio-emoțional. Așteptările nerealiste sau subestimările abilităților copiilor în raport cu vârsta acestora, sunt cauza unor atitudini nepotrivite pe care le au părinții față de comportamentul celor mici și pot fi sursa unor erori educative.

Felul în care sunt tratate de către părinți comportamentele „inadecvate” ale copiilor se răsfrânge asupra felului în care se manifestă aceștia în relațiile cu alte persoane. Copiii pedepsiți prea des, de cele mai multe ori cu pedepse necorespunzătoare vârstei sau gravității comportamentului, ajung ori retrași, temători, nesiguri pe ei, ori agresivi și răzbunători. Și copiii care au parte de tolerarea comportamentelor indezirabile manifestă crize de furie, devin agresivi

atunci când se încearcă impunerea unor limite și reguli de comportament acceptate social. În ambele cazuri, relaționarea cu ceilalți copii este deficitară.

Tot din familie, imitându-i pe adulți, copiii învață tipurile de reacții comportamentale pe care le pot adopta în situații critice (rezolvarea de probleme, conflicte etc.). Modul de manifestare emoțională și comportamentală văzut și preluat din familie este transferat de copii și utilizat în situații similare.

Părinții sunt facilitatorii experiențelor sociale trăite de copii. Deoarece pot controla mediul, de ei depinde dacă utilizează situațiile sociale pentru a stimula comportamentele dezirabile, pentru a contribui la dezvoltarea socio-emoțională a copiilor. (Catrinel, Kallay, 2010).

Odată cu intrarea la grădiniță, apoi la școală, copiii au ocazia să-și diversifice relațiile, instituțiile de învățământ fiind în sine un context social în care copiii trebuie să interacționeze între ei. Cadrul didactic devine, la fel ca și părinții, un model pentru copii și un ,,antrenor" pentru exersarea abilităților emoționale și sociale ale acestora.

Utilizarea cuvintelor care denumesc emoții, recunoașterea și denumirea emoțiilor proprii și ale celorlalți, discutarea consecințelor emoționale ale unor comportamente, conștientizarea posibilelor consecințe nefaste ale unor comportamente indezirabile, perceperea unei situații din mai multe perspective, sunt acțiuni ce reprezintă o sursă importantă de alfabetizare socio-emoțională, care se poate realiza în școală. Astfel, școala le oferă copiilor o oportunitate suplimentară din care pot învăța modalitățile de reglare emoțională, pot deprinde comportamentele adecvate necesare dezvoltării relațiilor sociale.

Există și cazuri în care unele comportamente nefirești ale cadrelor didactice (etichetarea copiilor ca fiind ,,problemă" și tratarea acestora ca atare, protejarea copiilor care se conformează regulilor și fac față mai ușor dificultăților, inconsecvența în aplicarea recompenselor și a pedepselor, utilizarea nejustificată a acestora etc.) determină confuzii în sistemul de informații al copiilor și, implicit, dificultăți de reglare emoțională și de adaptare socială a acestora.

În concluzie, există o gamă largă de factori care acționează și sunt responsabili pentru diferențele dintre copii în ceea ce privește competențele socio-emoționale. Diferențele sunt cu atât mai mari cu cât numărul total al influențelor nefaste la care sunt expuși copiii este mai mare.

BIBLIOGRAFIE:

- Catrinel, A.Șt., Kallay, E.- *Dezvoltarea competențelor sociale și emoționale la preșcolari. Ghid practic pentru educatori*, Ed. ASCR , Cluj-Napoca, 2010
- Schaffer, R. H.- *Introducere în psihologia copilului*, Ed. ASCR , Cluj-Napoca, 2010

STRATEGII DE INTEGRARE ȘCOLARĂ A COPIILOR CU DEFICIENȚE DE AUZ

Apaz Ana-Maria

Școala Gimnazială Mihail Sadoveanu Medgidia

Deficiența presupune insuficienta dezvoltare a unui organ. Deficiențele pot fi senzoriale, mentale, comportamentale,motorii sau de limbaj. Deficiențele de auz sunt deficiențe senzoriale care constau în pierderea parțială sau totală a acuității auditive.

Deficienţele de auz sunt cunoscute şi sub numele de surditate sau hipoacuzie. Aceste deficienţe presupun scăderea acuităţii auditive, fie ca urmare a unor factori diverşi care îngreunează sunetele să ajungă la urechea internă, fie ca urmare a funcţionării necorespunzătoare a nervilor auditivi/urechii interne. Disfuncțiile auditive care apar la vârste mici afectează limbajul și, implicit, dezvoltarea gândirii, ceea ce determină o integrare mai dificilă a copiilor care suferă de surditate. În literatura de specialitate, se consideră că cea mai eficientă cale pentru reușita integrării în mediul școlar a copilului este protezarea auditivă precoce. În lipsa acesteia, copilul surd va deveni inevitabil mut. Chiar dacă pierderea auzului se produce după însușirea limbajului, copilul va întâmpina regresii în vorbire, care țin atât de vocabular, cât și de corectitudinea gramaticală.

Studiile efectuate în domeniul surdo-psihologiei au evidențiat faptul că elevii surzi au o dezvoltare lentă, o integrare școlară slabă si necesită cu 1-2 ani mai mult pentru a finaliza parcursul educațional. Ajuns la școală, elevul hipoacuzic are probleme în a înţelege sarcinile verbale prezentate de profesor. Din cauza deficienţei de auz, elevii,de regulă, nu reuşesc să fie atenţi în timpul orelor şi caută să se orienteze după notiţele colegilor atunci când nu înţeleg indicaţiile cadrului didactic.

Din cauza faptului că nu aud bine cerinţele formulate, copiii care suferă de hipoacuzie oferă răspunsuri greşite la întrebări, par timizi sau încăpăţânaţi. Aceşti copii preferă să ocupe un loc mai retras în clasă sau să se aşeze în prima bancă şi lucrează mai bine în grupuri mici de elevi decât în grupe numeroase.

În multe situaţii, deficienţele de auz pot fi uşor confundate şi cu deficientul mental, deoarece elevii care suferă de surditate au tendinţa de a se izola de restul grupului, socializează mai greu, nu înţeleg glumele colegilor, încearcă să decodifice mimica şi gesturile celorlalţi elevi şi ajung, de multe ori, la concluzii greşite.

În vederea asigurării integrării școlare a copiilor cu deficiențe de auz, este necesar ca profesorii să acorde o atenție sporită modului de organizare a clasei, comunicării cu elevii cu deficiențe și comunicării între elevi.

În ceea ce privește organizarea clasei, se recomandă așezarea băncilor în semicerc, care facilitează citirea labială pe fețele interlocutorilor de către copilul hipoacuzic. Totodată, profesorul ar trebui să se asigure că stă cu faţa spre elevul cu deficienţe de auz atunci când vorbeşte şi că lumina îi cade pe faţă, pe buze.

Pentru a veni în sprijinul elevilor cu deficienţe de auz, profesorul trebuie să aibă în vedere o serie de acţiuni care pot facilita receptarea şi înţelegerea informaţiei de către copiii hipoacuzici. O primă recomandare deosebit de importantă, în ceea ce privește comunicarea, este ca profesorul să nu stea cu spatele la elevul cu deficiențe de auz atunci când vorbește și să vorbească clar, mai tare şi mai rar pentru a se asigura că va fi înţeles. De asemenea, este indicată utilizarea unui suport vizual în explicarea noţiunilor, precum şi folosirea gesturilor alături de comunicarea verbală. De exemplu, în învățarea cititului, se recomandă atât folosirea metodelor fonetice pentru îmbunătățirea auzului, cât și metodele vizuale care înlesnesc învățarea fonemelor.

O atenție sporită trebuie acordată însușirii limbajului oral de către copilul care suferă de surditate. Acesta trebuie implicat în discuții în timpul orei și are nevoie să participe la activități special concepute în vederea îmbunătățirii competenței de comunicare orală. Cadrele didactice trebuie să aibă răbdare şi să-i încurajeze pe aceşti elevi să comunice. Este de preferat ca elevii cu deficienţe de auz să fie aşezaţi în bancă cu elevi care nu au acest tip de deficienţă, pentru a-i ajuta. În cazul copiilor care poartă aparate auditive, profesorul trebuie să se asigure la începutul orelor că au suficientă baterie şi să elimine pe cât posibil zgomotul de fond din clasă.

Slaba înțelegere a limbajului oral determină și probleme cognitive specifice copilului cu deficiențe de auz. Unul dintre procesele psihice direct afectate este memoria, deoarece copilul nu poate memora un lucru pe care nu l-a perceput clar. Acest lucru conduce la mari dificultăți în memorarea unor cuvinte, indicații sau explicații oferite de către cadrele didactice. Din cauza faptului că elevii hipoacuzici nu pot accesa informația lexicală păstrată în memorie, aceștia nu vor putea să numească rapid anumite obiecte, fenomene sau relații studiate. Din acest motiv, profesorii trebuie să dezvolte limbajul și să exerseze memoria copiilor cu probleme de auz.

De foarte multe ori, copiii cu deficiențe de auz sunt percepuți ca fiind impulsivi, lipsiți de motivație și rigizi în ceea ce privește relațiile sociale. Această abordarea trebuie schimbată. Nu trebuie uitat că integrarea școlară a elevilor cu probleme de auz depinde în mare măsură de

atitudinea profesorilor și de sarcinile de lucru în care sunt implicați elevii cu deficiențe de auz, astfel încât să poată fi dezvolat limbajul și gândirea emergentă.

Bibliografie:

Cucoș Constantin- *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Ed. Polirom, București, 2009.

Gherguț Alois- *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Ed. Polirom, Iași, 2006.

Măria Anca- *Psihologia deficienților de auz,* Cluj-Napoca, 2001.

Importanţa educaţiei incluzive în rezolvarea problemei egalităţii
în educaţia copiilor cu nevoi speciale

Politica prioritară a unui stat este de a crește tânăra generație ca o persoană perfectă din punct de vedere mental, sănătoasă din punct de vedere fizic, matură din punct de vedere spiritual și dezvoltată în mod cuprinzător. Analizând operele marilor gânditori, ei sunt martori ai creării unor bogate fundamente metodologice ale conținutului educației pentru copiii cu dizabilități. Ei au privit societatea ca un întreg și au considerat toate ființele umane egale. Prin urmare, educația copiilor cu nevoi speciale ca membru egal al societății nu a ieșit din atenția lor. În multe state, educația în școlile secundare a fost inclusă în planul de politici publice pentru a dezvolta oportunități compensatorii pentru educația copiilor care au nevoie de asistență specială, precum și pentru a asigura plenitudinea adaptării sociale.

Educația incluzivă se referă la incluziune - a armoniza, a acoperi. Unii au a descris-o ca fiind „un sistem educațional care reprezintă eliminarea barierelor dintre elevii cu dizabilități și cei cu nevoi speciale, participarea activă a familiei, în special satisfacerea nevoilor copilului și adaptarea la viața socială și adăugarea completă la sistemul de învățământ general, indiferent de defecte sau dificultăți economice în dezvoltarea copiilor și adolescenților cu educație specială."

Manualul de predare din Marea Britanie, publicat de *Save the children* (2002), folosește conceptele de incluziv și integrator în același sens. Cu toate acestea, va exista o diferență între aceste concepte, aceste diferențe pot fi exprimate după cum urmează:

- educația integrativă: participarea copiilor cu nevoi speciale într-o școală generală;
- educația incluzivă: educația de calitate a copiilor cu nevoi speciale.

Discrepanța dintre aceste două concepte este subliniată după cum urmează: în educația integrată, copilul este văzut ca o problemă. Un copil cu dizabilități trebuie să se adapteze la școală sau la societate. De exemplu, un copil cu deficiență de auz trebuie să învețe să vorbească folosind aparatul auditiv pentru a se adapta la condițiile generale de educație. Un copil sănătos, pe de altă parte, nu este obligat să învețe limbajul semnelor și alte forme de comunicare. În cazul în care are probleme de învățare, copilul trebuie să îndeplinească cerințele standard. În caz contrar, profesorul va trebui să treacă cerințe suplimentare.

Educația incluzivă necesită schimbarea sistemului, nu a copilului. În procesul de analiză a literaturii teoretice, a devenit clar că există, de asemenea, un punct comun între conceptele de integrare și incluziune, în centrul acestui punct comun se află includerea copiilor cu nevoi

speciale în condițiile sistemului de învățământ general. Studiind introducerea unui sistem de educație incluzivă în țările străine, s-a constatat că este nevoie de mult timp pentru a introduce un sistem educațional și este nevoie de o cantitate imensă de fonduri materiale. De aceea, în fața sistemului de educație incluzivă în comunitatea mondială există atâtea probleme și obstacole, după cum urmează:

- lipsa de tutoriale pentru părinți;
- neînregistrarea în documentele de reglementare de stat privind introducerea educației incluzive în multe state;
- atitudinea negativă față de copiii cu dizabilități;
- problema invizibilității în comunitate a copiilor cu nevoi speciale;
- problema invizibilității în școală a copiilor cu nevoi speciale;
- probleme materiale de finanţare;
- adaptarea fizică a instituţiilor de învăţământ;
- număr mare de elevi în clasă;
- sărăcie;
- discriminare pe baza diferenţelor sexuale;
- dependenţa copiilor cu nevoi speciale de ceilalţi;
- refugiaţi în situaţii de conflict de urgenţă;
- probleme în materie de personal.

Se pune întrebarea corectă: De ce ar trebui copiii cu nevoi speciale să fie implicaţi într-un sistem educaţional incluziv? Care este necesitatea de a rezolva problemele de mai sus și de a trece la un sistem educațional incluziv? Într-adevăr, rezolvarea problemelor cu care se confruntă acest sistem educațional nu este ușoară. Dar există o mulțime de aspecte ale acestui sistem educațional, printre care se numără următoarele:

- educația incluzivă vă permite să scăpați de stigmatul sărăciei și separării;-
- educația inclusivă permite unui copil cu nevoi speciale să fie în compania familiei și a societății sale;
- învățământul incluziv îmbunătățește calitatea educației pentru toți;
- previne discriminarea.

Educația pentru copiii cu nevoi speciale în cadrul instituțiilor de învățământ general nu aduce numai rezultate eficiente. Pentru a face acest lucru, este necesar să se creeze o autonomie a relațiilor de prietenie la școală de către educatori, psihologi. Formarea unei atmosfere de

prietenie în clasă stabilește scena pentru copiii sănătoși și cu nevoi speciale să fie afectuoși unii față de alții, ajutându-se în mod constant unul pe celălalt.

Crește încrederea în sine a copiilor cu dizabilități. Acest lucru asigură că munca corectiv-pedagogică este efectuată în mod eficient și mai ușor. Educaţia favorabilă incluziunii necesită crearea unor facilităţi suplimentare pentru copiii cu acces limitat la educaţie în instituţiile de învăţământ general şi, astfel, condiţii favorabile copiilor cu dizabilităţi. Pentru a desfășura în mod eficient activitatea care vizează punerea în aplicare a educației incluzive a copiilor cu dizabilități, adaptarea lor la viața socială, angajații unui domeniu special și părinții copiilor cu handicap sunt, de asemenea, incluși în poziția de muncă responsabilă pentru a explica esența, importanța, necesitatea socială a educației inclusive.

Problemele principale ale copiilor care au nevoie de asistență specială nu pot fi rezolvate prin furnizarea de educație departe de mediul în care trăiesc, departe de familie. Realizarea integrării sociale este o sarcină dificilă atâta timp cât membrii unei societăți cu oportunități limitate nu au aceleași drepturi și oportunități ca și cei dintr-o societate sănătoasă.

Rezolvarea problemei egalităţii în educaţia copiilor cu nevoi speciale este una dintre problemele urgente ale zilelor noastre. Dar chiar şi astăzi, un număr foarte mare de copii sunt abandonaţi din diverse motive. Este necesar să se ia în considerare aspectele organizatorice, științifice și metodologice ale implicării în educația incluzivă, să se elaboreze măsuri pentru formarea și dezvoltarea profesională a specialiștilor.

Există doi factori principali în atragerea copiilor care au nevoie de asistență specială la instituțiile de învățământ general. În primul rând, copiii cu dizabilităţi pot interacţiona şi cu copiii sănătoşi. Atunci când educația incluzivă este organizată în mod intenționat, copiii cu nevoi speciale sunt protejați din partea socială, în timp ce copiii sănătoși sunt crescuți pe principiile justiției sociale și egalității, sunt mai afectuoși și atenți la copiii cu dizabilități, sunt relativ mai sensibili, consideră că este natural să aibă grijă de ei. În al doilea rând, copiii cu dizabilități simt, de asemenea, că au dreptul de a studia, de a se educa alături de colegii sănătoși și de a începe să se adapteze la viața socială mai ușor și mai devreme. Educația incluzivă necesită părinți, educatori, specialiști, lucrând în cooperare în educația copiilor cu dizabilități.

Pentru a introduce educaţia incluzivă în practică într-un mod specific, este necesară munca pedagogică, organizatorică şi metodologică. Educația copiilor cu nevoi speciale în învățământul general este organizată ținând cont de caracteristicile lor specifice, tipul de defect, nivelul și numărul de copii din clasă. În primul rând, este demn de remarcat faptul că, deși tinerii sunt la fel, nu seamănă unul cu celălalt. Trăsăturile psihologice individuale, de personalitate, nivelul de percepție și mintea sunt importante. Prin urmare, problema organizării

procesului educațional în clase incluzive, în care este educat un copil cu nevoi speciale, necesită rezolvarea unor probleme mai complexe. Într-o clasă incluzivă, este posibil să se obțină un curs de succes al lecției dacă profesorul, ținând cont de posibilitatea copiilor, poate planifica cursurile în mod corespunzător, poate folosi modalități eficiente de a influența învățarea handicapurilor copiilor și de a depăși dificultățile, poate stabili pe deplin cooperarea școlară și familială și poate privi cu încredere spre viitorul copilului cu handicap.

Fiecare copil se dezvoltă în propriul său ritm. Talentatul psiholog științific L.S. Vigotsky a spus: „progresul va continua chiar și în orice defect mental sau fizic.” Introducerea educaţiei incluzive necesită reforme naţionale, organizatorice şi metodologice. Trebuie eliminate barierele dintre educaţia generală şi educaţia specială.

Bibliografie:

1. Jo'rayevich, Yuldashev Sodirjon. (2022) „Organizational and Methodological Work Necessary for the Introduction of Inclusive Education Into Practice”. *International Journal of Social Science & Interdisciplinary Research*. ISSN: 2277-3630, 159-164.
2. Shermatovna, Erkaboyeva Nigora, Akbarov, Sardor. (2022) „Conditions of inclusive education”. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*: 1-4.
3. Solievna, Mirboboyeva Nodiraxon. (2022) „Game Teaching Techniques for Preschool Children.” Web of Scientist: International Scientific Research Journal: 1260-1262.

Comunicarea interculturală în situații eduaționale: cunoaștere – metode – competențe didactice

Dimensiuni ale interculturalității în proiecte educaționale interculturale ale școlii – exemple de bune practici

Abstract:

Intercultural communication starts from the diversity of the contemporary world, which nowadays represents a major challenge for every human community. The success of intercultural communication is well-known in societies, that engage and promote the multiculturality.

A school has the role of being a good manager and being able to lead the students to respect and tolerate the values and habits of others societies which they interact with.

Through this project, students will be able to deal with other people's habits and to accept the human diversity. This ability reflects the way each person is educated and it is a good opportunity to learn something useful in the future.

Our school aims to create a multicultural space and the targets are: learning the own culture identity, promoting different cultural elements and enriching other cultural experiences.

Intercultural communication is based on quality skills that respond promptly to a series of contemporary necesities.

Dimensiunea unor fenomene sociale, economice, științifice și culturale au luat amploare la nivel mondial, acest fapt ducând la o globalizare planetară. Globalizarea prezintă numeroase domenii precum: extinderea transmiterii de informații prin televiziune, radio sau rețele de socializare, globalizarea schimbului de produse dar și de servicii, schimbul de valori culturale, de ideologii sau de concepții.

Această globalizare intensă se bazează pe o comunicare interculturală directă sau indirectă, sistemul educațional fiind responsabil cu promovarea relațiilor dintre state, în special, școala fiind datoare să le formeze elevilor competențe și abilități de a se adapta la culturi diferite și de a-i face să înțeleagă valorile culturale diferite ale unei naționalități .

Sistemul educațional trebuie să fie pregătit să încurajeze multiculturalitatea, să mediatizeze raportul dintre două sau mai multe culturi, să se implice în comunicarea interculturală și să provoace elevii să descopere elementele de diversitate umană, să îi motiveze

să cerceteze culturi diferite trecând peste barierele lingvistice. Un ajutor important în traversarea acestei bariere lingvistice îl reprezintă tocmai globalizarea limbii engleze, fiind o principală limbă de comunicare între oameni și totodată, un mijloc de transmitere a mesajelor în cadrul tehnologiei informației.

Comunicarea interculturală are ca scop cunoașterea trăsăturilor lumii contemporane, a identității națiunilor, fiind raportată la o relativă omogenitate precum: comunitatea de rasă – pornind de la faptul că specia umană reprezintă o singură rasă, iar diferențierile fiziologice fiind doar micile modificări în cadrul aceleiași rase și identitatea comună care definește uniformizarea lumii contemporane.

Comunicarea interculturală pornește de la diversitatea lumii contemporane, care, în zilele de astăzi, reprezintă o provocare majoră pentru fiecare comunitate umană. Succesul comunicării interculturale este vizibil în societățile care se implică și care promovează și susțin multiculturalitatea.

Sistemul de valori, este înțeles de către elevi, încă de la vârste fragede, atât din cadrul familiei, cât și din cadrul școlii. Școala are rolul de a fi un bun manager și de a fi capabil să le transmită elevilor respectul și toleranța față de valorile și obiceiurile altor societăți cu care intră direct sau indirect, în contact. Elevii trebuie să învețe să fie deschiși la alte culturi, să le acorde atenție modurilor diferite de gândire sau de comportament, să le accepte mecanismele de funcționare și să nu denigreze comunitățile sau valorile culturale ale altor state.

Acceptarea diversității ține de modul de educație a fiecărei persoane, școala fiind cea care șlefuiește caracterul și personalitatea elevilor, familiarizându-i cu diversitatea reală, încurajând comunicarea interculturală și promovând, sau chiar împrumutând, diferite practici din diverse societăți.

Bibliografie

1. Centrul Educațional Pro Didactica, Competența interculturală, Casa Editorial-Poligraică ,Chișinău, 2015
2. Mândruț O., Manual de geografie clasa a XI-a, Editura Corint, București, 2014
3. Neguț S., Rădulescu Carmen-Camelia, Popa I., Manual de geografie clasa a VII-a, Editura Art, București, 2019
4. Dulamă Maria Eliza, Roșcovan Serafima, Didactica geografiei, Editura Bons Offices, Chișinău, 2007

Webografie

http://dbp.idebate.org/ro/index.php/Cultura_americana_este_un_oximoron

https://www.fundatiacaleavictoriei.ro/religii-si-culturi-africane/

https://static1.squarespace.com/static/58170ad5b8a79bcbacb30b54/t/5c417342562fa7e08914fdb5/1547793230323/RO-GUIDEBOOK.pdf

https://work-finder.eu/blog/cultura-asiatica-tot-ce-ar-trebui-sa-stii-despre-istoria-obiceiurile-si-traditiile-din-asia/

http://edituracomunicare.ro/carti/domenii/comunicare/comunicarea-interculturala-463.html

http://www.utilecopii.ro/articole/familie/educatia-interculturala-invata-copilul-sa-nu-discrimineze/7821/

Prof.Bădescu Diana-Adriana

Școala Gimnazială „Ion Pillat”, Pitești

FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE LECTURĂ LA PRIMA VIZITĂ ÎN CADRUL LECȚIILOR DE PIAN

Baltag Aliona, profesor de pian
și discipline de profil
Colegiul de Muzică și Pedagogie din Bălți,
Republica Moldova

„Cel mai bun mod de a învăța să citești rapideste să citești cât mai mult posibil."
I. Hoffman

Lucrarea de față ***Formarea și dezvoltarea abilităților de lectură la prima vizită*** conţine recomandări pentru soluționarea unei dintre cele mai actuale probleme de formare ale pianistului - dezvoltarea aptitudinii de lectură şi formarea abilității motorii necesare pentru aptitudinea data. Scopul lucrării constă în creșterea eficienței procesului educațional şi asigurarea dezvoltării profesionale a instrumentistului pianist.

Dacă lectura este o percepere, atunci lectura la prima vizită, în cazul nostru, poate fi considerată ca o primă percepere a muzicii, a intenției compozitorului. În așa mod, lectura la prima vedere poate fi posibilă în oricare alt domeniu al artei. De exemplu, în pictură lectura la prima vedere este similară cu înțelegerea elementelor de bază a diferitor stiluri care duce, prin urmare, la o înțelegere mai rapidă și ușoară a intenției pictorului. Astfel „citirea de pe foaie", în sensul larg al cuvântului, reprezintă prima impresie și prima percepție a unui oarecare obiect.

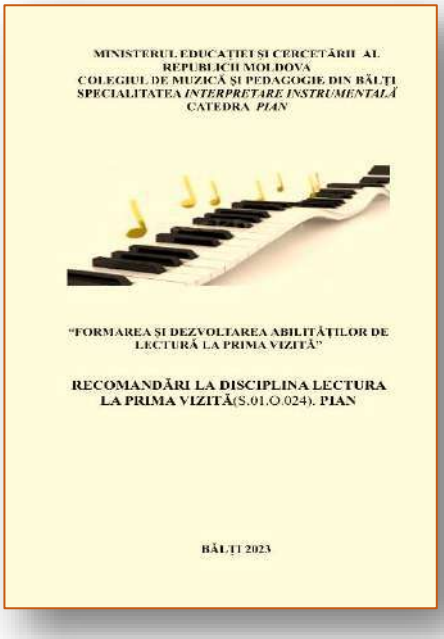

Cuvinte-cheie: *aptitudine, lectură la prima vedere, digitaţie, exerciţii digitaţionale, pian*

Disciplina **S.01.O.024** ***„Lectura la prima vizită"*** *este partea componentei de specialitate din cadrul Planurilor de învăţămînt pentru instituţiile de învăţămînt professional tehnic postsecundar, profil Muzică, din Republica Moldova.* Lectura la prima vizită, constituie una dintre cele mai actuale probleme de instruire a tinerilor pianiști, fiind un factor important în dezvoltarea interpretării pianistice.

Este bine cunoscut faptul că, capacitatea de citire a notelor la prima vedere nu este înnăscută, ea poate fi dobândită fiind exersată metodic, prin aplicarea cunoştinţelor teoretice şi practice ale pianistului. Formarea şi dezvoltarea ulterioară a acestei abilități servește drept bază esențială a instruirii muzicale profesionale.

În timpul lecturii la prima vedere, toate acţiunile efectuate de către interpret se unesc într-un proces dinamic ce decurge foarte intens. Este imposibil să devii un muzician profesionist fără a poseda o asemenea aptitudine. Având în posesie o asemenea capacitate, devine posibilă cunoașterea mai multor procedee de interpretare, care va îmbogăți și va extinde repertoriul interpretativ.

Anume din aceste considerente lucrul asupra formării și dezvoltării deprinderii date se urmărește pe parcursul întregii perioade de instruire. Profesorul are obligativitatea să cunoască principiile și metodele de formare a deprinderilor de lectură la prima vistă. În așa fel, educarea deprinderilor de descifrare şi de lectură la prima vedere trebuie să fie mereu în atenţia profesorului. Pentru formarea şi dezvoltarea continuă a deprinderii date e nevoie de o muncă permanentă, sistematică pe parcursul întregii perioade de formare în devenire a unui muzician.

Lectura la prima vizită este o activitate nervoasă, complicată ale cărei elemente constitutive trebuie din timp studiate compartimentat. Pentru realizarea acestui proces complex, se presupune nu numai prezența aptitudinilor muzicale și posedarea elementelor de tehnică muzicală, ci și, în special, ușurința formării legăturilor asociative necesare dintre diferiți centri și atenția distributivă: prezența relațiilor intersenzoriale formate din elementul vizual, auditiv și motoric în diferitele lor aspecte.

Actul de interpretare la prima vedere reprezintă o recreare, prin intermediul mijloacelor instrumentale, a unei imagini sonore care apare în mintea muzicianului atunci când percepe cu ochii textul muzical. Continuitatea acestui act, fără de care nu poate exista o interpretare expresivă și coerentă pe note, este posibilă doar dacă interpretul în prealabil, aproximativ, își închipuie textul ce urmează. Capacitatea de a prevedea textul muzical, de a simți dezvoltarea lui, depinde de volumul și puterea memoriei vizuale, auditive și motorii ale interpretului, precum și de abilitatea de percepere a textului muzical nu fragmentar, ci pe structuri mari. Un element important în lectura la prima vedere este, de asemenea, și deprinderea de a se orienta liber pe claviatură fără a privi la ea, alegând cea mai convenabilă digitație, precum și deprinderea de citire rapidă a notației muzicale. Abilitatea examinată în această lucrare, de regulă,

apare doar datorită unui impact pedagogic bazat pe o metodologie bine structurată. Cele mai bune rezultate se vor obține doar cu condiția că baza acestei abilități se va pune de la începutul instruirii muzicale, înainte de a se forma deprinderea de a descifra textul muzical „pe silabe”, care ulterior va putea deveni o piedică enormă în procesul de studiu.

Principiile esențiale ale formării deprinderii de citire la prima vedere pot fi reduse la următoarele:

- Dezvoltarea permanentă a reprezentărilor auditive la elev, în special la debutul studiilor muzicale, trebuie să anticipeze studierea notelor. Elementele ritmice, armonice și melodice noi elevii începători trebuie să le studieze mai întâi cu auzul, și abia apoi prin notație grafică. Prin urmare, va apărea necesitatea unei etape pregătitoare, precum și studierea separată a notației muzicale;
- Formarea perceperii complexe a textului muzical. În acest scop notația ritmică și înălțimea sunetelor vor fi prezentate elevului în forme simple;
- Studierea rapidă a notației muzicale, a tehnicii digitaționale, precum și orientarea mâinilor pe claviatură fără control vizual prin intermediul mișcărilor și exercițiilor auxiliare speciale;
- Acumularea treptată și constantă în memoria auditivă, vizuală și motorie a elevului a diverselor formule ritmice, melodice, facturale etc. caracteristice diferitor stiluri a muzicii pianistice;
- Depășirea stereotipurilor și pregătirea pentru situații muzicale noi, imprevizibile, prin orientarea elevului spre asimilarea unor formule tipice textului pianistic.

Rezumând cele expuse mai sus, putem remarca că citirea la prima vedere este una dintre cele mai scurte, mai promiţătoare căi care duce spre o dezvoltare muzicală generală a elevului. Abilitatea de a citi la prima vedere constituie o bază esenţială pentru însuşirea rapidă a materialului muzical şi, astfel, eliberează timp pentru alte sarcini care duc la îmbunătăţirea interpretării, procesul dat fiind extrem de necesar pe parcursul întregii perioade de studii, începând cu ciclul gimnazial, liceal, preuniversitar și terminând cu cel universitar.

Bibliografie:

1. BĂLAN, Th. *Principii de pianistică*. Bucureşti,1966.
2. BENTOIU, P. *Gândirea muzicală*. Bucureşti: Editura Muzicală, 1975.
3. BUGHICI, D. *Forme şi genuri muzicale*. Bucureşti: Editura Muzicală, 1980.
4. CERNOVODEANU, M. *Metoda de pian*. Bucureşti: Editura Muzicală, 1989.
5. KOGAN, G. M. *La porţile măiestriei*. Bucureşti: Editura Muzicală,1963.
6. LEAHU, Al. *Maieștriii claviaturii*. Bucureşti: Editura Muzicală, 1976.
7. NEUHAUS, G. *Despre arta pianistică*. Bucureşti: Editora Muzicală, 1960.
8. PITIŞ, A., MINEI, I. *Tratat de artă pianistică*. Bucureşti: Editura Muzicală, 1982.
9. АЛЕКСЕЕВ, А.Д. *Из истории фортепианной педагогики*. Киев, 1974.
10. Веселова, Е.Л. *Развитие концертмейстерского мастерства в процессе подготовки пианистов: учебно-методическое пособие*. – Ялта: РИО ГПА КФУ, 2019.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN CONTEXT INTERNAȚIONAL

Prof. Învățământ primar BĂLTĂREȚU CONSTANȚA CARMEN
Școala Gimnazială Săulești

Adaptarea la permanentele cerinţe schimbătoare ale unei lumi care evoluează rapid, care necesită abordări multiple ale fenomenelor naturale şi/ sau sociale şi care impune adoptarea de strategii eficiente în vederea atingerii tuturor obiectivelor sale, presupune implicarea activă a întregii societăţi pentru a pune în centrul preocupărilor sale *OMUL*.

Printre atributele acestei societăţi se pot enumera: schimbarea, transformarea, egalitatea şanselor, continua formare, cooperarea, evoluţia tehnologiei, preocuparea pentru oameni şi pentru nevoile lor în ceea ce priveşte dezvoltarea, integrarea şi inovarea.

Elementul central al societății, element care poate contribui în mod valoros și radical la evoluţia tuturor elementelor componente ale societăţii este *EDUCAŢIA.*

Educaţia incluzivă este un proces complex, de durată care necesită analize, schimbări şi construcţii continue pentru a realiza politici şi practici incluzive şi a asigura bazele unei culturi incluzive.

Educaţia incluzivă a apărut ca o reacţie firească a societăţii la obligaţia acesteia de a asigura cadrul necesar şi condiţiile impuse de specificul educaţiei persoanelor cu cerinţe educative speciale. Bogăţia spirituală a lumii contemporane rezidă tocmai din respectul şi valorizarea tuturor indivizilor, pentru că lumea modernă acceptă faptul că fiecare individ este o dimensiune care îmbogăţeşte şi potentează, împreuna cu celelalte experienţe, lumea de azi.

Educaţia incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor şi mentalităţilor, dar şi a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Integrarea

elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educaţiei şi dezvoltării lor.

Educaţia de bună calitate reprezintă un DREPT fundamenzal al omului şi copiii au dreptul la educaţie generală, iar modelul incluziunii socio-educaţionale are la bază acest drept, înglobat în dreptul internaţional. Fiecare copil, indiferent de apartenenţă sau de nivelul de dezvoltare a capacităţilor sale, are dreptul la o educaţie de bună calitate care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităţilor sale cognitive şi de integrare socială.

Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine.

Conceptul de „educaţie pentru toţi" a fost lansat în 1990 la Conferinţa Internaţională a Ministerului Educaţiei, iar în 1994 la Salamanca, în Spania, s-au lansat dimensiunile educaţiei pentru toţi care constau în calitatea actului educaţional şi acces pentru toţi copiii: „ Şcolile trebuie să primească toţi copiii, fără nici o deosebire privind condiţiile lor fizice, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă şi la copiii cu dizabilităţi sau talentaţi, copiii străzii şi copiii care muncesc, copii din populaţii îndepărtate sau nomade, copii aparţinând minorităţilor lingvistice si etnice… "

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educaţia copiilor cu cerinţe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferenţiat, să fie adaptată particularităţilor elevilor.

Caracterul integrat al învăţământului ne pune în faţa problematică a situaţiei în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obişnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situaţia copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situaţia clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înţelegere reciprocă, o existenţă socială normală a copiilor, în ciuda diferenţelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieţii de grup. Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, sa fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăţi în viaţă.

Procesul de integrare educaţională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenţie individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalităţi eficente de adaptare curriculară joacă rolul esenţial.

Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învăţământ dupa posibilităţile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-şi adapteze metodele pedagogice în consecinţă.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparenţelor nu au timp să aştepte: dacă sunt lăsaţi să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranţă de suferit.

Bibliografie:

1. A. Ghergut, Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, 2005

EDUCAȚIA ÎN EVOLUȚIE: ABORDĂRI INOVATOARE ȘI PRACTICI EXCEPȚIONALE- EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ȘI DIVERSITATE

BĂLUȚĂ IZABELA ROBERTA, ŞCOALA GIMNAZIALA BRATOVOEȘTI

LA NIVELUL SĂU FUNDAMENTAL, ÎNVĂŢĂMÂNTUL ESTE O ACTIVITATE CU UN SCOP MORAL PROFUND ŞI TRAINIC. MICHAEL FULLAN DESCRIE FĂRĂ ECHIVOC ROLUL, RESPONSABILITATEA ŞI POTENŢIALUL PE CARE LE AU ŞCOLILE PENTRU A ASIGURA CONDIŢII EGALE ELEVILOR:

„LA NIVEL MICRO, SCOPUL MORAL AL EDUCAŢIEI ÎNSEAMNĂ ASIGURAREA UNOR ŞANSE EGALE PENTRU TOŢI ELEVII, MAI CU SEAMĂ PENTRU CEI DEZAVANTAJAŢI, CARE AU MAI MULT DE TRAS. LA NIVEL MACRO, SCOPUL MORAL REPREZINTĂ CONTRIBUŢIA EDUCAŢIEI LA DEZVOLTAREA SOCIETĂŢII ŞI DEMOCRAŢIE."

SE IMPUNE O MANIFESTARE IMEDIATĂ A ACESTUI SCOP MORAL ŞI A CURAJULUI INDISPENSABIL CARE TREBUIE SĂ-L ÎNSOŢEASCĂ.

AFLUXUL DE REFUGIAŢI SIRIENI A ADUS DIN NOU ÎN ATENŢIA TUTUROR DEZBATEREA DESPRE CAPACITATEA ŞI DISPONIBILITATEA SOCIETĂŢII DE A MANIFESTA COMPASIUNE PENTRU ALŢII. RĂSPUNSUL EUROPEI A FOST DEZAMĂGITOR. ADEVĂRUL ESTE CĂ A FOST NEVOIE DE IMAGINEA UNUI BĂIEŢEL ÎNECAT PE O PLAJĂ DIN TURCIA PENTRU A CONVINGE MAPAMONDUL DE DIFICULTĂŢILE CU CARE SE CONFRUNTĂ ACEŞTI OAMENI, CU PRECĂDERE PĂRINŢI DISPUŞI SĂ ÎNFRUNTE PERICOLE DE NEIMAGINAT ÎN SPERANŢA UNEI VIEŢI MAI BUNE PENTRU COPIII LOR.

DISCURSUL PE MARGINEA INCLUZIUNII PRACTICAT ÎN ŞCOLI DEPĂŞEŞTE CRIZA REFUGIAŢILOR, ÎNGLOBÂND ASPECTE PRECUM RASĂ, GEN, SĂRĂCIE, ETNIE, CONFESIUNE, DEZAVANTAJE EDUCAŢIONALE, NEVOI EDUCAŢIONALE SPECIALE, SĂNĂTATE MINTALĂ, DIZABILITATE Ş.A.M.D. ÎNCERCĂRILE DE A GESTIONA EFICIENT NENUMĂRATELE PROBLEME ASOCIATE CU DIFERENŢELE REPREZINTĂ O REALITATE COTIDIANĂ ÎN TOATE SĂLILE DE CLASĂ DIN LUME. ŞCOLILE SUNT O REPREZENTARE MINIATURALĂ A SOCIETĂŢII. CU TOATE ACESTEA, COMPORTAMENTUL PE CARE ÎL OBSERVĂM ÎN ŞCOLI, PRECUM ŞI COMPORTAMENTUL PE CARE ÎL PROMOVĂM AXIOLOGIC SUNT ADESEA ANTITEZA A CEEA CE ESTE VALORIZAT ŞI PROMOVAT ÎN LUMEA ADULŢILOR.

CEI MAI MULŢI DINTRE TINERII NOŞTRI DAU DOVADĂ DE UN SIMŢ ÎNNĂSCUT AL DREPTĂŢII SOCIALE, AL CORECTITUDINII, OPTIMISMULUI, EMPATIEI – PE SCURT, MANIFESTĂ DORINŢA DE A CONTRIBUI LA BUNUL MERS AL LUMII. ÎN ŞCOLI, NE STRĂDUIM SĂ FORMĂM MODELE DE BUNĂ PURTARE, SUSŢINEM BUNA PURTARE, AŞTEPTĂM, ÎNCURAJĂM ŞI PREDĂM BUNA PURTARE. TAPISERIA EDUCAŢIEI ESTE ŢESUTĂ ÎN JURUL ÎNTREGULUI COPIL, ÎN JURUL

DEZVOLTĂRII ŞI CELEBRĂRII INDIVIDULUI, ÎN JURUL FORMĂRII DE CARACTER ŞI CETĂŢENIE, ÎN JURUL CREĂRII DE RELAŢII.

INCLUZIUNEA TRECE DINCOLO DE PRACTICA INSTRUCŢIEI. INCLUZIUNEA ESTE O MENTALITATE, O CULTURĂ, O CARISMĂ CARE, ATUNCI CÂND ESTE SE ÎNSCRIE ÎN MEDIUL ŞCOLAR CA O PRACTICĂ NON-NEGOCIABILĂ, PRODUCE REZULTATE FENOMENALE. INCLUZIUNEA PRESUPUNE SĂ FACEM ÎNVĂŢAREA ACCESIBILĂ PRIN INTERMEDIUL DIFERENŢIERII, SĂ ELABORĂM PROGRAME INDIVIDUALE, SĂ LUĂM ÎN CALCUL CONTEXTUL ŞI CULTURA, SĂ CULTIVĂM RELAŢIILE CU FAMILIA ŞI SĂ PUNEM MEREU SUB SEMNUL ÎNTREBĂRII PRACTICA, PENTRU A NE ASIGURA CĂ TOŢI SE BUCURĂ DE BENEFICII. O ŞCOALĂ INCLUZIVĂ ELOGIAZĂ ŞI RECUNOAŞTE NORMALITATEA DIVERSITĂŢII ÎN TOATE DOMENIILE VIEŢII ŞI CAUTĂ SĂ-I SENSIBILIZEZE PE TOŢI MEMBRII COMUNITĂŢII ŞCOLARE ÎN LEGĂTURĂ CU FAPTUL CĂ OAMENII ŞI-AU FORMAT, ÎN MOD NATURAL, O GAMĂ VARIATĂ DE STILURI DE VIAŢĂ, DE OBICEIURI, TRADIŢII ŞI PERSPECTIVE, CĂ DEŢIN TALENTE VARIATE, CĂ PROVIN DIN MEDII DIVERSE ŞI CĂ ACEST EVANTAI UMAN NE ÎMBOGĂŢEŞTE PE TOŢI. PRACTICA INCLUZIVĂ SE REALIZEAZĂ ÎNTR-UN CONTEXT CARACTERIZAT DE GRIJĂ, IAR GRIJA CONTEAZĂ ENORM!

CU TOATE ACESTEA, PRACTICA INCLUZIVĂ NU ESTE UŞOR DE ATINS ŞI DEVINE TOT MAI DIFICIL DE SUSŢINUT, DIN MAI MULTE MOTIVE: CREŞTEREA NIVELULUI DE NEVOI, RAREFIEREA RESURSELOR, INCAPACITATEA PĂRINŢILOR DE A GESTIONA, DE A PARTICIPA ŞI DE A SUSŢINE ÎNVĂŢAREA PROPRIILOR COPII. OBIECTIVELE SE AFLĂ ÎNTR-O RELAŢIE ANTAGONICĂ: ADESEA, VALORILE PROMOVATE ÎN ŞCOLI SE AFLĂ ÎN CONFLICT CU AMBIŢIILE PĂRINŢILOR DIN CLASA DE MIJLOC, PENTRU CARE CONTEAZĂ MAI MULT REZULTATELE DECÂT FORMAREA INDIVIDUALĂ ŞI COLECTIVĂ; GUVERNELE/MINISTERELE EDUCAŢIEI SOLICITĂ INDICATORI DE CUANTIFICARE A REUŞITEI FĂRĂ SĂ ŢINĂ CONT DE CONTEXT/CLASĂ SOCIALĂ ŞI CHIAR ÎNTRE ELEVI, CARE OBSERVĂ COMPORTAMENTE CONTRADICTORII ACASĂ, ÎN COMUNITATE ŞI ÎN MASS-MEDIA.

“DACĂ UN COPIL NU POATE ÎNVĂȚA ÎN FELUL ÎN CARE ÎI PREDĂM, ATUNCI TREBUIE SĂ ÎI PREDĂM ÂN FELUL ÎNCARE EL POATE ÎNVĂȚA.”
(IVAN LOVAAS)
SISTEMELE EDUCAȚIONALE ANTERIOARE AU PLASAT COPIII CARE SUNT DIFERIȚI ȘI AU DIFICULTĂȚI DEÎNVĂȚARE ÎNTR-O SECȚIUNE SEPARATĂ “SPECIALĂ”. ÎNAINTE, CADRELE DIDACTICE CARE NU ERAU IMPLICATE ÎNMOD SPECIFIC ȘI CONCRET ÎN EDUCAȚIA SPECIALĂ AU FOST FORMATE PLECÂND DE LA PREMISA CĂ ELEVII CUNEVOIE SPECIALE NU REPREZINTĂ PREOCUPAREA LOR. PENTRU EI EXISTĂ ȘCOLI SPECIALE CU PROFESORI FORMAȚISPECIAL. ABORDAREA EDUCAȚIEI INCLUZIVE SUSȚINE CĂ ELEVII CU NEVOIE SPECIALE TREBUIE EDUCAȚIÎMPREUNĂ CU CEI DE VÂRSTA LOR ÎN ȘCOLILE DE MASĂ.

ASTFEL, EDUCAȚIA INCLUZIVĂ REPREZINTĂ UN SISTEM EDUCAȚIONAL ÎN CARE TOATE ȘCOLILE NĂZUIESCSĂ OFERE “EDUCAȚIE PENTRU TOȚI”. ESTE UN SISTEM CARE RECUNOȘTE DREPTUL TUTUROR COPIILOR DE A FIEDUCAȚI ÎMPREUNĂ ȘI CONSIDERĂ CĂ EDUCAȚIA TUTUROR COPIILOR ESTE LA FEL DE IMPORTANTĂ.

PRINCIPIILE PE CARE SE AXEAZĂ EDUCAȚIA INCLUZIVĂ SUNT URMĂTOARELE:

- PRINCIPIUL DREPTULUI EGAL LA EDUCAŢIE;

- PRINCIPIUL EGALIZĂRII ŞANSELOR;

- PRINCIPIUL INTERESULUI SUPERIOR AL COPILULUI;

- PRINCIPIUL NONDISCRIMINĂRII, TOLERANŢEI ŞI AL VALORIFICĂRII TUTUROR DIFERENŢELOR;

- PRINCIPIUL INTERVENŢIEI TIMPURII;

- PRINCIPIUL INDIVIDUALIZĂRII PROCESULUI EDUCATIV ŞI AL DEZVOLTĂRII MAXIMALE A POTENȚIALULUI FIECĂRUI COPIL;

- PRINCIPIUL ASIGURĂRII SERVICIILOR DE SPRIJIN;

- PRINCIPIUL FLEXIBILITĂŢII ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ
ELEVII RROMI ŞI INTEGRAREA LOR SOCIALĂ

P.I.P. BARBU EMILIA GRAŢIELA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ CALOPĂR-DOLJ

În ciuda multitudinii acțiunilor europene intense pentru promovarea incluziunii sociale din ultimele două decenii, rromii au în continuare o situație problematică şi se confruntă cu fenomenul discriminării, deşi se poate remarca o îmbunătățire a situației lor la nivel european, cel puțin prin prisma politicilor publice adoptate . Populația de rromi reprezintă un grup vulnerabil comparativ cu ansamblul populației pe mai toate dimensiunile vieții: standard de viață, educație, ocupare, locuire, sănătate, participare socială. Această minoritate etnică se confruntă cu probleme generalizate, care încep de la lipsa documentelor oficiale de identificare şi se continuă cu lipsa educației, şomaj, stare precară a sănătății şi a locuirii, discriminare şi chiar segregare .

Necesitatea şcolarizării etniei rrome, ca treaptă obligatorie spre integrarea lor rasială şi culturală în spaţiul European, este resimţită stringent în toate ţările continentului puse în faţa unei realităţi cu o problematică destul de dificilă, ce poate perturba grav dinamica unei lumi a cărei opţiune esenţială este civilizaţia.

Problematica educaţiei copiilor rromi constituie una din provocările cu care se confruntă mediile social – economice şi culturale sau civice din România. Ea face parte din problematica mai largă, cea a copiilor aflaţi în situaţii de excluziune, de marginalizare din diferite motive, necesitând abordări nuanţate în funcţie de mai mulţi parametri specifici: mediul de rezidenţă, apartenenţa la un grup minoritar etnic, apartenenţa la o grupare socială cu un status economic minimal, etc.

Transformările din viaţa economică, inflaţia, şomajul, diferenţierea excesivă a veniturilor salariale, dar şi scăderea nivelului de trai, criza de locuinţe, etc., au dus la apariţia şi dezvoltarea fenomenului de marginalizare şi au creat o categorie de marginalizaţi ecomomic şi social.

Una dintre categoriile cele mai vulnerabile la costurile sociale ale tranziţiei a fost minoritatea rromă, deoarece ea se situa deja pe poziţii de risc crescut.

În perioada post decembristă rromii nu au reprezentat o minoritate etnică discriminată, deoarece nu li s-a dat dreptul de a reprezenta o minoritate etnică, liberă să-şi promoveze propriile tradiţii culturale, politica fiind de asimilare a acestora.

Odată cu liberalizarea şi democratizarea societăţii, a avut loc un proces de emancipare a diferitelor minorităţi etnice, religioase, etc., de conturare a identităţii acestora, dar, în acelaşi timp şi de marginalizare a lor de către majoritate.

Copiii rromi constituie una dintre cele mai defavorizate categorii de copii şi au nevoie de mult sprijin pentru a depăşi situaţia în care se află. Sărăcia şi lipsurile familiilor rrome, prejudecăţile care persistă în mentalitatea populaţiei, inerţia unor părinţi rromi faţa de perspectivele pe care educaţia le oferă copilului, toate acestea contribuie la marginalizarea copiilor rromi, la limitarea accesului la şansele egale la care au dreptul toţi copiii.

Coordonatele de care trebuie să ţinem seama în procesul de şcolarizare a rromilor, atât de necesar, pornind de la specificul tradiţiei şi culturii lor, şi având ca obiectiv racordarea acestui sistem educaţional la valorile culturii şi civilizaţiei europene, sunt:

1. Organizarea tradiţională a rromilor în comunităţi închise (izolarea):
- Marginalizarea socială, automarginalizarea,existenţa prejudecăţilor de ordin cultural, rasial şi social;
2. Particularităţile antropologice rasiale ale populaţiilor ţigăneşti:
- Talentele rasiale native (inteligenţa speculativă, talentul artistic);
3. Manifestările de rasism ale comunităţii majoritare;
4. Specificul cultural ţigănesc:
- limba rromani,mentalitatea socio-culturală ţigănească,existenţa unei dualităţi morale a ţiganului,existenţa unui tip de religiozitate ţigănească;
5. Elemente specifice organizării actuale a lumii ţigăneşti:
- neomogenitatea, datorită originii şi itinerariului diferite, meseriile tradiţionale; modul de viaţă; gradul de integrare culturală,migraţia (internă şi externă);
6. Tradiţia negativă manifestată prin:
- inadaptabilitate, infracţionalitate, vendeta ţigănească.

Singura alternativă acceptabilă şi viabilă la problema marginalizării este o politică coerentă şi susţinută de prevenire a acesteia, pe de o parte, şi de integrare, pe de altă parte, deşi integrarea este un fenomen faţă de care majoritatea liderilor rromi au o reacţie adversă. În realitate, integrarea reprezintă o relaţie, o interacţiune dinamică între sistemul care "se integrează" şi sistemul care "integrează", iar rezultatul acestui proces este un echilibru funcţional al părţilor. Trebuie să ţinem însă seama că integrarea socială are patru dimensiuni fundamentale, şi anume: integrarea culturală, normativă, comunicaţională şi funcţională. Dacă 'integrarea culturală" presupune coerenţa normelor şi valorilor unei culturi, "integrarea normativă"reprezintă măsură în care valorile grupului devin norme efective. Tocmai această

exigenţă a majorităţii, de conformare a minorităţii la normele sale, este adesea percepută ca o tendinţă de asimilare.

Factorii care pot şi trebuie să aiba un rol decisiv în procesul de integrare funcţională a rromilor în societatea "interculturală" a mileniului III sunt: sistemul educaţional, mass-media, asistenţa socială, factorii de decizie la nivel guvernamental.

În procesul de integrare a copiilor rromi, şcoala are un rol fundamental, promovând educaţia interculturală. Obiectivul prioritar al educaţiei interculturale este promovarea capacităţii de convieţuire constructivă în contextul cultural şi social variat, îndepărtâd şi prevenind prejudecăţi din trecut sau chiar prezente.

Concluzionând, putem spune că o mare parte a populaţiei de etnie rromă, deci şi copiii acestora, suferă de procesul de marginalizare şi de aceea este nevoie de o strategie de intervenţie susţinută, care să se adreseze atât minorităţii marginalizate cât şi majorităţii, pentru formarea unei societăţi interculturale, de indivizi diferiţi dar egali, racordaţi la valorile generale ale umanităţii şi respectând un set comun de norme, dar în acelaşi timp, aflaţi într-un permanent schimb cultural şi spiritual.

Şcolarizarea copiilor de etnie rromă, presupune o abordare specială în care datele iniţiale ale acestei etnii pot constitui un punct de plecare pentru găsirea unei soluţii la problema integrării acestora.

BIBLIOGAFIE:

- Everac, Paul. (1992). Reacţionarul. O minoritate ameninţătoare. Bucureşti: Editura Românul.

-C. Zamfir, E. Zamfir – Tiganii intre ignorare si ingrijorare, Ed. Alternative, Bucuresti 1993;

-C. Cucos, T.Cosma – Minoritari, marginali, Ed. Polirom, Iasi 1996;

-S. Iosivescu, A. Rogojinaru – Parteneriat si dezvoltare scolara in comunitati cu rromi, Colectia "Sanse egale", Ed. Corint, Bucuresti 2000;

-V. Ionescu, G. Sarau, F. Stanciu – Ghid de practici pozitive pentru educatia copiilor rromi, Romani Criss 2003;

DISLEXIA

Termenul de dislexie este unul mai puţin obişnuit pentru omul de rând. De cele mai multe ori, este asociat cu dificultăţiile de citire, de scriere şi de calculare ce apar la copii de vârstă şcolară. Unii specialişti asociază această tulburare cu tendinţa de a inversa ordinea literelor sau a cuvintelor, iar alţii cu lentoarea procesului de învăţare. Aproape toată lumea consider dislexia o tulburare de învăţare, dar dificultatea de a învăţa este doar unul dintre aspectele dislexiei.

Tulburarea funcţiilor mentale care produce dyslexia este considerate şi un dar, nu numai o problem. Totţi acesti copii care prezintă simptome de dislexie au mai multe abilităţi în comun:

- sunt mult mai curioşi decât media;

- gândesc în imagini şi nu în cuvinte;

- sunt foarte intuitive şi extrem de imaginative;

- ei gândesc şi percep multi-dimensional;

- de multe ori, ei îşi trăiesc gândurile ca şi cum ar fi realitate şi reacţionează la ele, ca la oricare altă întâmplare;

Toate aceste abilităţi de bază, dacă nu sunt supresate, invalidate sau distruse de părinţi sau de procesul educational vor determina apariţia a două caracteristici importante ale acestor copii:

1) inteligenţă peste medie;

2) abilităţi creative extraordinare;

Din acestea vor răsări darurile adevărate ale dislexiei – cel mai important fiind darul creativităţii(Albert Einstein, Walt Disney, Nelson Rockefeller, Winston Churchill, Leonardo da Vinci etc).

Termenul de dislexie a fost initial folosit pentru a descrie diferite probleme de învăţare, cu care se confruntau copiii. Ulterior, multele probleme de învăţare au primit nume diferite, în present existând peste 70 denumiri diferite ale problemelor de învăţare.

Către sfârşitul anului 1920, dr. Samuel Torrez Orton a redefinit dislexia drept o “inversare a lateralităţii emisferelor cerebrale”. Asta înseamnă că emisfera cerebrală

stângă face ce trebuia să facă emisfera dreapta şi emisfera dreaptă făcea ceea ce trebuia să facă cea stângă.

Ronald Davis, el însuşi dislexic, a studiat îndelung această problemă şi are propria lui teorie, apărută din practica sa. El spune ca dislexia nu este rezultatul vreunei leziuni a creierului sau a nervilor.

Ronald Davis spune că dislexia este un produs al gândurilor şi un mod special de a reacţiona la senzaţia de confuzie.

Oamenii gândesc, în general, în ambele feluri – atât verbal, cât şi non-verbal. Dar mulţi dintre oameni tind să se specializeze pe o anumită tendinţă. Fiecare persona va avea modul său primar de gândire, iar pe celălalt îl va considera mod secundar.

Dislexia se manifestă intre 3 şi 13 ani – iar dislexicul este, de regulă, un gânditor non-verbal, adică gândeşte aproape exclusive în imagini.

Dislexicii nu au în cap acel monolog interior, sau el este foarte redus, aşa încât ei nu aud ce citesc decât dacă citesc cu voce tare. În loc de aceasta, ei compun o imagine mentală prin adăugarea de înţelesuri sau imagini, pe măsură ce întâlnesc fiecare nou cuvânt. Cuvintele ale căror sensuri nu pot fi imaginate – sunt imposibil de gândit pentru un copil care gândeşte în imagini. Cuvinte precum prepoziţiile “sau” ori “şi”. Copilul vede literele S-A-U, dar cuvântul SAU nu are nici un sens pentru el. Singura imagine pe care o are în minte este forma literelor care compun cuvântul.

Dezorientarea este o problemă frecvent întâlnită, ce apare în cursul funcţionării oricărui creier normal, practic atunci când creierul este copleşit de stimuli sau gânduri. În situaţia dislexicilor, ea apare mult mai frecvent decât la alţi oameni. Ei nu numai că trăiesc acea stare de dezorientare, dar o şi provoacă, fără să îşi dea seama.

Dislexicii folosesc dezorientarea la un nivel inconştient pentru a percepe totul la un nivel multi-dimensional. Prin faptul ca-şi schimbă punctele de percepţie asupra lumii, ei pot să aibă perspective multiple asupra lumii. Astfel, obţin mai multe informaţii decât alţi oameni despre multe lucruri. Ei folosesc această percepţie modificată care apare odată cu dezorientarea pentru imaginaţia creative. Atunci când se aplică la rezolvarea unei probleme, această imaginaţie creative poate fi denumită intuiţie, invenţie sau inspiraţie. Când este făcută pentru amuzament, este numită reverie sau visare cu ochii deschişi.

Când învaţă să citească, confuzia se accentuează, până când se atinge pragul de confuzie. În acest moment, dislexicul nu mai vede cee ace este scris pe pagină, ci ceea ce el crede că este scris pe pagină.

Simptomele dislexiei sunt toate simptome ale dezorientării. Este greu să recunoşti dislexia, dar este mult mai simplu să recunoşti dezorientarea. În timpul dezorientării se modifică percepţia coppilului. Ceea ce el percepe mental a fi real nu corespunde cu faptele şi condiţiile reale din mediul în care se află. Principalele simţuri ale sale sunt tulburate: vederea, auzul, echilibrul, mişcarea şi timpul.

Soluţiile compulsive pe care un copil le găseşte sunt multiple. Printre cele mai des întâlnite sunt:

- să înveţe alfabetul pe o melodie;
- să se concentreze excesiv atunci când citeşte;
- poziţii ale corpului sau mişcări neobişnuite;
- dependenţa de ceilalţi(o aşteaptă mereu pe mama să facă lecţii cu ea);
- să spună cu voce tare fiecare literă a fiecărui cuvânt;
- evitarea(face orice, numai lecţii nu);

Scopul final al educării unui copil dislexic este să-l ajutăm să devină un adult echilibrat, cu forţă de viaţă şi bine integrat în societate. Suntem convinşi că adulţii dislexici pot să le ofere un ajutor important părinţilor copiilor dislexici în această privinţă.

Cum nu există doi copii dislexici identici, şi adulţii dislexici sunt foarte diferiţi. Fiecare are propria sa poveste, capacitate de rezilienţă, punct de vedere, nivel de prelucrare a celor întâmplate în copilărie, semne reziduale, capacitate de adaptare, nivel de deschidere. Totuşi, dislexicii ştiu cel mai mult despre dislexie.

BIBLIOGRAFIE

- „Dislexia”, Sorina Soescu, editura EIKON, 2011
- http://dislexic.ro/despre-dislexie/adul%C8%9Bi-dislexici/
- http://dislexic.ro/despre-dislexie/adul%C8%9Bi-dislexici/m%C4%83rturii-pe-internet/

VIOLENTA ARMA CELOR SLABI

Prof. BOGHETU LIDIA NARCISA
Scoala Gimnaziala Traian Pitesti

Violenţa poate fi întâlnită practic oriunde. Dacă deschidem ziarele, putem citi despre războaie în diferite părţi ale lumii. Dacă deschidem televizoarele, vedem oameni ridicând vocea sau trăgând unii în alţii. Dacă observăm copii jucânduse, vedem că ei joacă jocuri precum ,,Împuşcă-l pe cel rău". Aflăm tot timpul despre rata înaltă a criminalităţii stradale.

Problema violenţei a căpătat mai multă gravitate pentru societatea civilă odată cu mediatizarea ei tot mai intensă. Conflictele din şcoli sunt tot mai des mediatizate în presă, la televizor, radio sau pe Internet.

Cu cât violenţa din viaţa societăţii este mai des popularizată de mass media, cu atât violenţa şi agresivitatea tinerilor va creşte

Violenţa este acceptată ca o cale de a rezolva conflictele. Acest lucru produce numeroase probleme, deoarece copiii învaţă din mediul în care trăiesc. Cu cât mediul cultivă mai mult violenţa, cu atât copiii se vor obişnui mai mult cu ea, văzută ca o cale practică şi sănătoasă de rezolvare a conflictelor.

Pentru a schimba această mentalitate, copiii ar trebui să înveţe:

a) să recunoască violenţa

b) să facă faţă conflictelor folosind alte mijloace decât cele violente.

Dacă formele şi conţinuturile activităţilor educaţionale corespund cerinţelor actuale ale tinerilor atunci aceştia sunt mai disponibili în preluarea şi adaptarea comportamentului lor la unele dintre acestea

Activitatea de faţă permite o abordare mai profundă a subiectelor legate de violenţă.

DEFINIŢIA SĂRĂCIEI

Motto: Violenţa este arma celor slabi.

Definirea violenţei s-a dovedit a fi o încercare extrem de dificilă. Acest fapt se explică prin complexitatea fenomenului, dar şi prin marea diversitate a formelor sale de manifestare.

• fizică şi verbală;

• instrumentală, prin care se menţin sau se obţin anumite obiecte sau statute;

• ostilă ironică spre enervare,supărarea,jignirea sau tachinarea cuiva;

• defensivă are la bază mânia, enervarea;

• ludică, manifestată în competiţii sportive, culturale;

Rădăcina latină a termenului violenţa este vis, care înseamnă “forţă” şi care trimite la ideea de putere, de dominaţie, de utilizare a superiorităţii fizice, deci a forţei, asupra altuia.

Există numeroase definiţii ale violenţei. Eric Debarbieux (1996: 45-46), specialist în problematica violenţei în mediul şcolar, oferă o definiţie prin care se surprinde ansamblul fenomenului violenţei: “Violenţa este dezorganizarea brutală sau continuă a unui sistem personal, colectiv sau social şi care se traduce printr-o pierdere a integrităţii, ce poate fi fizică, psihică sau materială. Această dezorganizare poate să se opereze prin agresiune, prin utilizarea forţei, conştient sau inconştient, însă poate exista şi violenţă doar din punctul de vedere al victimei, fără ca agresorul să aibă intenţia de a face rău”.

În mod tradiţional, şcoala este locul de producere şi transmitere a cunoaşterii, de formare a competenţelor cognitive, de întelegere a sensului vieţii şi a lumii care ne înconjoară, de întelegere a raporturilor cu ceilalţi şi cu noi înşine. Misiunea şcolii nu este doar de a pregăti forţa de muncă. Şcoala trebuie să profileze caractere, să-i educe tânărului plăcerea de a învăta, dorinţa de a reuşi şi de a face faţă schimbărilor de pe piaţa munci

Bibliografie: Erik Debarbieux

M. Floro(1996, 53)

Konard Lorent

EDUCAȚIA ÎN EVOLUȚIE

Prof. Bolbos Tamara

Grădiniţa cu Program Prelungit nr. 20
Timişoara

Educaţia este o cultură a caracterului, o obişnuinţă contra naturii, dar şi singura care-i distinge pe oameni. Este o artă, care face să treacă conştientul în subconştient, este un fapt al şcolii, şi al unei virtuţi, pe care o porţi cu tine.

Cuvântul educaţie este de origine latină, derivă din substantivul „educatio" care înseamnă creştere, hrănire, cultivare. Educaţia are sarcina de a pregăti omul ca element activ al vieţii sociale.

Educaţia este un tip particular de acţiune umană, o intervenţie sau direcţionare, o categorie fundamentală a pedagogiei.

Platon definea educaţia ca fiind „arta de a forma bunele deprinderi sau de a dezvolta aptitudinile native pentru virtute ale acelora care dispun de ele." Aristotel, în lucrarea sa „Politica", considera că „educaţia trebuie să fie un obiect al supravegherii publice, iar nu particulare".

Educaţia nu se referă doar la însuşirea unor cunoştinţe teoretice, cât şi la un anumit comportament acceptat de societate. Aceasta nu ține doar de școală, liceu sau facultate. Consider că cea mai importantă educație o primim în primii ani de viață, așa spușii ,,cei 7 ani de acasă”, când părinții încearcă să ne învețe bunele maniere să salutăm, să respectăm, să ne cerem scuze, să stăm frumos la masă şi multe alte lucruri.

Scopul suprem al educaţiei este să ne pregătească pentru viitor şi să ne faciliteze succesul! Educaţia nu poate fi retrogradă! Fundamental educaţia trebuie să anticipeze viitorul şi să îi vină în intâmpinare, nu mai vorbim că trebuie să răspundă măcar necesităţilor prezentului. Învățământul este, fără doar și poate, unul dintre domeniile de bază în care tehnologiile viitorului trebuie să ajungă, deoarece acestea au potențialul de a deschide noi orizonturi ale educației, cu experiențe de învățare interactive și fără caracterizări negative ale sistemului.

Curba evoluţiei psihologice şi intelectuale s-a accentuat, copiii învaţă despre management, business, leadership şi antreprenoriat încă de la 5-7 ani, adesea văzându-şi părinţii ancoraţi în aceste activităţi, mergând cu ei la serviciu, auzind mereu în casă discuţii pe astfel de teme sau participând la programe de tip *Şcoala Altfel* ori direct pe internet. Există un nou orizont de activităţi pentru copii iar acest trend este abia la început. A ignora realitatea ar fi mai rău decât struţul care îşi bagă capul în nisip. Lumea se schimbă în mare viteză, noi ne schimbăm şi deci şi copiii se schimbă, agenda lor se schimbă, preocupările lor se schimbă, nevoile şi cerinţele lor se schimbă. Educaţia din acest punct de vedere, este răspunsul nostru şi al societăţii la schimbările din mediu, modalitatea în care încercăm să ne pregătim pentru viitor şi să facem faţă noului.

Este nevoie de o educaţie deschisă, bazată pe opţiuni şi înclinaţii personale ale copiilor şi deci personalizată. În plus, este nevoie de o educaţie pentru viitor! Adică foarte dinamică, capabilă să reacţioneze rapid la ritmul alert al schimbărilor din viaţa de zi cu zi! Copiii sunt într-un proces natural de explorare şi descoperire de sine, azi vor ceva, mâine altceva şi este firesc să îşi caute menirea.

Educatia este puntea dintre noi si viitorul nostru, ne leaga de trecut prin prezent, lasandu-ne in acelasi timp liberi sa decidem. Ne ofera posibilitatea de a discerne intre bine si rau, intre alb si negru. Dualitatea e fireasca, insa educatia este criteriul care ne ajuta sa alegem corect. Nu exista mereu o alegere corecta deoarece fiecare actiune poate afecta o anumita persoana, insa incercam mereu sa alegem corect pentru noi. Trebuie sa fim corecti macar cu noi insine, iar educatia ne permite sa facem asta.

Sistemul educațional trebuie să pășească în viitor și trebuie să o facă destul de curând. Chiar dacă reușim să ținem pasul cu tehnologia în alte sfere de interes, beneficiile acesteia nu pot fi ignorate când vine vorba de un astfel de sistem de bază pentru o societate. Într-o școală a viitorului, elevii au cu adevărat oportunitatea să vină cu drag la școală, unde tehnologia îi ajută în mod activ nu doar pentru cursurile de zi cu zi, dar și pentru planurile de viitor pe care vor să și le facă încă de la vârste fragede.Avem nevoie de calitate în educaţie ,ca toate lucrurile sa mearga bine, calitatea în educaţie desemnează un complex de principii şi practici ce traversează întregul mediu educaţional, în totalitatea componentelor sale, orientat spre obţinerea de rezultate superioare, raportate la standarde şi spre satisfacerea nevoilor şi aşteptărilor beneficiarilor educaţiei. Pentru a defini o şcoală de calitate trebuie să parcurgem

totul: climatul şcolar, mediul fizic, curriculum-ul, relaţiile dintre profesori, elevi şi comunitate etc. Indicatori ai şcolii de calitate apar în fiecare lecţie, material auxiliar, activitate metodică, întâlnire cu părinţii, aspect al unei recreaţii, discuţie în cancelarie între cadrele didactice, întâlnire între director şi autorităţile locale; pot fi observaţi în procesul de organizare a unui consiliu profesoral sau în orice discuţie informală între profesori şi elevi pe holurile şcolii. În felul acesta, o ”şcoală de calitate” vizează un ansamblu de factori, nu doar o lecţie, un program, o clasă sau un profesor. În acest spirit, modulul introduce o abordare a calităţii în educaţie pornind de la implementarea cercului calităţii la nivelul procesului didactic, ca primă verigă de asigurare a acesteia. Dar calitatea procesului didactic este doar o verigă prin care asigurăm calitatea educaţiei. Modul în care aceasta se integrează în oferta educaţională a şcolii reprezintă cheia succesului. Parcurgând cercul calităţii, vă invităm să reflectaţi apoi la măsurile de îmbunătăţire care conduc la dezvoltare individuală şi organizaţională, facilitând legătura între ceea ce în mod concret cadrele didactice fac şi standarde, indicatori, documente care reprezintă repere de analiză şi evaluare şi nu scop în sine.

Perspective educaționale - fundamente active pentru creșterea continuă a calității vieții

În secolul XXI, veac eminamente întemeiat, deopotrivă pe cunoașterea, pe imperativele libertății și drepturilor individuale și colective, respectiv pe creșterea rolurilor deținute de informatică în viața cotidiană, considerăm că în perspectiva următoarelor două - patru decenii, educația va fi unul dintre vectorii emergenți care vor genera calitate a vieții impunând progres, atât individual, cât și colectiv.

Dacă în mod tradițional rolul dascălului era acela de a îndruma elevii, respectiv de a-i învăța cele necesare pentru a exista și a se manifesta într-o lume a competiției axate pe ego-ul fiecăruia, actualmente, noile paradigme interculturale și trasculturale sunt cele care ne impun și ne obligă să formăm educabili care să se poată insera în mod activ, atât pe piața forței de muncă, cât și în planul manifestărilor civice active din punct de vedere al valorilor și atitudinilor promovate și urmate în statul de drept și în democrația de tip participativ-reprezentativ..

Elevul meu este ființa care va trebui să trăiască, să existe, să se manifeste într-o epocă caracterizată prin schimbare, prin provocările de mediu, prin provocările care le poate i de regulă le generează intoleranța - iar aici intervine rolul profesorului de valoare, acela de a

forma cetățeni apți de mnaifestare, dezirabili sociali, utili mediului în care există, iar școala este temelia pe care se pot forma și cu ajutorul căreia acești tineri, viitori cetățeni ai României Europene se pot manifesta social și economic dar și psiho-afectiv și atitudinal-valoric în lumea de mâine.

Școlile din viitor nu vor mai avea de-a face nici cu problema absenteismului școlar, iar acest lucru va fi posibil atât mulțumită tehnologiilor noi, cât și unei schimbări de mentalitate. Pe de o parte, există deja platforme care le permit părinților să vadă în timp real situația școlară a copiilor, să comunice cu profesorii și să verifice dacă cei mici sunt prezenți la toate cursurile. Dar nu numai teama că pot fi văzuți de părinți îi va ține pe copii la școală. Tehnologiile din sălile de clasă ale viitorului, lecțiile interactive și metodele distractive de a-și petrece pauzele vor face școala mai atrăgătoare. Legat de schimbarea de mentalitate menționată mai sus, aceasta s-ar putea manifesta prin reducerea orelor clasice de cursuri și alternarea lor cu ateliere practice, dar și prin scurtarea programului școlar sau renunțarea la conceptul de ”temă pentru acasă”. Cam acestea sunt tendințele în materie de învățământ în unele state, iar rezultatele bune înregistrate mulțumită acestor strategii ar putea asigura adoptarea lor în mai multe țări.

Bibliografie:

- DALIN, P. (1998) School Dvelopment. Theories and Strategies. An International Handbook, London, Cassell.
- DAVIES, B.; ELLISON, L. (1999) Strategic Direction and Development of the School, London, Routledge
- http://blidaru.net/o-perspectiva-asupra-viitorului-educatiei/
- Călin C. Marin. Filosofia educaţiei / Marin C. Călin. – Bucureşti : Aramis, 2001

Învăţătorul în contextul democratizării vieţii şcolare

prof. înv.primar Mirela Bolbotină, Liceul Hercules Băile Herculane

"Mai bine să-ţi rămână copiii educaţi decât bogaţi,
căci mai mult preţuiesc perspectivele celor educaţi
decât mijloacele celor bogaţi"
Epictet (învăţat grec)

Pe drept cuvânt se consideră că, întocmai ca inteligenţa, simţul moral se poate dezvolta prin educaţie, disciplină şi voinţă. Simţul moral este mai important decât inteligenţa. Dacă el dispare într-o naţiune, toată structura socială începe să se clatine. Procesul de construire a modelului de educaţie în şi pentru democraţie e complex şi trebuie să angajeze nu numai grupul de educatori din sistemul naţional de învăţământ, ci şi pe părinţi, instituţiile culturale, mijloacele de educare în masă, într-un cuvânt, societatea în ansamblul ei.

Şcoala trebuie să fie o instituţie autonomă, un laborator de format caractere demne şi conştiinţe responsabile care vor lua ele însele cele mai bune hotărâri.

Este incontestabil faptul că educaţia este atât ştiinţă cât şi artă. Ca ştiintţă, educaţia presupune raţiune, iar ca artă pretinde implicaţie afectivă.

Învăţătorilor le revine dificila sarcină de a începe formarea deprinderilor morale, o primă condiţie pentru a reuşi în educaţie fiind aceea de a iubi copiii. A doua condiţie este să înveţe tainele acestei ştiinţe. Ceea ce se realizează prin educaţie este tocmai un transfer al personalităţii educatorului asupra copilului.

Pedagogia inimii îşi propune o înnoire a şcolii, prin crearea în jurul copilului a unei ambianţe de armonie care este climatul adecvat dezvoltării omului.

Îmi place să cred că noi, dascălii, avem iubire pentru copii în special şi pentru om, în general, dar şi talent.

"Spre a creşte oameni, înainte de orice ştiinţă şi orice metodă, trebuie să ai inimă", spunea Pestalozzi. Dragostea faţă de copii reprezintă cerinţa esenţială, condiţia de nelipsit în asigurarea eficienţei, calităţii şi progresului în întregul şi complicatul demers instructiv-educativ, în realizarea optimului pedagogic.

Cunoaşterea copilului, înţelegerea, respectul, prietenia, exigenţa rezonabilă, terapia diversificată şi diferenţiată, altruismul şi optimismul pedagogic au drept piatră de căpătâi dragostea pentru copii.

Fiecare om îşi doreşte să-şi salveze copilul de la o posibilă ratare pe plan uman, cu atât mai mult noi, dascălii lor. În aceasta perspectivă, avem menirea să-i formăm pe copii încă din primii ani de şcolarizare într-un climat de colaborare, de întrajutorare.

Individul este pus în relaţie cu semenii. Învăţătorul trebuie să imprime copilului convingerea că el nu poate trăi izolat, fără altul, ci în colaborare cu colegii săi, cu care învaţă şi se joacă. În relaţiile cu colegul de bancă sau de clasă, elevul va constata identitatea opiniilor sau apropierea lor, în unele cazuri deosebirea acestora. Disonanţa, care nu e confortabilă sub raport psihic, aduce întrebări şi întristări şi, ca atare, învăţătorul e dator să intervină pentru a-i reduce efectele şi a armoniza, pe cât posibil, diferitele opinii. Dialogul poate fi utilizat atât înainte de concretizarea unei iniţiative, deci pentru organizarea unei acţiuni, cât şi pentru eliminarea unor neînţelegeri. Dialogul prealabil unei acţiuni contribuie la stimularea încrederii elevilor în ei înşişi şi a puterii lor de gândire.

Inteligenţa şi iscusinţa didactico-educativă trebuie dovedite atât în abordarea şi utilizarea diferitelor strategii, cât şi în stilul de muncă şi relaţiile de zi cu zi. Animat de altruism, devoţiune şi optimism pedagogic, învăţătorul pasionat de profesia sa va vibra alături, cu şi pentru elevii săi. El va combina optim diferitele principii, metode, procedee, forme de organizare, va crea un climat de cooperare în colectivul pe care îl îndrumă şi conduce.

În această privinţă se manifestă o altă calitate necesară pentru activitatea fructuoasă a unui educator: răbdarea. Ea se dovedeşte o adevărată piatră de încercare pentru educatorul cu vocaţie. Nimic nu este mai greu decât să-şi păstreze răbdarea atunci când toate strategiile şi metodele pedagogice par a da greş şi trebuie luat totul de la capăt, când bunele intenţii par a se nărui în faţa unor copii neînţelegători, agresivi şi negativişti. Răbdarea se înscrie, alături de încredere, între virtuţile învăţătorului. Încrederea în forţele educaţiei e subliniată şi de teoreticianul empirismului John Loche, în secolul al XVII-lea, care conchidea că “nouă zecimi dintre oamenii pe care îi cunoaştem sunt ceea ce sunt, buni sau răi, utili sau inutili, datorită educaţiei pe care au primit-o. Educaţia este cea care determină deosebirile dintre oameni.” Este vorba despre încrederea în forţa educaţiei, dar şi încrederea în capacitatea omului de a fi educat. Toţi marii pedagogi şi gânditori umanişti şi-au exprimat încrederea în om, în capacităţile lui cognitive, morale, estetice, de a

surmonta dificultăţile, de a se mobiliza astfel încât să triumfe adevărul, binele, dreptatea şi frumosul.

Învăţătorul, conştient de zestrea "candidatului la umanitate", va decanta strategiile capabile să valorifice aceste posibilităţi, va supune la efort intelectual, moral şi fizic pe elevii săi, asigurând astfel efectele calitative şi praxiologice dezirabile.

Relaţia dintre învăţător şi elevul mic incumbă încredere din partea celui dintâi în disponibilităţile biopsihice ale celui din urmă, precum şi respect din partea acestuia faţă de personalitatea învăţătorului său. Aceasta constituie o cerinţă obiectivată în crearea şi dezvoltarea unui climat educogen democratic, în organizarea şi desfăşurarea unor activităţi instructiv-educative şi recreative pe măsura necesităţilor psihice şi moral-sociale ale copilului de vârstă şcolară mică. O trăsătură a vieţii psihice a şcolarilor mici este înclinarea spre imitaţie. Copilul simte imperios necesară nevoia unui model de urmat. El va alege ca model pe cel către care simte o mai profundă afecţiune, iubire şi respect. Educatorul, (părinte, învăţător sau diriginte) posedă acea pârghie educativă care nu dă greş: exemplul personal.

Nu diploma dă părinţilor sau dascălilor calitatea lor de educatori, ci viaţa lor, aşa cum este ea din punct de vedere moral. Istoria arată că există educatori cu "normă" şi educatori cu "vocaţie". Rezultatele activităţii lor sunt, fireşte, diferite. Experienţa a dovedit că şcolarii nu intră în dialog afectiv cu educatorii cu "normă", pe care îi intuiesc uşor, se îndepărtează sufleteşte de ei, de aici provenind o seamă de efecte negative ale educaţiei.

În contrast cu asemenea educatori se află cei cu vocaţie. Are vocaţie de educator cel apropiat sufleteşte de copii. Iubirea pentru copii alungă oboseala, atenuează stresul, alungă nerăbdarea de a se termina ora, şterge amintirea greşelilor şi ofenselor, îndeamnă la bunătate. Cine dintre noi nu şi-ar dori să fie înconjurat numai de oameni buni? Dar câţi se preocupă să fie ei înşişi cu adevărat buni? De ce numărul acestora rămâne adeseori minoritar? Om bun este acela care se fereşte să facă rău semenului său şi care, totodată, se străduieşte să-i readucă pe cei răi pe calea binelui. Aceasta e bunătatea spirituală de rangul cel mai înalt. Există, însă, şi pericolul unei încrederi şi bunătăţi exagerate, şi practica educativă confirmă uneori dezastrele pe care le poate provoca. Aceasta duce la slăbiciune care, sub veşmântul blândeţii, pot umple "firea" elevului de toate relele. Este obligatorie supravegherea, intervenindu-se sever când este cazul. Blândeţea este totdeauna recomandabilă cât timp nu devine slăbiciune. Severitatea este corectivul ei atunci când este necesar.

O bună educaţie cere ca educatorul să inspire elevului stima şi respectul, care nu se pot realiza prin inhibarea individualităţii elevului, prin nimicirea stimei de sine.

A face educaţie fără sancţiune sau pedeapsă este o utopie, deoarece nu există om care să nu greşească. A nu sancţiona o greşeală înseamnă a o încuraja. Pedeapsa este necesară şi are un rol educativ, aşa cum afirma pedagogul Komanschi: ”uneori e necesar să aplici şi pedeapsa pentru ca exemplele şi învăţăturile să fie primite cu mai multă atenţie”.

Înconjurat permanent, oriunde şi oricând, într-o ambianţă de dragoste, de căldură, de înţelegere şi bunătate, de încredere şi respect, copiii de vârstă şcolară mică vor da măsura întregii lor personalităţi, dobândind cunoştinţe, priceperi, deprinderi, atitudini pe un evantai larg, propriu învăţământului primar.

Secretul bucuriei educaţiei este dat de darul de a convinge, de a se adresa inimii, nu numai minţii. Dascălul care se apropie de elevii săi cu iubire şi cu simţul dreptăţii, care îi ascultă cu bunăvoinţă, care glumeşte cu ei, care caută să-i ajute, care le insuflă sentimente morale, este cel a cărui autoritate rezistă în timp. Asemenea dascăli îşi fac simţită influenţa în întreaga viaţă ulterioară a copiilor.

Cu referire la educaţia copiilor, învăţatul Democrit afirma că aceasta “este un lucru gingaş. Când duce la rezultate bune, ea n-a fost decât grijă şi luptă; când nu reuşeşte, durerea nu mai cunoaşte margini”.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

„Educaţia incluzivă caută să răspundă nevoilor de învăţare ale tuturor copiilor, tinerilor şi adulţilor, cu un accent deosebit pe cei vulnerabili din punctul de vedere al marginalizării şi excluziunii sociale.”

Atunci când vorbim de educaţie incluzivă, ne referim la programe de educaţie cât mai adecvate şi adaptate, adică programe care să asigure accesul şi participarea tuturor, valorizând diversitatea şi acordând importanţă fiecărui copil în parte. Nu este suficientă includerea unui copil într-un grup educativ sau în cadrul unui program. Este nevoie ca programul să se schimbe în aşa fel încât fiecare copil să fie bine primit. De aceea nu putem vorbi despre o grupă de copii că este „incluzivă“. Este o grupă cu practici educative incluzive, adică primeşte toţi copiii şi acordă valoare şi atenţie fiecăruia, dar educaţia nu poate fi incluzivă decât dacă cuprinde tot programul, practicile, managementul şi acţiunile permanente cu copiii. Adică toate componentele actului de educaţie în ansamblul lui. Practic, este nevoie ca toată grădiniţa să lucreze în aceeaşi manieră şi toate educatoarele să colaboreze pentru a realiza un program eficient în favoarea tuturor copiilor.

Educaţia incluzivă presupune abordare, politici şi practici în acelaşi sens. Dacă într-o grupă de grădiniţă este integrat un copil sau mai mulţi copii cu CES, nu putem spune că grădiniţa este „incluzivă“, chiar dacă la grupa respectivă se lucrează foarte bine şi cu rezultate bune. Toată grădiniţa trebuie să lucreze în acelaşi sens şi să urmărească demersul integrării tuturor copiilor. Devin importante nu numai activitatea directă cu copiii, ci şi celelalte componente ale actului integrării, care privesc toţi actorii educaţionali: colaborarea, împărtăşirea experienţelor între educatoare, parteneriatul cu familia şi managementul grădiniţei.

O idee de bază în asigurarea educaţiei incluzive este prevederea conform căreia toţi copiii trebuie să înveţe împreună. De aici, educaţia incluzivă, pentru toţi, de multe ori pare să fie aceeaşi cu integrarea copiilor cu cerinţe educative speciale. Cele două procese nu sunt identice şi nici nu este cazul să le comparăm pentru că este vorba de abordări diferite. Când un copil cu CES intră într-o grădiniţă obişnuită, el este integrat fizic şi poate să fie chiar integrat social şi societal, adică să participe real şi implicat la toate activităţile acesteia. Dar pentru ca o grădiniţă să dezvolte practici incluzive este nevoie ca

toată instituţia să se pregătească, prin factorii educaţionali şi resursele de care dispune pentru a primi nu numai copilul cu CES, ci pe toţi copiii. Educaţia incluzivă înseamnă sprijin şi educaţie pentru toţi, grijă şi atenţie pentru fiecare. O grădiniţă incluzivă se adaptează nevoilor şi particularităţilor copiilor. Centrul preocupărilor este în a oferi ocazii de învăţare şi dezvoltare fiecăruia în parte, pentru că fiecare este important.

Curriculum-ul este flexibil, deschis şi permite adaptări succesive. Nu copilul se conformează curriculum-ului, ci acesta este un instrument pentru a sprijini dezvoltarea copilului. Devine mai important să stabilim procesul prin care se dezvoltă competenţele, capacităţile, cunoştinţele, comportamentele şi atitudinile, decât conţinutul prin care o facem. Desigur, când se prezintă educaţia incluzivă în grădiniţă ne gândim în primul rând la copiii cu CES. Nu este însă suficient să ne referim numai la această categorie de copii, cu atât mai mult cu cât educaţia incluzivă evită orice formă de ierarhizare şi de etichetare a copiilor. Unii copii au nevoie să fie sprijiniţi pentru că au caracteristici, particularităţi, stiluri de învăţare şi ritmuri de dezvoltare diferite de ale celorlalţi. Dar, fiecare copil poate avea la un moment dat anumite cerinţe speciale faţă de educaţie. Există de asemenea şi anumite situaţii de risc în care educatorul trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din modul de dezvoltare a copilului, din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalităţii“ cu care ne-am obişnuit. O educaţie de calitate la vârstele preşcolare este o educaţie timpurie care se materializează în intervenţii adecvate care previn şi ameliorează condiţiile care pun copiii în situaţii de risc şi care pot duce la întârzierea sau chiar la decalarea dezvoltării.

În abordarea educaţiei pentru toţi sunt cunoscute şi acceptate următoarele principii de bază:

• Viitorul societăţii depinde de modul în care creştem şi educăm azi toţi copiii.

• Pentru dezvoltarea viitoare a societăţii este nevoie să valorizăm şi să sprijinim fiecare copil.

• Fiecare copil este unic.

• Diversitatea copiilor, determinată de particularităţile fiecăruia de dezvoltare şi de apartenenţă la medii socioculturale variate, nu este o piedică în educaţie, ci o resursă de învăţare şi dezvoltare pentru toţi.

• Fiecare copil este important pentru familia lui, dar şi pentru întreaga societate.

• Fiecare copil poate învăţa.

• Fiecare copil are dreptul la educaţie şi la sprijin adecvat pentru a participa la procesul educativ.

• Pentru procesul educaţional este esenţială folosirea adecvată a resurselor. În educaţie identificăm resurse materiale, umane, metodologice şi spirituale.

Educaţia incluzivă ca reper a unei educaţii pentru toţi este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare educatoare în parte, de responsabilitatea şi implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să înveţe şi să se dezvolte.

BIBLIOGRAFIE

- Ecaterina Vrasmaş - *Educaţia copilului preşcolar*, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999

- Ecaterina Vrasmaş - *Introducere în educaţia cerinţelor speciale*, Editura Credis, Bucureşti, 2004

- Traian Vrasmaş - *Învăţământul integrat şi/sau incluziv*, Editura Aramis, Bucureşti, 2001

- Traian Vrasmaş - *Şcoala şi educaţia pentru toţi*, Editura Miniped, Bucureşti, 2004

Educație Incluzivă și Diversitate

prof. înv. primar Borz Cristina

Școala Gimnazială ,,Simion Bărnuțiu" Zalău

În cadrul unei școli, profesorii nu trebuie să uite că ei sunt cei care pun în mișcare curriculumul școlar și că acesta nu este stăpânul lor. Principala preocupare a activităţilor didactice este firesc să fie integrarea școlară a tuturor copiilor care frecventează școala. O integrare care să însemne învăţare, participare, implicare, parteneriat.

De fapt, incluziunea se referă la educaţia școlară a tuturor copiilor și tinerilor, conform conceptului "școlii pentru toţi". Principiile necesare pentru a construi o societate inclusivă, se aplică unei școli inclusive prin: nediscriminare, egalitatea în drepturi și în șanse, evaluarea nevoilor, dreptul la înţelegere, accesibilitate.

În acest sens, am desfășurat ***Proiectul educaţional intercultural "Suflet de copil".*** Proiectul „Suflet de copil" și-a propus să confrunte idei, metode, tehnici și modalităţi deosebite de lucru în echipă sau individual în cadrul unor activităţi extrașcolare atractive și diversificate, precum și de formare a competenței interculturale care se formează prin toate dimensiunile educației, prin diferite arii curriculare și activități extracurriculare. Ea rareori este formalizată în subiect concret de învățare, mult mai des fiind dezvoltată indirect, prin crearea unor contexte specifice, iar noi, profesorii, urmând să le oferim elevilor modele practice de comportament. În acest sens s-au organizat campanii de conștientizare asupra importanţei egalităţii de șanse care cuprind o serie de activităţi specifice.

Scopul proiectului: promovarea egalităţii de șanse

Acest proiect urmăreşte trezirea unor sentimente de toleranţă şi apropiere faţă de copiii de etnie care sunt nevoiţi să îşi ducă viaţa într-un centru de plasament, deoarece nu au familie şi casă. În acelaşi timp, în activităţile proiectului sunt implicaţi direct şi elevii unor centre de

plasament. Activităţile derulate reprezintă o oportunitate valoroasă de învăţare pentru toţi copiii implicaţi. Aceasta este un tip de învăţare care provine din implicarea activă şi personală în procesul de învăţare, reprezentând o experienţă educaţională care implică mintea, inima şi mâinile.

Obiectivul general:

Creșterea conștientizării în rândul elevilor cu privire la importanța egalităţii de șanse ca formă de participare activă la viața societății.

Obiective secundare:

- ♣ Cultivarea unor atitudini civilizate în rândul elevilor, părinților, altor persoane implicate, conștiente de rolul egalităţii de șanse pentru stoparea discrimnării, a etichetării, segregării;
- ♣ Conștientizarea cadrelor didactice privind educarea elevilor pentru educaţie interculturală într-un mod cât se poate de original și creativ;
- ♣ Schimbarea mentalităților și îndreptarea atenției asupra responsabilităților de a participa la acţiuni în colaborare cu copiii instituţionalizaţi de etnie, luând în calcul oportunitățile, cât și piedicile care pot apărea pe parcursul asumării unor responsabilități;
- ♣ Asumarea responsabilității în rezolvarea problemelor concrete care afectează integritatea fizică și mentală;
- ♣ Transformarea și diversificarea raporturilor dintre copiii care sunt depreciaţi din punct de vedere al referinţelor lor culturale și modalităţilor proprii de expresie.

Grupul ţintă: *Beneficiari direcţi*: elevi, cadrele didactice implicate în proiect, copiii instituţionalizaţi de etnie, instituţiile partenere, instituţiile/organizaţiile/ întreprinzătorii care au colaborat la realizarea proiectului;

Beneficiari indirecţi: membrii familiilor implicate în proiect, colegii elevilor implicaţi în proiect, beneficiarii efortului de promovare a acţiunilor proiectului.

Impactul educativ estimat asupra grupului ţintă a constat în promovarea principiilor de interculturalitate prin egalitatea de șanse oferită tuturor copiilor indiferent de etnie, religie sau naţionalitate, însușirea unor noţiuni despre educaţie financiară, promovarea unor campanii de comercializare a propriilor produse; valorificarea experienţei pozitive a profesorilor cu privire la facilitarea relaţionării dintre copiii aflaţi în dificultate materială; realizarea unei colaborări instituţionale și a cooperării în vederea desfășurării altor proiecte.

Concluziile analizei cauzelor și efectelor problemei identificate **(arborele problemei).**

Cauze:

- interes scăzut în promovarea interculturalităţii în oferta educațională non-formală a școlii;
- slaba cooperare în domeniul promovării educației interculturalităţii între reprezentanții organizațiilor în mediul școlar;
- lipsa unor materiale pliante, broșuri cu reguli de bază, articole, legislație sau panouri publicitare de atenționare, de învățare, de exemplificare, de informare adresate locuitorilor, populației școlare, duce la ignoranță, informația te ajută, te face mai puternic, mai implicat;
- implicarea scăzută la nivelul educației interculturale în cadrul programei școlare;
- lipsa proiectelor de educație interculturală, informare și conștientizare cu privire la copiii instituţionalizaţi/cu deficienţe.

Efecte:

- atitudinea negativă din partea unor părinţi;
- slaba participare a elevilor la acțiuni comune cu copiii aflaţi sub tutela unor asociaţii/ fundaţii;
- generațiile viitoare vor dezvolta un comportament ignorant la tematica responsabilității față de copiii instituţionalizaţi de etnie.

Problema identificată este reală, concretă și stringentă. Caracterul stringent al acestei probleme este dat de faptul că efectele negative au un impact puternic și direct, nu doar asupra activităţilor de voluntariat, ci și asupra înțelegerii de către elevi a importanței participării active la viața societății.

Problema identificată este abordabilă în sensul posibilității diminuării acesteia. Proiectul a abordat o problemă de natură educațională a persoanelor din grupul țintă, încadrabilă în sistemul de referință a competențelor – cheie, așa cum le definește Comisia Europeană, sub aspectul atitudinilor, abilităților și cunoștințelor.

Proiectul a contribuit la diminuarea problemei prin:(a) urmărirea dezvoltării în principal de atitudini și de abilități de viață în rândul participanților (din spectrul competențelor civice, competențelor de a învăța să învețe și a competențelor de antreprenoriat, (b) utilizarea unor

metode și instrumente de educație experiențială, precum și (c) prin stimularea participării active a elevilor vizați la fiecare dintre etape (pregătire, implementare, evaluare) (d) conștientizarea integrării copiilor de etnie instituţionalizaţi și importanța desfășurării unor activităţi comune pe parcursul derulării proiectului (opt luni).

Proiectul a constat în implicarea elevilor alături de copiii de etnie instituţionalizaţi la o serie de ateliere de lucru pentru confecţionarea de obiecte handmade și comercializarea acestora cu diverse ocazii -Crăciun, Paște- (Târgul "Dăruim Crăciunul", "Mărţișoare cu suflet", "Obiceiuri pascale"), precum și participarea la o serie de activităţi cu caracter sportiv, programe artistice generic denumite "Serbarea prieteniei".

Prin participarea la acest proiect, principiul egalităţii de şanse a fost conceptul de bază, prin aplicarea căruia acesta a contribuit la anularea diferenţelor de valorizare bazate pe criterii subiective de ordin etnic sau social. Incluziunea la nivel şcolar s-a realizat prin respectarea şi valorizarea diferenţelor socio-culturale existente în rândul elevilor şi prin promovarea bogăţiei şi a diversităţii experienţei educative care a rezultat din aceste diferenţe, elevii participând cu interes la activităţile propuse alături de copiii instituţionalizaţi.

Bibliografie:

1. Creţu C, 1998, *Curriculum diferenţiat şi personalizat,* Ed. Polirom, Iaşi
2. POPOVICI, Dumitru, *Sociologia educaţiei*, Ed. Institutul European, Iaşi, 2003.

Liceul Tehnologic Dacia Pitești

No. Project 2023-1-RO01-KA122-SCH000127978

Project title: ”Strategii de intervenție asupra deficitului de atenție la elevi”

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

RAPORT CURS DE FORMARE ERASMUS+

„Proiectarea unor medii de învățare incluzive (ILE) pentru a sprijini toți studenții (DILE)”

Italia, Florența 30 octombrie - 4 noiembrie 2023

Profesori participanți:

Prof. Roxana - Marilena Bragă

Prof. Nicoleta - Camelia Oprea

Prof. Ionela – Alina Ion

Liceul Tehnologic „Dacia” Pitești

Cursul oferit de organizația Europass Teacher Academy din Italia, **Designing Inclusive Learning Environments (ILE) to Support all Students (DILEs)**, a fost conceput pentru profesorii care se confruntă cu diversitatea în clasă și cu elevi din medii dezavantajate, inclusiv cu cei cu nevoi educaționale speciale sau din medii cu migranți.

Programul s-a desfășurat în perioada 30 octombrie- 4 noiembrie 2023, în Florența, Italia, iar activitățile au vizat stabilirea unui cadru de valori și practici incluzive. (file:///C:/Users/GEO-PC/Downloads/IndexforInclusion%20(2).pdf).

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

30 octombrie 2023

- **Introducere în curs.** În prima zi, după prezentarea cursanților din cele cinci țări participante (România, Suedia, Germania, Ucraina, Ungaria) și după ce am fost introduși în atmosfera orașului prin prezentarea unor repere semnificative ale Florenței, activitatea s-a desfășurat în jurul ideilor de „educație pozitivă” , „cunoașterea principalelor cerințe educaționale speciale” și a procesului de predare în funcție de punctele forte identificate la elevi. În egală măsură, s-a subliniat și importanța nevoilor acestora, care, nu de puține ori, nu coincid cu cele ale profesorilor.
- **Prezentări ale școlilor participanților**
- **Activitățile de spargere a gheții.**
- **Modele sociale și individuale/medicale ale dizabilităților**.

La acest punct s-a pornit de la cerințele pe care adulții le formulează frecvent copiilor, și anume: *stai locului, mișcă-te, fii atent, mănâncă tot, spală-te pe dinți, nu te murdări, taci, cere-ți scuze, ai grijă, nu ești capabil, ești prea tânăr, ești mare acum, nu sta în soare, stai la soare* etc., în vreme ce acestea ar trebui formulate altfel: *te iubesc, esti trist, te temi, spune-mi ce simți, esti fericit, am încredere în tine, poți plânge dacă vrei, te ascult, vreau să vorbesc cu tine, vreau să te ascult, îmi placi așa cum ești.*

Ca o metaforă, a fost apoi prezentat modul, etapele în care Michelangelo l-a creat pe David, perfectiunea, urmând etalarea unor valori pozitive de formare: corectitudinea, curajul, cinstea. S-a ajuns la concluzia că familia trebuie să ofere un cadru calm, fericire, să asigure sănătatea și să le fie copiilor confident, iar școala să ofere achiziții, disciplină și să formeze abilități academice. Intersecția acestora reprezintă **educația pozitivă.** S-a lucrat în echipe mixte (profesori din diferite țări și sisteme de învățământ) încercând să identificăm aceste valori. A trebuit, apoi, să ne identificăm sentimentele/experiența pe o coală pe care erau desenate diferite tipuri de interacțiuni.

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

31 octombrie 2023

Analiza dinamicii.

- **Diversitatea, identificarea barierelor în calea participării și învățării care apar în școli și resurse pentru elevi; lesson planning.**
- **Discuții de grup și activități practice individuale/lucru în echipă.**
- **Prezentări ale școlilor participanților.**

Activitatea a început cu **un joc de rol** în care eram rugați să copiem de pe tablă, fiecare dintre noi, grupați totuși în perechi, câte un enunț redactat cu litere romane, arabe și chinezești. A fost dificil, pentru că formatoarea nu era mulțumită, aceasta fiind o situație reală întâlnită și la clasă, în care noi, ca evaluatori / formatori, nu ținem cont de limitele copiilor, și ne așteptăm ca toți să fie capabili de aceleași performanțe, indiferent de sarcina propusă. Era echivalentul imaginii de pe net, în care unei maimuțe, unui pinguin, unui elefant, unui pește, unei foci și unui lup li se cerea să dea același examen: să se cațere în copac.

In planificarea lecțiilor trebuie să se țină cont de ceea ce elevii trebuie să știe (să ne concentrăm pe obiective), să facem barierele accesibile tuturor copiilor și să ne concentrăm pe căile ce fac aceste obiective accesibile. Plecând de la taxonomia lui Bloom, se insistă pe laudă, recompense, încurajare, motivație, lucrându-se cu metode moderne, una dintre ele fiind cea a **cubului** (cine?, ce?, unde? , când?, cum? de ce?), metodă ce le poate oferi copiilor diferite perspective.

Din nou au fost create echipe mixte de profesori, a căror sarcină a fost să planifice / formuleze **nouă activități** cărora să le dea un punctaj în funcție de nivelul de dificultate, să vizeze diferite stiluri de învățare și să răspundă diferitelor nevoi de reprezentare, implicare, acțiune și expresie.

A fost prezentată și o altă metodă, **JIGSAW group** (metoda mozaicului), în care se lucrează cu echipe de începători, intermediari și avansați cărora li se dă o temă. Se împart sarcinile, se discută în grupă, după care elevii care au avut aceeași sarcină, dar în grupe de dificultate diferite, se adună, fac schimb de informații, apoi se întorc la grupa de bază, informându-i și pe ceilalți

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

despre noutățile aflate de la avansați, de exemplu. Este o metodă de învățare prin colaborare. Desigur, profesorul le este alături, supraveghind întregul proces și intervenind când este cazul.

- Prezentări ale școlilor participanților. – Suedia (Kramfors School) și Germania

(KGS Tramstedt Cooperative Comprehensive school).

1 noiembrie 2023

Sprijinirea diversității.

- **Elaborarea priorităților de dezvoltare și planificarea intervențiilor pentru a susține diversitatea (de exemplu, curricula adaptată proiectarea lecțiilor diferențiate);**
- **Prezentare de diapozitive, activități practice individuale/lucru în echipă.**
- **Prezentări ale școlilor participanților.**

Activități de warm-up au deschis cursul și apoi o scurtă prezentare a caracteristicilor comportamentale și psihologice ale copilului cu ADHD; cele trei niveluri de autism, generate de simptome variate si având tipuri diferite de severitate. Au fost vizualizate filmulete sugestive și ne-au fost indicate linkuri cu informații (https://www.youtube.com/watch?v=IApo5TBR7jc; https://www.facebook.com/corkasd/videos/autism-amazing-things-happen), după care din nou s-a lucrat în echipe alcătuite din profesori din țări diferite care trebuiau să completeze fișe în care se solicitau informații despre cele mai mari provocări pe care credem noi că le întâmpină copiii cu dislexie, autism și ADHD, despre strategiile pe care le considerăm potrivite și apoi să formulăm întrebări pentru noțiuni, probleme pe care nu le aveam lămurite. www.youtube.com/watch?v=veQKDDE9C_w sau www.youtube.com/watch?v=LK5Pr9h10BY

Prezentări ale școlilor participanților – România (Liceul Tehnologic „Dacia”
Pitești) si Germania.

2 noiembrie 2023

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

Revizuirea dezvoltării

• Practici alternative de învățare, tehnici, materiale și instrumente de evaluare asociate de revizuit.

• Activități practice, activități practice individuale de lucru.

După activitățile de warm-up, creative, a urmat prezentarea curbei de efort cu nivelurile scăzut, mediu și înalt, pe care copiii cu autism le parcurg în ritmuri diferite, aceștia trebuind susținuți prin metode diverse ce implică umorul, număratul, numirea, sugestia de a bea apă pentru a-i scoate din blocaj. Mediul trebuie calmat, nu trebuie ca profesorul să ridice tonul, să-l domine, să-l atingă pe copil, trebuie să-i lase spațiu, să nu pretindă răspuns în momentul în care acesta nu e capabil să-l ofere. S-a demonstrat chiar că există fonturi speciale care e recomandat a fi folosite în redactarea sarcinilor de lucru (Helvetica, Arial și verdana) și fonturi nerecomandate (TNR, Courier, *italic*, Papyrus, chiller etc). Este indicat să le explicăm cum funcționează creierul și am descoperit modalități de organizare a spațiului de învățare cu scopul eliminării factorilor perturbatori.

Povestirea socială devine un mijloc ușor de utilizat de către profesor atunci când lucrează cu elevii cu ADHD, căci aceștia pot combina intențiile cu hiperactivitatea, aceasta din urmă poate lipsi sau poate apărea, dar fără intenție. Trebuie deci lucrat cu grupuri mici de copii și trebuie variate activitățile; sunt necesare scurte pauze, poate fi pusă muzică pe fundal, pot fi plasate miniteme pe banca lor, și trebuie răsplătiți pentru efort. ARASAAC este un site pentru desene, pentru povești sociale, care oferă materiale grafice, resurse pentru facilitarea comunicării și accesibilitatea cognitivă necesară persoanelor care, din cauza diferiților factori (autism, dizabilitatea intelectuală, lipsa limbajului) prezintă dificultăți serioase și împiedică includerea lor în cotidian sau în mediul școlar. (https://arasaac.org/about-us). Surprinzător sau nu, există și

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

avantaje ale ADHD-ului: inițiativa, concentrarea, energia, curiozitatea, posibilitatea de a avea o perspectivă diferită de a celorlalți, originală.

Fiecare grup de profesori, lucrând în echipă, a trebuit să realizeze o poveste socială pornind de la tema propusă de formatoare, lucrând cu imagini simple, potrivite, și cu enunțuri la fel de simple pentru a putea fi înțelese cu ușurință de către elevi.
Am exersat și tehnica **VTS** (Visual thinking strategy) **– strategii de gândire vizuală,** atunci când ni s-a arătat o imagine și fiecare dintre noi a fost solicitat să spună :
Ce se întâmplă în această imagine?
Ce anume din ce vezi te face să spui asta?
Ce mai putem găsi în această imagine?

Este important să reținem că nu există răspunsuri corecte sau greșite. Cursanților le poate fi teamă să răspundă dacă fac parte din categoria celor care au probleme cu exprimarea orală sau în scris sau nu vorbesc limba engleză (la noi română) ca primă limbă. Copiii nu ar trebui să-și facă griji dacă răspunsul lor va fi acceptat sau nu. Toate răspunsurile sunt acceptabile.

Chiar și un copil/ elev care este orb sau are o deficiență vizuală poate participa ascultând răspunsurile elevilor cu vedere și, pe baza descrierilor lor, elevul cu deficiențe poate presupune ceea ce se întâmplă în imagine.

O altă tehnică discutată este **Pomodoro**. Principiul ei este următorul:

- alege o activitate pe care vrei/trebuie să o realizezi.
- setează cronometrul pentru 25 de minute.
- lucrează fără întrerupere până la expirarea timpului.
- ia o pauză de 5 minute.

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

Repetă ciclul; la fiecare 4 pomodoro, ia o pauză mai lungă, de 15-30 de minute.

De ce funcționează?

Amânarea are la bază evitarea responsabilităților care ne produc emoții negative. Un proiect important poate părea intimidant și ca reacție, vom tinde să îl amânăm. Ne vom ocupa de sarcini mărunte sau ne vom refugia în mici distracții care, deși ne satisfac pe moment, ne vor alimenta mai târziu anxietatea și sentimentul de vinovăție. Tehnica Pomodoro ne propune să „spargem” activitățile în liste de to do-uri mai granulare, pe care să le putem bifa în maximum 5 reprize de 25 minute. Dacă un task durează mai mult de atât, îl poți împărți în etape.

Faptul că efortul depus are un termen concret ajută creierul să se relaxeze și să scape de grijile care afectează concentrarea. E pur și simplu mai ușor să începi ceva când știi că va dura mai puțin de jumătate de oră!

- Prezentări ale școlilor participanților: Germania/Ucraina – OTTO HAHN GYMNASIUM, Ungaria - Gyöngyvér Csürke.

3 noiembrie 2023

- **Utilizarea TIC pentru a sprijini toți cursanții în medii incluzive:**
- **Colaborare în cadrul comunității școlare (profesori, elevi, părinți) în vederea stabilirii unor cadre a valorilor incluzive ce sprijină participarea și performanța elevilor în sisteme școlare durabile.**

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

Abordarea **Low Arousal** presupune crearea unui mediu de învățare care are în vedere diminuarea stimulilor externi pentru a reduce stresul, de exemplu, pentru persoanele cu deficiențe din spectrul autist: lumină puternică**,** zgomote accentuate**,** spații aglomerate**,** spațiu personal limitat, etc. Aceasta subliniază o serie de strategii de gestionare a comportamentului care se concentrează pe reducerea stresului, fricii și frustrării și încearcă să prevină situațiile de agresiune și criză.

Grupurile inclusive presupun:

- Copii cu nevoi educaționale speciale;
- Copii talentați;
- Copii dezavantajați social (orfani, aflați în grija statului, copiii străzii etc)
- Copiii adoptați;
- Copiii care nu au posibilitatea de a studia/ cei care părăsesc școala;
- Minoritățile etnice;

Se face diferența între separare, excludere, integrare si incluziune, între educația normală și educația specială, subliniindu-se faptul că **educația incluzivă** este răspunsul; cea în care copiii pot fi diferiți, toți pot învăța, indiferent de abilități, de grupul etnic căruia îi aparțin, de mărime, vârstă, gen, cu recomandarea ca sistemul să fie schimbat după copil.

Designul universal al învățării (UDL – Universal design for learning) este o teorie ce se concentrează pe proiectarea de medii de învățare flexibile, incluzive și centrate pe elev pentru a se asigura că toți studenții pot accesa și învăța din materialele, activitățile și sarcinile cursului.

Curriculumul UDL recunoaște natura unică a fiecărui elev și nevoia de a aborda diferențele dintre aceștia prin:

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

- Mijloace multiple de reprezentare, pentru a oferi elevilor/ cursanților oportunitatea de a dobândi informații și cunoștințe într-o varietate de moduri;
- Mijloace multiple de acțiune și exprimare, pentru a oferi elevilor/cursanților alternative pentru a demonstra ceea ce știu;
- Mai multe mijloace de implicare, pentru a satisface interesele elevilor/cursanților, pentru a crește motivația, oferindu-le provocări adecvate .

O ultimă strategie exersată a fost **Gallery Walk,** o tehnică de învățare prin cooperare ce încurajează copiii să-și exprime opiniile cu privire la soluțiile propuse de colegii lor; stimulează gândirea, creativitatea și învățarea. Presupune alegerea unor texte, a unor probleme provocatoare de matematică sau de gramatică, a unor citate, evenimente istorice etc. Se formează grupuri care primesc o anumită culoare și circulă de la o pagină la alta completând răspunsurile solicitate pe fiecare foaie sau răspunzând chiar, celor care au făcut afirmații surprinzătoare. Se setează un timp pe care îl au la dispoziție pentru fiecare sarcină.

Întrebările primite de noi au fost:

1. Îți amintești numele celui mai popular fel de mâncare toscan? Scrie o listă cu ingredientele.
2. Spune-le colegilor în ce constă un mic - dejun tipic din țara ta.
3. Scrie un meniu tipic italian care să includă : antipasti, primi, secondi, dessert și vin.
4. Notează reperele importante din Florența/ P.Michelangelo.
5. Dacă statuia lui Moise ar fi avut voce, ce i-ar fi răspuns lui Michelangelo după ce acesta a finalizat-o și a lovit-o cu un ciocan, pentru că era perfectă, părea reală și plină de viață, dar nu vorbea!

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

4 noiembrie 2023

- **Evaluarea cursului: prezentarea competențelor dobândite, feedback și discuție;**
- **Acordarea certificatului de participare la curs:**
- **Excursii și alte activități culturale externe.**

În evaluarea cursului s-a avut în vedere alegerea, din mai multe materiale, a celui pe care fiecare dintre noi l-a considerat relevant pentru sine (un citat, o metodă, fișe de lucru, imagini sugestive etc), justificându-și în același timp alegerea.

Competențe dobândite:

· posibilitatea de a face față diversității și de a putea identifica barierele care apar în școli în calea participării și învățării;

· elaborarea priorităților de dezvoltare și planificarea intervențiilor pentru a susține diversitatea (de exemplu, adaptări de curriculum, proiectare sau lecții diferențiate);

· utilizarea practicii alternative de învățare, tehnici, materiale și instrumente de evaluare asociate, pentru a permite dezvoltarea.

· utilizarea TIC pentru a sprijini toți cursanții din medii incluzive:

· promovarea colaborării în cadrul comunității școlare (profesori, elevi, părinți) pentru a stabili un cadru de valori incluzive și pentru a sprijini participarea și performanța elevilor în sisteme școlare durabile;

· înțelegerea caracteristicilor cheie ale unui mediu de învățare incluziv;

· îmbunătățirea abilităților de comunicare în limba engleză, a metodelor de lucru și de organizare, datorită sarcinilor rezolvate în cadrul cursului.

· perfecționarea competențelor interculturale prin interacțiuni și lucrul cu colegi din Europa.

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

Activitățile s-au încheiat cu ceremonia de acordare a certificatelor pe muzica celor de la Queen, iar informațiile dobândite vor fi diseminate în cadrul comisiilor metodice din școală prin susținerea de workshopuri pentru colegii noștri și prin crearea unui ghid.

Elaborat,

Prof. Roxana Bragă

PROFILUL DE FORMARE AL ELEVULUI DE GIMNAZIU, PREMISĂ PENTRU REDUCEREA ABSENTEISMULUI

profesor Bratu Teodor Cosmin
Şcoala Gimnazială nr. 82, sector 3, Bucureşti

Profilul de formare al absolventului de gimnaziu reprezintă o sinteză a competențelor cheie pe care elevul trebuie să le atingă până la sfârșitul studiilor gimnaziale. Cu toate că se pot regăsi competențe cheie la mai multe discipline concomitent într-un ciclu de învățământ, profilul absolventului de gimnaziu trebuie să fie adaptat personalității și particularităților de vârstă ale elevilor.

Un absolvent de gimnaziu trebuie să aibă competenţe ce ţin de comunicare în limba maternă, comunicarea într-una sau mai multe limbi străine, competenţe matematice şi competențe de bază în tehnologii, competenţe digitale, sociale şi civice, să-și însușească iniţiativa de antreprenoriat şi exprimarea culturală, dar socotesc că principala competență ce trebuie formată în gimnaziu este competența de a şti cum să înveţe. Trebuie să ținem cont că mulți elevi de gimnaziu suprapun profilul lor de formare (competențele dobândite) cu rezultatele Evaluărilor Naționale sau chiar cu mediile anuale.

Pentru un cadru didactic dar și pentru un director – manager de unitate școlară, în plus față de profilul clasic al absolventului de gimnaziu, pe care ar trebui să-l privească interdisciplinar, este esențială preocuparea pentru profilul de competențe ce include abilități ce vizează *alfabetizarea funcțională a elevilor, incluziunea școlară, stimularea și valorificarea creativității, a talentelor copiilor.* Aceasta se poate realiza prin studii de măsurare a calității educației în instituția de învățământ pe care o manageriază, bazându-se pe o echipă de implementare, pe sprijinul părinților ca parteneri educaționali, scopul comun fiind acela de a oferi fiecărui elev șanse egale la educație, atât pentru dezvoltarea profesională cât și pentru cea personală.

Totodată, managerul unei clase sau a unei școli trebuie să sprijine capacitatea de autocunoaștere a elevilor de gimnaziu, lucru pe care îl poate face prin accentul pus pe activitățile de consiliere și orientare beneficiind de colaborarea cu psihologul școlar, sau prin activitățile non-formale programate și organizate la nivelul clasei/unității școlare.

Absenteismul alimentează insuccesul şcolar şi reprezintă un prim pas spre abandonul şcolar şi părăsirea timpurie a sistemului de educaţie. Pentru elevii de clasa a VIII-a, continuarea studiilor și orientarea în carieră depind în foarte mare măsură de prezența la școală și interacțiunea cu mediul școlar sub toate aspectele ei (colegi de clasă, cadre didactice, diriginte).

Trecerea de la un absenteism selectiv (fuga de la şcoală este frecventă la o singură disciplină sau doar la câteva discipline) la absenteismul generalizat (fuga de la şcoală este frecventă şi generalizată, prefigurează abandonul şcolar) poate fi ignorată uneori de familie sau chiar de către colegi, dar niciodată de către cadrele didactice și de către dirigintele clasei.

În scopul prevenirii şi combaterii acestui fenomen, în şcolile gimnaziale pot fi implementate **măsuri ameliorative, în sensul colaborării dintre cadrele didactice**:

- achiziţionarea şi distribuirea către cadrele didactice de către conducerea unității a unui caiet de monitorizare a absenţelor și a comportamentului elevilor în risc;

- dirigintele şi profesorii clasei monitorizează elevii care absentează frecvent de la disciplinele lor sau de la clasă;

- diriginţii și cadrele didactice solicită sprijinul psihologului şcolar în alegerea programului, activităţilor de intervenţie sau prevenţie şi aplicarea acestora la clasele de elevi cu un absenteism ridicat;

- acolo unde absenteismul a fost determinat de atitudinea unui (unor) profesor (i), dirigintele mediază rezolvarea situaţiei conflictuale profesor-elev;

- promovarea cooperării în clasă, astfel încât şi elevii cu performanţe şcolare modeste să experimenteze succesul; în acest mod este evitată constituirea unor elite, concomitent cu etichetarea, marginalizarea celor care nu aparţin elitei;

Efectele acestor măsuri ameliorative se vor resimți în partea a doua a anului școlar, cazurile de elevi aflați în risc fiind eliminate. Copiii aflați în risc devin colaborativi, mai bine integrați în colectivele școlare și mai responsabili în ceea ce privește continuarea studiilor în forme de învățământ superioare.

EXPLORAREA CONCEPTULUI DE “INCLUZIUNE” ÎN CONTEXTUL GRĂDINIȚEI

Profesor învățământ preșcolar Ligia-Daniela Brînzan
Școala Gimnazială Calopăr, județul Dolj

Dezvoltarea copilului în perioada preşcolară constituie o preocupare nu numai a familiei, ci şi a sistemului general de învăţământ, prin programele elaborate şi derulate de grădiniţe.

Încadrarea copilului de vârstă preşcolară într-un program de grădiniţă constituie o premisă necesară, dar nu suficientă pentru a-i stimula şi sprijini dezvoltarea.

Când analizăm coordonatele politicilor educaţionale moderne din învăţământul preşcolar putem identifica câteva argumente de bază care ne îndreptăţesc să considerăm că educaţia pentru toţi trebuie să înceapă de la grădiniţă. Pentru a înţelege şi explica mai concret cum se realizează educaţia pentru toţi în învăţământul preşcolar, putem porni de la o serie de premise de lucru pe care le vom concretiza în câteva întrebări retorice, ca puncte de reflecţie.

Primul argument se referă la faptul că orice grădiniţă este terenul unei învăţări timpurii a regulilor sociale şi punctul de demarare a programelor proiectate şi planificate la nivel general pentru integrarea educaţională şi socială a tuturor copiilor. Să ne punem o întrebare: încadrează grădiniţele toţi copiii de vârstă preşcolară? Dacă nu, cum ne asigurăm că toţi copiii au şanse egale la participarea în programe dedicate sprijinirii şi dezvoltării lor individuale? Desigur, familia are rolul ei bine definit în formarea copilului şi în socializarea primară. Dar aici vorbim de politicile educaţionale, de grija pentru o societate întreagă, nu numai pentru anumite segmente ale ei. Pentru a creşte generaţii educate trebuie să ai grijă de fiecare individ. Să nu lăsăm nici unul în afara efortului de proiectare şi de acţiune. Aceasta este cerinţa educaţiei pentru toţi. Pe de altă parte, pedagogia familiei recunoaşte că şi la nivelul acestei instituţii sociale trebuie realizate programe de sprijin educaţional, căci nu este suficient să îţi iubeşti copilul, ca părinte, trebuie să înveţi cum să îl sprijini adecvat. Educaţia părinţilor implică şi ea experienţe, principii, norme, practici eficiente. Câţi părinţi le consideră importante şi apelează la ele? Se simte nevoia unor politici generale care să implice familia în parteneriatul educaţional. Educaţia pentru toţi presupune această dimensiune de lucru şi proiectează acţiunea şi decizia comună a grădiniţei, familiei şi comunităţii (prin politici coerente) în favoarea fiecărui copil.

Al doilea argument se referă la faptul că programul educativ al grădiniţei trebuie să fie flexibil şi deschis către răspunsuri adecvate, individualizate şi personalizate. Curriculum-ul preşcolar trebuie să răspundă nevoilor de educaţie şi formare a tuturor copiilor. Apare o întrebare firească: este acesta suficient de flexibil pentru a fi adaptat real la cerinţele educative ale fiecărui copil sau este construit pe

modelul „normalităţii“, adică al acelui standard care apreciază anumite caracteristici şi devalorizează altele? Cu alte cuvinte, curriculum-ul se adresează numai celor care oricum ar face progrese ori şi celor care au nevoie de sprijin adecvat educativ?

Educaţia pentru toţi se sprijină pe un curriculum flexibil şi deschis, care porneşte de la cerinţe educative ale copiilor reali, nu imaginari, de la particularităţile şi caracteristicile personale ale copiilor pentru a sprijini dezvoltarea adecvată. Altfel spus, cerinţele educative ale fiecărui copil, mai mult sau mai puţin speciale sunt la baza deciziilor educative şi a proiectelor individualizate în grădiniţă. Desigur, această recunoaştere cere ca orice acţiune să fie precedată de buna cunoaştere a fiecărui copil. O planificare nu poate porni, aşa cum era tradiţional, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile lor ca persoane şi ca grup. Modelul etalon, perfect, devine un simplu reper şi nu un criteriu de acţiune sau de excludere.

A treia idee pe care trebuie să o subliniem se referă la recunoaşterea faptului că instituţia de educaţie preşcolară nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Grădiniţa îşi poate îndeplini sarcinile de lucru numai în parteneriat cu familia şi cu comunitatea. Întrebarea la care trebuie să răspundem la acest nivel este: cât de activ, adevărat şi eficient este parteneriatul în practicile educative ale grădiniţei? Parteneriatul presupune respect reciproc, acceptare, toleranţă şi lipsa judecăţilor de valoare, a prejudecăţilor cu privire la situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Dacă se realizează cu adevărat un parteneriat, se poate vorbi de o construcţie comună de relaţii din care educatoarele primesc informaţii, părinţii câştigă experienţă, iar copiii cresc mai bine şi mai siguri pe ei.

A patra idee se referă la practicile educative directe ale educatoarei. Pentru a putea răspunde diversităţii şi unicităţii copiilor şi a asigura educaţia tuturor, este nevoie să se orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metoda pedagogică. Întrebarea firească aici este: reprezentările, imaginile şi percepţiile educatoarei despre copii şi valoarea pe care o acordă modelelor lor diferite de personalitate sunt de natură a garanta sprijinul adecvat fiecărui copil, necesar ca el să aibă şanse egale de a se dezvolta plenar? Un adevăr fundamental la acest nivel este acordarea şansei la stimulare şi formare a fiecăruia. Copilul preşcolar este actorul unui proces de formare în care fiecare gest, privire, cuvânt din partea adulţilor cu care vine în contact poate să îi influenţeze imaginea de sine. Este firesc ca programul din grădiniţă să îi ofere şansa de a se forma într-un sens pozitiv, cu încredere în forţele sale. Insistăm însă cu întrebarea: cum vorbeşte şi cum se comportă educatoarea cu fiecare dintre copii, cu precădere în momentele dificile şi în cazul în care planurile ei nu corespund cu comportamentele şi cu posibilităţile acestora? Căror copii le acordă importanţă şi care copii rămân în afara programului? Studii numeroase au demonstrat că mediul de viaţă din copilărie influenţează puternic şi de durată

componentele personalităţii individului. În cadrul mediului, comunicarea copilului cu educatoarea este extrem de importantă; comunicarea verbală şi cea nonverbală. Contează foarte mult aprecierile educatoarei, apelativele, modul pozitiv sau negativ în care ea reacţionează la acţiunile copilului.

Un alt element important este participarea tuturor copiilor la programul educative, fiecare după forţele şi posibilităţile sale. Copiii sunt diferiţi, capacităţile lor sunt diferite, dar în grupul de la grădiniţă fiecare poate avea un loc, un rol şi o valoare.

Bibliografie:

- ✓ Delors, J., coordonator - *Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie în secolul XXI*, Polirom, Iaşi, 2000;
- ✓ Vrasmaş, E. - *Educaţia copilului preşcolar*, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;
- ✓ Vrasmaş, T. - *Şcoala şi educaţia pentru toţi*, Editura Miniped, Bucureşti, 2004;
- ✓ UNESCO - *International Consultation on Early Childhood Special Educational Needs*, Paris, 1997.

NEUTRALITATEA TEHNOLOGIILOR MODERNE ÎN ABORDAREA UNEI EDUCAȚII INCLUZIVE

Ioan Victor Brote, SMMMSTIAC, Sibiu

CUPRINS

Educația Incluzivă 2
Egalitate de Șanse 3
Blended Learning – de la profesor analog la instructor digital 4
Avantaje 5
Dezavantaje 6
Evoluție 7
Incluziune 8
Intervenția A.I. 10
Concluzii 13
Bibliografie 15

Educația Incluzivă

Conform Dicționarului Explicativ al Limbii Române,

- Educație = Fenomen social fundamental de transmitere a experienței de viață a generațiilor adulte și a culturii către generațiile de copii și tineri, abilitării pentru integrarea lor în societate.
- Incluziv = incluzív, -ă (fr. *inclusif*). Care cuprinde în el: *în mod incluziv.* Adv. În mod incluziv: *pînă la 31 Aŭgust incluziv* (maĭ exact și maĭ simplu: *pînă la 1 Septembre*). V. excluziv.

Alăturarea a doi termeni, menită să clarifice ceea ce ar trebui să reprezinte unul din principiile fundamentale ale educației sau unul din scopurile accesului la educație, drepturi egale pentru toți participanții la o activitate instructiv-educativă, pare a fi nenecesară și depășită de însăși definiția educației.

Fie că vorbim despre educație formală, sau non formală, că este vorba de accesul la informație în format analog sau digital, cursuri de formare sincron sau asincron, un sistem educațional nu poate fi considerat corect, coerent sau complet fără să ofere "educație pentru toți".

Asta implică recunoașterea dreptului tuturor copiilor de a fi educați împreună și considerația cum că educația tuturor copiilor *este la fel* de importantă, indiferent de pătura sociala din care provin, statut financiar, locație geografică sau etnie și rasă.

În teorie, sistemul educațional din România funcționează eficient și non discriminatoriu. Populat cu felurite programe guvernamentale, și nu numai, menite să elimine orice fel de diferențiere între elevi, acesta se străduiește să asimileze noi cadre didactice instruite prin varii programe de formare să facă parte dintr-un sistem incluziv și să înlesnească tuturor accesul la educație prin crearea unui mediu de clasă primitor, ospitalier, ce permite tuturor copiilor să se deschidă la minte și suflet pentru experiența și informațiile ce le va defini caracterul și personalitatea odată ajunși la maturitate.

Din păcate, discutăm de copii ale căror "dizabilități" sunt de natură emoțională, psihologică, una creată artificial de oameni și părerile celor din jur, de o societate ce nu reușește să își trateze membrii ca fiind egali în dreptul la viață și educație. Dar, ar fi un alt aspect demn de abordat, și anume acel al copiilor cu dizabilități fizice; și ei ar trebui să beneficieze de același suport moral, încurajare și acces la educație ca și colegii lor de clasă sau de ciclu școlar.

Aici discutăm de investiții în soluții de natură a permite accesul fizic al acestora în incinta instituțiilor de învățământ sau oriunde aceștia iau parte la cursuri de formare sau specializare în vederea asimilării unor noi informații menite să le lărgească orizontul pe piața muncii. Căci, în esență și ca scop final, acesta este obiectivul educației așa cum este ea monitorizată de organismul guvernamental dedicat: pregătirea de oameni calificați, pentru toate domeniile și specialitățile prezente pe piața de muncă națională, care să susțină economia țării, bugetul, și nu în în ultimul rând, oameni care să își poată susține supraviețuirea și evoluția zilnică.

Astfel că, esența unui proces educațional ce poate fi considerat de succes – formal sau non formal – este importanța progresului individual, învățarea în ritm propriu și dobândirea de noi abilități independent de contextul social-cultural.

Abordarea oficială, la nivelul mai multor state, a fost să se creeze oferta unui curriculum diferențiat pentru nevoi și grupuri de vârste diferite, un curriculum intercultural care încurajează elevii să reflecteze și să analizeze critic modul în care acționează prejudecățile și discriminarea. Între timp, profesorii au fost nevoiți să elaboreze planuri individuale de învățare pentru elevi, să vorbească cu părinții și cu elevii despre nevoile lor, ba chiar să ia legătura cu o serie de ONG-uri cu experiență în domeniu pentru a îmbunătăți oferta pentru grupurile care sunt în mod obișnuit excluse.

Abordarea incluzivă susține că școlile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depășească barierele din calea învățării și că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilitățile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reușească acest lucru. Să considerăm ca acele cadre didactice care nu reușesc sunt ”mai puțin buni”, că au eșuat în efortul lor de a aduce progres și educație în fiecare sală de clasa în care intră?

Așteptările de la elevi sunt înalte, raportate la curriculum și examenele naționale, astfel că metodologia predării diferențiate le-ar permite elevilor să atingă obiectivele de învățare în ritmuri diferite. Dar ore asta se și întâmplă?

Autoevaluarea realizată de fiecare elev nu poate fi considerată validă, evaluarea progresului înregistrat de fiecare elev este relativă și subiectivă, iar perspectiva asupra a ceea ce înseamnă un elev „bun” nu influențează în nici-un fel rezultatele la o evaluare uniformă, obiectivă și sumativă precum un examen național.

Soluțiile propuse, precum un mediator școlar care să identifice barierele din calea participării la educație, sunt noțiuni teoretice fără obiect sau efecte în viața reală. Bariera psihologică, cea pe care o resimte elevul, nu va putea fi doborâtă prin participarea forțată la învățarea într-o comunitate, chiar și una mică precum este sala de clasă.

Am vorbit la trecut despre abordarea oficială în ceea ce privește educația incluzivă pentru că scopul acestui articol este de a propune soluția obiectivă și neutră oferită de tehnologiile moderne.

Egalitate de Șanse

Abordarea conceptului de educație incluzivă nu este una simplă, iar evoluția socială din ultimii ani a adus din ce în ce mai mult în actualitate ideea de diversitate umană concomitent cu valorizarea individului sub aspectul unicității fiecăruia dintre noi. Valorizarea diversității și a oportunităților oferite de educație devin astfel termeni și noțiuni opozante; nu se poate aplica un curriculum comun

unei comunități populate de copii, adolescenți și adulți cu inteligență și personalități unice unde nu exista doi indivizi la fel.

Dacă abordăm optica reformei în domeniul educației actuale, vom observa că din ce în ce mai mulți copii cu nevoi sau cerințe educaționale speciale sunt înscriși în învățământul normal de masă. Trebuie menționat faptul că metodologia de lucru cu acești copii cu nevoi speciale nu este foarte bine definită pentru cadrul didactic din învățământul de masă, care are obligativitatea morală de a educa toți participanții la clasă în aceeași manieră și să îi aducă la același nivel de cunoștințe.

Cum îl notezi pe acest copil cu nevoi speciale astfel încât să nu îl dezavantajezi? Ce fel de teste să-i aplici la sfârșit de an școlar? Și, mai important, cum îi pregătești pentru examenele naționale și viața de după?

Unii ar propune pregătirea unor specialiști, la nivel de clasă sau măcar la nivel de unitate de învățământ, meniți să ofere asistență educațională, asistenta psihologică individuală și de grup și chiar să asiste personalul didactic în efortul instructiv-educativ.

Pentru a-și îndeplini menirea, cadrele didactice ar trebui să beneficieze anual de cursuri gratuite si obligatorii de perfecționare, părinții copiilor ar trebui și ei educați prin intermediul cursurilor, seminarelor gratuite și obligatorii, și așa mai departe. Dar unde se termină și mai ales care va fi finalitatea educațională a tuturor acestor eforturi ”obligatorii”?

Integrarea unui copil într-o clasă a școlii de masă, integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în școli nu constituie o formă de educație incluzivă – aici este vorba de educație integrată. Educația incluzivă ar trebui să fie un proces prin care răspundem diversității nevoilor copiiilor prin creșterea gradului de participare la învățare și reducerea excluziunii, fără nevoia precizării sau imperativul activizării copilului în cadrul unui grup – denumit, de dragul discuției, ”clasă” – participare fără de care dreptul la educație se evaporă încet, dar sigur, precum o himeră.

Nevoilor individului ar trebui să fie mai presus de orice și oricine, indiferent de dizabilitatea sa sau de dificultățile pe care le întâmpină, să beneficieze de egalitate de șanse atunci când vine vorba de educație. Orice nevoie, orice întrebare, ar trebui să primească un răspuns, unul coerent, corect și complet. Putem spune că aceste trei caracteristici necesare și suficiente se aplică în procesul de educare, al tuturor copiiilor și chiar și al adulților, în sălile de cursuri ce își așteaptă cadrele didactice?

Blended Learning – de la profesor analog la instructor digital

Cunoscută și sub denumirea de "învățare hibridă," învățarea mixtă – *blended learning* – este un model educațional pentru învățarea elevilor atât într-un mediu tradițional de clasă, cât și într-un mediu de învățare online. Probabil ați auzit termenul adesea în zilele noastre, pe măsură ce tot mai multe școli și universități au trecut la învățarea mixtă, mai ales ca răspuns la pandemia COVID-19.

Chiar dacă pare un concept mai nou, învățarea online câștiga teren cu mult înainte de COVID-19. De fapt, începând din anul 2000, industria educației online a crescut cu 900%, iar se așteaptă ca acest număr să se tripleze până în 2025. Pe măsură ce tot mai multe instituții adoptă combinarea învățării în persoană cu cea online, este probabil ca învățarea mixtă să devină noul standard în educație. Fie profesor sau elev, toate persoanele care iau contact cu o formă de educație vor trebui să se familiarizeze cu acest model, deoarece inevitabil vor intra în contact cu el în viitorul apropiat.

Învățarea mixtă sau învățarea hibridă, cunoscută și sub denumirea de instruire mediată de tehnologie, instruire îmbunătățită pe web sau predare în mod mixt, este o abordare a educației care combină materiale educaționale online și oportunități de interacțiune online cu metode de predare ce necesită prezența fizică a cursantului.

Învățarea mixtă necesită prezența fizică atât a profesorului, cât și a elevului, cu unele elemente de control al elevului în timp, loc, cale sau ritm. În timp ce studenții merg în continuare la școli fizice cu un profesor prezent, practicile față în față la clasă sunt combinate cu activități mediate pe computer privind conținutul și livrarea. Este, de asemenea, utilizat în medii de dezvoltare profesională și de formare pentru adulți.

Întrucât învățarea combinată este foarte dependentă de context, definirea universală a acesteia este o provocare. Unele rapoarte au susținut că lipsa de consens cu privire la o definiție dură a învățării mixte a dus la dificultăți în cercetarea eficacității acesteia. Un studiu din 2013 a definit în linii mari învățarea mixtă ca un amestec de livrare online și în persoană, în care partea online înlocuiește efectiv o parte din timpul de contact față în față, mai degrabă decât să o completeze.

În plus, o meta-analiză din 2015 a formulat o revizuire cuprinzătoare a studiilor de cercetare bazate pe dovezi în jurul învățării mixte, a găsit aspecte comune în definirea faptului că învățarea mixtă a fost „considerată o combinație de moduri fizice de instruire f2f [față în față] cu moduri de învățare online, bazându-se pe instruirea mediată de tehnologie, în care toți participanții la procesul de învățare sunt separați de distanță o parte din timp.” Concluzia acestui raport a fost că performanța studenților a fost mai mare în experiențele de învățare combinată, în comparație cu experiențele de învățare complet online sau față în față.

Astfel că noțiunea de *blended learning* a ajuns să fie confundată cu ideea de „învățare personalizată”.

Ca orice metodă de instruire, învățarea mixtă vine cu unele avantaje și dezavantaje, cum ar fi:

Avantaje

Se pare că instruirea mixtă este mai eficientă decât cursurile desfășurate exclusiv față în față sau online. Metodele de învățare astfel combinate pot duce, de asemenea, la niveluri ridicate de performanță a elevilor, mai eficiente decât învățarea față în față.

Folosind o combinație dintre instruirea digitală și cea convențională, elevii pot lucra pe cont propriu cu noi concepte permițând astfel profesorilor să sprijine elevii care ar putea avea nevoie de atenție individualizată. Astfel, profesorii își pot eficientiza timpul și cunoștințele pentru a ajuta toți elevii să-și atingă potențialul maxim.

Susținătorii învățării mixte susțin că încorporarea „tehnologiei de comunicare asincronă pe Internet" în cursurile de învățământ superior, și nu numai, servește la „facilitarea unei experiențe de învățare simultană independentă și colaborativă".

Metoda hibridă rezultată contribuie la satisfacția și succesul studenților ce iau parte la astfel de cursuri. S-a constatat că utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor îmbunătățește atitudinea elevilor față de învățare, independent de domeniul sau materia predate.

Prin încorporarea tehnologiei informației în procesul instructiv-educativ comunicarea dintre educatori și cursanții înscriși la module cu fracțiune de normă sau cursuri fără frecvență s-a îmbunătățit, iar cursanții au putut să-și evalueze mai bine nivelul de comprehensiune a materialului de curs prin utilizarea modulelor de evaluare puse la dispoziție de soluții software.

Dacă asta pare a fi costisitor, ar fi bine să notăm că învățarea combinată are potențialul de a reduce cheltuielile educaționale, oferind posibilitatea unor costuri reduse comparativ cu învățarea fizică la clasă. Plasarea sălilor de clasă în spațiul online și înlocuirea manualelor scumpe cu dispozitive electronice pe care majoritatea cursanților deja le folosesc zi de zi și le aduc adesea în sălile de curs este un avantaj de nu poate fi ignorat.

Manualele electronice pot fi accesate digital, de oriunde și oricând, iar bugetul alocat de către instituțiile de învățământ cheltuielilor cu acestea va scădea considerabil. Mai mult, susținătorii învățării mixte citează oportunitatea colectării de date și personalizării instruirii și evaluării drept principalele beneficii ale abordării tehnologizate dedicate educației în secolul XXI.

Învățarea combinată include adesea software care colectează automat date despre elevi și măsoară progresul academic, oferind profesorilor, elevilor și părinților date detaliate despre elevi. Adesea, testele sunt punctate automat, oferind feedback instantaneu iar conectările studenților și timpul de lucru sunt, de asemenea, măsurate pentru a asigura transparență și informațiile relevante relative la atitudinea fiecărui cursant către educarea propriei persoane.

Dezavantaje

Dacă nu este planificată și executată cu succes, învățarea mixtă ar putea fi sabotată de aspectele tehnice, deoarece are o dependență puternică de resursele tehnice sau instrumentele cu care

este livrată experiența *blended learning*. Aceste instrumente trebuie să fie fiabile, ușor de utilizat și actualizate, pentru ca ele să aibă un impact semnificativ și pozitiv asupra experienței de învățare.

Deși acest tip de învățare oferă cursanților posibilitatea de a intra online atunci când este necesar sau de a învăța de oriunde, nu există nicio garanție că fiecare student va avea acces la instrumentele de care are nevoie pentru a aborda învățarea într-un format digital. Prima problemă la care ne gândim este accesul Internet, sau îngrădirea acestuia; dacă întreaga clasă nu are acces la aceleași instrumente, atunci profesorul nu va putea menține clasa la același nivel de învățare, iar decalajele rezultate vor anula avantajele învățării mixte.

Cu excepția cazului în care sistemul de învățământ poate garanta, indiferent de situație sau context, acces nelimitat la Internet și dispozitive performante și fiabile tuturor studenților, învățarea hibridă nu poate fi considerată o alternativă eficientă la educația în format analog. Mai mult, alfabetizarea IT este primordială în efortul cursanților de a obține acces la materialele de curs, dar la fel de importantă și din perspectiva educatorilor, ale căror eforturi de a ține pasul cu tehnologiile moderne sunt esențiale.

Evoluție

Wisconsin, Statele Unite ale Americii. Școala districtului Hustisford era doar un alt exemplu de instituție rurală de educație bazată pe cadre didactice dedicate, metode de predare clasice și cu prezența unui grup unit de copii veseli ce așteptau în fiecare dimineață începerea orelor, nicidecum parte a vreunui proiect de modernizare sau proiect-pilot dedicat învățării mixte. Cel puțin 33 procente din totalul elevilor nu aveau acces la servicii fiabile de Internet.

Odată cu efectele imediate și negative ale pandemiei, această școală – ca multe altele din SUA și din jurul lumii – a trebuit să facă schimbări majore într-un ritm accelerat pentru a asigura copiiilor accesul la educație. Acest efort s-a materializat prin achiziția de dispozitive, distribuirea de hotspot-uri wireless și îmbunătățirea practicilor de predare.

Zilele acestea, profesorii din Hustisford folosesc în mod regulat instrumente precum Kahoot, o platformă de învățare bazată pe jocuri, videoclipuri YouTube și chiar TikTok, ca parte a lecțiilor față-în-față la clasă. Mai mult, unele cadre didactice și-au asumat modificarea formatului de învățare și au permis elevilor să învețe de acasă prin intermediul instrumentelor online și să dedice timpul petrecut la școală lucrului în grup, discuțiilor în clasă sau să aprofundeze materialele educaționale abordate.

Conform oficialilor din district, până la acel moment crucial din istoria școlii, și a educației la nivel global, copiii nu beneficiau de un nivel tehnologic care să facă față nevoilor lor educaționale și de învățare, sau chiar colaborare de la distanță.

Acest exemplu nu este unul unic, ci poate fi reiterat oriunde pe planetă și susține potențialul și chiar valoarea imperativă a învățării mixte. Aceasta a permis menținerea în viață a procesului instructiv-educativ, progresul și evoluția acestuia, chiar o eficientizare a acestuia în drum spre noua etapă a modului de educare a tuturor cursanților, indiferent de specializare, vârstă sau localizare pe glob.

În perioada imediat următoare adoptării învățării mixte, 74% din educatorii intervievați au mărturisit că școala la care activau a investit sume mari în dispozitive și tehnologizarea procesului instructiv-educativ. În același timp, educatorii au fost la rândul lor ”modernizați” prin participarea la cursuri și simpozioane menite să le aprofundeze cunoștințele IT și deprinderile în folosirea tehnologiilor secolului XXI.

Ideea de *blended learning* a depășit nivelul unor discuții teoretice, a devenit una cunoscută până și în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii și a înlesnit îmbinarea uneltelor digitale cu experiența educatorilor analogi pentru a oferi cursanților exact ce aveau nevoie, la momentul la care aveau nevoie. Această abordare *just in time* se mulează perfect pe o societate preponderent digitală bazată pe SaaS – Software as a Service – ce oferă soluții personalizate, în timp real, la costuri relativ reduse ce au transformat din Internet o unealtă de zi cu zi.

Incluziune

Rapoarte recente detaliază provocările, factorii favorizanți și considerațiile politice privind învățarea mixtă și incluziunea. Învățarea mixtă combină diverse medii de învățare și instrumente (non-)digitale, așa cum sunt definite în Recomandarea Consiliului European din 2021 cu privire la acest subiect.

Grupul de lucru pentru școli, unul dintre grupurile de lucru ale cadrului strategic SEE, a ales să lucreze la „învățare combinată pentru incluziune” în 2022. Raportul final a argumentat, susținut de o fișă informativă, existența unor mesaje cheie pentru a ghida elaborarea politicilor privind abordările de învățare combinată inclusive și eficiente.

S-a stabilit că factorii politici din UE pot sprijini învățarea mixtă în educația școlară formală prin sprijinirea continuă a învățării la nivel internațional între colegi de breaslă sau cursanți de același nivel și a cercetării privind politicile și practicile eficiente de învățare combinată. De asemenea, s-a concluzionat că factorii politici naționali, regionali și/sau locali pot crea condiții pentru o învățare mixtă eficientă prin:

- Susținerea conducătorilor școlilor și a profesorilor, asigurarea timpului necesar ca aceștia să aibă timpul și flexibilitatea necesare pentru a inova;
- Partajarea rezultatelor cercetării, proiecte-pilot și exemple de bune practici;

- Asigurarea bugetului necesar ca școlile să poată sprijini proiectarea, implementarea și evaluarea *blended learning*;
- Formularea unui cadru necesar și suficient ce asigură ca standardele, cadrele de competențe și/sau profilurile profesionale pentru liderul școlar și profesorii reflectă gama de abilități necesare pentru a facilita învățarea mixtă eficientă;
- Încurajarea și stimularea conducătorilor de școli și profesori de a profita de oportunități pentru învățare profesională privind învățarea mixtă.

Învățarea mixtă a beneficiat de o prioritizare si urgentare datorită provocărilor recente din educație, cum ar fi impactul pandemiei asupra educației și includerea în statele membre a elevilor strămutați din Ucraina. Aceste evenimente perturbatoare au evidențiat necesitatea ca educația să fie mai receptivă și mai flexibilă, dar neîntreruptă, inclusiv prin strategii de învățare hibridă.

Recomandarea Consiliului Europei privind abordările de învățare combinată pentru învățământul primar și secundar de înaltă calitate și incluziv includ o gamă largă de soluții menite a asigura continuitatea educației și formării, precum practici low-tech, cât și high-tech.

O cercetare atentă a realităților a evidențiat că niveluri mai ridicate de capacitate digitală și experiență cu forme alternative și flexibile de învățare au condus la răspunsuri mai rapide și mai eficiente la pandemie. De asemenea, s-au evidențiat diferențe în eficacitatea răspunsurilor între nivelurile și sectoarele de educație și formare. În cele mai multe cazuri, instituțiile de învățământ superior și-au continuat lecțiile virtual, în timp majoritatea școlilor de nivel primar și gimnazial nu aveau expertiza necesară situației și se străduiau să ofere oportunități de învățare la distanță și online elevilor.

În urma lecțiilor învățate din pandemia de COVID-19, Recomandarea Consiliului Europei privind învățarea mixtă se referă la posibilitatea de a combina învățarea la școală și în alte medii, cum ar fi companii, centre de formare, învățământ la distanță, în aer liber, pe site-uri culturale, precum și folosind diferite instrumente de învățare (non-)digitale.

Astfel, devine imperativ sprijinirea statele membre ale UE să abordeze pe termen scurt consecințele pandemiei asupra cursanților, profesorilor, formatorilor și școlilor. În acest sens, învățarea mixtă reprezintă o cale de urmat pentru dezvoltarea unor abordări eficiente, incluzive și antrenante pe termen lung pentru eficientizarea procesului instructiv-educativ și flexibilitatea sistemelor de învățământ școlar, natura lor incluzivă în funcție de circumstanțe și eventual personalizarea acestora în funcție de nevoile cursanților.

Printre activități cheie recomandate se regăsesc sprijinirea învățării reciproce și a schimburilor de experiență între statele membre, dezvoltarea de resurse noi, inclusiv materiale de îndrumare, cum ar fi un manual și un cadru pentru învățarea mixtă și chiar sprijinirea unor oportunități de dezvoltare

profesională, inclusiv cursuri online și instrumentul SELFIE pentru cadre didactice, educatori, instructori.

Intervenția A.I.

”*Învățarea mixtă (blended learning) este o metodă educațională care combină elementele de învățare tradițională cu cele de învățare online. Acest model a devenit tot mai popular în educație și instrucție, oferind o gamă variată de avantaje pentru elevi, studenți și cadrele didactice.”*

Deși nu părea posibil sau credibil în urmă cu câțiva ani, paragraful de mai sus a fost redactat de către o forma de inteligență artificială – chatBGT. Adevărat că specialiștii în domeniul IT vor susține că acest chatbot este doar o simulare interactivă a inteligenței artificiale, în sensul în care doar reacționează la interogările utilizatorilor și oferă răspunsuri sau reacții prin accesarea unei baze de date imense și a Internet-ului. Mai simplu spus, dacă la începutul anilor 2000 unii din noi învățau cum să folosească motorul de căutare Google pentru a beneficia de răspunsurile corecte, în zilele noastre chatGBT este o formă interactivă a aceluiași model software, ceea ce face obținerea de informații relevante online la fel de ușoară precum tastatul.

Ca urmare a noilor evoluții tehnologice, inteligența artificială (IA) ocupă un loc tot mai important în viața de zi cu zi, inclusiv în educație. Potențialul inteligenței artificiale în educație este nelimitat, precum imaginația oamenilor, așadar se pune întrebarea: Cum ar arăta o oră de curs bazată pe inteligența artificială?

Răspunsul la această întrebare se dovedește dificil, deoarece oamenii de știință nu au ajuns la un consens în privința definiției IA. Din punct de vedere generic, definiția ar include un model artificial capabil să execute sarcini inteligente, asociate în mod tradițional cu mintea umană, capabil să interpreteze și să proceseze informații, să învețe, să raționeze, să soluționeze probleme, să facă predicții, să ia decizii și să creeze ceea ce ieri nu exista. Provocarea stă în a defini inteligența, așa cum o percep oamenii, dar la nivel de tehnologie.

Până atunci, să ne gândim cum poate fi integrată inteligența artificială în educație, și care ar fi avantajele:

- Învățare personalizată;
- Evaluarea în timp real a întrebărilor;
- Asistent virtual la clasă;
- Asistent tip robot capabil să răspundă la întrebări administrative sau de altă natură, în timp real;
- Consiliere în carieră sau psihologică;
- Eliminarea surselor de plagiat prin analiza limbajului natural și a textelor furnizate.

Primele trei avantaje enumerate mai sus sunt în mod particular pertinente relativ la abordarea unei educații incluzive. IA poate accelera învățarea personalizată, poate oferi evaluare și feedback continui elevilor și poate aplica algoritmi de analiză în vederea personalizării procesului de învățare, astfel încât să poată fi adaptat, în timp real, la nevoile elevilor – ale tuturor elevilor, individual sau la nivel de grup.

Mai mult, tehnologiile de tip IA au demonstrat un potențial imens de a-i susține pe elevii cu nevoie speciale în confortul propriei case sau camere. Dar, până să ajungem acolo, va trebui să trecem prin trei tipuri diferite de învățare.

- învățare *cu* IA – integrarea tehnologiilor IA în activitatea didactică, pentru a stimula învățarea elevilor și a îmbunătăți instruirea. Există un număr de instrumente IA ce stau la dispoziția profesorilor care doresc să folosească inteligența artificială pentru a stimula învățarea elevilor, cum ar fi *PhotoMath*, o aplicație gratuită pentru predarea matematicii, și *Seek by iNaturalist*, o aplicație care contribuie la identificarea speciilor de animale din fotografii. La orele de limbi străine pot fi folosite *Verse by Verse*, care le permite elevilor să scrie poezii și *Duolingo*, pentru învățarea limbilor străine. Instrumente precum *Socratic* și *Brainly* pot fi folosite la toate disciplinele.
- învățare *pentru* IA – dobândirea de competențe noi , necesare pentru a trăi și munci într-o lume definită de IA.
- învățarea *IA* – aplicarea competențelor specifice, dobândite anterior, pentru a folosi inteligența artificială eficient și a crea noi instrumente și tehnologii IA.

Sistemul educațional românesc ar trebui reformat, și nu doar pe hârtie sau prin proiecte educaționale ale căror rezultate preconizate rămân invizibile. Declinul numărului profesorilor în ultimii 25 de ani, coroborat cu existența unui personal ale cărui motivație dispare la scurt timp după ce se lovește de realitatea sistemului educațional din România, a făcut posibilă o certitudine sumbră: elevul de astăzi are slabe șanse să fie un adult educat.

Conform unui raport recent BCR un copil născut astăzi în România își atinge doar 58% din potențialul productiv, cel mai scăzut nivel din Uniunea Europeană. De ce această raportare din partea unei instituții bancare? Pentru că perspectiva macroeconomică raportată la încasările la bugetul de stat. Și nu numai, este următoarea: Economia românească ar putea avea o creștere mult mai mare cu un aport mai consistent dinspre sistemul educațional.

Starea sistemului românesc de învățământ afectează în mod direct și inevitabil, deși puțini din liderii politici înțeleg asta, nivelul PIB-ului pe cap de locuitor – un nivel mai înalt de educație al populației înseamnă un Produs Intern Brut mai mare, iar diferența ridicată între nivelul de educație din mediul urban și cel din mediul rural nu este de dorit.

Și cum cheltuielile guvernamentale pentru educație au fost cel puțin reduse în ultimii 30 de ani – 3,2% din PIB – din start învățământul este sabotat. Într-adevăr, prezenta lucrare nu este una de domeniul financiar sau managerial, dar realitățile exterioare sistemului educațional îl definesc, îl modelează – în bine sau rău – și determină destinația finală a elevilor de ieri și adulților de mâine, cei care își caută un loc pe piața muncii.

Revenind la raportarea menționată mai sus, s-a concluzionat că rezultatele foarte slabe ale testelor PISA pentru citire, matematică și științe lasă loc de îmbunătățiri majore ale educației. Mai mult, s-ar putea la fel de repede concluziona ca metodele, mijloacele de învățământ și chiar cadrele de la catedră nu sunt potrivite pentru a obține rezultatele așteptate. Într-o lume în care tehnologia nu mai e opțională si Inteligența Artificială preia multe din eforturile industriale globale, absolvenții facultăților de tehnologia informației sau inginerie din România își găsesc ușor locuri de muncă. Coincidență?

În același timp, nivelul deficitar al aptitudinilor digitale ale adulților din România, părinți sau nu, constituie un impediment în educația tinerilor în domeniul tehnologiei. În mod paradoxal, sectorul IT&C are unul din cele mai mari aporturi la PIB, România fiind depășită doar de țări precum Irlanda, Suedia, Cipru și Cehia în cadrul UE la acest capitol.

Pe lângă amenințări care aruncă umbră asupra educației din România de mulți ani, cum ar fi profesorii lipsiți de motivație și un declin multianual al personalului din învățământ care face ca sistemul să asimileze personal necalificat de predare, rezistența constantă a sistemului educațional la schimbări structurale, de conținut sau de abordare a educației împiedică digitalizarea și intrarea în secolul XXI a învățământului românesc și permite unor copii cu potențial imens să scape printre degete și să ajungă la rândul lor adulți demoralizați, la fel ca educatorii lor.

Revenind la sursa raportării, se impune o întrebare retorică: mai crede cineva că instituții financiare, precum BCR, poate face față cantităților imense de informații, de procesare date și sintetizării rezultatelor în vederea anticipării pieței financiare fără intervenția sau utilizarea instrumentelor digitale precum asistenți de tip IA în 2023?

Concluzii

Instrumentele IA ce disimulează o conștiință și capacități de decizie în timp real lasă loc populației de interpretări negativiste cu caracter apocaliptic ce pot determina abandonarea tehnologiei întru totul – ceea ce nu ar însemna neapărat o soluție la problemă.

Preocuparea publicului cu privire la riscul tehnologic s-a concentrat ani de zile pe utilizarea abuzivă a datelor cu caracter personal. Însă, treptat, firmele au încorporat din ce în ce mai multă inteligență artificială în produse și procese, pentru a inhiba potențialul algoritmilor de a lua decizii proaste sau părtinitoare – diagnosticare cancer, sistem automat de conducere autovehicule, aprobare împrumuturi, educație, ș.a.m.d.

Problema ce stă la baza oricărei potențiale suspendări a serviciilor, căci în era digitală chiar și IA se încadrează a fi PaaS (Pay as a Service), constă în validitatea datelor folosite pentru a instrui IA. Dacă aceste date sunt părtinitoare, atunci serviciul va dobândi precum o moștenire aceste date, le va perpetua și chiar amplifica. În plus, apare și problema asigurării unei funcționalități în proporție de 100% a serviciilor mai sus menționate, dacă este să putem vorbi despre un proces educațional neîntrerupt.

Având în vedere că dependența tot mai mare de IA – în special de învățarea automată – crește semnificativ, riscurile strategice cu care se confruntă companiile fac ca lucrurile să se precipite destul de rapid, mai ales datorită opacității inerente a programării complexe care stă la baza învățării automatizate.

Problemele digitale sunt nenumărate, și vor apărea unele noi pe măsura ce tehnologiile inovative ne invadează viața. Dar, în contextul în care învățarea mixtă a adus beneficii și a ajutat la evoluția procesului instructiv-educativ în așa fel încât să facă față unor provocări precum cele aduse în atenție de pandemii sau chiar războaie, s-ar putea ca folosirea unei entități de tip IA să ajute fiecare copil elev, cursant, să își atingă potențialul maxim independent de ceea ce se petrece la nivel geo-politic.

La acest moment nu se poate pune în discuție o eliminare în proporție de 100% a cadrelor didactice așa cum le cunoaștem de generații întregi, însă nu poate fi evitată dezbaterea legată de capabilitățile unui asistent virtual cu cunoștințe în toate domeniile cunoscute umanității, un asistent care nu obosește, ale cărui răspunsuri nu sunt influențate de probleme personale, medicale sau starea de spirit, un asistent care stă la dispoziția cursantului la orice oră din zi sau din noapte și care poate fi accesat de pe orice dispozitiv cu acces la Internet, indiferent de localizarea pe glob.

Cum tehnologiile moderne au devenit general accesibile și accesul la Internet este aproape un drept și nu un privilegiu cum era la finele anilor 1990, iar noțiunea de SaaS (Software as a Service) domină lumea modernă fără ca majoritatea utilizatorilor să cunoască asta sau să înțeleagă cum

funcționează, salutul digital al asistentului definit mai sus pe toate ecranele si toate dispozitivele aflate în proximitatea noastră s-ar putea să fie auzit mai curând decât vrem să credem. Avem de gând să îl ignorăm?

Dacă e să vorbim despre supraviețuire, ar trebui să ne gândim la adaptabilitate, sacrificii și motivație în fața obstacolelor atunci când obiectivele și scopul final sunt nobile. Inevitabil, gândul autorului se duce spre Legiunea Străină, ale cărei motto este „Marche ou crève" – Mărșăluiește sau mori – iar în astfel de momente nu mai contează natura camaradului de alături – uman sau artificial – ci faptul că misiunea va fi îndeplinită, orice ar fi.

E vremea unor schimbări riscuri calculate, unor schimbări drastice și a unei perspective digitale asupra viitorului copiiilor noștri – indiferent de costurile morale sau financiare care, inevitabil, se impun. Inteligența Artificială e aici, a ajuns de câțiva ani și modelează zilnic societatea umană în toate formele și aspectele ei. Se cere nu doar supraviețuirea sistemului educațional românesc, ci evoluția lui și ridicarea elevilor la zona proximei dezvoltări a lor. Suntem pregătiți să luăm deciziile nepopulare, necesare și suficiente sau avem de gând să mai așteptăm 30 de ani?

Bibliografie

- https://dexonline.ro/
- https://eduform.snsh.ro/campanie-online/educatie-incluziva-in-romania
- https://edu.freepedia.ro/educatia-incluziva-educatia-pentru-toti
- https://edict.ro/despre-educatia-incluziva/
- https://en.wikipedia.org/wiki/Blended_learning#:~:text=Blended%20learning%20or%20hybrid%20learning%2C%20also%20known%20as,for%20interaction%20online%20with%20physical%20place-based%20classroom%20methods
- https://www.wgu.edu/blog/blended-learning2109.html#close
- https://www.edweek.org/technology/the-future-of-blended-learning-what-educators-need-to-know/2021/09
- https://education.ec.europa.eu/news/new-report-how-blended-learning-can-make-education-more-inclusive#:~:text=Blended%20learning%20is%20a%20mix,Council%20Recommendation%20on%20this%20subject
- https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan/action-2
- https://chat.openai.com/c/00246889-296d-4e02-a671-63bcbd13b245
- https://e27.co/artificial-intelligence-disrupting-education-20180302/
- ”*Inteligența Artificială – Opoziția Dintre Evoluție Și Reglementare*” – Brote Ioan Victor, *Sesiunea de Comunicări ale Cadrelor Didactice*, Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri pentru Comunicații, Tehnologia Informației și Apărare Cibernetică, 2023
- https://cursdeguvernare.ro/inteligenta-artificiala-in-educatie-4-avantaje-majore-si-8-exemple.html
- https://www.geopolitic.ro/2021/11/impactul-inteligentei-artificiale-ia-educatie-si-regandirea-rolului-educatiei-era-digitala/
- https://www.profit.ro/stiri/social/grafice-document-remis-clientilor-proprietarul-bcr-copil-nascut-azi-romania-atinge-58-potentialul-productiv-cel-scazut-nivel-ue-rezultate-foarte-slabe-testelor-pisa-citire-matematica-stiinte-21366441?mc_cid=7b97fd942b&mc_eid=cd1f92f96c

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

BUHA ALINA-ANCUȚA

ȘCOALA GIMNZIALĂ NR 1 CURĂȚELE

Școala incluzivă presupune, în primul rând, recunoaștereadreptului fiecărui copil la educație, și apoi înțelegereadiferențelor de adaptare și învațare,specific fiecărui copil înparte, ca fiind naturale.

Desigur, procesul de transformare a școlii tradiționale într-una incluzivă cere timp si tehnici noi de abordare din partea fiecărui profesor.

Obiectivele educației inclusive vizează combaterea neparticipării școlare, ca și a abandonului si eșecului școlar, prin demersuri care depăsesc barierele impuse de dificultățile de ordin material, personal, familial sau social cu care se confruntă copiii. În același timp, educația incluzivă vizează asigurarea unor condiții optime de învățare care să ofere tuturor șansa unui start egal în viață din punct de vedere educațional.

Incluziunea la nivelșcolar se realizează prin respectarea și valorizarea diferențelor socio-culturale existente în rândul elevilor și prin promovarea bogației si a diversității experienței educative care rezultă din aceste diferențe, scoala incluzivă devine astfel o școală deschisă tuturor, o școală prietenoasă,flexibilă, o școală care abordează procesul de predare - învațare – evaluare într-un mod dynamic si atractiv, o școala care, prin sprijinul pe care îl oferă tuturor copiilor, se constituie într-un factor de bază al incluziunii sociale,contribuind la eliminarea prejudecăților legate de apartenența la un anumit mediu și la spargerea barierelor existente între diferitele grupuri din interiorul unei comunități.

"O școală incluzivă este o școală deschisă către orice elev, o școală care primește orice elev, îl valorizează și îl face să se simtă acasă. Este, aș spune,școala ideală, unde toată lumea se duce cu plăcere si toți copiii sunt ajutați să-și atingă maximumul potențialului nativ. Este școala care oferă sprijin accentuat pentru acei copii care au nevoie în mod deosebit de el".

Cu cât școala este mai departe de idealul școlii incluzive, cu atât mai mare este nevoia de intervenție. E vorba despre comunități în care apar problem lingvistice,în sensul în care elevii vorbesc acasă altă limbă decât româna, fapt valabil pentru toate minoritățile. Însa cei care au

nevoie urgent de sprijin sunt membrii minorității rome, pentru că, dacă celelalte minorități au învățământ în limba materna, romii au o singura școală în toată țara unde se face predare în limba romani. În rest,ei se adaptează învățământului în limba română, și trebuie să spun ca sunt foarte doritori să facă acest lucru, însă un copil care nu înțelege limba în care i se predă nu poate performa la școală.Acest tip de comunitate trebuie sprijinită.

În altă ordine de idei, participarea la învățământul preșcolar este o precondiție a succesului școlar, iar copiii care nu participă nici macar la grupa mare, încep școala cu un handicap evident, cu atât mai mult cu cât acesti copii nu pot beneficia acasă de sprijinul parinților – este cazul comunităților sărace de romi, unde părinții au un grad de educație foarte scăzut. Din această cauză decalajul existent la început se accentuează pe parcurs, iar trecerea în clasa a cincea devine un moment foarte dificil, în care începe să se manifeste abandonul școlar.

Oferta școlii de a sprijini copilul prin programe-suport, prin ore suplimentare si prin activități extracurriculare, dar si prin programe de tip șansa a doua, care nu se adresează doar copiilor, ci și tinerilor si adulților, toate acestea reprezintă pasul decisive către eradicarea abandonului școlar si oferirea unei educații de calitate pentru toți copiii .

Școala incluzivă facilitează accesul tuturor la o educație de calitate prin:

- Ameliorarea si flexibilizarea curriculum-ului;
- Utilizarea unor metodologii de predare - învatare – evaluare centrate pe elev;
- Implicarea comunității în viata școlară;
- Formarea cadrelor didactice din perspective valorilor educației incluzive;
- Oferirea de servicii educaționale conform principiului ,,resursa urmează copilul";
- Programe de tip "A doua șansa" dedicate persoanelor care au abandonat școala sau nu au frecventat niciodată învățământul obligatoriu;
- îmbunatățirea atitudinilor adulților si copiilor față de diversitatea culturală, umană si etnică dintr-o comunitate.

La un nivel fundamental, incluziunea este, de fapt, corectitudine. Depinde și de noi să le deschidem drumul pe care pornesc, pentru că nu putem să-I ignorăm şi nici să-iexcludem. Ei vor fi cei alături de care vor trăi copiii noştri, ei sunt copiii noştri, adulţii de mâine.

Este nevoie ca dascălul să aibă în vedere faptul că "fiecare om în acelaşi timp seamănă cu toţi, seamănă cu unii şi nu seamănă cu nimeni"(V.Pavelcu), căci aşa cum nu există doi fulgi de nea în natură care să aibă acelaşi desen, două apusuri de soare identice, tot aşa omul – copil este unic – unicitate irepetabilă.

Esenţială este modalitatea prin care putem stârni curiozitatea şi imaginația fiecărui copil. Stă în puterea educatorului să găsească bobul de rouă şi raza de lumină pe care să le insereze în sămânţa cu rod curat a minţii copilului, astfel încât acesta să rodească şi să înflorească. Şi totuşi, cel mai important lucru este să putem să facem ca rozul zâmbetului să persiste pe feţele pure ale copiilor noştri. Zâmbetul este un gest tandru de prietenie. El destined sufletul împovărat şi redă speranţa celui descumpănit. Este nevoie uneori de un singur zâmbet, căci el dureză un moment, dar se păstrează în minte, veșnic!

Bibliografie:

Vrăjmaş, Ecaterina, Introducerea în educaţia cerinţelor speciale, Editura Cedis, Bucureşti, 2004

Vrăjmaş, Traian, Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001

Gherguţ, Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi inclusive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006

GRĂDINIȚA DE VARĂ- PRIETENIE COLORATĂ

Buzogány Elisabeta profesor în învățământ preșcolar
Școala Gimnazială „Bem József”
Secuieni/ Grădinița Eliseni

TIPUL PROIECTULUI: Voluntariat- dezvoltare personală a preșcolarilor și școlarilor din ciclul primar- ***prevenirea abandonului școlar.***

Argument:

Pornind de la adevărul că în central atenţiei familiei şi al şcolii se află copilul, avem obligația de a face totul pentru a-i asigura o educaţie de calitate. Activitatea din gradinița urmăreşte socializarea copiilor, înzestrarealor cu competentele de bază, pregătirea cu success în activitatea şcolară şi pentru viaţa, precum si dezvoltare personală a preșcolarilor și școlarilor din ciclul primar- ***prevenirea abandonului școlar.***

Inițierea unei călătorii în care copiii sunt invitați la explorare, investigare și discuții structurate, toate pentru a-i învăța să înțeleagă, să interpreteze și într-un final să „cucerească” lumea ce îi înconjoară, pentru a se adapta mediului școlar și cerințelor vieții sociale.

Programul educațional Grădiniță de vară – prietenie colorata urmărește creșterea accesului la educație în general și, în special, înscrierea la școală și trebuie înțeles ca o soluție pe termen scurt pentru eliminarea decalajelor dintre copiii care se înscriu în clasa I, în ceea ce privește pregătirea preșcolară. De asemenea,grădinița de vară reprezintă o cale eficientă de atragere a copiilor de vârstă preșcolară ce nu au frecventat grădinița precum și a copiilor aflați în situații precare sau proveniți din medii vulnerabile socioeconomic.

Programul este proiectat astfel încât să răspundă nevoilor preșcolarilor și elevilor din învățământul preșcolar și primar, pe durata vacanței de vară. Contribuie la creșterea performanțelor școlare, la învățarea remedială, la accelerarea învățării prin activități educative, recreative și de timp liber, la dezvoltarea personală și integrare socială, precum și la menținerea preșcolarilor/elevilor

într-un spațiu securizat și reprezintă o alternativă la petrecerea timpului liber în medii potențial de dezvoltare a unui comportament deviant.

Prin modalități integrate de sprijin, programul pune un accent deosebit pe educarea limbajului, pe dezvoltarea atitudinilor favorabile inițierii și menținerii unor relații de cooperare în grupuri mixte, fără a ține seama de: gen, etnie, statut social, și pe formarea unor capacități și atitudini de învățare, precum și a motivației pentru activitățile de învățare.

Programul proiectului are în vedere și dezvoltarea socioemoțională, cognitivă și fizică a copiilor cuprinși în program, precum și a capacităților și a atitudinilor în învățare ale acestora.

Activitățile se organizează ținând cont de:

- Respectarea ritmului propriu al copilului.
- Încurajarea jocului și a învățării experiențiale.
- Reluarea cunoștințelor în contexte variate.
- Flexibilitatea în abordarea conținuturilor și a sarcinilor de învățare pentru a crea o stare de bine și bucuria de a învăța.

Durata proiectului: 1 săptămână.

Scopul:

- **Prevenirea abandonului școlar.**
- **Stimularea copiilor cu CES și cu dificultăți de învățare.**
- **Atragerea copiilor din medii defavorizate.**

Inițierea unei călătorii în care copiii sunt invitați la explorare, investigare și discuții structurate, toate pentru a-i învăța să înțeleagă, să interpreteze și într-un final să „cucerească” lumea ce îi înconjoară, pentru a se adapta mediului școlar și cerințelor vieții sociale.

Obiectivele proiectului:

- Identificarea nevoilor și intereselor copiilor din comunitate.
- Sporirea atenției părinților față de nevoile și așteptările copiilor.
- Creșterea gradului de implicare a părinților în viața grădiniței.
- Petrecerea unui timp de calitate în grădiniță, în vederea prevenirii abandonului școlar.

- Socializarea copiilor prin intermediul activităților recreative, de pre-alfabetizare și ludice.
- Stimularea creativității copiilor prin activități artistice.
- Dobândirea de cunoștințe, priceperi și deprinderi într-un mod cât mai creativ.
- Dezvoltarea personalității copiilor.
- Aplicarea de către profesori a unor metode interactive, centrate pe copil.
- Cultivarea ideii de voluntariat.

DESCRIEREA PROGRAMULUI:

Special create, programele de vară au ca grup țintă copii din comunitățile dezavantajate sau copiii aflați în situații precare, cu accent pe dezvoltarea personală a acestora și pe prevenirea abandonului școlar. În cadrul programului estival propus se pun bazele unui nou model de învățare bazat pe investigare, explorare a lumii înconjurătoare. Copiii vor avea parte de un alt tip de educație, în care primează activitățile recreative, activitățile de pre-alfabetizare, prin care învață lucruri ce le vor fi utile pe tot parcursul vieții, pentru o dezvoltare personală armonioasă.

Structurat într-un modul de 1 săptămână, acest program estival este adaptat pentru copiii între 3 și 10 ani, în care aceștia explorează lumea care îi înconjoară, pornind de la propria identitate, până la comunitatea din care fac parte și mult mai departe. Profesorii voluntari care se implică în organizarea atelierelor si in derularea activităților didactice si educative, vor realiza un program zilnic de activități dedicat copiilor între 3 și 10 ani, cuprins între orele 9.00 și 12.00, în grădinița.

Grădinița va respecta calendarul activităților stabilite și va alege metodele și mijloacele de realizare proprii, în funcție de resursele materiale deținute.

Grupuri țintă, beneficiari direcți:

Preșcolari și școlari din comunitate, cu vârste cuprinse între 3-10 ani, copii proveniți din familii defavorizate și copii de vârstă preșcolară care nu au frecventat grădinița până în prezent.

Beneficiari indirecți: părinţii copiilor implicați în program, profesorii și angajații voluntari din instituţie, comunitatea.

Activitățile principale:

Programul cuprinde următoarele activități:

- Deschiderea programului; Informarea părinților asupra structurii și beneficiilor programului; Optimizarea spațiului și designului activităților.
- Începutul călătoriei: Oglinda mea - Să ne cunoaștem mai bine: Ziua roșie – fructe și legume roșii, activități practic gospodărești.
- Oglinda vizuala și a experimentelor: Ziua albastră – apa și transformările ei, experimente cu apă.
- Oglinda prieteniei: Ziua albă – ateliere de creație în aer liber.
- Oglinda naturii: Ziua verde – micii ecologiști.
- Oglinda caldă: Ziua galbenă – soare și căldură, experimente, etc.
- Oglinda curcubeu: Curcubeul culorilor – lucrări artistico-plastice realizate prin tehnici diferite

Calendarul activităților:

- Activitatea I. Elaborarea proiectului.
- Activitatea II: Predarea și avizarea proiectului.
- Activitatea III. Popularizarea proiectului.
- Activitatea IV. Derularea programului ȘCOALA DE VARĂ.
- Activitatea V. Evaluarea proiectului – Expozitie.
- Activitatea VI. Diseminarea rezultatelor- Masă rotundă cu părinți, cu colegi.

Programul se desfășoară conform calendarului: Activitățile didactice și extracurriculare propuse vor fi proiectate prin raportare la vârsta copiilor, contextul social din care provin și ritmul propriu de învățare al fiecărui copil, de asemenea vor fi atractive, interactive și accesibile tuturor copiilor, vor îngloba teme variate și vor viza soluționarea unor dificultăți specifice vârstei.

REZULTATELE/ BENEFICII:

Pentru copiii: Prin aceste activități extracurriculare, specifice competențelor lor, copiii se vor simți mai bine în școală, se vor cunoaște mai bine și vor accepta diversitatea. Rezultatul scontat va fi atitudinea pozitivă față de școală, în urma căruia se reduce abandonul școlar.

Copiii vor câştiga încredere în forţele personale, apreciindu-şi mai mult propria valoare, își vor dezvolta abilităţile creative şi de comunicare prin stimularea unor activităţi intelectuale şi fizice diverse, îşi vor dezvolta noi aptitudini şi abilităţi sociale de viață prin diverse programe şi activităţi, vor participa cu interes și din plăcere la activități din mediul școlar, vor simţi că fac parte din comunitate şi nu vor încerca sentimentul de marginalizare sau excludere.

Pentru voluntari/ profesori: vor promova cunoştinţele şi aptitudinile cu privire la unele aspecte importante ale educaţiei, într-un mod plăcut şi incitant, vor înţelege şi conştientiza nevoile individuale şi provocările cu care se confruntă unele persoane din comunități defavorizate, vor încuraja ingeniozitatea, inteligenţa şi creativitatea pentru a răspunde nevoilor individuale, precum şi ale comunităţii, vor realiza un schimb real și relevant de bune practici prin implementarea de metode și tehnici de prevenție a abandonului școlar.

Ca rezultat a proiectului așteptăm împlinirea scopurilor precizate. Scopul programului este acela de a facilita creșterea nivelului de pregătire pentru școală din perspectiva dezvoltării emoționale, sociale, cognitive, motrice și de limbaj, accesul la educație primară și prevenirea abandonului școlar, pentru cei mai mulţi copii, grădiniţa reprezentând primul contact cu universul extrafamilial, cea mai bună ocazie de a învăţa să socializeze şi să se pregătească emoţional, social şi cognitiv pentru restul vieţii.

Programul educațional Grădiniță de vară – prietenie colorată urmărește creșterea accesului la educație în general și, în special, înscrierea la școală și trebuie înțeles ca o soluție pe termen scurt pentru eliminarea decalajelor dintre copiii care se înscriu în clasa I, în ceea ce privește pregătirea preșcolară. De asemenea,grădinița de vară reprezintă o cale eficientă de atragere a copiilor de vârstă preșcolară ce nu au frecventat grădinița precum și a copiilor aflați în situații precare sau proveniți din medii vulnerabile socioeconomic

Partenerii proiectului:

Părinții preșcolarilor.

RESURSE UMANE:

- Preşcolari
- Părinţi
- Profesori
- Voluntari

RESURSE MATERIALE ȘI INFORMAȚIONAL:

- Pliante pentru copii şi părinţi;
- Planşe;
- Aparat de fotografiat/ filmat;
- Diplome;
- CD-uri, DVD-uri, calculatoare, videoproiectoare, consumabile;
- Cărți diverse;
- Jocuri și jucării;
- Chituri OvidiuRo;
- Rechizite școlare;

RESURSE DE TIMP:

- organizare
- planificare
- desfăşurare
- finalizare
- evaluare

Activitatea/ Tematica abordată

ZIUA I.

Deschiderii programului Informarea părinților asupra structurii și beneficiilor programului. Optimizarea spațiului și designului activităților planificate: - amenajare spațiu.

Să ne cunoaștem mai bine.

Ziua roșie – fructe și legume roșii, activități practic- gospodărești.

ZIUA 2.

Ziua albastră – apa și transformările ei, experimente cu apă etc.

Ziua galbenă – soare și căldură, experimente etc.

ZIUA 3.

Ziua albă – ateliere de creație în aer liber.

ZIUA 4.

Ziua verde – micii ecologiști.

ZIUA 5

Curcubeul culorilor – lucrări artistico-plastice realizate prin tehnici diferite.

În această ultima zi, preșcolarii și-au reactualizat cunoștințele cu privire la culori. Li s-a citit copiilor povestea curcubeului, ajungându-se astfel la discuția despre curcubeu și culorile sale. Au fost observate imagini și fotografii surprinse în timpul curcubeielor. După aceste introduceri, li s-a prezentat copiilor atelierele de lucru, toate având tema culorilor curcubeului. Copiii și-au ales locul unde și-au dorit să lucreze. În timpul lucrului, preșcolarii au fost supravegheați și îndrumați de către educatoare, au fost ajutați și de părinți.

Festivitatea de încheiere și organizarea expoziției programului: Grădinița de vară.

Bibliografie:

- Ecaterina Vrăsmaș (2007). Dificultățile de învățare în școală- domeniu nou de studiu și aplicație, V & Integral, București.
- Doina Andrei, Camelia- Luminița Anghel, Elena Andrei, Paraschiva Căpriță (2014). Integrarea școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale/ Editura Casei Corpului Didactic Buzău.
- Prof. Ene Ana- Maria, Prof. Tomescu Victoria- Insp. Educație timpurie, 1/ 2019. Revista școlară: Grădinița de vară- raza mea de soare.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN CONTEXT INTERNAȚIONAL

Cristina Calistru, GPP "Căsuța cu povești" Bistrița

"Copiii sunt ca fluturii care zboară în văzduh. Unii se înalță mai sus ca alții, însă fiecare zboară cât de bine poate. De ce să-i compari între ei? Fiecare este diferit. Fiecare este special. Fiecare este frumos."

Se estimează că în întreaga lume există peste 340 de milioane de copii cu nevoi speciale. La fel ca toți copiii, au ambiții și visuri pentru viitorul lor. Au nevoie de o educație de calitate pentru a-și dezvolta abilitățile și a-și atinge potențialul.

Educația incluzivă este o necesitate și în același timp o provocare. Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil și să ofere oportunități reale de învățare pentru grupurile care au fost excluse în mod tradițional - nu numai pentru copiii cu dizabilități, ci și pentru vorbitorii de limbi minoritare.

Incluziunea este un proces care poate crește practic la nesfârșit nivelul învățării și al participării pentru toți elevii. De fapt incluziunea are loc concomitent cu creșterea gradului de participare. O școală incluzivă este o școală în mișcare.

Există copii care ar vrea „să zboare", dar, pur și simplu nu pot, pentru că nu știu cum să o facă, sau știu cum să o facă, dar pur și simplu nu pot. Aceștia sunt copii cu cerințe educative speciale, sau copii cu dificultăți de învățare. Toți copiii au dreptul la educație, iar școala și noi dascălii, în principal, suntem datori să le-o oferim. Fiecare copil are nevoie de școală și chiar și școala are nevoie de fiecare dintre ei. Astăzi, nu ni se mai pare ciudat ca un elev să aibă dificultăți de învățare și pentru că ne pasă, ne punem întrebarea Cum îi putem ajuta? Cel mai greu e să găsim metodele potrivite pentru a-i sprijini pe acești elevi să învețe, să progreseze, să se adapteze, să răspundem nevoilor lor atât de diferite. De ce? Pentru că fiecare este unic și chiar și atunci când crezi că ai descoperit o metodă potrivită, poate deveni imediat mai puțin eficientă.

Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.

Conceptul de „educație pentru toți" a fost lansat în 1990 în Tailanda la Conferința Internațională a Ministerului Educației, iar în 1994 la Salamanca, în Spania, s-au lansat dimensiunile educației pentru toți care constau în calitatea actului educațional și acces pentru toți

copiii: „ Școlile trebuie să primească toți copiii, fără nici o deosebire privind condițiile lor fizice, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă și la copiii cu dizabilități sau talentați, copiii străzii și copiii care muncesc, copii din populații îndepărtate sau nomade, copii aparținând minorităților lingvistice si etnice… "

Educația incluzivă presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților, a politicilor şi practicilor de excludere și segregare. Aceasta este promovată prin documente naționale de politică educațională care promovează o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate etc..

O școală incluzivă pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi; este promovată învățarea prin cooperare, în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat. O școală și un profesor bun sunt aceia care obțin progres cu toți elevii.

În anumite contexte, termenul marginalizare este suprapus celui de excluziune, aceasta însemnând participare socială insuficientă și inadecvată, neintegrare socială. Excluziunea nu este doar un rezultat al circumstanțelor de moment, ea are repercusiuni asupra perspectivelor, aceasta însemnând că inserția socială viitoare a persoanei afectate nu va mai fi plenară. Dezavantajele excluderii sociale sunt interrelaţionate și este evident că, de exemplu, copiii cu acces redus la educație sau fără acces, în general, sunt supuși unui risc crescut de a fi excluși de pe piața muncii sau de a fi angajați pentru munci prost plătite, de a avea contacte sociale mai puține sau nepotrivite. Astfel, excluziunea afectează atât calitatea vieții oamenilor, cât și 5 Ferreol G., Neculau A. Minoritari, marginali, excluși. Iași: Polirom. 1996 Finalități Ca rezultat al studierii acestui capitol, studenții: • își vor forma o viziune de ansamblu asupra celor mai importante concepte, principii, viziuni privind educația incluzivă; • vor cunoaște, vor înțelege și vor putea explica ideile de bază din cele mai importante documente de politici și acte normative, naționale și internaționale, în domeniul educației incluzive; • vor recunoaște importanța și vor putea valorifica și aplica dimensiunile incluziunii: politici, practici și culturi incluzive; • își vor forma atitudini corecte – pozitive și deschise – față de incluziune. Concepte cheie • Marginalizare • Excluziune • Incluziune • Educație incluzivă • Educație pentru toți • Educație de calitate • Politici educaționale. CADRUL CONCEPTUAL ȘI LEGISLATIV DE DEZVOLTARE A EDUCAȚIEI INCLUZIVE echitatea și coeziunea societății ca întreg. Din aceste considerente, excluziunea socială a fost recunoscută în cadrul UE și ONU, ca fiind una din principalele bariere în atingerea creșterii economice și dezvoltării durabile.

UNICEF în România a dezvoltat și implementat un program, în parteneriat cu autoritățile centrale, județene și locale și ONG-uri, o soluție care folosește cât mai eficient resursele locale

existente și care creează legături mai puternice între familii, școală și comunități, denumit “Pachetul Educație Incluzivă de Calitate”.

Bibliografie:

- Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.
- Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.
- Vrăjmaș, E. și alții (2005), ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005.
- Bălan Vera, Bortă Liliana, Botnari Valentina ; Min. Educației, Culturii și Cercetării al Rep. Moldova, Unitate de curs, Ed. rev. și compl. – Chișinău : S. n., 2017.
- www.unicef.org
- www.ccfmoldova.org

Modele europene de integrare educațională

Calma Bianca Maria
Prof. logoped
CJRAE Caraș-Severin

Modelul francez

RASED - Rețeaua de ajutor specializat pentru elevii în dificultate este o structură educativă din Franța, constituită în 1990 și modificată de-a lungul anilor. Aici pot lucra doar specialiști care dețin certificatul CAPA-SH, adică Certificatul de Aptitudini Profesionale pentru Ajutor specializat, învățământ adaptat și Școlarizarea elevilor în situație de Handicap. RASED urmărește să adapteze elevul la mediul școlar și mediul școlar la elev. Scopul ei general este de a contribui la prevenirea și reducerea dificultăților de învățare sau relaționare pe care copiii le întâlnesc în școli. Ea oferă ajutor elevilor din grădinițe sau școli care întâmpină dificultăți școlare și/sau personale.

Ajutorul este oferit atunci când efortul pedagogic al învățătorului, profesorului de la clasă sau consilierului nu este suficient. Acest ajutor nu se substituie acțiunii învățătorului/profesorului, ci o însoțesc sau prelungesc cu scopul de a instaura sau reinstaura dorința de a învăța. Pentru ca acest lucru să se întâmple, trebuie să existe o colaborare strânsă între profesorii de sprijin și învățătorii/profesorii de la clasă. Sprijinul este adaptat fiecărui copil în dificultate. După o evaluare ce evidențiază dificultățile copilului, un plan de intervenție este propus elevului, dascălului și părinților. Pe parcurs, planul este reevaluat și, dacă este cazul, este readaptat în funcție de rezultatele obținute.

Există trei tipuri de sprijin pe care îl oferă acest program: pedagogic, reeducativ și psihologic.

Sprijinul din punct de vedere pedagogic permite elevului să depășească dificultățile pe care le are în realizarea achizițiilor școlare, să învețe anumite metode de lucru, să devină conștient de progresul său. Acest tip de sprijin conjugă caracteristicile psihice ale elevului și metodele școlare cele mai potrivite de a fi însușite și folosite în activitatea școlară. Un psihopedagog lucrează cu acești elevi individual sau în grupe de până la patru copii. Psihopedagogul este un specialist care deține certificatul CAPA-SH, opțiunea E (profesori specializați însărcinați cu ajutor specializat cu dominantă pedagogică).

Ajutorul reeducativ exprimă intervențiile specifice asupra elevilor care au dificultăți școlare. El este recomandat în situațiile care necesită reevaluarea de către elev a așteptărilor sale față de exigențele școlare, a instalării unei atitudini pozitive față de procesul de învățământ. Reușita școlară presupune ca procesele psihice să fie eficiente, dar ea necesită de asemenea o bună funcționare a interacțiunii dintre profesor și elevi, precum și capacitatea de a răspunde solicitărilor permanente și uneori stresante ale instituției de învățământ. În fața acestora din urmă, anumiți elevi, din cauza condițiilor sociale sau culturale din viața lor, sau din cauza istoriei de viață personale, nu sunt capabili să satisfacă cerințele școlare sau nu pot să se mobilizeze pentru a face față așteptărilor (părinților, școlii). Sprijinul specializat reeducativ are drept obiectiv tocmai depășirea de către elev a acestor obstacole, în sens particular fiind vorba de a-i ajuta să stabilească legături între lumea lor personală și codurile culturale cerute de școală. Acest lucru se realizează de către o categorie profesională care în Franța poartă numele de specialist în reeducare care deține certificatul CAPA-SH, opțiunea G – (profesori specializați însărcinați cu ajutor specializat cu dominantă reeducativă) (a nu se confunda cu

reeducarea infractorilor din sistemul judiciar românesc). Această intervenție se realizează cu acordul părinților, și, în măsura posibilului, cu concursul lor.

Sprijinul psihologic are drept scop reperarea și lucrul cu elevii care au tulburări de învățare ca urmare a înscrierii în școala primară. Specificitatea acestui tip de sprijin rezidă în faptul că el poate fi cerut de profesori, de părinți sau chiar de către elevi. De acest sprijin se ocupă un psiholog care realizează observația copilului, interviuri clinice cu elevul și părinții săi și examinări psihologice. Aceste intervenții psihologice se realizează cu respectarea Codului deontologic profesional și cu acordul scris al părinților elevului. Acest psiholog este cel care va recomanda ca elevul să consulte alt specialist dacă este cazul: un logoped, un psihopedagog (a se vedea primul tip de sprijin).

Pentru ca aceste tipuri de sprijin să fie oferite elevilor, are loc o ședință la care participă directorul școlii, membrii rețelei și învățătorul sau profesorul diriginte al elevului în dificultate. Această reunire permite definirea modalităților și a tipului de ajutor care va fi propus. Planul de intervenție va fi realizat de un specialist de tip E sau G (vezi mai sus). În prealabil, specialistul încearcă să colaboreze cu familia, dar și elevul are un rol activ în aprecierea progreselor și a nivelului la care se află. în fiecare etapă importantă, în general începutul, mijlocul sau sfârșitul programului de sprijin, părinții sunt solicitați să participe. Premisa este că reușita unui program de sprijin depinde de o bună interacțiune între copil, părinte profesor și partenerii lor.

Modelul elvețian

Față de Franța, în Elveția fiecare dintre cantoane are autonomie în ceea ce privește structurarea procesului de învățământ, astfel încât, chiar și în două cantoane alăturate pot exista diferențe în ceea ce privește organizarea grădinițelor, a ciclului primar sau gimnazial pe clase, materiile predate, împărțirea vacanțelor.

Sală de clasă din cantonul Luzern (Elveția)

În Țara Cantoanelor, pedagogia generală a școlilor obișnuite și a învățământului special susține că educația trebuie să vizeze dezvoltarea cât mai bună și cuprinzătoare a elevilor, respectând în același timp principiul egalității. Învățământul special este considerat ca sprijin al școlii obișnuite. Elveția este semnatară a Declarației de la Salamanca – 1994 în care se arată că fiecare copil are caracteristici, interese, abilități și nevoi de învățare unice și că școlile obișnuite cu orientare incluzivă sunt cele mai bune. Legea Învățământului din Cantonul Zurich susține, de exemplu, că toți oamenii se pot dezvolta numai dacă sunt condiții favorabile pentru a învăța și trăi împreună.

În școlile elvețiene, în clasele din învățământul de masă sunt incluși și elevi cu cerințe educative speciale: copii cu dificultăți de învățare, cu tulburări de comportament, copii care învață limba germană ca a doua limbă (copiii imigranților). Aceasta pentru că cercetările desfășurate la nivel educativ în această țară au arătat că integrarea influențează dezvoltarea învățării copiilor cu CES care au expectanțe pozitive de învățare. De asemenea, aceste cercetări au demonstrat că la elevii cu performanțe academice superioare învățarea nu este încetinită de existența în clasă a unor copii integrați.

Sală de clasă din cantonul Luzern (Elveția)

În clasele cu elevi cu nevoi speciale lucrează un profesor de sprijin alături de cadrul didactic de la clasă. Uneori în cazuri individuale, se poate dovedi faptul că un elev dintr-o clasă normală are nevoie de mai mult sprijin decât standardul clasei și atunci poate fi vorba de un transfer temporar într-o clasă de copii cu CES integrată în școala normală sau într-o clasă pentru copii cu CES dintr-o Școală Specială. În cazuri justificate, dacă este dovedit că învățarea integrată nu este posibilă sau nu are sens, atunci sunt indicate măsuri de separare. Cu toate acestea, formarea integrativă este întotdeauna de dorit. De asemenea, este posibil transferul într-o școală normală și a acelor elevi care anterior au fost într-o școală specială sau în școlarizare specială la domiciliu.

Școlile integrative elvețiene se bazează pe principiul că toți elevii învață mai bine în grupuri eterogene decât separați. Accentul nu se pune pe deficiențe, ci pe cunoștințele existente și pe capacitățile de dezvoltare ale copiilor. Predarea integrată sprijină solidaritatea, cooperarea, luarea în considerare a lumii elevilor.

Un design integrat, durabil al școlii de masă presupune cooperarea între toate părțile interesate (elevi, părinți, profesioniști, autorități școlare). Problemele care apar nu sunt delegate experților externi, ci împreună partenerii încearcă să le rezolve apelând la resursele interne. În cazul în care anumite resurse umane și financiare nu sunt suficiente, se reazlizează o relocare a acestora din Școala Specială la școlile integratoare care au nevoie.

Profesorul de la clasă, împreună cu echipa de specialiști din clasă poartă responsabilitatea pentru dezvoltarea și promovarea tuturor copiilor din clasa lor, dar și pentru activitățile terapeutice și de recuperare.

Elevi dintr-o clasă integratoare din cantonul Luzern (Elveția) participând la o activitate extrașcolară dedicată indienilor din America De Nord

METODE UTILIZATE ÎN TERAPIA PENTRU RECUPERAREA COPILULUI DISLEXIC

P.I.P. Cernat Monica-Iuliana
Scoala Gimnazială Luizi-Călugăra

Copiii care suferă de tulburări de învăţare sunt dezavantajaţi în şcoală deoarece învăţământul tradiţional nu se potriveşte cu capacităţile lor, cu modul lor specific de prelucrare a informaţiei.

Metodele clasice de învăţământ se bazează tocmai pe punctele slabe ale copiilor dislexici, astfel eşecul este de înţeles. Dacă ei nu pot învăţa aşa cum noi le învăţăm atunci noi ar trebui să le învăţăm în felul în care învaţă ei. Acest lucru este o provocare pentru toate sistemele de învăţământ din lume.

Un climat cald, înţelegător, creat de familie şi şcoală, împreună cu o terapie şi educaţie personalizată, îi creează micului copil dislexic o bază solidă de dezvoltare, putându-se preveni, în acest mod, tulburările emoţionale şi de comportament.

Simptomele predispoziţiei spre dislexie pot fi observate încă din perioada preşcolară în vorbire, mişcare, orientare în spaţiu, atenţie, percepţie sau memorie. În unele cazuri sunt observabile mai multe simptome, în altele numărul simptomelor este mai mic dar gravitatea lor este considerabil mai mare. În cazul în care pedagogul sau părintele observă prezenţa simultană a mai multor simptome ale predispoziţiei spre dislexie este importantă orientarea copilului spre logoped şi examinarea lui logopedică complexă, pentru a stabili diagnosticul şi planul individualizat de dezvoltare.

Dislexia nu depinde de nivelul de inteligenţă. Chiar şi un copil cu un nivel de inteligenţă ridicat poate avea tulburări de învăţare. Explicaţia acestui lucru este slaba dezvoltare sau tulburarea unor capacităţi parţiale. Tulburările pot apărea la nivelul dezvoltării slabe a motricităţii, echilibrului şi orientării în spaţiu, la nivelul schemei corporale, la nivelul percepţiei vizuale, auditive şi tactile, la nivelul memoriei precum şi din pricina deficienţei în prelucrarea secvenţială a informaţiei. Nu există doi copii dislexici cu simptome identice, deoarece tulburările capacităţilor parţiale apar în combinaţii variate şi grade de dezvoltare diferite.

Terapia logopedică. În cadrul acestei terapii putem discuta despre prevenire (în cazul copiilor predispuşi spre dislexie) şi recuperare (în cazul copiilor cu tulburări de învăţare). Punctul de pornire în ambele cazuri este o examinare logopedică complexă care cuprinde ariile limbajului, percepţiei, atenţiei, memoriei, motricităţii, schemei corporale, orientării în spaţiu şi timp, capacităţilor intelectuale, personalitatea şi comportamentul copilului. În cazul copiilor cu tulburări

de învăţare examinarea logopedică se completează cu examinarea citirii, scrierii, a capacităţii de calcul, motivaţia şi strategiile de învăţare ale copilului.

Copiii predispuşi spre dislexie (copiii în vârstă de 5-6 ani şi cei care încep clasa a I-a) ar trebui să beneficieze de o terapie logopedică intensivă pentru dezvoltarea capacităţilor deficitare. Pe lângă corectarea eventualelor tulburări de pronunţie, în cazul acestor copii terapia logopedică cuprinde, în funcţie de greutăţile copiilor, şi dezvoltarea anumitor capacităţi: percepţia vorbirii, înţelegerea vorbirii, vocabularul pasiv şi activ, atenţia, diferenţierea auditivă fond-formă, discriminarea auditivă, memoria auditivă, diferenţierea vizuală fond-formă, discriminarea vizuală, memoria vizuală, coordonarea vizuo-motrică, motricitatea, echilibrul, motricitatea fină, schema corporală, orientarea spaţială, orientarea temporală, serialitatea.

Această terapie cuprinde jocuri şi exerciţii pentru dezvoltarea capacităţilor deficitare, terapie în care sub îndrumarea logopedului, părintele poate deveni partener în terapie, continuând dezvoltarea copilului şi acasă. Terapia logopedică de prevenire este foarte utilă, în majoritatea cazurilor uşoare asigură succesul şcolar al copilului.

În cazul copiilor dislexici (copii din clasa a II-a sau mai mari) terapia logopedică recuperatorie constă în intervenţii care uşurează însuşirea scrisului, cititului sau a operaţiunilor matematice şi asigură totodată dezvoltarea acelor capacităţi deficitare care cauzează instalarea dislexiei. Terapia în general este de lungă durată, copilul dislexic necesitând terapie logopedică ani de zile.

Dislexia este o tulburare de prelucrare a informaţiilor care nu se rezolvă odată cu creşterea copilului, unele caracteristici rămânând prezente pe parcursul întregii vieţi a celui în cauză. Există însă metode speciale de terapie pentru dislexie (de ex. metoda Meixner, metoda Sindelar, metoda Ayres, metoda Delacato, metoda Gosy, metoda Frostig etc.), cu ajutorul cărora simptomele pot fi ameliorate şi se pot preveni tulburările în dezvoltarea personalităţii. Succesul terapiei este influenţat, în mare măsură, de recunoaşterea timpurie a problemei şi începerea unei terapii adecvate cât mai devreme.

Metoda Meixner. Această metodă a fost experimentată de logoped-psihologul ungar Dr. Meixner Ildikó şi are drept scop prevenirea dislexiei şi reeducarea citit-scrisului. Metoda Meixner este o metodă complexă fonetico-analitico-sintetică-logopedică în care se pune accent pe emiterea, analiza şi sinteza sunetelor. Această metoda vine în sprijinul copilului dislexic prin folosirea metodelor psihologice şi prin faptul că se adaptează la ritmul şi nevoile lui, prevenind posibilitatea de a greşi.

Principiile care stau la baza metodei Meixner sunt:

1. Principiului pedagogic al gradaţiei, adică învăţarea se face în paşi mici.

2. Principiul asociaţiei triple în însuşirea citit – scrisului. Asociaţia formei acustice a sunetului (fonemul) cu forma vizuală a literei (grafemul) se leagă cu engrama motrică a articulării sunetului, conştientizând poziţia buzelor, poziţia limbii, mişcarea corzilor vocale.
3. Principiul prevenirii inhibiţiei omogene. Metoda Meixner în procesul învăţării alfabetului previne apariţia inhibiţiei omogene prin faptul că literele, sunetele asemănătoare ca: m-n, b-d- se predau la o distanţă mare într-o ordine aparte. Procesul psihic denumit „inhibiţie omogenă" a fost descoperit de Dr. Ranschburg.
4. Principiul prevenirii şi evitării rigidităţii gândirii. Din cauza disfuncţionalităţii cerebrale, sistemul nervos şi procesele psihice ale copilului dislexic nu funcţionează flexibil. Pentru prevenirea acestui lucru trebuie să ştim că numai exersarea multiplă în formă de joc didactic, cu multiple exerciţii, cu ilustraţii manevrabile şi corectarea imediată a greşelilor asigură rezultatul dorit.
5. Principiul asigurării atmosferei agreabile, plăcute a activităţilor cu elevii dislexici. Orele şi toate activităţile elevilor dislexici trebuie în aşa fel organizate, încât să se asigure un climat plăcut, în care copilul să se simtă bine. Motivaţia pozitivă continuă, recompensa imediată a tuturor eforturilor îl fac pe copilul emotiv şi care oboseşte repede să depună efort în realizarea rezultatelor dorite, învingând emoţia şi stresul inhibitor caracteristic copilului dislexic.

Prin intermediul metodei de prevenţie meixneriană se dezvoltă ariile care contribuie la evitarea apariţiei şi tratarea adecvată a dislexiei şi a disgrafiei: vocabularul pasiv şi activ, percepţia vorbirii, înţelegerea vorbirii, atenţia, memoria auditivă, memoria vizuală, diferenţierea auditivă fond-formă, discriminarea auditivă, diferenţierea vizuală fond-formă, discriminarea vizuală, coordonarea vizuo-motrică, motricitatea, echilibrul, motricitatea fină, schema corporală, orientarea spaţială, orientarea temporală, serialitatea.

Metoda Sindelar. Programul de dezvoltare cognitivă Sindelar este o metodă de prevenţie şi de terapie, destinată copiilor predispuşi spre dislexie (5-7 ani) şi copiilor dislexici (7-15 ani). Metoda elaborată de către psihologul austriac Brigitte Sindelar vizează identificarea şi dezvoltarea acelor capacităţi cognitive a căror disfuncţionalitate cauzează apariţia tulburărilor de învăţare.

Aplicarea programului presupune o examinare cu testul Sindelar în baza căruia se elaborează un plan de intervenţie individualizat. În concepţia lui Sindelar terapia trebuie începută de la „rădăcini", acolo unde capacităţile cognitive încă funcţionează bine.

Programul terapeutic Sindelar cuprinde o serie de exerciţii de dezvoltare cognitivă care vizează diferenţierea vizuală, diferenţierea vizuală fond-formă, diferenţierea auditivă, diferenţierea auditivă fond-formă, memoria vizuală, memoria auditivă, intermodalitatea, serialitatea şi orientarea în spaţiu.

Terapia necesită exersarea zilnică, timp de 10 minute, a unei capacităţi cognitive disfuncţionale, ceea ce presupune o colaborare activă între părinţi şi specialiştii formaţi cu metoda Sindelar. Primele rezultate pozitive apar după 3 luni de terapie, dar terapia este de lungă durată.

După aplicarea corespunzătoare a programului Sindelar, capacităţile cognitive încep să se dezvolte, fapt ce asigură o bază mai solidă în formarea deprinderilor de scris-citit.

Exerciţiile programului se pot combina şi cu alte proceduri de dezvoltare cum ar fi terapia logopedică. Nu există încă adaptarea în limba română a acestei terapii.

Metoda Ayres. Disfuncţia de integrare senzorială este o tulburare neurologică provenită din incapacitatea creierului de a integra anumite informaţii primite de la cele cinci sisteme senzoriale principale ale corpului. Aceste sisteme senzoriale sunt responsabile pentru detectarea semnalelor vizuale, a sunetelor, mirosurilor, gusturilor, temperaturilor, durerii, poziţiei şi mişcării corpului.

Integrarea senzorială oferă un fundament important pentru învăţarea complexă şi comportamentul adecvat. Procesul integrării senzoriale se petrece automat şi fără eforturi pentru majoritatea copiilor, dar la unii nu funcţionează în mod normal.

Metoda Ayres, elaborată de către Anna Jean Ayres, cercetătoare şi psiholog din California, încearcă să amelioreze disfuncţia de integrare senzorială prin diferite stimulări ale copiilor. Prin impulsuri senzoriale variate se dezvoltă sistemul de echilibru, reflexele primitive dispar, mişcările ochilor devin normale, se organizează mai bine integrarea celor două părţi ale corpului, adică se maturizează sistemul nervos. Această terapie este folosită şi pentru tratarea tulburărilor de învăţare.

Atmosfera orelor este agreabilă, copiii sunt atraşi de instrumentele de lucru folosite, dezvoltarea copiilor se face într-un cadru plăcut, prin jocuri atrăgătoare. Terapeutul are o atitudine nondirectivă, lăsând copilul dislexic să aleagă acele jocuri care reprezintă o provocare pentru el şi îi oferă succesul. De obicei, aceste jocuri asigură exersarea unei capacităţi nedezvoltate în totalitate la copil. După un timp, copilul va alege un alt joc, puţin mai greu, care va reprezenta o nouă provocare pentru el. În acest mod natural, prin autoasigurarea succesului, copilul se va dezvolta treptat printr-un proces de autovindecare.

Terapia necesită o examinare prealabilă, care identifică capacităţile deficitare ale copiilor. Astfel, cunoscând nivelul de dezvoltare, terapeutul va şti ce set de jocuri trebuie să ofere copilului. Instrumentele de lucru specifice, folosite în acestă terapie sunt: diverse leagăne din diferite materiale, mingi uriaşe, cercuri hulahoop, spaliere, oglinzi mari, plase suspendate, disc rulant, etc.

Kinetoterapia. La majoritatea copiilor predispuşi spre dislexie sau copii dislexici se poate observa o rămânere în urmă în coordonarea mişcărilor, în dezvoltarea echilibrului, tulburări în schema corporală şi în orientarea în spaţiu, o dominanţă nedezvoltată sau încrucişată. Dislexia poate fi cauzată de tulburările în dezvoltarea mişcărilor în perioada copilăriei mici.

Mai mulţi autori subliniază că dezvoltarea mişcărilor are un rol hotărâtor în dezvoltarea sistemului nervos. Kinetoterapia ajută la formarea capacităţilor de învăţare prin dezvoltarea şi formarea mişcărilor elementare, prin formarea echilibrului static şi dinamic, prin cunoaşterea organizării schemei corporale, prin exersarea şi formarea dominanţei laterale, prin dezvoltarea capacităţii de orientare spaţio-temporală. De asemenea, contribuie şi prin dezvoltarea percepţiei auditive, vizuale şi tactile, dezvoltarea memoriei auditive, vizuale şi a serialităţii, precum şi prin dezvoltarea coordonării mişcărilor fine ale mâinilor.

Kinetoterapia contribuie la funcţionarea armonioasă a sistemului nervos. Prin kinetoterapia începută în grădiniţă se pot dezvolta aptitudinile necesare în procesul educaţional ca: atenţia distributivă, concentrarea, perseverenţa în muncă, aptitudinile de diferenţiere, gândirea logică.

Este foarte important ca în terapia copilului dislexic să fie prevăzut şi un program de kinetoterapie intensivă zilnică pe toată durata anilor de şcolarizare.

Psihoterapia. Terapia copiilor dislexici nu se rezumă doar la dezvoltarea abilităţilor de scris-citit sau la dezvoltarea capacităţilor cognitive deficitare. Ei necesită consiliere psihologică sau în unele cazuri psihoterapie.

Pe parcursul anilor şcolari copiii dislexici se confruntă cu tulburări emoţionale şi de dezvoltare a personalităţii, din ce în ce mai grave. Eşecul şcolar poate cauza o stimă de sine scăzută, complex de inferioritate, sentimentul inutilităţii, anxietate, tulburări psihosomatice, nevrotice sau tulburări de comportament. Integrarea în colectivul clasei de multe ori devine deficitară. Ei au nevoie de un sprijin psihologic permanent pentru a face faţă mai uşor problemelor cu care se confruntă.

În activităţile terapeutice individuale sau de grup este preferabilă abordarea pozitivă, valorizarea şi încurajarea copilului. Scopul intervenţiilor psihologice este dezvoltarea unei imagini de sine reale, autoacceptarea, creşterea încrederii de sine, creşterea motivaţiei faţă de învăţătură, prelucrarea frustrărilor, creşterea rezilienţei, reducerea problemelor emoţionale sau de comportament ale copilului, îmbunătăţirea adaptării la şcoală, dezvoltarea capacităţii de a se integra în colectiv, formarea unui reţele de sprijin în jurul copiilor, alcătuită din colegi şi adulţi.

WEBLIOGRAFIE

http://dislexic.ro/despre-dislexie/terapia-dislexiei/psihoterapia/

http://en.wikipedia.org/wiki/Anna_Jean_Ayres

http://www.sindelar.at/

http://%20www.meixner.hu/

Inovație, incluziune și motivare

Prof. Chiburță Mirela

Liceul Tehnologic ”Matei Basarab”,com. Măxineni, jud. Brăila

Prof. Munteanu Gabriela

Liceul Tehnologic ”Matei Basarab”, com. Măxineni, jud. Brăila

În contextul educaţiei centrate pe elev, este crucială înţelegerea procesului de învăţare drept o construcţie individuală.

Învăţarea elevilor trebuie să se bazeze pe teme complexe, realiste şi relevante, acestea declanşează construirea cunoştinţelor şi înlesnesc ,,învăţarea prin descoperire". Elevii trebuie încurajaţi să adopte şi să discute despre puncte de vedere şi perspective diferite. Pentru a putea face asta, noi profesorii trebuie să le prezentăm abordari diferite ale anumitor teme. Elevii trebuie sa aibă ocazia să discute deschis şi să schimbe idei. Ei trebuie să fie conştienţi că sunt responsabili de procesul lor de învăţare şi de calitatea rezultatului învăţării. Acest lucru presupune, în acelaşi timp, dezvoltarea percepţiei de sine şi întelegerea faptului că învăţarea este rezultatul unui proces constructivist). Învaţarea activă se poate realiza astfel: pe sarcini (elevul lucrează pentru îndeplinirea sarcinilor, nu profesorul); prin coooperare (dezvoltarea deschiderii faţă de ceilalţi); pe proiecte (provocarea elevilor de a fi activi într -o anumită masură, formele tradiţionale fiind înlocuite cu o abordare alternativă, care plasează în centru cunoştinţele şi competenţele elevilor); prin experienţa (abilităţile, cunoştinţele, experienţa sunt acumulate în afara cadrului academic tradiţional, prin metode care includ intershipurile, studii în afara ţării, excursii, cercetări pe teren şi proiecte ce combină învăţarea cu serviciile în folosul comunităţii); utilizarea jocurilor (exersarea unor abilităţi importante de care vor avea nevoie pentru întreaga dezvoltare a personalităţii lor, stimulând cooperarea, gândirea creativă, gandirea critică sau exersând abilităţi specifice unei zone de învăţare).

Cerințele educative speciale (CES) desemnează acele cerinţe ori nevoi speciale faţă de educaţie, care sunt suplimentare dar şi complementare obiectivelor generale ale educaţiei pentru copil. Fără abordarea adecvată a acestor cerinţe speciale nu se poate vorbi de egalizarea şanselor de acces, participarea şi integrarea şcolară, socială şi profesională.

Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități

M.M. este elev/ă în clasa a VII-a.

Tip de dizabilitate : Handicap asociat- Tulburare de dezvoltare (afectarea funcțiilor mintale și de limbaj)

Eleva/ul prezintă dificultăți în dezvoltarea vorbirii, în pronunțarea clară a cuvintelor, în construirea unor propoziții corecte. De asemenea, prezintă o dezvoltare psihomotorie întârziată, are mai mult abilități practice decât teoretice, este uneori rigid/ă și încăpățânat/ă în comportament.

Elevi

Idei de activități:-formularea de propoziții simple pe bază de imagini; exerciții de verbalizare după model; exerciții de tipul ”întrebare-răspuns”**;** ascultarea unei povești scurte cu suport ilustrat**;** exerciții de asociere literă-sunet**;** reprezentare grafică a diferitelor imagini prin unire de puncte**;** dezvoltarea abilităților de comunicare non-verbală, de a imita și descifra sensul diferitelor gesturi de pantomimă (ex.jocuri de imitație)**;** asocierea repetată înainte de a învăța sau exersa o sarcină**;** organizarea cunoașterii prin jocuri de învățare : jocuri libere, de divertisment**;** colorarea în contur, construirea de cuburi/piese (ex. ”Reconstruiește întregul”), modelarea cu plastilină**;** gruparea de obiecte după criteriu (ex.”Grupează / Potrivește după mărime, culoare, formă”)**;** solicitarea de obiecte ale altor copii**;** exerciții de receptare a unor imagini**;** integrarea elevului în activitățile educative (participant în cadrul unor jocuri)**;** joc de rol : solicitarea unui obiect**;** mișcări în ritmul muzicii.

Strategii de învățare : jocul didactic, demonstrația, schimb de imagini, asocierea de litere cu diverse culori, munca independentă, dar supravegheată, echipă cu un alt coleg

Resurse : imagini, planșe, filmulețe, CD player, litere, plastilină

Evaluare : fișe de observare a componentei socio-cognitive, fișă de observare a componentei emoționale, feedback permanent

Părinți

Idei de activități : prezentarea unor planuri de intervenție și discutarea acestora; ședințe de consiliere; consultări permanente cu părinții elevei în vederea stabilirii unui plan comun de acțiune; lectorate despre integrarea copiilor cu CES; organizarea de activități educative ce presupun participarea activă a părinților

Cadre didactice

Idei de activități : vizionarea unor materiale audio-video; discutarea unor planuri de intervenție personalizate; activități tematice în cadrul comisiei metodice; parteneriat cu un ONG care are ca obiectiv desfășurarea de activități cu diverși copii diagnosticați cu sindromul Down (Fundația ”Trebuie”, ,,Emag” etc.); participarea la diverse cursuri privind educația incluzivă și aplicarea competențelor dobândite în urma cursurilor de formare.

Strategii de învățare : consiliere a părinților realizată de profesorul de sprijin; lectorate; dezbateri; implicarea părinților în activitățile desfășurate în cadrul școlii

Resurse : fișe de documentare, profesor de sprijin, ppt-uri tematice

Evaluare : chestionare.

Chis, V., *Provocările pedagogiei contemporane*, Cluj-Napoca, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2002

Elena, J., *Metodologia educației. Schimbări de paradigme*, Institutul European, 2010

https://rocnee.eu/sites/default/files/2021/curriculum/Programe-scolare-invatamant-special_OME_3702_2021.pdf

DESPRE ÎNVĂȚAREA PERMANENTĂ ÎNTR-O MANIERĂ NOUĂ

Simona Chiriac

Școala Gimnazială Nr. 39 „Nicolae Tonitza'' Constanța

A fi profesor și a preda înseamnă nu doar a transmite o cantitate de informații, ci, mai ales, presupune dezvoltarea unei conexiuni cu elevii noștri, puterea de a-i motiva, de a-i provoca să se descopere cât mai mult posibil, pentru a descoperi acea versiune perfectă pe care o poate atinge fiecare individ la un moment dat în viață.

De-a lungul carierei mele, am încercat constant să mă dezvolt, să-mi adresez întrebări, să caut răspunsuri, să înțeleg tot ceea ce se întâmplă în jurul meu, să mă provoc profesional și să intru în competiție cu mine însămi, cu scopul de a schimba lucrurile în bine, pentru bunăstarea mea și a tuturor celor din jur. Nu voi subestima niciodată impactul pe care starea de spirit a profesorului îl are asupra elevilor săi. O starea de spirit pozitivă dă tonul unei lecții reușite, creează un spațiu sigur, atractiv din punct de vedere emoțional, și astfel promovează starea de încredere în sine a elevilor, pregătindu-i pentru o reacție potrivită, adaptată, firească în fața provocărilor vieții.

Secretul reușitei în această meserie nobilă, secret pe care l-am descoperit și eu, este că trebuie să îți adresezi mereu întrebări: Cât de conectată sunt cu elevii mei? Demersul didactic satisface pe deplin nevoile educaționale ale acestora? Care sunt întrebările cele mai importante la care trebuie să răspund? Gândesc ca un om imparțial, tolerant, empatic, just, care nu judecă? Ceea ce fac acum este oportun? Ce își doresc elevii mei acum? De ce anume au ei nevoie? Ce aș putea să fac pentru acestia. Și atunci, după atât de multe întrebări, pe care mi le-am adresat constant, a sosit și răspunsul – voi schimba vieți și destine atât timp cât voi aborda mentalitatea omului dispus să învețe permanent, să se autodepășească, să-și dea frâu imaginației, creativității, unicității, să-mi adapteze modul de a gândi vremurilor pe care le trăim, pentru că acesta ne afectează viețile, dar și să asculte activ, implicat, autentic tot ceea ce au de spus elevii, pentru a valida partenerul educațional aflat în evoluție, în căutarea drumului interior propice și a căii unice în viață.

În căutările mele științifice permanente, constante, am descoperit cartea „Învățături care schimbă vieți – 12 instrumente mentale de perfecționare'' de Marilee Adams, un ghid important, autentic al abilităților de viață, un set de instrumente mentale utile pentru autoperfecționare, însoțite de o „Hartă a alegerilor'', „un instrument mental'' concret, un set de practici legate de întrebările pe care să ți le adresezi zilnic și un mod nou de a gândi, un material didactic foarte

valoros, ce mi-a schimbat mentalitatea de dascăl și pe care, de atunci, îl folosesc la clasă cu elevii mei.

Conform lui Marilee Adams, cele 12 instrumente mentale de autoperfecționare sunt: ,,scenariul reflectiv de învățare din greșeli, atenția, întărirea capacității de observare, cultivarea curiozității, dezvoltarea gândirii investigative, punerea la îndoială a presupunerilor, construirea unui mod de gândire tipic unui învățăcel capabil, modul de a asculta așa cum ar face-o o persoană dispusă să învețe, folosește harta alegerilor drept ghid, beneficiile întrebărilor care te ajută să treci de la o stare la alta, pune-ți cele cinci întrebări esențiale, obține rezultate notabile cu ajutorul metodei Q-Storming, alătură-te comunității profesionale didactice.''

Instrumentul 1 este un jurnal cu șase întrebări legate de ceea ce simți, de trăirile zilnice, de modul cum relaționezi cu ceilalți și de a descoperi dacă te afli în paradigma omului care judecă sau, dimpotrivă, a celui care învață.

Al doilea instrument cultivă și promovează ,,sinele observator'', ne ajută să analizăm modul în care gândim și să descoperim tipul de mentalitate pe care o avem.

Instrumentul 3 presupune revigorarea creativității și a gândirii investigative, ,,este un model pentru cultivarea curiozității tenace, care alimentează creativitatea, imaginația, descoperirea.''

Instrumentul 4 promovează obiceiul de a pune întrebări, fără inhibiții, fără stres, doar cu dorința onestă de a descoperi lucruri noi, admițând, în același timp, că este normal să nu cunoști anumite lucruri, dar că este important să afli despre ele.

Instrumentul 5 se axează pe activitatea de a-ți pune la îndoială presupunerile, ca o modalitate de a evita situațiile neplăcute, neînțelegerile, limitările de orice natură. De aceea, a rămâne permanent curios, investigativ, în orice domeniu al vieții, reprezintă o cale de a nu rata oportunitățile de dezvoltare, rămânând un observator critic și obiectiv.

,,Construirea unui mod de gândire tipic unui învățăcel capabil'', instrumentul 6, reprezintă calea optimismului și presupune trecerea rapidă de la starea omului care interpretează fapte, la postura omului care învață, evitând astfel capcana emoțiilor și a sentimentelor personale.

Instrumentul 7 reprezintă abilitatea de a asculta activ, în clasă, în cancelarie, în spațiul general al școlii, în viața de zi cu zi, pentru a spori calitatea vieții personale și sociale, prin implicare conștientă și autentică. Prin exercițiu, ajungi să identifici întrebările tipice omului care

judecă, „pe care criticul din tine le adresează’’, și să eviți această capcană păguboasă, învățând să asculți, să fii generos cu timpul și atenția ta.

„Harta alegerilor’’, instrumental 8, este o referință vizuală folosită pentru a observa rapid și ușor întrebările pe care le adresezi și care este starea de spirit din care ele derivă: starea omului care judecă sau cea a omului dispus să învețe.

Instrumentul 9 prezintă beneficiile întrebărilor care te ajută să treci de la starea celui care judecă la starea celui dispus să învețe, pentru interacțiuni mai bune și rezultate pe măsură.

Instrumentul 10 adună cele cinci întrebări esențiale ale cărții lui Marilee Adams, întrebări utile ori de câte ori întâmpini un obstacol, mic sau mare, pe care vrei să îl abordezi ca pe o lecție din care poți învăța ceva util dezvoltării tale și a elevilor tăi. Cele cinci întrebări sunt: „Ce îmi doresc – atât pentru mine, cât și pentru ceilalți?; În acest moment sunt în starea tipică persoanei care învață sau în cea a persoanei care îi judecă pe alții?; Ascult ca o persoană care dorește să învețe sau ca una care îi judecă pe ceilalți?; Ce fel de presupuneri fac?; Cine aleg eu să fiu în acest moment?’’.

Abilitatea de a stârni o furtună de idei (Q – Storming) care generează răspunsuri inovatoare, geniale, excepționale reprezintă cel de-al unsprezecelea instrument al dezvoltării personale.

Instrumentul 12 reunește toate celelalte instrumente-abilități. Dezvoltarea personală și profesională a cadrului didactic duce la formarea unui sistem de gândire specific omului dornic să învețe, dezvăluindu-le calea pe care trebuie să meargă în demersul fiecăruia de a atinge excelența.

Folosesc aceste instrumente de dezvoltare la clasă, cu succes, învăț alături de elevii mei, în continuare, și am ca scop dezvoltarea gândirii critice, creative și de investigare, de discernământ, dar și de comunicare de calitate, pentru a-i susține pe „învățăceii care vor moșteni viitorul’’.

Bibliografie:

Marilee Adams, *Învățături care schimbă vieți -12 instrumente mentale de autoperfecționare*, Editura Amaltea, București, 2014

METODE DE LUCRU PENTRU ELEVII CU CES

PROF. BEATRICE LILIANA CIUBOTARIU
ŞCOALA GIMN. SPEC. "C-TIN PĂUNESCU" TECUCI

Educația joacă rolul cel mai important în cadrul societății. Este baza pentru susținerea culturii, instruirea individuală,integrarea socială și pentru evoluția umanității.

Într-o societate modernă, deschisă, un învăţământ de calitate este acela în care toţi copii, indiferent de mediul de provenienţă şi de nivelul dezvoltării intelectuale, religie, sunt sprijiniţi şi încurajaţi în dezvoltarea lor. Copiii trebuie consideraţi la fel de importanţi, fiecăruia să-i fie valorificate calitățile, pornind de la premisa afirmată de N. Iorga " Fiecare copil pe care îl instruim este un om dăruit societăţii", astfel spus fiecare copil este capabil să realizeze ceva bun. Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare , pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare.

Şcoala incluzivă, școală flexibilă, transparentă care pune accent pe învățarea diferențiată, presupune înainte de orice, acceptarea faptului că toți copii pot învăța. Fiecare participant învaţă şi se dezvoltă prin faptul că interacţionează cu ceilalţi.

Diferenţierea presupune un proces de predare diversificat, care ţine cont de nevoile, posibilitățile elevilor şi de ritmul în care ei învaţă. Bunul mers al procesului de învăţământ şi rezultatele obţinute depind de metodele și tehnicile de lucru utilizate.

Metodele sunt instrumente importante aflate la dispoziţia profesorului, de a căror cunoştinţe şi utilizare depinde eficienţa muncii educative. Cunoscând particularitățile psiho-individuale ale fiecărui copil,ritmul propriu de asimilare a cunoștințelor, gradul deficienței, profesorul poate alege metodele care consideră că se pliază cel mai bine și dau randament în actul educațional.

Metodele interactive de grup sunt modalităţi moderne de stimulare a învăţării şi dezvoltării personale care pot fi aplicate încă de la vârstele timpurii și sunt instrumente didactice care favorizează inter-schimbul de idei, experienţe, și cunoştinţe.

Interactivitatea presupune o învăţare prin comunicare, prin colaborare, lucrul în echipă, produce o confruntare de idei, opinii şi argumente, creează situaţii de învăţare centrate pe disponibilitatea şi dorinţa de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă şi activă, pe influenţa reciprocă din interiorul microgrupurilor şi interacţiunea socială a membrilor unui grup. Interactivitatea presupune şi o atitudine pozitivă faţă de relaţiile

umane, faţă de importanţa muncii în echipă, o atitudine de susţinere a ideilor apărute prin colaborarea cu ceilalţi.

Pornind de la principiul dreptului egal la educație pentru toți copiii, metodele activ-participative permit elevului satisfacerea interesului pentru cunoaștere, facilitează contactul cu realitatea înconjurătoare, sporind gradul de socializare a elevilor ,stimulează și dezvoltă învățarea prin cooperare. Datorită caracterului ludic al acestor metode,lecțiile devin mai atractive, se elimină monotonia, se stimulează cooperarea între elevi,originalitatea, creativitatea. Printre metodele cu impact pozitiv la clasă se numără:

*Metodele care favorizează înțelegerea conceptelor și ideilor, valorifică experiența proprie a elevilor sunt: discuția, dezbaterea, jocul de rol.

*Metodele care stimulează gândirea și creativitatea îi determină pe elevi să caute și să dezvolte soluții pentru diferite probleme, să compare și să analizeze situații date sunt: studiul de caz, rezolvarea de probleme, exercițiul.

*Metodele prin care elevii sunt învățați să lucreze productiv unii cu alții și să-și dezvolte abilități de colaborare sunt: mozaicul, proiectul în grupuri mici.

Metodele activ-participative presupun activism, curiozitate intrinsecă, dorinţă de a observa, a explica, a explora, a descoperi. Sunt considerate active-participative acele metode care mobilizează energiile elevului, care ajută să îşi concentreze atenţia, să-i strânescă curiozitate. Metodele active-participative pun accentul pe cunoaşterea operaţională, pe învăţarea prin acţiune, aduc elevii în contact nemijlocit cu situaţiile de viaţă reală.

Lucrul în echipă oferă elevilor cu CES posibilitatea de a-şi împărtăşi părerile, experienţa, ideile, strategiile personale de lucru, informaţiile, interrelaţiile dintre membrii grupului, sporesc interesul pentru o temă sau o sarcină dată, motivând elevii pentru învăţare.

Metodele activ-participative sunt cele care au în centrul procesul instructiv-educativ pe elev, oferindu-i posibilitatea de a descoperi singur ceea ce trebuie să înveţe şi să participe cu plăcere la realizarea lecţiei .Aceste metode stimulează potenţialul creativ al elevului cu CES, îi asigură independenţa de mişcare şi îi creează un aport de curaj şi încredere în a-şi folosi propriile forţe . Elevii nu vor mai fi simpli spectatori la lecţii ci chiar actori cu rol activ participativ, gata să se implice emoţional şi motivaţional iar noutatea redescoperită de elevi , va fi într-o manieră proprie.

Metode care au un pronunţat caracter activ-participativ ,folosite în practica didactică la copiii cu CES:

* Brainstormingul- este cea mai răspândită metodă de stimulare a creativităţii în condiţiile activităţii în grup, încurajând participarea tuturor membrilor grupului. Copiii învaţă să

asculte, să emită păreri, să colaboreze, să respecte ideile celorlalţi, să compare, să argumenteze şi să decidă, devin mai curajoşi şi au mai multă încredere în propria persoană. Scopul central îl reprezintă enunţarea a cât mai multe puncte de vedere,fiind admise toate ideile formulate ,nu se tolerează nici un fel de critică.

*Tehnica ciorchinelui - este o tehnică de predare – învăţare care încurajează pe copii să gândească liber şi deschis , care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei. ,,Ciorchinele" constă în utilizarea unei modalităţi grafice de organizare a brainstorming-ului pentru a ilustra relaţiile, conexiunile dintre idei, o modalitate de a construi asociaţii noi de idei sau de a releva noi sensuri ale ideilor.

*Turul galeriei -este o metodă de învăţare prin colaborare, care încurajează exprimarea propriilor idei şi opinii dar şi a părerilor cu privire la soluţiile de rezolvare a unei probleme sau efectuare a unor sarcini de către colegii lor, membrii ai celorlalte grupuri.

*Jocul de rol este cea mai folosită şi eficientă tehnică utilizată în învăţământul școlar și preșcolar. Prin jocul de rol, copiii se transpun în diferite ipostaze ale vieţii sociale reale, cu scopul de a exersa multiple comportamente şi de a dobândi abilităţi diverse, de a acţiona conform unei anumite poziţii sau funcţii sociale, de a rezolva pozitiv situaţii problemă,de a-şi adecva comportamentul în situaţii similare.

*Jocul propriu zis , cu reguli sau fără, ca modalitate de relație între individ și lumea obiectelor, constituie formula primară a acțiunii umane, o formă de organizare a cogniției, o formă de organizare a cunoașterii. Cântecul, jocurile muzicale, jocurile cu text și cântec, audițiile muzicale, modelajul, desenul, pictura, sculptura sau alte activități din sfera terapiilor ocupaționale contribuie la sporirea atenției, la dezvoltarea memoriei, gândirii, imaginației a tuturor proceselor psihice implicate în învățarea de tip școlar. Prin teoria „inteligențelor multiple" ale lui H. Gardner se recunoaște faptul că oamenii învață în moduri diferite și obțin progrese școlare tot în moduri diferite.

Copiilor le plac aceste metode activ-participative și chiar dacă uneori copiii cu CES nu le înțeleg pe deplin ei solicită să participe în număr cât mai mare la realizarea lecției.

Folosirea metodelor activ-participative în procesul de predare-învăţare-evaluare la elevii cu CES ,face ca elevii să se implice personal, să înveţe cu drag chiar în timpul orelor de curs, să fie mai activi şi să participe la provocările oferite de acestea, individual sau pe grupe, dezvoltându-le spiritul de competiţie, dând frâu liber creativităţii şi comunicării cu ceilalţi colegi.

Bibliografie

1. Gherguţ Alois, (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, Editura Polirom, Iași.;

2. Verza Emil , Verza Florin Emil (coordonatori), Tratat de psihopedagogie specială, Editura Universității din București, 2011.

3. Vrășmaș Ecaterina Adina, Introducere în Educația cerințelor speciale, Universitatea din București, Editura Credis, 2004

RESPECTAREA PRINCIPIULUI EGALITATĂȚII ȘI NEDISCRIMINĂRII ÎN ȘCOLI. FORMELE DISCRIMINĂRII

profesor CIUPITU-ALDEA SIMONA
Colegiul Tehnic Danubiana Roman

În societatea noastră diversificată, educația joacă un rol crucial în modelarea viitorului fiecărui individ. Școlile sunt locurile în care elevii nu doar învață materii academice, ci și valori esențiale, cum ar fi respectul, toleranța și egalitatea. Respectarea principiului egalității și nediscriminării în școli este esențială pentru a crea un mediu sigur și propice în care fiecare elev se poate dezvolta la potențialul său maxim.

Principiul egalității presupune că fiecare elev, indiferent de originea sa, sex, religie, orientare sexuală sau orice alt aspect, trebuie să aibă aceleași șanse și drepturi în cadrul sistemului educațional. Acest lucru se traduce în politici și practici care asigură că niciun elev nu este favorizat sau discriminat din cauza unui factor personal. Instituirea unor reguli clare de combatere a discriminării, formarea cadrelor didactice în privința diversității și sensibilizarea elevilor la aceste teme reprezintă pași importanți în promovarea egalității în școli.

Nediscriminarea merge mână în mână cu egalitatea, asigurând că nicio formă de discriminare sau hărțuire nu este tolerată în mediul școlar. Acest lucru necesită o colaborare strânsă între cadrele didactice, elevi, părinți și comunitatea școlară în ansamblu.

Discriminarea în școli este o problemă globală care afectează elevii din toate colțurile lumii. Indiferent de țara sau cultura în care se află, copiii și adolescenții sunt adesea expuși la diverse forme de discriminare în mediul școlar. Aceste forme de discriminare pot avea efecte grave asupra dezvoltării lor sociale, emoționale și academice.

Discriminarea Bazată pe Rasă

Una dintre cele mai răspândite forme de discriminare în școli este cea bazată pe rasă. Elevii pot fi ținte ale discriminării pe baza culorii pielii, a originii etnice sau a naționalității lor. Acest tip de discriminare poate lua mai multe forme, cum ar fi utilizarea unor cuvinte rasiste, excluderea din grupuri de prieteni sau discriminarea în accesul la resurse educaționale. Confruntându-se cu astfel de experiențe, elevii pot dezvolta stigmat și pierde încrederea în ei înșiși.

Discriminarea Bazată pe Gen

Discriminarea de gen este o altă formă frecventă de discriminare în școli. Aceasta se manifestă prin diferențele de tratament între elevi pe baza sexului lor. De exemplu, stereotipurile de gen pot duce la segregarea activităților școlare, unde se așteaptă ca fetele să se concentreze pe domenii precum limba și artele, în timp ce băieții să se implice în discipline tehnice solicitante din punct de vedere fizic. Astfel de stereotipuri pot limita opțiunile elevilor și pot crea o atmosferă neprietenoasă în școli.

Discriminarea Bazată pe Orientare Sexuală

Elevii LGBTQ+ se confruntă adesea cu discriminare în școli pe baza orientării lor sexuale. Această formă de discriminare poate lua forma hărțuirii verbale sau fizice, a excluderii sociale sau a poreclirii discriminatorii. Discriminarea bazată pe orientare sexuală poate avea un impact grav asupra sănătății mintale a elevilor LGBTQ+ și poate duce la depresie, anxietate și izolare.

Discriminarea Bazată pe Dizabilități

Elevii cu dizabilități pot fi victime ale discriminării în școli, ceea ce le poate limita accesul la o educație de calitate. Aceasta poate lua forma segregării în clase speciale sau a tratamentului nedrept din partea colegilor sau a personalului școlar. Discriminarea bazată pe dizabilități poate să aibă consecințe serioase asupra învățării și dezvoltării copiilor cu nevoi speciale.

Discriminarea Bazată pe Religie

Religia este o altă forma de discriminare a elevilor în școli. Elevii pot fi discriminați pe baza religiei lor, fie prin hărțuire verbală, fie prin excludere socială. Acest tip de discriminare poate afecta capacitatea elevilor de a-și exprima liber credința și de a se simți incluși în comunitatea școlară.

Consecințe ale Discriminării în Școli

Formele de discriminare menționate mai sus au efecte negative asupra elevilor și mediului școlar în ansamblu. Acestea includ:

1. Scăderea încrederii în sine: Elevii care sunt discriminați pot dezvolta o scădere a încrederii în ei înșiși și pot avea probleme de stres și anxietate.
2. Eșec școlar: Discriminarea poate duce la un declin în performanțele academice ale elevilor, deoarece aceștia pot avea dificultăți în a se concentra și a învăța într-un mediu ostil.
3. Izolare socială: Elevii care suferă de discriminare pot deveni izolați, simțindu-se excluși de colegii lor și de comunitatea școlară în general.

4. Impact asupra sănătății mintale: Discriminarea poate duce la probleme de sănătate mintală, cum ar fi depresia și anxietatea, și poate crește riscul de suicid în rândul tinerilor.
5. Cultivarea stereotipurilor: Discriminarea poate perpetua stereotipurile și prejudecățile, creând un mediu în care discriminarea devine acceptată.

În concluzie, respectarea principiului egalității și nediscriminării în școli este un angajament esențial pentru o societate mai echitabilă. Educația are puterea de a schimba mentalități și de a forma viitoarea generație de cetățeni responsabili și toleranți. Prin promovarea egalității și nediscriminării în școli, putem contribui la crearea unui mediu mai bun pentru toți elevii și la construirea unei societăți mai justă și mai empatică.

"Cei mai inalt rezultat al educatiei este toleranța."

Helen Keller

INTEGRARE ȘI INCLUZIUNEA

Prof. Clicinschi Camelia

Șc. Gimn. „Iancu Munteanu” Tătărășeni-Botoșani

Educația incluzivă are ca principiu fundamental un învățământ pentru toti,împreuna cu toți, care constituie un deziderat si o realitate ce câștiga adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Pentru ca educația copiilor cu cerințe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferențiat Caracterul integrat al învățământului ne pune în față problematica situației în care un copil cu handicap este integrat într-o clasa obișnuită. În fapt, este vorba pe de o parte de situația copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situația clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o buna înțelegere reciprocă, o existență socială normala a copiilor, in ciuda diferențelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înțeles și acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieții de grup.

Fiecare om vine pe lume cu o anumită zestre nativă. Apoi, grație climatului afectiv din familie, copilul cunoaște lumea din jur printr-un permanent dialog cu cei mari. Învață și poate să iubească, comunică, se ghidează după anumite modele, imită diferite acțiuni până îsi formează propriile valori, propriile principii despre lume, despre viață. Utilizarea conceptului cerințe educative speciale se referă la adaptarea, completarea si flexibilitatea educației pentru anumiți copii în vederea egalizării șanselor de participare la educație în medii de învățare obișnuite.

In planul dezvoltării curriculare pentru elevii cu deficiență, are loc o mișcare in sensuri diferite față de curriculum-ul național. Pe de o parte curriculum-ul acestora se restrânge, iar pe de alta parte se amplifică prin introducerea unor activități suplimentare individualizate, destinate compensării si recuperării stării de deficiență. De exemplu, in cazul elevilor cu deficiență mintala, planul de învățământ se reduce, atât din punct de vedere al numărului de discipline de studiu, cât si din punct de vedere al conținutului informațional. În schimb, crește numărul de activități individuale suplimentare, în care urmează să fie inclus elevul cu deficiență mintală, în scopul recuperării acestuia. Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la

procesul de învățământ dupa posibilitățile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-si adapteze metodele de lucru in funcție de situațiile concrete.

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-și exprime propriile capacități. Astfel copilul capătă prin joc informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii si cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp. Datorită faptului că se desfășoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu handicap, întrucât le oferă șansa de a juca cu alți copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfășura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcție de deficiența copilului.

Formele de integrare a copiilor cu C.E.S. pot fi următoarele: clase diferențiate, integrate în structurile școlii obișnuite, grupuri de câte doi-trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite, integrarea individuală a acestor copii în aceleași clase obișnuite.

Copiii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferențiat, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare, învatare și evaluare specializate, adaptate abilităților lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii.

Stilul de predare trebuie să fie cât mai apropiat de stilul de învățare pentru ca un volum mai mare de informații să fie acumulat în aceeași perioadă de timp. Acest lucru este posibil dacă este cunoscut stilul de învățare al copilului, dacă este facută o evaluare eficientă care ne permite să știm cum învață copilul, dar și ce și cum este necesar să fie învățat. Unii elevi au nevoie de o terapie a tulburărilor de vorbire si de limbaj si de psihoterapie individuală și de grup pentru sprijinirea integrării pe plan social.

Copilul cu deficiențe se adaptează greu la relațiile interpersonale, de aceea părinții trebuie să joace rolul de mediator între copil si persoanele străine. Uneori părinții pot dramatiza excesiv reacțiile inadecvate venite din partea unei persoane străine, identificând o falsă rea intenție
într-un gest oricât de neutru. Pe de altă parte, unii părinti refuză să tină cont de dificultățile sociale determinate de deficiență. În acest fel, ei îi împiedică pe copii să înteleagă și să accepte toate aspectele legate de propria deficiență. Datoriă acestui rol suplimentar de mediator, reacțiile părinților în fața unui copil cu deficiență capătă o importanță majoră. Părinții reacționează prin supraprotecție, acceptare, negare sau respingere.

Școala va reuși să răspundă cerințelor speciale de educație ale copiilor aflați în dificultate și nevoilor de educație ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne si cu sprijinul tuturor.

În concluzie, învățătorul clasei trebuie să dobândească o pregătire adecvată în educația specială, să poată identifica elevii cu CES, să-i trimită la Comisia de Expertiza Scolara, să elaboreze programe individualizate, să fie disponibil pentru a lucra cu alți specialiști, cu părinții, să aibă capacități manageriale și pedagogice la clasă, să lupte pentru reducerea izolării în clasă și în activitatea didactică.

Finalitatea educației speciale este aceea de a crea condițiile unei bune integrări sociale și profesionale a persoanei cu nevoi speciale.

Bibliografie

1. Popescu, G., Plesa, O. (coord.), „Handicap, readaptare, integrare", Bucuresti, Pro Humanitate, 1998;

2. Verza, E.,Paun,E., „Educatia integrata a copiilor cu handicap", Unicef, 1998;

Educatia interculturala

Educatia interculturala si-a facut aparitia pe agenda politica a Europei odata cu scolarizarea copiilor imigrantilor din societatile vest-europene.

S-a constientizat atunci pentru prima data ca existenta unor grupuri provenite dintr-un fond cultural diferit de cel al populatiei majoritare poate constitui o provocare. In acest prim stadiu al educatiei interculturale, diferenta este perceputa si tratata ca o tara. Urmeaza apoi stadiul in care copiilor imigrantilor li se recunoaste dreptul de a beneficia de ore de studiu al propriilor limbi, culturi si religii, insa in afara procesului de scolarizare din sistemul de invatamant formal, si in afara oricarui dialog intercultural cu elevii majoritari. In cel de-al treilea stadiu, paradigma actuala a educatiei interculturale, diferenta constituie o bogatie si se promoveaza dialogul intercultural intre diferitele grupuri din societate. In contextul bogatiei de referiri la rolul educatiei interculturale in promovarea unei societati democratice bazate pe valorile drepturilor omului si a egalitatii de sanse, este evident ca preocuparea actorilor politici europeni pentru implementarea principiilor educatiei interculturale nu trebuie sa ramana un deziderat pe hartie. Lucrarea de fata incearca sa analizeze in ce masura se aplica in scoala romaneasca principiile educatiei interculturale, in special in contexte multiculturale in care convietuiesc in scoala membrii ale celor mai numeroase etnii minoritare din Romania, pe langa etnia romana majoritara, si anume maghiarii si romii.

Conceptul de cultura implica in fapt coexistenta unei pluralitati de culturi, si trebuie asadar inteles din prisma relativismului, ca si curent cultural. Relativismul cultural intareste ideea de egalitate a diferitelor culturi in termeni de valoare

intrinseca, si descurajeaza orice tentativa de a proclama o cultura anume ca fiind superioara sau inferioara altora. Valorile, normele, simbolurile unei culturi trebuie evaluate in contextul si functionalitatea lor, si nu dupa criteriile altei culturi.

In pofida unei intelegeri superficiale care ar putea concepe cei doi termeni ca fiind sinonimi, binomul de concepte multicultural / intercultural prezinta unele diferente esentiale. Astfel, multicultural" este un termen descriptiv, referitor la o stare de fapt, la convietuirea mai multor grupuri in aceeasi societate. Conceptul tinde sa evidentieze diferenta sau chiar separarea neta dintre culturi si grupuri percepute ca fiind diferite, si este folosit cu precadere in societati post-coloniale (Marea Britanie, Tarile de Jos), unde nu de putine ori este vorba de convietuirea paralela a grupurilor etnice, fara o adevarata relationare unele fata de celelalte.

In schimb, conceptul de „intercultural" pune accentul pe interactiunea dintre grupurile percepute ca distincte din societate, referindu-se mai degraba la un proces dinamic de schimburi, de dialog, de negociere intre grupuri, precum si de identificare a unui limbaj comun si a unui spatiu comun in care sa se desfasoare comunicarea. Caracterul intercultural al unui fapt este tocmai accentul pe relatia reciproca dintre elementele constitutive ale schimburilor.

Dincolo de caracterul descriptiv al definitiei interculturalitatii, se intrevede caracterul normativ al conceptului, care porneste de la ideea ca o mai buna intelegere intre indivizi din grupuri aparent diferite este posibila si dezirabila.

Abordarea interculturala se materializeaza in primul rand prin intermediul educatiei, ca antidot al rasismului, xenofobiei, excluderii si marginalizarii. Scoala are rolul de a forma indivizi adaptati si adaptabili la mediul social propriu unui cadru temporal si spatial delimitat. Educatia este astfel procesul prin care indivizii invata sa functioneze in mediul lor social, prin transmiterea normelor sociale si a regulilor explicite sau implicite ale culturii nationale. In termeni sociologici, este vorba de procesul de socializare, definit ca „un proces interactiv

de comunicare, presupunand dubla considerare a dezvoltarii individuale si a influentelor sociale, respectiv modul personal de receptare si interpretare a mesajelor sociale si dinamica variabila a intensitatii si a continutului influentelor sociale.

Societatile europene actuale, plurale din punct de vedere etnic si cultural, dar si din perspectiva identitatilor si a intereselor, sunt arena convietuirii impreuna cu alteritati tot mai evidente si tot mai vocale. In aceste conditii, este imperativ ca generatiile aflate in procesul socializarii sa deprinda abilitati de baza care sa permita o convietuire pasnica cu grupuri care revendica diferenta, fie ea etnica, identitara, culturala sau de interese.

Din studiile de caz incluse in cercetare reiese in mod evident necesitatea ca in formarile continue care abordeaza educatia interculturala sa se puna mult mai mult accentul pe tematici precum reflectia asupra propriilor atitudini si perceptii care intretin, provoaca sau chiar pot justifica anumite comportamente discriminatorii.

De asemenea, este de recomandat sa se dezvolte teme de reflectie si activitati prin care cursantii sa constientizeze discriminarea la care anumite grupuri etnice, culturale sau confesionale din societatea romaneasca sunt supuse, precum si mecanismele prin care aceste grupuri sunt discriminate, inclusiv prin propriile atitudini si perceptii.

De multe ori, cadrele didactice nu constientizeaza tiparele de discriminare, ceea ce le supune riscului de a fi autorii unor fapte si ai unor atitudini de discriminare la adresa celor de alte etnii.

Trebuie prin urmare ca formarile in domeniul educatiei interculturale sa puna accentul pe cunoasterea discriminarii si recunoasterea actiunilor cu caracter discriminatoriu care pot avea loc chiar in interiorul scolii.

Este esential, in acest scop, sa se stabileasca legaturi clare intre concepte care pot parea abstracte si teoretice, precum „discriminarea”, si practici concrete si cotidiene din viata scolii.

In general, educatia interculturala este un concept la indemana tuturor: cadrele didactice, parintii, chiar cei care sunt confruntati pentru intaia oara cu acest termen, inteleg sensul sau in mod intuitiv. Cunostintele aprofundate despre scopul, obiectivele si principiile educatiei interculturale se regasesc insa foarte rar in randul cadrelor didactice. Educatia interculturala, scopurile si principiile acesteia sunt intelese intr-un mod superficial, punandu-se accentul pe aspecte de suprafata, „turistice” sau „de spectacol”.

Educația incluzivă: deschizând uși către oportunitate și diversitate

Prof. Mihaela Cobzaru

Liceul Economic "Virgil Madgearu" Constanța

Educația incluzivă este o filosofie educațională care promovează accesul, participarea și succesul pentru toți elevii, indiferent de abilitățile lor, diferențele de limbaj sau alte caracteristici individuale. Într-o societate tot mai diversă, educația incluzivă devine crucială pentru a asigura că sistemul de învățământ oferă șanse egale pentru toți elevii. Acest articol explorează fundamentele educației incluzive, integrarea elevilor cu nevoi speciale, valorizarea diversității și provocările asociate cu implementarea acestei abordări în sistemul de învățământ.

Fundamentele educației incluzive

În centrul educației incluzive se află convingerea că fiecare individ are dreptul la o educație de calitate, adaptată nevoilor și capacităților sale. Această abordare nu se referă doar la integrarea elevilor cu nevoi speciale în școli regulate, ci și la crearea unui mediu care să promoveze diversitatea și să valorizeze contribuțiile fiecărui individ. Educația incluzivă pune accentul pe respectul pentru diversitate și încurajează o cultură a acceptării și a sprijinului reciproc.

Integrarea elevilor cu nevoi speciale

Un pilon esențial al educației incluzive este integrarea elevilor cu nevoi speciale în școli obișnuite. Aceasta nu presupune doar admiterea lor în cadrul școlii, ci și adaptarea mediului și a procesului de învățare pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev. Profesorii devin, astfel, facilitatori ai învățării personalizate, ajustând strategiile didactice și oferind sprijin suplimentar atunci când este necesar.

Adaptarea curriculumului este, de asemenea, un aspect crucial al integrării. Elevii cu nevoi speciale pot beneficia de abordări didactice diferite, resurse suplimentare și evaluări personalizate. Integrarea nu se referă doar la asigurarea accesului fizic, ci și la crearea unui mediu social și emoțional care să faciliteze relaționarea și colaborarea între toți elevii.

Valorizarea diversității

Educația incluzivă nu se axează doar pe integrarea elevilor cu nevoi speciale; ea promovează, de asemenea, diversitatea într-un sens mai larg. Într-un mediu incluziv, elevii sunt expuși la experiențe și perspective variate, ceea ce contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a empatiei. Profesorii joacă un rol crucial în promovarea acestui aspect, cultivând o cultură în care diversitatea este valorizată și înțeleasă ca o resursă educațională.

Provocările educației incluzive

Cu toate acestea, implementarea educației incluzive nu este lipsită de provocări. Resursele limitate, inclusiv personalul și materialele didactice, pot reprezenta un obstacol. Formarea inadecvată a cadrelor didactice în privința abordărilor incluzive și rezistența la schimbare din partea unor părți

interesate pot adânci aceste dificultăți. Este esențial ca sistemul de învățământ să investească în resurse și formare pentru a se asigura că profesorii sunt pregătiți să abordeze cu succes diversitatea din colectivele de elevi.

Concluzii

Educația incluzivă este cheia pentru a construi o societate echitabilă și tolerantă. Prin eliminarea barierelor și promovarea accesului la educație pentru toți, creăm un fundament solid pentru o comunitate care să valorizeze și să celebreze diversitatea. Cu toate că provocările pot fi substanțiale, impactul pozitiv al educației incluzive nu poate fi neglijat. O societate educată în spiritul incluziunii este o societate care oferă oportunități egale pentru fiecare individ, indiferent de abilitățile și caracteristicile sale unice.

Bibliografie

1. L. Frumos, A. Gherguț, Educația incluzivă, ghid metodologic, Polirom, 2019

Copiii cu cerințe educaționale speciale- integrarea în învățământul de masă

Laura Cojocaru, profesor înv. primar

Școala Gimnazială nr 1 Bilieşti, jud Vrancea

Integrarea educativă vizează reabilitarea şi formarea persoanelor cu nevoi speciale aflate în dificultate psiho-motorie, cu dizabilităţi senzoriale, intelectuale, de limbaj, psiho-comportamentale, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială şi pedagogică. Principiul de bază al acestei tendinţe este acela de a adapta şcoala şi educaţia la diversitatea tipurilor şi a posibilităţilor de învăţare, la interesele şi abilităţile de care aceştia dispun. Această nouă orientare în realitatea educaţională presupune adoptarea unor reforme atât la nivel social cât şi la nivelul sistemului de învăţământ. În sens mai larg, integrarea educativă presupune schimbarea mentalităţilor cu privire la rolul social al şcolii, schimbarea mentalităţilor în plan individual, al cadrelor didactice, al părinţilor, etc. Reformele cele mai accentuate sunt cele la nivelul modului de desfăşurare a activităţii didactice.,,Statutul persoanelor cu dificultăţi de învăţare sau al celor cu dizabilităţi decurge din atitudinea societăţii faţă de deficienţă şi deficienţi, deoarece ea este cea care construieşte o anumită imagine socială a omului şi care este investită cu valoare deplină în societate.” (C.Enăchescu, p.188)

Problematica integrării copiilor cu CES în învăţământul de masă aduce în discuţie conceptul de egalitate a şanselor. Prin egalitatea şanselor se înţelege acel proces prin care diversele sisteme ale societăţii şi mediului sunt puse la dispoziţia tuturor, Existenţa copiilor cu CES a pus în faţa învăţământului probleme dintre cele mai diverse, de la forme de organizare a activităţii, metodologia didactică, strategiile de evaluare, strategiile de predare/învăţare, modalităţi de diferenţiere a activităţii şi/sau a conţinuturilor învăţării, etc până la complexa problemă a segregării sau/şi integrării acestor copii în învăţământul de masă.

Până nu demult, în unele ţări printre care şi România, a separat persoanele care nu se ridicau la nivelul standardelor prestabilite, dificultatea de învăţare fiind considerată consecinţa unei boli care poate fi tratată numai într-un loc specializat. Copiii cu deficienţe uşoare care frecventau şcoli obişnuite nu beneficiau de o asistenţă psihopedagogică adecvată. S-au creat astfel şcoli şi instituţii speciale. Tot mai mult se face azi simţită nevoia ca şcolile obişnuite să se implice prin lărgirea obiectivelor lor, astfel încât să poată cuprinde o mai mare diversitate de elevi şi să permită înglobarea, în sistemul general, a cât mai multor copii cu cerinţe educaţionale specifice.

În această perspectivă, însăşi învăţământul special trebuie să fie:

- recunoscut ca responsabilitate a tuturor celor care activează în învăţământul normal şi la îndemâna tuturor celor care au nevoie de el;
- integrant, permiţând tuturor copiilor cu deficienţe să fie educaţi în mediul cel mai puţin restrictiv;
- flexibil şi centrat pe copil;
- profesional, practicat de profesori specialişti şi devotaţi;
- comprehesiv şi realist, în funcţie de realităţi actuale, economice, sociale, culturale şi politice.

Strategia naţională cu privire la egalizarea şanselor pentru copiii şi tinerii cu deficienţe are la bază ideea educaţiei pentru toţi şi pentru fiecare.

- Şcolile trebuie să includă în procesul de învăţământ toi copiii, indiferent de condiţiile fizice, intelectuale, lingvistice sau de altă natură;
- Învăţământul trebuie adaptat la cerinţele copilului şi nu copilul să se adapteze la cerinţele prefabricate;
- Participarea la procesul de învăţământ în cadrul şcolilor obişnuite, deschise pentru toţi membrii societăţii;
- Şcoala incluzivă trebuie să recunoască şi să reacţioneze la diversele cerinţe ale elevului prin: programe de învăţământ adecvate, organizare eficientă, strategii didactice concrete, folosirea optimă a resurselor, parteneriate cu celelalte instituţii ale comunităţii;
- Copilul deficient trebuie să primească întregul sprijin suplimentar de care are nevoie pentru obţinerea de performanţe proprii după posibilităţile lui;

Succesul integrării poate fi realizat numai prin funcţionarea unor parteneriate autentice la nivelul instituţiilor guvernamentale, al asociaţiilor nonguvernamentale al elevilor, cadrelor didactice, părinţilor şi al comunităţii locale.

Proiectarea şi realizarea unei asemene strategii, va apropia învăţământul românesc de generosul ideal al „educaţiei pentru toţi copiii – educaţie pentru fiecare".

Se poate observa că există argumente pro şi contra în ceea ce priveşte instituţionalizarea copiilor cu CES precum şi rolul societăţii în cadrul acestui proces. Analizând aceste probleme, David Thomas stabileşte următoarele avantaje şi dezavantaje privind segregarea/instituţionalizarea copiilor cu dizabilităţi/handicapuri:

Avantajele segregării/instituţionalizării separate:

- ✓ Un număr mai mare de persoane care se pot ocupa de copilul cu dizabilităţi cu mai multă atenţie;
  - ✓ Eficienţa metodelor instructiv-educative din învăţământul special;
  - ✓ Accesul la servicii medicale şi terapeutice;
  - ✓ Reducerea presiunii psihologice exercitate asupra copilului prin acordarea posibilităţii şi timpului necesar rezolvării problemelor legate de autoîngrijire şi prin oferirea ocaziei de a elabora niveluri pozitive ale imaginii de sine;
  - ✓ Includerea într-o comunitate avizată, care recunoaşte şi se îngrijeşte de nevoile sale.

Dintre dezavantajele principale se pot enumera:

- ✓ Plasamentul copilului într-un sistem social compus în mare măsură din indivizi având acelaşi handicap, ceea ce conduce la considerarea celorlalţi drept grup de referinţă;
- ✓ În mod deosebit, atunci când plasamentul este rezidenţial, presupune lipsa contactului cu grupurile de vârstă normale, cu toate consecinţele ce rezultă de aici pentru dezvoltarea psiho-socială;

- ✓ Copiii segregaţi din cauza dizabilităţilor lor nu au şansa de a lega prietenii în cartierul în care locuiesc;
- ✓ Este intuit stigmatul social;
- ✓ Un mediu exagerat de protector devine periculos datorită vulnerabilităţii pe care o produce atunci când tinerii cu handicap sunt nevoiţi să-l părăsească;
- ✓ Apar consecinţe negative asupra mediului şcolar generate de conflictele privind asumarea competenţelor din partea serviciilor sociale, a celor medicale sau a instituţiei de învăţământ special.

Nivelurile la care se realizează integrarea sunt:

- integrarea fizică-permite satisfacerea trebuinţelor de bază;
- integrarea funcţională-presupune crearea condiţiilor de utilizare efectivă a tuturor serviciilor şi facilităţilor puse la dispoziţia comunităţii;
- integrarea socială-vizează stabilirea acelor tipuri de relaţii în comunitate care să nu excludă persoana cu handicap de la viaţa socială obişnuită;
- integrarea personală-se referă la posibilitatea iniţierii, menţinerii şi dezvoltării unor relaţii cu persoane semnificative;
- integrare societală – are în vedere asigurarea drepturilor cetăţeneşti normale şi a autonomiei decizionale în ceea ce priveşte propria existenţă;
- integrarea organizaţională – priveşte participarea deplină la toate nivelurile structurilor organizaţionale în conformitate cu capacităţile şi interesele persoanei cu handicap.

Problemele legate de integrare şcolară sunt orientate în esenţă înspre,,integrarea în structurile învăţământului de masă a copiilor cu cerinţe speciale în educaţie pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase şi cât mai echilibrate a personalităţii acestora.”(A.Gherguţ, p.12, 2001)

Şcoala incluzivă reprezintă un pas mai departe în procesul de permeabilizare şi eliminare treptată a barierelor educaţionale dintre copiii obişnuiţi şi cei cu diverse dizabilităţi.

Intervenţia recuperatorie trebuie întotdeauna să respecte personalitatea şi nivelul de deficienţă al copilului. Criteriul de alegere a programului de dezvoltare, a etapelor programului intră în resortul unei persoane competente : psiholog, psihopedagog , profesor consilier. Din acest motiv, în prezentarea de faţă nu abordez această latură a problemei. Ceea ce revine învăţătorului va fi aplicarea programului stabilit împreună cu psihologul, sub forma unor activităţi suplimentare (aditive la programa şcolară) în sălile de clasă.

Integrarea copiilor cu CES conferă instituţiei şcolare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, aptă să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluţiei din societatea contemporană şi să rezolve o serie de probleme referitoare la nevoile de acceptare/valorizare socială a fiecărui individ şi la capacitatea acestuia de a se adapta şi integra într-o societate aflată în continuă transformare.

Bibliografie:

Rev. ,,Învăţământul primar”, nr. 1/2000, Ed Discipol, Bucureşti, 2000;

Verza, E., Psihopedagogie specială, manual pentru clasa a XIII-a, şcoli normale, E.D.P., Bucureşti, 1994;

Blândul, V.,Introducere în problematica psihopedagogiei speciale, Ed.Univ. din Oradea, 2005;

Gheruţ,A., Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale.Strategii de educaţie integrată, Ed.Polirom. Iaşi, 2001;

VÂNĂTOAREA DE COMORI ÎN NATURĂ

SĂPTĂMÂNA VERDE

DESPRE

Educația în natură se bazează pe experiența directă a copiilor cu mediul înconjurător. Activitatea "Vânătoarea de comori în natură" este o modalitate educativă, creativă și distractivă care reușește să conecteze abilități, priceperi, deprinderi și cunoștințe dobândite .

ETAPE

Când?

Marți, 25 aprilie

Miercuri, 26 aprilie

Joi, 27 aprilie

Unde?

Parcul Ateneului

Curtea și împrejurimile școlii

Am stabilit zilele și zonele în care vom desfășura activitatea

- **am stabilit ce și cum "vânăm" (frunze, flori, bucăți de lemn, pietre, conuri de brad, etc)**
- **Important! Evităm să rupem sau să smulgem plante**
- **folosind aplicația Lens notăm denumirea pe foaia cu pătrățele**
- **redăm prin desen**
- **ordonăm/așezăm (în funcție de culoare)**
- **confecționăm cufere pentru comori**

Am stabilit reguli și sarcini de lucru

Recipiente pentru comori

Ne-am confecționat recipiente necesare colectării

Vânătoarea propriu-zisă

Ce am descoperit

Învățarea prin joc este specifică copilăriei și rămâne o resursă valoroasă la îndemâna cadrelor didactice,

Numeroase tipuri de plante, flori, arbori: păpădie, gălbenele, albăstrele, trifoi, iederă, tei, plop, castan, etc.

Mulțumim!

Clasa a _III_a D
Școala Gimnazială Nr. 20

prof. înv. primar Comșa Ancuța

Migrația, un fenomen global

Prof. Corcodel Mariana

Liceul Tehnologic „ Clisura Dunării” Moldova Nouă

Migrația reprezintă deplasarea persoanelor dintr-un loc în altul pentru a se stabili într-o altă țară sau altă locație. Factorii de presiune sunt motivele pentru care persoanele își părăsesc țara. Factorii de atracție sunt motivele pentru care ele se mută într-o anumită țară. Există trei tipuri de factori majori de presiune și de atracție. Războiul este unul din factorii de presiune care fac ca oamenii să îți părăsească tara, fie din cauza conflictului armat, fie din cauza încălcării drepturilor omului.

În „ Săptămâna Educaţiei Globale 2023” am ales să supun atenției elevilor o temă actuală legată de consecințele războiului din vecinătatea noastră și problemele cu care se confruntă migranții. Am folosit în acest sens proiectul„ ASAP – Accesarea de servicii, diseminarea de abordări și practici inovative în domeniul migrației” pus la dispoziție de asociația LOGS și Universitatea de Vest Timișoara. Proiectul a vizat mai multe obiective dintre care amintesc: distingerea dintre mai multe tipuri de migranți, înțelegerea motivelor migrației, înțelegerea problemelor cu care se confruntă migranții și refugiații din România, identificarea modalităților prin care putem ajuta migranții. Astfel, prin conștientizarea fenomenului migrației și cauzele acestuia, elevii vor invăța să manifeste empatie față de refugiați și vor înțelege că discriminarea acestora nu aduce beneficii și poate avea efecte negative pe termen lung. Astfel, prin vizionarea unor filmulețe din cadrul proiectului, elevii realizează ca nevoile migranților sunt numeroase, că este foarte greu să te integrezi intr-o țară străină datorită barierelor lingvistice, culturale, au putut afla cu ce probleme se confruntă elevii ucrainieni în școlile din România, cu ce probleme se confruntă studenții din alte tări in universitățile noastre. Migrația are cauze multiple, de la securitate, demografie și drepturile omului la sărăcie și schimbări climatice. Mulți dintre migranți dezvoltă tulburări psihice, anxietate, starea de sănătate se deteriorează, se izolează de societate, etc. Oamenii care invadează astăzi Europa o fac dintr-o necesitate, o fac pentru că în

țara lor este imposibil să mai trăiască, pentru copiii lor care merită să trăiască o viață mai bună, în liniște.

Elevii noștri au dat dovadă de empatie incă de la primele valuri de refugiați ucrainieni, donând produse de primă necesitate, imbrăcăminte, alimente pentru copiii ucrainieni. Empatizând cu nevoile altora vor deveni adulții responsabile de mîine.

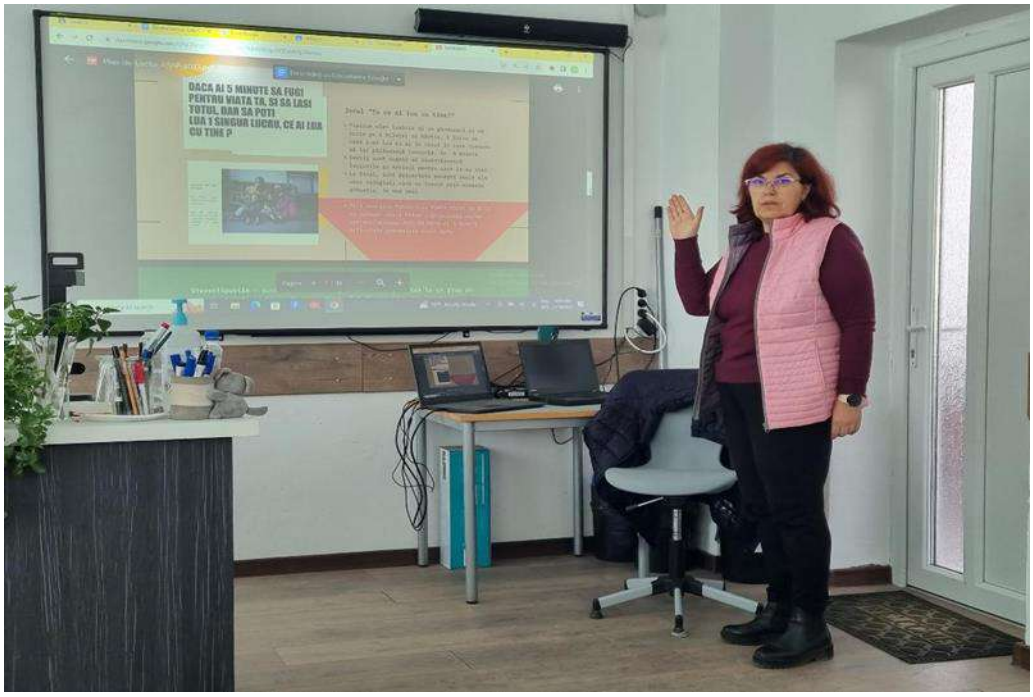

INCLUZIUNEA ELEVILOR CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

(ROLUL EDUCAȚIEI FIZICE ÎN PROCESUL DE INTEGRARE)

Cornea Maria

Școala Gimnazială Nr.10 Râmnicu Vâlcea, Vâlcea

Incluziunea este un concept frumos și generos. Îndeamnă la toleranță, la acceptarea diversității, mai mult chiar, la considerarea diferențelor interindividuale ca fiind valoroase. Ceea ce se trece cu vederea este că, de la teorie la practică, drumul este presărat cu o serie de dificultăți, nu insurmontabile, dar care trebuie luate în calcul dacă dorim implementarea reală – iar nu de formă – a acestui mod de a face educație.

„Deși pe plan internațional se fac eforturi de promovare a educaţiei primare pentru toţi copiii, în contextul implementării Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, respectiv cel referitor la Educaţia pentru TOŢI, totuşi, în ţările mai puţin dezvoltate, inclusiv în România, copiii cu dizabilităţi nu sunt prezenţi în acest proces. Cea mai importantă barieră în acest sens este reprezentată de prezenţa unui stereotip adânc înrădăcinat în mentalul colectiv social şi instituţional, care localizează problema în copil şi în limitările acestuia, societatea şi instituţiile fiind pentru moment incapabile să admită că „răspunsul" acestora la limitările copiilor cu dizabilități este cel care trebuie să se schimbe. Atitudinile negative bazate pe un mod de gândire tradițională acționează ca o barieră majoră la nivel social".

Atitudinile nu se schimbă, însă, prin Decret. Nu poți spune: de azi suntem toleranți, de azi valorizăm diferențele. De fapt, o poți spune, dar nu se va transforma în realitate.

În fapt, acești copii sunt priviți – de către societate, în general – ca fiind copii – problemă, care ar trebui instituționalizați sau, oricum, îndepărtați de ceilalți.

O parte a stereotipurilor care circulă sunt de înțeles. Orice stereotip are un rol funcțional – acela de a dicta ce avem de făcut într-o situație nefamiliară, pentru a cărei decodificare nu avem, suficiente date. Atunci suprageneralizăm, recurgem la prejudecăți:

- Copiii cu handicap trag clasa în jos
- Copiii cu CES perturbă pe ceilalți copii
- Copiii tipici vor învăța de la ei comportamente indezirabile

Aceasta este realitatea percepută prin ochii părinților de copii tipici. Ori, dacă așa stau lucrurile, pasul următor, firesc, va fi presiunea pusă pe cadrul didactic pentru îndepărtarea de la clasă a elementului perturbator.

În acest sens, în școli ar trebui realizate periodic întâlniri între cadre didactice, părinți și specialiști în sănătate mintală, pentru realizarea următoarelor obiective:

- Înțelegerea a ceea ce este dizabilitatea, dar și diversitatea acesteia.
- Explicarea principalelor caracteristici ale fiecăreia dintre condițiile dizabilitante
- Explicarea beneficiilor pe care copiii tipici le pot avea – în sensul achiziționării atitudinilor altruiste, a comportamentelor prosociale, de într-ajutorare, chiar a îmbunătățirii imaginii de sine ca urmare a acestui tip de experiențe
- Explicarea modului în care acești copii pot fi ajutați

Mai mult, special pentru cadrele didactice ar trebui gândite module de formare privind:

- tehnici de lucru specifice pentru copiii cu CES,
- modalități de predare adecvate condiției lor, căi de accesibilizare a curriculei
- modul de realizare a planului de educație individualizat

Pe lângă activităţile de intervenţie recuperatorie realizate de profesorii de sprijin, copiii cu CES ar trebui să beneficieze teoretic, și de alte servicii speciale: activităţi de recuperare fizică, consiliere şcolară, terapia tulburărilor de limbaj organizate de alţi specialişti: kinetoterapeuţi, medici, consilieri şcolari, psihologi, logopezi etc.

Așadar, în vederea realizării incluziunii, ar trebui să existe pe lângă profesorul de sprijin şi alte resurse umane alocate serviciilor educative specializate: consilier şcolar, logoped care colaborează cu profesorul de sprijin, contribuind la recuperarea diferitelor tipuri de deficienţe, psihologul, kinetoterapeutul, psihoterapeutul, ***profesorul de sport***.

Mijloacele folosite în educaţie fizică constituie ansamblul instrumentelor practice, materiale, ce sunt selectate şi adaptate pentru realizarea sarcinilor procesului de predare - învăţare – evaluare.

Aceste mijloace pot fi împărţite în:

- mijloace didactice specifice educaţiei fizice în care intră exerciţiul fizic considerat ca mijloc de bază;
- mijloace didactice ajutătoare reprezentate de materialele, aparatele, instalaţiile şi spaţiul de lucru fără de care eficienţa exerciţiului fizic este scăzută şi modalitatea de realizare limitată, redusă;
- mijloace nespecifice reprezentate de factorii naturali şi condiţii igienice.

În educaţia fizică, termenul de exerciţiu are un înţeles propriu. Este definit ca mijloc specific şi de bază al activităţii de educaţie fizică şi este format din acţiuni de mişcare efectuate în mod conştient, sistematic conform unor norme metodice bine precizate în scopul îndeplinirii obiectivelor educaţiei fizice şi antrenamentului sportiv .

Exercițiile fizice formează deprinderi psihosomatice specifice, simple, accesibile şi atractive, pe fondul unor solicitări fizice şi psihice, cu un deosebit caracter socio-educativ. Din aceste motive, sportul este considerat un important mijloc de recuperare și educare, care rezolvă pozitiv unele din obiectivele acesteia în mediul şcolar. Sportul, în general, datorită calităţilor sale formative, şi practicat în mod regulat și științific, contribuie la întărirea sănătăţii, la dezvoltarea multilaterală a capacităţilor psihice ,fizice și sociale la însuşirea unor deprinderi și abilități necesare formării unui individ independent.

Bibliografie:

Maria Mădălina Turza,(„*Izolați printre noi”*, Editura Rentrop & Straton,București, 2015).
Teză de Doctorat, autori Ec. Pătrășcan Gabriel – Jan și Prof. univ. dr. Negulescu C. Ioan, intitulată „Optimizarea educației incluzive a copiilor instituționalizați prin practicarea sportului adaptat”, UNEFS București.

INTEGRAREA COPIILOR CU CES

Prof.Inv.Primar COTOROIU MARIANA
Sc .Gim.IORGU RADU Barlad

Frumusețea omenirii constă în diversitatea etniilor de pe pământ, fiecare dintre acestea contribuind la patrimonial cultural mondial, cu specificul ei.

Fiecare copil este unic și își are propria sa valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Recunoașterea drepturilor egale pentru toți oamenii, în general și pentru toți copiii, în special, fără discriminare, subliniază faptul că nevoile fiecăruia sunt la fel de importante.

În Declarația Mondială asupra ,,Educației pentru toți", la articolul 3, se afirmă: ,,Nevoile școlare ale persoanelor deficiente/ cu handicap cer o atenție specială. Trebuie întreprinse măsuri pentru asigurarea accesului la educație fiecărei categorii de personae deficiente, ca parte integrantă a sistemului de învățământ".

În România sunt utilizate multe concepte referitoare la persoanele care fac obiectul educației speciale: deficiență, incapacitate, handicap, dizabilitate, cerințe educative speciale.

Cerințele educative speciale (CES) desemnează necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă (medicală, educațională etc.).

Integrarea școlară desemnează un proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective positive cu membrii grupului școlar (clasă) și de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare. Asimilarea de către copil a statutului de elev este rezultatul unor modificări interne în echilibrul dintre anumite dominante de personalitate cu consecințe în planul acțiunii sale.

Integrarea școlară a copiilor cu CES este o problemă stringentă care în ultimii ani a început să-și găsească rezolvarea și în țara noastră. O școală obișnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități primitoare și construiesc o societate incluzivă care oferă educație pentru toți copiii. Mai mult, asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc

eficiența, chiar și rentabilitatea sistemului de învățământ. Să nu uităm că și confortul psihologic oferit de mediu este determinant într-o evoluție a formării și dezvoltării personalității umane. Uităm adesea că ne naștem cu drepturi egale și că doar șansele nu sunt egale? Nu putem face abstracție de faptul că în țara noastră avem și copii instituționalizați. Important este să dorim să ne schimbăm atitudinea vis-à-vis de aceștia. Rolul nostru al tuturor este de a participa efectiv la schimbarea mentalității societății, oferind informații și practici ancorate în realitate. Trebuie să găsim diverse modalități de integrare socială a copiilor cu CES, pentru a diminua factorii care duc la o instabilitate emoțională, la un limbaj insuficient dezvoltat, la un comportament dificil.

Progresele înregistrate de psihologia şi pedagogia diferenţiată, perfecţionarea tehnicilor de cunoaştere a dezvoltării psihice a copiilor au permis să se distingă categorii mai nuanţate de copii în raport cu capacitatea lor de răspundere la exigenţele şcolare. În rândul acestora, alături de elevii cu CES integraţi individual, există şi elevi cu dificultăţi de învăţare, cu ritm lent de acumulare de achiziţii dar cu intelect normal. Confundaţi adesea cu elevii din prima categorie sunt nestimulaţi sau categorizaţi ca atare. Alternativă a învăţământului special, educaţia integrată permite acordarea serviciilor de sprijin pentru copiii cu posibilităţi reale de recuperare şi reintegrare, care altădată ar fi fost orientaţi către şcoala specială. Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acţionăm asupra diferitelor nivele de dezvoltare a personalităţii lor, şi anume: la nivel biologic, la nivel psihic, la nivel social.

Toți copiii sunt educabili și au dreptul la o formă de educație pe măsură. Guvernul și autoritățile locale sunt obligate să asigure condițiile necesare pentru educația tuturor copiilor. Reformele în educație iau în considerare și copiii cu dizabilități și/sau aflați în situații de risc.

Prezența în colectivul grupei a unor astfel de copii, solicită efort crescut din partea dascălului sub toate aspectele: pregătirea pentru lecții, pentru activități extrașcolare; atitudinea față de toți copiii grupei. Educatoarea trebuie să ofere copilului cu CES tratarea individuală de care are nevoie în toate etapele unei activități, pentru ca acesta să recupereze neajunsurile, să valorifice în mod compensatoriu potențialul sănătos, dar să nu neglijeze pe ceilalți copii din grupă. Intervenția educațională trebuie însoțită de atitudinea pozitivă a cadrelor didactice și a familiei față de copiii cu cerințe educative speciale.

Bibliografie:

- Alois, Gherguț, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – strategii diferențiate și inclusive în educație,* Editura Polirom, București, 2006
- ****Dezvoltarea practicilor inclusive în școli*, Ghid managerial, UNICEF, 1999
- ****Integrarea școlară a copilului cu dificultate/cu nevoi speciale* – Ghid pentru directorul de școală, Colecția CRIPS – Resurse pentru formare, 2002

INCLUZIUNEA ELEVILOR CU C.E.S.

AUTOR: PROFESOR NUȚI DAMIAN

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.128,SECTOR 5,BUCUREȘTI

Educația incluzivă reprezintă școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, compatibilitatea școlii cu nevoile acestor copii, participarea lor la activități educative, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor care stau in calea evolutiei elevilor.

Integrarea unui copil cu CES în învățământul de masă depinde în primul rând de familia acestuia. Mulți părinți refuză să admită că proprii lor copii ar avea probleme. Pentru a-i determina să înțeleagă deficiențele pe care le are copilul, cadrele didactice pot apela la consilierul școlar.

Pe parcursul activității mele de professor am întalnit câteva asfel de cazuri Ultimul dintre ele reprezinta situația unui elev cu probleme serioase si vizibile,cu părinți intelectuali care din diferite motive,rușine sau orgoliu nu recunosteau și nu admiteau existența problemelor copilului.

Pe de altaă parte ,in cadrul copiilor cu CES îi includem si pe copiii supradotați

Statul trebuie să își prețuiască valorile ,pentru că altfel,acest lucru va avea repercursiuni asupra societății. Sistemul de educaţie îi ignoră pe elevii care ar putea să reprezinte în viitor catalizatorul societății. La acest moment în România există foarte mulți (câteva sute de mii) de copii supradotaţi, adică acei elevi care au coeficientul de inteligenţă peste limită.

În preocuparile statului acesti elevi nu există,deci acesti copii nu își pot dezvolta abilitățile decât în puținele centre particulare care există.

De multe ori acești elevi socializeaza foarte puțin cu colegii lor pentru că nu prea au puncte comune ,orele sunt plictisitoare și de foarte multe ori nu sunt înțeleși nici de profesorii lor.

Și când nu există soluții ale statului ,de instituționalizare în centre speciale pentru performanță ,pentru evoluție,sclipirea , inteligența și spontaneitatea lor lor se pierde,și în cele din urmă ajung să fie neînţeleşi și foarte greu de recuperat,iar societatea are și ea de pierdut oameni valoroși.

Părinții și adulții din jurul acestor copii ,dupa identificarea situației,trebuie să se subordoneze nevoilor specific ale acestuia,creând un cadru propice pentru sănătatea socio-emoțională a acestora.

Şcoala incluzivă se referă la integrarea tuturor copiilor, indiferent de capacităţile şi competenţele de adaptare şi deci de învăţare, într-o formă de şcoală. Ea înseamnă preocuparea pentru ca fiecare copil să fie sprijinit și să dobândeascăcunoștințe,competențe,abilități,

deprinderi.

Părinții și cadrele didactice trebuie să observe cu atenție toate detaliile comportamentului elevului iar când sunt observate unele semne specifice, este necesara o evaluare făcută neapărat de un specialist și nu trebuie întârziată.

Fiecare copil este privit ca un participant activ la învăţare .Dar fiecare elev are un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică cu cei din familie și societate , un ritm personal de învățare, un mod de abordare a cerințelor ,nevoilor și problemelor sale , un context cultural căruia îi aparţine,de aceea trebuie tratat cu maximă de atenție.

Bibliografie

• Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.
• Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.
• Vrăjmaș, E. și alții (2005), ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005.
- https://eduform.snsh.ro/campanie-online/metode-de-lucru-pentru-elevii-cu-cerinte-educationale-speciale

„INIMI ÎMPREUNĂ VISEAZĂ”

Crina Manuela Dan, Şcoala Gimnazială,, Constantin Brâncoveanu” Satu Mare

Considerând şcoala ca principala instanţă de socializare a copilului, integrarea şcolară reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a copiilor, prin formarea unor conduite şi atitudini, a unor aptitudini şi calităţi favorabile acestui proces. Dascălii sunt garanţii ale acestor rigori, ale spiritului care veghează asupra diferenţelor, pentru a învăţa, a cunoaşte şi a înţelege ceea ce ne leagă, ceea ce ne face asemănători, ceea ce ne apropie. Deseori ne punem întrebarea cum îi putem stimula pe copii, cum îi putem motiva pentru a deveni cetăţeni responsabili şi creativi dacă nu tocmai prin calitatea relaţiei pedagogice. Școala trebuie să-și orienteze întregul demers educativ asupra elevului ca subiect dar şi ca partener în educaţie. Pentru profesori, este esenţial să creeze relaţii pozitive în interacţiunea dintre elevi, să favorizeze atât dezvoltarea persoanei cât şi a relaţiilor constructive în grup, pentru a trăi sentimentul propriei identităţi , dar și valorizarea socială a fiecăruia dintre ei.

Activitatea educativă extrașcolară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea elevilor în actul decizional în contextul respectării drepturilor omului și al asumării responsabilităților sociale. Este deosebit de importantă această simbioză între componenta cognitivă și cea comportamentală.

Educaţia prin activităţile extracurriculare urmăreşte identificarea şi cultivarea corespondenţei optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viaţă civilizat, precum şi stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Nu întâmplător, la vărsta copilăriei se deschide un nou orizont de cunoaștere, o dorință de a explora necunoscutul și de a visa.

Având drept scop promovarea relaţiilor pozitive cu cei din jur, a stării de bine, manifestarea interesului față de propria dezvoltare, formarea de atitudini, educarea sentimentului civic, ne- am propus să inițiem proiecte educaţionale pe care să le derulăm în parteneriat cu alte instituții de învățământ.

Proiectul educațional **”Inimi împreună visează”** vizează tocmai aceste deziderate ale învățământului românesc. Parteneriatul a pornit de la ideea că instituțiile colaboratoare au un fundament comun de acţiune şi un principiu al reciprocităţii, ceea ce ne-a permis să ne unim eforturile spre atingerea unui ţel comun.

Acest parteneriat **„INIMI ÎMPREUNĂ VISEAZĂ”** propune educarea sentimentului civic, a dragostei față de semeni, de incluziune socială a copiilor proveniți din medii defavorizate și a copiilor cu cerințe educative speciale, dar și de stimulare a încrederii în sine a elevilor.

Şcoala trebuie să fie într-un dialog permanent şi autentic cu societatea, străduindu-se să realizeze legături între nevoile educaţionale, resursele, disponibilităţile elevilor şi perspectivele de

dezvoltare a societăţii. În acest sens, colaborarea dintre elevii diferitelor şcoli nu este un proces spontan, ci este o activitate organizată, conştientă, susţinută, direcţionată spre problemele educative ale actualei generaţii.

Participarea unui număr impresionant de elevi (1300) și cadre didactice (43), chiar de la prima ediție, ne oferă convingerea că scopul proiectului a răspuns nevoilor tuturor actorilor implicați în derularea lui. Forma de organizare a permis fiecărui cadru didactic alegerea propriului partener, adecvat colectivului de elevi, pentru desfășurarea activităților. Strategiile cooperative, dar și activitățile pe care le-am propus, și-au demonstrat valoarea, facilitând învățarea, comunicarea și socializarea copiilor. Entuziasmul cu care s-au derulat activitățile ne determină să ne dorim să continuăm acest proiect și în anii viitori.

Voi exemplifica în ce a constat proiectul făcînd o prezentare succintă a activităților desfășurate de clasa pe care o conduc.

Activitatea 1: *„Ai grijă de visul meu''*

Elevii clasei a III-a A, de la Școala Gimnazială "Constantin Brâncoveanu", Satu Mare, s-au familiarizat cu drepturile copilului în cadrul orelor de Educație Civică. Prima activitate a proiectului a debutat cu vizionarea unui material despre povestea pakistanezei Malala Yousafzai, cea mai tânără laureată a premiului Nobel pentru pace. Copiii au aflat despre lupta acesteia, de la cel mai tânăr activist pentru drepturile fetelor la educație, până la îndeplinirea visului de a învăța. Aflând despre cruntele realități ale nerespectării drepturilor copiilor, despre greutățile pe care tânăra Malala le-a avut de înfruntat până la absolvirea Universității Oxford, dar și îndârjirea de care dă dovadă pentru combaterea discriminării fetelor, elevii mei au fost vizibil emoționați.

Tot povestea emoționantă și impresionantă a Malalei **Yousafzai** a fost cea care ne-a creat contextul pentru următoarea activitate desfășurată pe echipe, aceea de a realiza desene sugestive pentru respectarea drepturilor copiilor și acceptarea colegilor cu cerințe educaționale speciale sau pe cei proveniți din medii defavorizate.

Materialele utilizate se poate viziona aici:

https://www.twinkl.ro/resource/malala-yousafzai-prezentare-powerpoint-ro2-ec-5

https://www.youtube.com/watch?v=kYgX6LSSjsg

Activitatea 2 *" Inimi împreună visează!"*

A doua activitate propusă în proiect a presupus realizarea unui flashmob, alături de partenerii noștri, elevi la CȘEI, coordonați de doamna profesor Balla Loredana.

Adunați în curtea școlii, ne- am lăsat inimile să vibreze la unison. Bucuria de a ne afla împreună, speranța din sufletele tuturor dar și ritmurile antrenante ale piesei alese ("Magic in the air "), au făcut ca atmosfera să fie cu adevărat magică.

Activitatea 3*” Visul meu în gânduri și culoare”*

Activitatea a treia din proiect le-a oferit copiilor posibilitatea de a-și proiecta, prin intermediul cuvintelor și al culorilor, intențiile pentru viitor. Discuțiile au vizat identificarea resurselor personale și al mijloacelor necesare îndeplinirii obiectivelor propuse. Toți au înțeles că materializarea acestor visuri stă în mâinile lor. Implicarea, perseverența, ambiția, determinarea, efortul susținut constituie cheia ce poate deschide porțile spre viitorul dorit. Temele propuse in cadrul proiectului au abordat conținuturile într-o manieră interdisciplinară, transdisciplinară și transcurriculară favorizând astfel implicarea activă a elevului în procesul de învățare, valorificându-i cunoștințele, priceperile, deprinderile însușite atât în cadru formal, cât și nonformal și informal.

Prin activitățile desfășurate, copiii și-au dezvoltat competențele de comunicare, competențele social- civice, competențele de a învăța să înveți, spiritul de inițiativă, sensibilizare și exprimare culturală.

Impactul deosebit asupra copiilor a situat acest proiect educațional în topul preferințelor activităților extracurriculare desfășurate, așa cum reiese din chestionarele de feed-back aplicate.

Activităţile din cadrul acestui parteneriat, care promovează incluziunea și nonformalul impetuos necesare în activitățile didactice, au întregit activitatea educativă a şcolii, aducând plus-valoare la nivelul informațional al elevilor şi completând condiţiile concrete ale educaţiei acestora.

Bibliografie:

1.Ungureanu,D., Educația integrată și școala incluzivă, Editura de Vest,Timișoara, 2000;

2. Vrăşmaş, T., „Şcoala şi educaţia pentru toţi”, Ed. Miniped, Bucureşti. 2004

3. Vrăşmaş, T., Învăţământul integrat şi/sau inclusiv, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001;

4. http://www.educatiefaradiscriminare.ro/wp-content/uploads/2016/06/manual-Amnesty-despre-HR-friendly-school.pdf

Incluziunea în Educație: Calea către Oportunitate și Înțelegere

Prof. înv. preșcolar Dediu Otilia-Crina

G.P.N. Schitu Stavnic

„Bunul profesor înțelege că educația nu este umplerea unui vas, ci aprinderea unei flăcări.” - William Butler Yeats

Educația incluzivă implică un proces continuu de îmbunătățire a instituției școlare, optimizarea utilizării resurselor disponibile și mobilizarea comunității pentru a sprijini participarea tuturor elevilor dintr-o comunitate în care este implementată.

În călătoria noastră prin universul educației, ne confruntăm cu diversitatea ca un dar prețios. Copiii, acești mici exploratori, ne provoacă mereu să găsim soluții inovatoare pentru a răspunde nevoilor lor unice. Fiecare întrebare și fiecare provocare devin o oportunitate de a descoperi mai multe despre cum putem crea un mediu de învățare care să includă toți copiii.

Educația incluzivă nu este doar un concept, ci o realitate pe care o construim împreună. Adepții acestei viziuni transformă experiențele în practici integrate și incluzive. Totul pornește de la un cadru legislativ flexibil, continuând cu angajamentul cadrelor didactice și sprijinul comunității. Prin aceasta, se conturează un peisaj educațional în care fiecare copil, indiferent de abilitățile sale, se simte valorizat și apreciat.

Învățământul incluziv cuprinde aspecte semnificative în ceea ce privește legislația și administrarea, pedagogia și interacțiunile sociale. Din perspectiva legislativă și administrativă, acesta presupune integrarea copiilor cu cerințe speciale în cadrul sistemului național de învățământ. În dimensiunea pedagogică, accentul se pune pe adaptarea condițiilor de învățare pentru acești elevi într-un mod care să corespundă cu ceilalți. În sfera socială, se evidențiază importanța relațiilor interpersonale dintre elevi, generând beneficii extinse pentru întreaga comunitate școlară.

Transformarea școlii într-un tărâm al incluziunii nu este doar o schimbare de practici, ci o schimbare de paradigmă. Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, exploatarea resurselor existente și implicarea comunității pentru a susține participarea tuturor elevilor dintr-o comunitate. Aceasta constituie un apel la acțiune în vederea

edificării unor instituții școlare care să furnizeze un cadru propice pentru toți elevii, independent de particularitățile lor, cu scopul de a încuraja participarea și incluziunea educațională. Pentru a atinge cu adevărat o școală incluzivă, pregătirea instituției este crucială. Se necesită condiții materiale adecvate, un curriculum adaptat, profesori instruiți și deschiși către diversitate, precum și implicarea părinților și a comunității în întregul proces educațional. Şcoala incluzivă facilitează accesul tuturor la o educaţie de calitate prin: • ameliorarea şi flexibilizarea curriculum-ului; • utilizarea unor metodologii de predare – învăţare – evaluare centrate pe elev; • implicarea comunităţii în viaţa şcolară; • formarea cadrelor didactice din perspectiva valorilor educaţiei incluzive; • oferirea de servicii educaţionale conform principiului „resursa urmează copilul”; • programe de tip „A doua şansă“ dedicate persoanelor care au abandonat şcoala sau nu au frecventat niciodată învăţământul obligatoriu; • îmbunătăţirea atitudinilor adulţilor şi copiilor faţă de diversitatea culturală, umană şi etnică dintr-o comunitate.

Provocările și dimensiunile educației incluzive nu sunt doar teoretice, ci se reflectă în practică. Se pune accentul pe centrarea pe copil, crearea unei școli deschise, democratice și echitabile, capabile să răspundă diversității umane. Școala incluzivă devine astfel o forță de schimbare, eliminând barierele și promovând egalitatea de șanse pentru toți copiii. Comunicarea devine esențială în acest context, implicând metode active-participative și învățare prin cooperare. Cadrele didactice devin ghizi în călătoria de descoperire a fiecărui copil, respectând și valorizând diversitatea. Această călătorie nu este doar despre a face față provocărilor, ci și despre a le transforma în oportunități de creștere și învățare pentru fiecare copil, indiferent de nevoile sale speciale. Este un apel la schimbare, la deschidere și la construirea unei societăți incluzive, unde fiecare copil strălucește în lumina cunoașterii. Prin eforturi comune, descoperim că diversitatea nu este doar un element decorativ, ci motorul unei educații adevărat incluzivă.

Bibliografie:

1. Andruszkiewcz, M. , Prenton, K., „Educaţia incluzivă. Concepte, politici şi activităţi în şcoala incluzivă” –Ghid pentru cadrele didactice, Proiect Phare 2003, Bucureşti , 2006.

2. Ungureanu, Dorel, Educaţia integrată şi şcoala inclusivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000.

3. Vrăşmaş, Traian, Învăţământul integrat şi /sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ, O NECESITATE

Daniel Cosmin Deiak, Şcoala Gimnazială Frata
Maria Adela Reti , Şcoala Gimnazială Căşeiu

Lumea contemporană este tot mai dinamică, influenţând politicul, economicul, socialul. Printre primele sectoare sociale afectate de aceste schimbări de durată a fost şi rămâne învăţământul, îndeosebi cel pentru copiii cu cerinţe educative speciale – o problemă cronică a sistemului educaţional, care nu poate răspunde exigenţelor speciale din motive obiective şi subiective.

Educaţia este un drept fundamental al omului (toţi copiii trebuie să aibă dreptul la o educaţie gratuită şi de calitate) ce permite fiecăruia să dobândească cunoştinţele necesare pentru a înţelege lumea de astăzi şi pentru a putea participa în mod activ la aceasta. Ea contribuie la păstrarea valorilor, stă la baza învăţării de-a lungul vieţii, creează încredere, te face mai independent şi totodată conştient de drepturile şi posibilităţile proprii. Şcoala incluzivă este maximal cuprinzătoare în ceea ce priveşte diversitatea elevilor ei, mergând de la deficienţii cu cele mai severe probleme, acceptând fără rezerve şi indivizii cu deficienţe comportamentale oricât de grave, ajungând până la a include în procesul instructiv-educativ, şi elevii supradotaţi, pe care îi valorizează în consecinţă, ceea ce nu face şcoala integrată.

Şcoala incluzivă este total incompatibilă cu şcoala specială, pe care practic o dezafectează, nemaifiind posibilă coexistenţa, cu atât mai mult colaborarea cu aceasta, cum se întâmpla cu şcoala integrată, încă dispusă la asemenea concesii. Integrarea consta în asimilarea copilului în cadrul invățământului general, proces prin care se adapteaza scolii, în timp ce aceasta rămână în mare parte neschimbata, incluziunea presupunând ca sistemul educational să se schimbe și să se adapteze nevoilor copiilor. Tot despre integrare în școală și în societate :,,Integrarea este un proces complex ce include un “ansamblu de măsuri care se aplică diverselor categorii de populație și urmărește înlăturarea segregării sub toate formele’’(UNESCO, 1988) ’’; iar referindu-ne la copii

integrarea școlară face referire la :,,includerea acestora în unități școlare de masă sau în moduri de organizare cât mai apropiate de acestea''.

Privind incluziunea este bine să accentuăm faptul că vorbim de un proces, şi nu de un fapt. Această trecere a societăţii în general şi a şcolii în special către acceptarea diversităţii şi educaţiei incluzive este o procesualitate, nu se poate întâmpla peste noapte. Din acest motiv este important să privim şi la mecanismele prin care acest proces este facilitat sau din contră, întâmpină rezistenţe din partea actorilor câmpului social/ educaţional. Principiul fundamental al școlii incluzive este acela ca toți copiii trebuie sa învețe împreuna.

Școala incluzivă trebuie să recunoască și să acționeze la diversele cerințe ale elevilor și să armonizeze ritmuri și stiluri diferite de învățare asigurând astfel o educație de calitate pentru toți. Pentru a putea avea o educație de calitate în școala incluzivă trebuie să ținem cont de următoarele aspecte: ,,adaptarea curriculare, flexibilizarea unor conținuturi, utilizarea în actul de predare-învățare a unor metode preponderent activ-participative, programe de intervenție și servicii de suport educațional'', iar în final pregătirea unei planificări pentru elevii cu CES, demarate de către profesori.

Conceptul central al educaţiei incluzive este ideea de dizabilitate, ideea de cerinţe educaţionale speciale, şi chiar cea de handicap. Toate aceste idei se referă în esenţă la situaţia în care un individ prezintă afecţiuni ale uneia sau a mai multor funcţii esenţiale pentru funcţionarea normală, ca membru al comunităţii în care trăieşte. Această afectare este de natură să diminueze libertatea de mişcare, de expresie sau de acţiune a persoanei.

Din această introducere succintă se observă apariţia unui alt concept – acela de stare normală a unui individ în cadrul unei comunităţi.

Pentru a circumscrie corect şi larg acest domeniu al educaţiei incluzive este important să definim şi să înţelegem relaţia existentă între deficienţă - incapacitate – handicap. De asemenea în această relaţie de interdependenţă continuă se impun termeni ca: „cerinţă educativă specială", „educaţie specială", „reabilitare", „abilitare - reabilitare", „recuperare", „educaţie şi şcoală incluzivă", „normalizare", „normalitate şi anormalitate".

Persoana cu dizabilităţi este persoana care prezintă o serie de deficienţe de natură: intelectuală, senzorială, fizică, psihică, comportamentală sau de limbaj precum şi

persoanele aflate în situaţii de risc datorită mediului în care trăiesc, resurse insuficiente de subzistenţă sau prezintă boli cronice degenerative care afectează integritatea lor: biologică, fiziologică sau psihologică.

Pot fi distinse două modele ale deficienţei: unul medical şi unul social. Modelul medical tratează problemele întâlnite de către persoanele cu deficienţe ca fiind consecinţă directă a bolii sau accidentării lor. Modelul social priveşte deficienţa ca un efect al limitărilor resimţite de către persoanele la care ea se manifestă, cum ar fi: pierdere individuală, acces dificil în clădiri publice, mijloace de transport necorespunzătoare, izolare în educaţie, soluţii pe piaţa muncii care-i exclud pe cei cu deficienţe etc.

Educaţia incluzivă are la bază câteva principii esenţiale:

- ✓ fiecare elev are dreptul inerent la educaţie pe baza egalităţii şanselor;
- ✓ nici un elev nu poate fi exclus din educaţie sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, sex, limbaj, etnie, dizabilităţi, etc.;
- ✓ toţi elevii pot să înveţe şi să beneficieze de pe urma educaţiei;
- ✓ şcoala se adaptează la nevoile elevilor, nu elevii se adaptează la nevoile şcolii;
- ✓ diferenţele individuale între elevi constitue o sursă de bogăţie şi difersitate, nicidecum o problemă.

Educaţia incluzivă (după definiţia dată de UNESCO) este un mod de educaţie adaptat la şi individualizat în funcţie de nevoile tuturor copiilor în cadrul grupurilor şi claselor echivalente ca vârstă, în care se regăsesc copii cu nevoi, capacităţi şi nivele de competenţă foarte diferite.

Prin educaţia incluzivă este oferit suport - în cadrul şcolilor de masă şi al claselor normale - copiilor cu dificultăţi de învăţare, indiferent de originea lor socială sau de tulburările pe care le prezintă, acceptaţi alături de colegii lor "normali".

Educaţia incluzivă este o mişcare mondială bazată pe drepturile umane de bază,. Conform principiilor drepturilor omului, fiecare copil, indiferent de apartenenţa sa sau de nivelul de dezvoltare a capacităţilor sale, are dreptul la o educaţie de bună calitate, care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităţilor sale cognitive şi de integrare socială. Diferenţierea şcolară pe baza apartenenţei la o anumita categorie socială sau a nivelului de dezvoltare individuală este nedreaptă şi nu justifică excluderea din şcoala de masă. Al doilea argument care susţine necesitatea mişcării integraţioniste este acela că

şcoala de masă este cea care asigură mediul, precum şi nivelul de calitate cel mai propice învăţământului şi însuşirii aptitudinilor sociale şi cognitive.

Şcoala va reuşi să răspundă cerinţelor speciale de educaţie ale copiilor aflaţi în dificultate şi nevoilor de educaţie ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne şi cu sprijinul tuturor.

Dacă dorim să intervenim în favoarea copiilor, trebuie să le oferim tuturor o educaţie de calitate şi, în mod deosebit, celor cu cerinţe educative speciale: o educaţie de calitate pentru toţi într-o şcoală pentru toţi.

Bibliografie

Adler, A., (1995), *P*sihologia şcolarului greu educabil, Editura IRI, Bucureşti

Ainscow, M., (1999), Dezvoltarea practicilor incluzive în şcoli, Editura Bucureşti

Creţu, C., (1998), Curriculum diferenţiat şi personalizat – Ghid metodologic pentru învăţătorii, profesorii şi părinţii copiilor cu disponibilităţi aptitudinale înalte, Editura Polirom, Iaşi

Creţu, C., (1998), Conţinuturile procesului de învăţământ – componentă a curriculumului în *Psihopedagogie pentru examenele de definitiva*re şi grade didactice, coord. C. Cucoş, Editura Polirom, Iaşi Dumitrana, M., (1998), Copilul instituţionalizat, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti.

Miftode, V. (coord.), „Dimensiuni ale asistentei sociale: forme si strategii de protectie a grupurilor defavorizate”, Botosani, Eidos, 1995;

Roșcan Adrian, Timiș Vasile, Hagău Gligor, Educaţie şi formare în contextul provocării lumii contemporane, Editura Argonaut : Limes, Cluj-Napoca, 2016

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN CONTEXT INTERNAŢIONAL

Prof. Dima Elena Cristina
Liceul Tehnologic ,,Radu Negru,, Galați

Adaptarea la permanentele cerințe schimbătoare ale unei lumi care evoluează rapid, care necesită abordări multiple ale fenomenelor naturale și/ sau sociale și care impune adoptarea de strategii eficiente în vederea atingerii tuturor obiectivelor sale, presupune implicarea activă a întregii societăți pentru a pune în centrul preocupărilor sale *OMUL*.

Printre atributele acestei societăți se pot enumera: schimbarea, transformarea, egalitatea șanselor, continua formare, cooperarea, evoluția tehnologiei, preocuparea pentru oameni și pentru nevoile lor în ceea ce privește dezvoltarea, integrarea și inovarea.

Incluziunea în educație implică următoarele:

- Egalitate în aprecierea tuturor elevilor și membrilor personalului.
- Sporirea gradului de participare a elevilor la/ în și reducerea gradului de excludere a acestora din mediile culturale, curriculum și din comunitate.
- Restructurarea mediului cultural, a politicilor și practicilor din școli, astfel încât să răspundă gradului de diversitate a elevilor din localitatea respectivă.
- Reducerea obstacolelor care împiedică actul de învățare și participarea tuturor elevilor, nu doar a celor cu deficiențe sau care intră în categoria celor cu "nevoi educaționale speciale".
- Învățăminte de pe urma încercărilor de a depăși obstacolele care stau în calea accesului și participării anumitor elevi, în vederea introducerii unor schimbări în beneficiul elevilor, în general.
- Perceperea diferențelor dintre elevi ca fiind resurse prin care se poate sprijini actul de învățare, mai degrabă decât probleme de depășit.
- Recunoașterea dreptului pe care îl are fiecare elev la educație în propria localitate.
- Îmbunătățirea condiției școlilor în beneficiul personalului și al elevilor.
- Întărirea rolului pe care îl are școala în dezvoltarea comunității și a valorilor, cat și în sporirea realizărilor.

Elementul central al societății, element care poate contribui în mod valoros și radical la evoluția tuturor elementelor componente ale societății este EDUCAŢIA.

Educația incluzivă este un proces complex, de durată care necesită analize, schimbări și construcții continue pentru a realiza politici și practici incluzive și a asigura bazele unei culturi incluzive.

Educația incluzivă a apărut ca o reacție firească a societății la obligația acesteia de a asigura cadrul necesar și condițiile impuse de specificul educației persoanelor cu cerințe educative speciale. Bogăția spirituală a lumii contemporane rezidă tocmai din respectul și valorizarea tuturor indivizilor,

pentru că lumea modernă acceptă faptul că fiecare individ este o dimensiune care îmbogățește și potențează, împreuna cu celelalte experiențe, lumea de azi.

Educația incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor și mentalităților, dar și a politicilor și practicilor de excludere și segregare. Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educației și dezvoltării lor.

Educația de bună calitate reprezintă un DREPT fundamental al omului și copiii au dreptul la educație generală, iar modelul incluziunii socio-educaționale are la bază acest drept, înglobat în dreptul internațional. Fiecare copil, indiferent de apartenență sau de nivelul de dezvoltare a capacităților sale, are dreptul la o educație de bună calitate care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităților sale cognitive și de integrare socială.

Fiecare copil este înțeles ca un participant activ la învățare și predare și pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învățării și dezvoltării o experiență, un stil de învățare, un model social, o interacțiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparține.

Conceptul de „educație pentru toți" a fost lansat în 1990 în Tailanda la Conferința Internațională a Ministerului Educației, iar în 1994 la Salamanca, în Spania, s-au lansat dimensiunile educației pentru toți care constau în calitatea actului educațional și acces pentru toți copiii: „ Școlile trebuie să primească toți copiii, fără nici o deosebire privind condițiile lor fizice, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă și la copiii cu dizabilități sau talentați, copiii străzii și copiii care muncesc, copii din populații îndepărtate sau nomade, copii aparținând minorităților lingvistice si etnice… "

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toți elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferențiat. Educația diferențiată vizează adaptarea activității de instruire la posibilitățile diferite ale elevilor, la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educația copiilor cu cerințe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferențiat, să fie adaptată particularităților elevilor.

Caracterul integrat al învățământului ne pune în situației în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obișnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situația copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situația clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înțelegere reciprocă, o existență socială normală a copiilor, în ciuda diferențelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înțeles și acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate

aduce vieții de grup. Această normalizare a relațiilor este benefică și pentru ceilalți elevi, care învață să respecte dreptul la diferență, sa fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăți în viață.

Procesul de integrare educațională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenție individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalități eficiente de adaptare curriculară joacă rolul esențial.

Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învățământ după posibilitățile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-și adapteze metodele pedagogice în consecință.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparențelor nu au timp să aștepte: dacă sunt lăsați să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranță de suferit.

Bibliografie:

1. A. Ghergut, *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, 2005
2. Dasen P., Peregaux C, *Educația interculturală. Experiențe, politici, strategii*, Polirom, Iași 1999
3. Doise W., Deschamps J.C., Mugny, G - *Psihologie socială experimentală*, Polirom, Iași 1996

ABORDAREA DIFICULTĂŢILOR DE ÎNVĂŢARE

Prof. Dinuţă Camelia , Şcoala Gimnazială „Al. Ştefulescu”, Târgu Jiu

Copiii cu dificultăţi de învăţare au nevoie de organizarea învăţării în funcţie de cerinţele lor educative.

Acest tip de problematică cere educatorilor şi profesorilor în primul rând următoarele acţiuni complexe care se referă la întreaga clasă, deci la toţi copiii:

1.cunoaşterea copiilor a particularităţilor lor şi a diferenţelor dintre ei;

2.individualizarea învăţării;

3.folosirea strategiilor flexibile şi deschise;

4.amenajarea corespunzătoare a mediului educaţional (ambientului) în aşa fel încât el să devină factor de intervenţie în învăţare.

Există o serie de cerinţe generale faţă de organizarea predării şi învăţării în clasa obişnuită în care se întâlnesc copii cu dificultăţi de învăţare:

- aceşti copii au nevoie de o învăţare multisenzorială explicită care să-i facă să avanseze
- copii cu dificultăţi de învăţare au nevoie de iniţiere adecvată în lectură şi scriere.
- elevii cu dificultăţi de învăţare au nevoie de profesori care înţeleg modul lor de învăţare, se pot adapta ritmului acestora şi îi pot orienta să-si depăşească dificultăţile fără a-i desconsidera.

Atitudinea şi acţiunea profesorului faţă de elevii cu dificultăţi de învăţare este determinată de înţelegerea următoarei teze fundamentale domeniului în discuţie: fiecare elev este unic şi are valoare sa indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învăţare şcolară. Învăţarea este şi ea unică la fiecare elev, în funcţie de: stilul, ritmul, nivelul său de învăţare şi dezvoltare, caracteristicile şi particularităţile sale, aptitudinile, aşteptările, experienţa sa anterioară.

Elevul vine la şcoală cu un anumit stil de învăţare, propriu experienţei sale anterioare. Acest stil poate să nu fie cel mai eficient pentru el. Rolul profesorului este de a identifica stilul eficient, care se potriveşte cel mai bine elevului şi să-l sprijine să-l folosească. El poate realiza acest lucru ţinând cont de faptul că reţinem acele informaţii care au o relevanţă afectivă şi reuşesc să ne suscite atenţia. Pe de altă parte, deprinderile deja formate trebuiesc sparte şi este nevoie de construirea altor deprinderi. Efortul este mai mic în memorarea unor evenimente care prezintă importanţă pentru subiect.

STRATEGIILE INCLUZIVE ALE ÎNVĂŢĂRII-PREDĂRII

Gordon Porter, preşedintele mişcării în favoarea incluziunii, Inclusion International, menţiona la Conferinţa de la Edmonton (Canada): „Am văzut suficiente dovezi ca să pot spune că şcolile se pot schimba şi pot face activităţi incluzive.”

Pentru a rezolva diferitele probleme de învăţare pe care le întâlneşte învăţarea didactică trebuie antrenată perfecţionarea şcolii, a profesorului şi parteneriatul educaţional cu familia şi comunitatea.

Profesorii trebuie să pornească în rezolvarea problemelor din clasă de la următoarele acţiuni care determină maniera incluzivă:

Legat de elev:

- cunoaşterea individualităţii în mod global şi pe anumite componente care dovedesc nevoia de intervenţie;
- detectarea ariilor de dificultate în special când acestea sunt intermitente sau temporale.

Legat de grup

- cunoaşterea relaţiilor din clasa sa;
- folosirea tehnicilor de negociere, cooperare, colaborare, comunicare, etc, în activităţile de grup;

Legat de propria sa persoană:

- să-şi folosească experienţa într-un mod reflexiv şi empatic;
- să folosească colaborarea cu ceilalţi profesori şi cu managerul şcolii;
- să se informeze permanent de practici şi teorii noi pe care să aibă dorinţe şi motivaţia de a le implementa în activităţile sale.

Strategiile incluzive de învăţare.

1.prevenirea situaţiilor de inadaptare;

2.tratarea dificultăţilor şi tulburărilor de învăţare în mediul şcolar

Observaţiile la nivel de clasă confirmă faptul că nu toţi copiii pot face faţă în mod susţinut şi performant cerinţelor şcolare, dar că, în acelaşi timp, folosind metodele potrivite de predare – învăţare – evaluare şi respectând ritmul propriu al fiecărui copil, toţi elevii pot înregistra progrese şcolare, uneori acestea fiind remarcabile faţă de aşteptările iniţiale.

Cadrele didactice implicate în educaţia incluzivă pun accentul pe dezvoltarea de activităţi care comportă lucrul în echipă şi cooperarea, pe respectarea identităţii culturale a fiecărui copil în parte şi pe monitorizarea constantă a eficacităţii activităţilor de predare – învăţare – evaluare la nivelul fiecărui copil. Principiul egalităţii de şanse reprezintă conceptul de bază al şcolii incluzive, prin aplicarea căruia aceasta contribuie la anularea diferenţelor de valorizare bazate pe criterii subiective, de ordin etnic sau social. Incluziunea la nivel şcolar se realizează prin respectarea şi valorizarea diferenţelor socio-culturale existente în rândul elevilor.

Construirea unei imagini pozitive despre sine este o altă nevoie a copiilor cu dificultăţi de învăţare. Aceasta se poate realiza pe fondul unor activităţi de grup orientate spre valorizarea posibilităţilor fiecăruia şi pe un sistem de relaţii pozitive între profesor şi elev şi între elevi. Relaţiile respective trebuie să ofere încredere reciprocă, împărtăşirea emoţiilor,sentimentelor, preocupărilor.

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ȘI DIVERSITATE

Introducere:

Educația incluzivă și diversitatea reprezintă două concepte fundamentale în evoluția sistemelor de învățământ din întreaga lume. Într-o societate tot mai complexă și diversă, accentul pe asigurarea accesului la educație pentru toți elevii devine crucial. Aceste două principii, educația incluzivă și diversitatea, nu sunt doar concepte abstracte, ci și principii care stau la baza unui sistem educațional echitabil și eficient.

Educația Incluzivă:

Definirea conceptului: Educația incluzivă presupune o abordare care promovează participarea și succesul tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor individuale sau nevoi speciale.

Beneficiile educației incluzive: Aceasta nu numai că crește accesul la educație pentru elevii cu nevoi speciale, dar și îmbunătățește mediul de învățare pentru toți elevii, promovând înțelegerea, respectul și empatia.

Diversitatea în Educație:

Rolul diversității: Diversitatea înseamnă aducerea împreună a elevilor din medii sociale, culturale și economice variate.

Contribuția la învățare: O clasă diversă oferă oportunitatea de a învăța de la experiențele diferite ale colegilor, promovând gândirea critică și creativă.

Deschiderea către Diversitate:

Promovarea mentalității deschise: Educatorii joacă un rol esențial în promovarea unei mentalități deschise și tolerante în rândul elevilor.

Formare pentru profesori: Formarea cadrelor didactice în privința gestionării diversității și a adaptării metodelor de predare la nevoile individuale este esențială.

Concluzie:

Educația incluzivă și diversitatea nu sunt doar obiective ideale, ci pietre de temelie pentru un sistem educațional care să pregătească elevii pentru o lume în continuă schimbare. Prin adoptarea acestor principii, societatea investește în viitorul său, oferind fiecărui individ șanse egale de dezvoltare și succes.

Educație Incluzivă și Diversitate: Promovarea Oportunităților Egale în Învățământ

Introducere

Educația inclusivă și diversitatea sunt două concepte fundamentale în domeniul educației care își găsesc rădăcinile în principiul egalității de șanse și respectul pentru toate formele de diferență umană. În acest articol ne propunem să explorăm relația dintre aceste două concepte, să analizăm importanța lor și să evidențiem modurile în care educația inclusivă poate contribui la promovarea oportunităților egale în învățământ.

. Diversitatea în Educație

Diversitatea este un aspect fundamental al societății noastre contemporane. Ea se manifestă în multiple forme, cum ar fi etnicitatea, religia, orientarea sexuală, vârsta, abilitățile și dizabilitățile, contextul socio-economic, și multe altele. Această diversitate reprezintă un aspect pozitiv, deoarece aduce cu ea o bogăție de experiențe, perspective și talente în societate.

În cadrul sistemului educațional, diversitatea se reflectă în populația școlară, care cuprinde elevi cu nevoi speciale, de diverse origini etnice și culturale, cu o gamă largă de aptitudini și abilități. Este important ca sistemul educațional să fie pregătit să abordeze această diversitate și să ofere oportunități egale tuturor elevilor.

. Educația Incluzivă

Educația inclusivă este un concept cheie în abordarea diversității în sistemul educațional. Ea promovează ideea că toți elevii, indiferent de diferențele lor, au dreptul la o educație de calitate care să le dezvolte potențialul maxim. Educația inclusivă presupune adaptarea și personalizarea procesului de învățare pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev.Un aspect esențial al educației inclusive este eliminarea barierelor care pot exista în sistemul educațional și crearea unui mediu de învățare deschis și receptiv. Aceasta implică implementarea unor strategii și practici educaționale care să ofere sprijin și asistență elevilor cu nevoi speciale, precum și celorlalți elevi care pot fi marginalizați sau excluși din diverse motive.

. Promovarea Oportunităților Egale

Prin promovarea educației inclusive, se urmărește asigurarea oportunităților egale în învățământ. Acest lucru este crucial pentru a contracara inegalitățile sociale și pentru a permite fiecărui individ să-și atingă potențialul maxim.

Oportunitățile egale în învățământ nu înseamnă doar accesul la școală, ci și un mediu de învățare care să fie adaptat la nevoile individuale ale fiecărui elev.

Educația inclusivă oferă un cadru prin care se pot dezvolta abilitățile sociale ale elevilor, inclusiv toleranța, empatia și respectul față de diferențe. Într-un mediu educațional inclusiv, elevii învață să aprecieze diversitatea și să colaboreze cu persoane din medii variate, ceea ce contribuie la formarea unor cetățeni mai toleranți și mai deschiși.

. Încheiere

Educația inclusivă și diversitatea reprezintă aspecte fundamentale ale sistemului educațional care contribuie la promovarea oportunităților egale în învățământ. Prin abordarea diversității cu respect și prin implementarea principiilor educației inclusive, putem crea un mediu educațional în care toți elevii să poată învăța și să-și dezvolte potențialul în mod egal.Pentru a atinge acest obiectiv, este necesară o implicare susținută a factorilor educaționali, a comunității și a societății în ansamblu. Numai printr-o abordare holistică și cooperativă putem crea un sistem educațional care să ofere oportunități egale pentru toți elevii și să promoveze valori de respect, toleranță și diversitate în societate.

NOILE TENDINȚE DIGITALE UTILIZATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Maria Liana Drăgan
Școala Gimnazială „Teodor Murășanu”, Turda

Între tehnologiile actuale și educație există o relație strânsă, de inter-determinare și potențare reciprocă: avansul tehnologic este o consecință (și) a forței și amplitudinii educației, dar și educația își subsumează într-un mod specific aceste beneficii. Orice proces educațional este atent la componenta tehnică nu numai printr-o pregătire a educabililor în această direcție, dar și prin exploatarea valențelor tehnologice în profitul formării. Din perspectivă procesuală, educația antrenează și o serie de elemente concret-materiale care sunt convertite în factori educaționali ce induc reușită și calitate prin simpla lor uzanță. Din acest punct de vedere, educația și-a subsumat în scopuri specifice orice avans tehnic, această pistă fiind una dintre cheile reușitei în planul formării. Cum era de așteptat, noile mijloace de informare și comunicare nu puteau să fie ocolite, mai ales că există o apropiere ființială între cele două universuri, educația bazându-se și antrenând comunicare, iar comunicarea presupunând și angajament formativ.

Tehnologiile de informare și comunicare actuale construiesc un nou referențial al învățării, cel vehiculat sau „creat” de către lumea virtuală. Acesta nu-i mai puțin important decât conținuturile clasice, multe dintre acestea fiind „dublate” de variante virtuale. Picturile dintr-un mare muzeu pot fi explorate la fața locului, dar pot fi și „inspectate”, din multiple perspective, de la distanță, prin intermediul internetului. Ambele variante induc diferite tipuri de reprezentări sau de experiențe cu conotație formativă care se completează dar se și stimulează reciproc.

Lumea exterioară se tehnicizează și se artificializează într-un ritm foarte rapid, iar școala, într-o anumită măsură, trebuie să țină pasul cu această dinamică. Până la un punct, ea este nevoită să le absoarbă și să le folosească în profitul propriu. În același timp, ea trebuie să conserve și zone de naturalitate, să ocazioneze elevilor cunoașterea directă prin observarea lumii reale, să creeze situație de acțiune și inter-relaționare normale (prin exersarea manevrabilității, prin operarea directă cu obiectelor, prin stimularea unor deprinderi psihomotorii etc.). Ne întrebăm dacă nu cumva, la un moment dat, avându-se în vedere aceste evoluții, școala va fi nevoită să prezerve sau să creeze în mod intenționat „oaze” de normalitate, de situații „reale”, ca reacție „de apărare” în raport cu existența socio-tehnologică din ce în ce mai artificializată. Într-o lume din ce în ce mai informatizată educația pentru și prin performarea sau cunoașterea vieții reale poate dobândi noi semnificații!..

Este limpede ca educatia viitorului trebuie să țină pasul cu noile tehnologii. A pierde ritmul înseamna a avea un tineret pasiv, neimplicat în procesele transformarilor tehnologice.

Relația dintre tehnologie și educație devine din ce în ce mai dinamică. Pe de o parte, asistăm la o permanentă evoluție a suporturilor tehnice, la o înnoire de la o zi la alta, ceea ce obligă, din partea utilizatorilor la formarea de noi abilități, conduite, atitudini. Pe de altă parte, și gradul de absorbție sau de permisivitate a tehnicului în raport cu exigențele perimetrului educațional evoluează într-un ritm alert. Astfel încât, relația dintre cele două „dinamici” devine mult mai complexă. De multe ori se întâmplă ca unele inovații tehnice să intre ca atare în spațiul școlar, într-un mod „natural”, ingenuu (calculatorul, tableta, telefonul,camera de documente), alteori acestea sunt modelate încă de la bun început pentru o uzanță explicit didactică (vezi tabla interactivă, platformele educative virtuale etc.).

Figura 1.Camera de documente

Ce este o cameră de documente?

Camerele de documente sunt unele dintre cele mai inovatoare produse atunci când vine vorba de învățământul online și offline, fiind instrumente incredibil de utile care au ca rol principal implicarea în clasa a elevilor cu profesorii.

Până nu demult, singura opțiune de a prezenta documente la o conferință live era aceea de a te folosi de un proiector mare și greoi, pe care îl pregăteai cu mult timp înainte și care se întâmplă să mai dea și rateuri. Documentele trebuiau să fie special pregătite pentru a fi proiectate.

Astăzi, lucrurile sunt mult mai simple, iar o cameră de documente te poate ajuta sa ții prezentări vizuale și să obții imagini dintr-o foaie de hârtie în timp real, oferindu-vă astfel mai multă flexibilitate în prezentare datorită faptului că vă permite să adăugați material sau documente oricând doriți.

Camerele de documente reprezintă dispozitive de redare a imaginii în format digital care sunt utilizate pentru a reda obiecte 3D, pagini dintr-o carte, arta etc.

O cameră de documente mai poate fi utilizată și ca un visual presenter sau vizualizator, în clasă sau în ședințe, pentru lecții sau sesiuni de training online.

Utilizarea unei camere de documente

- Lecții online, unde profesorii pot reda hărți, grafice sau texte din carte în timp ce predau. Astfel, orice lecție interactivă cu elevii poate fi mai distractivă atunci când este redat vizual materialul sau pozele;
- Proiecte de știință sau disecții online, înregistrând video și făcând poze, cadre din proiect;
- Rezolvarea problemelor matematice. Elevii pot fi învățați de la distanță noțiuni de bază în matematică cum ar fi aritmetica, numărarea sau recunoașterea modelelor de rezolvare matematice;
- Demonstrații tehnologice pentru clase de matematică avansate;
- Revizuirea și discutarea rezultatelor la testele elevilor în timp real.

De ce alegem o camera de documente?

- Calitatea imaginii redate;
- Conectivitate;
- Portabilitate;
- Zoom;
- Împărțire ecran;
- Funcție scanner.

Concluzia este una singură și anume că o cameră de documente este o necesitate, un must have dacă vă doriți ca prezentările, cursurile, lecturile sau discuțiile pe care le inițiați să își atingă scopul, iar audiența să fie încântată de ceea ce primește. Acestea reprezintă cele mai bune instrumente pentru o clasă de curs pentru ca totul să fie mai ușor, iar cerințele să fie atinse de specificațiile acestora.

Figura 2.Camera de documente

Lumea exterioară se tehnicizează și se artificializează într-un ritm foarte rapid, iar școala, într-o anumită măsură, trebuie să țină pasul cu această dinamică. Până la un punct, ea este nevoită să le absoarbă și să le folosească în beneficiul ei. În același timp, ea trebuie să conserve și zone de naturalitate, să ocazioneze elevilor cunoașterea directă prin observarea lumii reale, să creeze situație de acțiune și inter-relaționare normale (prin exersarea manevrabilității, prin operarea directă cu obiectelor, prin stimularea unor deprinderi psihomotorii etc.). Ne întrebăm dacă nu cumva, la un moment dat, avându-se în vedere aceste evoluții, școala va fi nevoită să prezerve sau să creeze în mod intenționat „oaze" de normalitate, de situații „reale", ca reacție „de apărare" în raport cu existența socio-tehnologică din ce în ce mai artificializată. Într-o lume din ce în ce mai informatizată educația pentru și prin performarea sau cunoașterea vieții reale poate dobândi noi semnificații.

Referințe bibliografice

Coman, Mihai, *Introducere în sistemul mass media*, Editura Polirom, Iaşi, (2003).
Drăgan, Ioan, *Paradigme ale comunicării de masă,* Editura Şansa, Bucureşti, (1996).
Miege, Bernard, *Informaţie şi comunicare*, Editura Polirom, Iaşi ,(2009). .
Thomson, John,B, *Media şi modernitatea*, Editura Antet, Bucureşti, (2002)

INCLUZIUNEA ȘCOLARĂ ȘI SOCIALĂ LA NIVELUL ȘCOLII

Dragomir Loredana – Florina

Școala Gimnazială „Matei Basarab”

Comuna Brebu, județul Prahova

FIECARE COPIL are dreptul la educație de calitate, așa cum precizează Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, la care România este parte din anul 1990. Cu toate acestea, numeroși copii din țara noastră nu sunt sprijiniți, prin educație, să-și atingă potențialul de dezvoltare. Din această perspectivă ne confruntăm cu 2 probleme: o problemă de acces și o problemă de abandon.

În acest context, comparativ cu ţările din UE, România nu stă bine nici din punct de vedere al bugetelor alocate, nici din punct de vedere a politicilor educaționale la firul ierbii: „În termeni ai cheltuielilor bugetare pentru educație România rămâne la unul dintre cele mai scăzute niveluri din Uniunea Europeană (n. r 2,8% din PIB în 2018, față de 4,6% media UE).

„*Abandonul școlar rămâne o provocare, este foarte ridicat, aproape 6 puncte procentuale peste media Uniunii Europene. Atinge vârfuri mult mai înalte în zonele rurale (25,4% în 2018) și în rândul copiilor romi (77% în 2016)*,” a declarat Katia Berti, șef adjunct de unitate, Direcția pentru Ocuparea Forței de Muncă, Comisia Europeană.

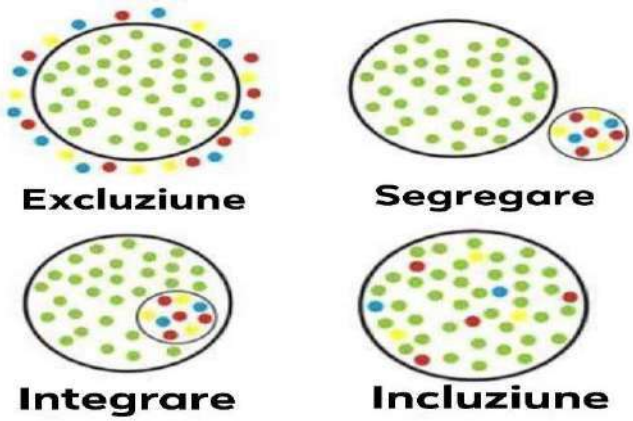

Ce reprezintă școala incluzivă?

Școala incluzivă reprezintă dezideratul instituțiilor de învățământ, este dorința continuă de a da șansă tuturor copiilor la o educație de calitate, având ca scop formarea viitorilor adulți ai societății. Școala incluzivă are menirea de a le oferi tuturor elevilor șanse egale, oferind posibilități maxime de dezvoltare fiecăruia, ținând cont de aptitudine și interesele acestuia.

Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este un copil tipic sau atipic. Toți copiii au dreptul la educație, chiar dacă suferă de o deficiență, iar o separare a acestora ar duce la discriminare și marginalizare. Filozofia educației incluzive trebuie să se răsfrângă asupra tuturor dimensiunilor din cadrul vieții școlare.

Se pot identifica patru elemente cheie care definesc clar incluziunea:

A. Incluziunea este un proces la *nivel de instituție*, prin care sistemul se schimbă pentru a se potrivi copilului (schimbarea microsistemului la nivel de clasă, familie, şcoală, comunitate), pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi.

B. Incluziunea se referă la *identificarea şi ridicarea barierelor în acceptare*, în care este apreciată unicitatea fiecărui copil şi la asigurarea participării tuturor celor vulnerabili la excludere şi marginalizare.

C. Incluziunea este despre *prezenţa, participarea şi realizarea (împlinirea) tuturor copiilor/elevilor*, în care participarea copilului la toate activitățile școlii se face în mod autentic și nu doar simpla prezență fizică în sala de clasă

D. Incluziunea implică *o abordare particulară a acelor grupuri de persoane care învaţă, care se găsesc în situaţie de risc*, de marginalizare, excludere sau nerealizare (neîmplinire) ca efort comun al specialiștilor. Participarea autentică vine tocmai din în adaptarea actului didactic la nevoile elevilor de la evaluare, la predare și învățare.

Totuși, incluziunea în școala de masă rămâne fie la un nivel superficial (formal, susținut de acte în regulă și dosare), fie se realizează disparat în funcție de interesul cadrului didactic, de contextul școlar, de existența unei persoane cheie care să intervină și să susțină procesul de incluziune.

Din punct de vedere al incluziunii la nivel de ciclu de învățământ, nivelul preșcolar și primar se remarcă printr-un grad de satisfacție superior celui gimnazial. Practic, în gimnaziu copiii vulnerabili nu se mai simt deloc protejați, se simt abandonați, respectiv nu fac față cerințelor și exigențelor școlare. În acest moment, părinții resimt incapacitatea de a-și susține copilul în școală și caută soluții în a-i întocmi copilului dosar CES pentru evitarea corigențelor și a repetențiilor. ore, pentru realizarea temelor etc.).

Cum poate școala să susțină educația incluzivă?

- Intervenții susținute din partea consilierului școlar pentru educarea mentalității colectivului profesoral privind incluziunea socială la nivel școlar (prin interpelări în consiliile profesorale, prin ghidarea predării, prin lobby);

- Activități de consiliere psihopedagogică colective adresate claselor de elevi în privința înțelegerii situației particulare / vulnerabile în care se află copilul, demontării prejudecăților, reducerii barierelor de acces la viața colectivului de elevi; -Introducerea unei zile din anul școlar care să fie dedicată incluziunii, zi în care să se realizeze activități școlare și extrașcolare (cu elevi mai ales) pe tema incluziunii sociale;

- Educarea părinților copiilor tipici pentru acceptarea elevilor ,,diferiți", întrucât aceștia sunt considerați ,,motorul" / mecanismul principal de producere și întreținere a discriminării în școală a copiilor vulnerabili;

- Acceptarea shadow-ului pentru copiii cu CES;

- La nivelul fiecărei unități de învățământ să existe un spațiu pentru socializare, activități recreative care să faciliteze contactul și intercunoașterea dintre elevii tipici și cei vulnerabili, respectiv normalizarea activităților comune copil tipic – copil atipic.

Astfel că, indiferent de cultură, etnie, religie sau deficiențe, școala ar trebui să devină locul în care toți elevii se simt în siguranță, se simt respectați și ascultați.

Bibliografie:

Bunch, G, Inclusion: 1999, How to, Essential classroom strategies, Toronto, Inclusion Press

MEC, UNICEF, Dezvoltarea practicilor incluzive în şcoli, 1999, Ghid managerial, Bucureşti, 1999

UNESCO, 2005, Guidelines for Inclusion Ensuring Access to Education for All, Paris

UNESCO, 2009, Incluziunea în educaţie. Ghid de politici, Paris

Vrăşmaş, Traian, Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Ed. Aramis, 2004

Ce qu'il faut savoir sur l'inclusion dans l'éducation

Prof. Steluța Drâmbu
Liceul Teoretic "Benjamin Franklin", București, Sector 3

Malgré les progrès significatifs accomplis au cours de la dernière décennie, des millions de personnes sont toujours privées de leur droit à l'éducation et les possibilités d'apprentissage continuent d'être inégalement réparties. À l'échelle mondiale, un enfant, adolescent et jeune sur cinq est totalement exclus de l'éducation. La pauvreté, le lieu, le genre, la langue, le handicap, l'origine ethnique, la religion, la migration ou le statut de déplacement sont parmi les facteurs qui continuent de dicter et de limiter les opportunités. Près de 40 % des enfants n'ont pas accès à une éducation dans une langue qu'ils comprennent, et les enfants handicapés continuent d'être exclus de l'école de manière disproportionnée. Parmi les enfants en âge d'être scolarisés dans le primaire, soit 9 millions, trois quarts de ceux qui risquent de ne jamais aller à l'école sont des filles. En outre, depuis 2000, la recrudescence des migrations et des déplacements a entraîné à travers le monde un accroissement de 26 % du nombre d'enfants migrants et réfugiés, ce qui rend impératif de les inclure dans les systèmes éducatifs nationaux. Avant la pandémie de Covid-19, 20 % des enfants et des jeunes étaient quotidiennement exclus de l'éducation. La crise a accru la visibilité de certaines inégalités, creusé les disparités existantes et conduit à de nouvelles inégalités et à l'exclusion dans l'éducation, en particulier pour les groupes marginalisés et défavorisés. Quelque 40 % des pays les plus pauvres n'ont pas été en mesure de soutenir les apprenants à risque pendant la pandémie, ce qui démontre une fois de plus la fragilité du droit à l'éducation.

Le droit à l'éducation vise à garantir à chacun le droit humain d'accéder à une éducation de qualité tout au long de la vie. Une approche inclusive de l'éducation signifie que les besoins de chaque individu sont pris en compte et que tous les apprenants participent et réussissent ensemble. Il reconnaît que tous les enfants peuvent apprendre et que chaque enfant possède des caractéristiques, des intérêts, des capacités et des besoins d'apprentissage uniques. Une attention particulière est accordée aux apprenants qui peuvent être exposés à un risque de marginalisation, d'exclusion ou de sous-performance. Par exemple, lorsqu'un enfant est en situation de handicap, il ne doit pas être séparé des autres apprenants à l'école et les évaluations et les progrès de son apprentissage doivent tenir compte de son handicap.

Au lieu de tenter d'éliminer les obstacles un par un, l'UNESCO concentre son action sur l'inclusion au sein du système éducatif tout entier ; l'accent est donc mis sur la transformation des systèmes existants plutôt que sur la façon dont on peut y intégrer certains apprenants. L'Organisation œuvre en faveur de systèmes éducatifs fondés sur l'égalité des genres, qui respectent la diversité des besoins, des capacités et des caractéristiques et éliminent toutes les formes de discrimination dans l'environnement d'apprentissage. L'UNESCO aide les États Membres à élaborer et à mettre en œuvre des politiques et des programmes inclusifs qui atteignent les groupes exclus et marginalisés et leur fournissent une éducation de qualité ; elle aide par ailleurs les gouvernements et les partenaires à traduire leurs politiques en programmes d'enseignement, en pédagogie et en enseignement inclusifs, ainsi qu'en conception et en prestation de programmes inclusifs. Parmi les groupes marginalisés et vulnérables, l'UNESCO accorde une attention particulière aux enfants handicapés car ils sont surreprésentés dans la population des enfants non scolarisés. Les peuples autochtones continuent également d'être confrontés à une exclusion au sein et à l'extérieur de l'éducation.

Lorsque l'apprentissage s'effectue dans une langue différente de la langue maternelle des apprenants, ceux-ci peuvent se retrouver en situation d'exclusion. Par ailleurs, l'éducation multilingue basée sur la ou les langues maternelles pendant les premières années de la scolarité joue un rôle essentiel dans la promotion du respect de la diversité et d'un sentiment

d'interconnexion entre les pays et les populations. Néanmoins, la diversité linguistique est de plus en plus menacée avec la disparition d'un nombre croissant de langues. À l'échelle mondiale, 40 % de la population n'ont pas accès à une éducation dans une langue qu'ils parlent ou comprennent. Les sociétés multilingues et multiculturelles existent au travers de leurs langues qui assurent la transmission et la préservation durable des savoirs et des cultures traditionnels.

La création d'un environnement d'apprentissage inclusif repose sur de nombreux éléments, notamment sur l'élaboration de politiques répondant à une perspective inclusive, des données adéquates et désagrégées sur les apprenants, les programmes d'enseignement, les capacités et les attitudes des enseignants, la langue et la communication, les technologies d'assistance, l'accès physique, y compris aux transports, et la participation de la communauté et de la famille. Les enfants handicapés sont surreprésentés dans la population non scolarisée. À l'échelle mondiale, entre 93 et 150 millions d'enfants sont en situation de handicap, et 80 % d'entre eux vivent dans des pays en développement. Les enfants et les jeunes qui présentent des troubles sensoriels, physiques ou de l'apprentissage ont deux fois et demie plus de probabilités que leurs pairs de ne jamais être scolarisés. Lorsque le handicap recoupe d'autres obstacles, tels que le genre, la pauvreté ou l'éloignement, le risque d'exclusion s'en trouve encore accru.

Lors du Forum international sur l'inclusion et l'équité dans l'éducation organisé en 2019 à Cali, en Colombie, des jeunes, des représentants gouvernementaux, des éducateurs, des représentants de la société civile et d'organisations multilatérales se sont engagés à se conformer à l'Engagement de Cali, qui réaffirme l'agenda international des droits de l'homme reflété dans les Objectifs de développement durable et dans le Cadre d'action Éducation 2030, reconnaissant un besoin urgent de fournir à tous les apprenants une éducation de qualité équitable et inclusive, dès les premières années jusqu'à l'entrée dans la scolarité obligatoire, l'enseignement et la formation techniques et professionnels, l'enseignement supérieur et l'apprentissage tout au long de la vie. Il appelle les gouvernements à redoubler d'efforts pour mettre en œuvre l'inclusion dans l'éducation, en mettant en particulier l'accent sur le rôle de la société civile et sur la participation des groupes marginalisés.

Bibliographie

https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000370910_fre
https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000243713_fre
https://www.unesco.org/fr/inclusion-education/need-know

Colegiul Economic ”Ion Ghica” din Târgoviște
bibl. Dumitra Mihaela-Alexandra
prof. Mihăilescu Georgiana Camelia

Păstrarea tradițiilor o modalitate de dezvoltare personală și integrarea tinerilor în viața comunității

Motto: „*...datinile, proverbele, muzica şi poezia sunt arhivele popoarelor, iar cu ele se poate constitui trecutul lor îndepărtat. Căci nu există bucurii mai de preţ ca averea de cuget şi simţire inclusă şi păstrată cu sfântă grijă de-a lungul vremurilor în adâncul sufletului românesc, al moşilor şi strămoşilor noştri.*” Alexandru Vlahuță

Activităţile din biblioteca școlară fac parte din viața școliii noastre, au un caracter interdisciplinar și oferă cele mai eficiente/ oportune modalităţi de valorificare a tradiţiilor, obiceiurilor şi datinilor populare locale şi naţionale, de completare a educației nonformale a elevilor școlii noastre.

În Colegiului Economic ”Ion Ghica” din Târgoviște, bibliotecarul alături de cadrele didactice și de elevilor au preocupări pentru păstrarea portului popular, a tradiţiilor şi a folclorului din zona noastră, ştiut fiind faptul că folclorul este singura şcoală care a existat şi a continuat să existe ca izvor mereu viu şi prezent. În acest sens, în activitățile desfășurate în bibliotecă au avut în vedere următoarele obiective:

- dezvoltarea interesului pentru cunoaşterea, păstrarea şi transmiterea portului popular românesc, a tradiţiilor şi obiceiurilor specifice poporului nostru;
- cunoaşterea folclorului şi preţuirea acestuia;
- dezvoltarea la elevi a capacităţilor de a interpreta cântece populare româneşti;
- formarea unor trăsături morale pozitive folosind în joc proverbe, zicători, strigături;
- însuşirea unor abilităţi de ţesut, cusut;

- formarea unei echipe a școlii de dansuri populare;
- cunoaşterea succesiunii sărbătorilor religioase şi manifestările folclorice destinate lor.

Activităţi realizate:

- confecţionarea unor panouri decorative pentru ornarea holurilor şcolii şi a bibliotecii;
- realizarea unor expoziţii cu lucrări ale elevilor: ouă pictate, măşti confecţionate de elevi;
- participarea la şezători populare; de ziua mărţişorului când elevii deapănă şi legende legate de Baba Dochia şi de simbolul mărţişorului;
- 9 martie, sărbătoarea mucenicilor – Moșii de Primăvară, de ziua Sfântului Andrei, de Joia Mare etc.

Exemple de **sărbători ale lunii martie**:

- Vinerea Sântoaderului, pe data de 1 martie;
- Sfinții Mucenici, pe data de 9 martie;
- Caii lui Sân Toader, pe data de 10 martie (Tudorița), eveniment specific comunității bulgare din jud. Dâmbovița;
- Blagovestenia sau Buna Vestire, pe data de 25 martie.

Superstițiile lunii martie legate de vreme ne spun că, pe cât este de capricioasă, pe atât de bine prevede vremea în lunile următoare.

Astfel, iată **câteva din superstițiile lunii martie legate de vreme**:

1. Dacă în luna martie bat vânturi, atunci luna mai va fi frumoasă;
2. Dacă în luna martie tună și fulgeră, atunci anul va fi unul mănos;
3. Dacă în martie plouă mult, atunci toamna va fi una ploioasă;
4. Dacă cântă cucul în luna martie, atunci anul va fi unul bogat și rodnic, etc.

Prin aceste activități tematice, ne propunem să dezvoltăm atitudini valorice față de cultură, să le formăm elevilor o cultură moral-spirituală, o cultură națională, dezvoltarea toleranței interetnice.

Constantin Noica menționa: *„în cultură nimic nu trebuie pierdut, totul trebuie transmis şi reînnoit“*, mai ales acum când tehnica a luat o amploare deosebită, majoritatea tinerilor accesează reţelele de internet, nemaifiind implicaţi în cunoaşterea adevăratelor comori ale poporului nostru.

Tradiţiile populare rămân tezaurul nostru cel mai de preţ şi trebuie să facem tot ce se poate pentru ca ele să se păstreze vii în mintea copiilor şi a oamenilor.

Argumente pro și contra integrării copilului cu cerințe educative speciale

Dumitru Loredana, Colegiul Național Pedagogic „Carol I”, Câmpulung, jud. Argeș

În modificarea atitudinii față de problema educației copiilor / elevilor cu CES, un rol deosebit de important l-au avut rezultatele unor cercetări care demonstrau că acești copii, care au beneficiat de educație în centrele speciale, nu fac progrese mai mari, în comparație cu cei care au rămas în medii de educație obișnuite. Grație acestor cercetări, în secolul XX, modelul educației segregate, destinat tuturor categoriilor de copii / elevi cu probleme în dezvoltare, a cunoscut critici severe în baza unor argumente ale modelului normalizării educației:

- Argumentul calității vieții – persoanele cu CES sunt private de condiții normale de viață ale unor oameni obișnuiți;
- Argumentul drepturilor civile – instituțiile speciale privează subiecții de drepturile lor civile (egalitate, participare etc.);
- Argumentul eficienței – instituțiile separate nu oferă o educație eficientă în comparație cu cele obișnuite.

Pe de altă parte, progresele realizate de învățământul integrat au generat o serie de discuții cu privire la avantajele și dezavantajele acestui tip de învățământ. Pentru a putea evalua obiectiv această problemă a segregării / integrării copiilor / elevilor cu CES, trebuie evidențiate unele argumentări din literatura psihopedagogică.

Astfel, cei care susțin învățământul special segregat pornesc de la diferite presupoziții:

- Învățământul special oferă aplicării unor programe specializate în funcție de categoria handicapului și de nivelul de dezvoltare.
- Se poate realiza o mai bună omogenizare a grupelor de lucru (una dintre practicile de bază în cazul educării copiilor cu CES fiind terapia ocupațională și psihoterapia de expresie, unde se poate lucra pe grupe, atingându-se astfel o serie de obiective care se referă la modul de interrelaționare).
- Învățământul special funcționează cu efective mici de elevi, fiind posibilă organizarea activităților în funcție de particularitățile psiho – individuale ale copiilor.
- Învățământul special dispune de cadre didactice specializate (prin studii și experiență), ceea ce nu este întotdeauna posibil în învățământul integrat (cele mai multe discipline fiind predate in acest din urmă caz de profesori care sunt specializați pentru învățământul normal, nu și pentru cel special).
- În învățământul obișnuit copiii cu CES vor fi izolați sau se vor autoizola, deoarece copiii normali își dezvoltă și își mențin anumite rezerve sau chiar atitudini negative față de copiii cu CES.
- În învățământul obișnuit, unde sunt prezenți doi-trei copii cu CES, aceștia sunt neglijați de cadrele didactice din lipsă de timp, de pregătire sau de preocupare.

Cei care susțin integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă obișnuit pornesc în demersurile lor de la ipoteze precum:

- Informațiile, programele, metodologiile specializate, aplicate în programul în învățământul special, sunt o prelucrare simplificată a celor din învățământul de masă obișnuit.
- Grupele sau clasele de elevi din învățământul special nu pot fi omogenizate, datorită diversității accentuate a structurilor psiho – fizice ale copiilor.

- În învățământul special se manifestă o diminuare a motivației și interesului cadrelor didactice, datorită solicitării reduse la care sunt supuse.
- Caracterul de instituționalizare specific învățământului special contribuie la o accentuare a izolării copiilor cu CES față de mediul obișnuit și la reducerea contactului cu lumea normalilor. De multe ori, învățământul special segregat impune chiar și separarea copilului de familie, datorită condițiilor de mediu și amplasării fizice a școlilor speciale.
- Prin integrarea în școlile normale, copiii cu CES sunt stimulați de mediul competițional și de expectanțele existente în condiții obișnuite.
- Ca urmare a contactului direct, copiii normali îi vor înțelege și îi vor accepta mai ușor pe copiii cu CES, ajungând chiar să-și formeze atitudini de protejare a lor.

Bibliografie:

Radu, Gh., (coord), *Introducere în psihopedagogia școlarilor cu handicap*, E. D. P. București, 1999;

Verza, E. *Manual de psihopedagogie specială*, E. P. D, București, 1997;

Dănescu, E., *Educația integrată a elevilor cu cerințe educative speciale*, Editura Universității din Pitești, Pitești, 2010.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – PRACTICI INCLUZIVE

Natalia Miriam Fabian, Liceul Teoretic ,,Ioan Buteanu" Șomcuta Mare

1. *Delimitări conceptuale.*

Incluziunea este un proces. Aceasta înseamnă că incluziunea trebuie privită ca o căutare fără sfârșit pentru a găsi modalități mai bune de a răspunde diversității studenților. Este vorba despre *"a învăța cum să trăiești cu diferența și să înveți din diferență"* (IBE-UNESCO, 2016, *p.13*).

Incluziunea este preocupată de identificarea și eliminarea barierelor. Aici barierele pot lua diferite forme; dintre care unele sunt legate de modul în care sunt organizate școlile, formele de predare oferite în evaluarea progresului copilului. În consecință, este necesar să se colecteze și să se evalueze dovezi despre acești factori pentru a planifica îmbunătățirea ploticilor și practicilor unei școli. Aceasta implică utilizarea dovezilor de diferite tipuri pentru a stimula creativitatea și rezolvarea problemelor (van Leeuwen, Thijs, & Zandbergen, 2009).

Incluziunea se referă la prezența, participarea și performanța tuturor elevilor. Prezența se referă la locul în care sunt educați copiii și de punctualitatea de care ei dau dovadă când merg la școală; participarea se referă la calitatea experiențelor elevilor în timp ce sunt prezenți și, prin urmare, acestea trebuie să încorporeze punctele de vedere ale elevilor, iar performanța se referă la rezultatele învățării, așa cum sunt urmărite și dorite de curriculum, nu doar la rezultatele testelor sau examenelor (IBE-UNESCO, 2016).

Incluziunea implică un accent deosebit pe acele grupuri de elevi care pot fi expuși riscului de marginalizare, excludere sau performanțe insuficiente. Acest aspect indică responsabilitatea morală de a se asigura că acele grupuri, care sunt statistic mai expuse riscului, sunt atent monitorizate și că au fost luate măsuri pentru asigurarea prezenței, participării și performanței lor în sistemul de învățământ (Directorate General For Internal Policies. Policy Department C: Citizens' Rights And Constitutional Affairs, 2017).

Școlile incluzive sunt eficiente din punct de vedere academic, au valori morale sănătoase, bine organizate, protectoare pentru toți copiii, răspund nevoilor în funcție de gen, rasă, etnie, religie, cultură și reușesc să încurajeze participarea elevilor înșiși, a familiilor lor și a comunităților lor. Ele oferă posibilități și oportunități pentru o gamă largă de metode de lucru și sprijin pentru elevi, pentru a se asigura că niciun copil nu este exclus de la participare și implicare la școală (Slee R. , 2019).

O educație „incluzivă și echitabilă” se află în centrul ambiției SDG 4 (Susteinable Development Goal 4 – Quality Education). Definirea educației echitabile necesită distingerea între egalitate și echitate, doi termeni care sunt, uneori, înțeleși greșit. Într-un desen animat care a apărut în diferite versiuni, un panou etichetat „egalitate” arată copii de diferite înălțimi stând pe aceleași cutii care încearcă să scrie pe tablă, cei mai mici de înălțime chinuindu-se. În panoul „echitate”, ei stau pe cutii de diferite dimensiuni și toți sunt capabili să scrie confortabil. Cu toate acestea, această reprezentare este înșelătoare (Figura 1.1). De fapt, egalitatea este prezentă în ambele panouri: egalitatea de participare în primul, egalitatea rezultatelor în al doilea. Egalitatea este o stare de fapt (ce): un rezultat care poate fi observat în participare, prezență sau rezultate, de exemplu atingerea egalității de gen. Echitatea este un proces (cum): acţiuni care vizează asigurarea egalităţii în rândul tuturor elevilor, indiferent de aspect fizic, starea materială, rasă, naționalitate, gen, religie, etnie, dizabilități. Este un proces: acțiuni și practici care îmbrățișează diversitatea și construiesc un sentiment de apartenență, înrădăcinate în credința că fiecare persoană are valoare și potențial și ar trebui respectată. În timp ce ODD 4 vizează educația incluzivă, cuprinzând toți copiii, tinerii și adulții, o astfel de educație a fost asociată istoric și adesea conceptualizată ca educație pentru copiii cu dizabilități. Prin urmare, lupta persoanelor cu dizabilități a modelat înțelegerea incluziunii. (UNESCO, 2021)

Educația incluzivă răspunde la performanțele educaționale și la oportunitățile sociale diminuate ale copiilor vulnerabili, ale minorităților, copiilor indigeni și refugiați, ale copiilor de gen feminin, ale copiilor afectați de conflicte sau dezastre naturale, ale copiilor din grupuri etnice minoritare, culturale sau religioase, ale copiilor săraci, precum și a copiilor cu dizabilități (Bauman, 2004). În esență, educația incluzivă ar trebui să ofere o abordare principială și sistematică pentru identificarea și demontarea barierelor pentru populațiile vulnerabile: *“Mesajul central este simplu: Fiecare student contează și contează în mod egal* (UNESCO, 2017, *p.12*)”. Educația incluzivă se referă la asigurarea și garantarea drepturilor tuturor copiilor la acces, prezență, participare și succes la școala obișnuită locală. Educația incluzivă solicită școlilor de masă să-și dezvolte capacitatea de a elimina barierele din calea participării și a performanței, pentru a putea oferi experiențe și rezultate educaționale excelente pentru toți copiii și tinerii (Masson, 2015).

Accesul la educație este considerat un drept fundamental al omului pentru toți copiii și tinerii. Acest lucru este reflectat în Declarația Universală a Drepturilor Omului (UNITED NATIONS, 1948, art. 26) și consolidat prin tratate precum Convenția cu privire la drepturile copilului – CRC (UNITED NATIONS, 1989). Alte tratate au fost încheiate pentru a proteja acest drept fundamental al omului de acces și participare la o educație de calitate și incluzivă pentru grupurile vulnerabile ale populației: Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor - CEDAW (UNITED

NATIONS, 1979, art. 10), Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială – CERD (UNITED NATIONS, 1965, art. 5), Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități – CRPD (UNITED NATIONS, 2006, art. 24).

Educația incluzivă necesită trei considerații cheie – în principal la nivel național, dar și la nivel european și internațional conform (Directorate General For Internal Policies. Policy Department C: Citizens' Rights And Constitutional Affairs, 2017):

- **Schimbarea la nivel de politici educaționale**. Educația incluzivă trebuie susținută, urmărită și implementată la nivel de politică. Angajamentul clar la nivel european și internațional va juca un rol cheie în sprijinirea factorilor de decizie la nivel național. Factorii de decizie vor fi responsabili pentru punerea în aplicare a măsurilor necesare pentru a se asigura că drepturile elevilor la educație sunt respectate, protejate și îndeplinite. Factorii de decizie la nivel național trebuie să ia în considerare ce tip de legislație și măsuri de politică sunt necesare pentru a asigura implementarea eficientă a sistemelor de educație incluzivă atât la nivel național, cât și la nivel local.
- **O schimbare sistemică în profunzime, în focalizarea pe educație pentru a crește capacitatea sistemului de învățământ**. Educația incluzivă își propune să ofere educație de înaltă calitate pentru toți copiii din mediile de masă. Trebuie să se acorde o atenție specială copiilor expuși riscului de marginalizare, excludere și performanțe insuficiente, încercând să îi sprijine în mod activ și răspunzând în mod flexibil circumstanțelor și nevoilor lor. Factorii de decizie trebuie să reflecteze asupra modului în care educația incluzivă aduce beneficii tuturor și să se asigure că niciun cursant nu este uitat sau lăsat în urmă.
- **Reflexia, redefinirea și reorganizarea resurselor umane și financiare existente și necesare.** Educația incluzivă își propune să asigure o abordare a întregii școli, oferind măsurile necesare pentru a permite școlilor să devină mai incluzive. Educația incluzivă trebuie să facă parte din finanțarea generală alocată școlilor pentru educația tuturor cursanților. De asemenea, include finanțare suplimentară pentru școli, dacă este necesar, pentru a oferi un sprijin intens pentru cursanții aflați în risc de eșec. În plus, oferă, dacă este necesar, resurse financiare suplimentare destinate cursanților care au nevoie de cel mai intens sprijin.

Comitetul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități a emis Comentariul General nr. 4, articolul 24 în 2016, în urma unui proces de doi ani care a implicat depuneri din partea țărilor, organizațiilor non-guvernamentale și a organizațiilor pentru persoanele cu dizabilități. Acesta a definit incluziunea ca un proces de reformă sistemică care întruchipează schimbări și modificări ale conținutului,

abordărilor metodelor de predare, structurilor și strategiilor în educație pentru a depăși barierele, cu o viziune care să servească la oferirea tuturor elevilor din intervalul de vârstă relevant o experiență de învățare echitabilă și participativă și un mediu care corespunde cel mai bine cerințelor și preferințelor lor. Plasarea elevilor cu dizabilități în clasele obișnuite fără modificări structurale însoțite, de exemplu, la organizare, curriculum și strategii de predare și învățare, nu constituie incluziune. În plus, integrarea nu garantează automat tranziția de la segregare la incluziune (Comiteee of the rights of persons with disabilities, 2016).

Comitetul a descris dreptul la educație incluzivă ca incluzând o transformare a culturii, politicilor și practicii în toate mediile educaționale formale și informale pentru a se adapta cerințelor și identităților diferite ale elevilor individuali, împreună cu angajamentul de a elimina barierele care împiedică această posibilitate. Aceasta implică consolidarea capacității sistemului de învățământ de a ajunge la toți cursanții. Se concentrează pe participarea deplină și efectivă, accesibilitatea, prezența și performanța tuturor elevilor, în special a celor care, din diferite motive, sunt excluși sau riscă să fie marginalizați. Incluziunea implică accesul și progresul în educația formală și informală de înaltă calitate, fără discriminare. Acesta urmărește să permită comunităților, sistemelor și structurilor să combată discriminarea, inclusiv stereotipurile dăunătoare, să recunoască diversitatea, să promoveze participarea și să depășească barierele în calea învățării și participării pentru toți, concentrându-se pe bunăstarea și succesul elevilor cu dizabilități. Este nevoie de o transformare în profunzime a sistemelor educaționale în legislație, politică și mecanismele de finanțare, administrare, proiectare, furnizare și monitorizare a educației (Commitee of the rights of persons with disabilities, 2016).

Îndepărtarea de sistemele de învățământ al căror design se potrivește unor copii și îi obligă pe alții să se adapteze nu se poate face prin decret. Atitudinile și mentalitățile predominante trebuie contestate; în caz contrar, *„educația incluzivă se poate dovedi insolubilă chiar și cu cea mai bună voință din lume și cel mai înalt nivel posibil de angajament. Abordarea corectă nu este aceea de a căuta justificarea limitelor scopului educației incluzive, ci mai degrabă de a stabili legitimitatea depunerii eforturilor către acest scop în ciuda acestor limite* (De Beco, 2018, p. 208).

Al doilea punct cheie al Comentariului General nr. 4 este că educația incluzivă are un domeniu de aplicare mult mai larg. Ea presupune un *„proces de abordare și de răspuns la diversitatea nevoilor tuturor copiilor, tinerilor și adulților”* (UNESCO, 2009, *p.4*) pentru a elimina barierele din calea dreptului la educație și pentru a schimba cultura, politica și practica școlilor de masă pentru a se adapta și include efectiv toți cursanții. Nu numai cursanții cu dizabilități sunt excluși prin mecanisme discriminatorii sau care ar beneficia de oportunități îmbunătățite de predare și învățare. De exemplu,

trimiterea disproporționată a minorităților către educația specială indică modul în care părtinirile culturale sunt încorporate în identificarea nevoilor speciale. Peste tot în lume, straturile de discriminare refuză elevilor dreptul de a fi educați împreună cu colegii lor sau de a primi o educație de aceeași calitate (OECD, 2007).

Educația incluzivă are ca scop promovarea cetățeniei și a valorilor comune ale drepturilor omului, libertatea, toleranța și nediscriminarea prin educație. Se bazează pe abordări și practici inovatoare dezvoltate pentru educația persoanelor cu dizabilități pentru a proiecta sisteme educaționale eficiente și echitabile pentru toți cursanții într-o perspectivă pe tot parcursul vieții, acoperind toate aspectele educației (Catholic Relief Services, 2007).

Incluziunea este un imperativ moral și o condiție pentru atingerea tuturor obiectivelor, în special a societăților durabile, echitabile și incluzive. Este o expresie a dreptății, nu a carității, indiferent de diferențele, biologice sau de altă natură, și oricum ar fi ele descrise. A ne gândi la educația elevilor cu nevoi speciale ar trebui să echivaleze cu a ne gândi la ceea ce ar putea avea nevoie toți elevii. Toți elevii au nevoie de metode de predare și mecanisme de sprijin care să-i ajute să reușească și să aparțină grupului școlar. Educația incluzivă promovează societățile incluzive, în care oamenii pot trăi împreună și diversitatea este celebrată. Este o condiție prealabilă pentru educația în și pentru democrațiile bazate pe corectitudine, dreptate și echitate (Slee, 2013).

Incluziunea oferă un cadru sistematic pentru identificarea și demontarea barierelor pentru populațiile vulnerabile, conform principiului: *„fiecare student contează și contează în mod egal”* (UNESCO, 2017, *p. 12*), contracarând tendințele sistemului de învățământ, care permit excepții și excluderi.

2. *Principiile incluziunii.*

În evaluarea unei școli, atenția este concentrată pe îndeplinirea celor opt principii ale incluziunii. Aceste principii pot fi văzute ca factori școlari, pe care cercetările internaționale îi sugerează în vederea obținerea incluziunii. Aceste principii ar trebui privite ca niște idealuri, ca niște *“aspirații de neatins cu care aranjamentul existent poate fi comparat pentru a identifica zonele de dezvoltare*" (DEX, 1975).

Conform cu (IBE-UNESCO, 2016), principiile sunt:

- Toți sunt bineveniți.
- Elevii sunt, în egală măsură, apreciați.

- Există așteptări mari din partea tuturor elevilor.
- Personalul, profesorii și elevii se tratează reciproc cu respect.
- Există un parteneriat între școală și familie.
- Clădirea este accesibilă tuturor elevilor.
- Conducerea școlii sprijină profesorii pentru a se asigura că toți elevii participă și învață.
- Școala monitorizează prezența, participarea și perfomanța tuturor elevilor.

Definițiile educației incluzive se împart în două grupuri mari: (a) cele care detaliază caracteristicile incluziunii și (b) cele care identifică și descriu barierele în calea incluziunii care trebuie înlăturate. Șapte caracteristici cheie ale educației incluzive, în acord cu (Kauffman, 2018) sunt:

- Toți copiii merg la școlile de masă. Sunt oferite resurse adecvate și instruire în cadrul școlii și districtului, pentru a sprijini incluziunea.
- Școlile și districtele au o politică care nu include respingerea atunci când vine vorba de înregistrarea copiilor. Toți copiii sunt bineveniți și apreciați.
- Toți copiii învață în săli de clasă obișnuite eterogene, cu colegi de aceeași vârstă.
- Toți copiii urmează programe de studiu substanțial similare, existând un curriculum care poate fi adaptat și modificat, dacă este necesar.
- Modalitățile de instruire sunt adaptate și răspund nevoilor tuturor.
- Toți copiii contribuie la activitățile și evenimentele de învățare la școală și în clasă.
- Toți copiii sunt sprijiniți să își facă prieteni și să aibă succes pe plan social cu semenii lor.

a. Educația incluzivă ca plasare în educație

Educația incluzivă susține dreptul la șanse egale de acces la educație. Respinge orice tip de segregare sau excludere a cursanților din orice motiv și se referă la plasarea în educație. Se referă la rezultatele sociale ale educației și la efectul protector al educației de masă. Acesta din urmă crește oportunitățile de angajare și permite o mai bună participare a comunității și relații personale mai strânse decât mediile segregate. Crește oportunitățile de angajare ale indivizilor, angajamentul social și civic și satisfacția vieții și reduce nivelul de expunere la sărăcie, la criminalitate și la droguri (Ebersold, 2017).

b. Educația incluzivă ca proces către șanse egale de învățare

Punerea în aplicare a dreptului la educație implică oferirea cursanților șanse egale de învățare. Prin urmare, educația incluzivă poate fi văzută ca un proces care ia în considerare diversitățile sociale, culturale și de învățare și se bazează pe factori care ajută la identificarea și eliminarea barierelor în calea

învățării și participării la educație. Astfel de bariere pot fi legate de capacitatea școlilor de a stimula creativitatea și rezolvarea problemelor și formele democratice de sprijinire a guvernării, de exemplu angajamentul civic și social (Schulz, 2010).

Barierele se pot referi și la formele de predare oferite: anxietatea școlară scade cu 5% atunci când profesorii adaptează lecția la nevoile și cunoștințele clasei și cu 4% atunci când profesorii oferă ajutor individual elevilor care au dificultăți în înțelegerea unui subiect sau a unei sarcini. Barierele implică și relațiile profesor – elev. De exemplu, relațiile pozitive dintre profesori și cursanți cresc bunăstarea socială și emoțională a elevilor dezavantajați (OECD, PISA 2015, 2016).

c. Educație incluzivă către șanse egale de realizare

Educația de înaltă calitate pentru toți include, de asemenea, șanse egale de realizare. Conceptul de educație incluzivă se referă la capacitatea sistemului de a combina performanța și echitatea și la efectul favorizant al practicilor de predare și al sprijinului în ceea ce privește rezultatele. Rezultatele pot fi legate de realizările academice, iar datele existente sugerează că cursanții cu CES sunt mai puțin probabil să aibă aceleași realizări academice, în ciuda sprijinului existent (OECD, 2007). Rezultatele se pot referi și la abilități care ajută la prevenirea sărăciei și excluziunii. Datele sugerează că cursanții cu CES au mai multe șanse de a fi expuși la sărăcie (European Agency for Special Needs and Inclusive Education, 2018).

d. Educație incluzivă pentru șanse egale de cetățenie

Deși incluziunea se bazează pe educația incluzivă, nu este sinonimă cu aceasta. Implementarea dreptului la educație implică, prin urmare, luarea în considerare a accesului elevilor la șanse egale de cetățenie. Conceptul de educație incluzivă se referă la incluziunea socială și la capacitatea indivizilor de a fi recunoscuți ca cetățeni și de a acționa ca atare. Dincolo de participarea la angajare, include abilități care le permit cursanților să-și imagineze un viitor, să fie autodeterminați, să se susțină, să trăiască independent și să-și asume responsabilități. De asemenea, se referă la angajamentul social activ, iar formele democratice de guvernare sunt o pârghie cheie în acest domeniu. Educația incluzivă este, de asemenea, legată de toleranță. Cursurile care includ cunoștințe civice au un impact pozitiv asupra atitudinilor față de gen și diversitatea culturală (Schulz, 2010).

Toate principiile menționate mai sus, urmăresc să clarifice, să justifice și să susțină de ce sunt necesare schimbări la nivel de politică.

3. *Bariere în realizarea educației incluzive.*

Prioritățile globale și locale sunt modelate de schimbările produse într-o lume aflată în continuă mișcare. Obținerea unei educații incluzive și de calitate potrivite pentru studenții cu dizabilități și nu numai rămâne un aspect nedefinit și nedeterminat. Nu există un consens cu privire la natura și strategiile de creștere a participării și a rezultatelor îmbunătățite în educație. Utilizând Clasificarea Internațională a Funcționării, Dizabilității și Sănătății (ICF), se estimează că 15% din populația lumii are un handicap. Aceasta reprezintă peste 1 miliard de oameni. Raportul mondial asupra dizabilităților observă că persoanele cu dizabilități care trăiesc în țările dezvoltate se confruntă cu rezultate educaționale și pe piața muncii mai proaste și că au mai multe șanse să fie sărace și marginalizate decât persoanele fără dizabilități (World Health Organisation, 2011).

Multe dintre țări grupează adesea copiii cu dizabilități fizice, dizabilități senzoriale, dizabilități cognitive și boli cronice (inclusiv boli mintale) în școli sau clase speciale separate, departe de frații și colegii lor fără dizabilități. Acest lucru se întâmplă în ciuda unui număr tot mai mare de cercetări care demonstrează rezultatele educaționale îmbunătățite și oportunitățile profesionale pentru copiii cu dizabilități educați într-o școală obișnuită incluzivă (Walton, 2016).

În "Acordul de la Muscat", (UNESCO, 1994), s-au stabilit câteva dintre barierele în realizarea educației incluzive:

- 57 de milioane de copiii și 69 de milioane de adolescenți încă nu au acces la educația de bază;
- 774 milioane de adulți erau analfabeți în 2011, dintre care două treimi erau femei;
- Cel puțin 250 de milioane de copii nu știu să citească bine, să numere corect chiar și după ce au petrecut cel puțin 4 ani la școală;
- Inegalități persistente în ceea ce privește participarea la școală și rezultatele învățării pentru grupurile vulnerabile și minorități;
- 60% dintre țări au atins paritatea de gen la nivel primar și 38% la nivel secundar;
- Insuficiența fondurilor alocate educației;
- Creșterea atacurilor violente asupra elevilor dezavantajați din școli.

Deși mai mult decât oricând, tot mai mulți copii iau parte la educație, pentru mulți școlarizarea nu înseamnă învățare. Pentru a evidenția criza globală a învățării, Banca Mondială a introdus conceptul de "Sărăcie în Învățare" – incapacitatea de a citi și de a înțelege un text simplu până la vârsta de 10 ani. Chiar și așa, s-au înregistrat progrese solide în introducerea copiilor la școală. Universalizarea școlii primare este dintre marile realizări globale din ultimii 50 de ani. La începutul anilor 1950,

aproximativ 50% dintre copiii de vârstă școlară primară nu erau școlari. Astăzi, această cifră s-a redus la 9%. Criza învățării are mai multe dimensiuni, dar un factor cheie, care afectează calitatea educației, este disponibilitatea finanțării. Subinvestiția în educație poate duce la situații neplăcute precum – clase mari și profesori cu pregătire slabă, lipsa materialelor de sprijin și infrastructura școlară slabă – care au un impact negativ asupra modului în care învață copiii, dar și asupra cunoștințelor transmise (UNICEF, 2020).

- În ciuda investițiilor și activismului global, obiectivul educației pentru toți sau „educației incluzive", rămâne îndepărtat. La sfârșitul anului 2016, 124 de milioane de copii și adolescenți nu erau în învățământul primar sau secundar inferior (UNESCO, 2017).
- Într-un context global de extindere a conflictelor și deplasări tot mai mari de oameni, aceste cifre subestimează problema. Sanatatea copiilor este o constantă. UNICEF a raportat 28 de milioane de copii fără adăpost din cauza conflictului în 2016 (UNICEF, 2020).
- Multe fete continuă să experimenteze căsătoriile din copilărie și sunt forțate să renunțe la educație. UNICEF (2018) raportează 285 de fete căsătorite până la 15 ani în Nicaragua, 22% în Bangladesh, 30% în Ciad și 29% în Africa. Deși, conform UNICEF (2018), s-a înregistrat o scădere cu 15% a căsătoriei fetelor înainte de împlinirea a 15 ani, de la 1 din 4, la 1 din 5, totuși există astăzi 650 de milioane de fete și femei care au fost căsătorite înainte de a împlini 18 ani.
- Munca copiilor compromite educația pentru toți. Impactul negativ al sărăciei asupra accesului și nivelului educațional a fost bine documentat. Ponderea populației globale definită ca săracă cu mai puțin de 1,90 USD pe zi a scăzut la jumătate, până la 15%, la 783 de milioane de oameni la nivel global în 2013. 8,6% din populația globală deține 85,6% din bogăția globală. 43% dintre milionarii lumii au naționalitate nord-americană, dar acest lucru înlătură decalajul tot mai mare dintre privilegii și sărăcie în acea țară, în care disparitatea de bogăție este de două mai mare decât în restul lumii industrializate (Teese, 2013).

4. Procesul incluziunii.

Educația incluzivă duce mai departe ceea ce a început Organizația *"Educație Pentru Toți"* (EFA), găsind modalități de a permite școlilor să răspundă nevoilor tuturor copiilor din comunitățile lor, în mod special a celor care au fost excluși de la oportunitățile educaționale, cum ar fi elevii cu nevoi speciale, dizabilități sau elevii care fac parte din minorități etnice, lingvistice și așa mai departe. Scopul este dezvoltarea sistemelor educaționale incluzive. Acest lucru se va realiza doar în măsura în care școlile

locale devin mai incluzive, cu alte cuvinte dacă devin mai capabile să educe toți copiii din comunitățile lor (UNESCO-IBE, 2009).

Obiectivul Educației Pentru Toți (EFA) este de a considera educația incluzivă în relația dintre elevii și tinerii cu dizabilități și în relația dintre educația obișnuită și cea specială, ca mijloc de analiză a educației incluzive prin însușirea și aplicarea acesteia de către educația specială. Educația incluzivă își propune ca obiectiv dezvoltarea durabilă pentru asigurarea unei educații inclusive și de calitate pentru toți și promovarea învățării pe tot parcursul vieții (UNITED NATIONS, 2020).

Educația incluzivă s-a impus ca un domeniu global de cercetare educațională, un element de bază al pregătirii profesorilor și al învățării profesionale continue, precum și un domeniu în elaborarea politicilor și practicii educaționale. Există indicatori clari care evidențiază acest lucru. Conform cu (European Agency for Special Needs and Inclusive Education, 2013), aceștia includ:

- Legislația și reglementările jurisdicțiilor educaționale pentru educația incluzivă;
- Creșterea bugetului guvernamental pentru educația incluzivă;
- Creșterea rapidă a volumului de publicații academice și generale despre educația incluzivă, a numărului de conferințe, programe de formare, cursuri universitare, ateliere și seminarii privind educația inlcuzivă;
- Creșterea înființării de programe și proiecte de cercetare privind educația incluzivă;
- Creșterea activității organizațiilor non-guvernamentale (NGO) în domeniul educației inlcuzive.

Educația incluzivă a fost o trăsătură constantă a activității UNESCO. *"Declarația de la Incheon Educație 2030 și Cadrul de Acțiune* a recunoscut cu mare îngrijorare că *"suntem departe de a fi atins educația pentru toți* (UNESCO, 2015, *p.6*)". Astfel, s-a stabilit o nouă viziune pentru educație, precum și țintele corespunzătoare strategiei de implementare și monitorizare a programelor pentru realizarea unei educații incluzive și echitabile. În declarația de intenție, contribuitorii la "Declarația și Cadrul de la Incheon" au fost fără echivoc: *"Niciun obiectiv educațional nu ar trebui considerat îndeplinit decât dacă este îndeplinit de toți. Prin urmare, ne angajăm să facem schimbările necesare în politicile educaționale și să ne concentrăm eforturile asupra celor mai dezavantajați, în special cei cu dizabilități, pentru a ne asigura că nimeni nu este lăsat în urmă* (UNESCO, 2014, p.1,2)".

În vederea creării de școli incluzive, este necesar implementare și adoptarea unui curriculum pentru toți. Curriculumul trebuie să îndeplinească cel puțin două scopuri – trebuie să integreze toate abilitățile, cunoștințele și valorile pe care țara dorește ca tinerii să le dobândească și trebuie să ofere studenților educație de calitate, atât în ceea ce privește nivelul de implicare pe care îl generează, cât și rezultatele pe care le produce. Mai presus de toate, curriculumul trebuie să atingă aceste scopuri pentru toți elevii în mod egal. Prin urmare, trebuie să fie suficient de flexibil pentru a răspunde caracteristicilor foarte diverse ale studenților (IBE-UNESCO, 2016).

Pentru a promova educația incluzivă, guvernele trebuie să mobilizeze resursele umane și intelectuale. Acestea includ: părinții sau tutorii copiilor; profesorii și alți profesioniști din educație; cei din alte servicii care vor fi afectați de trecerea la incluziune (de exemplu, Serviciile Sociale); formatori de profesori și cercetători; administratori și manageri; la nivel național, local și școlar – grupuri civice din comunitate și membrii ai grupurilor minoritare expuse riscului de excludere. Implicarea familiei, cu precădere, este deosebit de crucială. În unele țări, de exemplu, există cooperare strânsă între părinți și autorități în dezvoltarea de programe comunitare pentru copiii cu dizabilități. Acolo unde părinții nu au încredere și abilitățile necesare pentru a participa la astfel de programe, ar putea fi necesar să se întreprindă unele activități de dezvoltare cu ei. Acest lucru ar putea însemna crearea de rețele de părinți, care să poată acționa ca grupuri de sprijin reciproc, instruirea părinților în abilitățile de a lucra cu proprii copii sau susținerea părinților în relațiile cu școlile și autoritățile (Kauffman, 2018).

Toate țările se confruntă cu dificultăți în a găsi fonduri adecvate pentru educație. Prin urmare, este important să se găsească modalități de satisfacere a nevoilor studenților, care nu necesită întotdeauna fonduri suplimentare și alte resurse. De exemplu, este important să se stabilească un parteneriat între guvern și alți potențiali furnizori de finanțare. De asemenea, poate fi necesar să se înființeze programe pentru depășirea dezavantajelor și egalizarea șanselor. Parteneriatele de finanțare trebuie să fie conștiente de comportamentul strategic pe care școlile și alte persoane îl arată și trebuie să îl folosească în scopuri mai incluzive. Poate fi necesar să se înființeze sisteme de monitorizare pentru a se asigura că finanțarea și toate resursele sunt utilizate în mod corespunzător și eficient. Chiar dacă nivelurile de finanțare diferă de la o țară la alta, multe dintre provocări și strategii sunt similare (UNICEF, 2020).

Sprijin pentru învățare. Profesorii din sistemele incluzive, trebuie, de asemenea, să știe cât de eficientă este predarea lor pentru diferiți elevi și ce trebuie să facă pentru a le permite fiecăruia să învețe cât mai bine posibil. Prin urmare, evaluarea nu trebuie să se concentreze doar pe caracteristicile și realizările elevilor, De asemenea, trebuie să se concentreze pe curriculum și pe modul în care fiecare elev poate învăța în cadrul acelui curriculum. Prin urmare, profesorii vor trebui să aibă abilitățile necesare

pentru a efectua ei înșiși majoritatea evaluărilor. Cu toate acestea, ei vor trebui să găsească modalități de a lucru cu educatori/profesori speciali, psihologi, asistenți sociali și profesioniști medicali, astfel încât să își poată folosi evaluările de specialitate în scopuri educaționale (IBE-UNESCO, 2016).

Cei mai importanți parteneri dintre toți vor fi părinții și elevii unei școli. În acest context, sprijinul pentru învățare trebuie să fie o strategie cheie. Asistența include tot ceea ce le permite elevilor să învețe. Cea mai importantă formă de sprijin este cea care este oferită din resursele puse la dispoziția fiecărei școli – și anume elevii care sprijină elevi, profesorii care sprijină profesori, părinții ca parteneri în educația copiilor lor și comunitățile ca susținători ai școlilor și alte centre de învățare. În multe situații, va fi necesar și sprijinul din partea profesorilor de specialitate, a centrelor de specialitate și a profesioniștilor din alte domenii. Unde există aceste forme de sprijin, este important să ne asigurăm, că aceștia contribuie eficient la o abordare incluzivă. Aceasta poate însemna reorientarea lor spre acordarea de sprijin în școala obișnuită. Sprijinul trebuie să fie oferit holistic. Serviciile și agențiile trebuie să lucreze împreună, mai degrabă decât să se izoleze unele de altele. Aceasta poate însemna crearea unor structuri locale de management pentru servicii care sunt aceleași cu cele pentru administrarea școlilor (UNESCO, 2017).

Educația și formarea profesorilor pentru incluziune ar trebui să pregătească profesorii să prețuiască diversitatea cursanților, considerând-o ca o resursă, și să sprijine toți cursanții și să aibă așteptări mari pentru toți. O astfel de educație și formare ar trebui, de asemenea, să încurajeze profesorii să lucreze cu alții și în echipe și ar trebui să sprijine dezvoltarea lor personală și profesională continuă. Cercetările sugerează că relațiile personale în cadrul școlii sunt foarte importante. De exemplu, s-a constatat că profesorii care au o relație bună cu elevii lor sunt într-o poziție mai bună de a menține disciplina. Profesorii trebuie să se ocupe de elevi ca persoane fizice, cu drepturile personale și statutul pe care le implică. Aceasta presupune un grad de negociere între profesor și copil. (European Agency for Development in Special Needs Education, 2012).

Patru domenii par a fi de o importanță excepțională în crearea unor relații bune între profesor și copil. Acestea sunt:

- Organizarea clasei și stabilirea obiectivelor. Este important ca profesorii să facă tot ce le stă în putință pentru a se asigura că sala de clasă este un loc proprice pentru învățare. Aceasta înseamnă examinarea conținutului și prezentării lecției, organizarea grupurilor și aspectul fizic. Scopul și a sensul în activitățile de învățare sunt foarte importante și trebuie valorificate. De asemenea, este important ca elevii să înțeleagă obiectivele pe termen scurt și lung ale clasei. Există o mulțime de dovezi care sugerează că studenții își pot asuma o anumită responsabilitate nu numai

pentru formularea propriilor programe de lucru, ci și pentru monitorizarea progresului lor. Mulți profesori sunt surprinși de modul în care copiii pot vorbi despre prioritățile lor în clasă (IBE-UNESCO, 2016).

- Comportamentul profesorului. Deloc surprinzător, modul în care se comportă profesorii are o influență directă asupra comportamentului elevilor. Datorită poziției lor de statut, influența unui profesor poate fi considerabilă. Ei oferă un model de comportament pe care elevii lor l-ar putea copia, dar sunt, de asemenea, într-o poziție bună pentru a modela și schimba comportamentul copiilor din clasele lor (Ainscow, 2010).
- Răsplata si pedeapsa. Acestea influențează modul în care relațiile se dezvoltă și înfloresc. Din păcate, profesorii oferă elevilor frecvent feedback pozitiv insuficient despre ceea ce fac. Deși uneori profesorii trebuie să fie critici, este important ca aceștia să critice în mod constructiv, recunoscând totodată când este posibil să ofere încurajare (Miles, 2011).
- Reguli adecvate. Toate școlile au un set de reguli. În plus, fiecare profesor va avea o serie de reguli care se aplică sălilor de clasă și definesc comportamentele dezirabile și indezirabile. Regulile pot fi stabilite în două moduri: ele pot fi formale și explicite sau implicite. De exemplu, la o nouă clasă de elevi, profesorul poate începe prin explicarea unor reguli de bază. Pe măsură ce relația cu clasa se dezvoltă, atunci este posibil să se negocieze și să se discute introducerea de noi reguli sau modificarea regulilor originale (IBE-UNESCO, 2016).

Un exemplu de bună practică este cel al școlilor din Țările de Jos. Acestea au pus în aplicare o nouă politică, numită Educație adecvată. Un scop important al acestei politici este acela de a îmbunătăți realizarea educației pentru fiecare elev cu nevoi educaționale speciale din cadrul sistemului educațional. Politica a luat naștere din nevoia și dorința resimțită de a îmbunătăți îngrijirea elevilor cu nevoi speciale, de a eficientiza prevederile pentru educația cu nevoi speciale și pentru a evita ca elevii să se piardă în sistem. Conform acestei politici, fiecare consiliu școlar are responsabilitatea de a oferi educație adecvată fiecărui elev care se înscrie, indiferent de nevoile educaționale specifice ale acestuia și de tipul de sprijin de care are nevoie (van Leeuwen, Thijs, & Zandbergen, 2009).

Prin colaborarea cu alte consilii școlare la nivel regional, școlile sunt obligate să aranjeze prevederi educaționale astfel încât fiecare copil să poată fi educat ținând cont de nevoile educaționale speciale ale acestuia. Școlile sunt libere să decidă cum sunt oferite aranjamentele. Câteva caracteristici importante ale acestei politici sunt: niciun copil lăsat în urmă - consiliile școlare au responsabilitatea de a oferi fiecărui copil un loc adecvat în sistemul educațional; cooperarea între consiliile de diferite tipuri de școli, inclusiv învățământul primar, învățământul secundar, învățământul profesional și învățământul

special; cooperarea între școli și alte organizații și institute responsabile cu îngrijirea și bunăstarea copiilor (organizații de sănătate, îngrijire a tinerilor etc.) și participarea tuturor părților interesate - consiliu școlar, conducere, profesori și părinți, elevi (van Leeuwen, Thijs, & Zandbergen, 2009).

Societatea olandeză devine din ce în ce mai multiculturală. Institutul Național de Statistică estimează că în prezent aproximativ 20% din populație are origini non-occidentale. Obligația de a merge la școală se aplică și copiilor de la solicitanți de azil și rezidenți ilegali. În toată țara, există mai multe școli și institute care oferă prevederi educaționale specifice pentru acești copii, inclusiv cursuri intensive de instruire în limba olandeză și îndrumare individuală specifică elevilor. Aceste prevederi sunt oferite în școli obișnuite care primesc sprijin suplimentar sau în clase separate numai pentru acest grup țintă. În clasele separate, clasele de tranziție internațională, elevii primesc pregătire lingvistică intensivă timp de doi ani, după pe care le integrează în învăţământul obişnuit. În general, înscrierea elevilor din minoritățile etnice în învățământul primar este satisfăcătoare. La începerea învățământului obligatoriu la vârsta de 5 ani, toți copiii se înscriu în învățământul primar. Toți elevii termină învățământul primar (Nusche, 2014).

În ceea ce privește accesul și participarea la educație, excluderea nu este o problemă de îngrijorare în sistemul educațional olandez. Practic toți elevii participă la învățământul obligatoriu. Pentru acei copii care au dificultăți în a participa din cauza mobilității sau a condiției lor fizice sunt luate măsuri speciale pentru a le încuraja și le permite să participe la educație în un mod mai flexibil. Pentru elevii cu nevoi speciale există o varietate de ramuri educaționale în care se pot înscrie, variind de la școli cu nevoi speciale segregate specifice până la școli obișnuite complet incluzive în care li se oferă o educație adecvată. Astfel, numărul elevilor cu nevoi speciale înscriși în școlile de masă este în creștere (van der Bij, 2017).

Sistemul educațional incluziv din Olanda oferă oportunități pentru toate școlile și profesorii sunt responsabili pentru a oferi elevilor o educație care să fie orientată către nevoile lor de dezvoltare. Inspectoratul se asigură că școlile oferă o educație suficient de adaptată la nevoile elevilor. Pe baza filozofiei conform căreia profesorii au cea mai bună perspectivă asupra nevoilor și capacităților elevilor, politica educațională oferă școlilor o mare marjă de a decide asupra abordărilor de predare și învățare. Elevii care au nevoie de mai mult sprijin pentru a ține pasul cu ritmul de învățare din clasă beneficiază de predare de remediere și de instruire suplimentară. Printr-un sistem de ponderare, școlile primesc personal suplimentar și alte resurse pentru a oferi acestor elevi sprijinul de care este nevoie. Pentru elevii cu nevoi speciale, școlile de masă utilizează un buget aferent elevilor pentru a aranja expertiză suplimentară de la școlile speciale (van Leeuwen, Thijs, & Zandbergen, 2009).

Sunt necesare aceste măsuri, întrucât *"societățile noastre sunt mobile și tot mai diverse. Respectul pentru diversitate, acceptarea celuilalt, integrarea socială a persoanelor cu nevoi speciale sau a altor categorii sociale aflate în risc de excluziune sunt valori fundamentale adoptate formal la nivelul societății, dar nu pe deplin asumate și interiorizate la nivel de practici și de comportamente* (Palade, 2008, *p.10*)."

5. *Referințe bibliografice*

- Ainscow, M. (2010). *Developing inclusive education systems: the role of organizational cultures and leadership.* International Journal of Inclusive Education. *Volume 14*. London: Routledge.
- DEX. (1975). *Dicționar Explicativ al Limbii Române*. București: EDITURA ACADEMIEI.
- Directorate General For Internal Policies. Policy Department C: Citizens' Rights And Constitutional Affairs. (2017). *Inclusive education for learners with disabilities.* European Union. Retrieved from http://www.europarl.europa.eu/supporting-analyses.
- Ebersold, S. (2017). *Éducation inclusive : privilège ou droit? Accessibilité et transition juvénile.* Grenoble: Presses Universitaires de Grenoble. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/342333645_Education_inclusive_privilege_ou_droit.
- European Agency for Development in Special Needs Education. (2011). *Mapping the Implementation of Policy for Inclusive Education - An Exploration of Challenges and Opportunities for Developing Indicators.* Brussels. Retrieved from www.european-agency.org.
- European Agency for Development in Special Needs Education. (2012). *Teacher Education for Inclusion: Profile of Inclusive Teachers.* (EADSNE, Ed.) Brussels. Retrieved from https://www.european-agency.org/sites/default/files/Profile-of-Inclusive-Teachers.pdf.
- IBE-UNESCO. (2016). *Training Tools for Curriculum Development – Reaching Out to All Learners: a Resource Pack for Supporting.* Geneva, Switzerland. Retrieved from http://www.ibe.unesco.org.
- Kauffman, J. H. (2018). *What it is and why we need it. (Second Edition).* New York: Routledge.
- Keddie, A. (2012). *Educating for diversity and social justice*. London: Routledge.

- Miles, S. (2011). *Responding to Diversity in Schools.* London: Routledge. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/29750672_Understanding_and_responding_to_diversity_in_the_primary_classroom_An_international_study.

- Nusche, D. (2014). *OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education: Netherlands 2014. P*aris: OECD Publishing. Retrieved from https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264211940-en.pdf?expires=1636976389&id=id&accname=guest&checksum=FF5AC563319E303F065797D753397856.

- OECD, PISA 2015. (2016). *Excellence and Equity in Education. Volume I.* Paris: OECD Publishing. Retrieved from https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264266490en.pdf?expires=1636817275&id=id&accname=guest&checksum=F1616F17750236DAB15C45FDA6628F6A.

- OECD. (2007). *Students with Disabilities, Learning Difficulties and Disadvantages: Policies*. Paris: OECD Publishing. Retrieved from https://includ-ed.eu/sites/default/files/documents/sen_students_-_statistics_and_indicators_-_oecd.pdf.

- OECD. (2021). *Education at a Glance 2021: OECD Indicators.* Paris: OECD Publishing. Retrieved from https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2021_b35a14e5-en.

- Palade, E. (2008). *Buna guvernare în şcoală.* București: Corint.

- UNESCO. (2014). *Teaching and learning: Achieving quality for all. EFA Global Monitoring Report 2014.* Paris: UNESCO. Retrieved from http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/gmr-2013-14-teaching-and-learning-education-for-all-2014-en.pdf.

- UNESCO. (2015). *UNESCO SCIENCE REPORT: Towards 2030.* New York: UNESCO Publishing. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/283719099_UNESCO_SCIENCE_REPORT_2015.

- UNESCO. (2017). *A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education.* Paris: UNESCO. Retrieved from http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002482/248254e.pdf.

- Van der Bij, T. (2017). *Inclusive education in the Netherlands - Characteristics and effects.* Amsterdam, The Netherlands: RICDE. Retrieved from https://hdl.handle.net/11245.1/722bbb18-76f6-4ef8-bf2f-f6c350f05f28.

- van Leeuwen, B., Thijs, A., & Zandbergen, M. (2009). *Inclusive Education in Netherlands.* Retrieved from www.european-agency.org: https://www.european-agency.org/sites/default/files/Inclusive_Education_Netherlands.pdf.

ÎMPREUNĂ – ŞCOALA, FAMILIA ŞI COMUNITATEA - PENTRU RESPECTAREA DREPTURILOR COPILULUI CU CES

Profesor, Claudia Farcaş, Colegiul *Ţara Bârsei*, Prejmer

MOTTO:

„COPILUL TREBUIE PRIMIT CU RESPECT, CRESCUT CU IUBIRE ŞI APOI LĂSAT ÎN LIBERTATE DEPLINĂ." RUDOLF STEINER

Scopul educaţiei este integrarea.

Sarcina şcolii este de a crea acest mediu în care copilul să-şi diferenţieze trăirile şi să se structureze ca personalitate, deoarece este incontestabil că nu poate rămâne acasă.

Aceşti copii integraţi în învăţământul de masă vor fi antrenaţi şi stimulaţi de un mediu competiţional favorabil dezvoltării şi recuperării lor.

Condiţii care contribuie la reuşita integrării şcolare: pregătirea tânărului cu cerinţe educative speciale pentru integrarea şcolară; evaluarea copilului înainte de integrarea sa şcolară; conştientizarea părinţilor copilului inclus în proiectul de integrare; locul proiectului de integrare şcolară în cadrul proiectului pedagogic al şcolii; poziţia directorului şcolii faţă de integrarea şcolară; punerea la dispoziţia cadrelor didactice de către director a informaţiilor referitoare la integrarea şcolară a copilului cu cerinţe educative speciale; poziţia cadrului didactic în raport cu integrarea şcolară; dorinţa cadrului didactic de a modifica practicile pedagogice, pentru ca ele să devină adaptate posibilităţilor copilului integrat; posibilitatea pentru profesor de a se informa asupra deficienţei copilului sau asupra metodelor de predare adaptate copilului integrat; prezenţa şi colaborarea specialiştilor care susţin şi ajută învăţământul integrativ; implicarea părinţilor copilului în proiectul de integrare

Problema integrării sociale a copiilor cu dizabilităţi este una de o importanţă majoră pentru societatea românească actuală. Dezvoltarea unei societăţi incluzive pentru persoanele cu handicap în general şi pentru copiii cu dizabilităţi în special reprezintă o prioritate.

Familia trebuie să/şi accepte problemele, să le recunoască şi să se deschidă către comunitate. Să ceară ajutor, şi la rândul ei să ofere ajutor.

Familiile copiilor cu cerințe educative speciale au obligația să se implice în activitățile extrașcolare ale copiilor și să aibă răbdare și înțelegere față de schimbările mai lente sau mai rapide din viața copiilor lor. Astfel, membrii familiilor cu copii cu cerințe educative speciale trebuie: să fie participanți activi la toate activitățile școlii; să fie modele de acțiune și comportament în acceptarea și susținerea integrării persoanelor ce cerințe speciale; să sprijine profesorii în demersul lor de a asigura evoluția și formarea copiilor; să fie parteneri sinceri de dialog și să accepte, fără rezerve, colaborarea cu echipa de specialiști, care se ocupă de educarea și recuperarea copiilor lor, urmărind împreună progresul înregistrat de copil în diverse situații de viață; să colaboreze cu alți părinți, în grupele de suport ale părinților și să împărtășească și altora experiențele personale cu proprii copii, la activitățile desfășurate în mijlocul familiei.

Familia este mediul în care se dezvoltă și evoluează copiii, este celula care are o importanță covârșitoare în formarea omului de mâine, născut din copilul de azi. De aceea, familiile trebuie încurajate și sprijinite, prin acțiuni sociale specifice, care favorizează derularea optimă a relațiilor educaționale. Intervenția socio-educațională se constituie dintr-un complex de măsuri, care sprijină familia, intervenind în reglarea relațiilor intrafamiliale, în favoarea educației familiei și a educării copiilor.

Diferenţierea între integrare şi incluziune.

Se face de multe ori confuzia între termenii de integrare şi incluziune, mai ales de către cadrele didactice care lucrează în şcolile de masă fără incluziune, ceea ce face necesară diferenţiera lor.

Cel ce a lansat conceptul de normalizare este Benght Nirje. Studiile sale au demonstrat că mulţi dintre copiii îngrijiţi în familie aveau deficienţe mult mai grave decât cei din instituţii, însă aveau mai puţine condiţii normale şi apar rezultate normale, iar în condiţii anormale, apar rezultate anormale. Concluzia lui Nirje, în încercarea de a defini normalizarea în practică este: "*să te dai jos din pat, să te îmbraci şi participi la activităţi cu sens, cu scop, în ciuda faptului că ai un profund dezavantaj (handicap grav*)" – acesta a fost numit "*ritmul normal zilnic*". Autorul a stabilit o serie de principii fundamentale ale existenţei pornind de la condiţiile normale de viaţă: ritmul normal cotidian, ritmul normal al săptămânii, ritmul normal anual.

Teoriile demostrează faptul că interacţiunile sunt cele ce determină comportamentul. Astfel, interacţionismul simbolic evidenţiază modul în care oamenii interpretează propriile acţiuni şi pe ale altora. Teoria Etichetării arată cum indivizii interpretează propriile acţiuni şi ale altora prin folosirea unor "*calificative"*, clasificări, chiar epitete. Teoria învăţării sociale demonstrează cum indivizii învaţă să se comporte în cadrul diferitelor interactiuni.

Prin distincţia făcută între "normal" şi "pathologic", Emile Durkheim plasează persoana cu dizabilităţi în sfera patologicului, a anormalităţii, abaterii de la normele societătii.

Există mai multe clasificări ale formelor de integrare/incluziune şcolară a copiilor cu dizabilităţi, acestea bazându-se pe diferite criterii de diferenţiere. După durata prezenţei copilului cu dizabilităţi în şcoală, se diferenţiează: forme de integrare totală, forme de integrare parţială, forme de inregrare ocazională. În funcţie de numărul copiilor integraţi într-o şcoală, se întâlnesc: integrare individuală — când se ralizează integrarea unui singur elev cu dizabilităţi într-o clasă obişnuită; integrare în grupuri mici - integrarea unui grup de 2-3 elevi într-o clasă obişnuită; clase integrate — atunci când se realizează integrarea unei clase (8-12 copii cu dizabilităţi) într-o şcoală obişnuită (şcoală incluzivă).
Integrare locală - elevii cu dizabilităţi învaţă în aceiaşi clădire, dar fără a avea relaţii unii cu alţii.
Integrare socială şi/sau societală - elevii cu şi fără dizabilităţi participă la activităţi extraşcolare comune, care sunt atent proiectate şi planificate;
Integrare funcţională (pedagogică)- participare comună la procesul instructiv-educativ, în cadrul căreia intră: integrarea totală, integrare parţială.
Integrare „inversă" - se referă la participarea copiilor fără dizabilităţi la activităţile de învăţare dintr-o instituţie specială.
Integrarea spontană sau rece - când integrarea unui copil cu dizabilităţi într-o instituţie de învăţământ (grădiniţă, şcoală obişnuită) se realizează fără o pregătire prealabilă a acesteia pentru a face faţă integrării.

Ideea educației integrate a apărut ca o reacție firească a societății la obligația acesteia de a asigura cadrul necesar și condițiile impuse de specificul educației persoanelor cu CES. *„Educația integrată (incluzivă) și reabilitarea pe baza resurselor comunitare reprezintă abordări complementare, care se*

sprijină reciproc în favoarea acordării de servicii pentru persoanele cu cerințe speciale." (UNESCO, 1980).

BIBLIOGRAFIE

Moisin Anton, *Arta educării copiilor şi adolescenţilor în familie şi în şcoală*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, (2007);

Vrasmaș Ecaterina Adina, *Introducere în Educația cerințelor speciale*, Editura Credis, Universitatea din București, (2004);

Vornicescu T, *Situația copiilor cu CES incluși în învățământul de masă*, disponibil la https://issuu.com/pedag/docs/strategii_de_integrare_a_copiilor_ces, (2018).

INCLUZIUNEA SI DIVERSITATEA IN EDUCATIE

FASIE MIRELA

SCOALA GIMNAZIALA ,,IOSIF VULCAN,, HOLOD

Abordarea conceptului de educație incluzivă nu este una simplă, de multe ori acesta fiind folosit cu lejeritate, fără a pricepe că în spatele lui se ascunde o întreagă filosofie. Evoluția socială din ultimii ani a adus din ce în ce mai mult în actualitate ideea de diversitate umană, de unitate în diversitate, de valorizare a diversității și a oportunităților oferite educației și culturii universale de diversitatea experiențelor, tradițiilor și modelelor apărute în decursul timpului, fără a face ierarhii și judecăți de valoare subiective asupra lor. În acest context, apariția și fundamentarea teoriilor și practicilor referitoare la integrarea și incluziunea școlară a tuturor categoriilor de elevi din comunitate și conturarea ideii de școală pentru diversitate au permis o nouă abordare a activităților de învățare în școală, fapt determinat și de necesitatea asigurării șanselor egale de acces la educație pentru toți membri unei comunități și a satisfacerii cerințelor de instruire și educație în funcție de potențialul intelectual și aptitudinal al fiecărui copil inclus în programul educațional al unei școli.

Educația incluzivă este un proces prin care răspundem diversității nevoilor copiilor prin creșterea gradului de participare la învățare și reducerea excluziunii. Aceasta presupune o serie de schimbări de substanță din perspectiva conținutului educațional, a abordării didactico-pedagogice, a structurii sistemului de educație și a strategiilor educaționale.

Analizată în context social, incluziunea reprezintă un ansamblu de măsuri și acțiuni din numeroase domenii, prin care se urmărește combaterea excluziunii sociale și asigurarea participării active a persoanelor la toate aspectele vieții economice, sociale, educaționale, culturale și politice ale societății. Incluziunea reprezintă, de asemenea, esența unui sistem social comprehensiv, specific unei societăți bazate pe valorizarea și promovarea diversității și egalității în drepturi.

Analizată în context educațional, incluziunea presupune dezvoltarea de relații interpersonale deschise, pozitive între elevi, flexibilizarea programelor școlare, diversificarea strategiilor

educaționale și asigurarea serviciilor de intervenție și suport pentru elevii cu cerințe speciale, promovarea egalității în drepturi și responsabilități pentru toți elevii, asigurarea accesului în mod egal la oportunități de învățare, parteneriatul funcțional între școală și familie, implicarea activă a comunității în programele și activitățile dezvoltate de școli.

Incluziunea în educație poate fi definită prin:

- Valorizarea în mod egal a tuturor elevilor și a întregului personal didactic;
- Creșterea gradului de participare a elevilor la activitățile școlare, culturale și comunitare, concomitent cu reducerea gradului de excludere a lor de la acestea;
- Reconsiderarea culturilor organizaționale, politicilor și practicilor din școli, astfel încât să răspundă diversității elevilor din comunitatea respectivă;
- Eliminarea barierelor din calea învățării și participării la viața școlii pentru toți elevii școlii, nu doar pentru cei cu dizabilități sau care intră în categoria celor cu „cerințe educative speciale";
- Valorificarea experiențelor câștigate din încercările de depășire a barierelor de acces și participare la învățare pentru anumiți elevi, cu scopul de a opera schimbări în beneficiul tuturor elevilor;
- Perceperea diferențelor dintre elevi drept o resursă de sprijin al învățării, mai degrabă decât ca o problemă ce trebuie depășită;
- Întărirea rolului pe care îl are școala în dezvoltarea comunității și în creșterea performanțelor școlare ale fiecărui elev în parte;
- Recunoașterea faptului că incluziunea în educație este numai un aspect al incluziunii în societate. O societate incluzivă este una tolerantă, care respectă diversitatea, care apreciază propria cultură și pe cea a semenilor, care evită consecințele morale ale risipei și devalorizării de capital uman.

Ținând cont de aceste aspecte, se poate spune că **incluziunea școlară** înseamnă să realizezi lucrurile în mod diferit pentru a răspunde nevoilor individului și oricine, indiferent de dizabilitatea sa, de dificultățile pe care le întâmpină în învățare sau de statutul său social, să fie tratat ca oricare membru al societății din care face parte, cu o atitudine de egalizare a șanselor la educație, anti-discriminatorie, deschisă, democratică, într-un cadru în care să poată beneficia de

manifestarea unui spirit de colaborare și cooperare social. Incluziunea este mai mult decât un set de atitudini și de principii, ci presupune folosirea unor instrumente de intervenție care prin eliminarea discriminărilor în educație să conducă spre eliminarea discriminărilor între membri societății.

În articolul intitulat „*Formarea cadrelor didactice pentru abordarea educației incluzive - provocări și experiențe*" publicat de Ecaterina Vrășmaș, în Revista de Științele Educației, nr. 1/2008, autoarea accentuează faptul că *„Educația incluzivă, ca parte componentă a educației pentru toți are în conținutul ei ideile de acceptare, includere și implicare a tuturor în procesul educației. A include pe fiecare înseamnă a valoriza și a oferi câmpul de afirmare fiecărui copil. Valoarea unui grup nu este apreciată adăugând niște copii sau niște indivizi, pentru a fi incluși, ci trebuie să înțelegem că importanța grupului vine din valorizarea fiecărei persoane. Incluziunea înseamnă nu numai intrare sau introducere, ci și asigurarea accesului, participare și implicare în mod principal prin valorizarea contribuției individuale. Cu alte cuvinte, nu este suficient să realizăm includerea tuturor, ci este necesar „să gândim incluziv", dând valoare și importanță nevoilor fiecăruia. Educația incluzivă este informație, gândire, acțiune și atitudine în același timp."*

Educația incluzivă este o construcție pas cu pas a unui set de idei, reprezentări și comportamente care determină acceptarea, respectul și sprijinul direct și necondiționat asupra unicității și diversității umane. Sintetizată într-o singură idee incluziunea educațională declară că fiecare este important (copilul, profesorul, părintele) indiferent de particularitățile sale (fie ele mai mult sau mai puțin cerințe speciale) și doar împreună pot fi dezvoltate.

Toate aceste precizări sunt absolute necesare deoarece de multe ori se face confuzia între educația integrată și cea incluzivă. Se consideră, nu de puține ori, că integrarea unui copil într-o clasă a școlii de masă, presupune concomitent o formă de incluziune. Dar, educația incluzivă înseamnă un întreg arsenal de schimbări de la politici la reprezentări, comportamente și atitudini. Simpla integrare a copiilor cu cerințe educaționale speciale în școli nu constituie o formă de educație incluzivă, trebuie ca toată școala să se schimbe și să devină incluzivă. Pătrunderea sensului educației incluzive se centrează pe o viziune mai largă și mai deschisă în ceea ce privește dizabilitatea și, în general, cerințele speciale ale copiilor.

Dacă **educația integrată** avea în vedere atingerea unor obiective legate de școlarizarea în condiții de normalitate a copiilor cu cerințe educative speciale, educația incluzivă vizează adaptarea școlii la cerințele speciale ale copiilor, la diversitatea copiilor dintr-o comunitate, reformarea și dezvoltarea ei în toate aspectele.

Școala incluzivă se centrează pe cunoașterea modului de învățare a strategiilor necesare rezolvării problemelor de viață cotidiană, într-o manieră cooperantă și solidară, unde procesul de predare și învățare este simultan, unde fiecare elev „învață cum se învață", unii de la alții, fără competiție și ierarhii arbitrare, în spiritul respectului și acceptării celor din jur. În acest mod, copiii vor trăi diferențele dintre persoane ca pe ceva natural, mediind dezvoltarea atitudinilor de solidaritate și de apărare a drepturilor omului. Astfel, prin aceste strategii bazate pe cooperare, profesorul poate favoriza procese de interacțiune socială în clasele eterogene ale școlii incluzive.

Specialiștii în educația incluzivă au ajuns să vorbească de un „decalog" al caracteristicilor ce susțin veleitățile incluzive ale unei școli, concepută ca atare:

- Organizația școlară se definește prin însuși tipul de activitate educativă desfășurată în ea;
- Organizația școlară se află și se dezvoltă întotdeauna în cadrul unei confluențe de interese;
- Conducerea, coordonarea unei școli este întotdeauna un liderat și un management politic și ideologic, alături de cel strategic și pedagogic propriu-zis;
- Liderul unei școli este practic constrâns să „dea cuvântul" tuturor participanților la educație;
- Întreaga activitate a unei școli se alimentează dintr-o perpetuă confruntare de valori interne și externe;
- Organizarea unei școli începe practic dincolo de rațiunile pur-instrumentale (tehnic-abordative, procedurale);
- Negocierea rămâne strategia curentă și fundamentală în orice școală;
- În toate școlile se practică frecvent și obligatoriu tehnica compromisului funcțional în interes emancipator;
- Orice planificare, proiectare într-o școală se organizează în rezolvarea de probleme, nu în dorințe și speranțe;

- Nici o școală nu poate face abstracție de o continuă auto-reflecție, de colegialitate internă și de schimbări interinstituționale și cu comunitatea.

Bibliografie:

Gherguț, A., Educația incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom, Iași, 2016;
Ungureanu, D., „Educația integrată și școala incluzivă”, Editura de Vest, Timișoara, 2000;
Vrășmaș, E., Vrășmaș, T.,Revista de Științele Educației, nr. 1/2008, articolul „Formarea cadrelor didactice pentru abordarea educației incluzive- provocări și experiențe”.

Adaptarea blândă la grădiniță

Profesor pentru educație timpurie

Filipoiu Mădălina- Ramona

Grădinița cu Program Normal Nr.1

Orașul Vălenii de Munte

Adaptarea copiilor la colectivitate, în special creșă sau grădiniță, este o problemă pentru majoritatea părinților, care își doresc ca acomodarea celui mic să fie cât mai rapidă și lipsită de incidente.

Pentru ca adaptarea să se facă cu blândețe, părinții trebuie să îl pregătească din timp pe cel mic prin:

- crearea unui program de rutină asemănător celui din grădiniță (servirea mesei, mersul la toaletă și spălatul pe mâini, exersarea îmbrăcatului/ dezbrăcatului, încălțatului/ descălțatului, alte activități de autoservire)
- crearea unui mediu de joc și învățare confortabil care să imite mediul grădiniței (zona de lectură, cu cărți potrivite vârstei, pe care copilul să le poată răsfoi în voie, spațiu de depozitare a jucăriilor, unde copilul învață și exersează strânsul și aranjatul jucăriilor, măsuță și scăunel pentru activități, unde copilul este învățat să lucreze împreună cu adultul)
- organizarea unor vizite în avans cu cel mic la grădiniță. Există grădinițe care au program de adaptare organizat pe perioada verii. Chiar dacă grădinița unde urmează să fie înscris cel mic nu are un astfel de program, părintele poate să:
    - viziteze grădinița, zona în care se află aceasta și să-l pregătească prin diferite scenarii: „Uite, aici vei învăța tu! Este cea mai frumoasă grădiniță și are cel mai grozav loc de joacă. Din toamnă vei veni aici ca să înveți și să te joci cu mulți copii de vârsta ta. Te vei distra grozav împreună cu ei!”
    - implice copilul în procesul de achiziționare a lucrurilor necesare pentru grădiniță. Astfel, copilul poate alege împreună cu adultul ghiozdanul, încălțările de interior, cutia pentru gustare, rechizitele etc.
    - joace diferite jocuri de rol, de despărțire și revenire, adaptate vârstei fiecărui copil, menite să diminueze teama de abandon („De-a grădinița”, „De-a educatoarea”, „Plecăm în călătorie” etc.)

- vorbească despre grădinița unde urmează să meargă cel mic. Folosirea de imagini ale grădiniței alese, de cărți adaptate vârstei lor despre mersul la grădiniță, povestirea rutinei unei zile la grădiniță în comparație cu rutina unei zile în familie, toate îl vor ajuta pe micuț să treacă mai ușor peste teama de abandon. „Vom merge împreună la grădiniță. Acolo te vei întâlni cu colegii tăi, veți mânca, veți face diferite activități distractive împreună cu doamna educatoare, vă veți juca și veți cânta. Apoi voi veni să te iau acasă."

Adaptarea nu se face brusc. Unii copii se adaptează mai repede, alții mai greu. Pentru cei din urmă este indicată separarea treptată. Părintele îl lasă, îi spune că are puțină treabă (merge la baie, la administrație etc.) și se întoarce repede. Astfel de exerciții, prin care părintele pleacă și revine rapid, îl ajută pe copil să asocieze absența părintelui cu reîntoarcerea lui. Durata acestor despărțiri va crește treptat ajungându-se într-un final la durata unei zile normale de grădiniță. Este indicat ca părinții să nu plece pe furiș, să-și ia rămas bun de fiecare dată și să nu se mai întoarcă după ce și-au luat la revedere pentru a nu prelungi momentul neplăcut al despărțirii.

Oricum ar fi, orice metodă am folosi, copiii vor întâmpina cu reticență noua schimbare, fie că o vor arăta sau nu. Entuziasmul și bucuria de a merge în colectivitate vor fi mereu precedate de o scurtă perioadă de suferință cauzată de despărțirea de părinți: „Vreau acasă!", „Unde e mami?", „Când vine tati să mă ia?", „Mai e mult până plecăm?", „O suni pe mami să vină să mă ia?" etc.

Nu orice gest de aversiune față de grădiniță este un motiv serios de îngrijorare. Dacă momentele de revoltă ale copilului nu durează mult, iar apoi are un comportament normal pe toată durata programului, nu există dubiu că cel mic se va adapta cu succes. În schimb, dacă totuși apar manifestări și tulburări precum: crize serioase de plâns, violență sau apatie, inapetență, vomă, rosul unghiilor, distrugerea jucăriilor, fuga din clasă, automutilarea (smulsul părului, zgâriatul pe față etc.) este mai bine ca părintele să amâne intrarea în colectivitate și eventual să ceară ajutor specializat pentru a-l pregăti pe cel mic.

Acomodarea la colectivitate nu este dificilă doar pentru copii, ci și pentru părinți. Mamele sunt cele mai afectate, ele se tem că micuțului îi vor lipsi dragostea și liniștea lor, și că într-un fel sau altul el se va simți părăsit. Orice ieșire din mediul cu care este obișnuit este un factor de stres pentru copil, dar de cele mai multe ori, mamele transmit copilului stările și anxietățile lor: nu vor mai fi alături de copil când plânge, când mănâncă, când are nevoie la baie, când e supărat etc.

Indiferent de colectivitatea în care copilul refuză să meargă (creșă, grădiniță, școală), este important ca părinții să nu cedeze, să fie fermi și pozitivi în comunicarea cu cel mic.

Totul trebuie făcut cu empatie și blândețe. Situația poate fi gestionată prin validarea sentimentelor copilului, prin efortul comun al cadrului didactic și al părinților.

Așadar, adaptarea la colectivitate trebuie să se facă întotdeauna cu blândețe, fără țipete sau amenințări, înaintea de începerea creșei, grădiniței sau școlii. În acest proces sunt implicați mai mulți factori:

- în primul rând părinții și rudele foarte apropiate copilului
- iar apoi persoanele responsabile de educația celui mic. Tactul și priceperea, crearea și menținerea unei atmosfere calde, protectoare, cunoașterea psihologiei copilului, empatizarea și comunicarea cu părinții și copiii acestora sunt cerințe de bază pentru cei de la catedră.

Împreună pot face adaptarea copilului mult mai ușoară.

Socializarea și contactul cu ceilalți copii sunt extrem de importante pentru dezvoltarea copilului și pentru adaptarea la grădiniță.

Părinți, familie, cadre didactice împreună putem să facem adaptarea la grădiniță , „o joacă de copil”.

Aproape că nu există copil care să nu fi ajuns să iubească viața de grădiniță cu jocurile și farmecul ei și care, odată ajuns elev, să nu spună că-și dorește să fie din nou la grădiniță.

Încurajator, nu-i așa?

MAI PRESUS DE TOATE, ÎNVĂȚĂM SĂ FIM OAMENI

Prof. Aurica-Maria Flore

Şcoala Gimnazială , Constantin Brâncoveanu"SM

Odată cu evoluția tot mai accentuată a noilor tehnologii, ritmul de dezvoltare a fost și el accelerat, însă în această goană după tot ce este nou, revoluționar, de cele mai multe ori se pierde esența lucrurilor, adevărata valoare a omului, a calităților sale, a potențialului său si se diminueaza tot mai mult interesul pentru integrarea copiilor. Se urmărește a crea un tip de om gata să asimileze o cantitate mare de informații, gata să se adapteze oricărui tip de cerințe ajungând astfel la apariția în societatea a unui tip de om cu ritm de viață robotic, un om care uită să socializeze, uită cum să lege relații de amiciție cu cei din jur limitându-se doar la cele profesionale, omul care nu știe să își manifeste emoțiile și trăirile. Într-o astfel de societate consider că e nevoie de oameni care să ne amintească cum să fim iar oameni, însă nu oricum ci copiii să fie ajutați să își formeze aceste calități, să se dezvolte armonios. O alternativă prin care ei pot fi îndrumați pe această cale, consider că o reprezintă activitățile extrașcolare. Consider astfel că prin intremediul acestora se poate ajunge la o dezvoltare a copiilor într-un mod armonios și sănătos atât moral cât și fizic și psihic.

În cele ce urmează voi prezenta o formă de activitate extrașcolară și anume **Şcoala după școală**. Am ales ca și perioadă de desfășurare a experimentului 11-15 aprilie 2016. Fiind în perioada Sărbătorilor Pascale am ales ca această activitate extracurriculară să aibă un caracter moral-religios și am denumit-o "*Mai presus de toate învățăm să fim oameni*". Copiii având formate anumite valori morale, am considerat că un astfel de gen de activitate extracurriculară este ceva nou pentru ei, ceva cu care nu au avut de a face până acum și care ar aduce rezultate mult mai se mnificative. Deși societatea de azi condamnă religia, susținând vehement îndoctrinarea oamenilor prin intermediul ei, părerea mea este că prin prezentarea valorilor moral – creștine, copiii pot să își dezvolte anumite calități și v alori care în afara cadrului religios le-ar însuși cu o mai mare dificultate. La origine am fost mereu un popor creștin, uitarea valorilor creștine împletite cu tradiția ar duce la devalorizarea noastră ca neam și patrie.

Tema activității: *„Mai presus de toate învățăm să fim oameni"* **Grup țință:** *copii cu vârste cuprinse între 9 și 10 ani* **Perioada:** *11-15 aprilie 2016*

Durata*: 5 zile*

Coordonator: *Flore Aurica Maria*

Resurse umane: *coordonatorul, cadre didactice, grupul țintă, părinți*

Resurse materiale: suluri fir Iustin (diverse culori); 40 biluțe, 2 foarfece, 2 brichete, 30 bucăți de lemn A5, 30 icoane imprimate A5, pungă grunt, diluant, cutie mare de aracet, 10 cutii de aracet mici, 10 pensule de vopsit, 5 șorțuri și seturi de mânuși de unică folosință, 40 cuie, agățători, ciocănel, 4-5 lavete, 2 fețe de mușama, 2 seturi pensule de pictat, set culori acrilice, 10 markere negre, 11 palete, 30 rame cu sticla, 12 ace de quilling și 12 șabloane, lac pentru lemn, pahare de unică folosință (1 set 100), șervețele de hârtie 3 pachete (100), punguliţe transparente, elastice (50 bucăți), 20 foi flipchard, hârtie xerox colorata, postituri 300 buc, 30 de pixuri,etc

Descrierea activităților:

ATELIERE DE CREAŢIE

În cadrul activităților extracurriculare socializeazarea şi petrecerea timpul liber altfel decât în faţa calculatorului sau al televizorului este una dintre prioritătţi care are drept scop integrarea tuturor copiilor. Prin comunicarea şi legarea de prietenii sau participând la atelierele de lucru, copiii vor descoperi că deţin talente nebănuite practicând în acelaşi timp activităţi care să le ofere atât relaxare cât şi distracţie. În cadrul atelierelor de creaţie, ei vor afla că în multe cazuri talentul reprezintă doar 0.1%, restul reprezentând multă bună voinţă, exercţiu, perseverenţă şi puţină imaginaţie. Copiii vor învaţa că prin atenţie, muncă, voie-bună şi puţin ajutor se pot realiza lucruri mult mai frumoase şi mai interesante decât se aşteaptă. La final se vor putea bucura de propriile realizări, vor conştientiza că prin efort propriu au dat naştere la adevărate creaţii care vor putea fi păstrate de copii drept dovadă a muncii lor şi a celor învăţate.

- *Cruciulițe și metaniere*
  - materiale necesare: 4 suluri-fir Iustin (negru, albastru, galben, rosu); 30 ace și 60 biluțe; 2 foarfece; 2 brichete*;*
- *Litografii*
  - materiale necesare: 30 bucăți de lemn A5; 30 icoane imprimate A5; 6 pensule; față de mușama; 7 șorțuri/halate, cârpe, 35 cuie, ciocănel, 29 agățători, vopsea vișinie, aracet, lac de lemn, lavete,diluant*;*

- *Pictură*
  - materiale necesare: 10 pensule, palete, tempera, 30 rame de sticlă, șablon, față de

    mușama, lavete, 5 pahare ;
- *Teatru*
  - materiale necesare: cărți (surse de inspirație pentru scenariu); elemente de recuzită(se lasă la alegerea și creativitatea copiilor
  - In concluzie,activitățile extrașcolare au un aport consistent în ceea ce privește formarea capacitãților de afirmare, relaționare și dezvoltarea armonioasã a personalitãții elevilor, lucru care conduce la performanțe școlare ridicate, oferind în acest fel societãții adevãrați lideri capabili sã exceleze în orice domeniu

BIBLIOGRAFIE

Allport, G. W., (1991) *Structura şi dezvoltarea personalităţii* (trad.), Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti

Cernea, M., (2000) *Contribuţia activităţilor extracurriculare la optimizarea procesului de învăţământ, în " Învăţământul primar"*, Editura Discipol, Bucureşti

Crăciunescu, N., (2000) *Forme de activităţi extracurriculare desfăşurate cu elevii ciclului primar,* în *"Învăţământul primar"*, Editura Discipol, Bucureşti

Marcu, V., Orţan, F. & Deac, E. A. (2003). *Managementul activităţilor extracurriculare*. Editura Universităţii din Oradea

Oprea, C. L. (2003). *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*. Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti

Biblionet:

www.didactic.ro

http://www.activeoutdoors.info/

www.edu.ro

www.scribd.com

http://kidsactivitiesblog.com/51671/summer-camp-activities

http://www.educatiecopii.ro/Totul-despre-educatie

Bune practici în învățarea prin muzică în lucrul cu elevii cu CES

Prof. Înv. Preșc. Florescu Maria Raluca

Grădinița cu program prelungit Nr. 7, Slatina, Olt

Cu ajutorul unei învățătoare dedicate, un elev cu CES are șanse mari de integrare. Orice cadru didactic care are în clasă un copil cu cerințe educaționale speciale (CES) are nevoie de cât mai multe idei de activități pentru integrarea elevilor cu CES. Printre marile provocări ale unui dascăl, integrarea unui elev cu cerințe educaționale speciale într-o clasă obișnuită, cu peste 30 de elevi, este, de departe cea mai mare dintre toate! Legislația este generoasă, însă nimeni nu s-a gândit până la capăt cum poate fi aplicată concret, la clasă! Cea mai bună cale rămâne, ca de fiecare dată, jocul. Și nu vorbim despre orice joc, nu poți începe direct cu „Rațele și vânătorii" dacă vrei să incluzi într-un colectiv mare un copil cu autism, ADHD sau cu tulburări de comportament, vorbim aici despre jocuri didactice perfect adaptate dezvoltării elevului cu CES pe cele patru mari arii: socializare, autonomie personală, dezvoltare cognitivă și adaptare senzorială. Ca mamă de copil cu autism, încă de când avea el doi ani am început să bat pe la ușile grădinițelor de stat și private, însă, timp de 3 ani, nu am găsit un loc în care să se poată integra pe deplin, chiar dacă au fost perioade în care a fost însoțit de un shadow (facilitator educațional). Așa că am devenit educatoarea, apoi învățătoarea lui, am absolvit masterul de „Psihopedagogia școlii incluzive" și am aplicat zilnic strategii, jocuri, activități, care i-au ajutat pe colegii lui de clasă, pe părinții acestora, pe colegii mei, profesori, să-l cunoască pe fiul meu, să-l accepte, să-l includă în mod natural în viața lor.

Jocul de-a normalitatea (atitudinea constantă a profesorului)

Este „jocul" pe care un cadru didactic trebuie să-l practice zi de zi, 5 ani, cât durează ciclul primar. De la modul în care este prezentat în prima clipă elevul cu CES, la obiectivitatea cu care predă și evaluează membrii colectivului de elevi, la includerea în activități a tuturor, depinde și atitudinea copiilor față de colegul lor special. „Doamna" este pentru copii modelul de conduită pe care îl urmează în primii ani de școală, ea este cheia pentru incluziune.Din păcate, nu toate cadrele didactice au această deschidere și de aceea auzim deseori exemple de segregare a copiilor cu cerințe educaționale speciale; dar apar din ce în ce mai des exemple de bune practici, în care școala devine a doua casă pentru astfel de elevi. Un astfel de exemplu este școala 144 din sectorul 5, unde învață și fiul meu, o școală mică, de cartier, în care atât la grădiniță, cât și la ciclul primar și gimnaziu, sunt elevi speciali aproape în fiecare clasă.

Strategii de evaluare inițială

Pe lângă documentele cu evaluări de la specialiști, profesorul trebuie să proiecteze și să implementeze diverse activități de evaluare a elevului cu CES. Până la joc, pașii metodici ar fi: observarea directă a copilului și interviul cu părinții și terapeuții, studierea documentelor de diagnostic și a recomandărilor primite de la specialiști; totul pentru cunoașterea competențelor reale ale celui mic, pentru a depista tipul de inteligență care primează, modul de învățare, aspecte care îl motivează în viața de zi cu zi. Adaptarea programei școlare este un document de maximă importanță, ce trebuie elaborat de profesorul de sprijin desemnat de CMBRAE/CRJAE, în colaborare cu învățătorul. Ea poate suferi modificări constate, în funcție de evoluția copilului pe parcursul unei unități de învățare sau al unui semestru. Suntem cu toții diferiți! Ce bine!

Idealul educațional european al „societății pentru toți" este pentru România un….ideal. La noi în țară incluziunea este un proces nestandardizat, nu există o strategie de aplicare a legislației în vigoare, profesorii nu au fost suficient instruiți să lucreze cu elevi cu CES, iar adaptarea materiei și a mijloacelor de predare-învățare se face neprofesionist de cele mai multe ori. Activitățile, jocurile care au ajutat cel mai mult la integrarea copilului meu cu autism, la dezvoltarea stimei de sine, au fost în special cele axate pe mișcare, cele muzicale, logico-matematice și, mai târziu, concursurile. Dar hai să vedem și exemple concrete de jocuri pe care să le aplicați la clasă.
Activități pentru integrarea elevilor cu CES: Jocuri de socializare

„Poștașul"- este un joc iubit atât la grădiniță, cât și în clasele primare. Un copil ține o scrisoare în mână și poartă un dialog introductiv cu întregul colectiv:

-Cine este?

-Poștașul!

-Și ce ne aduce?

-O scrisoare?

-Pentru copiii care…(mănâncă, dansează, cântă la pian, se spală pe dinți etc).

Copiii încearcă să gesticuleze cât mai bine provocarea lansată de către poștaș, iar acesta îl va alege pe următorul, în funcție de cât de bine au îndeplinit sarcina.

Fiind un joc simplu, care implică mimica, mai mult decât comunicarea, elevul cu CES se va simți în largul său, va realiza că poate face aceleași lucruri cu cei din clasa lui. Starea de bine pe care o trăiește la școală un elev este cea mai puternică armă pentru integrare și pentru obținerea succesului școlar. „Deschide urechea bine!"- cred că toată lumea cunoaște regulile simple ale acestui joc. Un elev stă pe un scaun, în fața clasei și, după ce ascultă cântecelul („Deschide urechea bine să vedem ghicești ori ba, cine te-o striga pe nume, hai ghicește, nu mai sta!")

trebuie să spună numele colegului care l-a strigat. Jocul este extrem de util pentru toți copiii care formează un nou colectiv, este o modalitate facilă de a învăța numele colegilor.

Activități pentru integrarea elevilor cu CES: Jocuri de stimulare senzorială. Orele de muzică și mișcare; arte vizuale și abilități practice, precum și cele de joc și mișcare sunt cele mai generoase pentru includerea în programă a jocurilor senzoriale distractive pentru elevii cu CES. Iată câteva exemple care vor cuceri întregul colectiv: Cursa broscuțelor. Într-o cutie se pun două broscuțe făcute din hârtie (origami). Fiecare copil primește câte un pai de suc în care trebuie să sufle până când animăluțul său ajunge la linia de final. Activitățile care implică suflatul ajută de asemenea și la corectarea dificultăților de vorbire, pronunție a sunetelor.

Modelaj din aluat – copiii amestecă făină cu apă și din aluatul rezultat pot modela animăluțe, figuri geometrice, oameni de zăpadă, etc. După uscare, își pot picta figurinele cu acuarele de apă.

Împerechează obiectele după sunet- în cutiuțe mici de plastic (gen de surpriză de ou Kinder) se ascund diverse obiecte mici: boabe de fasole, bănuți, mărgele, bomboane etc. Copiii trebuie să agite fiecare recipient și să le potrivească după sunetul emis, două câte două.

Activități pentru integrarea elevilor cu CES: Jocuri de autonomie personală

Numită ludoterapie, terapie ocupațională, acțiunea de stimulare a autonomiei personale se poate face și la școală, nu numai la ședintele de terapie individuală, doar că un pic altfel, împreună cu elevii tipici!

Astăzi ne ordonăm lucrurile! Fiecare copil trebuie să își deseneze propriul simbol ori să-și scrie numele complet pe dulapul sau pe portofoliul personal, pe care să-l recunoască cu ușurință. Odată pe săptămână, profesorul îi îndrumă pe copii să-și ordoneze lucrările, proiectele, testele. Elevii cu CES pot învăța, prin această acțiune repetată, că toate lucrurile au locul lor la școală, că trebuie să aibă grijă de obiectele personale. Jocurile de rol– sunt ideale pentru orice arie de dezvoltare, dar, în cazul autonomiei personale, elevii speciali pot învăța ușor principii esențiale ale vieții de zi cu zi: „De-a magazinul”, „La spectacol”, „În vizită la muzeu”, „În excursie”, „Curățenie în camera mea”. Observând de fiecare dată comportamentul colegilor, imitându-l și generalizând fiecare noțiune dobândită într-o situație reală, autonomia personală va fi îmbunătățită semnificativ. Exerciţii perceptiv-motrice de orientare şi organizare temporală: „Mergi în ritmul dat de mine!”, „Baloanele cu zilele săptămânii”, „Stai pe roşu, treci pe verde!”; exerciţiu-joc de memorare a zilelor săptămânii; exerciţiu-joc de asociere a momentelor zilei cu activităţile corespunzătoare („Orarul în imagini”).

Activități pentru integrarea elevilor cu CES: Jocuri de dezvoltare cognitivă

Gândirea, memoria, atenția, motivația, creativitatea reprezintă elemente esențiale în obținerea reușitei școlare. Elevul cu CES trebuie să urmeze o programă adaptată conform cu nivelul

dezvoltării sale intelectuale. Profesorul poate folosi însă câteva trucuri, care-l vor ajuta pe cel mic să învețe cu ușurință:

* folosirea în predare a mijloacelor audio-vizuale (în cazul elevilor cu ADHD si autism au un randament destul de bun)

* evaluarea prin metoda proiectelor (și nu prin teste de evaluare clasice care de obicei au și limită de timp în rezolvarea lor)

* jocuri de sinteză perceptuală în cadrul software-ului educativ (manuale digitale)

înlocuirea scrisului de mână cu cel de tipar sau chiar folosirea calculatorului la majoritatea materiilor (da, legea permite asta!)

* alegerea diverselor jocuri didactice precum: jocuri cu elemente de abstractizare și generalizare, jocul omisiunilor (excluderea elementelor nepotrivite dintr-un ansamblu/ sesizarea elementelor lipsă dintr-un ansamblu); jocuri asociative („Jocul categoriilor”, „Familia de animale“; „Salata de legume”; „Care este casa lui?”, „La ce folosește …?”); – jocul ghicitorilor.

Bibliografie

Terapie prin muzică și dans la copiii cu CES | Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Cluj-Napoca (cseicluj.ro)

https://www.cseicluj.ro/blog/terapie-prin-muzic%C4%83-%C8%99i-dans-la-copiii-cu-ces

DIVERSITATEA ÎN EDUCAȚIE

Prof. înv. primar, Gavril Roxana-Elena, Scoala Gimnazială Slobozia, com.Voinești, jud. Iași

Pornind de la definiția conform căreia, „educația este un proces de universalizare a ființei umane, de repliere a ei pe coordonatele multiplicității și varietății valorice”[1], educația înseamnă, de asemenea, să cultivăm valori sociale, să-i învățăm pe copii cum să devină cetățeni activi și eficienți.

În acest sens, vorbim astăzi, din ce în ce mai mult, despre un proces fundamental care să înglobeze particularitățile de dezvoltare și potențialul educațional al tuturor copiilor. Vorbim astfel, despre o strategie sau despre strategii care să pună sub aceeași umbrelă mai multe categorii de copii cu accent pe principiul egalității de șanse, principiul individualizării procesului educativ şi al dezvoltării maximale a potenţialului fiecărui copil și al accesibilității tuturor copiilor la o educație de calitate. Avem nevoie de educație pentru a crește șansele de reușită ale fiecărui individ în viață, pentru a contribui la dezvoltarea unei societăți durabile și rezistente, tocmai pentru că, educația poate contribui la eliminarea discriminării, la evoluție și competitivitate.

Fiecare copil este înțeles ca un participant activ la învățare și predare prin simplul fapt că fiecare aduce cu sine în acest proces o experiență, un stil de învățare, un model social, o anumită interacțiune, un ritm propriu, o anumită abordare.

Procesul de integrare educațională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenție individualizat, în cadrul căruia, un rol esențial îl are folosirea unor modalități eficiente de adaptare curriculară. Pentru ca integrarea copiilor cu cerințe speciale să fie eficientă, trebuie să aibă un caracter integrat, diferențiat și să fie adaptată particularităților elevilor. Punerea ei în practică nu este un proces ușor, tocmai pentru că lucrurile se mișcă încă destul de greu, pentru că nu se lucrează în echipă, pentru că, de cele mai multe ori totul cade pe umerii cadrului didactic care are un astfel de copil la clasa, pentru că nu există directive clare și sprijin atunci când ai nevoie.

---

[1] Balan, Bogdan, Boncu, Ștefan, Butnaru, Simona, ceobanu, Ciprian, Cozma, Teodor, Crețu, Carmen, Cucoș Constantin, Dafinoiu, Ioan, Diac, Georgeta, Frumos, Florin, Gavrilovici, Ovidiu, Gherguș, Alois, Iacob, Luminița, Labăr, Adrian Vicențiu, Masari, Ana Geanina, Moise, Constantin, Momanu, Mariana, Popa, Laura Nicoleta, Sălăvăstru, Dorina, Seghedin, Elena, Stan, Liliana, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice,* Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 22.

Pentru ca activitatea instructiv - educativă să fie benefică pentru toti copiii, este nevoie de lucru diferențiat, de profesor de sprijin la clasă, nu doar de tratate si ghiduri despre cum se poate face. Fiecare copil are dreptul la educație, dar dacă noi nu răspundem eficient la nevoile aîn care acest proces nu mai trebuie să aștepte. Pe de o parte, este vorba despre situația problematică a unui copil cu cerințe educaționale speciale integrat într-o clasă obișnuită, iar pe de altă parte, de situația clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, urmărim o bună înțelegere, reciprocă, o colaborare socială normală, în ciuda diferențelor. Pentru copilul cu nevoi speciale această integrare reprezintă acceptare, integrare în grup, iar pentru ceilalți copii este de asemenea o experiență benefică pentru că învață să respecte dreptul la diferență, să fie solidari cu semenii lor, care întâmpină dificultăți în viață. De asemenea, un rol foarte important îl are cadrul didactic, care trebuie să-și adapteze metodele pedagogice în consecință.

Copiii nu au timp să aștepte, și dacă sunt lăsați să crească fără sprijinul de care au nevoie, nu doar personalitatea lor va avea de suferit, ci întreaga societate, pentru că el va fi un adult care nu a beneficiat de o educație de calitate, nu se va integra din punct de vedere social, cultural, nu va dezvolta atitudini corecte, nu va evolua corespunzător pe scara valorilor și nici nu va duce o politică publică corespunzătoare.

Bibliografie:

- Balan, Bogdan, Boncu, Ștefan, Butnaru, Simona, ceobanu, Ciprian, Cozma, Teodor, Crețu, Carmen, Cucoș Constantin, Dafinoiu, Ioan, Diac, Georgeta, Frumos, Florin, Gavrilovici, Ovidiu, Gherguț, Alois, Iacob, Luminița, Labăr, Adrian Vicențiu, Masari, Ana Geanina, Moise, Constantin, Momanu, Mariana, Popa, Laura Nicoleta, Sălăvăstru, Dorina, Seghedin, Elena, Stan, Liliana, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice,* Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2008.
- Gherguț, Alois, *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași, 2005.

EDUCAȚIE INTEGRATĂ ȘI/SAU

INCLUZIVĂ PENTRU COPIII CU CES

Prof. Înv. Preșc: Ghengeaua Daniela

Educație integrată și/sau incluzivă pentru copiii cu CES

Introducere

Există, în România anului 2023, persoane cu cerințe educaționale speciale, pentru care, accesul la educație este îngreunat din varii motive, ceea ce, pe termen lung conduce la izolare, abandon școlar, discriminare, analfabetism, un nivel scăzut al gradului de cultură, cu toate că, există documente oficiale care reglementează aceste aspecte.

Prin prezentul material, doresc să îmi clarific niște concepte, politici esențiale din punctul meu de vedere care vin să susțină unul din drepturile fundamentale ale copiilor/persoanelor și anume, dreptul la educație. O dată cu desființarea școlilor speciale unde aveau acces la educație copiii cu cerințe educaționale speciale, s-a propus integrarea sau includerea acestora în învățământul de masă, în funcție de gradul de deficiență.

Cerinţele educative solicită abordarea actului educaţional de pe poziţia capacităţii elevului deficient sau aflat în dificultate de a înţelege şi valorifica conţinutul învăţării şi nu de pe poziţia profesorului care desfăşoară activitatea instructiv –educativă în condiţiile unei clase omogene de elevi.

Integrarea incluziunii în educație este un proces al cărui principal responsabil este cadrul didactic. Cu rol de ghid, de facilitator, acesta proiectează o învățare în care elevii sunt activi, își asumă inițiative și își valorifică experiențele într-un mediu real, specific comunității locale, nu simulat. Nu îi este însă ușor, ca în societatea actuală să creeze programe adaptate copiilor cu CES, însă, reglementările din domeniu încearcă să faciliteze acest lucru.

Educația incluzivă se referă la eliminarea tuturor barierelor din calea educației și a asigura participarea celor vulnerabili din punct de vedere al excluziunii și marginalizării (UNESCO, 2000). În primul rând, este vorba de o abordare strategică care are ca scop facilitarea succesului în învățare pentru toți copiii. Prima cerință a educației incluzive este de a diminua până la a elimina toate formele de excluziune. Ea asigură accesul, participarea și succesul școlar pentru toți copiii.

Ideea educației incluzive a apărut ca o reacție firească a societății la necesitatea asigurării unui cadru educațional determinat de particularitățile și nevoile persoanelor cu cerințe educaționale speciale. Tendința în creștere de integrare a persoanelor cu cerințe educaționale în învățământul de masă se bazează pe evoluția drepturilor copilului, pe nevoia de democratizare, de înțelegere corectă a diversității umane și a solidarității sociale, dar mai ales pe realizarea obiectivelor educației centrate pe elev. (Răduț-Taciu, Bocoș, 2015)

În lucrarea sa, Alois Gherguț susține că ”școala incluzivă pune în centrul atenției sale persoana umană ca ființă originală, unică și irepetabilă, accentuând ideea că în fiecare societate există persoane diferite, grupuri diferite, motivații, rațiuni și puncte de vedere diferite” (Gherguț, 2006, p. 58)

„Trebuie incluşi în şcoală toţi copiii, şi cei provenind din cadrul minorităţilor lingvistice, etnice sau culturale, copiii din grupuri îndepărtate sau nomade, copiii străzii sau care lucrează, copiii cu dizabilităţi sau cei talentați” ***(Forumul mondial al educaţiei pentru toţi de la Dakar, 2000).***

În contextul de față, educația de calitate nu se măsoară în termeni de performanță, promovabilitate, infrastructură și tehnologie, ci contează capacitatea dascălului de a crea oportunități reale de obținere a succesului în experiența de învățare pentru orice copil. Mediul incluziv înseamnă „acel mediu în care sunt bineveniți, protejați și educați toți copiii, indiferent de gen, caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice”. (UNESCO)

Toți copiii la care face referire abordarea incluzivă sunt „copiii cu dizabilități, copiii supradotați, copiii fără adăpost, copiii din zone izolate sau aparținând unor grupuri nomade, copiii aparținând unor minorități lingvistice, etnice sau culturale, copiii cu HIV sau aparținând oricăror altor grupuri vulnerabile”. (Declarația de la Salamanca, 1994)

Incluziunea școlară în rândul elevilor din grupurile școlare dezavantajate înseamnă că toți copiii au acces la educație de calitate într-un mediu incluziv. Obiectivele educației incluzive pornesc de la elev și de la nevoile lui de realizare și se realizează în momentul satisfacerii acestor nevoi. Relația profesor-elev reprezintă aspectul cel mai important pentru realizarea cu succes a acestui obiectiv, care nu de puține ori este greu de realizat.

În lucrarea coordonată, Vrăsmaș Traian enumeră următoarele strategii pentru incluziune:

- ✓ Focalizarea pe educaţia copiilor (cu dizabilităţi) cât mai aproape posibil de şcolile generale; aceasta cuprinde – dacă este necesar - legături cu şcoli speciale.
- ✓ Asigurarea unei structuri educaţionale incluzive – de pildă prin standarde minimale de accesibilitate.
- ✓ Nu construiţi o şcoală specială dacă aceasta nu există! Asiguraţi în loc resurse adiţionale în şcoli obişnuite.
- ✓ Faceţi profesorii responsabili pentru toţi copiii şi asiguraţi pregătirea acestora pentru a preda copiilor cu dizabilităţi.
- ✓ Sprijiniţi profesorii şi şcolile să adopte modalităţi flexibile de lucru.
- ✓ Luaţi în seamă introducerea „asistenţilor de profesori”, cu grija pentru a preveni izolarea celor asistaţi. (Vrăsmaș, T., 2012, p. 16)

Școala incluzivă este deschisă tuturor elevilor şi le furnizează elementele esenţiale unei integrări sociale reușite. Școlile incluzive sunt acele școli deschise și prietenoase, care au o curriculă flexibilă și practici de predare de calitate care promovează evaluarea continuă și parteneriatele din educaţie. Şcoala incluzivă dezvoltă toate elementele necesare unei integrări sociale reuşite. Rezumând, incluziunea în educație înseamnă:

- ✓ Respect pentru diversitate,
- ✓ Beneficii pentru toţi elevii, nu orientarea doar către cei excluşi,
- ✓ Asigurarea accesului egal la educaţie sau stablirea unor măsuri pentru anumiţi copii fără ca aceştia să fie separaţi sau excluşi.

Educaţia incluzivă presupune existenţa sprijinului care să egalizeze șansele tuturor şi să se adreseze fiecăruia. Putem sintetiza că educaţia pentru toţi devine coerentă dacă se bazează pe educaţia incluzivăşi dacă se defineşte ca:

- ✓ educaţie de calitate;
- ✓ eficienţă;
- ✓ responsabilitate;
- ✓ pluridisciplinaritate;
- ✓ proces complex;
- ✓ strategie de respectare a drepturilor;
- ✓ evidenţiere a valorii individuale umane. (Vrăsmaș, E, 2012, p.23)

Școala incluzivă este deschisă comunității, tuturor celor care vor să învețe și trebuie să se asigure că elevii din acea școală participă ei înșiși la procesul instructiv-educativ, ca niște actori, nu doar ca produse pasive. Diferențele dintre elevi sunt văzute în școala incluzivă ca resurse de învățare în sensul că fiecare învață de la celălalt într-un proces de interacțiune continuă, iar tratarea diferențiată a elevilor este absolut necesară.

Integrarea școlară a copiilor cu CES permite, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice, perceperea și înțelegerea corectă de către elevii fără deficiențe a problematicii și potențialului de relaționare și participare la viața comunitară a semenilor lor care, din motive independente de voința lor, au nevoie de o abordare diferențiată a procesului de instruire și educație din școală și de anumite facilități pentru accesul și participarea lor la serviciile oferite în cadrul comunității; de asemenea copiii cu CES își dezvoltă competențele sociale alături de copiii “normali” mai mult decât dacă ar fi separați într-o școală specială.

Integrarea educaţională caracterizează eforturile făcute pentru a introduce copilul într-o grupă sau clasă obişnuită, alături de copii fără probleme.

Fiecare școală care dorește să fie deschisă și flexibilă, prin aplicarea principiilor incluziunii, trebuie să demonstreze, prin managementul pe care îl propune, următoarele:

- ✓ înțelegerea reală și recunoașterea incluziunii ca o parte a politicilor de egalizare a șanselor persoanelor cu cerințe speciale, și nu ca o simplă plasare a copiilor împreună;
- ✓ recunoașterea legăturilor dintre educația incluzivă și valorizarea diversității umane prin promovarea unui etos școlar care valorizează toți copiii și familiile lor;
- ✓ favorizarea unui climat de sprijin flexibil, oferirea unor răspunsuri adecvate cerințelor individuale prin oferta educațională a școlii;
- ✓ în dezvoltarea programelor și a ofertelor educaționale pentru toate categoriile de elevi din școală;
- ✓ favorizarea accesului personalului didactic la oportunități de dezvoltare profesională care să susțină/ sprijine dezvoltarea practicilor incluzive.

Strategiile incluzive se referă la orientarea nouă şi eficientă a strategiilor didactice. Se referă la folosirea incluzivă a metodelor participative şi active ale pedagogiei: problematizare, rezolvare de probleme, descoperire, învăţare prin cercetare, luare de decizii, rezolvare de conflicte. Caracteristicile strategiilor incluzive, ca strategii ce se adresează tuturor copiilor şi caută căile să atingă şi să rezolve problemele de învăţare a tuturor, sunt următoarele: flexibilitatea, efectivitatea, efcienţa, diversitatea, dinamica şi cooperarea, creativitatea, globalitatea, interdisciplinaritatea.

În condițiile educației incluzive,clasele/ grupele de elevi vor include copii apropiați ca vârstă și nivel de experiență socioculturală. Aplicarea acestor principii în practica școlii pentru diversitate presupune, din partea personalului didactic și de specialitate, o serie de calități, cum ar fi:

- ✓ să aibă responsabilitatea recunoașterii nivelului de competență profesională și dorința de perfecționare a capacitaților de lucru în condițiile educației integrate și ale școlii incluzive;
- ✓ să manifeste o atitudine critică și constructivă, prin propuneri concrete și realiste, în sprijinul includerii copiilor cu cerințe educative speciale în clasele unde își desfășoară activitatea;
- ✓ să demonstreze o implicare totală în procesul didactic, astfel încât să satisfacă într-o măsură cât mai mare cerințele educaționale ale elevilor din clasă;
- ✓ să trateze elevii cu demnitate și respect și să dea dovada de considerație față de situația particulară în care se află copiii cu cerințe educative speciale;
- ✓ să aibă convingerea că educația integrată și școala incluzivă presupun cu necesitate activitatea în echipe de specialiști (profesori, educatori, profesori de sprijin, consilieri școlari, asistenți sociali, psihopedagogi specializați în activități cu diferite categorii de copii cu cerințe speciale).

Principiile educaţiei incluzive, centrate pe elev, au scopul de a crea în şcolile din România medii de învăţare accesibile şi prietenoase, care să reflecte diversitatea etnică şi culturală şi să ofere posibilitatea tuturor copiilor să atingă întregul lor potenţial.

Incluziunea este o politică şi un proces care oferă șansa tuturor copiilor să participe la programele educaţionale, prin schimbare şi adaptarea curriculară. În mod firesc, viziunea incluziunii cuprinde o integrare a aspectelor tuturor domeniilor dezvoltării individuale. Ea se referă la unitatea dintre politici, practici şi mod de abordare şi de înţelegere a oricărui copil ca fiinţă unică şi valoroasă, care poate învăţa. (Vrăsmaș, E, 2012, p.26)

Practic aria semantică a conceptului de educaţie incluzivă înglobează aproape în totalitate aria semantică a conceptului de educaţie integrată.

Educaţia integrată se referă în esenţă la integrarea copiilor cu CES în structurile învăţământului de masă care poate oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase a acestor copii şi o echilibrare a personalităţii acestora.

Privită din perspectiva integrării, şcoala favorizează existenţa unui schimb intercultural al valorilor, într-o manieră activă, caracterizată prin participare şi implicare, o realitate ce impune organizarea şcolii după modelul diversităţii. Şoala pentru diversitate, deschisă şi elevilor cu cerinţe educative speciale, pune un accent deosebit pe interrelaţia continuă a tuturor factorilor implicaţi în programul de lucru al copilului, iar programul de lucru derulat în şcoală se materializează în acţiuni şi activităţi concrete centrate pe analiza nevoilor reale ale copilului, pe valorificarea resurselor şcolii şi a resurselor existente în comunitate, pe stabilirea unor obiective care să îmbine armonios nevoile şi resursele amintite anterior.

Integrarea şcolară este un process de includere în şcolile de masă/ clase obişnuite, la activităţile educative formale şi nonformale, a tuturor copiilor consideraţi ca având cerinţe educative speciale. Dreptul de a fi educaţi în acelaşi fel şi în acelaşi context social ca şi ceilalţi copii este apreciat a fi un drept universal de care să se bucure orice copil indiferent de dizabilitate.

Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în școlile publice are rolul de a înlătura segregarea sau excluderea din diferite motive:

- ✓ apartenența la gen, limbă, statut social, religie, nivel de cultură, etc.;
- ✓ de asemenea este necesară o reorganizare a școlii în ansamblu, a curriculumului, a modului în care profesorii predau și a modului în care elevii învață, a modului în care elevii interacționează între ei, cu sau fără dizabilități de orice fel.

În plus, integrarea școlară a copiilor cu dizabilități permite, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice, perceperea și înțelegerea de către elevii normali a problematicii și potențialului de raționare și participare la viața comunitară a sentimentelor care din motive

independente de viaţa lor, au nevoie de o abordare diferenţiată a procesului de instrucţie şi educaţie din şcoală şi de anumite facilităţi penru accesul şi participarea la serviciile oferite în cadrul comunităţii.

Concluzie

Rezumativ, incluziunea înseamnă respect pentru diversitate, beneficii pentru toți elevii, nu orientarea doar către cei excluși, asigurarea accesului egal la educație, stabilirea unor măsuri pentru anumiți copii fără ca aceștia să fie separați. În contrast, educația incluzivă nu înseamnă doar reforma educației speciale, ci a întregului sistem, nu doar răspunsul la nevoile anumitor copii, ci o îmbunătățire a calității educației pentru toți elevii, nu doar măsuri în școlile speciale, ci suport pentru elevi în școlile de masă, nu doar satisfacerea nevoilor unui copil în detrimentul altuia.

Din punctul meu de vedere, politica de integrare/incluziune, la nivel declarativ, vine să susțină drepturile copilului și anume dreptul la educație. Cadrul legislativ însă în România este încă deficitar, și aici mă refer la baza materială existentă în școli/grădinițe, nerespectarea numărului de elevi înscriși la clasă, lipsa profesorilor de sprijin sau alocarea unui profesor la mai mulți elevi fac dificilă integrarea copiilor cu CES. În clasele supraaglomerate, profesorul, de cele mai multe ori este pus în dificultate mai ales când cadrul legislativ nu este respectat.

Ca orice profesor visător, aștept implementarea de politici educaționale care să respecte particularitățile individuale ale fiecărui fără ca drepturile cadrului didactic și a celorlalți beneficiari ai educației să fie încălcate.

Bibliografie

1. Andruskiewicz, Maria; Prenton, Keith – Educaţia incluzivă/Ghidul cadrului didactic, nr.1, Program Phare 2004 "Acces la educaţie pentru grupuri dezavantajate", EDP S.A, Bucureşti, 2007;
2. Duminică G., Ivasiuc A., (coord.), (2010), O şcoală pentru toţi. Accesul copiilor romi la o educaţie de calitate. Raport de cercetare. Editura Vanemonde;
3. Gherghuț, A., (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași;
4. Răduț-Taciu, R., Bocoș, D., (2015), Tratat de management educațional, Editura Paralela 45, Pitești;
5. Vrăsmaș, E, Vrăsmaș, T., 2012, Educaţia incluzivă în grădiniţă: dimensiuni, provocări şi soluţii/Unicef, Buzău, Alpha MDN;
6. Gherghuț, A., Integrarea elevilor cu CES în şcoala publică: provocări, actualităţi şi perspective, Simpozion realizat în cadrul săptămânii Leonardo DaVinci

Rolul formativ şi impactul activităţilor extrașcolare și extracurriculare

Motto: „Scopul educaţiei este acela de a schimba o minte goală, cu una deschisă.”

(Molcom Forbes)

Activitățile extrașcolare au un impact activ, atât asupra performanţelor şcolare, integrării sociale, cât şi asupra dezvoltării personalităţii elevilor.

Activitățile extrașcolare joacă un rol formativ semnificativ în dezvoltarea copiilor și a tinerilor, contribuind la educația lor într-o manieră holistică. Aceste activități oferă oportunități importante pentru dezvoltarea competențelor sociale, emoționale, cognitive și fizice ale elevilor. Iată câteva aspecte cheie ale rolului formativ al activităților extrașcolare:

Dezvoltarea abilităților sociale: Prin intermediul activităților extrașcolare, copiii au șansa de a interacționa cu colegi de vârste similare, ceea ce le oferă oportunități de a dezvolta abilități sociale esențiale, cum ar fi comunicarea, lucrul în echipă, rezolvarea conflictelor și empatia. Aceste abilități sunt la fel de importante ca cunoștințele academice.

Dezvoltarea abilităților non-academice: Activitățile extrașcolare oferă oportunități pentru dezvoltarea abilităților non-academice, precum creativitatea, leadership-ul, gândirea critică, rezolvarea de probleme și luarea de decizii. Aceste abilități sunt esențiale pentru succesul în viață și pot completa educația primită în școală.

Dezvoltarea pasiunilor și intereselor: Elevii au oportunitatea de a explora pasiuni și interese personale prin activitățile extrașcolare. Aceasta îi pot ajuta să descopere ce îi pasionează și să-și dezvolte hobby-urile sau aptitudinile într-un mod mai profund.

Îmbunătățirea stimei de sine: Atunci când copiii se implică în activități extrașcolare în care au succes sau în care se dezvoltă, aceasta poate duce la o creștere a stimei de sine. Acesta este un aspect important al dezvoltării lor personale.

Menținerea echilibrului: Activitățile extrascolare pot ajuta la menținerea unui echilibru între viața școlară și viața personală. Elevii pot învăța să-și gestioneze timpul și prioritățile, ceea ce este o abilitate importantă în viața de adult.

Dezvoltarea abilităților fizice: Activitățile sportive și cele artistice oferă oportunități pentru dezvoltarea abilităților fizice, precum coordonarea, flexibilitatea și rezistența. Acestea promovează un stil de viață activ și sănătos.

Explorarea carierelor potențiale: Prin implicarea în activități extracurriculare legate de domenii de interes, copiii pot obține o perspectivă asupra carierelor pe care le-ar putea alege în viitor. Aceasta îi poate ajuta să-și dezvolte direcționarea educațională și să-și facă planuri pentru viitor.

Educaţia prin activităţile extracurriculare urmăreşte identificarea şi cultivarea corespondenţei optime dintre talente, aptitudini, cultivarea unui stil de viaţă civilizat.

Activităţile extracurriculare contribuie la gândirea şi completarea procesului de învăţare, la dezvoltarea înclinaţiilor şi aptitudinilor şcolarilor, la organizarea raţională şi plăcută a timpului lor liber.Acestea pot îmbrăca forme variate: spectacole cultural-artistice, serbări şcolare pe diverse teme, excursii , vizite, cercuri pe diferite discipline sau literare, concursuri, întreceri sportive, vizionarea de emisiuni muzicale, teatru de copii.

Îmbinând activitatea educativă şcolară cu cea extraşcolară, putem dezvolta gândirea critică şi stimula implicarea tinerei generaţii în actul decizional, în ceea ce priveşte respectarea drepturilor omului şi asumarea responsabilităţilor sociale, realizand, astfel, „ o prietenie strânsă” între elementul cognitiv şi cel comportamental.

În concluzie, activitățile extrașcolare joacă un rol esențial în dezvoltarea copiilor și tinerilor, contribuind la educația lor într-un mod cuprinzător și formativ. Acestea oferă oportunități pentru dezvoltarea unui set variat de abilități și competențe,

precum și pentru explorarea intereselor personale, toate contribuind la creșterea și dezvoltarea lor într-un mod pozitiv.

Intocmit,

prof.Gheorghe Corina

DIFERIȚI, DAR EGALI- INTEGRAREA ELEVILOR CU SINDROM DOWN ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

Prof. Adina- Gabriela Grigore
Liceul Tehnologic ,,Iorgu Vârnav Liteanu" Liteni
Prof. Liviu- Petrică Grigore
Școala Gimnazială Rotunda

Sindromul Down este o anomalie cromozomială și una dintre cele mai frecvente afecțiuni genetice. Apare la aproximativ unul din 700 până la 1.000 de născuți vii. Sindromul Down reprezintă aproximativ 5% până la 6% din dizabilitățile intelectuale. Majoritatea elevilor cu sindrom Down se încadrează în gama ușoară până la moderată a deficiențelor cognitive. Din punct de vedere fizic, un elev cu sindrom Down este ușor de recunoscut datorită unor caracteristici precum statura generală mai mică, profilul facial plat, pliurile epicantice groase în colțurile ochilor, limbile proeminente și hipotonia musculară (tonus muscular scăzut). Acești copii care trăiesc alături de copii cu alte dizabilități și primesc aceeași educație și instrucție, de dovedesc neprețuiți în ceea ce privește ajutorul și alinarea pe care le pot oferi altora. Ei trezesc dragoste, empatie și responsabilitate la copii care prezintă mari dificultăți chiar în dezvoltarea acestor calități . Ei reușesc mai bine decât oricine să depășescă izolarea copilului autist. Simpatia lor veșnic iertătoare și extrem de irațională îi poate oferi copilului cu o neadaptare gravă, șansa primei experiențe de a fi dorit de cineva. Participarea activă a copiilor cu dizabilităţi în sistemul de învăţământ incluziv este un proces descris şi reglementat în majoritatea ţărilor, susţinut de marile organisme internaţionale, dar modalitatea prin care acest proces va constitui o reuşită pentru copil şi familia sa, rămâne de multe ori o întrebare fără răspuns. Un număr crescut de copii cu dizabilitate cognitivă sunt cuprinşi din ce în ce mai mult în sistemul de învăţământ incluziv, considerând ca şi finalitate a acestui proces viaţa independentă, participarea activă la viaţa comunităţii, oportunităţi de a pregătire vocaţională şi angajare în câmpul muncii. Dar la nivelul comunităţilor, cât şi a şcolilor, atitudinile negative şi aşteptările scăzute faţă de achiziţiile şi performanţele şcolare scăzute ale copiilor cu sindrom Down devin bariere în reuşita incluziunii şcolare.

În România, educația incluzivă pentru elevii cu sindrom Down este reglementată de Legea nr. 17/2020 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 . Aceasta prevede că elevii cu dizabilități, inclusiv cei cu sindrom Down, au dreptul la educație în școlile de masă, iar instituțiile de învățământ trebuie să asigure resursele necesare pentru a le oferi o educație adecvată . Pentru a asigura o educație adecvată, se pot folosi diferite strategii educaționale. Un prim pas este legat de cunoaşterea şi înţelegerea implicaţiilor sindromului Down asupra învăţării. Încrederea şi stima de sine a copiilor cu sindrom Down privind propria învăţare, alături de conştientizarea suportului din partea colegilor şi a adulţilor în contextul şcolar, vor determina propria lor atitudine faţă de învăţare (Beveridge, 1996). Analiza

modalităţii prin care copilul interacţionează şi participă în cadrul diferitelor activităţi, utilizarea anumitor metode didactice în contextul unor medii de învăţare permite identificarea posibilelor cauze pentru achiziţiile şcolare deficitare. Astfel, performanţele copilului pot varia în funcţie de natura sarcinii de învăţare, dacă aceasta prezintă interes şi semnificaţie pentru copil, existenţa componentelor practice, aplicabile în contextul cotidian, complexitatea sarcinii, motivaţia. În cazul elevilor cu sindrom Down, participarea la programe de intervenție precoce îi poate oferi copilului posibilitatea de a avea un start bun, putând atinge nivelul maxim de dezvoltare atât din punct de vedere intelectual, cât și din punct de vedere al funcționării adaptative. Atitudinea cadrelor didactice este foarte importantă în astfel de situații. Numeroase studii au avut ca şi subiect caracteristicile cadrelor didactice şi rolul lor în formarea atitudinilor acestora faţă de copiii cu dizabilităţi. Au fost explorate o serie de caracteristici precum vârsta, genul, nivelul de pregătire, anii de experienţă didactică, contactul direct cu persoanele cu dizabilităţi, factorii de personalitate ce ar putea avea un impact asupra acceptării de către cadrele didactice a principiilor incluziunii. Dintre caracteristicile menţionate, niciuna nu reprezintă un predictor puternic pentru atitudinile cadrelor didactice. Factorul care a atras însă atenţia cercetătorilor se referă la cunoştinţele legate de cerinţele educative speciale, cunoştinţe dobândite prin programele de formare iniţială sau continuă (Avramidis, Bayliss, Burden, 1999). Totodată cadrele didactice erau mai deschise faţă de incluziunea copiilor cu dizabilităţi, doar dacă nu implica timp şi efort suplimentar pentru dezvoltarea abilităţilor. Dintre strategiile de suport menţionate de către cadrele didactice se număra dezvoltarea cunoştinţelor privind implicaţiile dizabilităţii şi strategiile de intervenţie, experienţele directe cu persoanele cu dizabilităţi pe parcursul pregătirii profesionale, programele de mentorat, mai ales pentru cadrele didactice debutante, pregătirea de specialitate în ceea ce priveşte managementul tulburărilor emoţionale şi comportamentale.

În procesul de normalizare a vieții copiilor cu sindrom Down și în integrarea lor socială, școlară și profesională, intervenția precoce este primul pas care trebuie realizat pentru ca munca de recuperare să aibă un succes deplin. În predare, cele mai bune practici sunt proceduri și strategii care, prin cercetare, s-au dovedit a fi eficiente. Aceste strategii cuprind:

Incluziune: Elevii cu nevoi speciale ar trebui să fie membri cu drepturi depline ai claselor inclusive adecvate vârstei, în măsura în care pot fi. Incluziunea eficientă înseamnă că profesorul trebuie să susțină pe deplin modelul. Mediul incluziv este mai puțin probabil să stigmatizeze și oferă un mediu mult mai natural pentru elevi. Există mai multe oportunități pentru relațiile între egali și multe dintre cercetările afirmă că integrarea deplină funcționează mai bine decât sălile de clasă care sunt separate în funcție de abilitățile cognitive sau nevoile speciale.

Construirea stimei de sine: caracteristicile fizice ale unui elev cu sindrom Down vor duce adesea la o scădere a stimei de sine, ceea ce înseamnă că profesorul trebuie să profite de orice ocazie pentru a crește încrederea în sine și a insufla mândria printr-o varietate de strategii .

Învățare progresivă: Elevii cu sindrom Down se confruntă de obicei cu multe provocări intelectuale. Strategiile care funcționează pentru studenții cu dizabilități ușoare și/sau studenți cu dizabilități semnificative de învățare vor funcționa și cu acești elevi. Majoritatea elevilor cu sindrom Down nu progresează dincolo de capacitățile intelectuale ale unui copil cu dezvoltare normală de 6 până la 8 ani. Cu toate acestea, un profesor ar trebui să se străduiască întotdeauna să mute copilul progresiv de-a lungul continuumului de învățare – să nu presupună niciodată că elevul nu este capabil.Intervenția solidă și instruirea de înaltă calitate duc la îmbunătățirea rezultatelor școlare pentru studenții cu sindrom Down. Printr-o abordare multimodală, un profesor folosește cât mai multe materiale concrete și situații autentice din lumea reală. Profesorul ar trebui să folosească un limbaj adecvat pentru înțelegerea elevilor, să vorbească încet atunci când este necesar și să împartă întotdeauna sarcinile în pași mai mici și să ofere instrucțiuni pentru fiecare pas. Elevii cu sindrom Down au de obicei o memorie bună pe termen scurt.

Minimizați distragerile: elevii cu nevoi speciale sunt adesea distrași cu ușurință. Profesorii ar trebui să utilizeze strategii care funcționează pentru a minimiza distragerile, cum ar fi ținerea elevului departe de fereastră, utilizarea unui mediu structurat, menținerea nivelului de zgomot la un nivel scăzut și a avea o clasă ordonată, în care elevii nu au surprize și cunosc așteptările, rutinele și regulile. Profesorii ar trebui să folosească instruirea directă în perioade scurte de timp, împreună cu activități scurte pentru a sprijini învățarea și ar trebui să introducă material nou încet, secvenţial și pas cu pas.

Folosiți instrucțiuni de vorbire și limbaj: Copiii cu sindrom Down pot suferi de probleme grave, cum ar fi dificultăți de auz și probleme de articulare. Uneori vor necesita intervenție în vorbire/limbaj și multă instruire directă. În unele cazuri, comunicarea augmentativă sau facilitată va fi o alternativă bună pentru comunicare. Profesorii ar trebui să folosească răbdarea și să modeleze interacțiuni adecvate în orice moment.

Tehnici de management al comportamentului : Strategiile folosite pentru alți elevi nu ar trebui să difere pentru elevul cu sindrom Down. Întărirea pozitivă este o strategie mult mai bună decât tehnicile punitive. Întăritorii trebuie să fie semnificativi. Strategiile pe care le folosește un profesor pentru a ajunge și a preda un elev cu sindrom Down vor fi adesea benefice pentru mulți cursanți din clasă. Utilizarea strategiilor de mai sus poate fi eficientă cu elevii de toate nivelurile de abilități.

Bibliografie:

http://psihoped.psiedu.ubbcluj.ro/caPPS/11%20-%20Andrea%20HATHAZI.pdf

https://www.sindrom-down.ro/wp-content/uploads/2021/03/Raport-teoretic_UpGo.pdf

https://tribunainvatamantului.ro/sindromul-down-strategii-de-interventie-si-integrare-in-activitatea-didactica/

https://totuldespremame.ro/copilul-tau/copilul-cu-nevoi-speciale/sindromul-down-3-integrarea-copilului-in-societate

Avramidis, E., Bayliss, P., Burden, R. (2000). Student teachers' attitudes towards the inclusion of children with special educational needs in the ordinary school in *Teaching and Teacher Education* 16 (2000) 277}293

Beveridge, S. (1996). Laerning Difficulties. Spotlight on Special Educational Needs., England, NASEN Publications

Buckley, S., Bird, G. (2000). *Education for Children with Down Syndrome – an Overview.* Portsmouth: The Down Syndrome Educational Trust.

Buckley, S., Bird, G. (1999). Meeting the educational needs of children with down syndrome: keys to successful inclusion in Down Syndrome News and Update, Volume 1 (4).

Clark, C., Dyson, A., Millward, A., & Skidmore, D. (1995).

Dialectical analysis, special needs and schools as organisations.In C. Clark, A. Dyson, & A. Millward. *Towards inclusive schooling*? London: Fulton.

Cook, R.E., Tessier, A., Klein, M.D. (2000). Adapting Early Curricula for Children in Inclusive Settings, Columbus, Ohio, Merrill, Prentice Hall

Fuster P., Jeanne, P. (2000). Enfants handicapés & Intégration scolaire, Paris, Bordas

Lee, T., Rodda, M. (1994). Modification of attitudes toward people with disabilities. Canadian Journal of Rehabilitation, 7, 229-238.

*** Supporting the Student with Down Syndrome in Your Classroom, Educator Manual, Down Syndrome Association of West Michigan

*** Changing Teaching Practices: using curriculum

differentiation to respond to students' diversity, UNESCO, 2004

DIVERSITATEA CULTURALĂ ȘI DIVERSITATEA LINGVISTICĂ ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ DE AZI

Profesor limba franceză: Cristina Elena Grosu,
Școala Gimnazială „Pictor Nicolae Grigorescu" Titu, Dâmbovița

Școala românească de azi se confruntă cu o realitate complexă și provocatoare - diversitatea culturală și diversitatea lingvistică. Aceste două aspecte reprezintă o parte semnificativă a societății românești contemporane și pun în fața sistemului de învățământ numeroase provocări.

Este, așadar, foarte important să explorăm impactul diversității culturale și lingvistice asupra școlilor din România, subliniind importanța abordării lor într-un mod pozitiv și constructiv.

Diversitatea Culturală în Școlile Românești

Diversitatea culturală din România este un rezultat al istoriei noastre complexe și al migrației. În prezent, țara găzduiește o varietate impresionantă de grupuri etnice și culturi: românii, maghiarii, romii, germanii, evreii, turcii, lipovenii, etc. Această diversitate culturală se reflectă și în școlile din România, unde elevii provin din medii culturale diferite.

Pentru a face față acestei diversități culturale, școlile românești trebuie să promoveze toleranța, respectul și înțelegerea între elevi și cadrele didactice. Aceasta ar putea include implementarea programelor educaționale care să abordeze subiecte legate de diversitatea culturală, precum și organizarea de evenimente și activități care să celebreze tradițiile și valorile culturale ale diferitelor grupuri etnice. De asemenea, cadrele didactice ar trebui să fie instruite în mod corespunzător pentru a lucra cu elevi din medii culturale variate.

Diversitatea Lingvistică în Școlile Românești

Diversitatea lingvistică este, de asemenea, o caracteristică semnificativă a școlilor noastre. În România se vorbesc mai multe limbi și dialecte, cu limba română ca limbă oficială. Minoritățile etnice, precum maghiarii, germanii, și romii, vorbesc limbi materne diferite, ceea ce creează o diversitate lingvistică semnificativă în sistemul de învățământ.

Pentru a asigura o educație de calitate pentru toți elevii, este important ca școlile să ofere sprijin pentru învățarea limbii române, precum și pentru menținerea și dezvoltarea limbilor materne ale elevilor. Acest lucru poate fi realizat prin programe de învățare a limbii române pentru elevii care nu o vorbesc ca limbă maternă, dar și prin facilitarea studiului limbilor materne ale elevilor, astfel încât aceștia să-și păstreze legătura cu cultura lor de origine.

Importanța Abordării Pozitive și Constructive

Este esențial ca diversitatea culturală și cea lingvistică să fie abordate în școlile românești printr-o perspectivă pozitivă și constructivă. Aceasta înseamnă să nu privim aceste diferențe ca pe probleme sau obstacole, ci ca pe oportunități de învățare și dezvoltare. Elevii care provin din medii diverse pot aduce perspective și cunoștințe unice, care pot îmbogăți experiența de învățare a tuturor elevilor.

Astfel, diversitatea culturală și lingvistică reprezintă o caracteristică semnificativă a școlilor românești de azi. Pentru a răspunde cu succes la această realitate, școlile trebuie să promoveze toleranța, respectul și înțelegerea, să ofere sprijin pentru învățarea limbii române și a limbilor materne ale elevilor și să abordeze această diversitate ca pe o oportunitate de învățare și dezvoltare. Abordarea pozitivă și constructivă a diversității culturale și lingvistice în școli este esențială pentru a construi o societate mai incluzivă și mai bine pregătită pentru viitor.

Bibliografie

Aurelian Ionescu, "Diversitatea culturală în societatea românească contemporană", Editura Polirom, 2007.

Ministerul Educației și Cercetării, "Strategia pentru Învățământul preuniversitar - 2019-2030", http://edu.ro/strategia-invatamantul-preuniversitar-2019-2030.

Ana Maria Lenghel, "Diversitate lingvistică și educație multiculturală", Editura Universității din Oradea, 2018.

ŞCOALĂ INCLUZIVĂ = ŞCOALĂ PRIETENOASĂ

Prof. Guţeş Cătălina
Liceul Tehnologic ,, Anghel Saligny,, Bacău

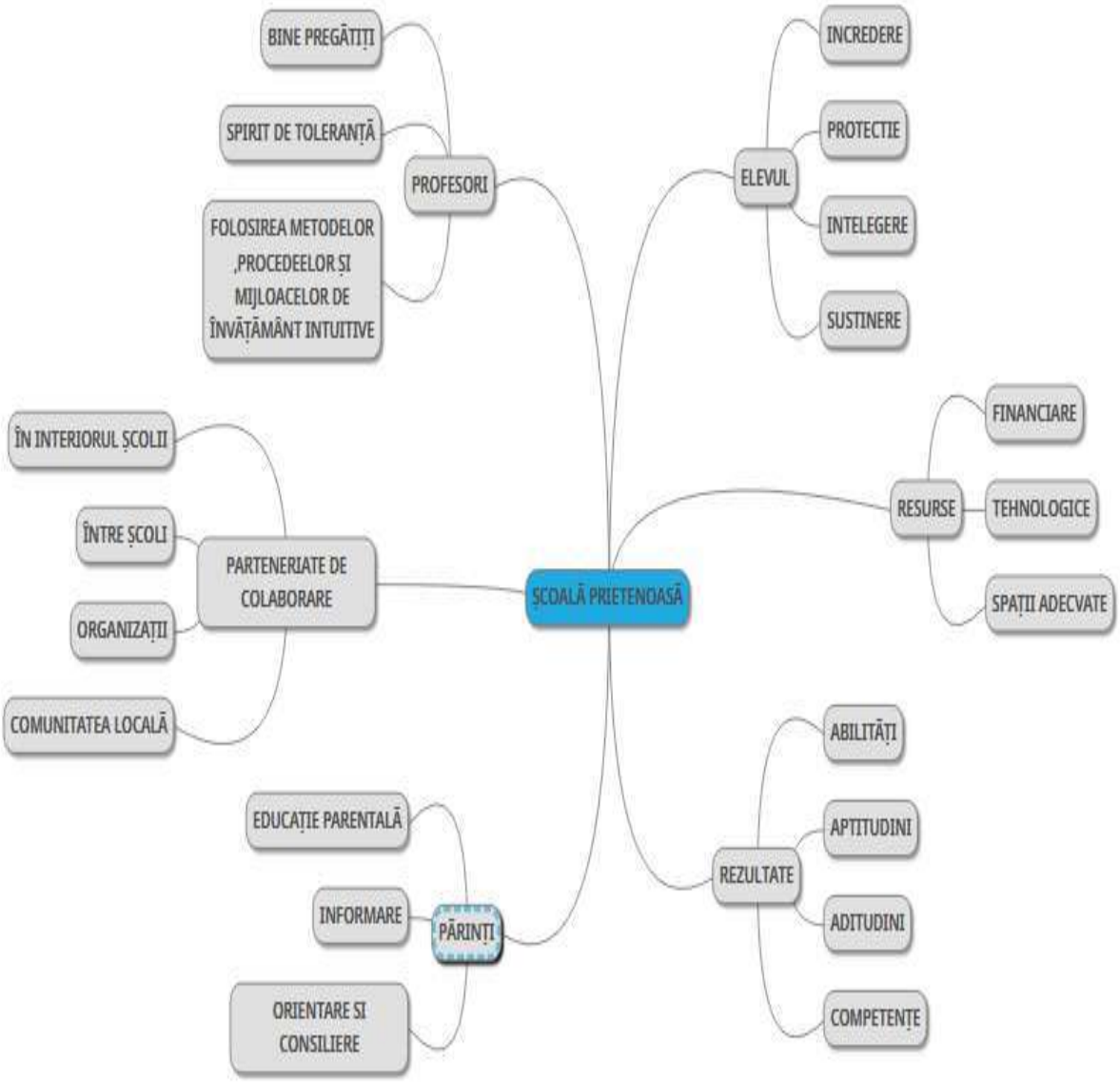

Conceptul de ***Şcoală incluzivă = Şcoală pretenoasă*** este redată în schema de mai sus .

ŞCOALA INCLUZIVĂ ȘI ÎNVĂȚAREA PE COMPETENȚE

MARIA TOMOZI, ȘC.GIMN.

"M. ARMENCEA", ADJUD

CARMEN IACOB, ȘC.GIMN.,

'M. ARMENCEA",ADJUD

Competenţa reprezintă capacitatea dovedită de a selecta, combina şi utiliza adecvat

cunoştinţe, abilităţi şi alte achiziţii (valori şi atitudini), în vederea rezolvării cu succes a unei anumite categorii de situaţii de muncă sau de învăţare, precum şi pentru dezvoltarea profesională sau personală în condiţii de eficacitate şi eficienţă. În contextul Cadrului European al Calificărilor, competenţa este descrisă din perspectiva responsabilităţii şi autonomiei.

Fiecare tip de rezultat al învăţării are propria autonomie, indică ţinte distincte ale formării, procese de instruire profesională specializată şi procese specifice de evaluare. Între aceste trei tipuri de rezultate ale învăţării există o relaţie de interdependenţă şi, în acelaşi timp, o ierarhie în procesul de atingere a acestor rezultate, şi anume: anumite tipuri de cunoştinţe fundamentează abilităţile, iar un anumit ansamblu de cunoştinţe şi abilităţi conduce la dezvoltarea unei competenţe.

Competenţele se pot clasifica în două categorii:

a) competenţe profesionale;

b) competenţe transversale.

Prin competenţă profesională se înţelege capacitatea dovedită de a selecta, combina şi utiliza adecvat cunoştinţe, abilităţi şi alte achiziţii (valori şi atitudini), în vederea rezolvării cu success a unei anumite categorii de situaţii de muncă sau de învăţare, circumscrise profesiei respective, în condiţii de eficacitate şi eficienţă.

Competenţele transversale sunt acele capacităţi care transcend un anumit domeniu, respective program de studii, având o natură transdisciplinară. Acestea constau în abilităţi de lucru în echipă, abilităţi de comunicare orală şi scrisă în limba maternă/străină, utilizarea tehnologiei informaţiei şi comunicării – TIC, rezolvarea de probleme şi luarea deciziilor, recunoaşterea şi respectul diversităţii şi multiculturalităţii, autonomia învăţării, iniţiativă şi spirit antreprenorial, deschiderea către învăţarea pe tot parcursul vieţii, respectarea şi dezvoltarea valorilor şi eticii profesionale, etc

Învăţarea centrată pe competenţe. Competenţele cheie

Noul tip de economie bazată pe cunoaştere produce schimbări importante de perspectivă, atât la nivelul solicitărilor de pe piaţa forţei de munca, cât şi în ceea ce priveşte abordările
educaţionale. Învăţarea devine într-o tot mai mare măsură un proces social, centrat mai puţin pe asimilarea de informaţii cât mai numeroase, şi mai mult pe formarea unor competenţe în măsură să-i asigure tânărului premise cât mai solide pentru succesul personal, social şi profesional.

Învăţarea centrată pe competenţe.

Este una dintre mişcările cele mai semnificative din teoria şi practica educaţional din ultimii
ani, manifestă în mai multe domenii: educaţia formală prin şcoală, formarea personalului didactic, formarea profesională etc. O dezbatere consistentă cu implicaţii profunde la nivelul politicilor educaţionale şi a metodologiilor de proiectare curriculară este cea referitoare la aşa-numitele „competenţe cheie”.

Competenţele, valorile şi atitudinile de care au nevoie elevii pentru a reuşi în contextual dinamicii societăţii contemporane nu pot fi formate în întregime prin intermediul disciplinelor şcolare clasice (formale), care reprezintă, încă modul dominant de derulare a experienţelor de învăţare formală. Centrarea excesivă pe conţinuturile învăţării şi predominanţa teoriei abstracte nu mai pot servi complet. Ele apar sub diverse denumiri, în diverse documente: key competencies, life competencies, basic competencies, higher order learning skills etc. nevoile sociale faţă de educaţie; competenţele reprezintă, în mare măsură, o reflectare a acestor cereri.

Într-o analiză efectuată la nivelul ţărilor membre ale O.E.C.D. (Organizaţia pentru Cooperare Economică şi Dezvoltare) au fost identificate o serie de tendinţe majore care au generat modificări ale scopurilor educaţiei şi au condus la revizuirea curriculum-ului.

Cele mai importante tendinţe au fost considerate următoarele:
a) accentul pus pe abilităţile de ordin înalt (engl. “higher order learning skills”) şi pe capacităţile cross – curriculare;
b) integrarea disciplinelor;
c) legăturile constante cu comunitatea;
d) folosirea tehnologiilor în predare şi învăţare;
e) accentul pus pe învăţarea prin cooperare;
f) importanţa evaluării performanţelor;
g) creşterea responsabilităţilor şi a capacităţilor manageriale ale şcolii.

Două dintre aceste tendinţe prezintă relevanţă pentru tema în discuţie:
a) „ Abilităţile de ordin înalt” şi capacităţile cross – curriculare. În general, aceste abilităţi se referă la posibilitatea absolvenţilor de a gândi critic şi creativ, de a rezolva probleme, de comunica eficient, de a lucra în echipă, de a dispune de o alfabetizare matematică şi tehnologică şi de a învăţa pe tot parcursul vieţii.
b) Integrarea disciplinelor. Numeroase sisteme de educaţie fac paşi rapizi către o abordare integrată a curricum-ului. În afara disciplinelor clasice, în unele ţări s-a trecut la introducerea unor teme sau a unor competenţe transversale, la lucrul pe proiecte, la inserţia în curriculum a unor noi dimensiuni ale educaţiei. Toate aceste realităţi sunt premise care fundamentează o abordare inter sau trans disciplinară a procesului de educaţie.

Proiectarea inter sau trans disciplinară nu a condus şi probabil nici nu va conduce la „desfiinţarea” disciplinelor; acestea vor continua să existe în planurile de învăţământ dar, „permeabilizate” şi interconectate, deschise către formarea unor competenţe care trec dincolo de discipline.

Etapele învăţării bazate pe proiect

Modele de etape pentru învăţarea bazată pe proiect

Campbell (1994) identifică următoarele etape:

1. Stabilirea scopului;

2. Formularea scopului în forma unei întrebări;
3. Identificarea a cel puţin trei surse de informare care vor fi folosite pentru a răspunde la întrebare;
4. Descrierea paşilor care vor fi întreprinşi pentru atingerea scopului;
5. Identificarea a cel puţin 5 concepte majore care vor fi investigate în cadrul proiectului;
6. Identificarea a cel puţin trei metode care vor fi folosite pentru prezentarea proiectului;
7. Organizarea şi planificarea proiectului în timp;
8. Stabilirea modului în care va fi evaluat proiectul.

O alta variantă aparţine Cătălinei Ulrich. Pornind de la modelul propus de autoare, pot fi descrise următoarele secvenţe:

1. Alegerea temei
2. Stabilirea obiectivelor
3. Planificarea activităţilor

a. distribuirea responsabilităţilor în cadrul grupului (în cazul proiectelor de grup)
b. identificarea surselor de informare (părinţi, profesori, manuale, enciclopedii, massmedia, rezultatele unor proiecte mai vechi etc.) şi a resurselor necesare.
c. stabilirea unui calendar al desfăşurării acţiunilor (analiza realistă a timpului necesar)
d. clarificarea metodelor care vor fi folosite.

4. Cercetarea / investigarea propriu-zisă (are loc pe o perioadă mai lungă de timp)
5. Realizarea produselor finale (rapoarte, postere, albume, portofolii etc.)
6. Prezentarea rezultatelor / transmiterea acestora către alţi colegi sau alte persoane (elevi din şcoală, profesori, membri ai comunităţii etc.)
7. Evaluarea cercetării / activităţii desfăşurate (individual sau în grup, de către cadrul didactic sau de către potenţiali beneficiari ai proiectului / produselor realizate).

Incluziunea, educaţia incluzivă, şcoala incluzivă

Incluziunea reprezintă un ansamblu de măsuri şi acţiuni din numeroase domenii, prin care se urmăreşte combaterea excluziunii sociale şi asigurarea participării active a persoanelor la toate aspectele vieţii economice, sociale, educaţionale, culturale şi politice ale societăţii; reprezintă esenţaunui sistem social comprehensiv, specific unei societăţi bazate pe valorizarea şi promovarea diversităţii şi egalităţii în drepturi.

În context educaţional, incluziunea presupune dezvoltarea de relaţii interpersonale deschise, pozitive între elevi, flexibilitatea programelor şcolare, diversificarea strategiilor educaţionale şi asigurarea serviciilor de intervenţie şi suport pentru elevii cu cerinţe speciale, promovare egalităţii în drepturi şi responsabilităţi pentru toţi elevii, asigurarea accesului în mod egal la oportunităţi de învăţare, parteneriatul funcţional între între şcoală şi familia/părinţii copiilor, implicarea activă a comunităţii în programele şi activităţile dezvoltate de şcoli.

Din perspectivă conceptuală, educaţie incluzivă este fundamentată pe argumente sociale, pedagogice şi psihologice.

Din perspectivă socială, şcolile incluzive pot schimba atitudinea faţă de diversitate fiindcă
permit tuturor elevilor să înveţe împreună, punând astfel bazele unei societăţi deschise, democratice şi nondiscriminatorii, care îi încurajează pe oameni să trăiască împreună şi să respecte reciproc.

Din perspectivă educaţională, în şcolile incluzive, toţi copiii învaţă împreună fiind dezvoltate modalităţi de predare care să corespundă diferenţelor individuale, pentru ca elevii să beneficieze, în raport cu propriile resurse şi caracteristici individuale, de acţiunea şi efectele formative ale programelor şcolare.

Şcoala incluzivă este denumirea instituţiei şcolare din învăţământul public de masă unde au acces toţi copiii unei comunităţi, indiferent de mediul de provenienţă, în care sunt integraţi într- o formă sau alta şi copii cu cerinţe educative speciale în educaţie, unde programul activităţilor didactice are la bază un curriculum specific (individualizat şi adaptat) şi unde participarea personalului didactic la activităţile educative din clasă se bazează pe un parteneriat activ între profesori, profesori de sprifin/suport, specialişti în educaţie specială şi părinţi.

Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi". (MEN& UNICEF 1999).

Educaţia incluzivă este un mod de educaţie adaptat şi individualizat în funcţie de nevoile tuturor copiilor în cadrul grupurilor şi claselor echivalente ca vârstă, în care se regăsesc copii cu nevoi, capacităţi şi nivele de competenţă foarte diferite. (UNESCO)

Educaţia integrată este un proces de adaptare a copilului la cerinţele şcolii pe care o pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului şcolar şi de desfăşurare cu succes a prestaţiilor şcolare.

Pentru a avea cu adevărat o şcoală incluzivă care să funcţioneze, este necesară pregătirea acesteia, sunt necesare condiţii materiale, care să permită un învăţământ cât mai diversificat şi adaptat diferitelor cerinţe speciale: profesori intineranţi, mobilier, posibilităţi de modelare a programului zilnic, tehnici, posibilităţi de modelare a programului zilnic, tehnici speciale de predare adaptare curriculară individualizată, etc.

Ţinând cont de introducerea şi aplicarea acestui concept de largă rezonanţă asupra modului în care este organizată şi funcţionează şcoala, există mai multe dimensiuni şi provocări contemporane cum ar fi: centrarea pe copil, pe unicitatea acestuia; o şcoală deschisă, prietenoasă; democraţie şi solidaritate umană – o şcoală echitabilă, mai naturală; răspunsul la situaţii educaţionale diverse; o şcoală flexibilă, care se adaptează, învaţă şi se schimbă.

Transformarea şcolilor în şcoli incluzive este un proces amplu care presupune schimbări la nivel de principii şi valori, de atitudine, de mentalitate, de practici atât la nivelul managementului şcolii, cât şi la nivelul clasei. Schimbarea de atitudini şi practici presupune un proces de lungă durată pentru că această schimbare presupune nu numai informare despre practicile noi care ar trebui implementate la clasă, ci şi dezvoltarea de competenţe de a transpune aceste practici în activitatea curentă.

Schimbarea pleacă din oameni şi oamenii trebuie să înţeleagă ce au de făcut pentru a realiza schimbarea. Procesul de transformare a şcolilor în şcoli incluzive este comparabil cu procesul creaţiei, şcoala incluzivă fiind rezultatul muncii creative depuse de cadrele didactice. Pentru ca şcoala incluzivă să fie create, profesorii trebuie să se simtă în siguranţă, să îşi poată asuma riscuri, să fie sprijiniţi, să se simtă confortabil cu munca pe care o depun.

Nu este suficient să fie cunoscute competenţele necesare cadrului didactic care facilitează învăţarea în clase incluzive; aceste competenţe trebuie formate şi dezvoltate. Formarea şi dezvoltareacompetenţelor cadrelor didactice care doresc să realizeze educaţie incluzivă se poate înfăptui prin programe de formare continuă. Un program de formare de succes îşi propune nu doar să înveţe participanţii cum să utilizeze nişte metode sau tehnici noi, ci îi va pregăti şi pentru a împărtăşi altor colegi cele învăţate şi practicate şi pentru a sprijini alte cadre didactice în activitatea la clasă.

O şcoala incluzivă este o şcoală deschisă către orice elev, o şcoală care primeşte orice elev, îl valorizează si îl face sa se simtă acasă şi toţi copiii sunt ajutaţi să-şi atingă maximul potenţialului nativ. Este școala care oferă sprijin accentuat pentru acei copii care au nevoie în mod deosebit de el.

Din păcate realitatea nu este întotdeauna la nivelul idealului. Exista multe practici care generează disconfort în rândul elevilor, părinţilor şi uneori chiar si al cadrelor didactice. Iar la nivelul școlilor sunt situaţii care exclud anumite categorii de copii de la beneficiile educaţiei.

Bibliografie

Baban, A. *Consiliere educaţională,* Ed. ASPER, Cluj-Napoca, 2001;

Doise, W. *Cooperarea şi conflictul-o perspectivă piagetiană,* în Neculau A., Psihologie Socială. Aspecte contemporane, Polirom, Iaşi, 1996;

Dumitriu, I., *Consiliere psihopedagogică pentru învăţare. Modelul alosteric,* în Revista de pedagogie, nr. 12\ 1990 ;

Giordan, A.*O ambianţă psihopedagogică pentru învăţare. Modelul alosteric*;

Emil Verza**,** *Psihologia vârstelor, Învățarea permanentă*, Ed. ProHumanitate, București, 2000;

Șchiopu, *Psihologia modern*a, Ed. România Press, București, 2008;

Motivatia invatarii la varstele adulte din perspectiva conceptului educatiei pe parcursul vietii.pdf (*incărcat de Alexandru Nenciu)* ;

www.editura-foryou.ro – Elena Anghel Stănilă, *Psihologia Educației pe tot parcursul vieții – Pentru specialiști și adulți interesați de propria lor dezvoltare* ;

Antonesei, L. *O introducere în pedagogie,* Iaşi: Polirom, 2002;

INTEGRAREA SCOLARĂ A COPIILOR CU DISLEXIE

Prof. Iancu Claudia ,

Liceul Tehnologic " Aurel Vlaicu", Galaţi

Mai presus de neştiutori sunt cei care citesc; mai presus de cei care citesc sunt cei care reţin; mai presus de cei care reţin sunt cei care înţeleg; mai presus de cei care înţeleg sunt cei active? (Bohtlingk)

Începuturile dificultăţilor de învăţare a citirii se situează în jurul vârstei de 6-7 ani, când, în prima clasă, la şcoală, apar probleme în reţinerea şi recunoaşterea literelor, separat şi probleme în a lega literele deja parcurse. Cazurile mai uşoare de dislexie se detectează mai greu şi mai târziu, decât citirea, după ce a devenit aproape corectă şi cursivă, este mai puţin expresivă şi aproape deloc conştientă, fiind derulată mecanic, tehnic pur şi simplu.

Odată cu intrarea în şcoală, copiilor cu aceste probleme le este mult mai dificil să facă faţă cerinţelor din cadrul programelor normale. Toate programele ar trebui să fie adaptate conform cerinţelor fiecărui copil. La intrarea în şcoală se observă cel mai bine tulburările limbajului şi este perioada cea mai bună pentru a interveni cu metode de corectare şi recuperare pentru numeroasele tulburări. Cele mai frecvente tulburări ale limbajului oral sunt:

- imposibilitatea pronunţiei sau articulării unuia sau a mai multor sunete;
- pronunţia defectuoasă sau imprecisă a unuia sau a mai multor sunete;
- omisiunea unui sunet în vorbire;
- înlocuirea unui sunet cu perechea sau cu un alt sunet, considerat de copil ca apropiat sau identic cu cel înlocuit; -repetiţia unui sunet sau a unor silabe, aflate la începutul sau în interiorul unor cuvinte;
- blocarea sau imposibilitatea pronunţării unor sunete sau silabe de către copil;
- deprecierea ritmului şi fluenţei vorbirii cu cât aceasta devine mai grea sau neinteligibilă;
- apariţia unor tulburări de rezonanţă hiper sau hiponazală;
- instalarea unor ticuri sau grimase în timp ce încearcă să vorbească;
- apariţia unor sunete parazite menite să ajute sau să suplimenteze pronunţia corectă a unor sunete;
- tulburări de voce.

Imediat cu intrarea în şcoală, se învaţă limbajul citit şi scris. În cadrul limbajului scris, copilul trebuie să achiziţioneze noţiuni gramaticale şi să explice înţelesul cuvintelor, trebuie să construiască şi să reconstituiască mesajele primite. Toate aceste tulburări ale limbajului oral se numesc dislexie.

„Dislexia este definită ca dificultatea de a citi, manifestată prin tulburări la nivelul percepţiei auditive, optice şi a celei kinestezice, ca semne relevatoare", definiţie dată de Vrăsmaş 1997, menţionând totodată că dificultăţile de citire se referă la corectitudinea citirii, cât şi la modul conştient, curent şi expresiv pe care trebuie să-l realizeze cititul. Astfel, dislexia poate fi definită prin toate tulburările ce apar în procesul de achiziţie a lexiei, în mecanismele actului lexic.

JOCURI FOLOSITE ÎN TERAPIA DISLEXIEI

Se folosesc mai multe metode: metoda jocurilor structurate, psihodramă pentru copii, psihoterapia experienţială, artterapia, metoda VIT, terapia cognitiv-comportamentală, etc. Au un efect benefic şi diferitele activităţi şi programe cu scopul integrării copiilor dislexici în societate.

a. "Maşină de spus poveşti. Cer copilului să deschidă o carte la întâmplare şi să pună degetul pe un cuvânt oarecare (avem grijă să alegeţi un substantiv sau un adjectiv). Repetând această operaţie de trei ori, am obţinut trei cuvinte fără mare legătură între ele. Astfel, jocul constă în inventarea unei povestioare în care fiecare cuvânt îşi găseşte, mai mult sau mai puţin locul.

b. "Această incepe cu…" Spun copilului o silabă, iar jocul constă în găsirea, de către fiecare, pe rând, a unui cuvânt care să înceapă cu această silabă. Cuvântul trebuie găsit în cât mai scurt timp. Primul care nu mai are idei, pierde.

c."Jocul lui Kim" Aşezam in faţă copilului câteva obiecte (jetoane), fără nici o legătură între ele. Lăsam copilului câteva secunde să le privească cu atenţie, apoi, în timp ce este întors cu spatele, luam un obiect sau schimbam locul lor. Copilul trebuie să observe schimbarea, să o verbalizeze şi să aşeze obiectele cum au fost la început. Jocul este cu atât mai dificil, cu cât sunt mai multe obiecte în faţă lui şi/sau cu cât se produc mai multe schimbări

d . "Poveste pe două voci" Copilul propune punctul de plecare al unei poveşti (sau dvs.), spunând prima frază. Continuam cu a două… şi tot aşa până construim în doi o poveste. În funcţie de imaginaţia copilului putem sau nu să precizam destul de repede personajele şi întâmplările.

e. Joc – Memo litere

Scop: consolidarea literelor. Timp: 15-20 MINUTE

Aplicație: Se iau dopuri de plastic de același fel, în interiorul cărora se scriu sau se lipesc perechi de litere După ce sunt amestecate, toate dopurile se întorc cu fața în jos. Fiecare jucător întoarce câte două dopuri, dacă sunt perechi rămân întoarse, dacă nu, se întorc înapoi. Jocul se termină atunci când toate perechile sunt găsite. Câștigă cel care găsește cele mai multe perechi.

f. Identifică litera!

Scop: identificarea tacto-kinetică a literelor. Timp: 5- 10 MINUTE

Aplicație: În prima fază îi cerem copilului să identifice litera pe care profesorul o scrie pe spatele lui. După câteva încercări profesorul îi cere copilului să-și închidă ochii și așa să identifice.

g. La vânătoare de litere!

Scop: diferențierea literelor asemănătoare acustic și visual. Timp: 3- 5 MINUTE

Aplicație: Pe o foaie sunt scrise cu caractere mari literele prezentate mai jos. Îi spunem copilului că va merge la vânătoare de litere și va avea un minut la dispoziție să taie cu o linie toate literele ex:

Litera b din șirul de litere. b b d b b p p d / d p b d d p p b / p d d d d b b b /b b b d p p d b.

în materialele sale şcolare, în haine şi alte obiecte personale, încercând să alegeţi locuri fixe pentru diferite obiecte de uz frecvent.

Bibliografie

- Soescu, Sorina - Dislexia. Cum să ajutăm copiii cu dificultăţi de învăţare, ed, Niculescu, Bucureşti, 2021
- Moore-Mallinos, Jennifer , Am dislexie, dar invăţ cu entuziasm, , Editura: Didactica publishing house, Bucureşti, 2021
- Pinton, Arianna , Copilul meu este dislexic , , Editura Lizuka Educativ, , Bucureşti , 2018

GÂNDURI DESPRE EDUCAȚIA INCLUZIVĂ...

Prof. Cecilia Ianoș, Școala Gimnazială,, Vasile Conta,, Iași

Motto: "***Toți trăim sub același cer dar nu toți avem același orizont.*** "

- Konrad Adenauer

Educația incluzivă este un mod de a gândi creativ pentru a face din școală un loc, în care toți copiii sunt egali, indiferent de dizabilitate. Aceștia pot participa în procesul educațional, având șanse și oportunități egale. Creativitatea poate însemna ca profesorii să învețe să predea în moduri diferite, ori să își proiecteze lecțiile așa încât toți copiii să fie implicați.

O școală incluzivă oferă copiilor cu nevoi speciale(CES) locul sigur, primitor și liniștit, care să le faciliteze dezvoltarea. Beneficiile incluziunii sunt multe, nu numai pentru copiii,,altfel,,(atipici) și familiile lor, ci pentru toți copiii. Aceștia învață importanța acceptării altor persoane și, faptul că deși toți suntem diferiți, fiecare are abilități unice. Deasemenea, copiii pot învăța unii de la alții astfel, crescând și dezvoltându-se armonios împreună. În familie, părinții sunt primii profesori ai unui copil și, totodată, cei care îl cunosc cel mai bine. Deaceea este extrem de important ca aceștia să aibă o bună comunicare cu copilul lor. Astfel, se creează coerență între ***familie*** și ***școală***. Activitățile realizate împreună și crearea unei bune colaborări cu familia este baza incluziunii(partea cea mai importantă). Numai împreună, educatori și familie, putem ajuta copiii să își atingă potențialul maxim de dezvoltare.

Cum pot fi parteneri părinţii şi şcoala?

O relație eficientă între școală și familie poate fi realizată prin:

- o comunicare bilaterală clară și consistentă;
- variate mijloace de implicare.

Un rol însemnat îl are stilul corect de comunicare a cadrului didactic cu părinţii, ceea ce presupune îmbinarea respectului, tactului, bunăvoinţei şi exigenţei faţă de ei. Numai pe o astfel de bază educatorii şi părinţii pot deveni aliaţi în procesul implicat de educaţie a copiilor cu CES. Pentru a înlesni parteneriatul e necesar ca educatorul să cunoască trăsăturile şi potenţialul educativ al familiei. De un real folos pentru verificarea influenţelor familiei şi îndrumarea ei sunt informaţiile ce se referă la încadrarea părinţilor în procesul muncii, la

structura şi tipul familiei, la relaţiile personale dintre membrii săi, la climatul educativ din familie, la metodele educative pe care aceştia le folosesc. Cunoscând asemenea aspecte cadrul didactic poate trece la stabilirea unui program comun de educaţie – al şcolii şi familiei, în care acţiunile ce se întreprind să se completeze reciproc.

În realizarea procesului de incluziune sunt implicaţi mai mulţi factori:

- ***Şcoala***, percepută şi ca pîrghie a schimbării sociale, poate şi trebuie să încerce să cuprindă şi să satisfacă, în mai mare măsură decât până acum, necesităţile unei diversităţi crescânde ale naturii umane. Pentru a exista şanse de reuşită, lupta împotriva excluderii şi marginalizării în educaţie se simte necesitatea unui parteneriat educaţional cu părinţii în vederea realizării obiectivelor educaţiei incluzive. Cadrele didactice trebuie să lucreze pentru a integra copiii cu CES într-un colectiv sănătos. Acest lucru complică munca profesorilor, dar îi învaţă pe copii a înţelege şi a aprecia o mare varietate de diferenţe dintre ei şi elevii cu dizabilităţi. Şi părinţii, şi cadrele didactice vor lua sub control viaţa copilului cu dificultăţi de învăţare. Şcoala ajută în formarea copilului ca personalitate independentă, responsabilă, creativă, care va participa activ în viaţa societăţii. Adaptarea afectivă şi socială a copilului mic la condiţiile de viaţă în grup este unul din aspectele esenţiale ale şcolii. Anumite caracteristici ale procesului educaţional determină prezenţa părinţilor alături de cadrele didactice.

Iată câteva caracteristici:

– Educaţia incluzivă este determinată de o sumă de factori, printre care familia are un rol important, ca unul din factorii activi.

Prima modalitate o constituie ajutorul dat la învăţătură copilului de către membrii familiei. Ca atare el este dat de părinţi, îndeosebi de către mame, în clasele primare, dar şi de fraţii mai mari. Mai întâi se cere precizat că ajutorul dat de familie există ,şi că el constituie o realitate care nu va putea fi desfiinţat prin nici un fel de argumente.

– Factorii participanţi în actul educaţional trebuie să acţioneze în concordanţă cu obiectivele propuse, iar relaţia dintre obiectivele urmărite de familie şi cele urmărite de şcoală să devină comune, de vreme ce ambii factori slujesc, în cele din urmă, iar obiectivele societăţii devin

ţinte comune şi pentru familie. Părinţii se familiarizează cu strategiile de sprijinire a învăţării pentru toţi elevii din clasa sa: învăţarea interactivă; negocierea obiectivelor; demonstraţia modalităţii de sprijin în actul învăţării. De asemenea părinţii vor conştientiza faptul că în contextul educaţiei incluzive, învăţarea prin cooperare facilitează comunicarea, colaborarea şi sprijinul reciproc pentru rezolvarea unor probleme, este favorizată cunoaşterea reciprocă dintre elevi, înţelegerea şi acceptarea reciprocă. Profesorul are de câştigat dacă antrenează şi familia, în măsura posibilităţilor ei, în realizarea acestei stimulări şi încurajări permanente.

Un copil încurajat este psihologic câştigat pentru acţiunile de recuperare la învăţătură conduse de profesor, dar efectuate în parteneriat cu familia. Părinţii trebuie să evite şi ei descurajarea copilului. Este nevoie, deci, şi de o schimbare a opticii şi a reacţiilor greşite în privinţa insucceselor intelectuale, atât din partea profesorilor, cât şi a părinţilor. În condiţiile educaţiei incluzive este necesară munca diferenţiată cu elevii în cadrul orelor, în dependenţă de fiecare copil care va avansa în ritmul său şi va fi tratat în funcţie de capacităţile sale de învăţare.

O altă problemă esenţială prin care familia poate sprijini deopotrivă formarea intelectuală a copilului o constituie stabilirea unui regim de viaţă corect şi constant. Este vorba de realizarea unui program de învăţătură şi de odihnă care să întrunească două condiţii de bază:

1) să fie corespunzător cerinţelor şi trebuinţelor fiecărui copil;

2) să permită menţinerea resurselor intelectuale ale copilului într-o stare de activare (tensiune) care, fără a permite instalarea oboselii cronice, să le aducă la nivelul potenţialului lor maxim de asimilare.

Un program de viaţă raţional impune şi odihna necesară, pauzele atunci când este cazul, precum şi includerea jocului, care pentru aceşti copii este principala formă de activitate socială, pe lângă munca în clasă.

- Un alt factor important care influenţează educaţia copilului cu CES este ***climatul familial***. În familiile cu un climat negativ se compromite, în mare măsură, actualizarea potenţialului intelectual, din cauza permanentei tulburări la care este expus sufleteşte copilul, din cauza celor ce se petrec în casă. Aceşti copii sunt aduşi în situaţia de a lupta pentru supravieţuirea lor psihică. Deci, mediul familial reprezintă cadrul în care se desfăşoară acţiunea educativă a familiei. *Familia* este unul din factorii care, prin legea nescrisă a naturii, dar şi prin legea scrisă a drepturilor omului, are obligaţia de a oferi un climat fundamental, atât afectiv cât şi ocrotitor. Pentru ca parteneriatul cu familia în educaţia incluzivă să devină o sistemă reală, părinţii şi cadrele didactice trebuie să-şi stabilească relaţiile lor pornind de la principiul psihologic al încrederii. Succesul parteneriatului în multe privinţe depinde de poziţiile reciproce ale familiei şi dascălilor.

Reguli de „aur” în crearea mediului educaţional incluziv:

1.Incluziunea tuturor ❖ Valoarea educaţiei incluzive derivă, pentru elevii cu CES, din întîlnirea şi comunicarea cu ceilalţi colegi. ❖ Profesorii ar putea să explice celorlalţi copii motivele pentru care unii nu pot vorbi, se comportă diferit, se deplasează cu deficienţe etc. Diversitatea ar trebui recunoscută şi respectată. Creaţi situaţii educaţionale prin intermediul cărora elevii să descopere singuri cum colaborează cu colegii lor. ❖ Atitudinile negative reprezintă, de obicei, cel mai mare obstacol în calea incluziunii. Copiii din clasă/şcoală s-ar putea să nu fie obişnuiţi cu copiii cu CES. Părinţii pot fi îngrijoraţi de „coborîrea standardelor”, în cazul în care copiii cu CES sînt incluşi în clasele obişnuite. Profesorii constituie un factor esenţial în cultivarea unor atitudini pozitive printre copii, părinţi şi bineînţeles, printre colegi. ❖ În clasă, creaţi condiţii pentru „meditaţiile colegiale”. Elevii mai competenţi pot să-i ajute pe cei care obţin performanţe mai modeste. De asemenea, asiguraţi-vă că elevii cu nevoi speciale pot să aducă o contribuţie importantă în cadrul activităţilor şcolare, astfel încît să nu devină dependenţi sau obiecte ale „ajutorului”. ❖ Distribuiţi însărcinări care să fie efectuate în grup, astfel ca toţi copiii să poată contribui la îndeplinirea lor, și, în acelaşi timp ,să le fie recunoscut aportul personal. ❖ Gîndiţi-vă cum pot copiii cu CES să participe la jocuri şi activităţi sportive. De exemplu, un copil cu deficienţe de văz poate fi partenerul unui copil tipic la probele de alergare. Sau iniţiaţi un joc în care toţi copiii se mişcă cu ochii legaţi. ❖ Susţineţi talentele tuturor copiilor, încurajând participarea lor în cadrul activităţilor artistice din şcoală.

2.Comunicarea * Comunicarea este esenţială în educaţie. Profesorii trebuie să comunice cu copiii, copiii cu profesorii şi copiii între ei. Când predau, profesorii trebuie să comunice într-un mod foarte clar. Elevii sînt diferiţi şi posedă diverse stiluri de învăţare: unii învaţă mai bine vizual, alţii – auditiv sau exersând. Un bun profesor întotdeauna foloseşte canale sau căi de comunicare variate şi repetă conţinuturile esenţiale folosind activităţi de învăţare în clasă şi în alte împrejurări. Profesorul ar trebui: ❖ Să fie văzut bine de către toţi elevii – mai mult să stea în picioare decât aşezat la catedră. ❖ Să vorbească clar şi să ridice (uşor) vocea, dar să nu strige. Să folosească cuvinte simple şi fraze scurte. ❖ Să atragă atenţia elevilor asupra mesajelor importante: „ascultaţi cu atenţie”- şi să stabilească contacte vizuale cu aceştia. Să repete mesajele importante. ❖ Să folosească gesturi şi expresii ale feţii în timpul vorbirii pentru a-şi face înţeles mesajul. Să verifice dacă elevii au înţeles. ❖ Să încurajeze copiii să recunoască atunci cînd nu înţeleg materia, ridicînd mîna şi punând întrebări. De asemenea, ar trebui să facă acelaşi lucru dacă n-au înţeles ce au spus alţi elevi. ❖ Să încurajeze copiii să mimeze ori să gesticuleze pentru a transmite mai clar mesajul. ❖ Deseori colegii de clasă sau fraţii şi surorile unui copil cu CES pot să-l ajute pe profesor pentru a-l înţelege, de aceea trebuie de apelat la ajutorul lor. ❖ Să îmbogăţească comunicarea orală cu imagini, desene şi mesaje scrise.

3. ***Amenajarea sălilor de clasă*** ❖ Aspectul sălilor de clasă poate ajuta sau, dimpotrivă, îngreuna procesul de învăţare al elevilor. ❖ Copiii cu nevoi speciale trebuie să stea aproape de profesor şi de tablă. ❖ Încercaţi să aranjaţi sala astfel încît copiii să se poată mişca liber, în special dacă au probleme de mişcare sau de vedere. Luaţi în calcul şi faptul că unii copii ar putea avea nevoie de mai multă lumină, în timp ce alţii ar putea avea ochi mai sensibili. ❖ Mesele sau băncile elevilor pot fi aranjate în grupuri, astfel ca ei să poată lucra cu uşurinţă împreună şi să se poată ajuta reciproc. ❖ Dacă spaţiul o permite, încercaţi să delimitaţi o zonă în sala de clasă unde să lucraţi cu anumiţi copii individual sau în grupuri mici în intervale de timp scurte. ❖ Este bine să aveţi la îndemînă o varietate de activităţi pe care copiii să le poată folosi, dacă şi-au terminat sarcinile înaintea celorlalţi. Aceasta ar putea include o

minibibliotecă, fişe de lucru şi jocuri. ❖ Este indicat să afişaţi schemele şi posterele la nivelul ochilor copiilor și nu sus, pe perete, folosind caractere, imagini şi simboluri mari, astfel ca acestea să fie uşor văzute şi înţelese de către toţi copiii. De asemenea, puteţi adăuga diferite obiecte reale pentru a fi atinse, ajutînd astfel copiii cu dificultăţi de vedere. ❖ Unele lecţii ar fi mai bine să se ţină în afara sălii de clasă (de exemplu: la ştiinţe, biologie).

4. *Proiectarea orelor* ❖ Proiectarea lecţiei face mai eficient procesul educaţional. ❖ Când proiectaţi o oră, gândiţi-vă la rezultatele dorite pentru clasă, luată ca un tot întreg, iar apoi la cele individuale. Astfel ,veţi fi capabili să adaptaţi lecţia şi sarcinile date elevilor în funcţie de capacităţile, interesele şi motivaţiile lor. De exemplu, în timp ce clasa face exerciţii de adunare, unui elev i se pot da cinci operaţii în loc de zece, iar altul ar putea lucra la un nivel şi mai simplu: să numere elementele unor mulţimi. Aşadar, la aceeaşi lecţie, profesorul lucrează la diferite niveluri, în funcţie de nevoile copiilor. ❖ Gîndiţi-vă cum puteţi să implicaţi activ copiii la lecţie. De exemplu, la lecţia despre unităţile de măsură, elevii îşi pot afla înălţimea ajutîndu-se unul pe altul. ❖ Alegeţi cuvintele-cheie pe care le veţi folosi la lecţie. Menţionaţi-le la începutul lecţiei şi asiguraţi-vă că elevii le-au înţeles. * Pregătiţi fişe de lucru pentru a le folosi în timpul lecţiei. Acestea pot fi alcătuite ţinând cont de nevoile particulare ale copiilor, cum ar fi: caractere mari pentru cei cu deficienţe de vedere.

Bibliografie:

1. https://conil.ro/scoala-incluziva-efectele-benefice-asupra-copiilor-tipici-si-atipici/

2.http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/5117/1/Sacaliuc_N_Aspecte_ale_parteneriatului.pdf

3. http://www.prodocs.md/wp-content/uploads/2019/06/Ghid_final.pdf

4. Băran-Pescaru, A. Familia azi – o perspectivă sociopedagogică. – Bucureşti: Aramis Print, 2004;
5. Vrăjmaş, Traian. Învăţământul integrat şi/sau incluziv pentru copiii cu cerinţe educative speciale. – Bucureşti: Aramis, 2001;

ÎNVĂȚAREA PRIN EXPERIMENTARE

Ilie Florina, Grădinița nr. 251, București

Învățarea reprezintă un proces evolutiv, de esență informativ-formativă, constând în dobândirea (însușirea, stocarea, prelucrarea și valorizarea internă) de către ființa umană, într-o manieră activă, explorativă, a experienței de viață. Unul din obiectivele majore ale educației este îmbunătățirea puterii de înțelegere a copilului și cultivarea dorinței acestuia de a învăța, fără efort, fără constrângeri, în ritmul și la parametrii solicitați, în vederea asigurării șansei de succes personal. Toți copiii trebuie priviți ca persoane active și capabile să învețe, iar competențele lor sunt sprijinite de curriculum. Curriculumul este un cadru deschis care se adresează diferitelor interese și nevoi ale copilului, într-o manieră holistică, o combinație echilibrată între educație și îngrijire care poate promova o imagine de sine pozitivă, dezvoltarea socială și participarea lui activă în joc și, implicit, sprijină cultivarea dorinței copilului de a învăța. Experimentele științifice dețin un rol foarte important în dezvoltarea capacității de învățare la preșcolari, precum și la dezvoltarea lor mentală optimă.

„Joaca educativă prin experimente" este deosebit de importantă în grădiniță, deoarece poate concentra atenția și setea de învățare a preșcolarului, astfel încât intelectul lui să fie pregătit să absoarbă diverse informații științifice în viitor. Micile încercări de a demonstra cum funcționează elemente ale mediului înconjurător stârnesc interesul și curiozitatea copiilor de a cunoaște și de a înțelege uimitoarele transformări care au loc în jurul lor. La această vârstă copilul deja are o viziune generală despre modul în care interacționează materia universală, este pregătit să aprofundeze cunoștințele sale în scopul de a descifra dezvoltarea progresivă a vieții pe Pământ.

Învățarea, prin descoperirea experimentală, este o reacție împotriva metodelor bazate pe verbalizarea și memorarea mecanică, a metodelor bazate pe receptare, chiar dacă ele asigură înțelegerea celor asimilate și învățarea mai rapidă, urmărind ca predarea-învățarea să se bazeze pe problematizare și cercetare, pe experiența directă și concretă, creativă. Învățarea prin experimentare este de tip inductiv, centrată pe cel care învață și orientată spre activitate. Realizarea experiențelor și experimentelor capătă o importanță tot mai mare, iar formarea spiritului experimental la copii devine o sarcină esențială. De multe ori noțiunea de experiment este similară cu cea de experiență, iar metoda experimentală este echivalentă cu

metoda lucrării în laborator. Învățarea experimentală presupune o intervenție activă din partea copiilor pentru a modifica condițiile de manifestare a obiectelor și fenomenelor supuse studiului și pentru a ajunge la descoperirea unor date noi și nu doar mânuirea unor instrumente sau punerea în funcțiune a unei aparaturi speciale.

În grădiniță se pot organiza diferite experimente științifice în cadrul centrului „Nisip și apă" pentru a explora fenomenul plutirii corpurilor. Prin aceste experimente se pot realiza corelații între greutatea și densitatea apei. Copiii pot observa și realiza predicții privind unele obiecte: vor pluti sau se vor scufunda, vor experimenta și vor înțelege cu ușurință ce se întâmplă cu cele care sunt mai ușoare și cu cele care sunt mai grele. Se pot realiza diverse experimente privind rostogolirea obiectelor pe suprafețe înclinate pentru a observa relația dintre greutate, unghiul de înclinație și distanța parcursă prin rostogolire. Aceste experimente implică dezvoltarea gândirii logice a copiilor.

Pentru a cunoaște unele fenomene fizice și chimice împreună cu copiii din grădiniță am efectuat diferite experimente simple, ușor de realizat care susțin ideile exprimate anterior, precum dizolvarea unor substanțe lichide, mișcarea aerului în natură, topirea zăpezii și a gheței, înghețarea lichidelor, observarea unor procese ca: înmugurirea, înfrunzirea, înflorirea, formarea fructelor, creșterea și coacerea lor, prin îngrijirea unor plante semănate și plantate de ei, transformarea culorii unor lichide în amestec cu alte substanțe. Setea de cunoaștere și curiozitatea le-au fost pe deplin satisfăcute experimentând transformarea culorii petalelor unor flori prin amestecarea diferiților coloranți cu apă. Florile, garoafele albe, puse în apă cu colorant își vor schimba culoarea petalelor în culoarea colorantului. Se observă cum florile absorb apa din vas, știind că plantele absorb apa prin rădăcini și o transmit prin tulpină până la frunze și flori.

Experiențele elementare sunt observări efectuate în condiții speciale, determinând cauzele și efectele de sine stătător și consecințele legăturilor dintre obiectele și fenomenele naturale. Experiența oferă posibilitatea de a percepe fenomenul și cercetează dependența lui de diferite condiții, spre deosebire de observare care fixează ceea ce se află la suprafață. Copiii trebuie să acumuleze un anumit bagaj de cunoștințe pentru organizarea și efectuarea experiențelor legate de cunoașterea mediului. Prin acțiuni de explorare activă a mediului înconjurător, prin interacțiuni directe cu materiale și elemente componente ale acestuia, copiii sunt stimulați să observe, sunt provocați să investigheze și să rezolve situații problemă, să învețe prin căutări și descoperiri proprii, să formuleze întrebări, să-și exprime curiozitățile.

Pașii cheie către echitate și incluziune în educație

Prof. Iordache Maria Ecaterina
Liceul Tehnologic de Industrie Alimentară Fetești

Acest material discută în special șase etape-cheie care sunt universal relevante pentru sistemele de învățământ care se străduiesc să obțină echitate și incluziune. Acestea includ dezvoltarea unui cadru privind echitatea și incluziunea și integrarea acestuia în toate domeniile politicii educaționale; asigurarea faptului că sistemul de învățământ este flexibil și receptiv la nevoile studenților; includerea echității și a incluziunii ca principii atât ale principalelor mecanisme de alocare a resurselor, cât și ale finanțării orientate a sistemului de învățământ; implicarea tuturor părților interesate relevante în punerea în aplicare a cadrului de politică în școli și săli de clasă și consolidarea coordonării; pregătirea și sprijinirea cadrelor didactice și a conducătorilor de școli în dezvoltarea competențelor și a domeniilor de cunoștințe pentru promovarea echității și incluziunii; și identificarea nevoilor studenților', sprijinirea acestora și monitorizarea progresului acestora.

Nu există o singură cale pe care toate sistemele de învățământ ar trebui să o urmeze spre echitate și incluziune. Călătoria și provocările pentru fiecare sistem de învățământ vor fi diferite, modelate de istoriile lor unice, de culturi și de demografia populației. Cu toate acestea, în timp ce intervențiile politice adecvate pentru promovarea echității și a incluziunii vor depinde, prin urmare, de contextul individual, raportul evidenţiază unele lecţii generale şi elemente de bază care trebuie încorporate în dezvoltarea reformelor educaţiei.

Acest articol discută etapele-cheie, rezumate mai jos, care sunt universal relevante pentru sistemele de învățământ care se străduiesc să atingă echitatea și incluziunea. Aceste măsuri ar trebui întreprinse în paralel, reflectând faptul că promovarea echității și a incluziunii în educație necesită o abordare holistică care să implice diferite domenii de politică.

Șase pași cheie pentru promovarea echității și incluziunii în educație:

1. Să elaboreze un cadru de politică privind echitatea și incluziunea și să îl integreze în toate domeniile politicii în domeniul educației.
2. Să se asigure că sistemul de învățământ este flexibil și receptiv la nevoile studenților.
3. Includerea echității și a incluziunii ca principii atât ale principalelor mecanisme de alocare a resurselor, cât și ale finanțării orientate a sistemului de învățământ.
4. Implicarea tuturor părților interesate relevante în punerea în aplicare a cadrului de politică în școli și în sălile de clasă, consolidând coordonarea.
5. Pregătirea şi sprijinirea profesorilor şi a liderilor de şcoală în dezvoltarea domeniilor de competenţe şi cunoştinţe pentru promovarea echităţii şi incluziunii.
6. Identificați nevoile studenților', sprijiniți-I și monitorizați progresul acestora.

Dezvoltarea unui sistem educațional echitabil și incluziv necesită o abordare holistică. Acest lucru implică necesitatea ca sistemele de învățământ să privească dincolo de silozurile de politici și să le conecteze printr-un cadru de politică care să lege domenii-cheie pentru

echitate și incluziune (Cerna et al., 2021). Principiile incluziunii și echității nu se referă numai la asigurarea accesului la educație, ci și la dezvoltarea unor spații de învățare de calitate și a unor pedagogii care să permită studenților să prospere, și să contribuie la formarea unei societăți mai echitabile și mai incluzive (UNESCO, 2017). Un cadru politic cuprinzător poate garanta că sistemele de învățământ includ echitatea și incluziunea în toate domeniile relevante, de la conceperea programelor de învățământ până la conceperea practicilor didactice, consolidarea capacităților cadrelor didactice, la proiectarea colectărilor de date și monitorizarea rezultatelor studenților. Un cadru de politică poate, de asemenea, să sublinieze importanța promovării bunăstării elevilor împreună cu realizarea acestora și să sublinieze rolul școlilor în dezvoltarea unor medii incluzive.

Receptivitatea și flexibilitatea trebuie să pătrundă în diferite domenii ale politicii educaționale, de la căi de studiu și alegerea școlii, la curriculum și strategii de predare. Într-adevăr, flexibilitatea este unul dintre principiile cheie în elaborarea unui curriculum incluziv (OCDE, 2021), care nu presupune rezultate identice pentru toți cursanții, ci respectă și răspunde fiecărui elev în parte nevoile, talentele și aspirațiile unice. Flexibilitatea curriculumului permite, de asemenea, școlilor și profesorilor să ia decizii locale cu privire la curriculum, să creeze spații pentru inovare și să permită școlilor să dezvolte soluții locale pentru provocările locale. Practicile pe care profesorii le adoptă în clasă joacă, de asemenea, un rol important în învățarea elevilor lor. Elevii au nevoi și stiluri de învățare diferite și pot beneficia de diverse abordări și strategii de predare - pe care profesorii ar trebui să le utilizeze pentru a-și încuraja potențialul de învățare. Diferite pedagogii, cum ar fi predarea receptivă cultural, pot sprijini profesorii să se adapteze la o serie de nevoi diverse și să sprijine toți elevii din sălile de clasă. Instrucțiunea diferențiată, ca și în adoptarea unei game de formate de predare – de la unu-la-unu de școlarizare la abordări de grup mic – poate ajuta, de asemenea, profesorii să sprijine nevoile studenților.

În general, capacitatea de reacție a sistemului, inclusiv părțile sale individuale, cum ar fi liderii școlilor și profesorii, este importantă pentru a răspunde nevoilor diferite ale elevilor săi. În plus, capacitatea de a fi flexibil în modul de a răspunde la astfel de nevoi este esențială pentru dezvoltarea unui sistem de învățământ care promovează echitatea în rândul studenților săi și favorizează includerea tuturor.

Predarea este o sarcină complexă, cu mai multe fațete, și cu atât mai mult într-un context de societăți din ce în ce mai eterogene în care elevii dintr-o gamă diversă de experiențe și cu o varietate de experiențe trăite și nevoi de învățare se reunesc în clasă. Pentru a putea crea medii de învățare echitabile și incluzive care să sprijine toți cursanții în atingerea potențialului lor educațional, profesorii trebuie să fie echipați cu o serie de competențe, cunoștințe și atitudini (Cerna et al., 2021). Domeniile de cunoștințe pentru o predare echitabilă și incluzivă sunt largi și pot cuprinde antropologia culturală, psihologia socială, dezvoltarea cognitivă a copilului, învățarea integrată și achiziția celei de-a doua limbi (OCDE, 2017). Aceste domenii se adaugă unei înțelegeri puternice a diferitelor dimensiuni ale diversității și a modului în care acestea se pot intersecta, care este o bază crucială pentru crearea unor medii de învățare echitabile și incluzive (Cerna et al., 2021). Sprijinirea învățării și bunăstării tuturor elevilor necesită, de asemenea, ca profesorii să aibă cunoștințe teoretice puternice despre instruirea diferențiată și

abilitățile de a pune acest lucru în practică (Brussino, 2021). De fapt, pentru a crea medii de învățare pozitive, profesorii ar trebui să depășească rezultatele învățării, să creeze medii incluzive și să încurajeze elevii.

Asigurarea diversității personalului școlar este o altă componentă importantă în crearea unor medii de învățare mai echitabile și mai incluzive. Cercetările demonstrează că diversitatea crescută în rândul profesorilor este importantă pentru învățarea și bunăstarea diverșilor studenți, cu studii care arată o serie de impacturi pozitive ale congruenței profesor-elev în ceea ce privește apartenența partajată la grupuri etnice sau minorități naționale și de gen. O mai mare diversitate în rândul profesorilor poate promova, de asemenea, medii de clasă mai echitabile și mai incluzive, cu impact pozitiv asupra întregului corp al elevilor. Identificarea nevoilor elevilor nu ar trebui să se concentreze exclusiv pe nevoile de învățare. Școlile pot juca un rol crucial în asigurarea accesului la servicii psihologice (cum ar fi consilierea sau psihoterapia), în special pentru studenții care altfel s-ar putea confrunta cu bariere în obținerea sprijinului de care au nevoie în acest sens. Școlile pot contribui, de asemenea, la sprijinirea bunăstării diverselor persoane care învață prin programe de învățare socială și emoțională și strategii de predare informate cu privire la traume.

Evaluarea progresului elevilor este un alt pas cheie. În sala de clasă, modul în care evaluările elevilor sunt proiectate, implementate și utilizate poate avea un impact puternic asupra implicării elevilor, motivației și rezultatelor învățării. Evaluările ar trebui să fie puse în aplicare astfel încât să permită tuturor elevilor să arate ceea ce au învățat și au înțeles, fără a fi dezavantajați de caracteristicile individuale care sunt irelevante pentru ceea ce este evaluat, sau de părtinirile evaluatorului. La nivel de sistem pot fi elaborate orientări pentru un design de evaluare echitabil și incluziv care să stabilească modalități de evitare a prejudecăților în aspecte precum validitatea conținutului, selectarea elementelor și alegerea metodei. Asigurarea echității și a incluziunii în procesele de evaluare a studenților implică, de asemenea, oferirea de către studenți a unei varietăți de modalități de a-și demonstra cunoștințele prin utilizarea mai multor forme și tehnici de evaluare.

Bibliografie

Brussino, O. (2021), “Building capacity for inclusive teaching: Policies and practices to prepare all teachers for diversity and inclusion”, OECD Education Working Papers, No. 256, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/57fe6a38

Cerna, L. et al. (2021), “Promoting inclusive education for diverse societies: A conceptual framework”, OECD Education Working Papers, No. 260, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/94ab68c6-en.

OECD (2012), Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/9789264130852-en.

UNESCO (2017), A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education, UNESCO, Paris, https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000248254

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Școala Gimnazială Grigore Silași Beclean

Iuănuțiu Narcisa

Elementul central al societății, element care poate contribui în mod valoros și radical la evoluţia tuturor elementelor componente ale societăţii este educația.

Adaptarea la permanentele cerinţe schimbătoare ale unei lumi care evoluează rapid, care necesită abordări multiple ale fenomenelor naturale şi/ sau sociale şi care impune adoptarea de strategii eficiente în vederea atingerii tuturor obiectivelor sale, presupune implicarea activă a întregii societăţi pentru a pune în centrul preocupărilor sale omul.

Printre atributele acestei societăţi se pot enumera: schimbarea, transformarea, egalitatea şanselor, continua formare, cooperarea, evoluţia tehnologiei, preocuparea pentru oameni şi pentru nevoile lor în ceea ce priveşte dezvoltarea, integrarea şi inovarea. Educaţia incluzivă este un proces complex, de durată care necesită analize, schimbări şi construcţii continue pentru a realiza politici şi practici incluzive şi a asigura bazele unei culturi incluzive.

Educaţia incluzivă a apărut ca o reacţie firească a societăţii la obligaţia acesteia de a asigura cadrul necesar şi condiţiile impuse de specificul educaţiei persoanelor cu cerinţe educative speciale. Bogăţia spirituală a lumii contemporane rezidă tocmai din respectul şi valorizarea tuturor indivizilor, pentru că lumea modernă acceptă faptul că fiecare individ este o dimensiune care îmbogăţeşte şi potentează, împreuna cu celelalte experienţe, lumea de azi.

Educaţia incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor şi mentalităţilor, dar şi a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educaţiei şi dezvoltării lor.

Educaţia de bună calitate reprezintă un drept fundamenzal al omului şi copiii au dreptul la educaţie generală, iar modelul incluziunii socio-educaţionale are la bază acest drept, înglobat în dreptul internaţional. Fiecare copil, indiferent de apartenenţă sau de nivelul de dezvoltare a capacităţilor sale, are dreptul la o educaţie de bună calitate care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităţilor sale cognitive şi de integrare socială.

Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine.

Conceptul de „educaţie pentru toţi" a fost lansat în 1990 în Tailanda la Conferinţa Internaţională a Ministerului Educaţiei, iar în 1994 la Salamanca, în Spania, s-au lansat dimensiunile educaţiei pentru toţi care constau în calitatea actului educaţional şi acces pentru toţi copiii: „ Şcolile trebuie să primească toţi copiii, fără nici o deosebire privind condiţiile lor fizice, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă şi la copiii cu dizabilităţi sau talentaţi, copiii străzii şi copiii care muncesc, copii din populaţii îndepărtate sau nomade, copii aparţinând minorităţilor lingvistice si etnice… "

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educaţia copiilor cu cerinţe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferenţiat, să fie adaptată particularităţilor elevilor.

Caracterul integrat al învăţământului ne pune în faţa problematică a situaţiei în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obişnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situaţia copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situaţia clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înţelegere reciprocă, o existenţă socială normală a copiilor, în ciuda diferenţelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieţii de grup. Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, sa fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăţi în viaţă.

Procesul de integrare educaţională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenţie individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalităţi eficente de adaptare curriculară joacă rolul esenţial.

Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învăţământ dupa posibilităţile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-şi adapteze metodele pedagogice în consecinţă.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparenţelor nu au timp să aştepte: dacă sunt lăsaţi să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranţă de suferit.

Bibliografie:

1. A. Ghergut, Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, 2005

2. https://www.didactic.ro/materiale-didactice/referat-educatia-incluziva#google_vignette

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Școala Profesională Specială C-lung Moldovenesc
Str. C. Porumbescu,Nr.28
Loc. Câmpulung Moldovenesc
Jud. Suceava
Tel./Fax 0230310888 Email: centrul.scolar@yahoo.com
http://scoalaprofesionalaspecialacampulungmoldovenesc.webs.com/
https://spsclungmold.wordpress.com/

Nr. ..... din.....

SĂPTĂMÂNA MESERIILOR

13 – 17 Martie 202...

NR. CRT.	Denumirea activității	Scurtă descriere a activității	Organizatori	Parteneri	Locul desfășurării	Data	Tipul de participanți (elevi, părinți, operatori economici, autorități publice)
1.	**„Meseria – viitorul oricărui tânăr" "Valiza cu resurse"-oferta educațională și resursele școlii**	Deschiderea campaniei de comunicare publică pentru promovarea învățământului profesional și tehnic, precum și a meseriilor, prin prezentarea ofertei educaționale prin materiale promoționale, pliante, prezentări PPT, programul de vizită a invitaților, pentru ambele domenii de calificare.	Toate cadrele didactice care predau în învățământul profesional din școala noastră	Diriginții, profesorii educatori, logopezii, consilierii care predau la cl. a VIII-a, asistentul social	Sala Multimedia	**13.03.**	Elevii cl. a VIII-a ai Școlii Profesionale Speciale, Câmpulung Moldovenesc Elevi cu CES de la școli gimnaziale din localitate și din comunele apropiate, diriginți, profesori, părinți
2.	**Nevoile de orientare în carieră ale tinerilor din învățământul profesional special**	Webinar, cu prezentare PPT, privind nevoile de orientare în carieră ale tinerilor din învățământul profesional special, conceput cu scopul de a facilita dobândirea unui set de abilități și competențe specifice, menite să-i ajute să se integreze mai bine pe o piață a muncii aflată în continuă schimbare, de dezvoltare personală și orientare în carieră, în vederea parcursului lor profesional și pentru alte meserii asemănătoare .	Prof.ing, Juverdeanu Gabriela Prof.ing. Erhan Luminița Prof. Robu Sofica – consilier psihologic Niga Teodora – asistent social	Ceilalți ingineri și maiștri instructori, precum și diriginții, profesorii educatori, care predau la cl. a VIII-a	Sala Multimedia	**14.03.**	Elevii cl. a VIII-a ai Școlii Profesionale Speciale, Câmpulung Moldovenesc Elevi cu CES de la școli gimnaziale din localitate și din comunele apropiate, diriginți, profesori, părinți

3.	**„Eleganța în meserie – Arta de a servi”**	Activitatea se desfășoară în Salonul de Tehnici de servire al școlii și constă în demonstrații practice ale elevilor din clasele a XI-a A și a XII-a A, calificarea Ospătar (chelner), vânzător în unități de alimentație, în fața elevilor claselor a VIII-a, diriginților și cadrelor didactice ale acestora, participanți la activitate, privind utilizarea sistemelor de servire în restaurant.	Prof.ing, Juverdeanu Gabriela Prof.ing. Erhan Luminița Prof. Sireteanu Georgeta Prof. Zbranca Georgeta	Diriginții și profesorii educatori, care predau la cl. a VIII-a: Mândrilă Lidica, Scutelnicu Daniela, Zbranca Anamaria, Măgurean Daniel	Salonul de Tehnici de servire	**15.03.**	Elevii cl. a VIII-a ai Școlii Profesionale Speciale, Câmpulung Moldovenesc
4.	**„Șefi la cuțite”**	Activitate demonstrativă de instruire practică, în Laboratorul de Gastronomie al școlii – elevii cl. a IX-a A și a X-a A	Prof. Sireteanu Georgeta Prof. Zbranca Georgeta	Diriginții și profesorii educatori, care predau la cl. a VIII-a: Mândrilă Lidica, Scutelnicu Daniela, Zbranca Anamaria, Măgurean Daniel	Laboratorul de Gastronomie al școlii	**15.03.**	Elevii cl. a VIII-a ai Școlii Profesionale Speciale, Câmpulung Moldovenesc
5.	**Instruirea practică – esențială pentru meserie**	Demonstrație practică, jocuri de rol, exemple de bună practică prezentate de către cadrele didactice și elevii de la clasele de construcții, calificarea Zugrav, ipsosar, vopsitor, tapetar.	Prof.instr.pr. Botea Viorel Prof.instr.pr. Popescu Iulian	Diriginții și profesorii educatori, care predau la cl. a VIII-a: Mândrilă Lidica, Scutelnicu Daniela, Zbranca Anamaria, Măgurean Daniel	Atelierul de construcții al școlii	**16.03.**	Elevii cl. a VIII-a ai Școlii Profesionale Speciale, Câmpulung Moldovenesc
6.	**Consilierea în carieră și importanța acesteia**	Workshop de informare pentru profesori, elevi și părinți. Beneficii privind consilierea pentru carieră și prezentarea de informații despre calificările profesionale preferate, în ceea ce privește cele două domenii de calificare acreditate, în cadrul Școlii Profesionale Speciale, Câmpulung Moldovenesc	Prof. Niculescu Ruxandra Prof. Botez Iustinian Prof. Robu Sofica	Diriginții, profesorii educatori, logopezii, consilierii care predau la cl. a VIII-a, asistentul social	Sala Multimedia	**17.03.**	Elevii cl. a VIII-a ai Școlii Profesionale Speciale, Câmpulung Moldovenesc Elevi cu CES de la școli gimnaziale din localitate și din comunele apropiate, diriginți, profesori, părinți

Întocmit,
Prof.ing. Juverdeanu Gabriela

SATUL ŞI NOSTALGIILE LUI

Școala Gimnazială „Ion Creangă”Suceava
Prof.înv.primar:Koteles Ionela Ramona

La sat, viaţa este înţeleasă şi ca timp binecuvântat pentru a sfinţi locul în care trăim, iar dacă sfinţim locul în care trăim pe pământ putem spera să primim şi un loc în ceruri, „un colţişor în rai” - cum spunea Părintele Paisie Olaru de la mănăstirea Sihăstria - Neamţ. Satul, ca formă tradiţională de locuire era o entitate cu anumite reguli riguroase, unde toţi oamenii se cunoşteau foarte bine între ei, cu un centru reprezentat de biserică. Avea un cod comun de valori, acceptate de toată lumea, ceea ce nu se întâmpla în oraş. Oaza de linişte punea stăpânire asupra satului, protejându-l ca pe un templu al înţelepciunii.

Schimbările înfăptuite astăzi în satul tradiţional, datorită evoluţiei fireşti a societăţii, substituie încetul cu încetul imaginea satului de altă dată. Cu toate acestea, mireasma satului patriarhal persistă în cugetul şi inimile multora dintre semenii noştri, copleşindu-le fiinţa, ori de câte ori păşesc în amintire.

Satul totuşi e viu, prin datini şi prin noi, căci noi suntem cei ce le duc mai departe.

„Copilo, pune-ţi mânile pe genunchii mei.
Eu cred că veşnicia s-a născut la sat.
Aici orice gând e mai încet,
şi inima-ţi zvâcneşte mai rar,
ca şi cum nu ţi-ar bate în piept,
ci adânc în pământ undeva.”

„Sufletul satului” – L.Blaga

În satul Udeşti, din județul Suceava, tradiţiile se păstrează din generaţie în generaţie. Bătrâni, adulţi, tineri şi copii deopotrivă participă an de an la fel de fel de activităţi ce valorifică tradiţiile şi obiceiurile satului udeştean. Aici până şi oamenii sunt mai oameni, ei râd împreună, suferă împreună, ca şi cum ar avea un suflet comun adânc îngropat în pământ, încât totul e o minune. Aici timpul s-a oprit pe loc şi n-are puterea să şteargă amintirea strămoşilor noştri, a tradiţiilor noastre ca: uratul, colindatul, formarea cetelor de mascaţi, dansul caprei şi al urşilor, sorcova. Îmi aduc aminte cum în fiecare an, pe 31 decembrie, toţi cei din comună se adunau în cadrul unui festival la Căminul Cultural din Udeşti, festival numit: „Obiceiuri din străbuni”, organizat de Primăria Udeşti. Dar acest obicei continuă și astăzi. De câţiva ani buni copiii sunt chemaţi şi ei la acest „spectacol” pentru a duce mai departe tradiţiile şi obiceiurile strămoşeşti. Ei sunt răsplătiţi cu covrigi şi mere, primind totodată şi diplome ce atestă prezenţa lor an de an în mijlocul tradiţiilor româneşti. Sunt mândri că participă intens la viaţa satului, că pot duce mai departe obiceiurile acestor locuri.

Eu cred şi simt că veşnicia s-a născut la sat, deoarece satul e inima şi sufletul poporului, iar sufletul e veşnic, martor al nemuririi, înger al morţii, culoare curată a vieţii. E aşa de linişte încât abia se-aude suflarea naturii. Satul ne reprezintă, e ceea ce simţim noi, ce iubim, iertăm şi suferim - amintiri copleşitoare. Cum oare poţi să uiţi jocurile vesele şi nevinovate ale copilăriei, cu sania pe derdeluş, pe gheaţă, cutreierarea ţarinilor sau la scăldat în apa Moldovei. Să nu uităm

şi de feeria serilor de vară, de orăcăitul broaştelor ce nu te lăsau să visezi, de dimineţile cu rouă sau de mireasma ierbii prospăt cosită. Trăiri incendiare. Ani plini de bucurii. Nostalgii...

„Memorie luminoasă se află în centrul satului, în irisul străbătut de gloanţele istoriei, care constrâng aroma unui delir: vraja unui nou început.[…] Aş vrea să simt cum valsează pământul abia născut sub picioare. Unde-s oare ochii satului? Aş vrea să le vorbesc, chiar dacă concav şi bolnav, căci nu-mi ajung puterile, nu mă ajută nimeni. Mă aflu într-o criză mistică. Probabil, am prea multe păcate. Pierd controlul, nu mai resist, e apocalipsa?! Nu, nu lăsaţi satul să se risipească!”

(„Satul - univers al valorilor supreme, tezaurizate în conştiinţa neamului”
- Eugeniu Frunză)

Motto:

"Suntem şi vom fi totdeauna neam de ţărani. De aceea, destinul nostru ca neam, ca putere culturală, atârnă de cantitatea de aur curat ce se afla în sufletul ţăranului – creatorul şi păstrătorul culturii populare, centru generator, binecuvântat şi rodnic."

Lucian Blaga.

Bibliografie:

• Lucian Blaga, *vol.III „În marea trecere",1924*
• Eugeniu Frunză, „*Satul - univers al valorilor supreme, tezaurizate în conştiinţa neamului”*
•Toma Gheorghe, *„Eu ced că veşnicia s-a născut la sat”,* referate.ro

Educația incluzivă și diversitate

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învăţământului românesc este aceea de democratizare şi egalizare a şanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înfiinţată şi şcoala incluzivă – un răspuns adecvat și oportun la redimensionarea educaţiei. Principiul fundamental al şcolii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună oriunde este posibil acest lucru, iar diferențele care pot exista între ei să nu aibă nici o importanță

Prin urmare, școala incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare și este transpunsă de către fiecare unitate de învățământ în care se asigură o educație pentru toti copiii. În antiteză, excluderea copiilor, tinerilor și adulților de la oferta educațională de masa este acum recunoscută ca discriminare care echivalează cu o violare a drepturilor lor fundamentale.

Școala incluzivă nu exclude și nu selectează, valorizează toți elevii, se adaptează la diversitatea nevoilor educaționale și la particularitățile de învățare și dezvoltare, este deschisă, prietenoasă, tolerantă și naturală prin eterogenitatea ei. Scopul acestei şcoli este de a crea pentru toţi copiii un cadru prielnic învăţării, pornind de la premiza că diferenţele dintre oameni sunt normale şi ele trebuie acceptate. Un rol important în cadrul şcolii incluzive îl are pedagogia şi învăţarea centrată pe elev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului şi metodelor de predare la capacitatea şi nevoia fiecărui elev în parte.

Totuși, școala incluzivă reprezintă o provocare pentru şcolile obişnuite, deoarece multe dintre aceste instituţii găsesc ca fiind dificil să integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obişnuite. Însă această teamă poate fi depăşită prin educaţie, resurse didactice adecvate, sprijin şi nu în ultimul rând credinţa că incluziunea este un drept moral şi social ce nu poate fi negat nimănui. Așadar, educaţia incluzivă a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi și constituie răspunsul şcolii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor. Sunt aduşi elevii împreună într-o sală de clasă şi într-o comunitate, indiferent de punctele lor forte sau punctele slabe în orice domeniu, căutându-se maximizarea potenţialului tuturor.

Profesorul universitar Traian Vrasmas vorbește despre învățământul integrat sau incluziv, și definește noțiunea de cerințe educative speciale ca fiind ,,necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale educației școlare, necesități care solicită o școlarizare adaptată particularităților individuale și/sau caracteristice unei deficiențe (ori tulburări de învățare), precum și o intervenție specifică prin reabilitare/ recuperare corespunzatoare.”(T.Vrasmas,2001,pag.27)

Un aspect cunoscut este perspectiva conform căreia, principalul avantaj în ceea ce privește școlile incluzive, este faptul că elevii cu cerințe educaționale speciale (CES) sunt tratați ca parte integrantă a societăţii, iar profesorii adoptă metode diverse de predare-învăţare, de care beneficiază toţi elevii, nu numai cei cu CES. Însă pentru ca activitatea instructiv –educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.De asemenea, un aspect important în ceea ce privește incluziunea este socializarea dintre elevi şi dezvoltarea prieteniilor. O componentă esențială în dezvoltarea procesului de învăţare, datorită schimbului de informaţii permanent.

Aceasta abordare a învățământului prin prisma cerintelor speciale face trimitere la nevoile, capacitățile și competențele copilului în mod direct, și indirect, secund, la poziția profesorului sau educatorului. cadrele didactice din cadrul şcolii incluzive, trebuie încurajate să

adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecţioneze în permanenţă în ceea ce priveşte copiii cu CES. Un alt rol important pe care cadrele didactice îl au este acela de a-i face pe copiii fără probleme să-şi accepte şi să-şi ajute colegii cu CES, fără a-i ridiculiza, sau exclude. Prin urmare, rolul esenţial în educaţia integrată îl deţine învăţătorul clasei, care devine principalul factor de acţiune şi de coordonare a realizării programului pedagogic individual pentru elevi.

Este extrem de important de subliniat că cerințele educative speciale nu abordează problematica elevilor care prezintă dificultăți la o anumită materie iar la celelalte face față satisfacator sau bine și nici a acelora care nu se pot concentra din varii motive, ci se relaționează direct de spectrul larg al dificultăților care intră în competența psihopedagogiei speciale, mai precis, copiii cu dizabilități, afecțiuni de natura neuropsihică, neurofiziologică, ce prezintă dificultăți de învățare pregnante, persistente, și copiii supradotați.

De reliefat este faptul că incluziunea presupune nu doar acceptarea, tolerarea copiilor cu nevoi speciale într-o clasă din învățământul de masă ci şi adaptare la cerinţele acestor copii, cuprinderea acestora în programele educaţionale alături de copii normali, dar şi responsabilitatea de a le asigura în acelaşi timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate. Înseamnă asumarea unor schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv – educative derulate în şcoală.

În concluzie, școala incluzivă devine astfel o şcoală deschisă tuturor, o şcoală prietenoasă, flexibilă, o şcoală care abordează procesul de predare – învăţare – evaluare într-un mod dinamic şi atractiv, o şcoală care, prin sprijinul pe care îl oferă tuturor copiilor, se constituie într-un factor de bază al incluziunii sociale, contribuind la eliminarea prejudecăţilor legate de apartenenţa la un anumit mediu şi la spargerea barierelor existente între diferitele grupuri din interiorul unei comunităţi.

ORGANIZAREA ŞI METODOLOGIA CENTRELOR DE INTEGRARE-INCLUZIUNE A COPIILOR CU CES

Luca Ionela Veronica
Şcoala Gimnazială Strejești Olt

Cerinţe Educative Speciale: desemnează necesităţile educaţionale complementare obiectivelor generale ale educaţiei şcolare, necesităţi care constau într-o şcolarizare adaptată particularităţilor individuale, caracteristice unei deficienţe, precum şi o intervenţie specifică, prin reabilitare/recuperare corespunzătoare.

Educaţia incluzivă: presupune extinderea scopului şcolii obişnuite, transformarea acesteia pentru a putea răspunde şi altor categorii de copii, în special copiilor cu CES; presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având ca scop valorificarea resurselor existente, şi mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi.

Factorii incluziunii:

- **Cadrele didactice** : Incluziunea depinde în mare măsură de pregătirea cadrelor didactice, de atitudinea şi modul de raportare a acestora faţă de copiii cu CES, precum şi de strategiile didactice utilizate (se recomandă un demers didactic adaptat);
- **Colegii din clasă, din şcoală**: Participarea împreună la lecţii şi la alte activităţi contribuie la stabilirea unor relaţii interpersonale necesare pentru dezvoltarea lor armonioasă;
- **Mediul şcolar**: Şcoala incluzivă valorifică toate resursele existente pentru a răspunde cerinţelor şi nevoilor tuturor copiilor. Pentru atingerea unui astfel de stadiu este necesar ca şcoala să fie deschisă colaborărilor cu alte şcoli normale şi speciale, să fie deschisă schimbărilor continue care apar.

Obiective:

- a educa copii cu CES in scoli obisnuite;
-a asigura servicii de specialitate(recuperare,terapie)
-a acorda sprijin personalului didactic;
-a permite accesul la programul si resursele scolii obisnuite;
- a asigura programe de sprijin individalizate;

-a accepta schimbari radicale in organizarea si dezvoltarea activitatilor instructiv-educative din scoala.

Formele integrarii copiilor cu CES se bazeaza pe urmatoarele **modele**:

a.Modelul cooperarii scolii obisnuite cu scoala speciala - in acest caz, scoala obisnuita coordoneaza procesul integrarii si stabileste un parteneriat activ intre cadrele didactice din cele doua scoli care vor experimenta si sustine un nou mod de desfasurare a activitatilor didactice, pregatind impreuna continutul activitatilor scolare, adaptand materialele si mijloacele de invatare folosite in timpul orelor si oferind un cadru confortabil tuturor elevilor din clasa

- exista alternativa infiintarii unor centre de zi sau centre de recuperare pentru copiii deficienti (prin reorganizarea scolilor speciale actuale) care sa includa un numar mic de copii si in care programul de activitate sa fie destinat activitatilor recuperatorii, compensatorii si de consolidare a cunostintelor primite la scoala, iar regimul de viata sa fie unul cat mai aproape de normalitate.

b. Modelul bazat pe organizarea unei clase speciale in scoala obisnuita - acest model presupune integrarea copiilor deficienti in scoli de masa unde sa intre in relatie cu elevii normali, facilitandu-se, cu sprijinul cadrelor didactice si specialistilor din scoala, o mai buna intercunoastere si relationare intre cele doua categorii de copii.

- modelul este criticat de unii specialisti care nu considera o integrare reala constituirea unei clase speciale intr-o scoala obisnuita, practica demonstrand dificultatea aplicarii unui program de integrare dupa acest model; discrepanta dintre clasele obisnuite si clasa speciala se accentueaza, timpul efectiv in care elevii normali si cei cu cerinte speciale relationeaza direct este destul de redus (in cele mai multe cazuri acest timp se reduce la durata pauzelor dintre activitatile scolare), iar in conditiile unui colectiv scolar de acest tip se constituie cu usurinta grupuri de elevi intre care apar conflicte sau atitudini ce pot accentua discriminarea fata de elevii deficienti din clasa speciala (adica efectul opus integrarii).

c. Modelul bazat pe amenajarea in scoala obisnuita a unui spatiu sau a unei sali de instruire si resurse pentru copiii deficienti, integrati individual in clase obisnuite din scoala respectiva - in acest caz, profesorul care se ocupa cu elevii deficienti este si profesorul de sprijin care desfasoara activitati cu acesti copii, atat in spatiul special amenajat in scoala, cat si la orele de clasa, atunci cand conditiile solicita/permit acest lucru, colaborand direct cu educatorii din clasele unde sunt integrati copiii.

d. Modelul itinerant- acest model favorizeaza integrarea intr-o scoala de masa a unui numar mic de copii cu cerinte speciale, domiciliati la mica distanta de scoala (se evita astfel dezavantajul deplasarilor pe distante mari ale copilului) si sprijiniti de un profesor itinerant (specializat in munca la domiciliul copiilor cu un anumit tip de deficienta); ei pot astfel participa la activitatile scolii respective.

e.Modelul comun - este relativ asemanator cu modelul precedent, cu deosebirea ca in acest caz profesorul itinerant este responsabil de toti copiii cu deficiente dintr-un anumit areal si ofera servicii de sprijinire a copilului si familiei, ajuta parintii la alcatuirea programelor de invatare, urmareste evolutia scolara a copilului, colaboreaza cu profesorii scolii obisnuite in care este integrat copilul si intervine atunci cand apar probleme de invatare sau de adaptare a copiilor la anumite cerinte scolare.

Scoala publica devenita incluziva va dispune de:

• dotari tehnico-materiale: kinetoterapie, logopedie;

• resurse umane coresp.(specialisti,prof. itinerant);

• adaptari functionale la nivelul cladirilor (rampe,scari)

Profesorul va urmări să se perfecționeze ca să:

- sa remarce punctele forte si interesele copiilor.
- să stabilească obiective ambiţioase si diferenţiate.
- sa utilizeze un stil de predare bazat mai mult pe activităţi decât pe intervenţia de la catedră.
- sa ofere zilnic condiţii pentru ca fiecare elev sa aiba un succes
- Să fie flexibil şi să demonstreze un grad ridicat de toleranţă.

Strategii de integrare: individuale; colective; totale

Educaţia incluzivă este o abordare şi un proces continuu de dezvoltare a politicilor şi practicilor educaţionale, orientate spre asigurarea oportunităţilor şi şanselor egale pentru persoanele excluse/marginalizate de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare şi educaţie în condiţiile diversităţii umane.

Cei mai mulţi copii se dezvoltă într-un mod previzibil, asemănător. De la naștere, din frageda copilărie, toţi copiii sunt total dependenţi de adult, dar treptat învață să-și obţină pas cu pas autonomia personală. E o ”muncă” grea de descoperiri, succese și eșecuri, dar prin stimulare, cu sprijinul părinţilor, adulţilor, pedagogilor, copilul devine autonom, achiziționează cunoștinţe și experienţe care îi ajută să-și cîștige independența și autonomia personală în mediul în care trăiește, îl face să fie

activ și participativ în viaţa socială - se adaptează la condiții noi, exigențe, norme și reguli etc.

Fiecare copil este diferit şi special,şi are propriile nevoi,fie că este sau nu un copil cu C.E.S. Din cauza stereotipurilor şi ideilor preconcepute,cei mai multi oameni nu îşi dau seama că diferenţele dintre copiii cu C.E.S. sunt la fel de mari ca şi diferenţele dintre copiii obişnuiţi. Spunem despre un cadru didactic că este conştient de faptul că toţi copiii au dreptul de a fi cu colegii lor abia atunci când încurajează şi sprijină integrarea copiilor cu C.E.S. în clasa sa. Varietatea diferenţelor individuale şi diversitatea abilităţilor personale sunt lucruri care trebuie apreciate,pentru că îmbogăţesc şi stimulează situaţiile de învăţare din cadrul activităţii la clasa,prin contribuţia unică a fiecărui copil.

Educaţia pentru toţi este generatoarea perspectivei incluzive asupra educaţiei. Pornind de la deschiderea oferită de sintagma „educaţie pentru toţi", prin acces şi participare, pas cu pas, se ajunge la educaţia incluzivă care se defineşte ca o schimbare majoră ce presupune politici, practici şi culturi incluzive. Educaţia incluzivă presupune existenţa sprijinului care să egalizeze şansele tuturor şi să se adreseze fiecăruia.

În procesul de promovare a educaţiei incluzive, în cadrul parteneriatului educaţional un rol deosebit revine colaborării între școală și familie, care, în calitate de parteneri, au obiective comune, bazate pe principii de reciprocitate. Astfel, cadrele didactice și părinţii sunt uniţi de dorinţa comună de a-i sprijini pe copii în dezvoltare. În acest parteneriat, fiecărui actor îi revine un rol anume.

Rolurile parentale de bază se realizează în cadrul familiei, precum și în relaţiile de tip „școală familie" și ţin de creștere, învăţare și modelare. În interiorul structurii extinse „familie – școală", părinţii trebuie să realizeze roluri de învăţare,acţiune,sprijinire și luare de decizii. În mod normal, părinţii folosesc toate aceste roluri variate în complex, dar le accentuează pe unele, în funcţie de situaţia dictată de familie sau de relaţia „școală – familie" (Schaefer, 1985).Rolurile cadrelor didactice, esenţiale procesului de parteneriat, includ rolurile centrate pe familie: de sprijin, educare și îndrumare.

Folosind jocurile şi exerciţiile pentru copiii cu C.E.S am urmărit captarea atenţiei, exersarea memoriei, buna relaţionare, exprimarea liberă a sentimentelor cu o mimică şi gestică adecvate, cunoaşterea, autocunoaşterea, corectarea ieşirilor negative şi observarea percepţiei sociale a copiilor. Această formă de activitate dezvoltă capacităţile de comunicare şi de colaborare, spiritul de iniţiativă şi de emulaţie.

Fiecărui membru al grupei i se oferă posibilitatea de a-şi expune liber părerea, câştigând astfel încrederea în sine, devenind util grupului.

Preşcolarii cu CES îşi formează anumite deprinderi de comportament, se formează pentru viaţă. Colectivul de elevi se sudează, prind contur unele sentimente pozitive: respect, ajutorare, sacrificiu, dăruire, împlinire.

BIBLIOGRAFIE:

1. Pera, Aurel, Educația Inclusivă a elevilor cu cerințe educaționale speciale, Note de curs, Universitatea din Craiova, 2022

EDUCAREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI

Lucaciu Anca Maria
Școala Gimnazială Nr. 2 Hunedoara

Una dintre categoriile de populaţie cele mai vulnerabile o reprezintă copiii cu dizabilităţi. În vederea incluziunii lor sociale ulterioare, se pune accent pe calitatea educaţiei acestora.

Copiii cu dizabilităţi fac parte din categoria copiilor cu cerinţe de educaţie speciale (CES). Ei au reprezentat, în România, „cea mai controversată categorie de copii ocrotită conform Legii 3/1970" (Zamfir, 1995). În perioada comunistă, internarea acestor copii într-o instituţie era considerată modalitatea cea mai adecvată de îngrijire şi, eventual, şcolarizare a lor, deoarece se considera că au nevoie de un mediu adaptat cerinţelor speciale. Conform acestei legi, copiii erau împărţiţi în „recuperabili", „parţial-recuperabili" şi „nerecuperabili". Categoria de copii „recuperabili" primea orientare spre şcoli pentru deficienţi de auz, de văz sau motorii, iar cei cu deficienţă mentală uşoară, spre şcoli-ajutătoare. După terminarea nivelului gimnazial, ei erau şcolarizaţi în şcoli profesionale speciale, în vederea obţinerii unei calificări profesionale. Copiii „parţial-recuperabili" erau internaţi în cămine-şcoală şi desfăşurau educaţie şcolară elementară. Copiii „nerecuperabili", adică diagnosticaţi cu handicap mental sever sau deficienţe asociate, erau internaţi în cămine-spital, unde primeau doar îngrijire, personalul din aceste instituţii având pregătire medicală.

Cercetări desfăşurate la nivel internaţional au dovedit că modelul social care urmăreşte integrarea în comunitate a persoanelor cu dizabilităţi este mai eficient pe termen lung decât cel medical. Acesta din urmă pune accentul pe procesul de reabilitare a persoanelor, pentru a ajunge cât mai aproape de normalitate (Barnes, 2003).

Alte cercetări axate pe problematica educării copiilor cu CES au evidenţiat faptul că educaţia specială reprezintă un abuz şi o încălcare a drepturilor copiilor cu CES, nu răspunde raţional la dizabilităţile elevilor şi este în contradicţie cu valorile democraţiei (Skrtic, 2005).

Din acest motiv, în ultimele două decenii, s-au intensificat eforturile pentru incluziunea copiilor cu dizabilităţi în şcolile obişnuite. În încercarea de a-i primi pe toţi elevii, se pune accentul pe schimbarea politicii şcolare. Aceasta presupune eliminarea formelor de discriminare în ceea ce priveşte şcolarizarea copiilor cu dizabilităţi, dobândirea unor valori ca: deschidere în faţa diferenţelor, a toleranţei şi respectul faţă de celălalt, existența unor resurse umane care să lucreze cu copiii care au CES.

În vederea găsirii celei mai bune forme de educaţie pentru copiii cu dizabilităţi, a programelor care să-i ajute să le fie stimulat potenţialul şi să le sprijine dezvoltarea, se pune accent pe identificarea şi evaluarea dizabilităţilor, precum şi a cerinţelor speciale de educaţie.

Procesele de identificare şi de evaluare a copiilor cu dizabilităţi au cunoscut, de-a lungul timpului, o serie de transformări în ceea ce priveşte instituţiile responsabile de efectuarea lor.

Principalele instituţii responsabile de identificarea şi evaluarea copiilor cu dizabilităţi sunt: DGASPC, prin SEC (Serviciul de evaluare complexă) şi unităţile şcolare, prin Comisiile Interne de Evaluare Continuă (CIEC).

DGASPC, înfiinţată în 1997, este instituţia publică aflată în subordinea consiliilor judeţene care coordonează modul în care se aplică politicile şi strategiile sociale în domeniul protecţiei copiilor, inclusiv cei cu dizabilităţi. Activitatea decizională în domeniul protecţiei

copilului se realizează de către CPC (Centrul de Pedagogie Curativă). Printre alte atribuţii, CPC stabileşte încadrarea copiilor cu dizabilităţi într-un anumit grad de handicap şi realizează orientarea şcolară a acestora.

Din anul 2001, în cadrul DGASPC s-a înfiinţat SEC, care are sarcina de a efectua evaluarea iniţială şi de a verifica dacă sunt întrunite criteriile medico-psiho-sociale de încadrare în grad de handicap, aprobate prin Ordinul nr. 725/12709 din 2002. În cadrul acestui serviciu sunt angajaţi: un medic pediatru, un medic de neuropsihiatrie infantilă, un psiholog, un psihopedagog, un asistent social, astfel încât situaţia copilului este evaluată atât din perspectivă medicală, psihologică, pedagogică, cât şi socială.

Procedura de evaluare este organizată de SEC, astfel: părinţii completează o cerere şi aduc un dosar cu acte obligatorii. Pentru fiecare din domeniile în care se realizează evaluarea, respectiv medical, educativ, psihologic, social sunt necesare documente. De exemplu, pentru copiii de vârstă şcolară sunt solicitate: adeverinţa de elev, un traseu educaţional în care profesorul-diriginte sau învăţătorul de la clasă recomandă, după caz, şcoală specială, şcoală de masă, şcoală de masă cu profesor de sprijin, curriculum adaptat sau adaptarea cerinţelor sau programei şcolare şi o caracterizare psihopedagogică făcută de învăţător sau profesorul diriginte, în care este descris progresul şcolar al copilului, compotamentul în cadrul şcolii, familiei, grupului de prieteni etc. Evaluarea iniţială este coordonată de un manager de caz, cu contribuţia tuturor angajaţilor SEC.

Evaluarea are un caracter interinstituţional. Astfel, copilul este evaluat în instituţiile sanitare, în cele sociale sau în cele de învăţământ, iar specialiştii serviciului fac propria lor evaluare, comparând, în acest fel, informaţiile.

Pentru a efectua o evaluare cât mai precisă a achiziţiilor pe care le are un copil, dar şi pentru a anticipa potenţialul lui de dezvoltare, este nevoie de timp ca să te familiarizezi cu el. Din acest motiv informaţiile furnizate de cei care stau mai mult în contact cu copilul au o foarte mare importanţă. Cu cât acestea sunt mai detaliate, cu atât specialiştii din cadrul SEC îşi pot face o imagine mai completă şi mai reală asupra copilului.

Reevaluarea copiilor cu dizabilităţi are loc după un an de zile. În această perioadă, managerul de caz din cadrul SEC are sarcina de a monitoriza situaţia copilului pentru a constata dacă au fost puse în aplicare măsurile propuse, dacă ele s-au dovedit eficiente sau dacă este necesar ca ele să fie regândite.

Încadrarea copilului într-un grad de handicap, orientarea spre o şcoală specială sau spre programul de sprijin prin cadru didactic itinerant intră în atribuţiile CPC. Din această comisie fac parte persoane cu experienţă în activităţile de asistenţă socială şi protecţie a drepturilor copilului din cadrul instituţiilor de stat sau ONG, un psihopedagog din cadrul ISJ, un reprezentant al inspectoratului teritorial de poliţie.

Modelul social care stă la baza identificării şi evaluării copiilor cu dizabilităţi face ca accentul să se pună pe abordarea multidisciplinară şi pe o responsabilizare a tuturor actorilor sociali din cadrul unei comunităţi (Vrăsmaş, 2010). Astfel, persoanele care pot identifica şi orienta copilul cu dizabilităţi spre acest serviciu sunt profesioniştii care îndeplinesc diferite roluri sau funcţii în comunitatea respectivă: medicul de familie, medicul de specialitate, asistentul medical, cadrul didactic, profesorul psihopedagog, psihologul, asistentul social etc.

Este de dorit ca aceşti profesionişti să cunoască legislaţia şi să informeze corect părinţii, atunci când sesizează anumite probleme sau pune diagnostice unui copil. O implicare mai mare

a celor responsabili cu identificarea cazurilor de copii cu dizabilităţi ar da posibilitatea de a se interveni cât mai timpuriu asupra segmentelor deficitare, prin activarea potenţialului existent, iar aceasta va determina creşterea şanselor de recuperare a unui copil.

În identificarea copiilor cu dizabilităţi, un rol important îl are familia. Procedura de evaluare a copilului nu poate începe fără acordul părinţilor sau al reprezentantului legal.

În general, momentele în care sunt aduşi copiii la evaluare coincid cu: terminarea concediului de maternitate, când familia are nevoie de angajarea unui asistent personal care să aibă grijă de copil, înscrierea la grădiniţă sau la şcoală.

Mediul social şi economic precar din care provine copilul şi accesul limitat la serviciile medicale sau psihopedagogice pot determina diagnosticarea târzie a dizabilităţii, ceea ce reduce considerabil şansele copilului de recuperare.

Sociologul Colin Ong-Dean de la Universitatea din California a efectuat o cercetare longitudinală privind strategia aplicată de părinţii din clasele superioare, comparativ cu cei din clasele inferioare, în cazul copiilor cu dizabilităţi. A constatat faptul că, în familiile privilegiate, copiii primesc diagnostice grave la o vârstă timpurie, astfel încât beneficiază de programele de recuperare oferite de stat, în mare majoritate gratuite. La vârste mai mari, aceşti copii nu mai au probleme, intervenţia precoce dovedindu-se eficientă. În familiile defavorizate, situaţia este inversă. Copiii din aceste familii sunt diagnosticaţi târziu, iar acest lucru le limitează şansele de recuperare (Ong-Dean, 2006).

În cadrul unităţilor de învăţământ funcţionează, începând cu anul 2003, CIEC. Această comisie este compusă din profesorul de sprijin, profesorul psihopedagog, logopedul, medicul, precum şi alte cadre didactice din şcoală. În şcolile incluzive, rolul acestei comisii este atât de a urmări evoluţia şcolară a copiilor recunoscuţi prin certificat CPC ca având CES, în vederea reevaluării condiţiilor privind orientarea şcolară, cât şi de a depista şi evalua copii cu dificultăţi de învăţare sau dezvoltare, care nu sunt înregistraţi oficial în categoria copiilor cu CES.

Evaluarea copiilor despre care învăţătorii sau profesorii au bănuiala că au CES se realizează, de obicei, în prima lună a anului şcolar. În urma testării lor, CIEC stabileşte dacă aceştia au nevoie de sprijin. În cazul în care părinţii nu-şi dau acordul pentru includerea copiilor în programul de sprijin, cadrele didactice recurg la o altă modalitate, şi anume, ameninţarea cu repetenţia. Pentru a evita repetarea anului şcolar de către copil, părinţii dau curs recomandării şi acceptă ca fiul sau fiica să frecventeze acest program.

Demersul laborios de evaluare a copiilor în cadrul SEC, pericolul stigmatizării copilului şi a familiei prin încadrarea lui în grad de handicap, fac ca părinţii să evite DGASPC. În schimb, cadrele didactice găsesc destule pârghii prin care reuşesc să convingă părinţii de importanţa evaluării copiilor în cadrul CIEC şi includerea lor în programul de sprijin.

Una dintre direcţiile strategiei învăţământului preuniversitar este cuprinderea tuturor copiilor cu dizabilităţi în şcoli obişnuite sau speciale. Teoretic, gradul dizabilităţii nu are o legătură directă cu formele de educaţie care sunt disponibile pentru fiecare copil. Chiar având un certificat de dizabilitate severă, un copil poate fi înscris la şcoala de masă (Vrăsmaş, 2010). În schimb, numai cu certificatul de încadrare în grad de handicap şi cu acordul părinţilor, un copil poate fi înscris într-o şcoală specială. De asemenea, certificatul emis de CPC garantează intrarea copilului în programul de sprijin, în cazul în care el frecventează o şcoală incluzivă.

În România există următoarele oferte educaţionale pentru copiii cu CES:

– unităţi de învăţământ special, care oferă educaţie specializată, în concordanţă cu tipul de

dizabilitate;
– servicii socioeducaţionale de sprijin în şcolile de masă, pentru copiii care prezintă diverse probleme: cabinete logopedice, cabinete de asistenţă psihopedagogică, servicii educaţionale prin cadre didactice de sprijin/ itinerante şi servicii prin mediatorii şcolari.

Sistemul de învăţământ special este compus din şcoli speciale, care cuprind mai multe niveluri de învăţământ: preşcolar, primar, gimnazial, profesional şi liceal. În şcolile speciale sunt înscrişi preşcolari, copii şi tineri cu dizabilităţi: mintale, fizice şi motorii, auditive şi vizuale.

Programul instructiv-educativ se desfăşoară în cursul dimineţii, iar după-amiaza, elevii beneficiază de ore de recuperare şi de terapii specifice. Şcolile dispun de ateliere şi laboratoare în care are loc formarea profesională a tinerilor.

Toate şcolile speciale au internate şi cantine, care fiind preluate din anul 2000 de către DGASPC, au primit titulatura de centre de plasament. Elevii care beneficiază de programul terapeutico-recuperator de după-amiază servesc masa de prânz la cantina şcolii.

Corpul profesoral din aceste şcoli este alcătuit din:

- profesori de psihopedagogie specială, care desfăşoară activităţi de predare-învăţare-evaluare cu întreaga clasă;
- profesori psihopedagogi, care sunt responsabili pentru efectuarea terapiilor specifice: intervenţie logopedică, educaţie psihomotrică, stimulare-compensare-integrare, mobilitate şi orientare în spaţiu, educaţia auditiv-perceptivă compensatorie, ortofonia, labiolectura, limbaje şi sisteme alternative şi augmentative de comunicare (mimico-gestual, Braille etc.);
- profesori de kinetoterapie, ce desfăşoară activităţi de cultură fizică medicală şi kinetoterapie;
- profesori-educator care desfăşoară terapia educaţională complexă şi integrată;
- profesori de diferite specialităţi;
- ingineri, maiştri-instructori;
- cadre didactice auxiliare (asistent social, laborant, bibliotecar etc.).

Începând cu anul şcolar 2009–2010 au început să fie incluși elevi cu CES în instituții şcolare integratoare, de nivel preşcolar, primar şi gimnazial.

În şcolile de masă, sarcina principală în incluziunea copiilor cu CES le revine cadrelor didactice care predau la clasă. Ele trebuie să organizeze clasa şi să proiecteze strategia didactică, astfel încât toţi copiii să dobândească un minim de cunoştinţe. În plus, în școlile de masă activează profesori de sprijin, profesori logopezi și profesori psihopedagogi.

Posturile profesorilor psihopedagogi se calculează în funcţie de numărul total de elevi din şcoală. Din acest motiv, liceele şi şcolile centrate spre performanţă, care sunt căutate şi au un număr mare de elevi, sunt deservite de un profesor psihopedagog. În schimb, în şcolile incluzive, numărul de elevi este mai mic, iar din acest motiv profesorul psihopedagog are doar jumătate de normă, cu toate că problemele acestor elevi sunt numeroase.

Profesorii psihopedagogi din cabinetele de asistenţă psihopedagogică oferă servicii copiilor cu tulburări de comportament şi dificultăţi de adaptare şcolară, aflaţi în situaţie de risc sau criză, dar şi familiilor şi cadrelor didactice. Au rolul dea optimiza relaţiile şcoală–elevi–părinţi, inclusiv pentru copiii cu CES.

Profesorii logopezi au atribuţii de a asigura depistarea, evaluarea complexă,

identificarea şi corectarea tulburărilor de limbaj şi de comunicare la copiii preşcolari şi la şcolarii mici, precum şi de a îndruma educatorii, învăţătorii cu privire la activitatea de intervenţie logopedică.

Mediatorii şcolari sunt angajaţi în şcolile care au o populaţie şcolară numeroasă de etnie rromă. Rolul acestora este de a sprijini copiii cu risc de abandon şcolar, prin încurajarea implicării părinţilor în educaţia copiilor şi prin facilitarea colaborării dintre familie, şcoală şi comunitate.

Profesorii de sprijin sunt angajaţi ai şcolilor speciale, dar funcţionează în şcolile integratoare. Principalele sarcini pe care le îndeplinesc constau în: adaptarea programei şcolare la abilităţile şi nevoile copiilor, în colaborare cu cadrele didactice care predau la clasă; conceperea unor planuri de intervenţie personalizată, care să răspundă nevoilor copiilor cu CES şi pe care să le implementeze împreună cu logopedul şi profesorul psihopedagog; consilierea părinţilor.

Managerul şcolar este un factor decisiv în educaţia incluzivă, care poate implementa schimbarea în şcoală şi practicarea unei culturi incluzive. Principala responsabilitate este menţinerea motivaţiei cadrelor didactice în a lucra cu copii cu CES, organizarea muncii echipei interdisciplinare, acordarea atenţiei grupurilor de copii cu CES din şcoală precum şi a părinţilor.

Analizând comparativ modul în care decurge şcolarizarea copiilor cu dizabilităţi, se poate observa faptul că, în şcolile speciale, activitatea de predare – învăţare – evaluare poate fi mai uşor individualizată, deoarece numărul de copii în clase e mai mic. În plus, cea mai mare parte din personal este specializat. Copiii au posibilitatea să rămână în programul de după-amiază pentru efectuarea temelor sau alte terapii. După terminarea clasei a VIII-a, elevii pot urma ciclul inferior al liceului tehnologic, unde pot dobândi o calificare profesională. Elevilor cu deficienţe motorii şi senzoriale li se oferă şi posibilitatea de a continua studiile şi în clasele de liceu teoretic şi să dea examen de bacalaureat. În şcolile incluzive, clasele sunt numeroase, elevii au niveluri diferite de pregătire şi ridică o problematică diversă. Procesul de incluziune din şcoli depinde foarte mult de gradul de implicare al managerului, precum şi de modul de funcţionare al CIEC. În liceu, programul de sprijin nu mai există, iar acest lucru face ca după terminarea clasei a VIII-a elevii să urmeze o şcoală specială, în vederea profesionalizării lor.

Principalele provocări pe care le ridică incluziunea educaţională a copiilor cu dizabilităţi sunt generate de următoarele situaţii: caracterul interinstituţional al evaluării, lucrul în echipă, colaborarea cu părinţii, eterogenitatea colectivelor de elevi din şcolile incluzive.

În lipsa unor protocoale clare de colaborare între instituţiile implicate în evaluarea copiilor cu dizabilităţi apar o serie de dificultăţi.

Astfel, specialiştii SEC se plâng de faptul că cei responsabili cu identificarea cazurilor de copii cu dizabilităţi nu cunosc legislaţia şi nu-i informează la timp pe părinţi. În aceste cazuri, mulţi elevi vin la evaluare abia în clasa a V-a datorită toleranţei, dar şi a neglijenţei învăţătorilor. În plus, specialiştii SEC consideră că evaluările pe care le primesc din partea altor instituţii sunt făcute sumar, cu foarte puţine detalii. Uneori constată diferenţe mari între comportamentul copilului în momentul evaluării pe care o fac ei şi rapoartele celorlalţi specialişti.

La rândul lor, cadrelor didactice din învăţământul special semnalează faptul că procedura de evaluare a copiilor, concepută de către SEC, este greoaie, iar ideea că trebuie să meargă la multe instituţii îi descurajează pe unii părinţi.

De asemenea, cadrele didactice sunt nemulţumite de faptul că în CPC au un singur reprezentant, a cărui rol e mai mult formal, iar decizia privind evaluarea şi orientarea şcolară a copiilor cu dizabilităţi o iau angajaţii din cadrul serviciului de asistenţă socială. Una din cele mai mari dificultăţi semnalate este faptul că, în şcolile speciale, printre copii cu dizabilităţi mentale au fost introduşi elevi din categoria „dificultăţi" şi „dezavantaje", care au o influenţă negativă asupra colectivelor de elevi, deoarece ridică probleme comportamentale.

În multe situaţii, circulaţia informaţiilor se blochează la nivelul unei instituţii, de exemplu, mecanismele cele mai frecvente de rezolvare a cazurilor în care un cadru didactic observă situaţia unui copil ce se confruntă cu probleme de adaptare şcolară sunt cele proprii sistemului şcolar: respectiv, discuţiile cu aparţinătorii, în care ei semnalează părinţilor problemele copiilor, îi informează despre existenţa SEC, sau referirea cazului celorlalţi specialişti din şcoală: profesor psihopedagog, profesor de sprijin, manager şcolar. Ei nu recurg la sesizarea către DGASPC atunci când părinţii nu iau măsuri pentru depistarea dificultăţilor de adaptare şcolară ale copiilor; acest lucru se întâmplă şi datorită lipsei de încredere în cealaltă instituţie.

Munca în echipă implică un schimb permanent de informaţii, de încredere şi respect reciproc între specialişti, astfel încât toţi specialiştii să înţeleagă nevoile acestor copii şi să-şi împartă responsabilităţile.

În acest context, amintesc faptul că, cadrele didactice din şcolile incluzive au avut întotdeauna elevi cu dificultăţi de adaptare şcolară, care asimilau greu materia, iar părinţii nu acceptau ca ei să frecventeze şcoala specială. Înainte de introducerea profesorilor de sprijin şi a celorlalţi specialişti, cu ei lucrau doar cadrele didactice care predau la clase. Astfel, o mare parte dintre învăţători şi profesori apreciază aportul acestor specialişti.

Colaborarea cu părinţii implică provocări pentru toţi profesioniştii. Diverşi practicieni, bine intenţionaţi, sesizează anumite probleme pe care le au copiii şi-i îndrumă pe părinţi către SEC. În schimb, în multe situaţii, se confruntă cu rezistenţa părinţilor, fie din teama de etichetare, respingere sau orientare a copilului spre şcoala specială, fie datorită comodităţii.

Specialiştii din cadrul SEC au remarcat că cea mai mare rezistenţă la ideea că au un copil cu dizabilităţi se întâlneşte la părinţii cu studii superioare, care depăşesc cel mai greu dezamăgirea că nu este copilul dorit.

Familiile cu un statul socioeconomic mai modest acceptă mai uşor problemele copilului, ele solicită mai repede ajutorul, dar uneori nu au resursele necesare pentru a susţine recuperarea copilului.

Comunicarea diagnosticului pe care îl are copilul trebuie făcută cu responsabilitate şi profesionalism, deoarece de buna pregătire a părinţilor depinde viitoarea colaborare cu familia. Este de dorit ca toţi părinţii să adopte o atitudine realistă, de acceptare a diagnosticului copilului şi de încredere în sfatul specialiştilor. Pentru a se ajunge la această situaţie este nevoie să se acorde o importanţă mare prezentării perspectivelor pe care le are copilul, să se ofere posibilitatea părinţilor de a-şi împărtăşi temerile şi sentimentele prin care trec.

Colectivele numeroase şi diverse de elevi, aşa cum se întâlnesc în şcolile incluzive, implică o „destandardizare a muncii" (Beck, 1992). În plus, acest lucru le determină pe cadrele didactice să trăiască sentimentul lipsei de eficienţă, în ceea ce priveşte activitatea lor.

În lipsa unor soluţii eficiente de a lucra cu colective diverse de elevi, profesorii încearcă să niveleze clasele, sau să-i ignore pe copiii cu CES. Neglijarea copiilor cu CES este explicată

şi prin presiunea părinţilor copiilor obişnuiţi care doresc rezultate bune de la copii la diferite concursuri şcolare şi extraşcolare. În plus, prestigiul şcolii şi al dascălului e mai mare dacă se orientează spre performanţă.

În cazul în care astfel de dificultăţile nu sunt depăşite, va fi afectat scopul incluziunii, respectiv de a-i ajuta pe elevi să deprindă noi comportamente, cunoştinţe, deprinderi care vor fi utile în integrarea lor socială (Gherguţ, 2005).

În privinţa şcolarizării copiilor cu dizabilităţi, specialiştii îşi pun următoarele dileme: care este şcoala cea mai potrivită pentru copil – cea de masă sau cea specială; să păstreze copilul în familie, sau să recomande instituţionalizarea lui pentru a fi şcolarizat.

Din partea specialiştilor, există o prudenţă în a-l înscrie pe copil într-o şcoală specială în clasa I. Aceasta pentru că palierele de dezvoltare pot cunoaşte o evoluţie inegală, ceea ce dă impresia că este o deficienţă, dar, în timp, acel copil poate recupera stagnarea.

În plus, o dată intrat într-o şcoală specială, revenirea în învăţământul de masă se va face cu mai mare dificultate. În astfel de cazuri, riscul cel mai mare este de a marca negativ traseul şcolar al unui copil (Vrăsmaş, 2010).

Pe de altă parte, majoritatea părinţilor doresc înscrierea copiilor la o şcoală obişnuită, indiferent de gravitatea problemelor şi a diagnosticelor. Aceasta se întâmplă deoarece şcoala specială este un simbol aducător de stigmat (Goffman, 1975), care discreditează persoana care învaţă acolo.

Ca să fie şcolarizat într-o şcoală de masă, părinţii apelează la diferite soluţii, de exemplu ascund problemele copilului, solicită sprijinul unei autorităţi, cum ar fi inspectoratul şcolar sau al reţelei de cunoştinţe pe care le au.

Hotărârea înscrierii copilului într-o şcoală specială este luată cu multă greutate de părinţi şi au nevoie de timp să ia această decizie. Unele familii, pentru care dizabilitatea copilului reprezintă una dintre principalele surse de venit, refuză în mod constant şcoala specială, care presupune cazarea copilului în centrul de plasament pe durata şcolarizării, deoarece în această perioadă nu mai beneficiază de drepturi băneşti.

În cazul în care copilul este diagnosticat cu deficienţă mentală uşoară, cu hiperkinezie, cu autism, cu intelect conservat se preferă ca el să frecventeze învăţământul de masă. În schimb, nu este recomandată integrarea în şcoala de masă a copiilor cu deficienţe mentale moderate sau severe.

Cazurile mai aparte sunt cele de copii cu deficienţe senzoriale. Deoarece în şcolile de masă nu există specialişti calificaţi, doar în şcoala specială aceşti copii pot beneficia de o educaţie adecvată problemelor pe care le au.

Deoarece se pune accent atât pe performanţă şi pe educaţie de calitate, cât şi pe individualizarea educaţiei pentru elevii cu CES, este nevoie de o pregătire a cadrelor didactice să fie flexibile, rezistente la stres şi să utilizeze metode moderne de predare–învăţare–evaluare.

În concluzie, în ultimele decenii se acordă o importanţă din ce în ce mai mare incluziunii copiilor cu dizabilităţi în şcolile de masă. Fiind un fenomen complex, constituie o provocare pentru instituţiile implicate şi pentru societatea în ansamblu şi are drept consecinţă nevoia de schimbare atât a mentalităţilor cât şi a politicilor educaţionale.

Este recunoscut faptul că, în ultimii ani, s-au făcut progrese simţitoare în ceea ce priveşte incluziunea elevilor cu dizabilităţi în şcolile de masă, atât din punct de vedere legislativ, cât şi prin angajarea mai multor instituţii şi introducerea unor noi profesii.

Referatul de faţă scoate în evidenţă faptul că, în teren, aplicabilitatea prevederilor legislative este uneori redusă, ceea ce dă naştere la o serie de provocări şi dileme. Pentru a preveni aceste aspecte, propun următoarele:

1. existenţa unor protocoale de colaborare la nivel interinstituţional, astfel încât să fie asigurată o coerenţă şi o continuitate a demersului de incluziune;
2. organizarea unor conferinţe de caz care să ajute la schimbul de informaţii între specialişti, pentru a identifica cele mai bune soluţii în cazul unor copii;
3. dezvoltarea spiritului de echipă, prin îmbunătăţirea comunicării, asumarea de responsabilităţi, împărţirea sarcinilor între specialişti;
4. dezvoltarea parteneriatelor cu părinţii şi atragerea lor pentru a se implica în viaţa şcolii; sensibilizare părinţilor copiilor obişnuiţi faţă de problemele copiilor cu CES; consilierea părinţilor copiilor cu CES pentru a-i ajuta să adopte o atitudine realistă faţă de copii;
5. pregătirea personalului didactic astfel încât să dobândească o atitudine adecvată faţă de incluziune, să cunoască particularităţile psihice şi socioculturale ale copiilor cu nevoi speciale, să menţină un climat de învăţare în clasă;
6. număr optim de elevi în clasă pentru a se reuşi individualizarea educaţiei şi acordarea atenţiei tuturor copiilor, în funcţie de nevoile pe care le au;
7. existenţa unui sistem de valorizare a şcolilor care să pună accent pe progresele realizate de copii şi nu doar pe performanţe;
8. extinderea programului de sprijin şi în cadrul unor şcoli din mediul rural.

Bibliografie:

1. Barnes, C., *Rehabilitation for Disabled People: A "Sick" Joke?*, în "Scandinavian Journalof Disability Research", vol. 5, nr. 1, 2003, p. 7–23.
2. Beck, U., *Risk Society. Towards a New Modernity*, London, Sage Publications, 1992.
3. Gherguţ, A., *Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri şi examene deobţinere a gradelor didactice*, Iaşi, Editura Polirom, 2005.
4. Goffman, E., *Viaţa cotidiană ca spectacol*, Bucureşti, Editura Comunicare.ro, 2007.
5. Ong-Dean, C., *High Roads and Low Roads: Learning Disabilities in California, 1976–1998*, în "Sociological Perspective", vol. 49, nr. 1, 2006, p. 91–113.
6. Skrtic, T., *A Political Economy of Learning Disabilities*, in „Learning Disability Quarterly",vol. 28, nr. 22, 2005, p. 149–155.
7. Vrăsmaş, T., *Învăţământul integrat şi/sau incluziv*, Bucureşti, Editura Aramis, 2001.
8. Vrăsmaş, T. (coord.), *Incluziunea şcolară a copiilor cu cerinţe educaţionale speciale. Aspiraţii şi realităţi*, Bucureşti, Editura Vanemonde, 2010.
9. Zamfir, E., Zamfir, C. (coord), *Politici sociale: România în context european*, Bucureşti, Editura Alternative, 1995.
10. Legea educaţiei naţionale nr. 1/201, publicată în Monitorul Oficial, nr. 18 din 2011.
11. Legea învăţământului preuniversitar nr. 198/2023.

Înțelegerea textului de către elevii cu cerințe educaționale speciale

Prof. Lupu Adina Ioana

Colegiul Național „Radu Negru”-

Făgăraș, jud. Brașov

Elevii cu cerințe educaționale speciale se deosebesc prin caracterul unic al deficienței. Deși ei fac parte din categoria elevilor „speciali”, având anumite caracteristici comune, totuși, ei sunt foarte diferiți unii de ceilalți prin faptul că nu au aceleași aptitudini intelectuale. Expresia “dificultăţi de învăţare” face referire la un grup foarte eterogen de elevi. În funcţie de **dificultăţile de percepţie vizual-spaţială, de limbaj şi de atenţie** există trei categorii de elevi care fac parte din acest grup. Printre alte caracteristici ale elevilor cu CES se numără:

- Lipsa maturității și comportamentul narcisist și egocentric. Din această cauză, indiferent de vârsta lor, adulţii îi tratează ca pe nişte copii.
- Deseori, ei sunt speriaţi de şcoală. Colegii lor îi pot ajuta să depăşească această frică.
- Este posibil să înţeleagă informaţiile, dar sunt incapabili să răspundă la întrebări. Ei au capacitatea de a înţelege, dar le lipseşte capacitatea de a reda cele ştiute.
- Uneori sunt copleşiţi de sarcinile pe care trebuie să le execute. Ei pot **şti** să rezolve o problemă, dar nu o pot rezolva **practic**. [1]

“Valoarea educaţiei incluzive, pentru orice elev, constă în faptul că este împreună şi poate să colaboreze cu ceilalţi copii. Copiii cu cerinţe speciale au nevoie de sprijin. De aceea, ei nu vor avea decât de câştigat dacă activitatea de predare este orientată către nevoile lor speciale.”[2]

Fiind destul de greu să asigurăm sprijin individual pentru aceşti copii, am considerat că se poate lucra la realizarea unei strategii care să avantajeze mai multe categorii de elevi deoarece problema utilizării cât mai eficiente a resurselor textuale a reprezentat și încă reprezintă o problemă. Pentru a citi și pentru a răspunde cerințelor textului, TOȚI elevii, nu doar cei “speciali”, au nevoie de un „puternic simț al scopului”. Perceperea conținutului textual depinde în mare parte, de **cunoștințele** pe care le au elevii, de **experiențel**e pe care le-au trăit, dar și **de motivația** lor. [3] În aceeași măsură, și elevii cu CES ajung să se confrunte cu diverse texte, dar în ciuda provocărilor de natură cognitivă, socială și emoțională, ei dispun totuși de câteva resurse pe care profesorul le poate valorifica pentru reușita activității: cunoștințele și

[1] Agendainvatatorului.ro/atasamente/Ghid%20de%20Predare%20Invatare%20pentru%20Copiii%20cu%20CES.pdf

[2] https://www.eduform.snsh.ro/campanie-online/metode-de-lucru-pentru-elevii-cu-cerinte-educationale-speciale

[3] Mark W. Conley – *Înțelegerea textelor și ariile curriculare*, Editura Polirom 2019, p 148

informațiile pe care le dețin din experiențele din familie, legate de alte țări, obiceiuri, perspectivele noi și diferite despre lume, societate, comunitate etc, oportunitățile de învățare.

O metodă didactică la îndemâna profesorului de limba și literatura română, care reprezintă secretul unui antrenament planificat și susținut pe text, este LECTURA EXPLICATIVĂ. Această metodă este utilizată încă din ciclul preșcolar, prin utilizarea variantei LECTURA DUPĂ IMAGINI. Citirea unei imagini pregătește etapele conștiente ale lecturii explicative. O modalitate prin care am reușit să-i determin pe elevii mei cu CES să citească de plăcere a fost prezentarea romanelor grafice "El Surdo" de Cece Bell, "Zâmbește" de Raina Telgemeier, "Izzy cea creativă" de Terri Libenson.

Citirea explicativă presupune următoarele etape[4]:

În primul rând, *deschiderea universului de idei și apropierea de temă*. Pentru a actualiza cunoștințele anterioare, experiențele elevilor, dar pentru a reactualiza emoțiile se poate face conversație despre propriile experiențe ale copiilor. De exemplu, la clasa a VI-a, când se studiază textul narativ – "Cititorul din peșteră" de Rui Zink, elevilor li se pot adresa întrebări precum:

- Cum au învățat să citească?
- Cine le-a fost alături? A fost dificil?
- Au multe cărți în biblioteca personală? (Se poate explica termenul)
- Ce simt când citesc?

Pre-predarea vocabularului reprezintă o altă etapă în studiul textului. Profesorul poate nara o întâmplare, o amintire din copilărie care introduce cuvinte noi. (De exemplu, o călătorie cu vaporul)

Lectura model a textului sau lectura independent. Cei mai mulți elevi de gimnaziu, nu doar cei cu cerințe educaționale speciale, au mare nevoie de lectura model deoarece ei nu se află încă în stadiul de decodare. E important ca pentru exersarea cititului de către elevi să se aleagă mereu același fragment. Acest exercițiu are ca scop creșterea ritmului lecturii, a fluenței și a expresivității, iar elevul devine tot mai conștient de text. Fragmentul ar trebui citit, recitit de câte 3- 4 ori în timpul unei ore. Se poate face conversație de suprafață pe baza textului prin discutarea reperelor spațiale, temporale, identificarea protagonistului și a problemelor lui.

Pentru evitarea plictisului care poate intreveni în timpul frecventelor lecturări ale fragmentului, profesorul le poate cere elevilor să noteze pe caiete sai să sublinieze cuvinte care exprimă emoții, trăsăturile personajelor, anumite semne de punctuație, câmpul lexical (de ex

[4] Oana Moraru – *Copilul tău citește*, Editura Univers, București, 2022

al cărții).In general, utilizarea creionului în timpul lecturii îi ține pe elevii cu cerințe esucaționale speciale, și nu numai, într-o stare de continuă atenție.

Elevii pot fi rugați să se ridice în picioare dacă aud anumite cuvinte (de exemplu, dacă aud propoziții exclamative)

Explicarea cuvintelor noi și a semnelor de punctuație. Această etapă presupune recitirea textului până ce mintea copiilor absoarbe termenii prin familiarizare. Memorarea spontană nu presupune un efort intenționat de a reține termenii.

Realizarea planului de idei. Este cea mai dificilă sarcină. Împărțirea textului în unități mai mici de sens și notarea ideilor pe baza întrebărilor: CINE FACE? / CE FACE?/ UNDE? CU CE SCOP?/ DIN CE CAUZĂ?

Este esențial ca profesorul să noteze pe tablă ideile principale și elevii să le noteze pe caiet deoarece pe baza planului simplu al textului vor realiza rezumatul.

Explorarea textului la următorul nivel presupune înțelegerea de către elevi a motivațiilor personajelor. (De exemplu. Ce a simțit Anibalector când a intrat băiatul în peșteră? A greșit băiatul? A procedat bine? Care e consecința actelor lor?)

Aducerea experienței personale a elevilor în discuție reprezintă următorul pas în înțelegerea textului. Elevii se pot pune în locul personajelor pentru a răspunde la întrebări precum: Ce aș fi făcut eu? / Am simțit vreodată așa ceva? / Mi-a fost vreodată teamă de necunoscut?/ Aș fi reușit să comunic cu Anibalector?

Asigurarea feedbackului se poate realiza cu ajutorul hărții mentale a poveștii (Desene, benzi desenate sau o copertă sugestivă). Elevii trebuie să găsească un titlu potrivit pentru desenele lor.Pentru parcurgerea acestor etape este nevoie de timp. Activitățile prezentate se pot desfășura pe parcursul a 4 – 6 ore.

O sugestie de proiect pe baza textului poate fi implicarea poveștii într-un circuit interdisciplinar care implică discipline precum istoria, geografia sau educația socială.

Munca diferențiată cu elevii cu CES presupune un efort susținut din partea profesorului deoarece pregătirea lui metodică este dublată de alte aspecte care se referă la elevi (de ex.cunoaşterea individualităţii lor), la grupul de elevi (de ex. cunoaşterea relaţiilor din clasa sa), aspecte legate de propria sa persoană (să-şi folosească experienţa într-un mod reflexiv și empatic sau să colaboreze cu alți profesori, să se informeze permanent de practici și teorii noi pe care să le implementeze.

Bibliografie:

1. Mark W. Conley – *Înțelegerea textelor și ariile curriculare*, Editura Polirom 2019, p 148

2. Oana Moraru – *Copilul tău citește*, Editura Univers, București, 2022
3. Agendainvatatorului.ro/atasamente/Ghid%20de%20Predare%20Invatare%20pentru%20Copii i%20cu%20CES.pdf
4. https://www.eduform.snsh.ro/campanie-online/metode-de-lucru-pentru-elevii-cu-cerinte-educationale-speciale

MODALITĂȚI DE INTEGRARE A COPIILOR CU CES

Autor: Claudia Macovei

Unitatea de învățământ: Colegiul Național "Roman-Vodă", Roman, jud. Neamț

Tendința crescândă de integrare școlară în școlile de masă a copiilor cu cerințe educative speciale este bine-cunoscută atât în cadrul Uniuni Europene, cât și în România. Complexitatea manifestărilor determinate de realitatea dintre normalitate și integrare a dus la interpretări, amânări, experimente, tatonări, reușite și eșecuri în acțiunea de integrare a copiilor cu CES în școala de masă.

Educația se referă în esență la integrarea copiilor cu CES în structurile învățământului de masă care poate oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase a acestor copii și o echilibrare a personalității acestora.

Incluziunea nu este numai o sarcină pentru profesori, deși foarte mult depinde de atitudinea profesorului față de copilul cu nevoi speciale și de evaluarea, care se face în vederea adaptării curriculare, incluziunea copiilor cu nevoi speciale necesită schimbări la diferite nivele ale învățământului. În literatura de specialitate, care tratează procesul incluziunii, se pot găsi numeroase sugestii legate de predare și practică la clasă, de organizarea școlilor și de un sistem de factori, de implementarea cărora depinde buna desfășurare a educației incluzive.

S.J. Pijl și C.J.W. Meyer, după cum afirmă Doru Vlad Popovici „...descriu următorii factori, nu înainte de a vorbi despre cadrul în care aceștia se dezvoltă, se consideră că educația incluzivă depinde de ceea ce fac profesorii în clasă, de modul în care școala își organizează educația și de un număr mare de factori exteriori școlii''(Doru Vlad Popovici, 1999).

Specialiștii din țările cu tradiție în domeniul educației au analizat factorii care asigură succesul acestui tip de educație la nivelul fiecărei organizații școlare. Dintre acești factori amintim: pregătirea copilului cu handicap pentru incluziunea școlară prin participarea la o serie de activități de grup alături de grupul de copii normali încă de la vârstă fragedă ; evaluarea comprehensivă și multidisciplinară a elevului cu handicap ; consilierea familiei elevului cu handicap; precizarea exactă a locului și rolului proiectului de incluziune educațională a elevului cu handicap în cadrul proiectului pedagogic general. Modul de implicare al profesorilor în procesul de incluziune educațională prin capacitatea acestora de a individualiza predarea și a elabora programe educative eficiente prin cooperarea cu echipele interdisciplinare care asigură serviciile de educație incluzivă; informarea și pregătirea elevilor și

părinților acestora pentru a sprijini și interacționa corespunzător cu elevul cu handicap care urmează sa fie inclus în clasa respectivă.

Pornind de la acești factori putem face o legătură între scopul școlarizării, ce se concretizează în progres individual, iar educația este privită ca un proces social, și psihologia școlară. După cum afirmă Ștefan Boncu „perspectiva psihosocială în domeniul învățării în școală se justifică prin faptul că educația poate fi văzută ca un proces de interacțiune'' (Ștefan Boncu, 2009).

Acest proces de interacțiune are loc între elev - profesor, profesor - părinți, profesor - echipe de specialiști. De această interacțiune depinde buna funcționare și integrarea optimă a copiilor cu cerințe educative speciale în clase cu elevi normali.

Conform spuselor lui Victor Țîrcovnicu, o bună funcționare trebuie să aibă în vedere interesele primordiale ale copilului „să se pornească de la interesele existente deja la elevi și pe acestea să se sprijine interesele noi, pe care cadrul didactic dorește să le formeze.''(Victor Țîrcovnicu,1975)

Un alt pas important în direcția reformării educației speciale constă în decizia legiuitorului de a transfera sarcina expertizării tipului și gradului de handicap/deficiență la comisiile de expertiză de pe lângă inspectoratele școlare. Prin aceste măsuri se urmărește îmbunătățirea orientării școlare pe baza unei evaluări psihopedagogice globale și individualizate, posibilitatea realizării flexibilității curriculare, adaptarea modalităților de evaluare și înregistrare a progresului școlar care, în ultimă instanță, vor de competența comisiilor de expertiză ale inspectoratelor școlare.

O analiză atentă asupra posibilităților de aplicare a strategiilor de integrare școlară a copiilor cu cerințe educative speciale, pe plan mondial, a permis evidențierea unor modele care pot fi sintetizate astfel :

Modelul cooperării școlii speciale cu școala obișnuită - în acest caz, școala obișnuită coordonează procesul integrării și stabilește un parteneriat activ între cadrele didactice din cele două școli care vor experimenta și susține un nou mod de desfășurare a activităților didactice, pregătind împreună conținutul lecțiilor, adaptând materialele și mijloacele de învățare folosite în timpul orelor și oferind un cadru confortabil tuturor elevilor din clasă. Acest model are avantajul că permite valorificarea resurselor și experiențelor deja existente în cele două tipuri de școli, fără a necesita cheltuieli suplimentare, însă constituie o formă restrânsă de integrare, deoarece elevul cu cerințe își va continua activitatea extrașcolară în spațiile și decorul rezidențial al școlii speciale de care aparține.

Conform lui Alois Gherguț „profesorii din școala specială beneficiază de posibilități de predare mult mai largi, iar profesorii din școala obișnuită se pot informa asupra multiplelor aspecte legate de nevoile și posibilitățile reale ale unui elev cu cerințe educative speciale'' (Alois Gherguț, 2000).

La prima vedere, acest model ar putea fi considerat ca fiind irealizabil, mai ales în condițiile țării noastre, unde profesorii din învățământul special sunt considerați, ca fiind inferiori celor din învățământul de masă, iar unii profesori din școlile obișnuite, adepți ai școlii elitiste, nu au curajul și puterea de a recunoaște că și o parte dintre copiii cu deficiențe pot fi la fel de buni ca semenii lor, considerați normali, având totodată dreptul la șanse egale în educație și în pregătirea profesională.

Modelul bazat pe organizarea unei clase speciale în școala obișnuită - acest model presupune integrarea copiilor deficienți în școlile de masă unde să intre în relație cu elevii normali, facilitându-se, cu sprijinul cadrelor didactice și specialiștilor din școală, o mai bună inter-cunoaștere și inter-relaționare a celor două categorii de copii.

Despre un alt model bazat pe amenajarea în școala obișnuită a unei camere de instruire și resurse pentru copiii deficienți, integrați individual în clase obișnuite din școala respectivă ne vorbește și Doru Vlad Popovici „în acest caz, profesorul care se ocupă cu elevii deficienți devine profesorul de sprijin și desfășoară activități cu acești copii, atât în spațiul special amenajat în școală, cât și la orele de clasă, atunci când condițiile cer acest lucru” (Doru Vlad Popovici,1998).

Modelul itinerant - acest model favorizează integrarea într-o școală de masă a unui număr mic de copii cu cerințe speciale, 1-2-3 elevi, domiciliați la mică distanță de școală. Se evită astfel dezavantajul deplasării pe distanțe mari a copiilor care, sprijiniți de profesorul itinerant, pot participa la activitățile școlii respective.

Modelul comun - este relativ asemănător cu modelul itinerant, cu deosebirea că în acest caz profesorul itinerant este responsabil de toți copiii cu deficiențe dintr-un anumit areal și oferă și servicii de sprijinire a copilului și familiei, ajută părinții la alcătuirea programelor de învățare, urmărește evoluția școlară a copilului, colaborează cu profesorii școlii obișnuite în care este integrat copilul și intervine atunci când apar probleme de învățare sau de adaptare a copiilor la anumite cerințe școlare.

Este evident faptul că nu pot exista modele care să rezolve în totalitate problemele și nevoile copiilor cu deficiențe integrați în învățământul de masă. În plus, apar probleme care țin de contextul socio-economic, geografic al sistemului de învățământ și care trebuie luate în considerare. Nu trebuie ignorat faptul că pot exista situații în care copiii cu deficiențe să nu se poată integra în școlile de masă, fiindu-le mai bine în școlile speciale sau părinți care să se opună cu stăruință integrării.

Cu toate acestea, Alois Gherguț este de părere că „deontologia și dreptul fiecărui copil de a avea șanse egale în educație nu ne permit să utilizăm aspecte ca argument împotriva învățământului integrat sau ca justificare la neputința noastră, a celor chemați să răspundă de actul educației și formării copiilor noștri, de a renunța la unele prejudecăți despre copiii care nu s-au bucurat de aceeași șansă ca a noastră” (Alois Gherguț,2000).

Bibliografie:

1. Gherguț, A., „Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale”, Ed. Polirom, Iași, 2006;

2. Gherguț, A., „Psihopedagogie specială”, Ed. Polirom, Iași, 2000;

3. Popovici, D.V., „Orientări teoretice și practice în educația integrată”, Ed. Aurel Vlaicu, Arad, 2009;

4. Țîrcovnicu, V., „Pedagogia generală” ,Ed. Flacăra, Timișoara, 1975;

5. Boncu, Șt., „Perspective psihosociale în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2009;

6. Sursa: Modalități de integrare a copiilor cu CES - Freepedia Edu.

Modalităţi inovatoare de organizare a conţinuturilor învăţământului

Înv. MALANCA MIHAELA
Şcoala Gimnazială „Anastasie Panu” HUŞI

Dinamica socială a ultimelor decenii aduce în faţa lumii contemporane o serie de provocări faţă de care domeniul educaţiei nu poate rămâne indiferent. Principala caracteristică a acestor provocări sau probleme stringente este aceea a ***complexităţii***. Se pare că niciodată până acum omenirea nu s-a confruntat cu probleme atât de complexe, atât sub raportul cauzelor şi efectelor, cât şi în ceea ce priveşte impactul lor asupra oamenilor.

Caracterul complex şi integrat al unor probleme cum ar fi globalizarea, migraţia, interculturalitatea, protecţia mediului, explozia informaţională, sărăcia, conflictele etc. revendică o abordare educaţională transdisciplinară.

Pentru a face faţă incertitudinilor şi schimbărilor continue caracteristice economiilor de piaţă, elevii au nevoie de competenţe strategice, cum ar fi abilităţile de a învăţa cum să înveţe, abilităţile de rezolvare de probleme, abilităţile de evaluare.

Schimbarea de perspectivă de la producţia de masă către cea flexibilă solicită abilităţi şi cunoştinţe mai largi decât cele furnizate de specializările anterioare.

Sistemele educaţionale trebuie să răspundă schimbărilor survenite în condiţiile externe care redefinesc nevoile pe care societatea în ansamblul său le are faţă de sistemul educaţie.

INTERDISCIPLINARITATEA - reprezintă o modalitate de organizare a conţinuturilor învăţării, care ofera o imagine unitară asupra fenomenelor şi proceselor studiate în cadrul diferitelor discipline, facilitând aplicarea cunoştinţelor în diferite situaţii de viaţă; lipseşte o cercetare pedagogică a fenomenului şi, în consecinţă, lipseşte operaţionalizarea lui coerentă şi sistematică în practica şcolară;

- pedagogii remarcă absenţa generalizată a strategiilor didactice interdisciplinare în viaţa şcolii, afirmând că interdisciplinaritatea este “un concept încă rău definit“; termenul implică un anumit grad de integrare prin corelarea informaţiilor dobândite între diferite domenii ale cunoaşterii precum şi între diferite abordări, integrarea socială a cunoaşterii.

MONODISCIPLINARITATEA - reprezintă o formă tradiţională de organizare a conţinuturilor învăţării, pe discipline predate relativ independent unele de altele; oferă elevului siguranţa avansării lineare, gradual ascendente, pe un traseu cognitiv bine definit; în acest caz profesorul tinde să treacă pe al doilea plan elevul în devotamentul său faţă de disciplina predată.

MULTIDISCIPLINARITATEA - reprezintă o formă mai puţin dezvoltată a transferurilor disciplinare care se realizează prin juxtapunerea anumitor cunoştinţe din mai multe domenii, în

scopul reliefării aspectelor comune ale acestora; este o forma de supraîncărcare a programelor şcolare.

PLURIDISCIPLINARITATEA - punctul de plecare în structurarea conţinuturilor îl reprezintă o temă, o situaţie, o problemă abordată de mai multe discipline şi prezintă avantajul abordării unui fenomen din diferite perspective, reliefând multiplele sale relaţii cu alte fenomene; nu se recomandă pentru specializări.

TRANSDISCIPLINARITATEA - reprezintă o nouă abordare a învăţării şcolare, centrată nu pe materii, teme sau subiecte, ci dincolo de acestea, disciplinele nefiind valorificate ca scop în sine, ci ca furnizoare de situaţii şi de experienţe de învăţare; forma de organizare este axată pe demersurile elevului: ***a reacţiona la mediul înconjurător, a alege, a crea, a prevedea, a decide, a transforma;*** favorizează o viziune globală, învăţarea pe realitate, dar prezintă pericolul acumulării de lacune, al lipsei de rigoare şi de profunzime a cunoştinţelor.

ORGANIZAREA MODULARĂ A CONŢINUTURILOR

- modulele didactice sunt seturi de cunoştinţe, situaţii didactice, activităţi, mijloace materiale destinate studiului; conceptul nu este încă riguros definit; poate fi parcurs independent de restul sistemului din care face parte; un modul didactic este centrat pe nevoile şi posibilităţile individuale ale cursantului, este adaptat intereselor sale cognitive, ritmului său de lucru şi chiar stilului de învăţare; modulul nu se elaborează pe materii de studiu, ci pe activităţi de învăţare;
- modulul cuprinde activităţi didactice desfăşurate la clasă precum şi aplicaţii practice în afara ei, sarcini de documentare individuală sau şedinţe de instruire cu profesori din alte domenii.

ORGANIZAREA INTEGRATĂ A CONŢINUTURILOR

- noţiunea de predare integrată a ştiinţelor este fondată pe faptul că universul este "o unitate intrinsecă" şi trebuie studiat ca atare;
- din perspective educaţiei, integrarea conţinuturilor este abordată atât ca o integrare verticală, ce asigură coerenţa diferitelor stadii ale educaţiei unui individ, cât şi ca integrare orizontală, ce determină formarea capacităţii de a transfera cunoştinţele dobândite în context şcolar la alte domenii de cunoaştere sau de acţiune ce nu au fost abordate în şcoală;
- toate fazele educaţiei converg spre acelaşi ideal de om: omul ca zidar sau ca agricultor au aceeaşi valoare ca omul în calitate de medic sau demnitar;
- fiecare om trebuie să-şi aibă locul în grupul său sau în societatea oamenilor;
- nici o faza a educaţiei nu este ultima, fiecare îşi are raţiunea ei de a fi, dar ca etapă spre o realizare mai profundă a omului care se educă şi nu ca o ţintă finală;
- orice om trebuie să poată parcurge stadiile de la baza la vârf, indiferent de calea sau filiera pe care şi-a ales-o;

- nici o fază nu este izolată, fiecare se sprijină pe precedenta şi se deschide spre următoarea;
- abordarea nondisciplinară a conţinuturilor şi introducerea în curriculum a unor obiective de transfer, cum ar fi " a învăţa să înveţi";
- accent pe obiectivele afective destinate să creeze atitudinile care fac cunoştinţele operante;
- echilibru între activităţile de învăţare în şcoală şi cele extraşcolare, astfel încât cel ce învaţă să fie plasat în contextele cele mai variate şi mai apropiate de realitatea în care îşi va investi învăţarea.

MODALITĂŢI DE INTEGRARE A DISCIPLINELOR

- în multe ţări se practică predarea în manieră integrată a disciplinelor pentru constituirea unei viziuni integrative a realităţii ;
- disciplinele integrate sintetizează şi organizează didactic informaţii din domenii diferite ale cunoaşterii;
- predarea integrată trebuie abordată nu numai la nivelul organizării conţinuturilor, ci şi la cel al transmiterii şi asimilării lor:

1- polarizarea cunoştintelor pe centre de interese sau pe teme generale:

- integrarea cunoştinţelor în jurul unui pol ştiinţific;
- integrarea cunoştinţelor în jurul unui pol practic;
- integrarea cunoştinţelor în jurul unui pol referitor la societate;
- integrarea cunoştinţelor în jurul unui pol personal.

2- integrarea cunoştinţelor prin lecţie:

- construirea unui ansamblu flexibil de lecţii care să cuprindă: noţiuni esenţiale din domeniul respectiv, metode specifice de investigare, manifestări ale fenomenelor implicate, consecinţe şi variante de soluţionare;

3- integrarea cunoştinţelor în jurul unor activităţi fundamentale: construcţie, cercetare, producţie, creaţie artistică.

Alte modalităţi de organizare a conţinuturilor învăţării: organizarea lor diferenţiată şi personalizată (clase speciale, clase de superdotaţi); educaţia la distanţă; educaţia interculturală; învăţământul alternativ; educaţia permanentă etc.

Bibliografie

C. Cucoş, Pedagogie, Polirom, Iaşi, 1996

Incluziunea – proces responsabil al educației

Prof. înv.primar: Manciulea Mihaela Elena

Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu” București

Incluziunea și integrarea acesteia în educație este un proces al cărui principal responsabil este cadrul didactic. Acesta are rol de ghid, de facilitator, proiectează o învățare în care elevii sunt activi, își asumă inițiative și își valorifică experiențele într-un mediu real, specific comunității locale, nu simulat.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învățământului românesc este aceea de democratizare și egalizare a șanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înființată și școala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educației. Scopul acestei școli este de a crea pentru toți copiii un cadru prielnic învățării, pornind de la premisa că diferențele dintre oameni sunt normale și ele trebuie acceptate. Un rol important în cadrul școlii incluzive îl are pedagogia și învățarea centrată pe elev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului și metodelor de predare la capacitatea și nevoia fiecărui elev în parte.

Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleași strategii și practici ca și predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de predare și pentru elevii cu nevoi speciale. Toți elevii au dreptul să aștepte de la învățământ cele mai bune și eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferență.

Școala incluzivă reprezintă o provocare pentru școlile obișnuite, însă ea nu trebuie privită ca o amenințare pentru performanța acestor școli. Multe dintre aceste instituții găsesc ca fiind dificil să integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obișnuite. Însă această teamă poate fi depășită prin educație, resurse didactice adecvate, sprijin și nu în ultimul rând credința că incluziunea este un drept moral și social ce nu poate fi negat nimănui.

Învățarea bazată pe proiect oferă contextul ideal atingerii scopurilor educației incluzive. Pusă în practică, incluziunea oferă acces la educație de calitate într-un mediu al acceptării pentru toți elevii.

Incluziunea înseamnă respect pentru diversitate, beneficii pentru toți elevii, nu orientarea doar către cei excluși, asigurarea accesului egal la educație, stabilirea unor măsuri pentru anumiți copii fără ca aceștia să fie separați. În contrast, educația incluzivă nu înseamnă doar reforma educației speciale, ci a întregului sistem, nu doar răspunsul la nevoile anumitor

copii, ci o îmbunătățire a calității educației pentru toți elevii, suport pentru elevi în școlile de masă, nu doar satisfacerea nevoilor unui copil în detrimentul altuia. Educația incluzivă este un proces prin care se răspunde diversității nevoilor copiilor prin creșterea gradului de participare la învățare și reducerea excluziunii.

În contextul de față, educația de calitate nu se măsoară în termeni de performanță, promovabilitate, infrastructură și tehnologie, ci contează capacitatea dascălului de a crea oportunități reale de obținere a succesului în experiența de învățare pentru orice copil. Mediul incluziv înseamnă acel mediu în care sunt bineveniți, protejați și educați toți copiii, indiferent de gen, caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice.

Toți copiii la care face referire abordarea incluzivă sunt: copiii cu dizabilități, copiii supradotați, copiii fără adăpost, copiii din zone izolate sau aparținând unor grupuri nomade, copiii aparținând unor minorități lingvistice, etnice sau culturale, copiii aparținând oricăror altor grupuri vulnerabile.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

Mara Monica Emanuela

Liceul Teoretic,,I.C. Brătianu''/ Grădinița PN.Nr.1 Hațeg

MOTTO: „Educaţia nu este pregătirea pentru viaţă, educaţia este viaţa însăşi".(John Dewey)

Fiecare copil este diferit, special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi. Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. Conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată, învățându-i pe aceștia că primirea copiilor ,,diferiți", alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară, pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Incluziunea şcolară se defineşte prin acceptarea de către instituţiile de învăţământ a tuturor copiilor, indiferent de apartenenţa etnică sau socială, religie, naţionalitate sau infirmitate şi este strâns legată de recunoaşterea şi acceptarea diversităţii – condiţie normală a convieţuirii umane. Învăţământul incluziv presupune ca tinerii şi copiii cu dizabilităţi şi ceilalţi fără probleme să înveţe împreună în instituţiile de învăţământ având sprijinul corespunzător. Un început timpuriu în grupuri de joacă sau grădiniţe obişnuite este cea mai bună pregătire pentru o viaţă integrată.

Şi copiii diferiţi au drepturi egale cu ceilalţi, iar o educaţie separată ar duce la marginalizare şi discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine şi afirmarea personalităţii.

Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-am simţit încă acest lucru. Separarea ne limitează înţelegerea reciprocă. Familiaritatea şi toleranţa reduc frica şi respingerea favorizând relaţiide comunicare şi colaborare în beneficiul tuturor.

Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern ,,direct și indirect", atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita

acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive, care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism" specific ce se cimentează cu voință și convingere. Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe. Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator, să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerințe special.De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii. cerinţe educative speciale.

Fiecare copil cu dificultăți de învățare are dreptul de a fi considerat un copil cu șansă la dezvoltare și felul cum îl apelăm este important pentru imaginea lui. Munca didactică trebuie să pună în centru copilul, nu problema acestuia.

Bibliografie:

- -Ecaterina Vrăşmaş, "Introducere în educaţia cerinţelor speciale", Editura Credits, Bucureşti, 2004;
- Neamtu,C. A. Ghergut, A. - "Psihopedagogie speciala" , Polirom, Iasi, 2000

STUDIU - EDUCAŢIA INCLUZIVĂ, EDUCAŢIA PENTRU TOŢI

Înv. Marc Aurica – Şcoala Gimnazială Câmpeni jud. Alba

Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale.

Educaţia incluzivă a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi şi constituie răspunsul şcolii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor. Sunt aduşi elevii împreună într-o sală de clasă şi într-o comunitate, indiferent de punctele lor forte sau punctele slabe în orice domeniu, cautându-se maximizarea potenţialului tuturor.

Fiecare copil este unic, cu necesităţi diferite. Noi, adulţii, părinţi şi dascăli deopotrivă, încearcăm să-i educăm, astfel încât să devină, la rândul lor, adulţi fericiţi, iubitori şi eficienţi. Însă există copii marginalizaţi, defavorizaţi şi/sau excluşi de la educaţie. Aceştia sunt cei pentru care educaţia incluzivă a devenit o şansă pentru o dezvoltare armonioasă.

Incluziunea presupune efortul de a asigura tuturor elevilor - de limbă şi cultură diferite, din familie diferite, cu orice probleme de sănătate, cu interese şi moduri de învăţare diferite - strategii de predare-învăţare adecvate şi individualizate, fără a stigmatiza sau a separa. Includerea îmbunătăţeşte procesul de învăţare pentru toţi elevii, cu şi fără nevoi speciale. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale.

Pentru ca activitatea instructiv –educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Rolul esenţial în educaţia integrată îl deţine învăţătorul clasei, care devine principalul factor de acţiune şi de coordonare a realizării programului pedagogic individual pentru elevi.

O categorie de copii pentru care educaţia incluzivă reprezintă o şansă la învăţământul de masă, în care ei să se dezvolte alături de viitorii lor semeni, colegi de serviciu, vecini, prieteni, lideri de echipă, subordonaţi, sunt cei care manifestă tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenţie. Hiperactivitatea specifică preşcolarilor şi şcolarilor mici cu ADHD este cauzată de o serie de deficienţe cerebrale ale copiilor, de faptul că impulsurile şi informaţiile nu se transmit într-o manieră normală datorită insuficienţei secreţiei neurotransmiţătorilor. Conform cercetărilor realizate de specialişti, alte cauze ar fi plictiseala, supradotarea, conflictele psihice, tulburările emoţionale, depresie, mediu familial conflictual, deficit de atenţie, deficit de învăţare, auz sau văz, tulburări tiroidiene, alergii alimentare.

Educaţia incluzivă promovează egalitatea şanselor, oferind sprijin pentru învăţare şi acestor copii, care nu reuşesc să se adapteze la exigenţele şcolii, care întâmpină dificultăţi în învăţare, care uneori vor, dar…nu pot.

Incluziunea presupune nu doar acceptarea, tolerarea copiilor cu nevoi speciale într-o clasă din învătământul de masă ci şi adaptare la cerinţele acestor copii, cuprinderea acestora în programele educaţionale alături de copii normali, dar şi responsabilitatea de a le asigura în acelaşi timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate. Înseamnă asumarea unor schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv – educative derulate în şcoală. Dar în condiţiile actuale, într-o perioadă de transformări continue, patronate de lipsuri materiale, când numărul de copiii la clasă este încă destul de mare, când prezenţa unui profesor de sprijin care să fie alături de copilul cu ADHD reprezintă doar o dorinţă a învăţătorului, responsabilitatea pentru educarea unui astfel de copil pentru sprijinirea familiei lui cade pe umerii profesorilor şi a psihologului din şcoală (acolo unde acesta există).

B.A., elev în clasa întâi, este unul dintre copiii cu astfel de nevoi speciale. A fost diagnosticat cu tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenţie încă de la grădiniţă. În urma evaluării problemelor copilului, planul terapeutic a cuprins medicaţie şi şedinţe de psihoterapie. Este monitorizat de medicul psihiatru, care la evaluări a reconsiderat dozele utilizate sau i-a schimbat tratamentul.

În perioada evaluarii iniţiale, l-am descoperit pe B. A. ca pe un copil special. Testele au dovedit în mare măsură competenţe specifice particularităţilor de vârstă. A demonstrat încă din perioada preabecedară deprinderea de a citi în ritm propriu cuvinte şi propoziţii cu grad mediu de dificultate. Manifestă creativitate şi o mare curiozitate în abordarea diferitelor exerciţii-joc propuse în cadrul activităţilor. Cu toate acestea, problemele nu au întârziat să apară.

Încă din primele zile, am observat că era distras cu uşurinţă de orice stimul. Întrerupea des lecţia cu întrebări sau remarci, de multe ori fără legătură cu contextul. Nu îşi aştepta rândul, exprimându-ţi nemultumirea verbal, chiar zgomotos. Vorbea continuu, deranjându-şi colegii.

Am aflat că şi acasă acesta era distras uşor de stimulii externi, avea dificultăţi în organizarea sarcinilor şi activităţilor, era refractar în ceea ce priveşte îndeplinirea sarcinilor şcolare date pentru acasă, deşi erau reduse ca volum şi grad de dificultate.

La şcoală, am instituit măsuri individualizate, care să ducă la ameliorarea comportamentului băiatului, să-i trezească interesul şi curiozitatea, să-l stimuleze şi să-l motiveze în învăţare. Am discutat şi cu familia despre modalităţi de lucru care să ducă la remedierea problemelor, prezentându-le necesitatea legăturii strânse părinte-educator.

De asemenea, din comportamentul copilului şi din informaţiile primite, am înţeles că toate aceste manifestări - neatenţie, distractibilitatea, autocontrolul slab - pot să reclame o problemă mai

gravă, şi de aceea, în urma consultării cu psihologul şcolii, am decis să discut cu familia, pentru a-i îndruma către un specialist. Aşa am aflat că, de fapt, copilul urma un tratament medicamentos şi până la debutul şcolar avusese parte de psihoterapie, fiind diagnosticat cu ADHD.

În aceste condiţii am realizat un plan de intervenţii şi am continuat măsurile de lucru, aplicându-le consecvent, pentru a-l ajuta pe copil. Recompensele, alegerea unor sarcini plăcute, atractive, realizate după cele obligatorii, sarcinile de lucru aplicate gradat, cu pause pentru relaxare, feedback imediat pentru fiecare comportament pozitiv, feedback din partea unui coleg – partener de studiu, izolarea faţă de distractori prin aşezarea băncii aproape de catedră, stabilirea unor reguli clare, nu foarte numeroase, în clasă şi acasă, folosirea unui mod adecvat de formulare a solicitărilor de ajutor ale copilului, antrenarea în organizarea informaţiei, o bună perioadă de timp a fost însoțit la școală de mama, bunica sau bona, în funcție de programul fiecăreia. A fost necesară o astfel de măsură pentru a-l determina să-și canalizeze atenția spre activitatea școlară și a-l face să nu mai vorbească fără încetare. Încet, au început să apară şi rezultatele.

Intervenţia din mediul şcolar a presupus, permanent, încurajarea copilului să relaţioneze cu ceilalţi colegi, activităţi, jocuri în care să fie implicat alături de copii, astfel încât să îmi stabilesc ţinte individuale şi, în acelaşi timp, să nu se simtă diferit de ceilalţi. S-a constatat că un copil cu ADHD poate fi cel mai afectat în urma interacţiunii cu ceilalţi. Organizând activităţi pe echipe, am căutat ca B. A. să primească sarcini de lucru pe care să le facă uşor şi cu plăcere, care să îl pună în valoare şi prin care să câştige încrederea colegilor, astfel încât aceştia să observe calităţile lui şi să-l aprecieze. Am avut parte şi de sprijinul unor părinţi din clasă care l-au apropiat pe copil, l-au invitat la zilele aniversare (de obicei, nu era primit la astfel de manifestări). Participarea la spectacole, vizite, alături de ceilalţi colegi, l-a motivat pe B. A., oferindu-i confort psihologic. Cu aceste ocazii a exersat abilităţi sociale şi a încercat să manifeste autocontrol, deşi pe termen scurt.

Ca orice copil cu ADHD, B.A. vrea să înveţe bine, să fie răsplătit pe mama, pe profesori. El face eforturi considerabile pentru ca cei apropiaţi, familia, profesorii, colegii să fie mândri de el. Când nu reuşeşte este dezamăgit şi descurajat, se manifestă prin nelinişte motorie şi reacţii verbale repetitive.

În tot acest timp, am ţinut permanent legătura cu familia şi împreună am intervenit, astfel încât tehnicile comportamentale să fie aplicate atât în mediul de acasă cât şi în mediul şcolar. Comunicarea cu familia despre programele şcolii şi despre progresul elevului, ajută familia să conştientizeze rolul modelului în educaţie, rolul părinţilor în integrarea copilului în societate. Poate că acestă intervenţie de a convinge familia să folosească reguli asemănătoare şi acasă, de a nu-şi manifesta slăbiciunea, folosind metode agresive în corecţia copilului este un aspect important şi mai dificil de atins. Este una din problemele pe care le-am întâmpinat cu mama copilului, care, depăşită de situaţie, recurge deseori la pedepse fizice intrând în dezacord cu metodele folosite la şcoală.

Pe de altă parte, părinţii acestor copii au nevoie de înţelegere, încurajare, susţinere, sfaturi pertinente, pentru că ei trăiesc o dramă, conştient sau nu, drama părintelui care se simte incapabil să-şi ajute copilul, care nu este auzit, ascultat care este înfierat pentru că nu ştie cum să-şi înveţe copilul. De cele mai multe ori, ei nu înţeleg şi nu recunosc problema cu care se confruntă şi, de aceea, au nevoie de sprijin şi multă răbdare.

Putem răspunde provocării, oricât de dificil ar fi, pentru a dezvolta o şcoală favorabilă incluziunii, în care implicarea şi cooperarea dintre educatori, părinţi, comunitate va găzdui toţi copiii şi le va facilita accesul la cunoştinţele, aptitudinile, deprinderile de care au nevoie în viaţă. Aceşti copii sunt adulţii de mâine, care ne pot asigura o viaţă mai bună. Incluziunea oferă posibilitatea copiilor de a se simţi bineveniţi şi egali celorlalţi, fără a fi stigmatizaţi. Indiferenţa noastră şi izolarea nu rezolvă problema, ci duce la adâncirea tulburării copiilor cu ADHD şi se poate finaliza cu formarea unui adult inadaptabil şi profund nefericit.

La un nivel fundamental, incluziunea este, de fapt, corectitudine. Depinde şi de noi să le deschidem drumul pe care pornesc, pentru că nu putem să-i ignoram şi nici să-i excludem. Ei vor fi cei alături de care vor trăi copiii noştri, ei sunt copiii noştri, adulţii de mâine.

Este nevoie ca dascălul să aibă în vedere faptul că "fiecare om în acelaşi timp seamănă cu toţi, seamănă cu unii şi nu seamănă cu nimeni"(V.Pavelcu), căci aşa cum nu există doi fulgi de nea în natură care să aibă acelaşi desen, două apusuri de soare identice, tot aşa omul – copil este unic - unicitate irepetabilă.

Esenţială este modalitatea prin care putem stârni curiozitatea şi imaginaţia fiecărui copil. Stă în puterea educatorului să găsească bobul de rouă şi raza de lumină pe care să le insereze în sămânţa cu rod curat a minţii copilului, astfel încât acesta să rodească şi să înflorească. Şi totuşi, cel mai important lucru este să putem să facem ca rozul zâmbetului să persiste pe feţele pure ale copiilor noştri. Zâmbetul este un gest tandru de prietenie. El destinde sufletul împovărat şi redă speranţa celui descumpănit. Este nevoie uneori de un singur zâmbet, căci el dureză un moment, dar se păstrează în minte, veșnic!

Bibliografie:

Vrăjmaş, Ecaterina, *Introducerea în educaţia cerinţelor speciale, Editura Cedis, Bucureşti, 2004*

Vrăjmaş, Traian, *Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001*

Gherguţ, Alois, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006*

ȘCOALA DE AZI ȘI LUMEA DE MÂINE

Prof. Loredana Marge

Școala Gimnaziala Nr.1 Rieni

Viața școlară se conformează lumii și vremurilor de când lumea și pământul. Mereu au existat școli și dascăli de renume și altele care și-au urmat cursul și menirea fără să iasă foarte mult în evidență, dar care au pus bazele unor personalități marcante realizand incluziunea diversității.

Incluziunea și diversitatea sunt două atribute ale educației foarte mult intâlnite mai ales în școlile din a doua categorie despre care pomeneam mai devreme. Scolile de renume își selectează elevii, aceștia sunt elevi cu capacitați de învățare de peste mediu, pe când într-o școală din mediul rural spre exemplu, ca și cea în care lucrez și eu, vor fi înscriși elevi din diferite medii familiale, sociale, cu capacități diferite de învățare. Incluziunea în aceste școli se face încă din prima zi, diversitatea este la ea acasă. Învățătorul și dirigintele , trebuie să poată și să știe să-l determine pe părinte să-și lase copilul în școala sa, altfel comunitatea va rămâne fără școală în detrimentul generațiilor următoare. Dacă cadrele didactice demonstrează într-o astfel de școală că *omul sfințește locul,* înseamnă că se realizează incluziunea. Este dificil să se creeze un grup omogen din elevi cu situații diverse de viață, cu capacități intelectuale diferite, dar este o reală bucurie să se confirme că ceea ce ai făcut este bine, că *vorbele au prins rădăcini*. Incluziunea presupune că fiecare elev a primit după cum a avut nevoie și are aceleași șanse la reușită ca și colegul său. Nu este suficient ca fiecare elev să primească la fel, diversitatea ne face să fim diferiți, să avem nevoi diferite, caractere diferite, măiestria constă în metodele pe care le folosim ca să oferim posibilitatea unui trai mai bun, să construim abilități de viață necesare individului de mâine indiferent de provenienta sa și de bagajul său genetic.

Un colectiv de elevi care provine din medii de viață diferite vor avea experiențe de viață mai bogate prin simplu fapt că au descoperit împreună acest fapt, că au fost puși în fața unor situații de viață care diferă de cele pe care ei le-au trăit. Acești elevi vor învăța respectul și toleranța față de celălalt, diversitatea situațiilor vor spori gradul de motivație și gândirea critică, creativitatea si

puterea angajamentului. Pe de altă parte, o școală care pretinde și își propune să funcționeze ținând cont de incluziune și diversitate trebuie să pornească înțelegând că diversitatea nu reprezintă o problema, ci o provocare, iar incluziunea trebuie să se bazeze pe ideea că fiecare individ este valoros în felul lui, acesta aduce plus de valoare colectivului său și nu un handicap. Elevul născut și crescut în mediul rural va avea o percepție mult mai eficientă asupra vieții în general, abilitățile sale de învățare și observare a lumii încep să se formeze mai devreme, responsabilitățile din cadrul familiei vor fi mai mari (animalul pe care-l primește în grija pe camp depinde de atenția și empatia sa), odată ajuns într-un mediu nou, el va îmbogăți cercul său de colegi prin spirit practic, responsabilitate și empatie.Pe scena educației au un rol la fel de importat toți actorii, indiferent dacă sunt elevi sau profesori, accentul cade însă pe prima categorie, pe reușita lor de a face diferența într-o lume în continuă schimbare. Lumea de mâine depinde de școala de azi.

Bibliografie:

1.Gherguţ, A. -Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie,Ed. Polirom, Iaşi, 2005

EDUCAŢIE INCLUZIVĂ ŞI DIVERSITATE

Prof. înv. antepreșcolar: Matei Maria – Roxana

Creșa Pitești

Educația incluzivă reprezintă un angajament fundamental de a crea medii educaționale care să fie accesibile și benefice pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor individuale. Această abordare nu se referă doar la prezența fizică a fiecărui copil în sala de clasă, ci și la asigurarea unei participări active, susținute și pozitive pentru toți.

Educația incluzivă se bazează pe drepturile umane. Potrivit principiilor drepturilor omului, orice copil are dreptul la o educație bună, de calitate, indiferent de nivelul capacităților de dezvoltare sau de apartenența lui. o educație bună, de calitate trebuie să trebuie să conducă la dezvoltarea capacităților cognitive și de integrare socială. Diferențele școlare în funcție de apartenența la o anumită categorie socială sau în funcție de nivelul de dezvoltare intelectuală nu sunt justificate.

Școala de masă este cea care asigură mediul, nivelul de calitate al învățământului și însușirii aptitudinilor cognitive. Copiilor cu dificultăți, pentru a le ușura intrarea în școlile de masă, acestea trebuie să asigure o atmosferă primitoare și de acceptare. Conceptul de incluziune merge dincolo de conceptul de integrare. Când vorbim de integrare se sugerează un individ care este în afara grupului și, pentru care, se face un efort pentru a-l primi în grup. Totodată, incluziunea pornește și de la principiul că individul, oricât ar fi de diferit, el face parte din grupul social.

Egalitatea șanselor, în domeniul educației, sprijină școlarizarea copiilor cu deficiențe în sistemul general de învățământ. Școlile trebuie să fie dotate material, să asigure personal calificat și să cuprindă în sistemul obligatoriu de învățământ toți copii cu CES indiferent de tipul de deficiență, incluzând aici și deficiențele grave inclusiv cele multiple, asociate. Educația integrată este definită ca fiind un ansamblu de măsuri care se aplică categoriilor de populație ce urmărește înlăturarea segregării și reprezintă o tendință dominantă în abordarea persoanelor cu dizabilități.

Diversitatea în învățământ aduce cu sine o varietate de experiențe, abilități, culturi și perspective. Este o resursă inestimabilă care poate îmbogăți procesul educațional și poate pregăti elevii pentru o lume complexă și interconectată. Într-o societate diversă, educația trebuie să fie oglinda acestei diversități pentru a forma cetățeni conștienți, toleranți și pregătiți pentru colaborare într-un mediu global.

Educația integrată constituie o modalitate instituționalizată de școlarizare a copiilor cu CES în școli și clase obișnuite sau cât mai aproape de cele obișnuite. Școala de masă adoptă ideologiile educației integrate și impune adaptări la nivelul procesului de predare-învățare-evaluare întocmind

documente speciale cum ar fi programele de intervenție personalizate și programele educative personalizate. Aceste programe implică:

- curriculum adaptat realizat de un cadru didactic specializat împreună cu cadrul didactic de specialitate (profesorul de sprijin și profesorul de la clasă);
- activități individuale de învățare care să se desfășoare sub îndrumarea profesorului de sprijin care îl completează pe profesorul de specialitate de la clasă;
- conținuturile învățării trebuie alese astfel încât să respecte cerințele curriculumului școlii de masă cât și posibilitățile reale de operare cu aceste conținuturi ale copilului cu CES, astfel încât să nu fie deteriorată calitatea învățării celorlalți copii;
- strategiile de predare-învățare care sun aplicate trebuie să faciliteze operarea cu conținuturile învățării pentru ambele categorii de copii (atât cei cu CES cât și ceilalți elevi);
- timpul trebuie să fie gestionat diferențiat. După cum știm fiecare copil are nevoie de o anumită perioadă de timp pentru a procesa informația. La copii cu CES perioada de procesare este mai mare mai ales acolo unde este deficiență mintală;
- utilizarea resurselor atât materiale cât și umane ușurează integrarea copiilor cu CES;
- spațiul clasei trebuie să fie astfel organizat încât să țină seamă de tipul deficienței copilului cu CES;
- managementul clasei- activitățile instructiv-educative trebuie să fie organizate în forme de instruire cât mai flexibile. Activitățile pe echipe permit adaptarea obiectivelor procesului instructiv-educativ la particularitățile psiho-fizice ale copilului cu CES, prin stabilirea unor obiective operaționale diferențiate, conținuturi care sunt accesibile copilului și strategii diferențiate de predare;
- formele de evaluare continuă sunt cele mai accesibile în aceste cazuri. Acestea monitorizează progresul individual și ușurează planificarea activităților instructiv-educative pentru toți elevii.

Educația incluzivă se bazează pe principiul că fiecare individ are dreptul la învățare și dezvoltare într-un cadru care să îi recunoască unicitatea și să îi valorizeze contribuția la comunitate. Acest model pune accentul pe adaptabilitate și personalizare pentru a îndeplini nevoile specifice ale fiecărui elev. Fie că vorbim despre copii cu abilități diferite, origini culturale diverse sau stiluri de învățare variate, educația incluzivă își propune să ofere oportunități egale pentru toți.

În implementarea educației incluzive, este esențial să se acorde atenție nevoilor individuale ale elevilor și să se creeze un mediu care să faciliteze colaborarea și înțelegerea reciprocă între toți membrii comunității școlare. Prin adoptarea unui astfel de model, elevii nu doar că învață materii academice, ci și deprind competențe sociale valoroase, cum ar fi empatia, respectul și acceptarea diversității.

Educația incluzivă și diversitatea merg mână în mână, contribuind la formarea unei societăți incluzive și echitabile. Prin recunoașterea și celebrarea diferențelor, elevii devin cetățeni care apreciază diversitatea, sunt capabili să colaboreze în mod eficient și să găsească soluții creative pentru provocările complexe ale lumii contemporane.

Educația incluzivă se bazează pe modificări, transformări pentru a putea susține participarea tuturor elevilor la procesul instructiv-educativ. Presupune un proces de adaptare continua a instituției de învățământ pentru a putea fi valorificate permanent resursele materiale și umane existente și pentru a fi realizat suportul material pentru toți participanții la educație.

Inserția socio-profesională și reabilitarea funcțională reprezintă un sistem de acțiuni complexe care vizează înlăturarea barierelor de natură fizică, medicală, psihologică, psiho-pedagocică, socială. Educația integrată își construiește își construiește finalitățile cu un grad mare de generalitate. Pornește de la curentele ideologice venite din orientările umaniste ale științelor socio-umane care promovează ideile de diversitate umană, normalizare, egalizare a șanselor și de integrare.

Educația integrată se vede obligată, deși are propriile finalități până la un punct, să-și alinieze aceste finalități la ale curentului și politicii generale a educației. Astfel, își operaționalizează finalitățile educaționale prin adaptări și modificări de diferite grade de complexitate ale finalităților curentului principal al educației. Educația integrată are ca obiectiv principal asigurarea accesului egal la educația de bază a tuturor membrilor unei societăți.

Educaţia incluzivă şi managementul schimbării în şcoală

- Principiile cheie ale incluziunii;
- Natura şi rolul schimbării procesului de management din şcoală;
- Calităţile personalului didactic şi de specialitate în vederea promovării educaţiei incluzive în şcolile de masă;
- Indexul pentru incluziune.

Modele şi forme de realizare a educaţiei incluzive

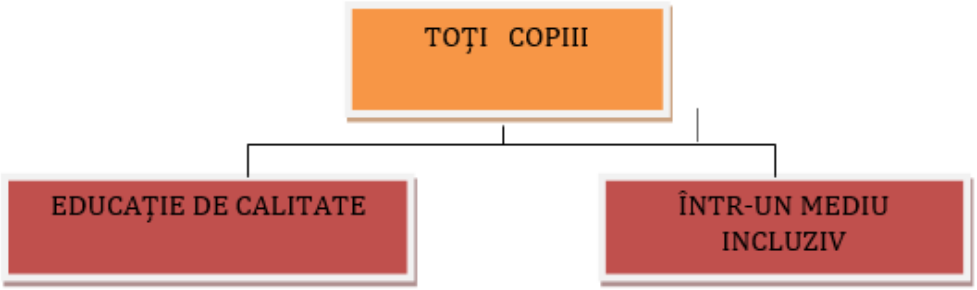

Mediul incluziv este acel mediu în care sunt bineveniţi, protejaţi şi educaţi toţi copiii indiferent de gen, caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau alte caracteristici.

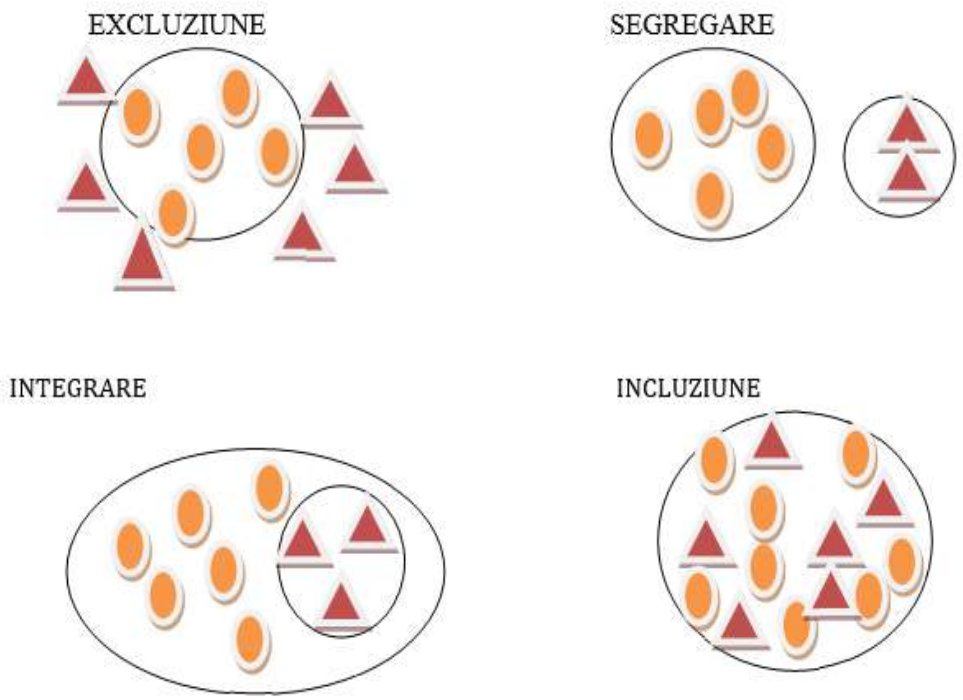

Educaţia copiilor reclamă o preocupare deosebită din partea tuturor factorilor implicaţi în această misiune fundamentală. Alături de copiii din şcolile de masă, cresc şi se dezvoltă şi o altă categorie de copii şi anume, cei cu cerinţe sau nevoi speciale (CES). Fiecare copil prezintă particularităţi individuale și de relaţie cu mediul, trăsături care necesită o evaluare şi o abordare personalizate. Copiii cu deficienţe au şi ei aceleaşi trebuinţe de bază în creştere şi dezvoltare ca toţi copiii: nevoia de afectivitate şi securitate, de apreciere şi întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate şi independenţă. Incluziunea lor, integrarea socială și educarea acestora necesită solidaritate între instituții și oameni, compasiune, respectul acordat necondiționat persoanei umane și nediscriminare. Școlile din România sunt dispuse să acorde atenția cuvenită acestei chestiuni? Avem resurse și profesori care să adapteze mediul școlar la noile provocări ridicate de incluziunea copiilor cu CES în școlile de masă?

Abordarea incluzivă se regăseşte nu numai la nivelul sistemului de educaţie ci şi la nivelul procesului didactic. Principalele trăsături ale procesului didactic de tip incluziv sunt cele care ţin de adaptarea lui la diferenţele dintre copii. Profesorii care au o experienţă bogată în viaţa personală şi socială folosesc relaţia cu părinţii şi cu alţi membri ai comunităţii pentru a-şi îmbunătăţi metodele folosite în predarea-învăţarea la clasă. Relaţiile dintre profesori sunt o sursă de învăţare şi un schimb de experienţă continuu. Practicile curente duc prin reflexivitate la acumulare de experienţă care trebuie împărtăşită cu colegii pentru a deveni o altă sursă de îmbunătăţire a învăţării. Profesorul este cel care organizează situaţiile de învăţare în care implică toţi elevii şi el poate valoriza potenţialul fiecăruia, într-o manieră pozitivă şi flexibilă.

Învăţarea şcolară este un proces continuu care se desăvârşeşte în urma interacţiunilor din clasă şi pune în valoare acumulările fiecărui elev. Pentru dezvoltarea personalităţii elevului şi construirea competenţelor lui psihosociale, procesul de învăţare este mai important ca produsul. Elevul nu poate fi considerat o problemă, dacă nu de adaptează ritmurilor propuse de învăţare şcolară.

Crearea culturilor incluzive

Consolidarea comunităţii: fiecare se simte bine la şcoală, elevii se ajută unul pe altul, membrii personalului colaborează, personalul şi elevii se respectă unii pe alţii, există un parteneriat între personal şi părinţi, personalul didactic şi personalul de sprijin muncesc împreună, comunitatea locală este implicată în şcoală.

Stabilirea valorilor incluzive: aşteptările sunt mari de la toţi elevii, personalul didactic, profesorii de sprijin, elevii şi părinţii împărtăţesc filozofia incluziunii, elevii sunt valorizaţi în mod egal, personalul şi elevii se respectă atât pentru calitatea de fiinţe umane, cât şi pentru rolul îndeplinit în şcoală, personalul caută să înlăture barierele de învăţare şi participare în toate aspectele ce ţin de şcoală, şcoala se străduieşte să reducă toate formele de discriminare.

Școala este astfel, oarecum „obligată” să creeze condiții adecvate pentru a da posibilitate fiecărui elev „să-și realizeze propria lui dezvoltare optimă” (J. Bruner). Această viziune optimistă asupra accesibilității presupune încredere și respect față de individualitatea elevului.

Întreaga activitate din scoală este orientată spre formarea personalității elevului în conformitate cu cerințele sociale ale vremii, scopul principal fiind integrarea socială. Dacă conținutul și formele acestei activități nu ar lua în considerare realitatea psihologică a copilului, ar pune în primejdie realizarea scopului propus, afirmarea fiecărui copil ca individualitate.

Fiecare copil are un potențial educativ înăscut care trebuie doar descoperit și activizat. Aceasta este misiunea sfânta a școlii, a educatorilor, deoarece, după cum spunea Comenius: „E îndoielnic să existe o oglindă atât de murdărită, încât să nu reflecte totusi imagini într-un fel oarecare; e îndoielnic să existe o tablă atât de zgrunțuroasă încât să nu putem scrie totusi ceva pe ea. Daca se întâmplă însa ca oglinda să fie plină de praf sau pete, înainte de a ne folosi de ea trebuie să o stergem, iar o tablă prea zgrunțuroasă trebuie s-o dăm la rindea.”

În concluzie, educația incluzivă și diversitatea reprezintă nu doar un obiectiv educațional, ci și un principiu fundamental pentru construirea unei societăți armonioase și progresiste. Această abordare nu numai că oferă oportunități egale pentru toți elevii, ci și contribuie la formarea unor indivizi deschiși, toleranți și pregătiți să facă față provocărilor unui viitor în continuă schimbare.

Bibliografie:

1. Alexandru C., *Copiii cu dizabilităţi multiple*, *Educaţia incluzivă-deziderat al societăţii contemporane*, Editura MaxPixel, 2008;
2. Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, 1996;
3. Gherguţ Alois, *Educaţie incluzivă şi pedagogia diversităţii*, Editura Polirom, Iaşi, 2016;
4. Cristea, S., *Fundamentele pedagogice ale reformei învatamantului*, EDP, Bucuresti, 1994;
5. Gherguţ Alois, *Educaţia incluzivă şi pedagogia diversităţii*, Editura Polirom, Iaşi, 2016;
6. Roșan A., *Psihologie specială*, Editura Polirom, 2015;

ȘCOALA INCLUZIVĂ – O NECESITATE ÎN EDUCAȚIE

Rodica Mateș

Școala Gimnazială ,, Horea" Horea

Incluziunea este un sistem de învățământ care permite tuturor copiilor să frecventeze școlile primare obișnuite. Profesorii din școlile incluzive abordează fiecare elev în mod individual ca o personalitate extraordinară. Nu doar educația, ci și întreaga organizație școlară se bazează pe o abordare individuală a copiilor. Fiecare copil are propriul său plan individual, care se adaptează abilităților, talentelor și dizabilităților lor. Un rol foarte important în sistemul educației incluzive îl joacă și părinții, care sunt mai implicați în viața școlară decât de obicei în țara noastră până acum.

Educația în școlile incluzive se concentrează în principal pe asigurarea faptului că fiecare copil își atinge potențialul maxim și în același timp învață să comunice și să coopereze cu ceilalți. Diferența copilului este percepută aici ca o oportunitate de a dezvolta respect pentru sine și pentru ceilalți, pentru a dezvolta empatie, toleranță, considerație și responsabilitate.

Includerea nu este nimic nou. În unele țări incluziunea este un sistem comun de educație, a cărui funcționalitate a fost verificată de mulți ani de experiență. Toți copiii au dreptul la o educație de calitate. Fie că sunt copii sănătoși, cu un mediu social bun sau copii defavorizați, statul trebuie să ofere tuturor o educație egală, care să le permită fiecărui elev să își dezvolte la maximum abilitățile și să îi ajute să găsească cel mai bun loc de muncă posibil în societate. Acest drept este consacrat, de exemplu, în Carta drepturilor și libertăților fundamentale, Convenția privind drepturile copilului, Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Legea educației și Legea anti-discriminare.

Multe studii arată că este necesar să se abandoneze metodele clasice în educație și să se abordeze noile tendințe. Compoziția diversă a grupurilor de clasă din clasele incluzive îi obligă pe profesori să gândească și să creeze noi modalități de lucru cu copiii.

Educația incluzivă în practică înseamnă că la clasă participă cei mai mulți, în termeni laici, copii „normali", profesional îi numim copii intacti. Cu toate acestea, în aceeași clasă, copiii sunt și „diferiți", de ex. cu dizabilități mintale, copii din medii slabe social și non-stimulatoare, copii cu dizabilități de învățare, copii cu talente

diagnosticate și sindromul Asperger. Copiii petrec timp împreună pe bănci și nu consideră că alteritatea unor colegi de clasă este ceva special sau perturbator.

Pentru o mai eficientă susţinere a şcolii incluzive din partea familiilor, membrii acestora trebuie să satisfacă un minimum de cerinţe:

- să participe activ la toate activităţile şcolii şi să de implice în promovarea practicilor de integrare şcolară a copiilor cu cerinţe speciale la toate nivelurile vieţii sociale;
- să fie modele de acţiune şi comportament în acceptarea şi susţinerea integrării persoanelor cu cerinţe speciale din comunităţiile lor.;
- să sprijine profesorii în alegerea unor strategii realiste u privire la evoluţia şi formarea copiilor în şcoală şi în afara ei;
- să fie parteneri sinceri de dialog si să accepte fără rezerve colaborarea cu echipa de specialişti care se ocupă de educarea şi recuperarea copiilor lor, urmărind împreună progresul înregistrat de copil în diverse situaţii de viaţă;
- să colaboreze cu alţi părinţi în grupurile de suport ale părinţilor şi să împărtăşească şi altora experienţele personale cu propriii copii la activităţile desfăşurate în mijlocul familiei;
- să fie convinşi de avantajele oferite de şcoala incluzivă copiilor cu cerinţe speciale şi să accepte fără resentimente eventualele limite impuse de gradul şi complexitatea deficienţelor acestora;

Se evidenţiază în mod tipic caracteristici legate de condiţiile de acasă şi din familie ale elevilor ca fiind unele din barierele principale în învăţare. Ca şi exemple se pot menţiona:

-resursele financiare ale familiei.
- atitudinile părinţilor faţă de şcoală şi educaţie.
- starea de sănătate şi nutriţională a copilului.
- stresul cauzat de separarea părinţilor sau de familii disfuncţionale.
- provenienţa dintr-o familie ce călătoreşte mult.
- începerea şcolii cu slabe abilităţi de vorbire , vocabular deficitar şi insuficienta pregătire pentru citit-scris.

Şcolile tind să perceapă elevii care se confruntă cu aceste bariere ca fiind slab motivaţi, supuşi presiunii negative a părinţilor şi grupului, ca având o frecvenţă redusă la şcoală şi manifestând probleme comportamentale şi manifestând probleme comportamentale şi de control. Din aceste răspunsuri este clar că şcolile întâlnesc cele mai mari dificultăţi atunci când se confruntă cu bariere pe care le consideră externe şi cu mult în afara controlului şcolii –condiţiile de acasă şi din familia elevului care afectează abilitatea acestuia de a fi complet receptiv la oportunităţile educaţionale pe care le oferă şcoala.Este necesar să se

realizeze aici un echilibru.Cu siguranţă că şcolile şi profesorii nu pot să rezolve toate problemele sociale pe care le întâlnesc. Dar, cadrele didactice trebuie să combine o concentrare pe responsabilităţile lor profesionale distincte cu dezvoltarea continuă a unui climat tolerant şi cald care ţine seama de nevoile, problemele şi istoria de viaţă a tuturor elevilor.

Prin comunicarea bilaterală părinţii creează un parteneriat strâns în sprijinul copiilor, se formează comunitatea şi cultura şcolii, cadru în care aceştia se simt ca membrii ai unei familii. Părinţii răspund la această cultură prin participarea la educaţia copiilor în moduri în care ei înşişi niciodată nu le-au cunoscut.

Bibliografie:

1. Dumitru G.; Bucurei C.; Cărăbuţ C., *„Integrarea elevilor cu cerinţe educative speciale”,* Timişoara, Editura Mirton, 2006;

2. Cucoş, C.,“*Pedagogie”*, , EdituraPolirom, Iași, 2006;

3. Tomşa, G., ,,*Consiliere şcolară*, Credis, Bucureşti, 2000.

CĂLĂTORIA SOCIO-EMOȚIONALĂ A FAMILIEI COPILULUI CU DIZABILITATE

Prof. consilier şcolar, ***Geanina Merticaru***
CJRAE – Colegiul Național Pedagogic ***Vasile Lupu,*** *Iași*

Toate familiile trec prin schimbări mai mult sau mai puţin dramatice: un divorţ, un deces, o boală necruţătoare, un copil aşa cum nu şi l-au dorit etc., schimbări care afectează profund gradul în care aceste familii găsesc cele mai adecvate mecanisme de coping pentru a face faţă stresului. Adaptabilitatea este acea abilitate a familiei de a se schimba şi adapta noilor situaţii atunci când se confruntă cu diferite tipuri de stres şi crize.

Impactul veştii de a avea un copil cu probleme, variază de la o familie la alta, în funcţie de tipul de dizabilitate, structura şi dinamica familiei, caracteristicile individuale şi socio-economice ale familiei, influenţând natura stresului şi mecanismele de coping adoptate pentru a face faţă şi a se adapta problemelor apărute odata cu teribila veste.

Orice viitor părinte, atunci când se gândeşte la copilul pe care îl aşteaptă, îşi imaginează cum va fi acesta, cu cine va semănă, ce calităţi va avea, cât de deştept şi perfect va fi, proiectând, astfel, asupra viitorului copil, percepţii şi expectanţe, uneori, nesusţinute şi în realitate.

Atunci când părinţii sunt informaţi asupra faptului că au un copil care suferă de anumite probleme medicale sau de diferite tipuri de dizabilităţi, pierderea copilulul imaginat şi dorit, precum și discrepanţa dintre aşteptările pe care le-au avut înainte de naştere şi realitatea crudă cu care, de fapt, se confruntă, se concretizează într-o puternică criză presărată cu sentimente de durere, pierdere şi dezorientare. În aceste cazuri, părinţii se văd nevoiţi să pună punct puternicului ataşament pentru copilul idealizat în timpul sarcinii şi să accepte un copil care nu se mai încadrează în idealul mult dorit şi aşteptat.

Pentru unii părinţi, încercarea de a înţelege discrepanţa dintre dorinţele avute pentru copilul lor şi dizabilitatea care există în realitate înseamnă un efort emoţional şi intelectual de neegalat pentru a se putea adapta situaţiei prezente.

Unii părinţi pot simţi durere, depresie şi ruşine, alţii se întreabă *„De ce eu?!”*, alţii pot considera că au fost pedepsiţi pentru păcatele din trecut, iar alţii îşi lasă garda jos, dorindu-şi chiar sfârşitul, toate aceste gânduri rezultând din nevoia lor acută de a-şi găsi pacea interioară şi liniştea sufletească atât de mult zdruncinată în aceste clipe.

A creşte şi educa un copil cu dizabilităţi adaugă o altă dimensiune provocărilor şi complexităţii meseriei de părinte. Vârsta copilului atunci când i s-a pus diagnosticul, specificul dizabilităţii, cultura familiei sunt variabile care pot afecta funcţionalitatea şi integritatea familiei.

Oricare ar fi tipul de dizabilitate, impactul asupra familiei este puternic, schimbările sunt necesare, adaptarea la cerinţele tipului de dizabilitate este imperioasă, iar nevoia de informaţie, asistenţă, suport şi înţelegere devine acută. Părinții încep astfel o călătorie, adesea marcată de emoții puternice, alegeri dificile, interacţiuni cu mulţi specialişti şi terapeuţi diferiţi, căutări disperate şi sacrificii repetate. Există câţiva factori care îngreunează şi mai mult această calătorie: tulburările de somn care pot fi cauzate de dizabilitatea copilului, efortul fizic ridicat datorat îngrijirii unui copil cu dizabilităţi, dietele complicate care cer timp, igienizarea permanentă a locuinţei care poate fi necesară, stresul financiar, adaptarea mobilierului şi a întregii locuinţe cerută de unele condiţii medicale şi, nu în ultimul rând, imprevizibilitatea dizabilităţii.

Viaţa acestor familii se caracterizează printr-o serie de reacţii şi adaptari, tranziţii şi reajustări impuse de severitatea dizabilităţii, stadiul de dezvoltare, vârsta şi problemele medicale ale copilului lor.

Kubler-Ross a identificat câteva *stadii* prin care majoritatea părinţilor trec atunci când se confruntă cu o astfel de dezamagire şi imensă provocare. Iniţial stadiile au fost numite *„ciclul durerii”* şi se aplicau persoanelor care pierdeau pe cineva drag, fiind extins, mai apoi, datorită puternicei asemănări de trăiri şi emoţii şi familiilor care au copii cu dizabilităţi. Aceste stadii sunt:

- **Şocul** – iniţial părinţii sunt şocaţi, cuprinşi de durere şi predispuşi depresiei; uneori pot trece de la stări de plâns la râs, de la furie la resemnare, de la normalitate la reacţii care ies din sfera normalului;
- **Negarea –** văzută ca o prelungire a primului stadiu, unii părinţi neagă dizabilitea copilului lor sau încearcă să evite cruda realitate prin diverse modalităţi şi tertipuri; alţii vor încerca prin diverse acţiuni să schimbe realitatea, să găsească sau să *„cumpere un leac”*, să negocieze pentru un alt *„adevăr”*;
- **Furia şi resentimentele –** pot fi direcţionate spre personalul medical care a pus diagnosticul atacând verbal pe oricine poate fi condanmat pentru acest nefericit diagnostic, se pot manifesta prin accese de furie sau suferinţă interioara marcată de un puternic sentiment de vinovăţie sau pot fi direcţionate către membrii familiei, soţ şi soţie, părinţi, alţi apropiaţi ai familiei;
- **Depresia şi descurajarea** – părinţii cad în depresie, se simt neajutoraţi şi sunt încercaţi de sentimente precum ruşinea, vina, anxietatea; au tendinţa de a-şi ascunde copilul de prieteni şi rude mai îndepărtate atunci când este vorba de anumite evenimente sociale fiind şi primul pas spre acceptarea dizabilităţii copilului lor;
- **Negocierea –** părintele negociază, acceptă şi neagă realitatea, se luptă cu sine însuşi pentru a-şi canaliza forţele spre a găsi cele mai bune soluţii pentru a ieşi din impas; specialiştii din domeniu privesc, totuşi, acest stadiu mai mult ca pe o acceptarea neutra,

decât ca pe o acceptarea cognitivă când părinţii nu doar îşi înteleg şi apreciază copilul ci şi îşi consolidează puterile în a găsi cele mai bune modalităţi de coping pentru a-şi ajuta copilul, pe ei înşişi cât şi pe ceilalţi din jurul lor.

- **Acceptarea** – când părintele reuşeşte să se adune şi să se bucure de viaţă cu bune şi rele, gândesc în perspectivă şi sunt capabili să vorbească deschis şi sub imperiul emoţiilor despre copilul lor, sunt deschişi la comunicare şi adoptă cele mai bune căi şi soluţii pentru recuperarea copilului lor.

După alţi autori, *P. McGill Smith*, aceste stadii sunt numite *reacţii* împărtăşite de majoritatea părinţilor care au un copil cu dizabilităţi: *negarea*, *„Asta nu poate să mi se întâmple mie, copilului meu, familiei mele!”*, *furia* direcţionată spre orice persoană care poate fi culpabilizată pentru ceea ce s-a întâmplat, *durerea, suferinţa extremă* pe care nu o pot explica şi nu ştiu cum să o gestioneze; *frica* de necunoscut, de predicţiile asupra viitorului bazate pe cunoştinţele despre diagnosticul în cauză: *„Ce se va întâmpla cu copilul meu peste câţiva ani sau când eu nu voi mai fi? Va fi oare capabil să înveţe, să meargă la o şcoală? Va fi oare posibil să-şi trăiască viaţa aşa cum am făcut-o şi noi, să iubească, să râdă, să-şi întemeieze o familie, să fie acceptat în societate?”* – reprezintă doar câteva întrebări care pot nărui liniştea şi speranţele într-un viitor mai bun, *vina* de obicei direcţionată asupra propriei familii, *confuzia* găsesc cu greu semnificaţii pentru toate informaţiile noi pe care le primesc, părinţii aud informaţii noi pe care nu le pot înţelege, *neajutorarea* părinţii simtindu-se adesea forţaţi să acţioneze după părerile, recomandările şi opiniile altora, *dezamăgirea* în orgoliul şi în sistemul de valori al părinţilor, *respingerea* direcţionată spre propriul copil sau spre personalul medical care a pus diagnosticul.

Trebuie menţionat faptul că nu toţi părinţii trec prin aceste stadii, dar este important pentru părinţi să se identifice cu toate posibilile sentimente care pot apărea la un moment dat şi mai ales trebuie să conştientizeze faptul că nu sunt singurii care au trecut prin aceste emoţii şi stări contradictorii.

Din păcate, practica de zi cu zi ne arată că sunt părinţi care se opresc la unul dintre aceste stadii, fie se găsesc încă la stadiul de negare încercând cu disperare să-şi vadă copilul altfel decât este în realitate, să continue să-l vadă aşa cum şi l-au dorit şi să ceară mai mult decât să-i poată oferi, fie la stadiul de furie combinat cu negare, când din frica de a accepta un diagnostic crud, aleg să găsească vinovaţi şi să condamne incompetenţa şi eventuala neruşinare a unui personal necalificat şi a unui sistem nemernic. În funcţie de structura psihică a fiecăruia, unii părinţi sunt mai împotmoliţi decât alţii în anumite stadii, necesitând sprijin, înţelegere, o atitudine încurajatoare şi nu defensivă din partea eventualilor terapeuţi/cadre didactice asupra cărora s-a revărsat furia părinţilor.

Atât familiile cât şi terapeuţii/cadrele didactice îşi doresc ce e mai bine pentru copilul în cauză, de aceea înţelegerea perspectivelor, dorinţelor şi nevoilor părinţilor, va ajuta în a se găsi obiective

comune, un teren comun care va pune baza comunicării, înţelegerii şi respectului reciproc. Cu cât cadrele didactice şi terapeuţii vor înţelege mai bine reacţiile, sentimentele şi etapele prin care trec familiile care au copii cu dizabilităţi, cu atât vor fi mai capabili să le răspundă adecvat nevoilor, angoaselor, întrebărilor şi expectaţiilor fiind, în felul acesta, din ce în ce mai puţin înclinaţi să-i judece şi să-i condamne pentru comportamentele şi reacţiile lor.

În literatura de specialitate sunt enumerate câteva strategii menite să ajute la construirea unei relaţii optime terapeut/cadru didactic – părinte:

- Comunicarea permanentă şi deschisă cu familia;
- Ascultarea grijilor şi neliniştilor familiei;
- Construirea unei relaţii bazată pe încredere şi respect reciproc;
- Evitarea criticismului şi a laudei exagerate;
- Oferirea unei documentaţii care să vină în sprijinul infomaţiilor oferite;
- Oferirea unor încurajări realiste;
- Sinceritatea şi canalizarea pe aspectele pozitive;
- Încurajarea părinţilor în a fi încrezători în calităţile şi abilităţile lor de părinţi.

Unul dintre motivele pentru care relaţia dintre terapeut şi familie este atât de importantă, este acela că progresele şi dezvoltarea copilului cu dizabilităţi sunt afectate de slăbiciunile, calităţile şi reacţiile emoţionale ale familiei.

Reflectând asupra experienţei şi emoţiei de a fi părintele unui copil cu dizabilităţi, Clare Claiborne Park spunea că *„Nu am ales această experienţă, pe care am fi dat orice să o evităm..ne-am schimbat..am devenit mai buni. Prin ea am învăţat lecţia lui Sophocles şi Shakespeare – creşti, te dezvolţi prin suferinţă. Scriu acum ceea ce nu credeam ca voi fi în stare acum 15 ani, dacă aş fi avut de ales între a accepta această experientă cu tot ce e în ea şi a refuza aceasta mare suferinţă, aş fi întins mâinile să accept pentru că am trăit ceva de neimaginat şi nu voi schimba niciodata ultimul cuvânt din această poveste: IUBIREA”,* iar Ruxandra Mateescu, iniţiatorul şi coordonatorul proiectului ***Supereroi printre noi,*** spunea că *“Educaţia pentru incluziune şi toleranţă începe cu noi şi cu modul în care prezentăm lumii copiii noştri cu dizabilităţi: ca pe nişte persoane vii, cu bucurii, tristeţi şi vise. […] Am avut nevoie de opt ani lungi pentru a ajunge să vreau să înlucuiesc privirea de ragind bull (taur furios) cu cea senină. Să încerc să accept eu însămi diversitatea de opinie, chiar dacă uneori asta va însemna să trăiesc alături şi de cel care nu îmi va vrea copilul în preajmă. Să sper şi să lupt. Să vorbesc în numele copilului meu.”*

Lupta acestor părinţi nu se sfârşeşte practic niciodată, însă ea poate fi transformată în fiecare zi într-o provocare pozitivă şi poate deveni mai puţin dureroasă cu fiecare pas făcut înainte. Odată depăşit şocul iniţial, care uneori este devastator şi necesită o perioadă lungă de refacere emoţională, părintele, este singurul în măsură să îşi organizeze/reorganizeze viaţa, astfel încât, faptul că au un

copil cu dizabilităţi să nu se transforme în tragedia vieţii lor. Experiența de a avea un copil cu dizabilități, poate fi transformată într-o provocare pozitivă, plină de iubire și devotament. Familiile învață să se adapteze și să-și găsească echilibrul, transformând astfel experiența dificilă într-o poveste de creștere și învățare continuă.

Bibliografie:

1. **Diamond, K. E., Kontos, S.,** *„Families resources and accommodations”,* Toddlers with DS, 2004 (pag. 253-256)
2. **McAnaney, K.D.,** *„Dreams and realities of parenting a special needs child”,* United Cerebral Palsy Association, Sacramento, 1998
3. **Park . C** *„The siege: The first eight years of an autistic child with an epilogue, fifteen years later”,* MA Litle Brown, Boston, 2001 (pag. 320)
4. **Smith, T.M., Oliver, M.N.,** *„Parenting stress in families of children with disabilities”,* American journal of Orthopsychiatry , 2001, (pag. 257-261)

DIVERSITATEA ÎN EDUCAȚIE

„A fi împreună este un început, a rămâne împreună este un progres, a lucra împreună este un succes.“ (Henry Ford)

Irina Milotinescu, Colegiul Național ”Elena Cuza” Craiova

Dan Milotinescu, Colegiul Național Pedagogic ”Ștefan Velovan” Craiova

Noile realităţile sociale ale lumii contemporane, ”caracterizată prin mobilitate, expansiune şi globalizare, precum şi preocuparea pentru asigurarea şanselor egale de acces la educaţie şi viaţa comunităţii de care aparţine fiecare persoană au determinat apariţia unor noi provocări şi practici în organizarea şi funcţionarea şcolii ca instituţie formativă şi educativă.”[1]

Diversitatea elevilor din secolul XXI creează multe provocări pentru profesorii care nu au experimentat aceeași diversitate atunci când erau elevi înșiși. Cu toate acestea, prezența în clasă a acestor elevi este doar unul dintre obstacolele cu care se confruntă profesorii. Într-adevăr, aceștia trebuie, de asemenea, să se ocupe de un număr din ce în ce mai mare de elevi din diferite medii culturale și lingvistice și din familii aflate în primejdie sau sărăcie extremă. Această diversitate crescândă de elevi în școli este, prin urmare, subiect de o mare dezbatere și îngrijorare. Diferențele dintre elevi pot include limba, cultura, religia, genul, abilitățile diferite, preferințele sexuale, statutul socioeconomic și mediul geografic. Diferențele sunt adesea tratate ca o problemă mai degrabă decât ca o oportunitate de a descoperi bogăția care există în viețile altora și cum putem fi incluși, apreciați, respectați și salutați pentru cine suntem într-o lume diferită natural.

Școala poate deține un rol important în menținerea spiritului de libertate, democrație și toleranță al tinerei generații. Într-o lume marcată de diferențe culturale si lingvistice, școala trebuie să îi învețe pe elevi să conviețuiască într-o societate deschisa și liberă, fundamentată pe autoritatea valorilor împărtășite. Înțelegerea și însușsrea concepției conform careia interculturalitatea înseamnă demnitate și respect acordate individului devine, astfel, o necesitate. Oamenii ca ființe raționale pot dezvolta aceste valori numai folosindu-le, exprimându-le si explorandu-le împreună, ca membri ai unei comunități caracterizate prin diversitate. Valorile idealurilor democratice și ale toleranței față de diferențe sunt mult mai ușor de constientizat

[1] Alois Gherguț, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie,* Editura Polirom, Iaşi.2006, pag. 132.

atunci când sunt rezultate din experiența mai degraba decât din instrucție formală. Cercetările din domeniul științelor sociale demonstrează că tinerii expuși interracțiuilor inter-etnice au o mai marec apacitate de a identifica valorile comune între diverse grupuri, de a recunoaște faptul ca și conflictele pot produce valori atunci când sunt abordate corespunzator și de a se angaja mai activ în promovarea intelegerii și colaborării inter-etnice.

Diversitatea încurajează gândirea critică și acesta este un fapt deosebit de important în societatea contemporană, unde inovația se bazează în primul rând pe colaborare. Schimbul real de idei este cheia inovației și a progresului, solicită sensibilitate și înțelegerea diferitelor puncte de vedere, a valorilor și ideilor celorlalți.

Diversitatea din rândul elevilor dvs. reprezintă o mare provocare pentru școală. Dacă această problemă nu este abordată adecvat, poate afecta realizările elevilor și statutul lor social în viața de adult. Să-i oferi fiecărui elev o șansă egală de succes în școală înseamnă să înțelegi nevoile de învățare ale fiecăruia și să răspunzi acestor nevoi individual. Echitatea în educație nu înseamnă să le dai tuturor la fel, ci să-i oferi fiecăruia ceea ce are nevoie. Când vorbim despre diversitate în școală, ne referim de obicei la diferențele culturale dintre elevi. Se presupune în general că diversitatea caracterizează mai ales școlile cu elevi proveniți din medii multiculturale. Această presupunere s-a dovedit greșită. Cercetările au arătat că, de obicei, există mai multe diferențe între elevii etichetați cu „aceeași" identitate culturală decât între cei cu identități „diferite". Diversitatea școlară nu ține în principal de cultură sau etnie. În cadrul fiecărui grup etnic sau cultural de elevi, vom găsi elevi care se descurcă foarte bine și elevi mai slabi, precum și elevi cu diferite nevoi de învățare. Pentru a gestiona o astfel de diversitate în școală, personalul trebuie să fie conștient și deschis față de diversitatea elevilor din punct de vedere al caracterelor, stilurilor de învățare, sexelor, grupelor de vârstă, nevoilor de dezvoltare etc.

Deși ar fi de dorit ca profesorii să cunoască profilul specific al fiecărui elev din punct de vedere al învățării, acest lucru nu este realizabil. Școlile nu dispun de personal specializat, iar profesorii și directorii nu au timp pentru a descoperi toate acestea. Însă cultura școlară trebuie să încurajeze deschiderea față de diversitate, astfel încât cadrele didactice să ia în calcul diversitatea atunci când planifică și predau lecțiile și îi evaluează pe elevi.

Educaţia pentru toţi presupune accesul oricărui copil sau membru al comunităţii la programe şi oferte educaţionale de calitate, urmărindu-se două finalităţi majore: a) asigurarea condiţiilor de participare la educaţie a tuturor copiilor, indiferent de cât de diferiţi sunt ei şi cât se

abat, prin modelul personal de dezvoltare, de la ceea ce societatea a denumit normal. Participarea presupune, în primul rând, acces şi, apoi, identificarea căilor ca fiecare să fie integrat în structurile care facilitează învăţarea socială şi individuală, să contribuie şi să se simtă parte activă a procesului. Accesul are în vedere posibilitatea copiilor de a ajunge fizic la influenţele educative ale unei societăţi, de a se integra în şcoală şi de a răspunde favorabil solicitărilor acesteia; b) asigurarea unor standarde privind calitatea educaţiei, cu referire atât la componentele procesului didactic, conţinuturile învăţării şi resursele mediului şcolar, cât şi la calităţi ale agenţilor educaţionali, care să faciliteze învăţarea la elevi, să asigure succesul, să facă sistemul deschis, flexibil, eficient şi efectiv.

Într-o lume interdependentă şi interconectată, oamenii influențează totul în jur. Lumea în care trăim, muncim şi producem, facem schimburi comerciale şi culturale este una singură şi pare tot mai mică, iar integrarea unităţilor ei devine din ce în ce mai puternică. Aceste condiţii favorizează implicarea tuturor în diversele aspecte ale problematicii lumii contemporane. Se produce o deschidere către influenţele din exterior, fiind membri din 2007 ai Uniunii Europene. Pentru a beneficia de rezultatele civilizaţiei umane trebuie să acceptăm diversitatea şi să dovedim un comportament adecvat interferenţei culturale.

Existenţa unor identităţi multiple, a valorilor, tradiţiilor, obiceiurilor şi a modului de relaţionare diferit dintre diverşi indivizi sau grupuri impun cu necesitate abordarea educaţiei și a societăţii din perspective interculturale. Interculturalitatea este un rezultat al influenţei educative şi cunoaşterii mai multor culturi. În aceste condiții, este foarte important ca școala să accepte așa principii ca toleranța, egalitatea, complementaritatea valorilor, respectul reciproc.

Fiecare copil este unic și special, indeferent de etnie, origine socială, aspirații sau rezultate obținute în diferite etape ale vieții. Educația pentru diversitate reclamă toleranță, respect reciproc și empatie. Societatea românească a devenit în anii de tranziție postcomunistă din ce în ce mai polarizată, o societate în care diferențele de statut social au devenit din ce în ce mai vizibile. Egalitatea șanselor în educație, principiu și scop generos al oricărui sistem educațional, riscă să devină o simplă sintagmă în condițiile în care diferențele manifestate între grupurile sociale și comunități în privința șanselor școlare, nu sunt monitorizate și luate măsurile ce se impun conform convențiilor internaționale.

BIBLIOGRAFIE

1. Sorin Cristea, *Pedagogie. Teoria generală a educației,* Editura Didactică Publishing House, București, 2022
2. Alois Gherguț, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie*, Editura Polirom, Iaşi, 2006.
3. Alois Gherguț, *Educație incluzivă și pedagogia diversității* , Editura Polirom, Iaşi, 2016.
4. Dan Jumara, *Diversitatea culturală și integrarea europeană,* Editura Demiurg, București, 2012
5. Ioan Neacșu, Mihaela Suditu, *Educația emotional-afectivă,* Editura Polirom, Iași, 2020
6. Emil Păun, *Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică,* Editura Collegium Polirom, Iași, 2017
7. Dan Potolea, Ioan Neacșu, *Pregătirea psihopedagogică,* Editura Polirom, Iași, 2008
8. John C. Maxwell, *Un nou tip de diversitate,* Editura Maxwell, 2003

"PRIETENUL MEU"

Mîrlogeanu Anemona Dana
Stocheci Iulian
Liceul Teoretic "Nicolae Cartojan" Giurgiu

Personaje: *Răzvan, Mădălin, Sabin, Valentin, Alina, Joker, Doamna învățătoare, Bunica lui Sabin*

Descriere:

JOKER: Soarele jucăuș își apleacă razele peste zâmbetele îmbujorate ale unor copii cuprinși de joacă. Se cunosc din anii de grădiniță, dar, acum, școala devine casa lor. Timiditatea cu care au intrat pe poarta școlii este repede uitată și larma a cuprins toată curtea. Sabin pare cel mai zglobiu. Prezența bunicii nu pare să-i domolească elanul. Când și când se oprește din mișcările bruște, timp în care bunica îi mai spune câte ceva.

Doar doi copii erau într-un colț, neînsoțiți, puțin mai departe de ceilalți. Ei sunt Răzvan și Mădălin. Și sunt …altfel decât restul! Au tenul mai închis la culoare, iar părul lor este negru și strălucitor.

DNA ÎNVĂȚĂTOARE: - Dragi copii, de astăzi începe pentru voi un alt drum, pe care îl parcurgem împreună. E drumul școlii, cel care vă deschide poarta vieții. Vreau să vă cunosc mai bine și să ne împrietenim. Suntem în clasa I și gata …, joaca urmează după școală. Am o întrebare pentru voi: "Știe cineva să numere până la 100?"(DOAMNA ZÂMBEȘTE!!!)

SABIN: - Știu eu, Doamna, până la o mie!!! (SE AUD RÂSETELE CELORLALȚI)

VALENTIN: - Știu și eu, Doamna! Am învățat la grădiniță, cu Sabin!

ALINA: Toți știm să numărăm, Doamna! Știm să facem și câteva litere. Răzvan și Mădălin sunt singurii care nu știu. Ei nu știu să numere nici până la zece!!!(SE AUD RÂSETE PRINTRE COPII).

MĂDĂLIN: - Ba eu știu! (RĂSPUNDE RĂSTIT)

SABIN: - Să te auzim! Tu nici nu ar trebui să stai cu noi. Bunica mi-a spus să nu vorbesc cu tine, că tu nu înveți și că s-ar putea să furi! (O VOCE DIN CLASĂ SPUNE: "Da, are dreptate Sabin, așa mi-a spus și mie bunicul, că trebuie să fiu atent la Răzvan și Mădălin, că ei nu sunt ca noi").

JOKER: Pe obrazul lui Răzvan se scurge o lacrimă. Ochii lui de un negru intens, sunt umezi. Nu așa trebuia să fie prima zi de școală.

MĂDĂLIN: - Răzvane, nu îi asculta! Ăștia se tem și de umbra lor. N-ai văzut? Nu își duc nici măcar ghiozdanele singuri! Știu ei să numere!!! Și dacă noi vrem, ce, nu putem? Nici să nu-i băgăm în seamă!

RĂZVAN (ÎȘI ȘTERGE LACRIMILE): Mie mi-ar plăcea să știu să număr și să citesc. Zău că m-aș juca puțin cu ei! Bunică-sa le-a băgat în cap că noi suntem răi și că le furăm mâncarea. Dar știa să-l cheme pe tata să le repare soba și să-i spună că se pricepe.

MĂDĂLIN: - Hai bă, lasă, că nu suntem proști. Hai că a sunat clopoțelul. Să mergem acasă! Poate mâine nu mai vin!

JOKER: Cei doi merg agale pe trotuarul flancat de niște panseluțe multicolore care brăzdează șanțurile îngrijite. Pe trotuarul celălalt, la două case distanță, gălăgie mare. Un dulău a găsit poarta deschisă și iese din curte, lătrând amenințător. Sabin, Valentin și Alina sunt înmărmuriți. Băieții sunt fără voce, iar fata tremură și are privirea pierdută. Animalul arată niște colți albi și mari, fioroși peste măsură.

RĂZVAN: Nu putem să nu-i ajutăm!!!

MĂDĂLIN: Băă, te-au făcut să plângi și tu îi ajuți?

JOKER: Răzvan sare pe șosea, nici măcar nu se uită de mașini. Siguranța lui, curajul arătat, sperie animalul, care se retrage în curtea părăsită. Cu vocea gâtuită, reușește să întrebe:

RĂZVAN: Sunteți bine?

JOKER: Ceilalți nici nu pot să răspundă. Bunica lui Sabin, care văzuse scena din depărtare, venise într-un suflet. Îi strânge pe toți în brațe. Inclusiv pe Răzvan și pe Mădălin.

BUNICA: Veniți încoace, toți sunteți niște copii! Noi, adulții…mai greșim, uităm ce suflet mare aveți voi, copiii! Răzvane, să-ți dea Dumnezeu sănătate și minte, că suflet și curaj ai! Să vă aveți bine, mamă!

JOKER: Timpul a trecut, unii dintre copii au învățat cifrele și literele, ceilalți au învățat să fie mai curajoși. Dar cel mai mult, au învățat să fie prieteni, să se prețuiască.

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI

Facultatea de Psihologie și Științele Educației

Departamentul de Formare a Profesorilor

Specializarea: Pedagogia Învățământului Primar și Preșcolar

An III

2020-2021

PORTOFOLIU

EDUCAȚIA INCLUSIVĂ A ELEVILOR CU CES

TRĂSĂTURI GENERALE ALE COPIILOR CU DEFICIENȚE DE ÎNVĂȚARE

Coordonator științific:

Lect.univ.dr. Flavia Mălureanu

Studentă:

Miron Geanina

Noțiunea de CES desemnează necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale educației școlare, necesități care solicită o școlarizare adaptată particularităților individulale sau caracteristice unei deficiențe,pecum și o intervenție specifică, prin reabilitare corespunzătoare. CES exprimă o necesitate evidentă de a se corda anumitor copii o atenție și o asistență educațională suplimentară, fără de care nu se poate vorbi efectiv de egalizarea șanselor, de acces și participarer școlară și socială.

Desigur, fiecare copil are cerințe speciale față de educație, pentru că nu suntem toți la fel și deci nu putem trata cu aceeași metodă pe toți copiii.În limita de sus și cea deee jos a cerințelor speciale există o gamă extrem de variată: de la probleme pasagere, determinate de ritmul și stilul învățării, care caracterizeză fiecare individ, până la probleme de dezvoltare, învățare determinate de existența unor limite în componențele biologice, psihologice și sociale ale individului sau în interrelația acestora.

În același timp o serie de copii au particularități ce îndreptățesc un sprijin suplimentar, activități specifice pentru realizarea sarcinilor învățării; este vorba de cerințe speciale, diferite de ale majorității copiilor și care determină măsuri speciale.Cerințe speciale poate avea orice copil în anumite perioade pentru că cerințele speciale acoperă o realitate extrem de variată, complexă și dinamică.De la probleme simple determinate de dezvoltarea tipică a individului și persoanei până la probleme unice, care nu se pot rezova decât cu o intervenție specială și specifică.

În orice clasă putem găsi copii cu CES.Pe de altă parte, dificultățile de învățare sunt o realitate în orice clasă de elevi.În învățământul general copiii sunt foarte diferiți și de multe ori dificultățile vin din nivelul lor diferit de a înțelege și a își pregăti temele.

Ceea ce îi deosebeşte pe toţi elevii cu dificultăţi de învăţare este caracterul unic al deficienţei. Dacă este adevărat că aceşti elevi pot fi grupaţi după caracteristici comune, bazate pe cerinţele educative speciale, este la fel de adevărat cã fiecare elev nu se încadrează perfect într-o anumită categorie. De exemplu, elevii care au o deficienţã mintalã nu au cu toţii aceleaşi aptitudini intelectuale, deficienţii auditiv nu au cu toţii aceleaşi incapacitate, la fel ca şi deficienţii de vedere, cei handicapaţii psihic, iar elevii surzi nu au toţi aceleaşi aptitudini şi cerinţe educative speciale. În afară de asta, diferenţele ce se remarcã de obicei la majoritatea elevilor cu dificultăți de învățare sunt atât de mari încât profesorii nu pot stabilii criterii ferme pentru fiecare categorie de dificultăţi „clasice”. Analizând specificul proceselor psihice la copiii cu diferite deficienţe vom descoperi câteva particularităţi cu implicaţii majore în

activitatea didactică desfăşurată cu aceştia. Orice activitate de învăţare, inclusiv cea şcolară, se realizează prin interrelaţionarea funcţiilor şi proceselor psihice, cu accent pe procesele psihice cognitive. În cunoaşterea elementară se disting îndeosebi rolul senzaţiilor, percepţiilor, atenţiei, memoriei, aprofundarea cunoaşterii accentuează rolul reprezentărilor, imaginaţiei şi gândirii, iar motivaţia şi comunicarea elev-profesor acţionează ca un motor al activităţii psihice. Raportul gândire- limbaj- memorie- atenţie rezidă mai întâi la ceea ce numim intelect, ansamblu de elemente ale psihicului ce permite cunoaşterea prin detaşarea de experienţa nemijlocită şi care se constituie trepetat în ontogeneză, prin interacţiunea cu mediul sociocultural. Dacă în condiţii de dezvoltare obişnuite şi funcţionare normală a analizatorilor, dependenţa de senzaţii a celorlalte procese cognitive trece neobservată, în situaţii speciale, de blocare, diminuare sau suprimare a canalelor senzoriale, mai ales a celor auditive şi vizuale,calitatea proceselor cognitive este dependentă în mare măsură de calitatea şi aportul aferenţelor senzoriale. O preocupare majoră a fiecărui dascăl, deschizător de drumuri, este cunoaşterea reală a individualităţii elevilor cu care lucrează, fapt care duce la individualizarea acţiunilor pedagogice, la o tratare diferenţiată a elevilor în funcţie de posibilităţile lor intelectuale. Una dintre cele mai mari probleme, acuzată frecvent de cei care lucrează cu copiii şcolari sau sunt mereu în preajma lor, putând sa-i observe continuu şi ajungând să-i cunoască foarte bine, rămâne identificarea oportună şi corectă a copiilor cu reale dificultăţi de învăţare. Unul dintre criteriile acceptate ca pragmatice pentru identificarea dificultăţilor de învăţarea rămâne diminuarea sistematică şi îndelungată a performanţelor şcolare a elevilor suspectaţi de dificultăţi de învăţare.

Evaluarea psiho-pedagogică a deficienţei de învăţare trebuie să realizeze, în cazul copilului suspectat de o asemenea stare, incursiuni necesare în toate marile arii specifice ale personalităţii caracterul, temperamentul, dispoziţia, conştiinţa şi intelectul copilului suspectat de deficienţă de învăţare. Copiii cu dificultăţi de învăţare au nevoie de organizarea învăţării în funcţie de cerinţele lor educative. Principala cerinţă faţă de învăţare este individualizarea metodelor folosite pentru copiii cu dificultăţi de învăţare. Este necesar ca învăţătorul să cunoască şi să poată folosi o serie de strategii didactice, cu care să identifice şi să sprijine rezolvarea dificultăţilor de învăţare în clasă, să respecte următoarele cerinţe :

-să cunoască bine dificultăţile de învăţare ale fiecărui elev;

-să adapteze materialul didactic folosit la fiecare temă ;

-să procure material de sprijin atunci când este nevoie.

-să se asigure că elevii aflaţi în situaţie dificilă au achiziţionat aptitudinile prealabile.

-să şi rezerve un timp necesar în fiecare oră pentru a evalua eficacitatea activităţilor de învăţare şi predare.

Elevii cu dificultăţi specifice de învăţare se disting prin caracterul unic pe care îl prezintă dificultatea fiecăruia. Această pentru că există grade foarte diferite de abilităţi şi de deprinderi. Deşi se constată că nu aparţin categoriilor de deficienţe cunoscute, în abordarea dificultăţilor de învăţare se remarcă aceleiaşi cerinţe speciale faţă de procesul educativ. Se observă la copii o incapacitate de a trata anumite informaţii, ceea ce se traduce prin:

- dificultăți în stilul de organizare ;

- dificultăți în orientare ;

- dificultăți în colaborare și socializare ;

- predispoziție spre accidente ;

- adaptare dificilă la schimbare ;

- hiperactivitate sau inerție ;

- lipsa de atenție ;

Chiar daca încearcă să achiziționeze sau au achiziționat abilități și aptitudini în anumite domenii de dezvoltare, acești elevi se caracterizează prin aceea că :

- nu evoluează în anumite domenii ;

- furnizează un randament inegal în rezultatele școlare;

- nu pot profita de ceea ce le oferă clasa obișnuită.

Studiile realizate asupra acestei categorii de copii relevă heterogenitatea categoriei. O încercare de clasificare pune ca centrale următoarele categorii:

- copii cu tulburări de perceptie vizio-spatiala;

- copii cu tulburări de limbaj ;

- copii cu tulburări de atenție.

Se relevă că aceşti elevi au antecedente sociale, afective, culturale şi/sau educative dar nu au nici deficienţe nici comportamente de alt tip. Este evidenţiată însă tendinţa către alergii şi

tulburări fizice minore cum ar fi otita. Iată de ce copiii cu dificultăţi specifice de învăţare se disting mai puţin prin apartenanta la o categorie sau altă de deficienţe cât mai mult prin unicitatea problemelor fiecăruia. Diferenţele individuale unice sunt la ei mai importante decât diferenţele de grup. Iată de ce nu se pot introduce criterii precise în clasificarea dificultăţilor de învăţare, iar varietatea clasificărilor este recunoscută. După autorii unui ghid canadian copii consideraţi că având dificultăţi de învăţare clasice de tip grav, de obicei de origine neurologică, constituie numai 3% din populaţie. Acestea provin dintr-o leziune cerebrara sau au origine genetică. Un grup mai important de copii până la 4% prezintă caracteristicile menţionate mai puţin pronunţate. Caracteristicile acestor două grupuri este asemănarea cu deficienţele de intelect, învăţarea în ritm lent şi tulburările de comportament. Chiar dacă unii dintre aceşti elevi nu au dificultăţi de învăţare grave ei întâmpina mari probleme în învăţarea şcolară pentru că aptitudinile lor intelectuale sunt mai puţin dezvoltate, motivaţia pentru învăţare este slabă iar experienţele lor sociale şi educative sunt mai puţin bogate, sau pur şi simplu ei nu sunt sprijiniţi suficient de părinţi în învăţare. Alte caracteristici ale elevilor care prezintă cerinţe apeciale faţă de educaţie deci se încadrează în categoria largă a dificultăţilor de învăţare sunt următoarele :

-lipsa maturităţii şi un comportament de tip narcisist şi egocentric, ceea ce îi determina pe adulţi să îi trateze că pe copiii mici ;

-speriaţi de şcoală nu pot depăşi aceste probleme decât cu ajutorul colegilor ;

-pot înţelege informaţiile, dar sunt incapabili să răspundă la întrebări, ceea ce denotă o incapacitate de redare a celor ştiute ;

-pot fi copleşiţi de sarcinile de rezolvat, pot şti să rezolve o problema dar nu realizează practic demersul respectiv. Din punct de vedere al procesului de prelucrare a informaţiilor se poate consideră că elevii care au dificultăţi de învăţare se caracterizează prin ineficientă proceselor de baza în special în : recepţia mesajelor ; conversaţie ; producere de informaţii ; concentrarea atenţiei. Aceste dificultăţi se observă cel mai bine în activitatea şcolară şi pot avea influenţă asupra socializării. Este afectat cel puţin unul din domeniile următoare a abilităţilor şi deprinderilor de baza : ascultarea ; raţionamentul ; memoria ; limbajul oral şi scris ; lectură ; ortografia ; caligrafia ; calculul ; rezolvarea problemelor ; relaţiile spaţiale şi interacţiunile sociale. Chiar dacă sunt în stare să opereze cu ideile concrete, aceşti copii au probleme cu sesizarea semnificaţiilor celor mai subtile. De aceea problema care se iveşte

pentru ei în cunoaştere este de a explora informaţia şi odată trecut acest prag sprijinirea lor să o folosească în contexte diferite. Se ivesc probleme și în exprimare la nivel oral și scris.

Putem consideră că din toate caracteristicile menţionate elevii cu dificultăţi de învăţare vor fi mai sensibili şi mai neadaptaţi la şcoală. Din atitudinea adulţilor faţă de ei se va naşte o imaturitate, un comportament egocentric, de izolare chiar narcisic. Ei se tem de şcoală şi cu greu îşi fac prieteni. Chiar dacă reuşesc să-şi însuşească informaţiile folosindu-şi memoria ei răspund greu la întrebări şi opriţi din expunere nu ştiu să reia. Chiar când înţeleg, le este greu să producă informaţii. Se simt depăşiţi de sarcinile şcolare, ceea ce conduce la pesimism în abo Se pune problema de a se realiza un mediu de învăţare stimulativ şi adecvat pentru toţi copiii, deci şi pentru cei care primesc o intervenţie suplimentară şi specializată în afara clasei.

Bibliografie:

1. Băban, A. (2001), Consiliere educaţională – ghid metodologic pentru orele de dirigenţie şi consiliere, Ed. Psinet, Cluj-Napoca .

2. Gherguţ,A., (2005), Sinteze de psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iaşi .

3. Ionescu, M., Bocoş, M., (2009), Tratat de didactica moderna, Editura Paralela 45, Piteşti .

4. Vrăşmaş, E., (2007), Psihopedagogia copilului cu dificultăți de învățare, Proiect pentru învățământul rural.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

1. INFORMAŢII GENERALE

Numele şi prenumele elevului: F. E.

Clasa: a IV-a

Adresa: str. …….., Focșani

Tipul de deficiență/handicap – gradul/nivelul de deficiență: Deficiență mintală – Intelect de limită

Domeniul de intervenție / Disciplina: Cognitiv/ Limba Română

Specialiști implicați: - profesor itinerant: H. F.

- Profesor învățământ primar: Miron Geanina

2. EVALUARE INIŢIALĂ

Instrumente folosite în evaluare:

fișa psihopedagogică, observația spontană și dirijată, convorbirea individuală și de grup, fise de evaluare inițială.

Observații:

- vocabular sărac;
- citește în ritm propriu;
- răspunde oral la întrebări;

 folosește reguli generale: alineat, majuscule, semne de punctuație daca i se reamintește de profesor;

 în scris apar omisiuni şi înlocuiri de grafisme, nu face analiza și sinteza fonematică corect, inversiuni de litere;

3. SCOPURILE PROGRAMULUI:

Prin acest program am urmărit:

 recuperarea laturilor disfuncționale în ceea ce privește citirea conștientă;

 antrenarea elevei în activități plăcute pentru a o stimula;

 dezvoltarea abilităților de citire a propozițiilor;

 îmbogățirea, precizarea și activizarea vocabularului;

- dezvoltarea autonomiei personale și sociale;
- dezvoltarea capacității de orientare și adaptare la mediu;
- antrenarea elevei în activități extracurriculare;
- dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaționare în grup;

Obiective	Metode și mijloace	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
-să sesizeze sensul global al unui mesaj, identificând aspectele principale și de detaliu la care se referă un mesaj oral	Conversația Explicația Jocul didactic Observația Citirea explicativă Manualul Caietul elevului	6.X.2020-15.01.2021	-formulează întrebări pentru stabilirea sensului global al mesajului; -desprinde elementele esențiale dintr-un mesaj ascultat;	Aprecieri Stimulative Îndrumarea Observarea Comportamentului de cititor Valorizarea pozitivă Permanentă Observarea sistematica Evaluarea orală
-Să deducă sensul unui cuvânt necunoscut prin raportare la mesajul audiat			-Determină sensul cuvintelor prin raportare la conținut; - găsește sinonime și antonime cuvintelor date;	

PROIECT DIDACTIC - RAPOARTE ȘI PROCENTE

Veronica Mocanu

Școala Gimnazială "Duiliu Zamfirescu"

DISCIPLINA: Matematică

Clasa: a VI-a

UNITATEA DE ÎNVĂŢARE: Rapoarte și proporții

TITLUL LECȚIEI: Procente

TIPUL LECȚIEI: Lecție mixtă

DURATA: 50 minute

SCOPUL: Dobândirea capacității de a utiliza calculul procentual în rezolvarea problemelor.

COMPETENŢE SPECIFICE:

1.2. Identificarea rapoartelor, proporțiilor și a mărimilor direct sau invers proporționale

2.2. Prelucrarea cantitativă a unor date utilizând rapoarte și proporții pentru organizarea de date

3.2. Aplicarea unor metode specifice de rezolvare a problemelor în care intervin rapoarte, proporții și mărimi direct/invers proporționale

4.2. Exprimarea în limbaj matematic a relațiilor și a mărimilor care apar în probleme cu rapoarte, proporții și mărimi direct sau invers proporționale

6.2. Modelarea matematică a unei situații date în care intervin rapoarte, proporții și mărimi direct sau invers proporționale

OBIECTIVE OPERAȚIONALE DERIVATE DIN COMPETENȚELE SPECIFICE:

O1. Să determine un procent dintr-un număr dat

O2. Să calculeze creșterea/scăderea unui număr cu p%.

METODE ŞI PROCEDEE DIDACTICE: Conversația, jocul, activitatea independentă,

MIJLOACE DE ÎNVĂŢĂMÂNT: Caietul, manualul, calculatorul, prezentarea Genially, joc.

FORME DE ORGANIZARE: Frontal, individual

Etapele lecției	Activitatea profesorului	Activitatea elevului	Strategii didactice	Metode de evaluare
Moment organizatoric **Verificarea temei** (5 min.)	Notează absenții, creează condițiile optime necesare desfășurării eficiente a lecției de matematică. Verifică modul de efectuare al temei pentru acasă. Se rezolvă exercițiile care i-au pus în dificultate pe elevi.	Elevii se pregătesc cu cele necesare bunei desfășurări a lecției: caiete, manual, culegere, tablete, telefoane.	Conversația frontală și individuală	Aprecieri orale individuale și colective
Reactualizarea cunoștințelor (8 min.)	Profesorul va reactualiza cunoștințele elevilor prin intermediul unei prezentări Genialy. **Etapa 1** **Recapitulare orală** Profesorul conduce discuții preliminare pe baza întrebărilor de tipul: • Ce este un raport? • Ce este un raport procentual? • Cum aflăm un procent dintr-un număr? **Etapa 2** Prin intermediul unui joculeț Genialy elevii vor exersa noțiunile din lecția anterioară:	Elevii notează în caiete. Rezolvă exercițiile în caietele de clasă.	Observația Exemplul Explicația Conversația Învățarea prin descoperire. Exercițiul	 Observarae sistematică

	scrierea raportului dintre două numere, calculul raportului, scrierea unei fracții sub formă de raport. Elevii vor lucra individual pentru rezolvarea exercițiilor din cadrul acestuia și vor anunța răspunsurile lor, iar profesorul va face verificarea. Acest joc este o aplicație matematică, care permite elevilor să își exerseze cunoștințele despre rapoarte și procente. Aplicația permite elevilor să afle imediat dacă au rezolvat corect un exercițiu și să găsească răspunsul.			Aprecieri verbale individuale și colective
Anunțarea titlului și a obiectivelor (2 min.)	Profesorul anunță și notează titlul lecției: „Procente” și prezintă, pe înțelesul elevilor, obiectivele lecției.	Notează în caiete titlul lecției.	Conversația	

Predarea cunoștințelor noi. **10 minute**		Profesorul prezintă elevilor prin intermediul prezentării Genialy aplicarea unor metode specifice de rezolvare a problemelor în care intervin procente. Se vor rezolva exerciții de determinare a unui procent dintr-un număr dat, se va calcula creșterea/scăderea unui număr cu p%.	Rezolvă exercițiile în caietele de clasă.	Explicația Conversația Învățarea prin descoperire. Exercițiul	
Fixarea și consolidarea cunoștințelor (10 min.)		Profesorul va da elevilor o sarcină independentă. Elevii, după ce vor rezolva aplicația dată, o vor putea prezenta profesorului, încărcând poza pe platforma Google Classroom. Profesorul va corecta și nota	Răspund solicitărilor profesorului.	Explicația Conversația Munca individuală Evaluare individuală	Observarea sistematică Aprecieri verbale individuale

		fiecare lucrare, urmând sa atribuie puncte și comentarii fiecărui elev în parte.			
Tema pentru acasă 5min	Profesorul notează tema pentru acasă la tablă.	Elevii își notează tema pe caiete. 9,11,12,15/pag88 18,20,24/pag89 Suplimentar: 28,29, 30/pag83 Toată tema este din culegere.	Explicația		

Joc Genially

1) Ana face o prăjitură și folosește cinci căni de făină și o cană de zahăr. Care este raportul dintre numărul cănilor de zahăr și numărul cănilor de făină?
2) O urnă conține 5 bile albe, 3 bile roșii și 7 bile verzi. Care este raportul dintre numărul bilelor roșii și numărul total de bile?
3) Care este raportul dintre cel mai mic număr natural de două cifre și cel mai mare număr natural de trei cifre?
4) Aflați raportul perimetrelor a două pătrate având laturile de 3 cm și 7 cm.
5) Scrieți sub formă de raport procentual raportul 5/4.
6) Calculați 5% din 120.
7) Scrieți sub formă de raport procentual raportul 2/8.
8) Dintre cei 25 de elevi ai unei clase, 24% participă la olimpiada de matematică. Aflați raportul dintre numărul elevilor care participă la olimpiadă și numărul total de elevi.

Sarcină independentăO tabletă costă 1100 lei și se scumpește cu 30%. Care este noul preț?

Bibliografie:

Marius Perianu, Cătălin Stănică, Ștefan Smărăndoiu, Matematică-Clasa a VI-a, Editura Art Educațional, București, 2020.

EDUCAŢIA INCLUSIVĂ ȘI DIVERSITATE

Moldoveanu Andreea-Claudia

Grădinița cu Program Prelungit și Program Normal Crai Nou, Mun Ploiești

Educaţia incluzivă a apărut ca răspuns la neajunsurile educaţiei integrate, care nu a reuşit să împiedice marginalizarea copiilor care prezentau diferenţe faţă de "norma" generală a populaţiei şcolare.

La Conferinţa Mondială "Educaţia pentru toţi; satisfacerea nevoilor de bază ale învăţării", de la Jomtiem – Thailanda, 1990, s-a elaborat o nouă strategie a educaţiei, fundamentată pe paradigma "educaţia pentru toţi", iar „educaţia incluzivă" a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi. „Educaţia incluzivă", ca sintagmă, apare prin 1990, bazându-se pe principiul incluziunii care este mai cuprinzător decât cel al integrării.

„Incluziunea" se referă la faptul că oricine, indiferent de deficienţa sa sau de dificultăţile pe care le întâmpină în învăţare, trebuie tratat ca un membru al societăţii, iar diversele servicii speciale de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaţionale, medicale şi celelalte servicii puse la dispoziţia tuturor membrilor societăţii".

Astfel, incluziunea şi "educaţia incluzivă" pun accentul pe necesitatea ca sistemul educaţional şi şcolile/grădiniţele să se schimbe şi să se adapteze continuu pentru a răspunde diversităţii copiilor şi nevoilor ce decurg din acestea.

În Declaraţia de la Salamanca (1994) se stipulează:"Principiul fundamental al şcolii incluzive este că toţi copiii trebuie să înveţe împreună, oricând acest lucru este posibil, indiferent de dificultăţile pe care aceştia le pot avea sau de diferenţele care pot exista între ei".

Educaţia incluzivă se defineşte prin următoarele particularităţi:

*susţine şi confirmă că toţi copiii pot învăţa şi au nevoie de o formă de sprijin pentru învăţare;

*urmăreşte să identifice şi să minimizeze barierele învăţării;

*este mai cuprinzătoare decât educaţia formală obişnuită cuprinzând: educaţia pentru familie, pentru comunitate, alte oportunităţi de educaţie în afara şcolii

*presupune schimbare de atitudini, comportamente, curriculum, care să satisfacă diversitatea copiilor, inclusiv a celor cu C.E.S;

*este un proces dinamic, care se dezvoltă continuu în funcţie de cultură şi context

*este parte a strategiei de dezvoltare a unei societăţi incluzive

Deci, în contextul actual naţional, educaţia incluzivă devine tipul de educaţie responsabil de asigurarea dreptului la educaţie al tuturor copiilor, fără nici o discriminare şi, mai ales, de asigurarea unei educaţii de calitate.

Realizarea educaţiei incluzive presupune:

- existenţa şi aplicarea principiilor incluziunii: principiul drepturilor egale, principiul nondiscriminării, principiul egalizării şanselor în educaţie, principiul centrării pe copil, principiul intervenţiei timpurii, principiul educaţiei de bază pentru toţi copiii, principiul asiguării serviciilor de sprijin, principiul cooperării şi parteneriatului.
- punerea în aplicare a unei pedagogii incluzive, o pedagogie a diversităţii, care conţine în esenţa ei atributele de a fi: pedocentristă, progresistă, personalizată, optimistă, socială, o pedagogie a iubirii.
- elaborarea unui curriculum "incluziv ", care să se definesacă prin flexibilitate şi diversitate: curriculum-ul adaptat la nevoile copilului; diversitatea situaţiilor de învăţare şi a materialelor suportive; metodologie didactică diversificată, interactivă, adecvată stilurilor şi tipurilor de învăţare diferite ale elevilor; diversitate în evaluare: forme, metode, instrumente.
- crearea şi funcţionarea unui sistem de servicii de sprijin la toate nivelurile învăţământului: asistenţă psiho-pedagogică (psiholog, logoped), asistenţă socială, medicală, sprijin în învăţare (învăţător/profesor de sprijin).

Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern ,,direct și indirect", atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un ,,pozitivism" specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru

ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator, să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Cum ar trebui să arate grădiniţa incluzivă către care dorim să ne îndreptăm? Simplu: ca o grădiniţă. Ingredientele de bază, însă, ar trebui să o facă să arate că este:

• o grădiniţă în care copiii zâmbesc, cântă şi se mişcă;

• o grădiniţă despre care atât personalul, cât şi părinţii şi copiii ştiu că le aparţine şi arată acest lucru (panouri, anunţuri, iniţiative...);

• o grădiniţă în care fiecare clasă arată că este o comunitate în miniatură şi fiecare copil ştie că aparţine unei astfel de comunităţi;

• o grădiniţă cu reguli emanate, agreate, asumate, afişate şi respectate de cei care o populează (personal, părinţi, copii);

• o grădiniţă în care părinţii sunt bineveniţi oricând alături de educatoare şi copii;

• o grădiniţă în care părinţii sunt învăţaţi să se joace cu propriii copii, să spună/să citească poveşti copiilor, să-i aprecieze, să-i iubească;

• o grădiniţă în care toţi sunt importanţi (adulţi şi copii) şi fiecare are propria valoare;

• o grădiniţă în care problemele fiecăruia rămân la poartă şi unde fiecare păşeşte ca egal al celuilalt;
• o grădiniţă în care jucăriile şi materialele de lucru sunt la îndemâna copiilor;
• o grădiniţă în care culorile, sunetele şi mobilierul emană echilibru, respect, armonie;
• o grădiniţă în care catedra nu este o barieră între copil şi educatoare;
• o grădiniţă în care uşile pot sta deschise şi totuşi fiecare să se simtă în siguranţă şi respectat;
• o grădiniţă în care totul este etichetat, numai copiii nu, iar ordinea, mirosul de curăţenie te fac să te simţi ca acasă;
• o grădiniţă în care copilul este încurajat să experimenteze, să pună întrebări, să spună ce simte;
• o grădiniţă în care adulţii nu au timp de altceva decât de binele copiilor care îi păşesc pragul;
• o grădiniţă în care copiii ştiu şi sunt încurajaţi să facă alegeri;
• o grădiniţă în care educatoarea ştie să le vorbească celor mici despre o piatră, chiar şi atunci când nu are o piatră la îndemână;

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

* cum este fiecare;
* ce ştie fiecare;
* ce face fiecare;
* cum cooperează cu ceilalţi.

Profesioniştii joacă un rol esenţial în progresarea către educaţia incluzivă. Şi asta, pentru că, de cele mai multe ori, ei sunt puntea de legătură dintre cel care învaţă (cu dizabilităţi), familie şi şcoală. Având abilităţi şi experienţe adecvate, profesioniştii pot să ajute atât familia, cât şi pe furnizorii de educaţie să capete încredere din ce în ce mai mare în posibilităţile pe care le poate avea o persoană cu dizabilităţi care învaţă

Bibliografie:

-UNICEF – Educaţia inclusivă în grădiniţă: dimensiuni,provocari şi soluţii, Bucureşti 2012

- A. Ghergut - Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, 2005

-E. Vrăşmaş -,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;

-E. Vrăşmaş -,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004

Importanța incluziunii pentru copil și cadrul didactic în invățământul de masă

Prof. Moncea Elena

Grădinița cu Program Prelungit Junior Dej, jud. Cluj

Educaţia incluzivă constă în extinderea rolului unei organizaţii şcolare, pentru a răspunde diversităţii grupurilor de elevi, în special a celor cu probleme educaţionale speciale, a celor proveniţi din medii defavorizate, marginalizate sau private de actul educaţional, dintr-un motiv sau altlul. Conceptul care stă la baza educaţiei incluzive are ca scop principiul egalităţii de şanse sau egalitate în ceea ce presupune dreptul la o educaţie egală, pentru toţi copiii, indiferent de mediul social sau cultural din care aceştia provin, indiferent de înclinaţiile religioase pe care le au, etnie sau de limba pe care o vorbesc.

Educaţia este un drept fundamental al omului (toţi copiii trebuie să aibă dreptul la o educaţie gratuită şi de calitate) ce permite fiecăruia să dobândească cunoştinţele necesare pentru a înţelege lumea de astăzi şi pentru a putea participa în mod activ la aceasta. Ea contribuie la păstrarea valorilor, stă la baza învăţării de-a lungul vieţii, creează încredere, te face mai independent şi totodată conştient de drepturile şi posibilităţile proprii. Ea îl învaţă pe individ cum să se comporte în calitate de cetăţean responsabil şi informat.

Copiii cărora le refuzăm astăzi dreptul la educaţie vor deveni adulţii analfabeţi de mâine. Numeroşi copii sunt excluşi din şcoală deoarece ei aparţin minorităţilor etnice, au culturi diferite sau pentru că provin din familii dezbinate (aici putem vorbi despre tinerele însărcinate, de copiii seropozitivi sau de cei ce suferă de un handicap). Primele victime ale excluderii, copiii străzilor, adesea uitaţi de autorităţile responsabile cu educaţia şi integrarea lor, devin repede obiectul dispreţului întregii societăţi.

Există mai mulţi factori ce contribuie la îndepărtarea copiilor de şcoală: aceste obstacole pot fi economice, sociale, culturale sau politice. În cel mai rău caz, ele se îmbină pentru a forma o barieră de netrecut care nu îl privează doar pe copil de educaţie ci şi întreaga societate de un viitor mai bun. Sistemele educative pot fi un obstacol în calea şcolarizării atunci când ele nu reuşesc să facă din şcoală o experienţă plăcută şi stimulantă pentru toţi elevii.

Ideea de dialog cultural îşi are sursa de inspiraţie în recunoaşterea diferenţelor şi amultiplicităţii lumii în care trăim. Aceste diferenţe de opinie şi de valori există nu doar în cadrul aceleiaşi culturi ci şi între culturi. În acest univers din ce în ce mai mondializat şi interdependent, unde întâlnirea a diferite culturi e practic inevitabilă, e esenţial ca naţiunile, comunităţile şi indivizii să-şi dezvolte capacitatea de a angaja un dialog despre toleranţă şi respect. În acest context, instituţiile de învăţământ joacă un rol important: disciplinele, metodele pedagogice, competenţele elevilor şi cunoştinţele trebuie să fie aprofundate şi consolidate prin dialogul intercultural.

Educaţia incluzivă este cea mai bună soluţie pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor copiilorr. Ea nu trebuie tratată ca subiect aparte ci ca o nouă abordare a dezvoltării sistemului şcolar. Un aspect primordial este acela de a şti cum să-i asiguri fiecărui elev educaţia optimă în funcţie de aptitudinile şi nevoile sale.

Educaţia incluzivă presupune crearea unei şcoli care să practice educaţia pentru toţi. Aceasta se referă la facilitarea accesului către educaţie a tuturor copiilor, indiferent de competenţele şi capacităţile lor de adaptare, deci la integrarea copiilor într-o formă de şcoală. Cadrele didactice trebuie să fie preocupate de sprijinirea fiecărui copil pentru a se integra, fiind necesar ca acestea să creeze situaţii de învăţare care să ducă la trăirea unor experienţe de învăţare adaptate tuturor copiilor, obiectivele vizând nivelul proximei dezvoltări a acestora.

Fiecare copil este unic: are propriul lui ritm, propria lui experienţă, un stil propriu de învăţare, un context cultural căruia îi aparţine etc. Pornind de la acest fapt, şcoala trebuie să fie cea care să se adapteze nevoilor individuale ale copiilor. Însă, şcoala incluzivă pune accent şi pe cooperare, colaborare între toţi factorii implicaţi, relaţiile interpersonale care se promovează în cadrul şcolii punând bazele relaţiilor interumane ale societăţii viitoare.

Relaţiile de colaborare în cadrul diferitelor situaţii de învăţare permit o mai bună cunoaştere a celor implicaţi, ceea ce va duce la acceptarea reciprocă, indiferent de mediul, cultura şi experienţa de viaţă pe care le au fiecare.

Şcoala incluzivă are o serie de caracteristici:

- diversitatea este acceptată ca un lucru firesc;
- individualizează învăţarea;
- permite şi încurajează accesul fiecărui copil la cunoaştere;
- colaborează cu toţi factorii educaţionali;
- este deschisă, flexibilă.

Unul dintre obiectivele şcolii incluzive ar trebui să fie promovarea atitudinilor multiculturale pozitive pentru a preveni atitudinile discriminatorii faţă de elevi şi familiile lor.

Astfel, pentru ca o şcoală să afirme că este sau nu incluzivă, ar trebui să urmărească trei aspecte caracteristice cu categoriile aferente:

a) Crearea unei culturi incluzive: - construcţia comunitară
   - stabilirea unor valori incluzive
b) Producerea unor politici incluzive: - dezvoltarea unei şcoli a tuturor
   - organizarea sprijinului pentru diversitate
c) Dezvoltarea practicilor incluzive: - orchestrarea învăţării
   - mobilizarea resurselor

Aceste aspecte orientează atât evaluarea internă a şcolii, cât şi evaluarea externă a şcolii în procesul de apreciere, de devenire a unei şcoli incluzive. Urmărind aceste aspecte, indicatorii de incluziune comunitatea autoreglează procesul de formare şi transformare a unei şcoli care se doreşte a fi incluzivă.

Astfel, o şcoală incluzivă îşi stabileşte finalităţi comune tuturor celor implicaţi, promovează valori bine stabilite, asumate şi conturate atât în cadrul şcolii, cât şi în comunitate. Cadrele didactice sunt deschise, flexibile şi cunosc problematica şcolii incluzive şi implică copiii în derularea diferitelor proiecte, accentuând învăţarea prin cooperare. Totodată, cadrele amenajează spaţiul educaţional astfel încât să stimuleze permanent învăţarea spontană a copiilor.

Un alt aspect se referă la evidenţierea progresului individual al copilului, nu raportat la grup, ci la el însuşi, prin diseminarea unor exemple de bună practică din viaţa de zi cu zi, de la şcoală etc. Popularizarea rezultatelor elevilor trebuie făcută atât în şcoală, în familie, dar şi în comunitatea locală prin organizarea acţiunilor extracurriculare care să le evidenţieze. Rezultatele pozitive pot fi obţinute dacă educatorul, şcoala reuşesc să adapteze curriculumul la nevoile identificate la nivelul beneficiarilor şi dacă utilizează strategii activ-participative prin care copilul să fie implicat în propriul proces de învăţare şi formare.

Încurajând modelul şcolii incluzive vom reuşi crearea unei culturi incluzive atât la nivelul şcolii, cât şi la nivelul comunităţii venind în sprijinul societăţii viitoare, societate în care fiecare îşi va asuma un rol, o identitate bine definită, unică, dar capabilă de convieţuire cu ceilalţi care, prin natura lor firească, sunt diferiţi.

Educaţia incluzivă obligă instituţiile şcolare şi pe cele colaboaratoare, la susţinerea şi existenţa unui proces continuu de îmbunătăţire şi la existenţa uni plan de angajare a unei resurse umane bine pregătită, în raport cu necesităţile actuale ale elevilor şi societăţii, pentru a putea susţine participarea tuturor copiilor veniţi din comunităţi diferite şi cu necesităţi educaţionale speciale, la o educaţie şi un proces de învăţământ de calitate şi în beneficiul necesităţii acestora. Schimbările organizaţionale şi metodologice realizate într-o unitate de învăţământ, ca reacţie la dificultăţile de învăţare ale unor copii proveniţi din diferite medii sociale şi familiale, pot conduce la ameliorarea şi chiar îmbunătăţirea procesului educaţional de predare-învăţare-evaluare pentru toţii copiii, indiferent de mediul din care provin.

În concluzie, în afară de toate aceste încercări, nu trebuie să uităm faptul că, educaţia incluzivă înseamnă şi un respect faţă de fiinţa umană, şi în special faţă de copil, iar prin aceeptarea acestei forme de învăţământ înseamnă, de fapt, să acceptăm diversitatea ca sursă a propriei dezvoltări, educaţia incluzivă dând valoare fiinţei umane, indiferent de probleme, deoarece societatea actuală are nevoie de toţi membri acesteia, fiecare fiind important prin felul lui de a fi, valoarea umană venind chiar din străfundurile esenţei sale, motiv pentru care societatea trebuie să accepte şi să identifice nevoile de formare ale fiecărui membru ca fiind daturi fireşti. Educaţia incluzivă, prin natura acesteia, asigură o educaţie egală şi valabilă pentru toţi reprezentanţii acesteia, chiar dacă de cele mai multe ori, aceasta este şi o adevărată provocare pentru şcoală şi pentru noi toţi.

.

Bibliografie:

Cucoș C, *Pedagogie* Ediţia a II-a. Iași: Polirom, 2006.

Glava, A., Suport de curs *,,Educaţie incluzivă",* Cluj-Napoca, 2009

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ȘI DIVERSITATE

Profesor. Morărașu Mioara-Maria,

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov

În secolul XXI, conceptele de educație incluzivă și diversitate au devenit fundamentale în modelarea sistemelor educaționale globale. În esență, educația incluzivă își propune să ofere oportunități de învățare echitabile și accesibilă pentru toți elevii, indiferent de diferențele individuale. De asemenea, diversitatea în educație nu se referă doar la aspectele etnice, ci și la variabilitatea capacităților, abilităților și stilurilor de învățare ale elevilor.

Istoria Educației Incluzive

Educația incluzivă nu este doar un concept contemporan; ea și-a deschis drumul în istorie printr-un proces evolutiv. De-a lungul timpului, preocuparea pentru incluziune a devenit din ce în ce mai prominentă, reflectându-se în schimbările aduse politicilor educaționale la nivel global. În lucrarea "Educație specială - Ghid metodologic," Gherguț, Frumos și Raus evidențiază că acest proces a presupus o reevaluare constantă a rolului educației în societate și a modului în care aceasta poate servi cel mai bine nevoilor tuturor elevilor.

Beneficiile Educației Incluzive

Unul dintre aspectele esențiale ale educației incluzive este impactul pozitiv pe care îl are asupra tuturor elevilor. În conformitate cu ghidul menționat, educația incluzivă promovează o abordare individualizată a învățării, recunoscând și valorizând diversitatea abilităților și experiențelor elevilor. Această abordare nu doar îmbunătățește rezultatele academice, ci și dezvoltă un mediu propice pentru înțelegerea și acceptarea diferențelor.

În plus, educația incluzivă contribuie la formarea unei societăți mai incluzive în viitor. Prin expunerea elevilor la diversitate în timpul anilor lor de formare, se creează fundația pentru adulți care sunt mai bine pregătiți să gestioneze și să contribuie la societatea diversificată în care trăim.

Diversitatea în Educație

În paralel cu educația incluzivă, promovarea diversității în educație reprezintă un alt pilon esențial. Aici, diversitatea nu se limitează doar la aspectele etnice, ci se extinde și asupra diferențelor de abilități, experiențe socioeconomice și stiluri de învățare.

Practici și Strategii Eficiente

Implementarea cu succes a educației incluzive necesită un efort colaborativ între cadrele didactice, personalul școlar și părinți. Conform ghidului menționat, un aspect crucial este dezvoltarea și implementarea programelor de formare pentru cadrele didactice. Aceste programe ar trebui să se axeze pe înțelegerea nevoilor individuale ale elevilor, adaptarea materialelor didactice și utilizarea tehnologiei în sprijinul procesului de învățare.

De asemenea, integrarea tehnologiei în clasă joacă un rol semnificativ în facilitarea educației incluzive. Dispozitivele tehnologice, software-ul specializat și resursele online pot oferi suport suplimentar pentru elevii cu diverse nevoi, permițându-le să participe activ în procesul educațional.

Provocările Întâmpinate în Implementarea Educației Incluzive

Cu toate beneficiile evidente ale educației incluzive, există și provocări semnificative în implementarea acesteia. Ghidul menționat evidențiază lipsa resurselor și a infrastructurii adecvate ca una dintre cele mai mari bariere. Sistemele educaționale se confruntă adesea cu constrângeri financiare, iar investițiile în formarea cadrelor didactice și adaptarea spațiilor educaționale pot necesita resurse semnificative.

În plus, stereotipurile și barierele sociale rămân obstacole în calea unei implementări eficiente a educației incluzive. Schimbarea mentalităților și promovarea unei culturi a incluziunii sunt esențiale pentru a depăși aceste provocări.

Studii de Caz și Exemple de Bune Practici

Pentru a ilustra reușitele educației incluzive și a diversității în învățământ, putem examina studii de caz specifice. Ghidul metodologic menționat poate oferi exemple relevante și poate documenta experiențe ale școlilor sau sistemelor educaționale care au implementat cu succes practici incluzive. Aceste exemple pot oferi inspirație și orientare pentru alte instituții care doresc să adopte sau să îmbunătățească practicile lor.

O altă dimensiune importantă a beneficiilor este legată de dezvoltarea abilităților sociale și emoționale. Elevii într-un mediu incluziv învață să colaboreze, să rezolve probleme și să accepte diferențele cu un nivel crescut de maturitate și înțelegere.

Diversitatea și Egalitatea de Șanse în Educație

Diversitatea în educație nu se referă doar la prezența elevilor cu nevoi speciale, ci și la recunoașterea și promovarea diversității culturale, etnice și socioeconomice. Conform ghidului, integrarea acestei diversități în programa școlară poate oferi tuturor elevilor o perspectivă mai amplă asupra lumii și poate contribui la construirea unui mediu mai tolerant și incluziv.

Promovarea egalității de șanse este esențială pentru a asigura că fiecare elev are acces la o educație de calitate, independent de background-ul său. Ghidul metodologic subliniază că adoptarea unor politici educaționale centrate pe egalitatea de șanse poate contribui semnificativ la reducerea decalajelor sociale și la crearea unui sistem educațional mai echitabil.

Confruntându-ne cu Provocările și Construind o Educație Incluzivă Durabilă

Provocările întâmpinate în implementarea educației incluzive nu ar trebui să fie văzute ca obstacole insurmontabile, ci ca oportunități de a îmbunătăți sistemul educațional. În ghid, autorii subliniază că investițiile în formarea continuă a cadrelor didactice, alocarea de resurse adecvate și promovarea schimbării culturale pot contribui la depășirea acestor provocări.

În plus, implicarea părinților și comunității în procesul educațional este crucială. Crearea unui parteneriat solid între școală și familie poate sprijini elevii în atingerea potențialului lor maxim și poate contribui la consolidarea legăturilor între diversele elemente ale comunității.

Educația incluzivă și diversitatea reprezintă fundamentele unui sistem educațional echitabil și progresiv. Ghidul metodologic oferă o perspectivă valoroasă asupra modului în care aceste concepte pot fi integrate cu succes în practica educațională. Implementarea practicilor incluzive și promovarea diversității nu sunt doar un ideal; ele sunt imperative pentru modelarea unei societăți mai bune și a unui viitor în care fiecare individ are oportunitatea de a-și atinge potențialul.

Bibliografie

Gherguț, A., Frumos, L., Raus, G. (2007). *Educație specială - Ghid metodologic*. Editura Educația 2007.

UNESCO. (2017). "Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives." https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247443

Salend, S. J. (2016). "Creating Inclusive Classrooms: Effective, Differentiated and Reflective Practices." Pearson.

Artiles, A. J., Kozleski, E. B., & Waitoller, F. R. (2011). "Beyond Including Students with Disabilities in General Education Classrooms: A Comparative Analysis of Outcomes in Three Inclusive Models." *Exceptional Children, 77*(3), 317–338.

Lipsky, D. K., & Gartner, A. (1997). "Inclusion and School Reform: Transforming America's Classrooms." Teachers College Press.

Florian, L. (2008). "Inclusive Practice: What, Why, and How?" In J. Hattie & E. M. Anderman (Eds.), *International Guide to Student Achievement* (pp. 101-103). Routledge.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ. ABORDĂRI ȘI EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 TIMIȘOARA

Prof. dr. Adina-Laura Nasta

Școala Gimnazială Nr. 1 Timișoara

Provocările acestui mileniu au determinat și o schimbare majoră de paradigmă educațională, astfel că rolul școlii s-a modificat considerabil prin faptul că aceasta devine un centru al comunității, mai ales în zonele marginalizate, locuite în principal de populație adultă cu un grad scăzut de alfabetizare și cu situație materială precară.

Principiul incluziunii a fost statuat în Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată de Organizația Națiunilor Unite în anul 1948, care afirmă că toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi (Art. 1). Ulterior, principiul a fost consolidat de alte organizații internaționale, precum UNESCO, UNICEF, Banca Mondială.

UNESCO afirmă că educația incluzivă se bazează pe dreptul tuturor copiilor la o educație de calitate care satisface necesitățile de bază de învățare și îmbogățește viața. Cu accent deosebit asupra gupurilor vulnerabile și marginalizate, educația incluzivă urmărește să dezvolte întregul potențial al fiecărui individ. UNESCO a emis sintagma educația cerințelor speciale care cuprinde adaptarea, completarea și flexibilizarea educației pentru anumiți copii, în vederea egalizării șanselor de participare și incluziune. În anul 2009, UNESCO a elaborat Liniile Directoare privind Incluziunea în Educație, care afirmă că educația incluzivă este un proces de consolidare a capacității sistemului de învățământ de a ajunge la toți copiii. Un sistem educațional incluziv poate fi creat doar în cazul în care școlile obișnuite devin mult mai incluzive, adică devin mai bune pentru educarea tuturor copiilor din comunitățile în care se găsesc. Orientările politicii UNESCO formulează următoarele principii referitoare la educația incluzivă:

1. Incluziunea și calitatea sunt reciproce;
2. Accesul și calitatea sunt legate și se consolidează reciproc;
3. Calitatea și echitatea sunt esențiale pentru asigurarea educației incluzive.

UNICEF este susținătorul școlii prietenoase copilului – un concept holistic (cu contribuție-cheie în asigurarea calității educației), care se referă la un mediu sigur, sănătos și protector de învățare. Școala prietenoasă copiilor este incluzivă, efectivă, sănătoasă și protectoare, încurajând participarea copiilor, familiilor și comunităților; se bazează pe

respectarea drepturilor copilului, dă prioritate celor mai dezavantajați copii. În viziunea UNICEF, școala prietenoasă copiilor:

- Identifică copiii excluși și îi integrează;
- Recunoaște educația ca drept al fiecărui copil;
- Contribuie la supravegherea (monitorizarea) drepturilor și bunăstării fiecărui copil din comunitate;
- Nu exclude, nu discriminează și nu stereotipizează copiii pe baza diferențelor;
- Oferă educația obligatorie gratuită, accesibilă, în special pentru familiile și copiii în situație de risc;
- Respectă diversitatea și asigură egalitatea în învățare pentru toți copiii;
- Răspunde necesităților copiilor și diversității bazate pe gen, probleme sociale, etnice și pe nivel de abilitate[1].

În viziunea Băncii Mondiale, principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copii trebuie să învețe împreună, ori de câte ori este posibil, indiferent de orice dificultăți sau diferențe pot avea. Școlile incluzive trebuie să recunoască și să răspundă necesităților diverse ale elevilor. Școlile trebuie să asigure o educație de calitate pentru toți, prin programe de studiu adecvate, aranjamente organizaționale, strategii de predare, utilizarea resurselor și a parteneriatelor cu comunitățile lor. În fiecare școală trebuie să existe servicii de sprijin potrivit necesităților speciale ale elevilor. Incluziunea nu ar trebui să fie privită ca ceva adăugat la o școală convențională. Aceasta trebuie să fie privită ca parte intrinsecă a misiunii, filosofiei, valorilor, practicilor și activităților școlii.

Potrivit studiului de diagnoză socială derulat de Primăria Municipiului Timișoara, prin Direcția de Asistență Socială, în anul 2021[2], în circumscripția arondată Școlii Gimnaziale Nr. 1 Timișoara se regăsesc două Zone Urbane Marginalizate, respectiv Zona Kuncz și Zona Traian. Din întreaga populație a acestor zone, copiii reprezintă categoria cea mai vulnerabilă. Riscul de excluziune socială a acestora este foarte ridicat, ei confruntându-se cu situații de abandon (părință plecați în străinătate, părinți aflați în detenție, sau chiar părinți care și-au părăsit familia), sărăcie, risc de excludere socială în cazul copiilor de etnie rromă, discriminare, acces limitat la servicii medicale.

[1] Child-friendly schools manual, https://www.unicef.org/documents/child-friendly-schools-manual, accesat la 26.11.2023.
[2] https://socialtm.ro/wp-content/uploads/2021/07/Anexa1_Diagnoza-sociala.pdf, accesat la 26.11.2023.

Un fenomen foarte răspândit în rândul copiilor proveniți din comunitățile marginalizate este abandonul școlar, care se manifestă încă din clasele primare: frecventarea școlii ocazional, mergând până la abandon definitiv. Cel mai frecvent motiv invocat în cazul abandonului școlar a fost existența, în cadrul familiilor monoparentale cu mulți copii de vârste foarte mici, a unei nevoi de susținere a familiei, de supraveghere a copiilor de vârstă foarte mică, astfel încât copiii de vârstă școlară nu mai pot frecventa cursurile, fiind implicați în activitățile familiei, deseori preluând responsabilitatea părinților. La reîntoarcerea la cursuri, după o absență semnificativă, elevii devin anxioși, nesiguri, irascibili, manifestându-se prin comportamente violente față de colegi și chiar față de cadrele didactice. Pentru corectarea acestor comportamente, în cadrul școlii am creat un grup de acțiune din care fac parte: profesorul consilier școlar, profesorul psihopedagog, profesorii de sprijin, mediatorul școlar. Aceștia caută soluții individualizare, aplicabile în ficare caz în parte, discută cu cadrele didactice de la clasă pentru a le implementa și monitorizează procesul astfel încât să poată fi evaluate rezultatele.

Școala acționează și alături de parteneri externi, ONG-uri care au ca scop diminuarea fenomenului excluziunii sociale. Astfel, împreună cu ONG-urile „Salvați Copiii!" și „United Way" România a fost dezvoltat un program tip „Școală după școală" pentru a răspunde necesității de acoperire a nevoilor de hrană și activități educaționale suplimentare, de suport, pentru elevii proveniți din grupurile vulnerabile. Asociația Practicienilor și Specialiștilor în Economia Socială (APSES) ajută elevii prin organizarea de activități extrașcolare în limba engleză, voluntarii acestei asociații fiind tineri proveniți din diverse țări și culturi. Schimbul cultural care se realizează cu prilejul acestor activități este deosebit de important pentru creșterea și dezvoltarea elevilor care nu pot avea contact direct cu alte culturi, din cauza sărăciei și a limitărilor impuse de aceasta. Un alt ONG partener al școlii în combatrea excluziunii este Institutul Intercultural Timișoara, care a implementat The Beit Project[3], un proiect internațional axat pe trăirea împreună, care și-a propus să îmbine patrimoniul istoric al orașului Timișoara cu reflecții asupra diversității culturale a orașului, a înțelesurilor și a provocărilor contemporane. Implicarea elevilor din comunități marginalizate în realizarea unor studii și interpretarea mediului urban și a diversității acestuia le-a oferit acestora un foarte bun prilej de a-și afirma identitatea, de a aborda teme precum: datoria memoriei, războaiele și pacea, violența, discriminarea, ajutorul reciproc și solidaritatea socială, exil și imigrație, rasism și antisemitism,

[3] https://www.intercultural.ro/proiectul-beit-scoala-nomada-a-memoriei-europene/, accesat la 26.11.2023

ura față de celălalt, excluderea, rezistență și eroism, egalitatea de gen, precaritate și condiții de viață. Tot în parteneriat Institutul Intercultural Timișoara, au fost realizate ateliere al căror scop a fost creșterea gradului de incluziune a tinerilor din comunități marginalizate: ateliere de teatru-forum, atelier PhotoVoice, Biblioteca Vie, ateliere de arte vizuale, de muzică, de dans, ateliere de bricolaj ecologic, proiecții de filme de desene animate care combină divertismentul cu lecții de viață despre iubire, prietenie, bine versus rău, moarte, pierdere și importanța familiei, comportamentul față de femei, diversitatea culturală și etnică.

În scopul transormării școlii într-o autentică școală incluzivă, din acest an școlar suntem parte din programul „Școala încererderii", program prin care implementăm un nou model de școală centrat pe copii și tineri, dezvoltat prin integrarea celor mai noi cercetări din domeniul științelor educației, inspirat din standardele românești ARACIP și cele britanice British Schools Overseas. Implementarea acestui program în cadrul Școlii Gimnaziale Nr. 1 Timișoara atestă atașamentul întregii echipe de cadre didactice, personal didactic auxiliar și personal nedidactic pentru crearea unui mediu de bunăstare emoțională, fizică, mintală și spirituală a elevilor școlii, de comunicare autentică și de cunoaștere și înțelegere a copilului. Pe de altă parte, și părinții pot beneficia de acest program, care are ca scop și crearea unei comunități a părinților care înțelege că împreună putem să creștem viitoarea generație de adulți care doresc să se dezvolte împreună, și nu în competițe cu ceilalți, care caută să-și dezvolte potențialul prin valorificarea potențialului celuilalt, care oferă, pentru că sunt recunoscători pentru ceea ce sunt și au, care sunt generoși în presupunerile despre ceilalți[4].

Toate activitățile și programele prezenate, având ca scop creșterea gradului de incluziune pe care îl are școala, diminuarea fenomenului abandonului școlar, a violenței, a situațiilor de bullying, a stării de indisciplină și creșterea încrederii în școală și în rolul acesteia în comunitate, au avut un impact pozitiv asupra elevilor, cadrelor didactice și personalului școlii.

Webografie

1. Child-friendly schools manual, https://www.unicef.org/documents/child-friendly-schools-manual.
2. Diagnoza socială a Direcție de Asistență Socială a Municipiului Timișoara, https://socialtm.ro/wp-content/uploads/2021/07/Anexa1_Diagnoza-sociala.pdf.

[4] https://scoalaincrederii.ro/prezentarea-programului/, accesat la 26.11.2023

3. Proiectul Beit https://www.intercultural.ro/proiectul-beit-scoala-nomada-a-memoriei-europene.
4. Proeictul „Școala Încrederii”, https://scoalaincrederii.ro/prezentarea-programului

STRATEGII PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR PRACTICE ALE ELEVILOR CU CES ÎN ARIA CURRICULARĂ OM ȘI SOCIETATE

Prof. înv. primar Nedelcu Florica Cristina
Școala Gimnazială Puiești, Jud. Buzău

Educația este un drept fundamental al fiecărui copil, iar acest principiu este și mai accentuat în cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES). În contextul învățământului primar, dezvoltarea competențelor practice pentru acești elevi nu este doar o necesitate educațională, ci și un imperativ social. Aceasta se datorează faptului că, competențele practice sunt esențiale pentru integrarea socială, dezvoltarea autonomiei și participarea activă în societate.

În primii ani de școală, elevii cu CES se confruntă cu provocări unice în procesul de învățare. Aceste provocări pot include dificultăți în comunicare, interacțiune socială, înțelegerea și procesarea informațiilor, precum și în dezvoltarea abilităților motorii. Prin urmare, adaptarea curriculumului și a metodelor de predare pentru a răspunde acestor nevoi devine esențială.

Dezvoltarea competențelor practice la acești elevi este mult mai profundă decât simpla acumulare de cunoștințe. Ea implică cultivarea abilităților de viață esențiale, cum ar fi luarea deciziilor, soluționarea problemelor, gestionarea emoțiilor și interacțiunea eficientă cu ceilalți. Aceste competențe le permit elevilor cu CES să navigheze cu mai mare încredere și independență în viața de zi cu zi.

În aria curriculară Om și Societate, accentul pe dezvoltarea competențelor practice capătă o importanță și mai mare. Acest domeniu de studiu oferă oportunități unice pentru elevii cu CES de a învăța despre lumea din jurul lor, de a înțelege diverse contexte sociale și culturale și de a-și forma o identitate socială pozitivă. Prin intermediul acestui subiect, elevii pot dezvolta o mai bună înțelegere a rolului lor în comunitate și pot dobândi competențele necesare pentru a interacționa cu respect și empatie într-o societate diversă. Aceasta presupune o abordare pedagogică centrată pe elev, adaptabilă și flexibilă, care să ia în considerare particularitățile și potențialul unic al fiecărui copil. Elevii cu CES reprezintă un grup extrem de divers, cu o gamă largă de nevoi, abilități și provocări. Aceste nevoi pot varia de la dificultăți de învățare și atenție, la provocări în comunicare și interacțiune socială, până la nevoi fizice sau senzoriale specifice. De exemplu, unii elevi pot avea dificultăți în procesarea informațiilor auditive sau vizuale, în timp ce alții pot avea nevoi legate de mobilitate sau control motor. De asemenea, există elevi care se confruntă cu provocări emoționale sau comportamentale care influențează modul în care interacționează în mediul școlar.

Impactul acestor nevoi asupra învățării este profund. Elevii cu CES pot întâmpina obstacole în accesarea curriculumului standard, în participarea la activități de grup sau în înțelegerea conceptelor abstracte prezentate în mod tradițional. De exemplu, un elev cu dificultăți de concentrare poate avea

nevoie de instrucțiuni mai scurte și mai structurate, în timp ce un elev cu dificultăți de comunicare poate beneficia de materiale vizuale sau de tehnologie asistivă pentru a se exprima mai eficient.

Pentru a răspunde acestor nevoi diverse, este esențială adaptarea metodelor de învățare. Aceasta poate include folosirea unor strategii diferite de predare, adaptarea materialelor didactice, și crearea unui mediu de învățare flexibil și receptiv.

De exemplu:

-diferențierea instrucțiunii: Acest lucru poate însemna ajustarea vitezei de predare, utilizarea unor metode de evaluare alternative, sau oferirea de opțiuni diferite pentru finalizarea sarcinilor.

-tehnologie educațională: Utilizarea tehnologiilor asistive, cum ar fi software-ul de citire vocală sau tabletele interactive, poate fi de mare ajutor pentru elevii cu diverse nevoi.

-mediu de învățare adaptiv: Acesta poate implica ajustarea fizică a sălii de clasă pentru a permite accesul cu scaunul cu rotile, sau crearea unor zone liniștite pentru elevii care pot fi ușor copleșiți de stimulii senzoriali.

-abordări multisenzoriale: Folosirea unei varietăți de stimuli - vizuali, auditivi, kinestezici - pentru a aborda diferite stiluri de învățare

Este importantă și colaborarea interdisciplinară pentru a înțelege și a răspunde eficient nevoilor elevilor cu CES. Aceasta implică lucrul în echipă cu specialiști precum logopezi, terapeuți ocupaționali, psihologi și consilieri, pentru a dezvolta planuri educaționale personalizate și eficiente Înțelegerea și răspunsul adecvat la nevoile diverse ale elevilor cu CES sunt cruciale pentru a le asigura accesul egal la educație și pentru a le facilita succesul academic și personal. Prin adaptarea metodelor de învățare și colaborarea interdisciplinară, putem crea un mediu educațional care să recunoască și să valorizeze unicitatea fiecărui elev, oferindu-le șanse egale de învățare și dezvoltare.

Aria curriculară Om și Societate este esențială în educația primară, oferind oportunități vaste pentru dezvoltarea competențelor practice care sunt fundamentale pentru viața de zi cu zi și pentru înțelegerea lumii înconjurătoare. În contextul elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES), această arie poate fi o sursă valoroasă de învățare și dezvoltare. Iată câteva competențe practice specifice care pot fi vizate:

1.Înțelegerea relațiilor sociale: învățarea de a recunoaște și a răspunde adecvat la emoțiile altora, dezvoltarea abilității de a lucra în echipă și de a soluționa conflicte; familiarizarea cu normele sociale de bază, eticheta și modurile adecvate de comportament în diferite contexte sociale.

2.Conștientizarea culturală: înțelegerea și aprecierea diversității culturale, istorice și sociale, promovând o atitudine de respect și acceptare a diferențelor;explorarea propriei identități culturale și înțelegerea modului în care aceasta se raportează la lumea mai largă.

3.Gândirea critică și analiza:dezvoltarea abilității de a gândi logic, de a analiza informații și de a face conexiuni între idei; învățarea de a identifica probleme, de a gândi la soluții creative și de a lua decizii informate.

4.Conștientizarea de sine și auto reglementare:înțelegerea propriilor sentimente, gânduri și comportamente și modul în care acestea influențează interacțiunile cu ceilalți; dezvoltarea abilităților de a gestiona emoțiile în mod eficient, ceea ce este esențial pentru interacțiunile sociale sănătoase.

5.Abilități de comunicare: dezvoltarea abilităților de a comunica idei și sentimente în mod clar, atât verbal cât și nonverbal; învățarea de a asculta cu atenție și de a înțelege perspectiva altora.

6.Cunoașterea istorică și geografică: familiarizarea cu evenimente istorice importante și înțelegerea impactului lor asupra societății contemporane; înțelegerea geografiei fizice și a relației dintre om și mediu.

Strategii didactice adaptate

Pentru a sprijini dezvoltarea competențelor practice la elevii cu CES, este crucial să adaptăm strategiile didactice în funcție de nevoile și abilitățile lor unice. Iată câteva abordări eficiente și exemple de activități:

1.Instruire diferențiată:

***abordări multisenzoriale**: utilizați materiale și activități care angajează mai multe simțuri. De exemplu, în studiul geografiei, folosiți hărți tactile pentru elevii cu deficiențe vizuale sau activități interactive pentru cei cu dificultăți de concentrare.

***instrucțiuni pas cu pas**: oferiți instrucțiuni clare și concise, împărțite în pași mici, pentru a ajuta elevii cu dificultăți de procesare a informațiilor.

2.Tehnologie educațională:

***software-uri educaționale**: implementați programe interactive care oferă feedback instant și personalizat, precum aplicații de învățare a istoriei sau a conceptelor sociale.

***dispozitive asistive**: utilizați tablete cu aplicații speciale sau tastaturi adaptate pentru elevii cu dificultăți motorii sau de comunicare.

3.Jocuri educaționale și roluri:

***jocuri de rol**: creați scenarii în care elevii pot juca diferite roluri sociale sau istorice, ajutându-i să înțeleagă mai bine contextul și relațiile umane.

***jocuri pe bază de scenarii**: folosiți jocuri care simulează situații reale (de exemplu, navigarea într-un oraș, gestionarea unui magazin), pentru a dezvolta abilități practice.

4.Proiecte bazate pe interese:

***proiecte individuale sau de grup**: încurajați elevii să lucreze la proiecte care reflectă interesele și abilitățile lor, cum ar fi crearea unei prezentări despre o cultură de interes sau construirea unui model geografic.

***expoziții școlare**: organizați expoziții unde elevii își pot prezenta proiectele, încurajând interacțiunea socială și aprecierea muncii fiecărui elev.

5.Strategii de autoreglementare:

***tehnici de mindfulness și relaxare**: introduceți exerciții de respirație și relaxare pentru a ajuta elevii să se concentreze și să-și gestioneze emoțiile.

***jurnale de reflectare**: încurajați elevii să țină jurnale unde pot reflecta asupra experiențelor lor de învățare și emoțiilor.

6.Colaborare și lucru în echipă:

***Proiecte de grup adaptate**: creați grupuri mixte, unde elevii cu și fără CES lucrează împreună, promovând astfel înțelegerea reciprocă și colaborarea.

***Activități de construire a comunității**: organizați activități care încurajează construirea relațiilor și înțelegerea între elevi, cum ar fi proiecte comunitare sau jocuri de echipă.

Studiu de Caz: Tehnologie educațională în învățarea Istoriei

La o școală primară, s-a observat că elevii cu CES aveau dificultăți în a se angaja și a reține informațiile în cadrul lecțiilor tradiționale de istorie. Pentru a aborda această provocare, școala a decis să integreze tehnologia educațională ca parte a curriculumului de istorie.

Implementare:

- **Selectarea resurselor tehnologice**: au fost alese tablete interactive și un software educațional specific, conceput pentru a face istoria accesibilă și atractivă pentru elevii cu diverse stiluri de învățare.
- **Personalizarea experienței de învățare**: fiecare elev a avut acces la materiale adaptate nivelului său de abilitate și interes. De exemplu, elevii cu dificultăți de citire au primit conținut cu suport audio, iar cei cu dificultăți de concentrare au avut acces la activități de învățare interactivă și jocuri.
- **Formare și asistență**: profesorii au fost instruiți în utilizarea tehnologiei și au primit asistență pentru integrarea ei în planurile de lecție. De asemenea, au fost create lecții care combină utilizarea tehnologiei cu activități tradiționale, pentru a oferi o experiență de învățare echilibrată.

Activități Specifice:

- **Simulări interactive**: elevii au participat la simulări interactive ale evenimentelor istorice, cum ar fi marile descoperiri geografice sau momente importante din istoria locală.
- **Quizz-uri și jocuri educaționale**: au fost folosite quizz-uri și jocuri pentru a testa cunoștințele într-un mod distractiv și angajant.

- **Proiecte de grup**: elevii au lucrat în grupuri pentru a crea prezentări multimedia despre anumite perioade istorice, folosind informațiile obținute prin intermediul aplicațiilor.

Rezultate:

- **Îmbunătățirea angajamentului**: elevii au demonstrat un nivel crescut de angajament și interes pentru istorie. Interactivitatea și componenta ludică a tehnologiei au atras atenția elevilor și i-au motivat să participe activ.
- **Progres în învățare**: a fost observată o îmbunătățire semnificativă în retenția și înțelegerea informațiilor istorice. Elevii au putut să își amintească evenimente și date istorice mai ușor și să le pună în context.
- **Feedback pozitiv de la elevi și părinți**: atât elevii cât și părinții lor au raportat experiențe pozitive cu noua metodă de învățare, menționând că a făcut lecțiile de istorie mai accesibile și mai plăcute.

Implementarea tehnologiei educaționale în predarea istoriei pentru elevii cu CES a demonstrat că adaptarea metodelor de învățare la nevoile și stilurile individuale ale elevilor poate avea un impact semnificativ asupra succesului lor educațional. Această abordare nu numai că a îmbunătățit înțelegerea materiei, dar a și crescut încrederea și autonomia elevilor în procesul de învățare.

Resurse și Materiale Didactice

Pentru a eficientiza procesul de învățare și a sprijini dezvoltarea competențelor practice în aria Om și Societate, este important să utilizăm resurse și materiale didactice adaptate nevoilor elevilor cu CES. Acestea pot include: **Materiale vizuale și tactile**: **hărți tactile**: hărți reliefate și modele fizice ale diferitelor regiuni sau istorice pentru a ajuta elevii cu deficiențe vizuale sau kinestezice să înțeleagă geografia și istoria; **fotografii și ilustrații**: imagini vizuale clare și colorate pentru a ilustra concepte culturale, sociale și istorice.

Resurse multimedia și tehnologice:**aplicații educaționale**: programe interactive și jocuri educaționale care prezintă concepte din "Om și Societate" într-un mod accesibil și atractiv; **videoclipuri și documentare**: resurse video care prezintă diferite aspecte culturale și istorice, cu subtitrări și descrieri audio pentru accesibilitate.

Materiale adaptate pentru lectură: **cărți cu text simplificat și imagini**: materiale de lectură cu un limbaj simplificat și imagini explicative, adecvate pentru elevii cu dificultăți de lectură; **cărți audio și e-books**: resurse audio și digitale care permit elevilor să asculte conținutul, oferind o alternativă la citirea tradițională.

Jocuri educaționale și materiale manipulative:**puzzle-uri și jocuri de societate**: jocuri care implică elemente de istorie și societate, încurajând învățarea prin joacă; **kituri de modelare**: kituri care permit elevilor să creeze modele fizice ale structurilor sociale, istorice sau geografice.

Instrumente pentru dezvoltarea abilităților sociale: **carte de povești sociale**: povești ilustrate care prezintă diferite situații sociale și moduri adecvate de comportament; **role-playing și scenarii**: materiale pentru activități de joc de rol, care ajută la înțelegerea și practicarea normelor sociale.

Resurse pentru educatori: **ghiduri didactice**: manuale și ghiduri care oferă strategii și tehnici pentru predarea eficientă a elevilor cu CES; **seminare și ateliere online**: acces la resurse de formare profesională pentru educatori, cu focus pe strategii de predare adaptate.

Prin utilizarea acestor resurse și materiale didactice, educatorii pot crea un mediu de învățare mai accesibil și mai angajant pentru elevii cu CES. Acestea sprijină nu doar transmiterea cunoștințelor, dar și dezvoltarea competențelor practice esențiale pentru înțelegerea și interacțiunea în lumea "Om și Societate".

De la utilizarea tehnologiei educaționale și a materialelor vizuale și tactile, la implementarea jocurilor educaționale și a proiectelor bazate pe interese, fiecare strategie a fost concepută pentru a răspunde nevoilor unice ale acestor elevi. Impactul acestor strategii este profund. Ele nu doar că facilitează accesul la cunoaștere, dar și promovează dezvoltarea abilităților sociale, comunicative și de gândire critică. Elevii cu CES devin mai încrezători în abilitățile lor de a interacționa cu lumea și mai capabili să se adapteze și să contribuie în mod activ la societate. Prin urmare, adaptarea și personalizarea educației nu sunt doar o chestiune de accesibilitate, ci și un mijloc de a îmbogăți și a diversifica experiența educațională pentru toți elevii. Este esențial să ne adaptăm continuu metodele didactice și materialele pentru a răspunde nevoilor în schimbare ale elevilor noștri. De asemenea, este important să documentăm și să împărtășim practicile eficiente și rezultatele obținute, contribuind astfel la dezvoltarea continuă a unui sistem educațional incluziv și eficient.

Bibliografie:

1. Smith, J. & Tyler, K., "Inclusive Education Strategies: A Textbook", Educational Press, 2020.
2. Green, L., "Technology in Special Education: Classroom Applications", TechEd Publishers, 2019.
3. Patel, M., "Adaptive Learning for All: Strategies in Special Needs Education", Learning Horizons, 2021.
4. Turner, A. & Brown, S., "Engaging Students with Special Needs: Practical Strategies", Bridge point Education, 2018.
5. García, E. & Weiss, E., "Education Inequality and Special Needs Students", Policy Research Associates, 2022.

ELEVUL CU CES - OGLINDA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ACTUAL

Profesor pentru învățământ primar, Valeria-Ștefania Nemuț

Școala Gimnazială „Ion Mareș”, Vulcana-Băi, Dâmbovița

Cu siguranță, fiecare cadru didactic a încercat să răspundă, la un moment dat, diferitelor întrebări referitoare la progresul elevilor săi, la stilul lor de învățare și la ajutorul pe care el ar trebui să îl ofere cât mai eficient în dezvoltarea lor.

Orice profesor trebuie să accepte diversitatea elevilor dintr-o clasă, capacităţile intelectuale și stilul propriu de a învăţa, precum şi nevoile lor, în privinţa asimilării competențelor. De aici, rezultă faptul că unul dintre cele mai importante aspecte ale învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, fie că sunt copii cu CES, fie cu un ritm lent de învăţare.

Astfel, apare conceptul de şcoală incluzivă, un tip de şcoală ce se axează pe includerea în societate a copiilor anterior marginalizați. Acest termen implică, alături de cadrul didactic, părinţii şi consilierii specializaţi în procesul de învăţare şi de luare a deciziilor în privința elevilor. Școala incluzivă creează pentru toţi copiii un cadru favorabil învăţării, pornind de la ideea că diferenţele dintre oameni trebuie acceptate. Acest lucru implică automat adaptarea curriculum-ului și a metodelor de predare la capacitățile și necesitățile fiecărui elev în parte, pentru optimizarea procesului de învățare.

Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor, adică posibilităţi maxime de dezvoltare pentru fiecare, în funcţie de aptitudinile şi interesele educabilului. Tocmai pentru că diferenţele dintre copii sunt considerate fireşti, şcoala ar trebui să dispună de servicii adecvate, pentru a le armoniza. Însă integrarea eficientă a elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă reprezintă, la ora actuală, o adevărată problemă, de o importanță majoră, care ne depășește pe mulți. Este adevărat că, pentru elevii cu CES, integrarea reprezintă un real beneficiu, pentru dezvoltarea personalității lor. Însă acest beneficiu este minor, comparativ cu problemele existente în sistemul de învățământ, neajunsuri cu care m-am confruntat și pe care le voi enumera mai jos:

- cele mai multe cadre didactice nu sunt formate profesional pentru a lucra cu elevi cu dificultăți de învățare sau cu elevi supradotați. Acest lucru generează probleme în cascadă, de la adaptarea curriculară eronată, până la incapacitatea de a realiza planuri de intervenție personalizate, la greșeli majore de strategie educațională sau evaluative. Multe cadre didactice nu știu ce obiective să le

stabilească elevilor cu CES și nu au idee cum să îi evalueze, mai ales dacă programa este greșit adaptată. Nici măcar cursurile de formare nu pot compensa o pregătire de specialitate, atât de necesară în relația cu acești copii. Pentru simplul fapt că deficiențele sunt multe și că trebuie să studiezi temeinic despre fiecare și despre strategia educativă adoptată în fiecare caz. Ori, pentru acest lucru, e nevoie de ani de studiu. Iar autododaxia nu poate face întotdeauna minuni, oricât ne-am străduí…

- finanțarea per elev este un concept și o strategie care a lăsat foarte multe școli fără specialiștii atât de necesari în relația cu elevii cu CES. Doar pentru faptul că unele școli nu au atâția elevi câți prevede normativul în vigoare, nu înseamnă că nu au probleme, nu înseamnă că nu au nevoi/cerințe educaționale speciale. Lipsa consilierilor școlari, a profesorilor itineranți, a specialiștilor în logopedie și în alte afecțiuni, îl pune pe învățătorul clasei în situația de a aplica defectuos predarea simultană, cu două riscuri: ori de a abandona copilul cu CES în cea mai mare parte a timpului, ori de a-i acorda excesiv de multă atenție, în detrimentul celorlalți elevi și a relației cu părinții acestora (de la care sigur vor începe sesizările…). Unii elevi cu CES au nevoie de sprijin educațional, în cadrul unui demers 1:1, lucru imposibil de aplicat în învățământul tradițional de masă…

- lipsa fondurilor influențează negativ deciziile multor părinți de elevi cu CES, care ar avea mare nevoie de specialiștii pe care, din nefericire, îi găsim doar în cadrul Școlii Speciale. Unii părinți renunță la ideea de a-și duce copilul acolo, pentru simplul fapt că nu au bani pentru transportul elevului pe traseul casă-școală și retur. Problema dureroasă este că nici autoritățile locale nu alocă bani pentru aceste cazuri, din lipsă de fonduri, iar părinții se simt total depășiți de situație…

După 30 de ani de activitate la catedră și patru elevi cu CES declarat cu care am lucrat (nesocotind elevii cu CES nedeclarat), am identificat două posibile soluții care ar putea regla activitatea cadrelor didactice cu elevii cu CES:

a. școlarizarea acestor elevi în Școlile Speciale (unde pot beneficia de sprijinul neprețuit al specialiștilor) și realizarea de parteneriate tip SNAC cu școlile din învățământul de masă, care să prevadă în grafic activități săptămânale cu elevii din ambele școli, pentru realizarea integrării optime a elevilor cu CES în societate;

b. integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă, dar <u>obligatoriu</u> cu participarea specialiștilor necesari în clasă, alături de învățător, zi de zi, <u>indiferent de numărul de elevi pe care îl are școala respectivă</u>. Altfel, elevul cu CES nu va înregistra un progres semnificativ, atât de necesar lui. Și nici integrarea nu se va realiza în totalitate, din cauza unor posibile fenomene de marginalizare sau

chiar de bullying, generate de ceilalți elevi, care sigur vor observa stagnarea sau chiar regresul copilului în cauză…

E nevoie de o reală schimbare în acest domeniu. Și nu doar pe hârtie. Dacă această schimbare nu va avea loc, nu vom reuși să fim eficienți cu copiii cu CES, oricât de mult ne-am dori acest lucru. Iar prognozele arată că deficiențele se vor înmulți, din cauza factorilor, din ce în ce mai greu de controlat, care le generează. Ar trebui ca factorii decizionali să tragă niște concluzii pertinente și să elaboreze strategii realiste, susținute financiar, care să ajute elevii cu CES. Între timp, nouă, cadrelor didactice, nu ne rămâne decât să sperăm că aceste neajunsuri vor fi, într-un final, eficient reglate, în beneficiul tuturor factorilor educaționali.

Bibliografia acestui articol este reprezentată de totalitatea materialelor studiate de mine, în cei 30 de ani de profesie didactică, atât la cursurile de formare, cât și pentru activitatea efectivă cu elevii cu CES pe care i-am avut în clasă.

Acest articol cuprinde părerea mea despre tematica propusă, părere asumată și fundamentată din practica de zi cu zi.

CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII PROFESOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL INCLUZIV?

Prof. Nicolae Silvia

CSEI,,Sf.Vasile''Craiova

.

Pentru a lucra eficient în sistemul incluziv îți trebuie nu doar informații și abilități, ci și o anumită mentalitate, un set de atitudini – valori care să ghideze munca. Altfel, tehnica singură, nu va genera rezultate. Copilul care se simte neacceptat nu își va împlini potențialul doar pentru că profesorul cunoaște materia sau modul de predare a ei, ci pentru că se simte înțeles și asimilat cu adevărat și trebuie să i se ofere șanse egale cu cele ale copiilor tipici.

Ce înseamnă șanse egale în context educațional?

Școala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor. Unii înţeleg prin şanse egale crearea unor condiţii identice: programe comune, manuale etc. Dar sistemul şcolar care asigură aceleaşi condiţii de instruire pentru toţi elevii reprezintă o inegalitate, deoarece ei nu profită în acelaşi fel de aceste condiţii.

A asigura şanse egale tuturor elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale. Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze clar, într-un mod diferenţiat.

Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educaţia copiilor cu cerinţe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat iar pe de alta parte trebuie să aibă un caracter diferenţiat, să fie adaptată /adaptabilă particularităţilor respectivilor elevi.

Cum este profesorul incluziv?

Profesorul care lucrează cu practici incluzive este un profesor care a înţeles, acceptă și aplică concret faptul că învaţă permanent. Asta pentru că fiecare generaţie este diferită şi fiecare elev are specificul şi particularităţile sale de învăţare.

Pedagogia ne oferă strategii şi metode de diferenţiere, individualizare şi personalizare a învăţării și nu doar abordarea frontală. Pentru a răspunde nevoilor diferite ale elevilor, profesorul incluziv este:

- **permanent la curent cu noutăţile din psihologie şi pedagogie,**
- **flexibil,**
- **empatic,**
- **suportiv,**
- **colaborează cu elevii, ceilalţi profesori şi cu părinţii,**
- **pozitiv,**
- **constructiv,**
- **creativ**.

El trebuie să fie la curent cu noutățile spre a exploata orice posibilitate de recuperare nou apărută, trebuie să fie flexibil spre a se adapta ca mod de predare unei realități diferite de cea pe care a cunoscut-o. Acest profesor trebuie să dea dovadă de empatie înțeleasă ca trăsătură psihologică ce îți permite să simți ceea ce un altul simte și trebuie să fie suportiv spre a oferi sprijinul necesar copiilor cu dificultăți, dar și pozitiv, spre a le insufla și lor acest mod de a vedea viața.

Pe durata a trei ani, Agenţia Europeană pentru Educaţia Cerinţelor Speciale a implicat peste 55 experţi de la nivel naţional din 25 de state europene pentru a realiza un portret al profesorului incluziv, pornind de la următoarele repere :

De ce fel de cadre didactice este nevoie în şcoala secolului 21 pentru o societate incluzivă?
Care sunt competenţele esenţiale pentru un cadru didactic pentru o educaţie incluzivă?

Proiectul s-a axat pe pregătirea cadrelor didactice pentru învăţământul general/ de masă şi a modului în care acestea sunt pregătite prin formarea lor iniţială pentru a lucra în unităţi şcolare incluzive. Întrebarea considerată cheie în cadrul proiectului a fost: *cum sunt toate cadrele didactice pregătite prin formarea lor iniţială pentru a fi „incluzive?"*

S-au identificat patru valori principale care au fost considerate ca bază a activităţii tuturor cadrelor didactice din învăţământul incluziv. Aceste patru valori sunt:

1. **Valorizarea diversităţii elevilor** – diferenţa dintre elevi este considerată o resursă şi un bun de valoare al educaţiei;

2. **Sprijinirea tuturor elevilor** – profesorii au aşteptări mari în ceea ce priveşte realizările / performanţele tuturor elevilor;

3. **Colaborarea cu ceilalţi** – colaborarea şi lucrul în echipă sunt abordări esenţial e pentru toate cadrele didactice;

4. **Dezvoltare personală profesională** – predarea este o activitate de învăţare iar cadrele didactice îşi asumă responsabilitatea pentru propria instruire pe tot parcursul vieţii.

Agenţia Europeană pentru Educaţia Cerinţelor Speciale a propus trei ipoteze de la care s-a pornit construirea profilului: *(ARECS, 2014, p.10)*

1. Incluziunea este, în esenţă, o abordare a educaţiei care se bazează pe principii şi drepturi şi care este susţinută de o serie de valori principale.

2. Există dificultăţi practice şi conceptuale în a se concentra pe competenţe izolate de predare în învăţământul incluziv şi, pentru ca **profilul** să fie relevant pentru diverse ţări şi actori interesaţi,a fost nevoie de o abordare mai amplă a ideilor de utilizare a competenţelor;

3. Prioritătile politice şi efectele politicilor sociale la nivelul fiecărei ţări nu pot fi ignorate, dar există un cadrul de politici la nivel internaţional şi european la care au aderat toate statele şi prin care este asumat impactul asupra educaţiei incluzive şi asupra formării cadrelor didactice.

S-au identificat patru valori principale referitoare și la predare/ învăţare, ca bază a muncii tuturor cadrelor didactice implicate în educaţia incluzivă. Aceste valori principale sunt asociate cu arii de competenţă ale cadrelor didactice ,fiecare arie de competenţă cuprinzând trei elemente: atitudini, cunoştinţe şi deprinderi/ abilităţi. O anumită *atitudine* sau convingere necesită anumite *cunoştinţe* sau nivel de înţelegere şi apoi *deprinderi/ abilităţi* pentru a implementa aceste cunoştinţe într-o situaţie concretă, practică. Pentru fiecare arie de competenţă identificată sunt prezentate atitudinile, cunoştinţele şi deprinderile / abilităţile pe care aceasta se bazează.

Profilul s-a realizat în jurul acestui cadru de valori principale şi de arii de competenţă urmărind patru componente care se ramifică în alte arii de competenţă, la fel de necesare:

1. Valorizarea diversităţii elevilor – diferenţa dintre elevi este considerată o resursă şi un bun de valoare pentru educaţie.

Ariile de competenţă asociate acestei valori sunt legate de:
- concepţii ale educaţiei incluzive;
- concepţia profesorului asupra diferenţei dintre elevi.

2. Sprijinirea tuturor elevilor – profesorii au aşteptări mari în ceea ce priveşte realizările / performanţele tuturor elevilor.

Ariile de competenţă asociate acestei valori sunt legate de:
- promovarea învăţării teoretice, practice, sociale şi emoţionale a tuturor elevilor;
- abordări eficiente ale predării în clase de elevi eterogene.

3. Colaborarea cu ceilalţi – colaborarea şi lucrul în echipă sunt abordări esenţiale pentru toate cadrele didactice.

Ariile de competenţă asociate acestei valori sunt legate de:
- a lucra împreună cu părinţii şi familia;
-a lucra împreună cu o diversitate de alţi profesionişti din domeniul educaţiei.

4. ***Dezvoltare personală profesională*** – predarea este o activitate de învăţare iar cadrele didactice îşi asumă responsabilitatea pentru propria instruire pe tot parcursul vieţii.

Ariile de competenţă asociate acestei valori sunt legate de:
- cadrele didactice ca practicieni, cu capacitate de reflectare;
- formarea iniţială a cadrelor didactice ca fundament al învăţării şi dezvoltării profesionale continue.

Agenţia menţionată precizează faptul că acest profilul al profesorului incluziv este util şi trebuie luat în considerare în toate programele de formare iniţială a cadrelor didactice din toate statele, dacă se urmăreşte ca scop comun, atingerea unui grad mai mare de incluziune la nivelul întregii Europe în ceea ce privește elevii cu cerințe educative speciale.

Concepțiile acestui profesor în ceea ce privește elevul cu CES, presupun următoarele

- este „normal să fie diferit" – profesorul incluziv nu este nici surpins, nici deranjat de aceste diferențe;
- diversitatea elevilor trebuie respectată, valorizată şi înţeleasă ca o resursă care lărgeşte oportunităţile de învăţare şi reprezintă o valoare adăugată pentru şcoală, comunitatea locală şi societate;
- toate „vocile" elevilor trebuie auzite şi valorizate;
- profesorul are o influenţă majoră asupra „stimei de sine" a elevului şi, prin urmare, asupra potenţialului de învăţare a acestuia;
- plasarea în categorii şi etichetarea elevilor are un impact negativ asupra oportunităţilor de învăţare.

Bibliografie:

- Agenţia Europeană pentru dezvoltare în domeniul educaţiei cerinţelor speciale, 2013, *Formarea cadrelor didactice pentru incluziune. Profilul profesorului incluziv*, traducere

- Turza, Mădălina (coord.), Duminică, Gelu (coord.) (2015) *Izolaţi printre noi : dimensiuni ale participării copiilor cu cerinţe educaţionale speciale în sistemul de educaţie românesc*, Bucureşti: Rentrop &Straton

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ȘI DIVERSITATEA ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL

NOGHI NICOLETA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ AGĂȘ, BACĂU

Educația incluzivă și diversitatea reprezintă piloni fundamentali în construirea unei societăți echitabile și progresiste. În ultimele decenii, conceptul de educație incluzivă a căpătat o importanță tot mai mare, promovând accesul la învățare pentru toți elevii, indiferent de abilitățile și nevoile lor. Acest articol explorează implicațiile și beneficiile educației incluzive și diversității în sistemul educațional, evidențiind, de asemenea, importanța unei abordări bazate pe cercetare și practici eficiente.

Educația incluzivă se referă la un proces educațional care răspunde la diversitatea nevoilor tuturor elevilor, incluzându-i pe toți în procesul de învățare. Prin eliminarea barierelor și oferirea suportului adecvat, sistemul educațional devine mai accesibil pentru toți elevii, indiferent de abilități, vârstă, gen, etnie sau orice altă caracteristică. Diversitatea în acest context include nu doar diferențele de abilități, ci și diversitatea culturală, socială și economică.

Adoptarea unei abordări incluzive în educație aduce numeroase beneficii atât pentru elevi, cât și pentru societate în ansamblu. Prin includerea tuturor elevilor în procesul de învățare, se creează o atmosferă de acceptare și respect reciproc. Elevii învață să valorizeze diversitatea și să-și dezvolte abilitățile de comunicare și colaborare într-un mediu heterogen. De asemenea, studiile arată că elevii care beneficiază de educație incluzivă au performanțe academice mai bune și dezvoltă abilități sociale mai solide. Integrarea elevilor cu nevoi speciale în clasele obișnuite contribuie la dezvoltarea empatiei și a unei atitudini pozitive față de diferențele individuale.

Implementarea eficientă a practicilor de educație incluzivă necesită un efort colaborativ între cadrele didactice, părinți și profesioniști în domeniul educației. Formarea continuă a cadrelor didactice pentru a gestiona diversitatea în clasă și adaptarea metodelor de predare la nevoile individuale ale elevilor reprezintă un pas esențial în acest sens.

În plus, infrastructura școlară trebuie să fie concepută astfel încât să ofere suport adecvat, inclusiv spații adaptate și resurse tehnologice pentru elevii cu nevoi speciale. Colaborarea

între diferitele servicii sociale și educaționale este, de asemenea, crucială pentru a asigura un sprijin holistic pentru fiecare elev.

O altă componentă importantă a unei educații incluzive este reprezentată de diversitatea în curriculum. Este esențial ca materia predată să reflecte diversitatea culturală, istorică și socială a societății. Astfel, elevii pot dezvolta o înțelegere mai profundă și mai respectuoasă față de diferitele culturi și moduri de viață.

Educația incluzivă și diversitatea reprezintă cheile pentru construirea unei societăți mai echitabile și mai prospere. Implementarea acestor concepte în sistemul educațional necesită angajament, resurse și colaborare între toți actorii implicați. În final, o societate în care fiecare individ este recunoscut și valorizat pentru contribuția sa aduce beneficii semnificative pentru toți.

BIBLIOGRAFIE

1. UNESCO, "Inclusive Education: The Way of the Future." Retrieved from https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000367294, 2019;
2. Florian, L., "Inclusive practice: what, why, and how?" In M. Shevlin & P. Rose (Eds.), Inclusive education: Supporting diversity in the classroom, Routledge, 2008;
3. Hodkinson, A., & Vickerman, P., "Inclusive education: international policy & practice.", British Educational Research Journal, 2009.

ȘCOALA ROMÂNEASCĂ ȘI O EDUCAȚIE DE SUCCES

Prof. Monica Oancea Fereștean

Liceul Teoretic Sebiș

Județul Arad

„Fiecare om e o întrebare pusă din nou spiritului Universului”, afirma odinioara Eminescu, iar calea spre descoperirea răspunsurilor nu poate fi decât școala.

Școala este o organizație care învață și produce învățare. Aceasta înseamnă că ea este o organizație cu dublă deschidere. Această trăsătură determină o serie de particularități care configurează specificul școlii de organizație.

Școala românească se poate încadra în rândul școlilor europene, având caracteristici comune cu acestea: elevii solicită și oferă elevii ajutor unii altora, atunci când e nevoie. Rezultatele muncii de colaborare și performanțele individuale ale elevilor sunt valorizate prin expoziții și premieri. Atunci când au nevoie de ajutor, elevii raportează unui membru al personalului școlii.

Cooperarea dintre elevi este mai mare decât concurența, iar elevii înțeleg că ceea ce se așteaptă de la ei poate să fie diferit, în funcție de caracteristicile lor individuale și apreciază performanțele celor care au un nivel de plecare diferit de al lor.

În cadrul școlii românești, se acordă importanță sprijinului- de exemplu prin repartizarea acestei responsabilități unui membru cu experiență al corpului profesoral. Măsurile de sprijin sunt direcționate către prevenirea barierelor în calea procesului de învățare și de participare a elevilor.

Personalul școlar este conștient de existența unor servicii variate menite să susțină educația și participarea copiilor la școală. Activitățile de planificare curriculară se referă la participarea elevilor cu experiențe, performanțe sau dizabilități diferite. Personalul beneficiază de training-uri pentru planificarea și managementul activităților de învățare prin colaborare.

Cadrele didactice caută modalități de a preveni nemulțumirile elevilor prin creșterea implicării lor în analiza programei școlare „având posibilitatea să învețe modalități de contracarare a violenței în limbaj, inclusiv rasismul ș.a.

Sprijinul pentru elevii care au altă limbă maternă decât limba română este considerat o responsabilitate a personalului din școală, iar acest sprijin conduce la reducerea barierelor în învățare și participare, precum la creșterea nivelului de educație a tuturor elevilor.

Se face distincția între „dificultatea de a învăța într-o limbă adițională” și „a avea dificultăți la învățare”. Originea dintr-o țară sau o cultură străină nu este recunoscută ca o posibilă barieră în învățare și participare, creșterea capacității de învățare și de participare a elevilor fiind scopul principal al personalului.

Sunt explorate toate barierele care ar putea sta în calea participării copiilor și a familiilor lor la culturile, politicile și practicile școlii.

BIBLIOGRAFIE

1. Stoica Adrian, Progresul școlar. De la teorie la practică, București, Editura Humanitas Educațional, 2003.
2. Egan Kieran, Imaginația în predare și învățare, București, Didactica Publishing House, 2008.

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ȘI DIVERSITATE

Paraschiva Oanea, profesor în învățământul primar
Școala Gimnazială „Constantin Blănaru” Cornu Luncii

Diferențierea ca învățare eficientă într-o clasă formată din elevi diferiți.

Diversitatea elevilor din secolul XXI creează multe provocări pentru profesorii care nu au experimentat aceeași diversitate atunci când erau elevi ei înșiși. Printre acestea, cea mai importantă provocare este de a găsi un echilibru între așteptările "înalte" și "cele mici", care răspund nevoilor diferite ale elevilor din cadrul unei săli de clasă.

În sălile de clasă, profesorii au elevi cu deficiențe specifice de învățare. Cu toate acestea, prezența în clasă a acestor elevi este doar unul dintre obstacolele cu care se confruntă profesorii. Într-adevăr, aceștia trebuie, de asemenea, să se ocupe de un număr din ce în ce mai mare de elevi din diferite medii culturale și lingvistice și din familii aflate în primejdie sau sărăcie extremă.

Această diversitate crescândă de elevi în școli este, prin urmare, subiect de o mare dezbatere și îngrijorare. Diferențele dintre elevi pot include limba, cultura, religia, genul, abilitățile diferite, preferințele sexuale, statutul socio-economic și mediul geografic. Diferențele sunt adesea tratate ca o problemă, mai degrabă decât ca o oportunitate de a descoperi bogăția care există în viețile altora și cum putem fi incluși, apreciați, respectați și salutați pentru cine suntem într-o lume diferită natural.

În 1992, Grant Wiggins a scris următoarele despre valoarea diversității „ *Nu vom putea restructura școli până nu vom înceta să privim diversitatea elevilor ca pe o problemă. Provocarea noastră nu este de a face elevii "specialiști" să se adapteze mai bine la școala obișnuită. Provocarea de predare rămâne aceeași de la începutul epocii moderne, pentru a se asigura tuturor elevilor garantarea drepturilor lor. Ei au dreptul să încheie școala, să-și stimuleze spiritulcunoașterii și să descopere bucuria de a merge mai departe. Ei au dreptul la educație care obligă profesorul, ca și doctorul, să schimbe tactica atunci când nu are loc succesul. Ei au dreptul la evaluare, care oferă studenților și profesorilor cu cunoștințe de standarde reale, feedback util, oportunități de auto-evaluare și oportunități de dialog, sau chiar să conteste evaluatorul , care este un drept în cultura democratică. Până atunci, nu vom avea nici o idee despre potențialul uman. Până când nu este îndeplinită provocarea, școlile vor continua să recompenseze pe cei care sunt norocoși sau sunt deja echipați și vor exclude pe cei care fac mai puțin bine.* ” (1)

Practicarea diferențierii predării îi ajută pe profesori să respecte standardele stricte, satisfăcând în același timp nevoile individuale ale elevilor. Diferențierea permite profesorilor să se concentreze asupra competențelor de bază din fiecare domeniu, să fie sensibili și atenți la diferențele individuale, să integreze evaluarea în educație și să ofere elevilor diferite metode de predare / învățare.

Aceasta duce la o clasă în care educația specială este regulă pentru toți. Elevii cu dizabilități sau dizabilități specifice de învățare au acces la serviciile de care au nevoie, în timp ce elevii cu competențe mai înalte au acces la provocările corespunzătoare.

Ce este educația incluzivă?

Incluziunea este un mod de viață, un mod de a trăi împreună, care se bazează pe convingerea că fiecare persoană are valoare. ” (2)

Educația incluzivă înseamnă că toți elevii participă la școala din vecinătate, sunt cazați în clase adecvate vârstei lor, în clasele obișnuite și sunt sprijiniți să învețe și să se dezvolte. Ei contribuie și participă la toate aspectele vieții școlare.

Educația incluzivă este despre modul în care dezvoltăm și proiectăm școli, săli de clasă, programe și activități astfel încât toți elevii să învețe și să participe împreună.

Misiunea școlii este de a preda o serie de lucruri tuturor, folosind toate mijloacele disponibile (individualizarea) și, în același timp, să permită / stimuleze capacitatea fiecărui elev de a conduce căi de învățare personale (personalizare).

Predarea într-o manieră incluzivă înseamnă primirea tuturor și angajarea de a instrui fiecare elev din comunitate, fiecare cetățean într-o democrație, cu dreptul inalienabil de a face parte din acea comunitate. Incluziunea presupune ca viața și învățătura să aducă beneficii tuturor, nu doar copiilor care sunt etichetați ca având o deficiență.

Din momentul în care a fost adoptată de școală, o viziune incluzivă ghidează și îndrumă toate deciziile și acțiunile celor care se alătură acesteia. Oamenii nu mai pun întrebarea "De ce incluziunea?", ci doar "Cum îi putem include cu succes pe toți elevii?"

Incluziunea aduce beneficii nu numai elevilor cu dizabilități, ci și tuturor elevilor, educatorilor, părinților și membrilor comunității. Experiența ne arată că atunci când comunitățile și școlile fac alegerea includerii în adevăratul sens al cuvântului, ele fac sistemul educațional mai bun și, în același timp, reușesc să transforme o societate intolerantă, care se teme de diferențe, într-o societate care sărbătorește și valorizează diferențele.

O școală incluzivă consideră că ...

- Fiecare elev poate învăța și reușește.
- Diversitatea ne îmbogățește pe toți și elevii care se luptă pot depăși riscul eșecului prin implicarea într-o comunitate primitoare care răspunde nevoilor cursanților.
- Fiecare elev are o contribuție unică de oferit altora.
- Fiecare elev are puncte forte și puncte slabe.
- Serviciile și sprijinul nu trebuie direcționate către o singură organizație școlară (de exemplu, clase sau școli speciale).
- Rezultate efective de învățare sunt realizate prin eforturile de colaborare ale tuturor celor care lucrează pentru a asigura succesul fiecărui student. Rezultate efective de învățare sunt realizate prin eforturile de colaborare ale tuturor celor care lucrează pentru a asigura succesul fiecărui elev.

În școala incluzivă ...

- Metodologiile bazate pe lucrul în grupuri de elevi eterogeni și cooperanți sunt folosite pentru că sunt mai eficiente pentru învățare.
- Elevii au o cale de învățare, metode de evaluare și o predare individualizată, deoarece așteptările sunt ridicate pentru toată lumea.
- Personalul școlii, elevii, părinții și membrii comunității lucrează împreună pentru a proiecta și a pune în aplicare o predare eficientă pentru toți elevii.
- Profesorii și alți profesioniști care lucrează în școală nu numai că oferă elevilor posibilitatea de a repeta informațiile stocate, dar, mai ales, să fie creativi și să învețe să gândească.
- Personalul școlii îi ajută pe elevi să își dezvolte abilitățile sociale, făcându-i să interacționeze, să se conecteze și să dezvolte relații și prietenii.

Respectul pentru diversitate creează un mediu primitor pentru toți.

Educația incluzivă pentru elevii cu dizabilități poate avea succes doar atunci când aceiași elevi simt că fac parte din comunitatea școlară. Acest lucru necesită o discuție deschisă și onestă despre diferența și respectul instituțional pentru oameni, indiferent de abilitățile lor. În școlile incluzive, construirea unui astfel de climat aduce beneficii tuturor, prin crearea unui mediu în care elevii și familiile lor sunt bineveniți și apreciați pentru cine sunt.

Toți copiii beneficiază de educație incluzivă. Acest lucru le permite:

• Dezvoltarea propriilor talente și aptitudini, cu un nivel ridicat și adecvat de așteptări pentru fiecare copil.

• Lucrul pe obiective individuale, în timp ce participă la activitatea clasei cu alți elevi de vârsta lor.

• Implicarea părinților în formarea lor și în diferitele activități ale școlii.

• Promovarea unei culturi a respectului și a apartenenței în cadrul școlii. Educația incluzivă oferă ocazia de a descoperi și accepta diferențele dintre indivizi, reducând impactul hărțuirii și al intimidării.

• Dezvoltă prietenii cu o mare varietate de copii, fiecare cu propriile nevoi și abilități.

• Au o influență pozitivă atât asupra școlii, cât și asupra comunității, astfel încât, la un nivel mai larg, ambele pot fi sensibile la diversitate și incluziune.

Practicile incluzive mobilizează eficient resursele unei școli.

În trecut, educația specială a implicat deseori "segregarea" elevilor cu dizabilități. Acest model de educație specială într-un mediu "separat" și izolat nu numai că îi privează pe elevii cu dizabilități de interacțiunea cu colegii lor și de accesul deplin la calea de învățare, dar poate implica și nevoi costisitoare școlii. Învățarea incluzivă face posibilă utilizarea mai eficientă a resurselor școlare prin maximizarea disponibilității personalului și materialelor în beneficiul tuturor elevilor.

După cum spune Ianes, pentru a răspunde într-un mod cu adevărat incluziv tuturor nevoilor educaționale speciale, școala trebuie să mobilizeze o gamă largă și bogată de resurse într-un mod metodologic corect (3). Prin urmare, conceptul de "resursă" este lărgit, iar cel al "normalității" intră în joc: dincolo de cadrul normal al școlii, este necesar să se țină seama de "resursele suplimentare" care trebuie îmbogățite prin "know-how special" », adică abilități în ceea ce privește tehnica, instruirea și sprijinul (3).

Sprijinul unui comportament contribuie la menținerea unui mediu de învățare pozitiv pentru toți.

Un alt factor important pentru ca educația incluzivă să fie eficientă este dezvoltarea unor suporturi comportamentale pozitive consecvente în întreg mediul de învățare. Această consistență este esențială pentru succesul elevilor cu tulburări emoționale sau comportamentale în mediul general de învățare, dar acest sprijin la nivelul personalului din întreaga școală contribuie, de asemenea, la crearea de așteptări ridicate în întreaga comunitate școlară.

După cum afirmă Canevaro, "Educația incluzivă face ca școala obișnuită să fie mai bună: o școală unde toți copiii sunt bineveniți, unde pot învăța în propriul ritm și, cel mai important, unde pot participa, o școală unde copiii pot învăța să înțeleagă toate diferențele și că aceste diferențe sunt îmbogățite. Deci, diversitatea devine normală. " (4). Profesorii eficienți sunt conștienți de diversitatea profundă a elevilor și sunt dispuși să îi implice în educație prin diferite metode de predare / învățare, folosind diferite interese și folosind diferite metode. Într-o clasă diferențiată, profesorul "arată respectul față de elevi, subliniind atât asemănările lor, cât și diferențele lor, nu le tratează pe toate în același mod" (5).

Deși unele cunoștințe și abilități esențiale sunt obiective comune pentru toți elevii, profesorul încearcă în permanență să perceapă elevii care au nevoie în special să învețe mai eficient și se străduiește să le ofere opțiuni de învățare adecvate. Teoria inteligențelor și a stilurilor multiple de învățare deschide ușa unei game largi de strategii de predare. Opțiunile strategice și metodologice ale profesorului trebuie să fie clare și coerente cu stilurile de învățare ale elevilor.

Profesorii eficienți utilizează o gamă largă de strategii și modifică de la lecție la lecție tipul de inteligență cel mai accentuat pentru a se asigura că există întotdeauna un moment în timpul zilei în care elevul vede tipurile stimulatoare din cele mai dezvoltate inteligențe (6). În plus, ei își proiectează și implementează activitățile didactice luând în considerare stilurile de învățare. (7). Fuziunea acestor două modele are ca rezultat o abordare holistică a educației care permite profesorilor să țină cont de diversitatea umană și să adere la standarde riguroase. "Trebuie să combinăm cele două modele, cele mai bune pe care le avem la dispoziție pentru a înțelege diferitele

moduri în care elevii gândesc și învață". Astfel, clasele incluzive "se străduiesc să creeze un mediu în care toți elevii simt că ideile lor sunt valoroase, iar munca lor este evaluată și aceste clase sunt capabile să reușească " (7).

Bibliografie:

1. Wiggins G. Foreward, (1992), In R. A. Villa, J. S. Thousand, W. Stainback, & S. Stainback (Eds.), Restructuring for caring and effective education: An administrative guide to creating heterogeneous schools (pp. xv–xvi). Baltimore: Paul H. Brookes.
2. Falvey M. and Givner C. (2005), What is an inclusive school? In Villa R. and Thousand J. (Eds.), Creating an inclusive school, 2nd edition. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
3. Ianes D., Bisogni educativi speciali e inclusione. Valutare le reali necessità e attivare tutte le risorse, Erickson, Trento 2005.
4. Canevaro A., “L'integrazione scolastica degli alunni con disabilità", Erickson,Trento, 2007
5. Tomlinson C. The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development, 1999, p.12.
6. Armstrong T., Multiple intelligences in the classroom, 2nd edition. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development, 2000.
7. Silver H. F., Strong R. W., & Perini M. J., So Each May Learn: Integrating learning styles and multiple intelligences. Alexandria, West Virginia USA: Association for Supervision and Curriculum Development, 2000.

COMUNITATEA - FACTOR EDUCATIV ÎN PERIOADA MICII COPILĂRII

Prof. înv. preşcolar Oniceanu Anişoara

Grădiniţa cu program normal Pîrcovaci-Hârlău

Jud Iasi

UN DAR MIC, DIN SUFLET MARE

PARTENRIAT: CENTRUL DE INGRIJIRE SI ASISTENTA-HIRLAU

Preşcolaritatea este considerată *vârsta de aur a copilăriei,* întrucât copilul îşi devozvoltă capacităţile fizice, psihice şi sociale. La rândul lor, aceste capacităţi aduc un element de specificitate şi îl vor ajuta pe preşcolar să se devină independent şi să perceapă comunitatea în care trăieşte şi se dezvoltă. Analizând etimologia terenului de *educaţie,* acesta provine din latinescul *educatio,* care se traduce prin termenii: *creştere, cultivare, hrănire.* Prin urmare, copilul face cunoştinţă cu instuţia şcolară, iar el se hrăneşte cu tainele educaţiei primite de la specialiştii din domeniu.

Educaţia îmbracă mai multe forme, care ajută preşcolarul să înteleagă mediul care îl înconjoară. *Educaţia formală* este o formă instituţionalzată desfăşurată pe procesul predare-învăţare-evaluare unde copilul asimilează cunoştinţe şi învaţă să îşi utilizeze ceea ce a acumulat prin soluţionarea de probleme. O altă formă a educaţiei este *educaţia informală* care se axează pe experienţele preşcolarilor şi pe „totalitatea informaţiilor neintenţionate, difuze, eterogene, voluminoase sub raport cantitativ cu care este confruntat individul în practica de toate zilele şi care nu sunt selectate, organizate şi prelucrate din punct de vedere pedagogic" (Constantin Cucoş, Pedagogie, Editura Polirom, Iaşi, 2006, p. 46). Prin urmare, preşcolarul

învaţă în funcţie de mediul de apartenenţă (familie, mass-media, grupul de prieteni). Cea de-a treia formă a educaţiei, însă nu cea din urmă este *educaţia nonformală.* Din perspective subiective, educaţia nonformală este ca mai complexă formă a educaţiei care îmbină teoria cu pratica şi în acelaşi timp este şi interdisciplinară. Ea se realizează prin activităţi extraşcolare, dar structurate într-un mediu instituţionalizat (familia, muzee, teatre, biblioteci, mass-media etc.)

Acţionând după proverbul românesc *cine nu are un bătrân, să-şi cumpere",* preşcolarii *Grădiniţei cu program prelungit Pîrcovaci* de la grupa mare A, alături de cadrul didactic şi de părinţi au desfăşurat activităţi pe perioada noiembrie 2018-aprilie 2019 în cadrul *Centrului de bătrâni C.I.A.* Scopul acestor activităţi a fost de a implementa în sufletele copiilor sentimentul de dragoste, preţuire şi respect faţă de persoanele în vârstă. Copiii, alături de părinţi şi cadrele didactice au realizat cadouri şi podoabe pentru a înfruuseţa pomul de Crăciun din cadrul azilului, apoi, cei mici au susţinut un mini-concert de colinde pentru bătrânii din azil şi au împărţit cadouri. Prin intermediul acestor activităţi nonformale, preşcolarii si-au însuşit atitudinea pozitivă faţă de sine şi faţă de ceilalţi, precum şi dezvoltarea abilităţilor de a interacţiona cu ceilalţi oameni din jur.

Dacă vom avea grijă de bătrâni, care sunt ai noştrii, ai tuturor, atunci copii noştrii vor fi buni, sensibili, umani şi vor aprecia înţelepciunea poporului roman; copii noştrii vor zburda prin iarba fragedă, păsarile se vor înălţa spre cerul senin ,peştii vor mai înota în apele limpezi şi ……va FI IUBIRE ! Prin acest proiect ne-am propus să lărgim sfera de cunoaştere umană, copiii să trăiască în relaţie cu cei din jur, să-şi dezvolte stări afective pozitive,să cunoască aspecte ale vieţii unor persoane singure, bolnave sau abandonate, stabilirea unei punţi de legatură între cele două medii diferite şi adaptarea comportamentului la cerinţele grupului cu care vin în contact. Ajutorarea şi protejarea batranilor este o problema care trebuie să intereseze pe toată lumea: adulţi şi copii.

În perioada lunii martie, preşcolarii au vestit primăvara şi au confecţionat mărţişoare ca simbol al dragostei, prosperităţii şi bucuriei, precum şi felicitări personalizate. După finalizarea mărţişoarelor, copiii au împărtăşit bucuria lor cu bătrânii de la azil, cărora le-au pus în piept mărţişoarele şi le-au oferit felicitări. Bucuria din ochii bătrânilor nu poate fi descrisă sub nicio metaforă sau termen ştiinţific. Cu siguranţă bătrânii au intrat în lumea ludică a preşcolarilor şi pentru o zi au fost din nou copii.

Perioada sărbătorilor pascale a antrenat preşcolarii în activitati artistice si practice pentru beneficiile celor din jur, iar alături de părinţi au confecţionat podoabe de Paşte, apoi au vestit Învierea Domnului la azilul de bătrâni, cărora le-au înmânat şi câteva daruri. La finalul acestei perioade de câteva luni, preşcolarii si-au însuşit calităţile de artist, de a socializa cu ceilalalţi parteneri din mediul vital, şi-au perfecţionat dexteritatea de a realiza singuri obiectele pe care şi le doresc, şi-au însuşit regulile de ingrijire si ocrotire a batranilor şi nu în ultimul rând au învăţat să îi respecte pe cei în vârstă şi să îi iubească indiferent de aspectul fizic. Fără sprijinul părinţilor, aceste activităţi nu s-ar fi putut realiza, întrucât ei au susţinut financiar şi moral preşcolarii şi în acelaşi timp au fost participanţi activi la toate activităţile noastre. Jos pălăria pentru părinţii are îşi susţin şi încurajează copiii în toateactivităţile iniţiate.

În calitate de cadru didactic, mă declar împlinită de ceea ce au realizat preşcolarii şi de ceea ce si-au achiziţionat în urma programului educaţional iniţiat. Copiii au fost fericiti, împliniţi şi dornici de a-i ajuta pe cei din jurul său. Prin finalizarea acestui program, poate fi evidenţiat impactul pe care îl are *educaţia nonformală* în acumularea şi sistematizarea de cunostinţe, priceperi şi deprinderi. Preşcolarii sunt dornici de implicarea în alte proiecte ce implică calităţile lor motrice, psihice şi sociale.

Referinte bibliografice :

- ✓ Cerghit, Ioan ,1988, *Curs de pedagogie,* Universitatea Bucureşti ;
- ✓ Cucoş, Constantin, 2006, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iaşi.

Educaţia incluzivă în context internaţional

Adaptarea la permanentele cerinţe schimbătoare ale unei lumi care evoluează rapid, care necesită abordări multiple ale fenomenelor naturale şi/ sau sociale şi care impune adoptarea de strategii eficiente în vederea atingerii tuturor obiectivelor sale, presupune implicarea activă a întregii societăţi pentru a pune în centrul preocupărilor sale *OMUL*.

Printre atributele acestei societăţi se pot enumera: schimbarea, transformarea, egalitatea şanselor, continua formare, cooperarea, evoluţia tehnologiei, preocuparea pentru oameni şi pentru nevoile lor în ceea ce priveşte dezvoltarea, integrarea şi inovarea.

Elementul central al societății, element care poate contribui în mod valoros și radical la evoluţia tuturor elementelor componente ale societăţii este *EDUCAŢIA.*

Educaţia incluzivă este un proces complex, de durată care necesită analize, schimbări şi construcţii continue pentru a realiza politici şi practici incluzive şi a asigura bazele unei culturi incluzive.

Educaţia incluzivă a apărut ca o reacţie firească a societăţii la obligaţia acesteia de a asigura cadrul necesar şi condiţiile impuse de specificul educaţiei persoanelor cu cerinţe educative speciale. Bogăţia spirituală a lumii contemporane rezidă tocmai din respectul şi valorizarea tuturor indivizilor, pentru că lumea modernă acceptă faptul că fiecare individ este o dimensiune care îmbogăţeşte şi potentează, împreuna cu celelalte experienţe, lumea de azi.

Educaţia incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor şi mentalităţilor, dar şi a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educaţiei şi dezvoltării lor.

Educaţia de bună calitate reprezintă un DREPT fundamenzal al omului şi copiii au dreptul la educaţie generală, iar modelul incluziunii socio-educaţionale are la bază acest drept, înglobat în dreptul internaţional. Fiecare copil, indiferent de apartenenţă sau de nivelul de dezvoltare a capacităţilor sale, are dreptul la o educaţie de bună calitate care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităţilor sale cognitive şi de integrare socială.

Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine.

Conceptul de „educaţie pentru toţi” a fost lansat în 1990 în Tailanda la Conferinţa Internaţională a Ministerului Educaţiei, iar în 1994 la Salamanca, în Spania, s-au lansat dimensiunile educaţiei pentru toţi care constau în calitatea

actului educaţional şi acces pentru toţi copiii: „ Şcolile trebuie să primească toţi copiii, fără nici o deosebire privind condiţiile lor fizice, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă şi la copiii cu dizabilităţi sau talentaţi, copiii străzii şi copiii care muncesc, copii din populaţii îndepărtate sau nomade, copii aparţinând minorităţilor lingvistice si etnice… "

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educaţia copiilor cu cerinţe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferenţiat, să fie adaptată particularităţilor elevilor.

Caracterul integrat al învăţământului ne pune în faţa problematică a situaţiei în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obişnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situaţia copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situaţia clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înţelegere reciprocă, o existenţă socială normală a copiilor, în ciuda diferenţelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieţii de grup. Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, sa fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăţi în viaţă.

Procesul de integrare educaţională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenţie individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalităţi eficente de adaptare curriculară joacă rolul esenţial.

Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învăţământ dupa posibilităţile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-şi adapteze metodele pedagogice în consecinţă.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparenţelor nu au timp să aştepte: dacă sunt lăsaţi să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranţă de suferit.

Bibliografie:

1. A. Ghergut, Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, 2005
2. Informaţii culese de pe internet

PROIECT EDUCAȚIONAL PE TEMĂ INCLUZIVĂ
„EDUCAȚIA PENTRU TOȚI”

TITLUL:„Educația pentru toți”

ARGUMENT:

Educația este un drept fundamental, ea te face mai independent și totodată conștient de drepturile și posibilitățiile proprii. Toți copiii trebuie să aibă dreptul la o educație gratuită și de calitate.

Educația incluzivă este cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor copiilor. Diferențele dintre ființele umane sunt normale și separarea nu e recomandată. Primii pași spre educația incluzivă i-am făcut înscriind în unitatea noastră copiii cu probleme speciale și de etnie rromă.

Educația incluzivă încearcă să-i determine pe copiii cu dizabilități să participe la activitățile zilnice, alături de ceilalți copii. Persoanele cu deficiențe au aceleași trebuințe de bază în creștere și dezvoltare ca și ceilalți:

- Nevoia de afecțiune și securitate;
- Nevoia de apreciere și întărire pozitivă;
- Nevoia de responsabilitate și independență;
- Nevoia de încredere în sine.

Copiii de etnie romă primesc atenția cuvenită, s-au integrat fără probleme în colectivitate,frecventează grădinița, primesc din partea noastră sprijin, înțelegere și o educație corespunzătoare.

Pentru a oferi șanse egale, posibilități maxime de dezvoltare fiecăruia și pentru ca activitatea instructiv-educativă să fie de calitate, profitabilă pentru toți am considerat că este necesar derularea unui proiect educațional în care să fie implicați toți preșcolarii, educatoarele din unitate, profesorul consilier, părinți, psihologi și l-am intitulat „Educația pentru toți”.

Prin derularea acestui proiect vrem să arătăm că diferențele individuale dintre copii sunt o sursă de bogăție și diversitate, nicidecum o problemă, că grădinița noastră este un spațiu propice pentru a pune bazele unor prietenii și că le poate oferii unînvățământ de calitate tuturor preșcolarilor, oricare ar fi aptitudinile lor.

SCOPUL:

Acceptarea diversității din partea copiilor și a părinților, promovarea unei învățări active și educației interculturale

OBIECTIVE URMĂRITE:

- Adaptarea conținuturilor pe temă incluzivă la nivelul de înțelegere a copiilor;
- Participarea fiecărui copil la reușita unei activități, valorificându-și potențialul creativ, aptitudinile, capacitatea de învățare și cunoștințele;
- Dezvoltarea abilităților de recunoaștere, acceptare și respect al diversității;
- Acumularea cunoștințelor despre cultura altor popoare și etnii: porturi populare, obiceiuri, limbă;
- Socializarea copiilor și educarea abilității de a realaționa cu ceilalți;
- Dezvoltarea capacității de a participa activ la un dialog despre toleranță și respect.

GRUPUL ȚINTĂ:

- Preșcolarii din grupa mică, mijlocie, mare, total 45 preșcolari;

ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI

Nr. Ctr.	Tema/data	Mijloc de realizare	Locația	Cine răspunde	Impactul
1.	„Copil ca tine sunt și eu” noiembrie	Convorbire	Grădinița Nr.3 „Flutu rașii„	Educatoarea	Abilități de comunicare, de recunoaștere, acceptare și respectarea diversității
2.	„Frumusețea porturilor populare” decembrie	Observare costume populare	Grădinița Nr.3 „Flutu rașii„	Educatoarea implicata în proiect și părinții	Sensibilizarea copiilor cu frumusețea porturilor populare românești și aparținătoare altor etni
3.	„Noi prieteni și prietenii” ianuarie	Vizită la o grădiniță cu predare în limba maghiară	Grădinița Nr.3 „Flutu rașii„	Educatoarea implicata în proiect și educatoarea de la secția maghiara	Închegarea unor prietenii, socializare și educarea interculturală a preșcolarilor
4.	„Castelul prieteniei” februarie	Joc de construcție și relaționare	Grădinița Nr.3 „Flutu rașii„	Educatoarea și profesorul consilier	Le dezvoltă abilitățile de cooperare, exersează abilități de împărțire a jucăriilor de cerere și oferire a ajutorului, de așteptare a rândului și dobândesc strategii de negociere pentru rezolvarea problemelor din grup.
5.	„Împreună reușim” martie	Activitate practică	Grădinița Nr.3 „Flutu rașii„	Educatoarea	Învață să lucreze în echipă, exersează abilități, cultivarea perseverenței și a stăpânirii de sine.
6.	„Drepturile mele” aprilie	Lectura educatoarei	Grădinița Nr.3 „Flutu rașii„	Educatoarea implicata în proiect	Cunoașterea drepturilor ce le revin și respectarea acestora
7.	„Ursulețul cafeniu” mai	Povestea educataoarei	Grădinița Nr.3 „Flutu rașii„	Educatoarea implicata în proiect	Acceptarea diversității indiferent de rasă și culoare
8.	„Toți împreună la serbare și la carnaval”	Serbare finalizată cu un carnaval	Grădinița Nr.3 „Flutu rașii„	Educatoarea implicata în proiect	Învață autocontrolul, aportul fiecăruia la reușita serbării și valorificarea prin

	iunie				serbare și carnaval a cunoștințelor însușite pe temă incluzivă

RESURSE MATERIALE:
- materiale didactice;
- aparat foto;
- cărți și reviste de specialitate;
- softuri educaționale;
- calculator, TV;
- costume populare, diverse;
- costumații, măști.

PARTENERI:
- Profesorul consilier;
- Psiholog;
- Părinți;
- Educatoarea

REZULTATE AȘTEPTATE:
- Învață comportamente civilizate față de cei din jur;
- Învață împreună, unii de la alții și să conviețuiască împreună;
- Integrarea copiilor cu dizabilități în activitățile zilnice, alături de ceilalți;
- Închegarea colectivului de copii și omogenizarea grupelor.

BENEFICIARI:
-copiii și părinții acestora.

EVALUAREA:
- Portofoliul educatoarei;
- Album cu poze reprezentative pentru conținutul activităților derulate;
- Studiu de caz;
- Materialele prezentate la întâlnirea cu părinții;
- Monitorizare activități, observații.

DISEMINAREA:

Răspândirea, popularizarea rezultatelor pozitive în rândul părinților, a comunității locale, în cadrul Consiliului profesoral și al altor unități preșcolare din oraș

CONTINUITATE-DURABILITATE:

Valorificarea cunoștințelor, comportamentelor învățate și abilităților în viața de zi cu zi, în cadrul cursurilor și derularea altor proiecte și activități similare.

CONCLUZIE ȘI SLOGANUL ZILNIC AL UNITĂȚII NOASTRE:

„Trebuie să ne respectăm și să trăim în armonie chiar dacă suntem diferiți”

BIBLIOGRAFIE:

- Educație timpurie incluzivă- Module pentru formarea personalului din serviciile de educație timpurie;
- Educație timpurie nivel preșcolar- Repere metodologice pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar 2019-2020;
- Problematica copiilor cu CES în grădiniță- Planeta Piticilor 2008-2009;
- Revista Înv. Preșcolar 3-4/2009

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIŢĂ

Luminița Petricică, Grădinița PP nr.38 Timișoara

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume".
(Din „Child's Appeal", Mamie Gene Cole)

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Grupul Român pentru Educație Incluzivă (GREI) are ca obiectiv general conectarea României la eforturile internaționale în realizarea educației incluzive, susținerea și dezvoltarea modelului românesc și promovarea acestuia la nivel național și european. Principiile pe care GREI le promovează sunt simple, clare și de maximă generalitate:

- fiecare copil este unic și valoros în cadrul sistemului de educație;
-fiecare copil poate învăța;
-politicile școlare sunt cele care trebuie să încurajeze mai curând ideea de școală pentru copil, decât cea de copil pentru școală;
-încurajează dezvoltarea și susținerea serviciilor de sprijin în școală , pentru a oferi oportunități de dezvoltare tuturor elevilor, dar și pentru a forma și sprijini profesorii;
- susțin parteneriatul educațional dintre profesori, părinți, elevi, alături de toți profesioniștii care dau valoare adăugată actului educațional; educație incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

În acest sens, integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți", alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Argumentul acestui referat este tocmai ideea că incluziunea poate și este mai mult decât un discurs demagogic, declarativ; ea poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare și adaptare curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru accepțiunea

diversitară de orice tip. Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, provenienţă socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței şi nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe c opiii defavorizați și își determină intern ,,direct și indirect", atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un ,,pozitivism" specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupăîn scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu

dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem ,,grădiniţă incluzivă", nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde ,,normalităţii" cu care ne-am obişnuit.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;
-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;
-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;
-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;
-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;
-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;
-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;
-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;
-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:
-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;
-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

Scoala incluziva-Scoala viitorului

Prof.inv.primar PIELE ELENA-ROXANA
Scoala Gimnaziala “ Gabriel Marinescu” Tigveni

"Adevăratul dascăl este caracterizat prin aceea că mintea sa se mişcă în armonie cu minţile elevilor săi, trăind împreună dificultăţile şi victoriile intelectuale deopotrivă."(J.Dewey)

Principiul şcolii incluzive, susţinut atît de legislaţia naţională, cît şi internaţională, conferă dreptul tuturor copiilor la învaţătura împreună oriunde este posibil, indiferent de starea lor fizică, intelectuală, emoţională sau de diferenţele de origine etnică, religioasă, culturală. Trebuie eliminate principiul de discriminare şi izolare a copiilor cu nevoi speciale.

Dacă în România începutul învăţământului incluziv este timid, experienţa ţărilor europene demonstrează cu rezultate concrete că acest deziderat este realizabil.
Incluziunea este adeseori asociată cu elevi care au dizabilităţi, sau care au „nevoi educaţionale speciale”. De fapt, , incluziunea se referă la educaţia şcolară a tuturor copiilor şi tinerilor, conform conceptului „şcolii pentru toţi”.

Printre iniţiativele actuale de îmbunătăţire a sistemului educaţional se urmareşte nu numai cresterea performanţelor şcolare ci şi educaţia elevilor pe relaţii de colaborare şi pe îmbunătăţirea mediului de învăţare şi predare. Pentru atingerea acestor deziderate copiii şi tinerii sunt implicaţi activ, integrând ceea ce li se predă cu propria lor experienţă de viaţă.

Incluziunea în educaţie presupune:

- Valorizarea egală a tuturor elevilor şi a personalului.
- Creşterea participării tuturor elevilor la educaţie şi, totodată, reducerea numărului celor excluşi din cultura, curricula şi valorile comunităţii promovate prin şcoala de masă
- Restructurarea culturii, a politicilor şi a practicilor din şcoli, astfel încât ele să răspundă diversităţii elevilor din localitate.
- Reducerea barierelor în învăţare şi participare pentru toţi elevii, nu doar pentru cei cu dizabilităţi sau cei etichetaţi ca având „nevoi educaţionale speciale”.
- Insuşirea învăţămintelor rezultate din încercările de depăşire a barierelor de accesare a şcolii şi de participare din partea unor elevi.
- Înţelegerea diferenţelor dintre elevi ca resursă pentru procesul de învăţare, nu ca o problemă ce trebuie depăşită.
- Recunoaşterea dreptului elevilor la educaţie în propria lor localitate.
- Evoluţia gradului de incluziune în şcoli, atât în privinţa personalului, cât şi în privinţa elevilor.
- Creşterea rolului şcolilor în construirea comunităţilor şi a valorilor lor, precum şi în creşterea performanţelor.
- Cultivarea unor relaţii de susţinere reciprocă între şcoli şi comunităţi.
- Recunoaşterea faptului că incluziunea în educaţie este un aspect al incluziunii în societate.

Şcoala incluzivă devine astfel o şcoală deschisă tuturor, o şcoală prietenoasă, flexibilă, o şcoală care abordează procesul de predare – învăţare – evaluare într-un mod dinamic şi atractiv, o şcoală care, prin sprijinul pe care îl oferă tuturor copiilor, se constituie într-un factor de bază al incluziunii sociale, contribuind la eliminarea prejudecăţilor legate de apartenenţa la un anumit mediu şi la spargerea barierelor existente între diferitele grupuri din interiorul unei comunităţi

Impunându-se ca un nou tip de educaţie , flexibilă , adaptabilă la nevoile speciale şi c.e.s. ale

tuturor educabililor în general şi la cele ale celor disabili în special , educaţia integrată se detaşează de normativitatea educaţiei tradiţionale . Acest aspect se reflectă în maniera de abordare metodologico-procedurală a educabililor . Strategiile specifice integrării educative sunt la rândul lor flexibile , caracterizate prin diversitate Conceptul de strategie în educaţia integrată se distanţează de accepţia din pedagogia europeană-continentală , apropiindu-se de cea anglo-saxonă . Aceasta nu pune accent pe combinarea inspirată a metodelor şi mijloacelor clasice , ci pe „ aplicarea inspirată , originală , creativă , în orice caz , într-o nouă manieră , a unor metode şi mijloace vechi , preexistente , acceptându-se chiar modificarea acestora " (Ungureanu Dorel , 2000) .

În esenţa lor , strategiile educaţiei integrate sunt „ strategii de micro-grup,activ-participative cooperative , colaborative , parteneriale , implicante , organizative şi socializante ". Acestea , datorită atributelor lor , sunt adaptabile , putând fi cu uşurinţă multiplicate sau diversificate pentru a acoperi situaţiile noi . Aceste atribute caracterizează şi învăţarea , care trebuie să se realizeze în grupuri mici , să fie cooperativă , partenerială , activ-participativă , să se desfăşoare într-un mediu relaxant , plăcut .

Datorită strategiilor cooperative toţi elevii învaţă să asculte activ , să fie toleranţi , să ia decizii şi să-şi asume responsabilităţi în cadrul grupului .
Învăţarea în grupuri mici , activă şi colaborativă asigură o reală interacţiune şi intercomunicare ; o redistribuire corectă de recompense sociale (apreciere considerare , respect) ;o distribuţie eficientă a sarcinilor de lucru ;un simţ al disponibilităţii şi al artei solicitării sau acordării ajutorului mult sporite .

Lecţiile bazate pe învăţarea prin cooperare influenţează în mod pozitiv formarea răspunderii individuale (elevii trebuie să comunice rezultate în nume personal sau în numele grupului) , interacţiunea directă şi formarea deprinderilor interpersonale şi de grup mic . De asemenea , ele creează între elevi o interdependenţă pozitivă (aceştia realizează că au nevoie unii de alţii pentru a realiza obiectivele şi sarcinile grupului , că au resurse pe care trebuie să le administreze în comun , că recompensele vor fi comune).

Pentru a evita ca în clasele integrate activităţile să fie dominate de elevii normali , în defavoarea elevilor cu nevoi speciale , strategiile de microgrupuri trebuie să fie şi parteneriale . Acestea au rolul de a împiedica acordarea de ajutor în exces colegilor disabili , de a evita intradistribuirile preferenţiale ale sarcinilor în grup şi subevaluarea unor rezultate modeste ale colegilor disabili de către ceilalţi .

Predarea în parteneriat s-a impus ca o altă strategie de succes . Aceasta presupune prezenţa şi colaborarea a două cadre didactice în cadrul lecţiei propriu-zise . Predarea în parteneriat presupune respectarea unor condiţii şi anume: să se realizeze după asistenţă reciprocă la ore ; să fie riguros planificată anterior ; să desfăşoare activităţi compatibile şi complementare ; să prezinte o unitate în concepţiile prezentate , în modul de a acţiona , evitând controversele ; să evalueze activitatea ulterior .

De un mare succes în practică se bucură şi strategiile tutoriale . Tutoriatul se poate realiza între egali , cu inversare de roluri sau între elevi de vârste diferite Tutoriatul între egali , numit şi „ De la copil la copil " , se poate realiza în cadrul şcolii , dar şi în afara ei , vizând programul de realizare a temelor dar şi activităţi extraşcolare .Se realizează prin constituirea unei perechi compuse dintr-un copil cu c.e.s. şi unul normal . Aceasta trebuie făcută pe cât posibil informal , pe baza unor prietenii sau simpatii . Copiii care îndeplinesc rolul de tutor trebuie aleşi discret , din rândul celor care au dovedit de-a lungul timpului disponibilitate în a acorda sprijin celorlalţi , într-un mod spontan , neimpus .

Când tutoriatul se face reciproc , strategia devine benefic versatilă , în sensul tutoriatului cu inversare de roluri . Colegul normal poate învăţa de la cel disabil , mai ales când acesta are un talent pentru o disciplină . Schimbarea rolurilor este benefică pentru copilul disabil , care capătă încredere în propriile forţe şi în valoarea lui , dar și pentru colegul lui normal , care învaţă să caute în profunzime şi să respecte talentul fiecărui om .

Tutoriatul între elevi de vârste diferite se poate realiza între doi educabili cu c.e.s. . Experienţa acumulată a dovedit că elevii cu c.e.s. , bine instruiţi şi supravegheaţi, pot deveni tutori pentru colegii mai mici . Avantajele sunt de ambele părţi . Copiii mai mici se identifică mai uşor cu tutorii lor şi evoluează pozitiv , relativ mai repede , având modele apropiate lor şi încredere în reuşită . Tutorii se dezvoltă la rândul lor mai repede, în condiţiile în care învaţă mai mult despre un subiect , explicându-le altora , decât citind dintr-o carte sau audiind un profesor .

Strategiile cooperative şi tutoriale , sunt doar două dintre opţiunile la care pot apela educatorii.Lor li se alătură strategiile de socializare în clasa integrată , strategiile organizative şi cele curriculare (prin adăugare/ modificare de obiective şi conţinuturi) .

Cunoaşterea strategiilor educaţiei integrate este indispensabilă oricărui cadru didactic , care vrea să-şi asume responsabilitatea de a răspunde tuturor exigenţelor şi cerinţelor educative ale diverşilor elevi , care le calcă pragul clasei cu speranţa reuşitei . Educatorul trebuie să se plieze după fiecare caz , să-şi flexibilizeze demersul didactic pentru a satisface cerinţele educative ale fiecărui elev luat în parte şi ale tuturor la un loc.

Referinte :

1. . Gherguţ Alois , Psihologia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată , Polirom , Iaşi , 2001

2. Ungureanu Dorel , Educaţia integrată şi şcoala inclusivă , Editura de Vest , Timişoara , 2000

3. Verza E. , „ Psihopedagogia integrării și normalizării “ în REVISTA DE EDUCAŢIE SPECIALĂ , nr.1 /1992

sursa imaginii : freeschoolclipart.com

IUBESC NATURA!

Activitate extracurriculara-Proiect Educational

REZUMATUL PROIECTULUI

Proiectul ,,Iubesc Natura'' îsi propune un parteneriat între elevii noştri si elevii Scolii Generale nr 25, Braşov şi are ca scop creşterea gradului de socializare, constientizarea mediului înconjurator prin experiente senzoriale, îmbunatatirea calitatilor motrice si psihomotrice ale copiilor, grija faţă de mediu, dragostea faţă de natură. Activităţile proiectului se vor desfăşura sub formă de activităţi fotografice , activitati senzoriale şi ateliere de creaţie.

Şcoala noastra va participa cu clasele a VIIa A, a IX a B, iar Şcoala Gimnazială nr. 25 cu clasele a II a E , I E, si o clasă pregatitoare.

Beneficiarii direcţi sunt elevii cu deficiente severe şi asociate de la Centrul Şcolar pentru Educație Incluzivă, Braşov şi elevii Şcolii Gimnaziale nr 25, iar cei indirecți sunt familiile acestora şi comunitatea din care fac parte. Scoala Gimnaziala nr 25 va fi reprezentată de 37 de elevi şi trei cadre didactice.

Activităţile propuse, în ordinea în care se vor desfăşura sunt următoarele:

1. Natură şi bucurie într-o fotografie;
2. Eco -Arta-Frunze de toamnă-activitate de pictură pe sare;
3. Gânduri pentru copii în prag de Sărbători;
4. Din dragoste pentru micile viețuitoare;
5. Suntem mici, dar harnici!-activitate de sortat/reciclat hârtie şi plastic;
6. Flori de primavara;
7. Bratara prieteniei
8. Expozitie cu lucrări ale elevilor.

Activitatea pricipală, intitulată ,,Natură şi bucurie într-o fotografie'' este o activitate în care elevii îşi vor alege un element, sau un colț de natură pe care îl consideră deosebit, şi-l vor fotografia.

Elevii de la Centrul Şcolar pentru Educație Incluzivă, Braşov, vor fi sprijiniți în activitate de părinți sau de cadrele didactice participante la proiect.

Impactul educativ estimat asupra grupului țintă, poate fi măsurat în gradul de conştientizare a mediului înconjurător. Obținerea unor informații prin observare, explorare, activitate practică, exersare, vor conduce spre noi tipuri de interacțiune şi consolidarea celor deja existente.

D. PREZENTAREA PROIECTULUI

D.1. Argument justificare, context

Proiectul ,,Iubesc Natura'' reprezintă un pas important în direcția creșterii gradului de conștientizare și apreciere a mediului înconjurător. Prin implicarea copiilor cu dizabilități, si nu numai a lor, se transmite un mesaj puternic despre importanța respectului față de natură și nevoia de a proteja aceste resurse neprețuite pentru generațiile viitoare.

Continuarea acestui proiect -derulat si anul trecut, la nivel de clasă- este esențială pentru a oferi oportunitatea tuturor copiilor sa exploreze frumusețea naturii și să dezvolte o legaturã profundã si iubire faţã de mediu. Proiectul ,,Iubesc Natura'' își propune să ofere acestor copii o experiență nemaiîntâlnită, în care să poată interacționa direct si indirect cu mediul înconjurător, să descopere frumusețea și importanța naturii. Prin intermediul acestor activități de creatie, de explorare senzorială, de sortare, abilitare manuală, copiii vor avea posibilitatea de a-și dezvolta simțurile, de a explora texturi diferite, de a auzi sunetele naturii și a observa culorile vii ale plantelor și animalelor.

Este important ca proiectul ,,Iubesc Natura'' să continue pentru a ne asigura că acești copii primesc sprijinul adecvat în dezvoltarea lor personală. Acest sprijin vine şi din socializarea lor cu elevii Şcolii Generale nr 25, Brasov. În acest fel, îi ajutăm să-și construiască independența și încrederea în sine, precum și o legătură mai puternică cu mediul natural.

D.2. Scopul proiectului

Scopul Proiectului ,,Iubesc Natura!'' este de a oferi copiilor oportunitatea de a explora, aprecia si implica în frumuseţea mediul înconjurător într-o manieră incluzivă, educaţională şi terapeutică. Proiectul isi propune sa creeze un mediu sigur unde copiii işi pot dezvolta o legătura mai profunda cu natura, să-şi îmbunătaţeasca experienţele senzoriale, să-si dezvolte abilitatile de relationare si comunicare.

D.3. Obiectivele specifice ale proiectului;

1. Cresterea gradului de socializare şi relationare a elevilor nostri;
2. Dezvoltarea interesului pentru de mediul prin experiente senzoriale
3. Îmbunătatirea motricitatii si a psihomotricităţii, prin activităţile de creaţie din cadrul proiectului;
4. Aplicarea cunoştintelor în viața de zi cu zi;
5. Formarea conduitei independente.

D.4. Descrierea grupului ţintă căruia i se adresează proiectul;

Grupul țintă îl reprezintă elevii claselor a VII a A și a X a cu deficiențe mintale severe, profunde și/sau asociate din Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov.

D.5. Beneficiarii direcți și indirecți;

Beneficiarii direcți sunt elevii cu deficiențe severe si asociate din Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă și elevii Școlii Gimnaziale Nr. 25 Brașov.

Beneficiarii indirecți sunt familiile acestora și comunitatea din care fac parte, în care vor funcționa ca adulți mai târziu.

D.6. Durata proiectului:

Proiectul ,,Iubesc Natura! se va desfăşura pe parcursul anului şcolar 2023-2024.

D.7. Descrierea activităţilor :

Activitatea 1

a. ,,NATURĂ ŞI BUCURIE ÎNTR-O FOTOGRAFIE''

b.Data/perioada de desfăşurare: 15.11. 2023-modulul 2

c.Locul desfăşurării: Centrul Şcolar pentru Educație Incluzivă, Braşov si Şcoala Gimnazială nr 25.

d.Participanţi: elevii claselor a VII a A, a X a B, CSEI Bv, elevii clasei a II a E, I E, clasa pregătitoare, Sc.

Gimnazială nr. 25, cadrele didactice.

e.Descrierea pe scurt a activității: elevii îşi vor alege un element sau un colț din natură, considerat de ei ca fiind deosebit, şi-l vor fotografia. Copiii de la CSEI Bv vor fi ajutați de părinți sau de cadrele didactice. Fotografiile vor fi puse într-un colaj comun.

Activitatea 2

a.ECO-ARTA-,,Dansul frunzelor de toamnă''-activitate de pictură pe sare

b.Data/perioada de desfăşurare: 29.11. 2023-modulul 2

c.Locul desfăşurării: Centrul Şcolar pentru Educatie Incluzivă, Braşov si Şcoala Gimnazială nr 25.

d.Participanţi: elevii claselor a VII a A, a Xa B, CSEI Bv, elevii clasei a II a E, I E, clasa pregătitoare, Sc. Gimnazială nr. 25, cadrele didactice.

e. Descrierea pe scurt a activității:

Pe carton A4 se va reda cu ajutorului unui tub cu aracet forma unei frunze. Forma poate fi trasată uşor cu creionul. Peste aracet, elevii vor presăra sare. Peste sare, elevii vor aplica culori din acuarelă. Se vor respecta culorile toamnei. Lucrările vor fi aranjate într-o expoziție.

Activitatea 3

a. ,,GÂNDURI PENTRU COPII ÎN PRAG DE SĂRBĂTORI''

b.Data/perioada de desfăşurare: 6.12. 2023-modul 2

c.Locul desfăşurării: Centrul Şcolar pentru Educație Incluzivă, Braşov

d.Participanţi: elevii claselor a VII a A, a Xa B, CSEI Bv, elevii clasei

Gimnazială nr. 25, cadrele didactice.

e.Descrierea pe scurt a activității:

Elevii Centrului Şcolar vor confecționa felicitări din materiale reciclabile pentru colegii lor de la Şcoala Gimnazială nr 25.

Elevii Şcolii Gimnaziale nr 25, Brasov sub îndrumarea doamnelor învățătoare, vor câştiga competența de a scrie o scrisoare unui coleg din Centrul Şcolar pentru Educație Incluzivă. Acestia se vor deplasa la Centrul Şcolar pentru Educație Incluzivă, vor cânta colinde şi vor interacționa cu elevii noştri.

Activitatea 3

a. „DIN DRAGOSTE PENTRU MICILE VIEȚUITOARE''

b.Data/perioada de desfăşurare: 15.02. 2024- modulul 3
c.Locul desfăşurării: Centrul Şcolar pentru Educatie Incluzivă, Braşov si Şcoala Gimnazială nr 25.
d.Participanţi: elevii claselor a VII a A, a Xa B, CSEI Bv, elevii clasei a II a E, I E, clasa pregătitoare, Sc. Gimnazială nr. 25 , cadrele didactice.
e.Descrierea pe scurt a activității:
Elevii din cele două şcoli vor viziona filmul *,,De ce hrănim păsările iarna*?''. Cum putem să le ajutăm? Prepararea hranei pentru păsări.Elevii Scolii Gimnaziale nr 25 vor confecționa căsuțe pentru păsărele, iar elevii din Centrul Şcolar pentru Educație Incluzivă vor prepara hrană pentru păsări. Căsuțele vor fi aşezate în copacii din curtea şcolii.

Activitatea 4

a.,,SUNTEM MICI, DAR HARNICI!''
b.Data/perioada de desfăşurare: 27.03 .2024-modulul 4
c.Locul desfăşurării: Centrul Şcolar pentru Educatie Incluzivă, Braşov si Şcoala Gimnazială nr 25.
d.Participanţi: elevii claselor a VII a A, a Xa B, CSEI Bv, elevii clasei a II a E, I E, clasa pregătitoare, Sc.
Gimnazială nr. 25 , cadrele didactice.
e.Descrierea pe scurt a activității: Activitate de selectare a hârtiei şi a plasticului în două recipiente diferite. Deseurile vor fi preluate de către elevii Şcolii Gimnaziale nr 25 şi le vor fi duse la un centru de colectare din oraş.

Activitatea 5

a. ,,FLORI DE PRIMĂVARĂ''
b.Data/perioada de desfăşurare: 17.04.2024-modulul 4
c.Locul desfăşurării: Centrul Şcolar pentru Educatie Incluzivă, Braşov si Şcoala Gimnazială nr 25.
d.Participanţi: elevii claselor a VII a A, a Xa B, CSEI Bv, elevii clasei a II a E, I E, clasa pregătitoare, Sc.
Gimnazială nr. 25, cadrele didactice.
e.Descrierea pe scurt a activității: Elevii celor doua şcoli vor aduna si vor presa flori de primavara.Se vor realiza tablouri de primavara în funcție de particularitătile psiho-individuale ale elevilor.

Activitatea 6

a.,,BRĂŢARA PRIETENIEI'':
b.Data/perioada de desfăşurare: 5.06. 2024-modulul 5
c.Locul desfăşurării: Centrul Şcolar pentru Educatie Incluzivă, Braşov si Şcoala Gimnazială nr 25.
d.Participanţi: elevii claselor a VII a A, a Xa B, CSEI Bv, elevii clasei a II a E, I E, clasa pregătitoare, Sc. Gimnazială nr. 25 , cadrele didactice.
e.Descrierea pe scurt a activității: Elevii celor doua şcoli vor realiza brățări folosind materiale din natură- flori, frunze, semințe-puse pe o bandă adeviză.

Activitatea 7

a. ,,AMINTIRI DRAGI''

b.Data/perioada de desfăşurare: 12.06.2024-modulul 5

c.Locul desfăşurării: Centrul Şcolar pentru Educație Incluzivă, Braşov si Şcoala Gimnazială nr 25.

d.Participanţi: elevii claselor a VII a A, a Xa B, CSEI Bv, elevii clasei a II a E, I E, clasa pregătitoare, Sc. Gimnazială nr. 25 , cadrele didactice.

e. Realizarea unui album de fotografii din timpul activităților.

Rezultatele calitative aşteptate ca urmare a implementarii proiectului ,,Iubesc Natura!'' sunt o mai bună acceptare, comunicare si relaționare a elevilor celor două şcoli, creşterea gradului de conştientizare asupra mediului înconjurător, îmbunătățirea percepției asupra realității de zi cu zi, rezistența la stres a elevilor.

Rezultatele cantitative:

1 activitate de fotografică

2. ateliere de lucru: pictură, felicitari, tablouri

3.selectarea deseurilor

4. realizarea unei brațari

5. expoziții

Echipa de proiect se va întâlni în sedințe de lucru pentru a stabili responsabilitățile si a procura materialele necesare activităților.

La sfârsitul fiecărei activități din proiect se va întocmi proces verbal. Se vor respecta termenele din diagrama Gantt.

Modalitati de evaluare: feedback din partea părinților şi a membrilor proiectului, obiective realizate.

Initiator: prof Popa Corina

ABORDAREA INCLUZIVĂ ÎN ȘCOALĂ

Mihaela Popa , Şcoala gimnazială ,, Tudor Vladimirescu

Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil. Tipul dizabilității, atitudinea cadrelor didactice, a copiilor, implicarea familiei sunt factori care influențează educația incluzivă.

Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.

Beneficiind de servicii de sprijin corespunzătoare în cadrul școlii unde sunt integrați, persoanele deficiente au posibilitatea de a ajunge la niveluri funcționale fizice, psihice și sociale care le pot schimba viața, le pot da un mai mare grad de independență. Totodată, copiii tipici vor învăța ce înseamnă toleranța, acceptarea, întrajutorarea, vor deveni mai buni.

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

Abordarea incluzivă susţine că şcolile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depăşească barierele din calea învăţării , aceasta înseamnă că este necesar ca şcolile să dispună de strategii funcţionale pentru a adopta măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii „dificili”.

- Toţi elevii sunt consideraţi la fel de importanţi
- Crearea unui mediu afectiv pozitiv în care elevii au încredere în profesorii lor și care se adaptează la nevoile elevilor.

- Obținerea rezultatelor bune cu toți elevii
- Colaborarea cu părinții și comunitatea pentru a îmbunătăți frecvența și areduce abandonul școlar.
- Abordarea unei metodologi a predării diferenţiate care le permite elevilor să atingă obiectivele de învăţare în ritmuri diferite şi asigură că elevii nu rămân în urmă şi că ei nu devin descurajaţi.

O şcoală incluzivă are o cultură organizaţională caracterizată prin deschidere, un mediu în care toţi elevii sunt apreciaţi, respectul lor de sine este ridicat şi în care toţi elevii progresează.

Şcoala noastră este caracterizată de o cultură incluzivă

· Există o declaraţie scrisă în şcoală în care este descrisă o viziune clară privind incluziunea.

· Şcoala promovează desfăşurarea procesului de învăţare într-o atmosferă în care elevii să se simtă bine.

· Există politici de sprijin bine gândite pentru elevi.

· Strategiile de predare şi modalităţile de proiectare a predării-învăţării încurajează succesul şcolar al tuturor elevilor.

· Sunt elevii implicaţi în planificarea şi luarea deciziilor referitoare la propria educaţie.

· Şcoala a încheiat parteneriate funcţionale cu alte şcoli sau centre sau cu alţi profesionişti, cu părinţii, ONG-urile locale şi cu comunitatea locală.

· Nevoile educaţionale speciale sunt permanent luate în consideraţie în elaborarea şi implementarea politicilor şcolii.

· Şcoala ţine seama de experienţele culturale şi educaţionale pe care elevii le aduc din familie sau din comunitatea din care provin.

· Atunci când se face proiectarea curriculară, se iau în considerare, fără discriminare, dizabilităţile, sexul, religia, originea rasială, mediul cultural şi lingvistic al copiilor sau tinerilor din programul ,, A doua șansă ,,

· Politicile şcolii recunosc rolul de bază al părinţilor în sprijinirea procesului educaţional şi importanţa dezvoltării de parteneriate eficace cu părinţii.

· Există planuri individuale pentru fiecare elev cu nevoi educaţionale Speciale - curriculum diferenţiat pentru nevoi şi grupuri de vârste diferite.

- clădirile şcolii accesibile pentru copii cu dizabilităţi.

- accent pe progresul individual şi mai puţin pe comparaţiile cu alţi elevi.
- metode de predare care încurajează învăţarea prin cooperare astfel încât elevii să-şi poată ajuta colegii.
- expoziţii cu lucrările elevilor pentru a demonstra că şcoala este mândră de performanţele obţinute de către aceştia.

O școală incluzivă pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi; este promovată învățarea prin cooperare, în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat. O școală și un profesor bun sunt aceia care obțin progres cu toți elevii.

EU SUNT SPECIAL…pentru că sunt un copil normal, dar pot să-i ajut pe cei mai puțini norocoși ca mine!
EU SUNT SPECIAL…pentru că am dificultăți în învățare, dar am nevoie să mă accepți așa cum sunt!
EU SUNT SPECIAL…pentru că sunt părinte, îmi înțeleg copilul și vreau să-l învăț ce e frumos în oameni!
EU SUNT SPECIAL…pentru că sunt cadru didactic și am înțeles că educația dată copiilor, reprezintă, de fapt, viitorul.

Bibliografie

• Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.

• Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.

• Vrăjmaș, E. și alții (2005), ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005.

ACCEPTAREA DIVERSITĂȚII ȘI FORMAREA RESPECTULUI RECIPROC ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof.înv.preșc. Popescu Camelia

Grădinița cu Program Prelungit nr.7 Slatina, Olt

MOTTO:„A fi divers înseamnă a fi altfel. Diversitatea înseamnă,întâi de toate, capacitatea de a trăi în armonie cu ceilalți pentru că, în esență, suntem cu toții diferiți, atipici și prin aceasta lumea este de mii de ori mai frumoasă. Diversitatea înseamnă unicitate și multiplicitate, parte și întreg, echilibru și spirit de independență. Acceptarea diversității e înțelegere. Diversitatea suntem toți."

Mihaela Dumitrașcu - DIVERS

Promovarea educației incluzive și interculturale este o direcție importantă a reformei educației în România, inclusiv a educației timpurii, ănscriindu-se într-o tendințăgeneală la nivel internațional cu repere principale bazate pe: adoptarea în 1989 a Convenției Nețiunilor Unite privind Drepturile Copiilor, formularea în 1994 (în contextul UNESCO) a Declarației de la Salamanca privind educația copiilor cu cerințe educative speciale, adoptarea în 1990, 2000 și 2007 (sub egida UNESCO)a documentelor cheie ale programului „Educația pentru toți". Aceste tendințe se regăsesc în Noul Curriculum pentru Învățământ Preșcolar, dar și în alte documente de politică educațională privind educația timpurie și în cele ce vizează asigurarea accesului la educație al grupurilor dezavantajate, cu focalizare pe problematica romilor.

Această recunpaștere explicită a diversității, în societate ca șă în instituțiile de educație generează nevoia de reflecție asupra misiunii sistemului de educație timpurie (și nu numai), dar și o clarificare de concepte pentru a înțelege cum, aceste servicii de educație timpurie, gestionează problematica diversității culturale.

În abordările practice din grădiniță privind educația incluzivă sunt avute în vedere, cel mai frecvent, două aspecte: copiii cu cerințe educative speciale asociate unor caracteristici individuale și copiii proveniți din medii sociale defavorizate, dar nu este neglijată nici dimensiunea culturală ca un reper-cheie ce trebuie luat în considerare în promovarea unor abordări incluzive în educația timpurie.

Optimizarea luării în considerare a dimensiunii culturale de la vârsta timpurie este motivată prin rezultateale mai multor cercetări (Lynch și Hanson,1998) care demonstrează că până în jurul vârstei de cinci ani se conturează elementele esențiale care îi prmit copilului situarea în mediul cultural al grupului de apartenență și tot în jurul vârstei de cinci ani copilul poate asimila din mediul social prejudecăți și atitudini negative față de anumite grupuri. De asemenea, în această perioadă a vieții, copilul învață prin interacțiunea cu covârstnicii și adulții ce ănseamnă să trăim împreună, cât de

asemănători și totuși diferiți suntem, ce comportamente sunt acceptate social și cultural și care sunt respinse, învață reguli sociale și asimilează modele culturale.aceste dimensiuni ale vieții sale sociale, ale mediului socio-cultural în care crește și se dezvoltă, devin vectorii comportamentali cu profundă semnificațiepentru ceea ce învață și cum se dezvoltă copilul în perioada timpurie, precum și mai târziu. Interculturalitatea este o componentă a realității zilnice din grădiniță și din școală. Tot modul de învățare este organizat din perspectivă interculturală, permitând învățarea prin colaborare, comunicare și nicidecum de marginalizare a unor copii.

Îm grădiniță, copiii percep diferențele dintre ei ca firești și nu au prejudecăți în relațiile reciproce, nu manifestă stereotipuri, în măsura în care nu intervin aulții în prejma lor, comportamentul lor poate și este influențat de convingerile personale și, mai ales, circumstanțele exterioare. La această vârstă nu putem vorbi despre o experiență de viață care să ducă la diferențieri de rasă sau etnie. Nu de puține ori însă ne este dat, ca educatoare, să auzim etichetări („nu știe, doamna, că-i țigan", „toâi țiganii sunt murdari") la dresa copiilor de etnie rromă deși nu ar fi de așteptat de la copii cu vârste cuprinse între 3 și 6/7 ani sau manifestarea unor stereotipuri („nustau lângă tine că ești țigan", „nu-ți dau mâna că ai microbi") și chiar margibalizare („eu nici măcar nu mă uit la el, pentru mine nici nu există", „tu trebuie să stai întotdeauna ultimul la joc", „ar fi bine să nu mai vii la grădiniță că tot nu mă joc cu tne"). Copiii ar tebui să-i perceapă pe toți ceilalți copii din grădiniță ca fiind la fel ca ei și având aceleași preocupări și interese, să socializeze și să relaționeze necondiționat cu aceștia.

Măsuri ameliorative:

1. Inițierea și derularea unor proiecte educative cum ar fi „Copil ca tine sunt și eu" (cu activități ca : viziță în comunitățile de rromi pentru cunoașterea culturii acestora., festival de dansuri populare specifice, prezentarea unor tradiții și obiceiuri specifice, parada costumelor populare, vizită la bibliotecă, întâlnire cu mediatorul, activități practice comune cu ocazia diferitelor evenimente, vizionare CD-uri cu diferite dansuri);
2. Introducerea în scenariile zilnice în cadrul întâlnirii de dimineață (secvența activități de dezvoltare personală) a salutului în diferite limbi, a unor discuții, pe baza unor texte sau imagini sugestive tematicii de acceptare a diversității și formare a respectului reciproc și care să încurajeze schimbul de impresii, empatia, comunicarea asertivă, relatarea unor experiențe proprii copiilor și să valorizeze comportamentele pozitive, nediscriminatorii pe care aceștia leau în grădiniță.
3. Introducerea în programul liber ales a jocurilor din folclorul copiilor, care, prin conținutul lor familiarizeză copiii cu cultura altor state, cu costumele specifice și prin antren ritm,

fantezie și mai ales, multă bucurie și participare fac ca reținerile despre care vorbeam la început să dispară.

4. Folosirea metodelor activ participative pe parsursul activităților cu preșcolarii, metode care încurajează munca în echipă și în perechi (Pălăriuțele vorbitoare, Învățarea prin cooperare, Ciorchinele, Cubul, Mozaicul, Gândiți-lucrați în perechi-comunicați, Diagrama Venn, Turul galeriei, Știu-vreau să știu-am învățat) duc la stimularea învățării și interaprecierii, la conștientizarea eficientă a unor elemente comparative, asemănări și deosebiri, asigură cooperarea în înțelegerea lecțiilor și implicare în propria educație dar și învățarea experențială, inițiativă, ascultare activă, sprijin, opinie, respect reciproc.
5. Folosirea „Jurnalului grupei" unde vor fi notate sentimente, opinii, gânduri împărtășite de toți copiii, întâmplări sugestive, fapte bune ale unor copii care sunt demne de urmat.

Folosind aceste măsuri se poate înregistra o evidentă schimbare a titudinii și comportamentului manifestat față de copiii „diferiți" înscriși în grupă.

BIBLIOGRAFIE

1. Revista Îmvățământului preșcolar, nr.1-2/2008,București,2008
2. M. BOCOȘ, Cercetarea pedagogică, Editura Casa cărții de știință,2003
3. PREDA MARIAN, Caracteristici ale excluziunii sociale lapopulația de rromidin România, în starea societății românești după 10 ani d etranziție, Editura Expert,București,2000
4. Raport anual 2005 Salvați copiiii, Drepturile copiilor rromi
5. ZAMFIR ELENA, coordonator, Politici sociale de protecție a copilului în situație de risc, București, 2007
6. Tradițional și modern în învățământul preșcolar, Editura OMFAL ESENȚIAL, București,2007

METODE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII ELEVILOR

De-a lungul timpului psihologii au arătat că, atât în ştiinţă, tehnică, cât şi în artă, creativitatea nu se produce instantaneu, ci are o anumită dinamică, parcurge etape şi momente, presupune anumite mecanisme şi condiţii. După E. P. Torrance creativitatea reprezintă "procesul modelării unor idei sau ipoteze, al testării acestor idei şi al comunicării rezultatelor obţinute".
M.I. Stein defineşte creativitatea ca :" procesul care duce la făurirea unui nou, acceptat de un grup de oameni ca fiind util, adecvat şi satisfăcător" . P. Constantinescu Stoleru defineşte creativitatea ca fiind "procesul prin care subiectul sesizând o disfuncţionalitate într-un anumit domeniu teoretic sau practic, modelează şi testează idei sau ipoteze, le obiectivează în produse noi, adecvate, utile şi recunoscute de ceilalţi."
Nevoia de inovare este esenţială pentru bunul mers al şcolii, al vieţii, al vremurilor în care trăim. Creativitatea presupune oameni creativi, iar aceştia nu sunt chiar aşa de uşor de găsit. Doar 2% dintre oameni sunt foarte creativi şi, cu greu, atingem 15% pentru oamenii cu creativitate ceva mai mare decât media.
Creativitatea a fost şi va rămâne o calitate superioară a omului, fiind identificată, în cazul elevilor, ca o capacitate de a realiza ceva şi altceva în raport cu realitatea existentă, de a înţelege şi a cunoaşte pe plan material şi spiritual ceva inedit, util şi valoros. Creativitatea este o caracteristică a personalităţii umane, aceasta fiind necesar a fi descoperită, cultivată şi modelată spre a deveni ceva unic. Şcoala este unul dintre cele mai importante medii în care elevul poate primi în mod organizat cunoştinţe de artă, un mediu în care poate fi educat prin acest limbaj al simţirii.
Talentul reprezintă o formă calitativ superioară de evidenţiere a aptitudinilor complexe, ceea ce face posibilă creaţia de valori noi, originale. Această zestre nativă este necesar a fi cultivată cu tact şi pricepere, în sensul dezvoltării potenţialităţilor creative ale elevilor.
O condiţie esenţială în evaluarea creativităţii plastice a elevilor o constituie „dezvoltarea gândirii artistico-plastice şi a posibilităţilor de a materializa această gândire prin însuşirea unor tehnici de lucru diversificate (pictură pe sticlă, pe pânză, colaje, modelaj)". Micii artişti plastici sunt într-o permanentă căutare, sunt avizi după nou, inventivi. Ei renunţă la tehnicile vechi, tradiţionale, ajungând să înţeleagă noile curente şi tehnici care au apărut în arta modernă.
Practica didactică a demonstrat că nu este suficient să-i faci pe elevi să observe frumosul din natură sau din viaţă, că nu este de ajuns să prezinţi în faţa lor lucruri artistice, ci trebuie urmărită dobândirea de către elevi a unor aspecte esenţiale ale cunoaşterii plastice. Acesta este obiectivul general al orelor de arte vizuale și abilități practice, cuprinzând două aspecte principale, şi anume: dezvoltarea la elevi a gândirii artistico-plastice, precum şi dezvoltarea sensibilităţii şi gustului artistic şi estetic.

Pentru realizarea acestor obiective, am considerat necesară introducerea unor căi de acţiune care să releve următoarele aspecte: familiarizarea elevilor cu limbajul plastic, iniţierea în problemele actului de creaţie (culoare, armonie, compoziţie, crearea spaţiului plastic), precum şi contactul cu frumuseţea mediului înconjurător şi cu opera de artă. Pe lângă cunoaşterea unor noţiuni plastice, este necesar ca elevii să fie familiarizaţi şi cu materialele şi instrumentele folosite în cadrul activităţilor plastice, astfel că „pentru familiarizarea elevilor, atât cu tehnicile tradiţionale, cât şi cu cele noi, am folosit ca materiale şi instrumente variate: tempera, acuarela, carioca, plastilina, tuşuri colorate, pânză, griş, pensule, vase pentru apă, plăcuţe pentru culori, etc."

Introducând diverse tehnici de lucru, elevii şi-au îmbogăţit bagajul de cunoştinţe şi au obţinut lucrări cu calităţi artistico-plastice. Folosite în paralel, metodele clasice şi cele moderne au stimulat şi au dinamizat gândirea elevilor, determinându-i să cunoască, să înţeleagă şi să aplice cu succes diverse tehnici, să rezolve problemele plastice pe care le ridică. Pentru a stimula creativitatea, specialiştii au pus la punct diverse metode şi tehnici care să permită unor elevi valizi să obţină rezultate apropiate celor creativi. Aplicarea lor din ce în ce mai susţinută şi în cadrul orelor de educaţie plastică le-a dovedit din plin utilitatea.

În cele ce urmează, aş dori să evidenţiez câteva metode pentru a incita elevii în găsirea unor soluţii optime pentru compoziţiile la liberă alegere, având drept finalitate dezvoltarea gândirii vizuale a acestora.

1. *METODA PUNCTELOR UNITE CU LINII*

Poartă denumirea acţiunii în sine. Se aplică după ce elevii sunt deprinşi să observe formele întâmplătoare, în plan dimensional, (fără intervenţia conştiinţei, dându-se frâu liber hazardului), apoi formele naturale, spontane, create de natură, dar şi cele elaborate. Se distribuie întâmplător puncte pe foaia de lucru (cu creionul, carioca), pe un fond muzical, într-o anumită cadenţă, ritm. Acestea se vor uni apoi întâmplător. Reţeau de linii poate să fie una ordonată sau nu. Dacă una dintre aceste forme se aseamănă cu ceva din realitatea înconjurătoare, aceasta trebuie conturată, colorată şi evidenţiată prin folosirea detaliului – exploatarea zonei descoperite.

2. METODA PETELOR ÎNTÂMPLĂTOARE

Compoziţii realizate prin prelucrarea unor pete spontane de culoare obţinute şi prin fuzionarea pe suport umed şi / sau uscat – acuarelă, dar şi prin pete picturale, obţinute prin stropirea suprafeţei de hârtie uscată. Se dispun întâmplător pe foaia de lucru pete / stropi (culori umede pentru întrepătrunderea / fuzionarea acestora), pe un fond muzical, în vederea descătuşării spiritului. Se poate folosi şi tehnica ştampilei. Elevii descoperă pete, forme din realitatea înconjurătoare.

3. METODA UMANIZĂRII sau a METAMORFOZĂRII ANTROPOMORFE

Această metodă constă în transformarea lucrurilor, obiectelor înspre trăsături umane. Exemple: „Bucătăria veselă", „Pădurea fermecată". Prin natura unei forţe superioare, un magician,

oamenii pot fi transformaţi în veselă şi, de aici, crearea unei întregi poveşti despre vesela ce capătă însuşiri omeneşti, a fructelor unite în lumea lor miraculoasă sau a obiectelor ce prind viaţă.

4. METODA ANIMALULUI FANTASTIC

Este de fapt animalul ce nu există în realitate, dar pe care elevii au prilejul să-l creeze prin combinarea părţilor componente ale animalelor (aripi de fluture, coarne de cerb, cozi de păun; peşte cu coadă din crenguţe înfrunzite – e un animal fantastic căruia elevul e incitat în a-i găsi şi un nume).

5. METODA MODULĂRII

Metoda constă în folosirea unui element-modul care să se repete în spaţiul plastic după o anumită regulă. Acesta îşi poate păstra identitatea, dar modificându-şi: dimensiunea, poziţia, culoarea, valoarea tonală). Ex.: modularea cercului în obţinerea „Omului de zăpadă", modularea pătratului în obţinerea „Florii fermecate"; o pasăre– folosind ca element modul pasărea, focul– având ca element-modul focul, clopoţelul cu element-modul un clopoţel, trasmiţându-se astfel starea de bine în astfel de ore.

6. METODA MAŞINĂRIEI

Elevul e solicitat să inventeze un mecanism, o maşinărie care să producă ceva. Exemplu: „Maşina de făurit fericirea" –în mecanismul de intrare apar pietre, iar în cel de ieşire bebeluşi; „Maşina de creat comori ale naturii din ţara noastră" – în mecanismul de intrare apare substanţa explozivă a insectei numită „Bombardierul", iar în cel de ieşire „Dreţa", floare de tău, plantă tropicală ce trăieşte în apropierea oraşului Oradea, plantă ce nu se mai găseşte nicăieri altundeva pe continentul european – planta seamănă cu nufărul.

7. METODA CONFIGURĂRII ŞI RECONFIGURĂRII (A COMPUNERII ŞI DESCOMPUNERII)

Metoda se bazează pe folosirea pătratului Tangram. Compunerea unui element nou, repetitiv sau nu, e necesar să se realizeze utilizându-se cele 7 piese componente. Exemplificări: Mental, apoi practic, se urmăreşte descompunerea în elementele lui constitutive a „Iepuraşului" – realizat cu ajutorul elementelor Pătratului Tangram -, şi numai cu aceleaşi elemente să se recompună altă configuraţie, de exemplu „Fetiţă stând", în tehnica colaj sau desen.

Meritul acestor metode este acela că elevul este eliberat de captivitatea unor tipare apărute datorită rutinei. Descătuşat astfel, el începe să gândească şi să lucreze liber, găsind cu mai multă uşurinţă drumuri noi, ceea ce se va reflecta şi în activitatea sa cotidiană. Elevul este stimulat astfel să încerce, să descopere şi să devină conştient de toate posibilităţile constructive şi de expresie pe care le oferă fiecare instrument şi fiecare material utilizat în raport cu celelalte. Numai aşa are dreptul de a alege ceea ce este mai potrivit pentru a aborda o compoziţie cu un anumit subiect, devine singura cale de stimulare a disponibilităţilor de un tip sau altul de viziune. De asemenea, pe măsură ce priceprile şi deprinderile se formează, el poate să lucreze

cu unităţi din ce în ce mai mari şi să aibă perspectiva unei activităţi independente, creatoare, plăcute şi atrăgătoare.

Criteriile de evaluare în urma aplicării acestor metode ar putea fi: creativitatea (neobişnuit, unic, plin de imaginaţie), design-ul plăcut, personalitatea compoziţiei/produsului.

Toate aceste metode provoacă spiritul elevului, obişnuinţele lui mentale şi artistico-plastice.

Capacitatea elevilor de a se exprima artistico-plastic poate fi considerată ca un prim pas spre manifestarea fiinţei lor, care înlesneşte o comunicare vie, directă, impresionantă şi personală cu viaţa. Dacă un copil pictează o floare, el pune în ea ceva din sufletul său. Arătând-o celorlalţi el trezeşte admiraţia şi interesul celorlalţi, stabilind un dialog al imaginii, al frumosului. În acest fel, elevul îşi individualizează sentimentele (faţă de floare), personalizându-le, iar, pe de altă parte, realizează o comunicare cu ceilalţi, bazată pe emoţii, descoperiri, trăiri.

Concluzionez, afirmând cu convingere că educaţia plastică intră în sfera cunoaşterii şi a creativităţii, ea fiind educaţia acelor simţuri pe care se bazează inteligenţa şi gândirea creatoare a elevilor, stimulând, aşadar, flexibilitatea şi spiritul critic – funcţii importante ale creativităţii.

A. Barna, G. Antohe, (2002) – Curs de pedagogie - *Introducere în pedagogie, teoria educaţiei şi teoria curriculum-ului*, Ed. Logos, Galaţi.

Bocoş, M., (2003), Cercetarea pedagogică. Suporturi teoretice şi metodologice, Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca.

Cerghit, I., (2006), Metode de învăţământ, Ediţia a IV-a, revizuită şi adăugită, Editura Polirom, Iaşi.

Chiş, V., (2005), Pedagogia contemporană – Pedagogia pentru competenţe, Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca.

EDUCAȚIA FIZICĂ ȘI SPORTUL PENTRU ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE DIN ÎNVAȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR DE STAT

Prof. Preda D. Carmen
Școala Gimnazială, Nr.1, Adunații-Copăceni, Jud. Giurgiu.

Educația fizică și sportul pentru elevii cu cerințe educaționale speciale din învățământul preuniversitar de stat sunt aspecte extrem de importante în cadrul procesului educațional. Aceste aspecte sunt reglementate de legislația specifică și de politicile educaționale adresate elevilor cu nevoi speciale. Există diferite abordări și practici în ceea ce privește educația fizică și sportul pentru elevii cu cerințe educaționale speciale, având în vedere diversitatea nevoilor acestora, care pot include deficiențe fizice, cognitive, senzoriale sau alte tipuri de disabilități.

Educația fizică și sportul pentru elevii cu cerințe educaționale speciale din învățământul preuniversitar de stat din România sunt reglementate de lege și sunt parte integrantă a procesului de învățământ inclusiv. În România, există politici și directive specifice pentru asigurarea accesului și participării elevilor cu cerințe educaționale speciale la educația fizică și la activitățile sportive în școlile de stat. În România, educația fizică și sportul pentru elevii cu cerințe educaționale speciale din învățământul preuniversitar de stat sunt integrate în cadrul sistemului educațional, dar există încă provocări în asigurarea accesului echitabil la activitățile sportive și de educație fizică pentru acești elevi.

Legislația românească prevede dreptul la educație pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor speciale. Există eforturi legislative și instituționale pentru a asigura că elevii cu cerințe educaționale speciale au acces la o educație fizică corespunzătoare și la activități sportive adaptate.

În practică, implementarea acestor politici poate varia în funcție de resursele disponibile, pregătirea cadrelor didactice și infrastructura școlară. De obicei, școlile trebuie să aibă facilități și echipamente adecvate pentru a susține participarea elevilor cu nevoi speciale la activități sportive.

Iată câteva aspecte cheie:

1. Legea Educației Naționale: Legea Educației Naționale din România prevede că educația fizică și sportul sunt obligatorii pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu cerințe speciale. În plus, această lege prevede că educația fizică trebuie adaptată în funcție de nevoile individuale ale elevilor cu dizabilități.
2. Consilierii școlari și specialiștii în educație specială: În școlile de stat din România, există consilieri școlari și specialiști în educație specială care colaborează cu profesorii de educație fizică pentru a dezvolta strategii de adaptare a lecțiilor de educație fizică pentru elevii cu nevoi

speciale. Acești specialiști lucrează împreună pentru a identifica necesitățile și resursele individuale ale fiecărui elev.

3. Curriculum adaptat: Curriculumul de educație fizică pentru elevii cu cerințe educaționale speciale poate fi adaptat pentru a corespunde abilităților și necesităților acestora. Acesta poate implica modificarea activităților, utilizarea echipamentului specializat sau oferirea de sprijin suplimentar pentru elevi.

Adaptarea programelor de educație fizică:

- Profesorii trebuie să fie pregătiți să adapteze programele de educație fizică pentru a răspunde nevoilor specifice ale elevilor cu CES.
- Acest lucru poate implica modificarea exercițiilor, duratei, nivelului de intensitate și a altor aspecte ale programelor pentru a se potrivi nevoilor individuale ale fiecărui elev.

Adaptarea programelor de educație fizică pentru elevii cu cerințe educaționale speciale (CES) este esențială pentru a asigura că acești elevi beneficiază de o experiență educațională inclusiv și eficientă. Iată câteva modalități prin care se pot adapta aceste programe:

Evaluarea nevoilor individuale; Setarea unor obiective realiste; Modificarea exercițiilor; Variația instrucțiunilor; Gestionarea timpului și a efortului; Sprijin individualizat; Feedback constructiv; Evaluarea continuă; Participarea inclusivă; Colaborarea cu alți specialiști;

Adaptarea programelor de educație fizică pentru elevii cu CES necesită o abordare individualizată și flexibilitate din partea profesorilor și a cadrelor didactice. Scopul este să se asigure că toți elevii au oportunitatea de a participa și de a se bucura de activitățile fizice într-un mod care să li se potrivească

Specialiștii în educația fizică și sport din învățământul preuniversitar sunt responsabili de adaptarea programelor și a metodologiilor de predare pentru a răspunde nevoilor elevilor cu cerințe speciale.

4. Integrarea și incluziunea: Sistemul educațional românesc promovează integrarea și incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale în activitățile școlare, inclusiv în cadrul educației fizice și a sportului. Aceasta implică oferirea de sprijin suplimentar și crearea unui mediu care să permită participarea tuturor elevilor, indiferent de nevoile lor.

În România se urmărește integrarea acestor elevi în activitățile sportive cât mai mult posibil, adaptându-le pentru a răspunde nevoilor individuale. Acest lucru poate implica modificarea regulilor jocurilor, folosirea echipamentelor speciale sau adaptate, oferirea unui suport suplimentar din partea profesorilor de educație fizică sau antrenorilor specializați. De asemenea, există programe și inițiative specifice pentru a încuraja participarea elevilor cu cerințe speciale la activități sportive și recreative, astfel încât aceștia să beneficieze de toate avantajele pe care le oferă educația fizică și sportul, precum îmbunătățirea stării de sănătate, integrarea socială și dezvoltarea abilităților motorii. Există chiar și echipamente adaptate și specialiști în educația fizică și sport care sunt instruiți să lucreze cu elevii cu

nevoi speciale, pentru a asigura o abordare adecvată și pentru a sprijini progresul acestora în cadrul activităților sportive.

Pentru a oferi cea mai bună susținere pentru elevii cu cerințe educaționale speciale în domeniul educației fizice și al sportului, este esențial ca sistemul educațional să ofere resurse, formare specializată pentru profesori și să aibă în vedere nevoile individuale ale fiecărui elev. Este important să se promoveze un mediu incluziv și să se ofere sprijin adecvat, astfel încât toți elevii, indiferent de nevoile lor, să poată beneficia de importanța și bucuria implicării în activități fizice și sportive.

5. Formare continuă: Profesorii de educație fizică din România beneficiază de formare continuă pentru a dezvolta abilități și competențe în ceea ce privește lucrul cu elevii cu cerințe speciale.

Aceștia ar trebui să aibă pregătire și cunoștințe specializate pentru a oferi suport adecvat acestor elevi. Dar aceste cursuri nu sunt obligatorii și doar o mica parte dintre profesorii de educație fizică merg cu formarea în această direcție. Formarea profesorilor de educație fizică și sport din învățământul preuniversitar în ceea ce privește lucrul cu elevii cu cerințe educaționale speciale (CES) este un aspect esențial pentru asigurarea unei educații inclusive și accesibile pentru toți elevii. În ceea ce urmează, voi prezenta câteva aspecte cheie legate de formarea profesorilor pentru a lucra cu elevii cu CES:

- Profesorii de educație fizică și sport trebuie să înțeleagă diferitele tipuri de CES, cum ar fi dizabilitățile de învățare, deficiențele fizice sau senzoriale, autismul, ADHD etc.
- Această conștientizare este esențială pentru a dezvolta abilități în comunicarea și lucrul cu acești elevi în mod eficient.

Conștientizarea și înțelegerea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) sunt aspecte cruciale pentru educatori, părinți și societate în general. Aici sunt câteva puncte cheie pentru a dezvolta această conștientizare și înțelegere.

De asemenea, există organizații neguvernamentale și programe educaționale care încearcă să completeze eforturile sistemului educațional, oferind susținere suplimentară pentru integrarea activităților sportive și a educației fizice în rândul elevilor cu cerințe educaționale speciale.

Îmbunătățirea accesului și a calității educației fizice și a sportului pentru acești elevi necesită un efort continuu al tuturor părților implicate: instituții educaționale, profesori, specialiști în domeniul sănătății, organizații neguvernamentale și guvern. Este crucial să se creeze un mediu incluziv și să se ofere sprijin adecvat pentru ca toți elevii să aibă oportunitatea de a beneficia de beneficiile educației fizice și sportului

În concluzie, în România, educația fizică și sportul pentru elevii cu cerințe educaționale speciale din învățământul preuniversitar de stat sunt susținute de legi și politici care promovează incluziunea și accesul la activitățile sportive pentru toți elevii. Aceasta reflectă angajamentul de a oferi o educație de calitate și incluzivă pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor.

Bibliografie:

1. Bota, A., Teodorescu, S., (2010), Educația fizică disciplină în planul de învățământ, Editura Discobolul, București;

2. Dragnea, A. (coord.) (2006). Educație fizică și sport – teorie și didactică. Editura Fest, București;

3. Dragomir,M.,https://www.promptmedia.ro/2021/11/educatia-incluziva-inseamna-si-educatie-fizica/, Traducere si adaptare după The Conversation din 4.11.2011, accesat pe 28.10.2023;

4. Drepturile Omului şi Problema Dizabilităţilor. GHID. Chişinău: Editura Cartier, 2011.

5. Mitra, Ghe., Mogoș, A., (1980). Metodica educației fizice școlare. Editura Sport – Turism;

6. Popovici D.-V. Orientări teoretice şi practice în educaţia integrată, ed. Aurel Vlaicu, Arad, 2007.

7. Racu A., Popovici D.-V., Danii A., Racu S. Psihopedagogia Integrării. Chişinău: Editura Univers Pedagogic, 2009

8. Stănescu, M., (2006). Managementul comportamentului în educație fizică. Editura Cartea Universitară, București;

9. Stănescu, M., (2012). Didactica educației fizice. Editura Universitară, București;

10.Strategia naţională pentru protecţia, integrarea şi incluziunea socială a persoanelor cu handicap în perioada 2006 – 2013 „Sanse egale pentru persoanele cu handicap - către o societate fără discriminări”, publicată în MO nr. 919 din 14 octombrie 2005

11. Szonda.R., Principiul accesibilității în educația fizică și sportul adaptat, 21 martie 2021, Școala Gimnazială Nr. 5, Săcele (Brașov) • România; https://edict.ro/principiul-accesibilitatii-in-educatia-fizica-si-sportul-adaptat/; accesat la 28.10.2023;

12. Verza E., Verza F. E., (coord). Tratat de psihopedagogie specială. Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti, 2011.

13. Legea învățământului preuniversitar.Secretariatul General al Guvernului. Htpp://sgg.gov.ro 2003/03 accesat pe 27.10.2023;

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ

PROF. ÎNV.PRIMAR

PREDA TUDORIŢA

ŞCOALA GIMNAZIALĂ „MATEI BASARAB„

A aborda conceptul de educaţie incluzivă nu este simplu, de multe ori acesta fiind folosit cu lejeritate, fără a pricepe că în spatele lui se ascunde o întreagă filosofie. Evoluţia socială din ultimii ani a adus din ce în ce mai mult în actualitate ideea de diversitate umană, de unitate în diversitate, de valorizare a diversităţii şi a oportunităţilor oferite educaţiei şi culturii universale de diversitatea experienţelor, tradiţiilor şi modelelor apărute în decursul timpului, fără a face ierarhii şi judecăţi de valoare subiective asupra lor. În acest context, apariţia şi fundamentarea teoriilor şi practicilor referitoare la integrarea şi incluziunea şcolară a tuturor categoriilor de elevi din comunitate şi conturarea ideii de şcoală pentru diversitate au permis o nouă abordare a activităţilor de învăţare în şcoală, fapt determinat şi de necesitatea asigurării şanselor egale de acces la educaţie pentru toţi membri unei comunităţi şi a satisfacerii cerinţelor de instruire şi educaţie în funcţie de potenţialul intelectual şi aptitudinal al fiecărui copil inclus în programul educaţional al unei şcoli.

Educaţia incluzivă este un proces prin care răspundem diversităţii nevoilor copiilor prin creşterea gradului de participare la învăţare şi reducerea excluziunii. Aceasta presupune o serie de schimbări de substanţă din perspectiva conţinutului educaţional, a abordării didactico-pedagogice, a structurii sistemului de educaţie şi a strategiilor educaţionale.

Analizată în context social, incluziunea reprezintă un ansamblu de măsuri şi acţiuni din numeroase domenii, prin care se urmăreşte combaterea excluziunii sociale şi asigurarea participării active a persoanelor la toate aspectele vieţii economice, sociale, educaţionale, culturale şi politice ale societăţii. Incluziunea reprezintă, de asemenea, esenţa unui sistem social comprehensiv, specific unei societăţi bazate pe valorizarea şi promovarea diversităţii şi egalităţii în drepturi.

Analizată în context educaţional, incluziunea presupune dezvoltarea de relaţii interpersonale deschise, pozitive între elevi, flexibilizarea programelor şcolare, diversificarea strategiilor educaţionale şi asigurarea serviciilor de intervenţie şi suport pentru elevii cu cerinţe speciale, promovarea egalităţii în drepturi şi responsabilităţi pentru toţi elevii, asigurarea accesului în mod egal la oportunităţi de învăţare, parteneriatul funcţional între şcoală şi familie, implicarea activă a comunităţii în programele şi activităţile dezvoltate de şcoli.

Incluziunea în educaţie poate fi definită prin:

Valorizarea în mod egal a tuturor elevilor şi a întregului personal didactic;

Creşterea gradului de participare a elevilor la activităţile şcolare, culturale şi comunitare, concomitent cu reducerea gradului de excludere a lor de la acestea;

Reconsiderarea culturilor organizaţionale, politicilor şi practicilor din şcoli, astfel încât să răspundă diversităţii elevilor din comunitatea respectivă;

Eliminarea barierelor din calea învăţării şi participării la viaţa şcolii pentru toţi elevii şcolii, nu doar pentru cei cu dizabilităţi sau care intră în categoria celor cu „cerinţe educative speciale";

Valorificarea experienţelor câştigate din încercările de depăşire a barierelor de acces şi participare la învăţare pentru anumiţi elevi, cu scopul de a opera schimbări în beneficiul tuturor elevilor;

Perceperea diferenţelor dintre elevi drept o resursă de sprijin al învăţării, mai degrabă decât ca o problemă ce trebuie depăşită;

Întărirea rolului pe care îl are şcoala în dezvoltarea comunităţii şi în creşterea performanţelor şcolare ale fiecărui elev în parte;

Recunoaşterea faptului că incluziunea în educaţie este numai un aspect al incluziunii în societate.

O societate incluzivă este una tolerantă, care respectă diversitatea, care apreciază propria cultură şi pe cea a semenilor, care evită consecinţele morale ale risipei şi devalorizării de capital uman.

Ţinând cont de aceste aspecte, se poate spune că **incluziunea şcolară** înseamnă să realizezi lucrurile în mod diferit pentru a răspunde nevoilor individului şi oricine, indiferent de dizabilitatea sa, de dificultăţile pe care le întâmpină în învăţare sau de statutul său social, să fie tratat ca oricare membru al societăţii din care face parte, cu o atitudine de egalizare a şanselor la educaţie, anti-discriminatorie, deschisă, democratică, într-un cadru în care să poată beneficia de manifestarea unui spirit de colaborare şi cooperare social. Incluziunea este mai mult decât un set de atitudini şi de principii, ci presupune folosirea unor instrumente de intervenţie care prin eliminarea discriminărilor în educaţie să conducă spre eliminarea discriminărilor între membri societăţii.

Educaţia incluzivă este o construcţie pas cu pas a unui set de idei, reprezentări şi comportamente care determină acceptarea, respectul şi sprijinul direct şi necondiţionat asupra unicităţii şi diversităţii umane. Sintetizată într-o singură idee incluziunea educaţională declară că fiecare este important (copilul, profesorul, părintele) indiferent de particularităţile sale (fie ele mai mult sau mai puţin cerinţe speciale) şi doar împreună pot fi dezvoltate.

Toate aceste precizări sunt absolute necesare deoarece de multe ori se face confuzia între educaţia integrată şi cea incluzivă. Se consideră, nu de puţine ori, că integrarea unui copil într-o clasă a şcolii de masă, presupune concomitent o formă de incluziune. Dar, educaţia incluzivă înseamnă un întreg arsenal de schimbări de la politici la reprezentări, comportamente şi atitudini. Simpla integrare a copiilor cu cerinţe educaţionale speciale în şcoli nu constituie o formă de educaţie incluzivă, trebuie ca toată şcoala să se schimbe şi să devină incluzivă. Pătrunderea sensului educaţiei incluzive se centrează pe o viziune mai largă şi mai deschisă în ceea ce priveşte dizabilitatea şi, în general, cerinţele speciale ale copiilor.

Dacă **educaţia integrată** avea în vedere atingerea unor obiective legate de şcolarizarea în condiţii de normalitate a copiilor cu cerinţe educative speciale, educaţia incluzivă vizează adaptarea şcolii la cerinţele speciale ale copiilor, la diversitatea copiilor dintr-o comunitate, reformarea şi dezvoltarea ei în toate aspectele.

Şcoala incluzivă se centrează pe cunoaşterea modului de învăţare a strategiilor necesare rezolvării problemelor de viaţă cotidiană, într-o manieră cooperantă şi solidară, unde procesul de predare şi învăţare este simultan, unde fiecare elev „învaţă cum se învaţă", unii de la alţii, fără competiţie şi ierarhii arbitrare, în spiritul respectului şi acceptării celor din jur. În acest mod, copiii vor trăi diferenţele dintre persoane ca pe ceva natural, mediind dezvoltarea atitudinilor de solidaritate şi de apărare a drepturilor omului. Astfel, prin aceste strategii bazate pe cooperare, profesorul poate favoriza procese de interacţiune socială în clasele eterogene ale şcolii incluzive.

Specialiştii în educaţia incluzivă au ajuns să vorbească de un „decalog" al caracteristicilor ce susţin veleităţile incluzive ale unei şcoli, concepută ca atare:
Organizaţia şcolară se defineşte prin însuşi tipul de activitate educativă desfăşurată în ea;
Organizaţia şcolară se află şi se dezvoltă întotdeauna în cadrul unei confluenţe de interese;
Conducerea, coordonarea unei şcoli este întotdeauna un liderat şi un management politic şi ideologic, alături de cel strategic şi pedagogic propriu-zis;
Liderul unei şcoli este practic constrâns să „dea cuvântul" tuturor participanţilor la educaţie;
Întreaga activitate a unei şcoli se alimentează dintr-o perpetuă confruntare de valori interne şi externe;
Organizarea unei şcoli începe practic dincolo de raţiunile pur-instrumentale (tehnic-abordative, procedurale);
Negocierea rămâne strategia curentă şi fundamentală în orice şcoală;
În toate şcolile se practică frecvent şi obligatoriu tehnica compromisului funcţional în interes emancipator;
Orice planificare, proiectare într-o şcoală se organizează în rezolvarea de probleme, nu în dorinţe şi speranţe;
Nici o şcoală nu poate face abstracţie de o continuă auto-reflecţie, de colegialitate internă şi de schimbări interinstituţionale şi cu comunitatea.

Bibliografie:
Gherguţ, A., Educaţia incluzivă şi pedagogia diversităţii, Editura Polirom, Iaşi, 2016;
Ungureanu, D., „Educaţia integrată şi şcoala incluzivă", Editura de Vest, Timişoara, 2000;
Vrăşmaş, E., Vrăşmaş, T.,Revista de Ştiinţele Educaţiei, nr. 1/2008, articolul „Formarea cadrelor didactice pentru abordarea educaţiei incluzive- provocări şi experienţe"..

COPIII CU CES- INTEGRARE ŞI IMPLICARE

prof. Liliana Pricopi
Grădiniţa Balinţi -Com. Havârna Jud.Botoşani

Din ce în ce mai des întâlnim la grupă copii cu probleme, fie că sunt probleme de comportament, de adaptare, fie că sunt chiar înregistraţi în unităţi medicale de specialitate că ar fi persoane cu probleme speciale, şi cu toate acestea noi, cei care muncim cu copiii, cadrele didactice, încercăm mereu să transmitem semnale de tipul ” au şi ei dreptul la educaţie !”, ”şi ei sunt suflete ca şi copiii voştri, toleraţi-i şi acceptaţi-i!”, ”imaginaţi-vă că sunt copiii voştri, ce aţi face ?”.

Facem tot ce putem pentru a-i integra şi a-i educa şi pe ei, cu programe personalizate, cu trasee educaţionale pentru fiecare copil în parte, facem paşi mici zi de zi , pentru ca aceşti micuţi să poată face faţă societăţii şi sistemului.

Când vorbim de educaţie integrată , facem referire în mare parte la o educaţie de calitate, întrun mediu cât mai normal pentru toţi copiii, indiferent de condiţie socială, condiţie fizică şi psihică. Prin educaţia integrată căutând să fim una, să fim un întreg, chiar dacă unora le este greu să accepte , fie părinţi, fie cadre didactice, care mereu solicită plasarea copiilor cu cerinţe speciale în centre cu caracter special. Cum mai putem vorbi de incluziune, de integrare când încă există astfel de oameni, cu limitare în acceptare şi toleranţă? Noi toţi avem anumite lucruri , care poate pe ceilalţi îi deranjează sau îi fac să ”nu ne suporte,, dar, asta nu înseamnă izolarea noastră de lume, din contră fiecare să se facă remarcat prin ceea ce ştie el să facă mai bine, astfel încât poziţia noastră să fie acolo unde noi ne plasăm.

Definită educatie incluzivă este un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea în procesul de învățământ a tuturor persoanelor din cadrul unei comunități.

Fiecare individ este special în felul lui, are caracteristicile lui, nevoile şi necesităţile lui, are ritmul lui de dezvoltare şi de învăţare, fapt ce ne determină să-l integrăm întrun program personalizat, astfel încât achiziţiile lui să fie în concordanţă cu nevoile şi capacităţile lui.

De foarte multe ori identificăm nevoia lor de afecţiune, de dragoste, caută în noi sprijinul şi persoana care să-i ofere siguranţa de care au nevoie, în noi văd mama, familia, pe tot parcursul programului fiind întrun contact vizual cu noi , mai tot timpul, transmiţând parcă nevoia de feed-bak.

Sunt speciali pentru că aşa i-a zămislit Dumnezeu, dar sunt fiinţe umane sensibile, foarte inteligente şi cu nişte capacităţi artistice rar întâlnite. Să nu uităm că şi mari personalităţi au avut

probleme de natură specială, dar au fost buni fizicieni, cercetători, pictori, etc.”Ludwing van Beethoven a fost un compozitor german recunoscut ca unul dintre cei mai mari compozitori din istoria muzicii, un compozitor de tranziție intre perioada clasica si cea romantica.

În ciuda faptului ca mediul familial nu i-a fost favorabil,în anul 1798 apar insa primele semne ale scăderii auzului, iar câțiva ani mai târziu devine complet surd” , ”Einstein este unul dintre cei mai inteligenți oameni din istorie, care a avut contribuții foarte importante in fizica, dar se crede ca ar fi avut sindromul Asperger”.

Au nevoie de grup, au nevoie de oameni lângă ei , care să le aprecieze rezultatele muncii lor, care să-i stimuleze şi ei la rândul lor pot oferi respect, iubire şi multă implicare.A fi persoana cu probleme speciale , nu înseamnă a fi exclus din societate, ci din contra, a fi observat de cei din societate, li se oferă posibilitatea de a arăta lumii cât de oameni sunt ei.

„Școlile trebuie să primească toți copiii indiferent de starea lor fizică, intelectuală, socială, emoțională, lingvistică sau oricare alta. Aici trebuie cuprinți și copii cu dizabilități, și copiii talentați, și copii din zonele rurale izolate și cei din populațiile nomade, și copiii minorităților lingvistice, etnice sau culturale, precum și copiii din alte grupuri sau zone marginale”

(Cadrul de acțiune privind cerințele educative speciale, UNESCO / Conferința de la Salamanca, 1994, p.6)

Să nu uităm că şi „copiii care au anumite dizabilităţi/handicapuri au trebuinţe de bază în creştere şi dezvoltare ca toţi copiii. Identificăm: nevoia de afecţiune şi securitate, de apreciere şi întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate ş independenţă”. (E. Vrăşmaş, 1998).

Cerinţele educative speciale derivă din dizabilităţi, deficienţe, boli sau deprivări de ordin socio-cultural:

- Dificultăţi/ dizablităţi de învăţare;
- Întârziere/deficienţă mintală;
- Tulburări de limbaj;
- Deficienţe fizice/motorii;
- Deficienţe vizuale;
- Deficienţe auditive;
- Tulburări emoţionale şi de comportament;
- Delicvenţele;
- Copiii străzii;
- Grupuri etnice şi religioase minoritare;
- Copiii bolnavi de boli cronice sau SIDA;
- Copii exploataţi, maltrataţi sau abuzaţi;

Dar în toate aceste cazuri putem spune că : conceptul de cerinţe educative speciale

corespunde unei abordări care:

1. -plasează ideea că fiecare copil este unic;
2. -accentuează faptul că orice copil poate învăţa;
3. - valorizează unicitatea tipului de învăţare determinată de particularităţile individuale;
4. - cultivă diversitatea copiilor ca un mijloc de învăţare, care sprijină şi întăreşte învăţarea dacă este folosită adecvat (prin curriculum).

De-a lungul timpului s-au făcut foarte multe cercetări şi studii de caz, pentru a se stabili percepţiile unor persoane aşa zise normale vis a vis de cele cu CES , cum a fost studiul realizat „Decouvrons ensemble, Documentation de sensibilisation aux deficiences", Rick Hansen Man in Motion Wold Tour Society, Scretariat d' Etat du Canada, 1993 şi în urma căruia s-a stabilit că:

- Orice persoană posedă aptitudini şi talente unice.

- Atitudinea pe care o aveţi referitoare la persoanele cu CES vă influenţează modul în care percepeţi comunitatea şi lumea în general.

- Este important să iei în discuţie întâi persoana şi abia după aceea incapacitatea pe care o are.Să nu uităm că de fiecare dată când avem la grădiniţă probleme de acceptare sau integrare, găsim soluţii de ale rezolva simplu, frumos , plăcut aş putea spune şi cum poţi face asta la o vârstă atât de fragedă decât prin joc sau poveste. Este bine cunoscut textul povesţii "Povestea Ursuleţului cafeniu " de Vladimir Colin , după ascultarea şi analiza acestei poveşti copiii, cât de mici sunt, îşi exprimă sentimentul de mulţumire faţă de fapta bună a ursuleţului , zâmbetul şi lacrima din ochii lor afirmă înţelegerea importanţei toleranţei şi a acceptării. De fiecare dată afirmă "nu contează culoarea blănii , ci bunătatea şi dragostea din inima ursuleţului, vitejia şi curajul ,cu care şi-a salvat de la înec semenul". Ne place sau nu, copiii cu CES , fac parte din societatea noastră, au nevoie de ecuacaţie, de afecţiune, de valorificarea lor spre ceea ce-i caracterizează. Au permantent nevoie de socializare, de colaborare cu ceilalţi copii,pentru o integrare de succes. Parteneriatele dintre şcoală şi familie, comunitate, centre speciale, ar fi ideale pentru promovarea toleranţei şi acceptării, pentru asumarea de roluri sociale şi de sprijin în vederea incluziunii sociale.

Bibliografie

1. Ghid de predare invăţare pentru copiii cu cerinţe educative speciale: culegere de texte.
2. 1. Dumitru G.; Bucurei C,; Cărăbuş C., „Integrarea elevilor cu cerinţe educative speciale", Timişoara, Editura Mirton, 2006.

ANALIZĂ DE NEVOI A SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ROMÂNESC, EVIDENȚIIND OPORTUNITĂȚI ȘI PROVOCĂRI PRIVIND EDUCAȚIA INCLUZIVĂ.

Purcaru Mariana

CSEI „Rudolf Steiner" Hunedoara

Știm că în orice sistem există puncte tari și puncte slabe. La fel și în sistemul de învățământ românesc avem plusuri și minusuri.

Vorbind despre educația incluzivă, o educație relativ nouă la noi în țară, suntem încă la stadiul de mici învățăcei, mai ales dacă ne comparăm cu țările dezolvate din U. E. și nu numai. Însă cel mai important lucru este de a nu ne opri din învățat. Conform principiului fundamental al școlii incluzive, toți copiii trebuie să învețe împreună, oricând acest lucru este posibil, iar diferențele care pot exista între ei să nu aibă nici o importanță, școala incluzivă trebuie să recunoască și să răspundă nevoilor diverse ale elevilor.

Pentru a realiza o analiză de nevoi a sistemului de învățământ românesc, evidențiind oportunități și provocări privind educația incluzivă, trebuie să știm exact cu ceea ce se confruntă sistemul de învățământ românesc, dar și ce oportunități oferă pentru fructificarea lor la maximum. Educația incluzivă caută să răspundă nevoilor de învățare ale tuturor copiilor, tinerilor și adulților, cu un accent deosebit pe cei vulnerabili din punctul de vedere al marginalizării și excluziunii sociale (UNESCO, 1994). În acest sens avem existența unei legislații, a politicilor și a planurilor pentru prevenirea discriminării copiilor, tinerilor și adulților cu dizabilități prin accesul la toate etapele educației din primii ani de viață până la vârsta adultă (Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile copilului).

Plecând de la provocări și oportunități privind educația incluzivă se pot puncta câteva idei esențiale în construirea acestui proces.

Toți actorii implicați în acest proces: cadre didactice, manageri școlari, asistenți sociali, medici, consilieri școlari, părinți, elevi, întreaga comunitate, trebuie să fie convinși de beneficiile incluziunii, având o abordare pozitivă în acest sens.

Arhitectura școlii trebuie astfel concepută, încât să asigure condiții bune pentru actul educațional, astfel încât toți elevii din școală să poată beneficia de el. Vorbim de la adaptări funcționale(rampe de acces, modificări ale intrărilor, grup sanitar adaptat, mobilier adaptat), până la dotări tehnico-materiale (cabinete de specialitate, aparate pentru diferite tipuri de dizabilitate etc).

Relațiile pedagogice se bazează pe cooperare, respect, încredere. Relația de comunicare este foarte importană. Ea presupune un raport bilateral și o calitate desebită.

Parteneriatul familie- școală este foarte important, părinții fiind o resursă uriașă pentru succesul incluziunii. În procesul de promovare a educației incluzive, în cadrul de parteneri, obiectivele sunt comune. Parteneriatele cu ONG-urile specializate pot aduce numeroase beneficii prin abordări diferite si flexibile pentru toți participanții. Alături de beneficiarii direcți, educația incluzivă are efecte pozitive și asupra unor categorii de beneficiari indirecții (autorități publice locale, familie, comunitatea, specialiști din domeniile conexe etc)

În școala incluzivă un accent desosebit se pune pe folosirea învățării active și prin cooperare. Cadrele didactice trebuie să cunoască și să aplice o multitudine de metode didactice de predare care să țină cont de nevoile de învățare și de ritmul fiecărui copil. De aceea este nevoie de revizuirea metodelor de predare. Există această oportunitate prin participarea la diferite cursuri, facultăți în domeniu, simpozioane, conferințe de specialitate. Oferirea unui curriculum diferențiat pentru nevoi și grupuri de vârste diferite, oferirea unui curriculum intercultural, elaborarea unor planuri individuale de învățare pentru elevi și evaluarea adaptată nevoilor sunt necesare și chiar indispensabile în educația incluzivă.

Consider că este un început în tot. Cu deschidere, cu perseverență, cu dorința de a învăța de la cei care au mai mulă experiență, cu sprijin de la autorități, se va putea face și în sistemul educațional românesc educație incluzivă de calitate. Oportunități sunt, depinde doar de noi ca societate să facem față acestor provocări.

Bibliografie:

1. Alois Gherguț , Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polirom, Iași, 2006;

2. Convenție ONU cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite la 20 noiembrie 1989;

3. Suport de curs, Fundamentele psihopedagogiei speciale, Conf. univ. dr. Andreea Hathazi, Cluj-Napoca, 2018.

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ȘI DIVERSITATE

Școala Primară, Sat Lăunele de Jos,
Comuna Dănicei, Județul Vâlcea
Învățător , Rachina Elena- Teodora

Diversitatea elevilor din secolul XXI creează multe provocări pentru profesorii care nu au experimentat aceeași diversitate atunci când erau elevi înșiși. Printre acestea, cea mai importantă provocare este de a găsi un echilibru între așteptările "înalte" și "cele mici", care răspund nevoilor diferite ale elevilor din cadrul unei săli de clasă. În sălile de clasă, profesorii au elevi cu deficiențe specifice de învățare.

Cu toate acestea, prezența în clasă a acestor elevi este doar unul dintre obstacolele cu care se confruntă profesorii. Într-adevăr, aceștia trebuie, de asemenea, să se ocupe de un număr din ce în ce mai mare de elevi din diferite medii culturale și lingvistice și din familii aflate în primejdie sau sărăcie extremă. Această diversitate crescândă de elevi în școli este, prin urmare, subiect de o mare dezbatere și îngrijorare.

Diferențele dintre elevi pot include limba, cultura, religia, genul, abilitățile diferite, preferințele sexuale, statutul socioeconomic și mediul geografic. Diferențele sunt adesea tratate ca o problemă mai degrabă decât ca o oportunitate de a descoperi bogăția care există în viețile altora și cum putem fi incluși, apreciați, respectați și salutați pentru cine suntem într-o lume diferită natural.Practicarea diferențierii predării îi ajută pe profesori să respecte standardele stricte, satisfăcând în același timp nevoile individuale ale studenților. Diferențierea permite profesorilor să se concentreze asupra competențelor de bază din fiecare domeniu, să fie sensibili și sensibili la diferențele individuale, să integreze evaluarea în educație și să ofere studenților diferite metode de predare / învățare.Aceasta duce la o clasă în care educația specială este regula pentru toți.

Elevii cu dizabilități sau dizabilități specifice de învățare au acces la serviciile de care au nevoie, în timp ce elevii cu competențe mai înalte au acces la provocările corespunzătoare.Educația incluzivă înseamnă că toți elevii participă la școala de vecinătate, sunt cazați în clase adecvate vârstei lor, în clasele obișnuite și sunt sprijiniți să învețe și să învețe. ele contribuie și participă la toate aspectele vieții școlare.

Predarea într-o manieră incluzivă înseamnă primirea tuturor și angajarea de a instrui fiecare student din comunitate, fiecare cetățean într-o democrație, cu dreptul inalienabil de a face parte din

acea comunitate. Incluziunea presupune ca viata și învățătura să aducă beneficii tuturor, nu doar copiilor care sunt etichetați ca având o diferența.

O școală incluzivă consideră că fiecare elev poate învăța și reușește. Diversitatea ne îmbogățește pe toți și studenții care se luptă pot depăși riscul eșecului prin implicarea într-o comunitate primitoare care răspunde nevoilor cursanților. Fiecare student are o contribuție unică de oferit altora. Fiecare student are puncte forte și puncte slabe. Serviciile și sprijinul nu trebuie direcționate către o singură organizație școlară (de exemplu, clase sau școli speciale). Rezultate efective de învățare sunt realizate prin eforturile de colaborare ale tuturor celor care lucrează pentru a asigura succesul fiecărui student. Rezultate efective de învățare sunt realizate prin eforturile de colaborare ale tuturor celor care lucrează pentru a asigura succesul fiecărui elev.

Profesorii eficienți utilizează o gamă largă de strategii și modifică de la lecție la lecție tipul de inteligență cel mai accentuat pentru a se asigura că există întotdeauna un moment în timpul zilei în care elevul vede tipurile stimulate. din cele mai dezvoltate inteligențe . În plus, ele își proiectează și implementează activitățile didactice luând în considerare stilurile de învățare. Fuziunea acestor două modele are ca rezultat o abordare holistică a educației care permite profesorilor să țină cont de diversitatea umană și să adere la standarde riguroase. "Trebuie să combinăm cele două modele cele mai bune pe care le avem la dispoziție pentru a înțelege diferitele moduri în care studenții gândesc și învață": astfel, clasele incluzive "se străduiesc să creeze un mediu în care toți elevii simt că ideile, iar munca lor este evaluată și este capabilă să reușească " .

Bibliografie:

- Expert bune practici, Rof Claudia, noiembrie 2019
- Cucoş C. Pedagogie. Ediţia a II-a. Iaşi: Polirom, 2006.
- Ausubel D., Floyd R. Învăţarea în şcoală. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, 1981.

Educaţie incluzivă şi diversitate

Radu Alina Simona/ Liceul Tehnologic „Căpitan Nicolae Pleşoianu”

Genul a devenit o categorie de analiză în cercetarile efectuate asupra educației. Perspectiva feministă a avut un rol decisiv în cercetarea și teoritizarea genului în educație. Diversele cercetări asupra educației care au avut în vedere genul s-au oprit asupra unor teme majore precum: performanța școlară în funcție de gen, participarea și succesul școlar în funcție de gen, strategiile și politicile școlare în funcție de gen, segregarea școlară și orientarea școlară în funcție de gen, stereotipiile de gen în educație, etc.

Egalitatea, ca obiectiv educațional este un fenomen care din punct de vedere istoric s-a dezvoltat pe scară largă în secolul al XX-lea. Cea mai recentă perspectivă asupra egalității de gen în educație subliniază trei piloni importanți:

- Tratamentul egal – practici nediscriminatorii
- Discriminarea pozitivă – acțiuni menite să remedieze situațiile dezavantajoase pentru femei
- Integrarea dimensiunii de gen

Mediul școlar și procedurile organizaționale din școală pot exercita o mare influență asupra comportamentului fetelor și băieților. Separarea fetelor și băieților pe grupe pentru diferite activități la clasă, sau pe echipe pentru activitățile sportive, sau vestimentația diferită (pantaloni pentru băieți, fuste pentru fete) sunt practici care marchează explicit diferențe de gen și care nu aduc beneficii copiilor. Mai multe studii efectuate în diferite țări din Europa au demonstrat ca există diferențe între modurile în care cadrele didactice interacționează cu fetele și băieții.

Ambele categorii de cadre didactice (atât femeile cât și bărbații) au tendința de a încuraja pasivitatea și conformitatea în rândurile elevelor, în timp ce la elevi apreciază caracterul independent și individualist. Profesorii se așteaptă astfel ca fetele să fie mai ascultătoare, treacând cu vederea cu mai multă ușurință comportamentele mai rebele. Fetele sunt percepute ca fiind mai cooperante pe când băieții sunt percepuți ca fiind mai competitivi. Afirmațiile cadrelor didactice pot avea un rol decisiv asupra elevilor sau elevelor, de aceea ele trebuie să fie pe deplin conștiente de modul în care ar putea folosi dimensiunea de gen.

Care este rolul cadrelor didactice în promovarea egalității de gen?

Cadrele didactice joacă un rol deosebit de important în dezvoltarea capacității de înțelegere a rolurilor de gen la vârsta copilăriei. Însă, cadrele didactice obișnuiesc să atribuie trăsături elevilor și elevelor în timpul orelor sau în cadru activităților extra-școlare, promovând astfel diverse modele de gen. Profesorii nu ar trebui să obișnuiască să formuleze recomandări în funcție de sexul elevilor, întrucât orice diferențiere pune sub semnul întrebării tratamentul egal al elevilor și crează discriminare. Cu toatea acestea, mulți dintre profesori obișnuiesc să formuleze recomandări diferite în funcție de sex. Studiile arată că, în cazul fetelor, majoritatea recomandărilor țin de aspectul exterior sau anumite roluri de gen, tradițional feminine, iar în cazul băieților recomandările se referă îndeosebi la disciplină. Ne sunt familiare recomandările adresate băieților de a fi politicoși, cuminți sau harnici cum sunt fetele, să fie atenți, și sa nu plângă pentru ca sunt băieți. În schimb fetele primesc sfaturi precum să aibă o ținută decentă, să fie ordonate, răbdătoare, să nu se lase intimidate de băieți. Puține sunt cazurile în care recomandările se referă la relații de gen, sau la anumite modele de interacțiune.

Rezultatele cercetărilor arată că profesorii recomandă unui gen trăsături caracteristice celuilalt gen. În multe cazuri, profesorii „formulează recomandări pornind de la principiul competiției între elevii de sexe diferite, afectând negativ precesele de interiorizare de gen”.

Studiile efectuate asupra opiniilor elevilor cu privire la mesajele de gen transmise de profesori arată că trăsăturile de gen promovate în spațiul școlar de cadrele didactice sunt perechi antitetice: asociate unuia dintre genuri: „fetelor le sunt asociate atribute precum cumintenia, conştiinciozitatea, slăbiciunea şi timiditatea, în vreme ce băieţilor le sunt asociate atribute opuse: obrăznicia, delăsarea, puterea şi agresivitatea.”

Concluzia ar fi că, în general, cadrele didactice nu sunt conștiente de importanța analizei critice a propriilor stereotipii de gen. Pentru multe dintre ele, noțiuni ca sex/gen, înnăscut/dobândit, diferențiere/discriminare nu sunt suficient de clare, motiv pentru care sunt puțin conștiente de precesul de formare a elevilor/elevelor ca bărbați/femei și de consecințele pe care propriile modele de gen le pot avea asupra lor. Studiile evidențiază de asemenea că recomandările cadrelor didactice sunt de asemenea cu preponderență de tip tradițional.

Fetele trebuie să fie conştiincioase, cuminţi, încrezătoare în forţele proprii, îngrijite; băieţii trebuie să fie cuminţi, conştiincioşi, încrezători în forţele proprii şi perseverenţi), recomandări care caracterizează un elev model, în opinia profesorilor.

Unul din rolurile primordiale ale cadrelor didactice este de a dezvolta gândirea critică și capacitatea de a pune întrebări. De aceea este foarte important ca generațiile viitoare de cadre didactice, precum și cele care profesează în prezent, să primească o educație și o formare continuă adecvată privind problematica de gen. Înţelegerea propriului rol de gen de către profesori are de asemenea o influenţă foarte mare, care poate contribui fie la menţinerea, fie la înlăturarea stereotipurilor de gen din cadrul instituţiilor de învăţământ.

Bibliografie:

1. Akoun, A., Pailleau, I., „Învață altfel cu pedagogia pozitivă” Editura Didactica Publisching House, București, 2017

2. Maxwel, J., C., „Rețeta succesului”, Editura Litera, București, 2019

3. Tough, P., „Îndrumarea copiilor spre succes”Editura Litera, București, 2018

PLAN INDIVIDUALIZAT DE ÎNVĂŢARE

Perioada de realizare – Anul școlar 2022- 2023

Prof. Radu Manuela, Colegiul Național Tudor Vladimirescu, Târgu-Jiu

Obiective pe termen mediu și lung:

1. Dezvoltarea abilităţilor de interrelaţionare;
2. Dezvoltarea unor competenţe ale intelectului (memorare, gândire logică, stabilirea de relaţii cauză-efect).
3. Dezvoltarea unor competențe sociale: asertivitate, stimă și încredere în sine;
4. Înțelegerea rezultatelor obținute la biologie și dezvoltarea competențelor de autoevaluare;
5. Înțelegerea și integrarea noțiunilor specifice disciplinei în viața cotidiană.

Domeniul de intervenţie: Biologie, clasa a IX a

Competențe specifice	**Conţinuturi**	**Metode şi mijloace de realizare**	**Perioada de intervenţie**	**Criterii minimale de apreciere a progresului**	**Metode şi instrumente de evaluare**
1.1 Culegerea de date din surse variate de informare/ documentare despre organizarea lumii vii 2.1. Utilizarea investigaţiei pentru identificarea unor caractere generale ale organismelor şi evidenţierea componentelor şi proceselor celulare	**Celula - unitatea structurală şi funcţională a vieţii** ➢ Noţiuni introductive; ➢ *Compoziţia chimică a materiei vii** ➢ Tipuri fundamentale de	Învăţarea prin descoperire Problematizarea Experimentul Modelarea Proiectul Metode activ	Septembrie-noiembrie 2022	- formulează răspunsuri la întrebările adresate, uneori cu imprecizii -enumeră component	Probe orale Probe scrise Observare a sistematică a activităţii şi a comporta

2.2. Prelucrarea rezultatelor obţinute din investigaţii şi formularea concluziilor 4.1 Utilizarea corectă a terminologiei specific biologiei în diferite situaţii de comunicare 4.2 Prezentarea informaţiilor folosind diverse metode de comunicare 5.1 Aplicarea în viaţa cotidiană a cunoştinţelor referitoare la structurile şi organismele cu potential patogen precum şi la acţiunea factorilor mutageni	celule: procariote, eucariote; ➢ Structura, ultrastructura şi rolul (enunţare funcţiei fără descrierea mecanismelor) componentelor celulei: învelişul celulei, citoplasmă, nucleu ➢ Diviziune celulară: importanţă, clasificare - mitoză (faze, importanţă); - meioză (etape, faze, importanţă).	participativ e Manual de biologie clasa a IX-a. Material PPT Preparate proaspete Microscop Material vegetal proaspãt, Truse de diecție, Fişe de lucru,		ele celulare si explică rolul acestora -indică caracteristi cile celulei procariote si eucariote - argumente ază importanța mitozei și meiozei -indică caractere generale ale fiecărui tip de diviziune celulara	mentului elevului Investigaţi a Portofoliu l Autoevalu area

1.1 Culegerea de date din surse variate de informare/ documentare despre organizarea lumii vii 2.1. Utilizarea investigaţiei pentru identificarea unor caractere generale ale organismelor şi evidenţierea componentelor şi proceselor celulare 3 3.2 Aplicarea unor algoritmi de identificare şi rezolvare de probleme 4.1 Utilizarea corectă a terminologiei specific biologiei în diferite situaţii de comunicare 4.2 Prezentarea informaţiilor folosind diverse metode de comunicare 5.1 Aplicarea în viaţa cotidiană a cunoştinţelor referitoare la structurile şi organismele cu potential patogen precum şi la acţiunea factorilor mutageni 5.3. Argumentarea importanţei teoretice şi practice a noţiunilor de	**Ereditatea şi variabilitatea lumii vii:** ➢ Concepte: ereditate, variabilitate; ➢ Mecanismele transmiterii caracterelor ereditare: - Legile mendeliene ale eredităţii - Teoria cromozomală a eredităţii: ➢ Recombinare genetică: - recombinare intracromozomală; ➢ *Ereditate extranucleară*: *exemple**; ➢ Determinism cromozomal al sexelor ➢ Influenţa mediului asupra eredităţii (mutaţii, clasificare, factori mutageni); ➢ Genetică umană	Învăţarea prin descoperire Problematizarea Experimentul Modelarea Proiectul Metode activ participative Planșe Manual clasa a IX-a Realizarea de PPT Fișe de lucru	Noiembrie 2022-martie 2023	-definește conceptul de ereditate și variabilitate -explică legatura genotip-fentotip -indică deosebirea dintee genele dominante și recesive -explică determinismul genetic al sexelor la om -enumeră boli genetice cromozomiale și genice și manifestări ale acestora	Probe orale Probe scrise Observare a sistematică a activităţii şi a comportamentului elevului Autoevaluarea

biodiversitate şi de genetică	➢ Inginerie genetică şi *biotehnologii**			-enumeră factorii mutageni și explică efectul acțiunii	
1.1 Culegerea de date din surse variate de informare/ documentare despre organizarea lumii vii 1.2. Clasificarea indivizilor biologici pe baza caracterelor generale 2.2. Prelucrarea rezultatelor obţinute din investigaţii şi formularea concluziilor 3.1. Reprezentarea lumii vii pe baza modelelor 4.1 Utilizarea corectă a terminologiei specific biologiei în diferite situaţii de comunicare 4.2 Prezentarea informaţiilor folosind diverse metode de comunicare 5.1 Aplicarea în viaţa cotidiană a cunoştinţelor referitoare la structurile şi organismele cu potential patogen precum şi la	**Diversitatea lumii vii:** ➢ Noţiuni introductive : ➢ Virusuri: ➢ Regnuri: ➢ Monera ➢ Protiste, ➢ Fungi ➢ Plante ➢ Animale	Învăţarea prin descoperire Problematizarea Experimentul Modelarea Proiectul Metode activ participative Planse Manual clasa a IXa Realizarea de PPT Fișe de lucru Atlas botanic și zoologic	Martie-iunie 2023	-încadrarea sistematică a viețuitoarelor -identificarea caracterelor generale ale grupelor de viețuitoare -descrierea unor viețuitoare -indicarea organismelor patogene și a modalității de	Probe orale Probe scrise Investigația Proiectul Portofoliul Autoevaluarea

acţiunea factorilor mutageni 5.2. Proiectarea unor activităţi de protejare şi conservare a mediului 5.3. Argumentarea importanţei teoretice şi practice a noţiunilor de biodiversitate şi de genetică				prevenire a bolilor -explicarea influenței activității umane asupra biodiversității	

ANALIZA PROGRESULUI ŞCOLAR

Numele şi prenumele: M.M.

Clasa: a IXa

Disciplina: Biologie

Perioada de aplicare: Anul școlar 2022- 2023

Profesor: Radu Manuela

Metode de evaluare aplicate:

- ☐ fişe de lucru
- ☐ portofoliu
- ☐ evaluare orală
- ☐ evaluare scrisă (teste)
- ☐ autoevaluare
- ☐ referate

Obiective realizate:

- *integrarea noțiunilor specifice biologiei în viața cotidiană;*
- *dezvoltarea autonomiei și competențelor socio-emoționale;*
- *crearea unei legături socio-afective cu elevul, astfel încât să se asigure un echilibru emoțional;*
- *responsabilizarea și valorizarea elevului.*

Metode cu impact ridicat:

a) pozitiv: exercițiul, observarea,

b) negativ: studiu de caz, descoperirea

Recomandări particulare:

 participarea la activități extrașcolare în care să poată integra noțiunile specifice disciplinei;

 realizarea unor activități de studiu individual;

 comunicare permanentă cu familia și cu consilierul școlii în vederea asigurării sprijinului emoțional necesar.

Rolul şi modul de implicare al elevului în program:

- ☐ se implică în rezolvarea sarcinilor de lucru
- ☐ este motivat de progres
- ☐ acceptă sprijinul colegilor (tutoratul)
- ☐ este mai activ la ore

Bibliografie:

M. Ciurchea, A. Ciolac Russu, I. Ion – Metodica predării ştiinţelor biologice, EDP, Bucureşti

Maria Eliza Dulamă – Modele, strategii şi tehnici didactice activizante cu aplicaţii în geografie, Ed. Atlas Clusium, Cluj – Napoca, 2002

PLAN INDIVIDUALIZAT DE ÎNVĂŢARE

Perioada de realizare – Anul școlar 2022- 2023

Prof. Radu Manuela, Colegiul Național Tudor Vladimirescu, Târgu-Jiu

Obiective pe termen mediu și lung:

1. Dezvoltarea abilităţilor de interrelaţionare;
2. Dezvoltarea unor competenţe ale intelectului (memorare, gândire logică, stabilirea de relaţii cauză-efect).
3. Dezvoltarea unor competențe sociale: asertivitate, stimă și încredere în sine;
4. Înțelegerea rezultatelor obținute la biologie și dezvoltarea competențelor de autoevaluare;
5. Înțelegerea și integrarea noțiunilor specifice disciplinei în viața cotidiană.

Domeniul de intervenţie: Biologie, clasa a IX a

Competențe specifice	**Conţinuturi**	**Metode şi mijloace de realizare**	**Perioada de intervenţie**	**Criterii minimale de apreciere a progresului**	**Metode şi instrumente de evaluare**
1.1 Culegerea de date din surse variate de informare/ documentare despre organizarea lumii vii 2.1. Utilizarea investigaţiei pentru identificarea unor caractere	**Celula - unitatea structurală şi funcţională a vieţii:** ➢ Noţiuni introductive;	Învăţarea prin descoperire Problematizare a Experimentul	Septembrie -noiembrie 2022	-formulează răspunsuri la întrebările adresate,	Probe orale Probe scrise Observarea sistematică a activităţii şi a

generale ale organismelor şi evidenţierea componentelor şi proceselor celulare 2.2. Prelucrarea rezultatelor obţinute din investigaţii şi formularea concluziilor 4.1 Utilizarea corectă a terminologiei specific biologiei în diferite situaţii de comunicare 4.2 Prezentarea informaţiilor folosind diverse metode de comunicare 5.1 Aplicarea în viaţa cotidiană a cunoştinţelor referitoare la structurile şi organismele cu potential patogen precum şi la acţiunea factorilor mutageni	➢ *Compoziţia chimică a materiei vii** ➢ Tipuri fundamentale de celule: procariote, eucariote; ➢ Structura, ultrastructura şi rolul (enunţare funcţiei fără descrierea mecanismelor) componentelor celulei: învelişul celulei, citoplasmă, nucleu ➢ Diviziune celulară: importanţă, clasificare - mitoză (faze, importanţă); - meioză (etape, faze, importanţă).	Modelarea Proiectul Metode activ participative Manual de biologie clasa a IX-a. Material PPT Preparate proaspete Microscop Material vegetal proaspăt, Truse de diecție, Fişe de lucru,		uneori cu imprecizii -enumeră componentele celulare si explică rolul acestora -indică caracteristicile celulei procariote si eucariote -argumentează importanța mitozei și meiozei -indică caractere generale ale fiecărui tip de diviziune celulara	comportamentului elevului Investigaţia Portofoliul Autoevaluarea

1.1 Culegerea de date din surse variate de informare/ documentare despre organizarea lumii vii 2.1. Utilizarea investigaţiei pentru identificarea unor caractere generale ale organismelor şi evidenţierea componentelor şi proceselor celulare 3 3.2 Aplicarea unor algoritmi de identificare şi rezolvare de probleme 4.1 Utilizarea corectă a terminologiei specific biologiei în diferite situaţii de comunicare 4.2 Prezentarea informaţiilor folosind diverse metode de comunicare 5.1 Aplicarea în viaţa cotidiană a cunoştinţelor referitoare la structurile şi organismele cu potential patogen precum şi la acţiunea factorilor mutageni 5.3. Argumentarea importanţei	**Ereditatea şi variabilitatea lumii vii:** ➢ Concepte: ereditate, variabilitate; ➢ Mecanismele transmiterii caracterelor ereditare: - Legile mendeliene ale eredităţii - Teoria cromozomală a eredităţii: ➢ Recombinare genetică: - recombinare intracromozomală; ➢ *Ereditate extranucleară*: *exemple**; ➢ Determinism cromozomal al sexelor ➢ Influenţa mediului asupra eredităţii (mutaţii, clasificare, factori mutageni); ➢ Genetică umană	Învăţarea prin descoperire Problematizare a Experimentul Modelarea Proiectul Metode activ participative Planșe Manual clasa a IX-a Realizarea de PPT Fișe de lucru	Noiembrie 2022-martie 2023	-definește conceptul de ereditate și variabilitate -explică legatura genotip-fentotip -indică deosebirea dintee genele dominante și recesive -explică determinismul genetic al sexelor la om -enumeră boli genetice cromozomiale și genice și manifestări ale acestora	Probe orale Probe scrise Observarea sistematică a activităţii şi a comportamentului elevului Autoevaluare a

teoretice şi practice a noţiunilor de biodiversitate şi de genetică	➢ Inginerie genetică şi *biotehnologii**			-enumeră factorii mutageni și explică efectul acțiunii	
1.1 Culegerea de date din surse variate de informare/ documentare despre organizarea lumii vii 1.2. Clasificarea indivizilor biologici pe baza caracterelor generale 2.2. Prelucrarea rezultatelor obţinute din investigaţii şi formularea concluziilor 3.1. Reprezentarea lumii vii pe baza modelelor 4.1 Utilizarea corectă a terminologiei specific biologiei în diferite situaţii de comunicare 4.2 Prezentarea informaţiilor folosind diverse metode de comunicare 5.1 Aplicarea în viaţa cotidiană a cunoştinţelor referitoare la	**Diversitatea lumii vii:** ➢ Noţiuni introductive : ➢ Virusuri: ➢ Regnuri: ➢ Monera ➢ Protiste, ➢ Fungi ➢ Plante ➢ Animale	Învăţarea prin descoperire Problematizare a Experimentul Modelarea Proiectul Metode activ participative Planse Manual clasa a IXa Realizarea de PPT Fișe de lucru Atlas botanic și zoologic	Martie-iunie 2023	-încadrarea sistematică a viețuitoarelor -identificarea caracterelor generale ale grupelor de viețuitoare -descrierea unor viețuitoare -indicarea organismelor patogene și a modalității de prevenire a bolilor -explicarea influenței	Probe orale Probe scrise Investigația Proiectul Portofoliul Autoevaluare a

structurile şi organismele cu potential patogen precum şi la acţiunea factorilor mutageni 5.2. Proiectarea unor activităţi de protejare şi conservare a mediului 5.3. Argumentarea importanţei teoretice şi practice a noţiunilor de biodiversitate şi de genetică				activității umane asupra biodiversității	

ANALIZA PROGRESULUI ŞCOLAR

Numele şi prenumele: M.M.

Clasa: a IXa

Disciplina: Biologie

Perioada de aplicare: Anul școlar 2022- 2023

Profesor: Radu Manuela

Metode de evaluare aplicate:

- ☐ **fişe de lucru** ☐ **evaluare scrisă (teste)**
- ☐ **portofoliu** ☐ **autoevaluare**
- ☐ **evaluare orală** ☐ **referate**

Obiective realizate:

- ***integrarea noțiunilor specifice biologiei în viața cotidiană;***
- ***dezvoltarea autonomiei și competențelor socio-emoționale;***
- ***crearea unei legături socio-afective cu elevul, astfel încât să se asigure un echilibru emoțional;***
- ***responsabilizarea și valorizarea elevului.***

Metode cu impact ridicat:

a) **pozitiv: exercițiul, observarea,**

b) **negativ: studiu de caz, descoperirea**

Recomandări particulare:

- **participarea la activități extrașcolare în care să poată integra noțiunile specifice disciplinei;**
- **realizarea unor activități de studiu individual;**
- **comunicare permanentă cu familia și cu consilierul școlii în vederea asigurării sprijinului emoțional necesar.**

Rolul şi modul de implicare al elevului în program:

- ☐ **se implică în rezolvarea sarcinilor de lucru**
- ☐ **este motivat de progres**
- ☐ **acceptă sprijinul colegilor (tutoratul)**
- ☐ **este mai activ la ore**

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ȘI DIVERSITATE

Prof. Râpianu Raluca-Elena

Școala Gimnazială ”Gabór Áron”, Chichiș

Fundamentarea educației incluzive

Neurodiversitate și adaptabilitatea

Conceptul de neurodiversitate a câștigat tot mai multă atenție în domeniul educației, reprezentând o perspectivă care recunoaște diversitatea naturală a funcționării creierului uman. În contextul educației, neurodiversitatea sugerează că diferențele cognitive, comportamentale și de învățare trebuie să fie acceptate și integrate în mod corespunzător în sistemul educațional.

Adaptabilitatea curriculumului reprezintă un aspect cheie în realizarea acestei incluziuni, asigurându-se că învățarea este accesibilă pentru toți elevii, indiferent de profilul lor neurocognitiv.

Neurodiversitatea se referă la variabilitatea naturală a funcționării creierului și la diversitatea spectrului neurocognitiv. Aceasta include condiții precum autismul, ADHD, tulburările de învățare, anxietatea și alte caracteristici cognitive care pot varia semnificativ de la individ la individ.

Perspectivele neurodiversității promovează acceptarea și valorizarea diferențelor neurocognitive. Ele contestă abordările tradiționale care se concentrează pe normalitate și susțin că fiecare individ are un set unic de abilități și talente și astfel adaptabilitatea curriculumului este imperios necesară pentru personalizarea învățării în funcție de nevoile și aptitudinile fiecărui elev.

Prin abordarea individualizată, se asigură că fiecare elev beneficiază de o experiență educațională relevantă și accesibilă.

Metode de adaptare

I. **Flexibilitate în evaluare**:Flexibilitatea în evaluare reprezintă un pilon esențial în cadrul educației incluzive, susținând ideea că elevii au stiluri și ritmuri de învățare diferite. Prin utilizarea unor metode diverse de evaluare, precum proiecte, prezentări și evaluarea continuă, se oferă elevilor posibilitatea de a-și demonstra cunoștințele în moduri variate, depășind limitările testelor tradiționale și permitând o evaluare mai holistică a competențelor lor.

- **Proiecte: O abordare pragmatică și creativă**

Utilizarea proiectelor ca metodă de evaluare aduce cu sine multiple avantaje în contextul diversității învățătorilor și elevilor:

- Personalizare și adaptabilitate: Proiectele oferă posibilitatea de a personaliza sarcinile de evaluare în funcție de interesele, aptitudinile și stilurile de învățare ale elevilor. Aceștia pot alege teme care îi captivează și pot aborda problemele dintr-un unghi care le corespunde cel mai bine.
- Dezvoltarea competențelor transversale: Proiectele implică de obicei colaborarea, cercetarea, rezolvarea de probleme și comunicarea. Aceste competențe transversale sunt esențiale în viața reală și contribuie la formarea unei perspective mai cuprinzătoare asupra cunoștințelor.
- Evaluarea continuă a progresului: Proiectele permit o evaluare continuă a progresului, deoarece elevii pot primi feedback pe măsură ce lucrează la proiect. Această abordare oferă șansa de ajustare și îmbunătățire în timp real.

- **Prezentări: Dezvoltarea abilităților de comunicare și expunere**

Prezentările sunt o modalitate eficientă de evaluare care contribuie la dezvoltarea competențelor de comunicare și expunere, având implicații pozitive în contextul diversității:

- Incluziunea elevilor cu aptitudini diferite: Elevii care pot avea dificultăți în exprimarea scrisă pot excela la prezentări. Abordarea verbală poate să ofere o modalitate mai accesibilă pentru unii elevi și poate evidenția abilitățile lor într-un mod diferit.
- Valorizarea diversității de talente: Prezentările pot scoate în evidență o gamă variată de talente, de la abilitățile oratorice la creativitatea vizuală. Aceasta permite diverselor talente să strălucească în cadrul evaluării.
- Construirea încrederii de sine: Prezentările oferă șansa elevilor de a-și exprima ideile și opiniile în fața clasei, contribuind la dezvoltarea încrederii de sine și la gestionarea anxietății sociale.

- **Evaluarea Continuă: O abordare dinamică**

Evaluarea continuă este esențială în mediul educațional incluziv, aducând beneficii semnificative:

- Personalizarea instruirii: Prin monitorizarea continuă, profesorii pot identifica mai rapid nevoile specifice ale elevilor și pot ajusta instruirea în funcție de acestea.
- Feedback oportunist: Elevii primesc feedback în timp real, având astfel posibilitatea de a înțelege mai bine progresele lor și de a face ajustări pentru a atinge obiectivele.
- Reducerea stigmatizării: Evaluarea continuă elimină presiunea asociată cu examenele periodice și reduce stigmatizarea legată de rezultatele slabe. Elevii simt că au oportunitatea de a învăța și de a progresa în ritmul lor propriu.

II. **Suport adițional:** Suportul adițional în contextul educației incluzive reprezintă o componentă crucială pentru a asigura succesul academic și dezvoltarea globală a elevilor cu nevoi speciale. Această strategie presupune furnizarea de resurse și suport adaptat nevoilor individuale ale fiecărui elev, având ca scop crearea unui mediu educațional incluziv, echitabil și susținător.

- **Personalizarea suportului adițional**
  - **Evaluarea individuală a nevoilor:** Fiecare elev cu nevoi speciale are un set unic de abilități și provocări. Prin evaluarea individuală a acestor nevoi, educatori și specialiști pot identifica strategii și resurse adecvate pentru fiecare elev în parte.
  - **Planificarea și implementarea suportului personalizat:** Bazându-se pe evaluarea nevoilor, se dezvoltă planuri individualizate de suport care includ strategii specifice, resurse adaptate și metode de evaluare personalizate. Aceste planuri sunt implementate cu colaborarea strânsă a cadrelor didactice, specialiștilor și, în cazul copiilor mai mici, a părinților.
  - **Adaptarea materialelor didactice:** Materialele didactice sunt adaptate pentru a se potrivi diverselor stiluri și ritmuri de învățare. Aceasta poate include variante ale manualelor școlare, materiale multimedia, sau utilizarea tehnologiilor asistive pentru a sprijini accesul la informație.
- **Resurse suplimentare**
- **Asistenți educaționali:** Un aspect esențial al suportului adițional este reprezentat de asistenții educaționali. Aceștia oferă asistență directă în clasă, lucrează cu elevii în activități specifice și sprijină profesorii în implementarea strategiilor personalizate.
- **Sesiuni de remediere și terapie:** Elevii cu nevoi speciale beneficiază de sesiuni suplimentare de remediere sau terapie, adaptate la dificultățile lor specifice. Aceste sesiuni pot include terapie ocupațională, terapie logopedică, sau consiliere emoțională.
- **Tehnologii asistive:** Utilizarea tehnologiilor asistive, precum software-ul de recunoaștere vocală, ecrane tactile sau căști auditive, reprezintă o sursă importantă de suport pentru elevii cu diferite nevoi speciale, facilitând accesul la informație și participarea la activități educaționale.
- **Implementarea suportului în practică**
  - **Colaborare strânsă cu părinții:** Implicarea părinților în procesul de furnizare a suportului adițional este esențială. Comunicarea constantă și colaborarea strânsă între școală și familie contribuie la o abordare holistică și coerentă a necesităților elevului.

- **Formare continuă pentru cadrele didactice:** Cadrele didactice beneficiază de formare continuă pentru a înțelege și implementa metodele de suport adițional. Aceasta contribuie la crearea unui mediu educațional sensibil la diversitatea nevoilor elevilor.

- **Beneficiile suportului adițional în educația incluzivă**
  - **Încredere în sine:** Furnizarea de suport adițional personalizat contribuie la dezvoltarea încrederii în sine a elevilor cu nevoi speciale. Aceștia devin conștienți de resursele și abilitățile lor și sunt încurajați să participe activ la procesul educațional.
  - **Includere și integrare socială**: Prin asigurarea unui suport adecvat, elevii cu nevoi speciale se simt incluși și acceptați în comunitatea școlară. Relațiile sociale pozitive contribuie la dezvoltarea unui sentiment de apartenență.
  - **Performanță academică îmbunătățită**: Suportul adițional adaptat la nevoile individuale contribuie la îmbunătățirea performanțelor academice, permițând elevilor să-și atingă potențialul maxim.

III. **Modificări ale mediului de învățare:** Modificările mediului de învățare reprezintă o componentă vitală a educației incluzive, având scopul de a crea un cadru care să fie receptiv și adaptat la nevoile diverse ale elevilor, în special la cele cu sensibilități sau preferințe neurocognitive specifice. Ajustările în lumină, sunet și organizarea spațiului sunt esențiale pentru a asigura un mediu de învățare confortabil și accesibil pentru toți elevii.

- **Lumină ambientală: O abordare sensibilă**
  - **Lumină redusă pentru sensibilitate la lumină**: Elevii cu tulburări senzoriale, cum ar fi sensibilitatea la lumină (fotofobie), pot beneficia de lumină mai redusă în clasă. Aceasta poate implica utilizarea draperiilor opace sau a luminilor cu intensitate reglabilă pentru a crea un mediu mai puțin stimulant și mai confortabil.
  - **Intensitate a luminii mai mare pentru stimulare**: În schimb, unii elevi pot necesita un nivel mai mare de lumină pentru a stimula atenția și concentrarea. Asigurarea unei iluminări adecvate poate îmbunătăți claritatea și vizibilitatea, contribuind la un mediu propice învățării.
- **Sunet și zgomot: spațiu confortabil**
  - **Zgomot redus pentru sensibilitate auditivă**: Elevii cu sensibilitate auditivă pot beneficia de reducerea zgomotelor de fond în clasă. Acest lucru poate implica utilizarea covorașelor absorbante de sunet, perdele groase sau alte materiale izolatoare pentru a reduce ecoul și zgomotele exterioare.

- **Zgomot mai mare pentru stiluri de învățare specifice**: În anumite cazuri, unii elevi pot avea nevoie de stimuli acustici suplimentari pentru a se concentra. Acest lucru poate implica utilizarea dispozitivelor care produc sunete ambientale sau aranjarea clasei în așa fel încât să se creeze zone mai active și zone mai liniștite.

- **Așezarea strategică în clasă**
- **Locuri de prim-plan și distanțare**: Elevii cu deficiențe de vedere pot beneficia de locurile de prim-plan pentru a vedea mai bine și pentru a urmări mai eficient prezentările.
- **Zonă de refugiu:**Pentru elevii care se simt copleșiți sau au nevoi speciale de concentrare, se poate crea o zonă de refugiu în clasă unde pot să se retragă temporar pentru a-și regăsi echilibrul.
- **Organizarea spațiului în grupuri mici:**Așezarea mobilierului în grupuri mici poate facilita colaborarea și interacțiunea între elevi, oferind în același timp spații mai intime pentru activități individuale.
- **Simboluri și indicații vizuale:** Pentru elevii cu tulburări de spectru autist sau nevoi de organizare spatială, utilizarea simbolurilor și a indicațiilor vizuale poate oferi un cadru clar și predictibil pentru mediul de învățare.

- **Evaluarea și ajustarea continuă**
- **Feedback de la elevi:** Se încurajează obținerea de feedback direct de la elevi cu privire la mediul de învățare. Întrebările precum "Cum te simți în clasă?" sau "Există ceva ce te deranjează?" pot fi utile în identificarea aspectelor care necesită ajustare.
- **Comunicare deschisă cu părinții:** Părinții pot oferi, de asemenea, perspective importante privind nevoile specifice ale copiilor lor și pot colabora cu cadrele didactice pentru a identifica și implementa modificările necesare.

Prin adaptarea mediului de învățare la nevoile neurocognitive individuale ale elevilor, se creează un spațiu care promovează confortul, participarea și succesul învățării. Ajustările continue, feedback-ul și colaborarea între elevi, cadre didactice și părinți contribuie la crearea unui mediu educațional incluziv și sensibil la diversitate.

BIBLIOGRAFIE

- **Gherguț A.,** *Educația incluzivă și pedagogia diversității***,** Editura Polirom, Iași, 2016.
- **Vrasmas Ecaterina,** *Dificultati de invatare in scoala*, Editura V&I INTEGRAL, Bucuresti, 2007
- **Cristina Dumitru,** *Neurodiversitatea in invatamantul superior*, Editura Trei, București, 2022
- **Gherguț A., Frumos L.,** *Educaţia Incluzivă. Ghid metodologic*, Editura Polirom, Iași, 2019
- **Mara D.,** *Strategii didactice în educaţia incluzivă*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2009
- **Vrasmaş Ecaterina,** *Intervenţia socio-educaţională ca sprijin pentru părinţi*. Editura Aramis Bucureşti, 2008
- **Cucer Angela**, *Formarea cadrelor didactice pentru educația incluzivă*, Editura Univers Pedagogic, Chișinău, 2010

Educaţia incluzivă în învățământul primar

Prof.inv.primar:Rașca Delia Ionica
Școala Gimnazială Groșeni

Adaptarea la permanentele cerinţe schimbătoare ale unei lumi care evoluează rapid, care necesită abordări multiple ale fenomenelor naturale şi/ sau sociale şi care impune adoptarea de strategii eficiente în vederea atingerii tuturor obiectivelor sale, presupune implicarea activă a întregii societăţi pentru a pune în centrul preocupărilor sale *OMUL*.

Printre atributele acestei societăţi se pot enumera: schimbarea, transformarea, egalitatea şanselor, continua formare, cooperarea, evoluţia tehnologiei, preocuparea pentru oameni şi pentru nevoile lor în ceea ce priveşte dezvoltarea, integrarea şi inovarea.

Elementul central al societății, element care poate contribui în mod valoros și radical la evoluţia tuturor elementelor componente ale societăţii este *EDUCAŢIA.*

Educaţia incluzivă este un proces complex, de durată care necesită analize, schimbări şi construcţii continue pentru a realiza politici şi practici incluzive şi a asigura bazele unei culturi incluzive.

Educaţia incluzivă a apărut ca o reacţie firească a societăţii la obligaţia acesteia de a asigura cadrul necesar şi condiţiile impuse de specificul educaţiei persoanelor cu cerinţe educative speciale. Bogăţia spirituală a lumii contemporane rezidă tocmai din respectul şi valorizarea tuturor indivizilor, pentru că lumea modernă acceptă faptul că fiecare individ este o dimensiune care îmbogăţeşte şi potentează, împreuna cu celelalte experienţe, lumea de azi.

Educaţia incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor şi mentalităţilor, dar şi a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educaţiei şi dezvoltării lor.

Educaţia de bună calitate reprezintă un DREPT fundamenzal al omului şi copiii au dreptul la educaţie generală, iar modelul incluziunii socio-educaţionale are la bază acest drept, înglobat în dreptul internaţional. Fiecare copil, indiferent de apartenenţă sau de nivelul de dezvoltare a capacităţilor sale, are dreptul la o educaţie de bună calitate care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităţilor sale cognitive şi de integrare socială.

Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine.

Conceptul de „educaţie pentru toţi” a fost lansat în 1990 în Tailanda la Conferinţa Internaţională a Ministerului Educaţiei, iar în 1994 la Salamanca, în Spania, s-au lansat dimensiunile educaţiei pentru toţi care constau în calitatea actului educaţional şi acces pentru toţi copiii: „ Şcolile trebuie să primească toţi copiii, fără nici o deosebire privind condiţiile lor fizice, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă şi la copiii cu dizabilităţi sau talentaţi, copiii străzii şi copiii care muncesc, copii din populaţii îndepărtate sau nomade, copii aparţinând minorităţilor lingvistice si etnice… “

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educaţia copiilor cu cerinţe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferenţiat, să fie adaptată particularităţilor elevilor.

Caracterul integrat al învăţământului ne pune în faţa problematică a situaţiei în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obişnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situaţia copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situaţia clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înţelegere reciprocă, o existenţă socială normală a copiilor, în ciuda diferenţelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieţii de grup. Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, sa fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăţi în viaţă.

Procesul de integrare educaţională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenţie individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalităţi eficente de adaptare curriculară joacă rolul esenţial.

Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învăţământ dupa posibilităţile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-şi adapteze metodele pedagogice în consecinţă.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparenţelor nu au timp să aştepte: dacă sunt lăsaţi să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranţă de suferit.

Bibliografie:

1. A. Ghergut, Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, 2005
2. Informaţii culese de pe internet

EDUCAȚIA BAZATĂ PE INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ

Prof. înv.primar Adriana Reabschi,
Şcoala Gimnazială „T.V.Ştefanelli” C-lung Mold.

Inteligența emoțională se referă la capacitatea unei persoane de a recunoaște, înțelege și gestiona propriile emoții și emoțiile celor din jur. Această abilitate include, de asemenea, capacitatea de a utiliza emoțiile într-un mod constructiv pentru a-ți ghida gândirea și comportamentul. Termenul a fost popularizat de către psihologii Peter Salovey și John Mayer, iar autorul și psihologul Daniel Goleman a contribuit semnificativ la popularizarea conceptului prin lucrările sale.

Principalele componente ale inteligenței emoționale includ:

- Recunoașterea emoțiilor: Capacitatea de a identifica propriile emoții și emoțiile altora.
- Înțelegerea emoțiilor: Capacitatea de a înțelege cauzele și consecințele emoțiilor, precum și interconexiunile dintre diferite emoții.
- Gestionarea emoțiilor: Capacitatea de a regla propriile emoții într-un mod sănătos și eficient. Acest lucru include gestionarea stresului, controlul impulsurilor și menținerea unei stări de bine emoționale.
- Empatia: Capacitatea de a simți și înțelege emoțiile altor persoane, punându-te în locul lor și văzând lucrurile din perspectiva lor.
- Abilități sociale: Capacitatea de a naviga în relații sociale, de a comunica eficient și de a rezolva conflicte în mod constructiv.

Inteligența emoțională este considerată un factor important în succesul personal și profesional. Ea poate influența calitatea relațiilor interpersonale, abilitățile de leadership, reziliența la stres și bunăstarea generală. Educația și practicarea abilităților de inteligență emoțională pot contribui la îmbunătățirea acestei capacități și la dezvoltarea unei vieți mai echilibrate și satisfăcătoare.

Educația bazată pe inteligența emoțională este un concept care pune accentul pe dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale elevilor în paralel cu competențele academice tradiționale. Această abordare recunoaște importanța gestionării emoțiilor, relaționării eficiente și dezvoltării unei stime de sine sănătoase în procesul de învățare.

Inteligența emoțională este importantă pentru munca educatorilor, dar și a părinților având un impact semnificativ asupra relațiilor cu copiii și asupra climatului emoțional din mediul în care aceștia se dezvoltă.

Cum poate influența inteligența emoțională munca educatorilor?

a) Educatorii cu o inteligență emoțională dezvoltată pot înțelege și răspunde la emoțiile elevilor într-un mod eficient.
b) Capacitatea de a-și regla propriile emoții este esențială pentru a gestiona situații tensionate în clasă.
c) Educatorii cu inteligență emoțională înaltă pot construi relații puternice cu elevii, creând un mediu de învățare pozitiv și suportiv.
d) Capacitatea de a comunica în mod clar și empatic contribuie la o înțelegere mai bună între educator și elevi.
e) Educația este dinamică, iar educatorii cu inteligență emoțională dezvoltată se adaptează mai ușor la schimbări în metodologie sau în mediul școlar.
f) Capacitatea de a rezolva conflicte și probleme cu elevii și colegii de muncă într-un mod constructiv.

Cum poate influența inteligența emoțională munca părinților?

a) Părinții cu inteligență emoțională dezvoltată pot înțelege mai bine nevoile și emoțiile copiilor lor.
b) O comunicare deschisă și empatică contribuie la o relație sănătoasă și la înțelegerea reciprocă.
c) Părinții pot oferi un exemplu pozitiv prin gestionarea eficientă a propriilor emoții și stresuri.
d) Părinții cu inteligență emoțională pot recunoaște și aborda emoțiile copiilor în mod adecvat, contribuind la dezvoltarea emoțională sănătoasă a acestora.
e) Părinții pot contribui la dezvoltarea abilităților emoționale ale copiilor prin discuții deschise despre emoții și prin promovarea unei atmosfere de acceptare.
f) Abordarea conflictelor cu copiii într-un mod empatic și constructiv.

Cum poate influența inteligența emoțională în general?

- Atât educatori cât și părinți pot colabora mai eficient prin înțelegerea reciprocă și comunicare deschisă.
- Prin combinarea eforturilor educatorilor și părinților cu o inteligență emoțională ridicată, se creează un mediu susținător pentru dezvoltarea emoțională și socială a copiilor.

Inteligența emoțională în munca educatorilor și a părinților este esențială pentru a crea medii educaționale și familiale sănătoase, în care copiii să poată dezvolta abilități emoționale și sociale esențiale pentru viața lor.

Adultul are un rol esențial în modelarea comportamentului emoțional: trebuie să demonstreze copilului cum să facă față cu calm și reziliență situațiilor dificile, să-l ajute să găsească soluții constructive în situații dificile, să creeze un mediu în care copiii se simt confortabil să împărtășească sentimentele și să vorbească deschis despre ceea ce trăiesc - acest lucru îi va ajuta să se dezvolte și să-și îmbunătățească abilitățile de comunicare.

Aspecte cheie ale educației bazete pe inteligența emoțională:

- Autoconștientizare: Elevii învață să-și recunoască propriile emoții și să înțeleagă cum acestea îi afectează în procesul de învățare și în relațiile cu ceilalți.
- Autocontrol: Dezvoltarea abilității de a gestiona emoțiile negative și de a face alegeri înțelepte în situații stresante sau dificile.
- Motivare: Încurajarea elevilor să-și identifice obiectivele și să-și mențină motivația în fața provocărilor academice și personale.
- Empatie: Învățarea să înțeleagă și să simpatizeze cu stările emoționale ale celorlalți, dezvoltând astfel abilități sociale și de relaționare.
- Abilități sociale: Dezvoltarea capacităților de comunicare, colaborare și rezolvare a conflictelor pentru a construi relații sănătoase cu colegii, profesorii și cu ceilalți membri ai comunității școlare.
- Conștientizare socială: Înțelegerea contextului social și cultural în care se desfășoară educația, promovând astfel respectul și toleranța față de diversitate/
- Dezvoltarea stimei de sine: Încurajarea elevilor să-și recunoască valoarea și să aibă încredere în propriile capacități.

Inteligența emoțională la elevii cu vârsta scolară mică sau a elevilor cu CES este un aspect important al dezvoltării lor generale. Această abilitate presupune capacitatea de a recunoaște, înțelege și gestiona propriile emoții, precum și abilitatea de a interacționa eficient cu ceilalți în contexte sociale. Copiii au nevoie de inteligența emoțională pentru a reuși în viață, pentru a avea încredere în ei, în abilitățile lor, pentru a se cunoaște mai bine și pentru a-i cunoaște și pe ceilalți; pentru a-și transforma emoțiile negative, pentru a ști să se manifeste în siguranță atunci când se simt furioși, triști, îngrijorați, obosiți.

Capacitatea de a recunoaște și de a face față emoțiilor duc la performanțe mai mari la școală, în muncă , în relațiile interumane. Copiii trebuie să recunoască emoțiile, să le exprime, să le înțeleagă și să le regleze, iar ulterior acest lucru îl va ajuta să creeze și să mențină relații de lungă durată, să se integreze și să se adapteze la grădiniță/școală , să-și dezvolte încrederea în sine, capacitatea de a empatiza și de a preveni diverse probleme.

Elevii cu inteligență emoțională dezvoltată au adesea o capacitate mai bună de concentrare și o abordare mai pozitivă față de învățare. Aceste aspecte pot contribui la îmbunătățirea performanțelor academice. Învățarea abilităților de comunicare și rezolvare a conflictelor poate contribui la reducerea comportamentului agresiv și a bullying-ului în școli. Elevii învață să-și exprime emoțiile în mod sănătos și să gestioneze conflictele într-un mod constructiv. În lumea de astăzi, abilitățile sociale și emoționale sunt tot mai valorizate în contextul profesional. Elevii învață să lucreze în echipă, să comunice eficient și să-și gestioneze stresul, pregătindu-se astfel pentru viitorul lor într-o societate dinamică.

În concluzie, educația bazată pe inteligența emoțională se concentrează pe formarea elevilor ca ființe umane echilibrate și pregătite pentru succes nu doar din punct de vedere academic, ci și în viața de zi cu zi. Această abordare poate contribui la îmbunătățirea climatului școlar, la scăderea comportamentelor problematice și la creșterea performanțelor școlare.

Bibliografie:

1. Goleman Daniel ,,*Inteligența emoțională"* , Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2001;
2. Mihaela Roco,, *Creativitate și inteligență emoțională*", Editura Polirom, Iași, 2004;
3. Bar-On-R Parker. D.A.,*Manual de inteligență emoțională",* Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2018;

Despre educația incluzivă

Prof. Carmen Romaniuc

Educația inclusivă este o direcție de dată recentă în învățământul românesc, prin care se urmărește respectarea dreptului la educație pentru toți copiii de vârstă școlară. În același timp este și o temă controversată din cauza unor deficiențe ale sistemului de învățământ care nu poate să susțină educația incluzivă fără personal înalt calificat, fără profesori de sprijin, fără bază materială adecvată. De aici și numeroasele probleme apărute și mai ales numeroasele critici îndreptățite.

UNESCO declară că educația incluzivă se bazează pe dreptul tuturor copiilor la o educaţie de calitate care satisface necesitățile de bază de învăţare şi îmbogăţeşte viaţa. Cu accent deosebit asupra grupurilor vulnerabile şi marginalizate, educația incluzivă urmăreşte să dezvolte întregul potenţial al fiecărui individ. De asemenea, UNESCO a lansat termenul educaţia cerinţelor speciale, acesta însemnând adaptarea, completarea şi flexibilizarea educaţiei pentru anumiţi copii, în vederea egalizării şanselor de participare şi incluziune.

Principiile-cheie cu impact asupra educației incluzive sunt prezentate în Liniile Directoare UNESCO privind Incluziunea în Educație (2009), care constată că educația incluzivă este un proces de consolidare a capacității sistemului de învățământ de a ajunge la toți copiii. Un sistem educațional incluziv poate fi creat doar în cazul în care școlile obișnuite devin mult mai incluzive, cu alte cuvinte – când acestea devin mai bune pentru educarea tuturor copiilor din comunitățile în care sunt amplasate. Orientările Politicii UNESCO constituie resurse importante, deopotrivă, pentru elaboratorii de politici și decidenții din domeniul educațional, pentru cadre didactice și elevi, pentru liderii comunitari și membrii societății civile în eforturile acestora de promovare a incluziunii.

UNICEF promovează modelul şcolii prietenoase copilului – un concept holistic (cu contribuţie-cheie în asigurarea calităţii educaţiei), care se referă la un mediu sigur, sănătos şi protector de învăţare. Școala prietenoasă copiilor este incluzivă, efectivă, sănătoasă şi protectoare, încurajând participarea copiilor, familiilor şi comunităţilor; se bazează pe respectarea drepturilor copilului, dă prioritate celor mai dezavantajați copii.

În viziunea UNICEF, școala prietenoasă copiilor: identifică copiii excluşi şi îi înrolează; recunoaşte educaţia ca drept al fiecărui copil; contribuie la supravegherea (monitorizarea) drepturilor şi bunăstării fiecărui copil din comunitate; nu exclude, nu discriminează şi nu stereotipizează copiii în bază de diferenţe; oferă educaţia obligatorie gratuită, accesibilă, în special pentru familiile şi copiii în situaţii de risc; respectă diversitatea şi asigură egalitatea în învăţare pentru toţi copiii; răspunde necesităţilor copiilor şi diversităţii bazate pe probleme sociale, etnice şi pe nivel de abilitate.

Banca Mondială susține că principiul fundamental al şcolii incluzive este că toţi copiii trebuie să înveţe împreună, ori de câte ori este posibil, indiferent de orice dificultăţi sau diferenţe

pot avea. Școlile incluzive trebuie să recunoască şi să răspundă necesităților diverse ale elevilor. Școlile trebuie să asigure o educaţie de calitate pentru toţi, prin programe de studiu adecvate, aranjamente organizaţionale, strategii de predare, utilizarea resurselor şi parteneriatelor cu comunităţile lor. În fiecare şcoală trebuie să existe servicii de sprijin potrivit necesităţilor speciale ale elevilor. Incluziunea nu ar trebui să fie privită ca ceva adăugat la o şcoală convenţională. Acesta trebuie să fie privită ca parte intrinsecă a misiunii, filozofiei, valorilor, practicilor şi activităţii şcolii.

Rămâne întrebarea Cum pot fi aplicate toate aceste deziderate enunțate de aceste organizații importante? Cu siguranță se pot găsi mai ușor soluții în Europa decât în Africa sau în Asia. Continentul european, în ciuda discrepanțelor economice și sociale, are resursele necesare pentru a implementa o educație incluzivă de succes. Este nevoie de oameni vizionari, care cunosc foarte bine sistemul de învățământ, care știu care sunt problemele cu care se confruntă mare parte a populației din România. Este nevoie de viziune și voință politică, gândirea unor strategii adecvate și alocarea unui buget corespunzător. Pentru a avea educație incluzivă sunt necesare: o reducere realistă a numărului de elevi din clasele foarte numeroase; dotarea corespunzătoare după modelul american, de exemplu, cu materiale didactice adaptate, realizate de specialiști, pe care profesorii de la clasă să le aplice diferențiat; reducerea birocrației cronofage și inutile; degrevarea de ore pentru profesorii care implementează proiecte educaționale, după modelul finlandez; existența profesorilor de sprijin și a consilierilor școlari într-un număr mai mare, corespunzător nevoilor reale; cursuri de formare periodice și cu adevărat utile, practice, nicidecum parazitate de teorie inutilă și contraproductivă; implementarea unor programe de sprijin de tipul „masa caldă” în școlile defavorizate, care nu sunt puține în România.

În concluzie, fără o educație incluzivă reală, coordonată de politici educaționale naționale aplicate uniform, în funcție de necesitățile comunităților defavorizate, nu vor apărea rezultatele notabile care să schimbe viitorul unor copii nevinovați.

MESERIA DE PĂRINTE SE ÎNVAŢĂ ÎN FIECARE ZI

Prof. Rosenauer Petronela

Grădinița cu PP și PN ”Iulia Hasdeu” Câmpina, jud. Prahova

„Totul educă: oamenii, lucrurile, fenomenele, dar în primul rând şi în cea mai mare măsură, oamenii. Între aceştia primul loc îl ocupă părinţii şi educatorii”

S. Makarenko

Orice parteneriat grădiniţă-familie își propune identificarea dificultăţilor comportamentale, sociale emoţionale de învăţare ale copiilor, dar şi schimbarea mentalităţii părinţilor, a atitudinilor și comportamentelor acestora, pentru adaptarea mai uşoară a copiilor la cerinţele grădiniţei, în vederea pregătirii pentru şcoală şi viaţă, prin dezvoltarea unor programe educaţionale de prevenţie şi intervenţie timpurie. Parteneriatul educațional devine tot mai prezent în relațiile de colaborare ce se stabilesc între uitățile de învățământ și diferitele segmente ale societății, reprezentând modalitatea formală sau informală prin care cele două părți, sau mai multe decid să acționeze împreună pentru atingerea unui scop comun.

Un educator care recunoaște când este în dificultate, care caută și pentru el resursele necesare pentru a traversa lin perioada de adaptare la un nou an școlar, la o nouă generație de copii, de la un specialist, terapeut, de la un alt educator cu mai multă experiență, este un educator responsabil. Nimeni nu deține răspunsurile, uneori ce scrie la carte nu funcționează nici pentru educator, nici pentru părinte. O vorbă blândă, o îmbrățișare strânsă fără cuvinte, un ținut de mână un pic mai mult, un cântecel repetat de mai multe ori, cu emoţie şi empatie, toate aceste lucruri îl ajuta foarte mult pe cel mic. Copilului îi place să i se acorde multă atenţie, astfel el putându-se afirma. O educaţie sănătoasă îl face pe copil să devină deschis la nou, creativ, adaptabil, comunicativ, cooperant și tolerant, responsabil, competent, demn, împlinit și fericit.

Credem că putem ajunge la aceste finalităţi prin educarea integrată, parteneriat educaţional, motivare individualizată și pregătirea continuă a preşcolarului pentru şcoală şi viaţă. Părinţii trebuie conștientizaţi că singura investiţie de valoare, niciodată falimentară pe care familia o poate face pentru copil este investiţia pentru mintea și sufletul acestuia. Ei trebuie să fie buni ascultători și să găsească timpul necesar pentru a comunica cu copilul. Când copilul dorește să comunice ceva, părintele trebuie să întrerupă orice activitate, acordându-i atenţia cuvenită, renunţând la atitudinea dominatoare. O slabă comunicare poate crea probleme emoţionale, copilul pierzându-și încrederea în adulţi și retrăgându-se într-o lume a sa. Familia trebuie să îl sprijine în continuare chiar dacă petrece majoritatea timpului la grădiniţă, departe de casă. Pentru o formare cât mai armonioasă şi benefică propriului copil părintele trebuie să-şi exercite dreptul de părinte şi la grădiniţă. Sunt multe familii care spun că sunt mult prea ocupate pentru asemenea lucruri, bucurându-se ştiind că, copilul lor este într-un mediu sigur, hrănit şi îngrijit. Aici intervine educatoarea care trebuie să aducă la cunoştinţă părintelui că e mai mult de atât, şi că misiunea lui de a-l forma pe preşcolar nu s-a încheiat fiind preluată de grădiniţă. Rolul grădiniţei este de fapt de a-i ajuta pe părinţi în formarea şi educarea propriilor copii. Rolul principal rămânând tot familia. Timpul petrecut cu copilul este într-adevăr lucrul cel mai prețios pe care noi, părinții, îl putem oferi. Să nu uităm că nici jucăriile, nici cadourile, ci petrecerea timpului de calitate este cu adevărat valoroasă pentru copil, a petrece timp cu el înseamnă a-i acorda interes, afecțiune, stabilitate.

Toate aceste motivații ne-au condus către necesitatea unui parteneriat real, activ, cu implicarea susținuta a familiei, cu un program educativ cunoscut și înteles de către parinți și realizat printr-o colaborare strânsă între instituția familială și cea preșcolară. În acest sens, în anul şcolar precedent am susţinut parteneriatul grădiniţă- familie, care s-a bucurat de un real succes: ”Meseria de părinte se învaţă în fiecare zi”.

Bibliografie:

Dicționar al bunei cuviințe - Gh. Paschia, 2002;

Revista Învățământul Preșcolar și Primar 1-2/2017, Ed. Arlequin.

NEVOI EMERGENTE NOI ALE EDUCABILILOR

COLEGIUL NAŢIONAL ,,ANA ASLAN,, TIMIŞOARA

ŞCOALA POSTLICEALĂ SANITARĂ

prof. Aspazia-Lucia RUNCAN

,, Educația nu reprezintă învățarea de date, ci să ajuți mintea să își exerseze gândirea''

Albert Einstein

Conceptul de "*nevoi emergente*" este în continuă definire și redimensionare, ca însăși realitatea pe care o semnifică. Cauzele noilor nevoi emergente se diferențiază și se pot extinde de la nivel local la nivel internațional, și invers, devenind o preocupare concretă și specifică pentru specialiști, care au acum o denumire specifică pentru multiple tipuri de situații, evenimente, provocări și oportunități care caracterizează societatea la un moment dat și au efecte asupra dezvoltării copiilor și tinerilor.

Hiperactivitatea la vârste fragede este o tendință în evoluția copiilor din anumite zone ale lumii, care pot fi identificate ca nevoi emergente. Sunt tulburatoare afirmațiile unor copii cu vârste mici: "*De ce trăiesc?*" - fetiță de 2 ani și jumătate, "*Nu mai vreau să trăiesc*" - băiat de 5 ani și jumătate, "*Nu merită să înveți la școală, asta te face un inadaptat în via*ță" - fata de 8 ani. Este evident faptul că societatea contemporană eșuează de multe ori în a oferi un cadru securizant psihologic pentru copiii care se simt în consecință, derutați.

Exemplele de nevoi emergente pot continua cu situații din sfera sănătății (obezitatea a crescut în rândul copiilor, nu numai al adolescenților și adulților), din sfera educației (efectele negative ale dependenței de internet și de jocurile pe calculator sunt deja o evidență în multe țări ale lumii), din sfera relațiilor interumane (relatiile virtuale au înlocuit treptat realitatea interacțiunilor umane directe).

Un pas foarte important pe care îl facem atunci când începem să operam cu conceptul de "nevoi emergente" este că, inclusiv atunci când vedem stiri despre copii la televizor, să nu le mai privim ca pe fapte senzaționale în care sunt implicați copiii, ci să le privim din prisma acestor nevoi

emergente astfel încât să ajungem să gândim soluții de prevenție și intervenție . Mai mult decât atât, multe dintre subiectele expuse de mass-media în care sunt implicați copii și care ar putea intra în categoria "nevoilor emergente" sunt prezentate prin prisma vinovației copiilor. Copiii implicați, de exemplu, în evenimente cu tentă violentă sunt de multe ori judecați aspru, deși mai ales în cazul copiilor circumstanțele, cauzele acțiunilor lor, foarte importante pentru a înțelege aceste comportamente, ramân adesea în umbră.

De multe ori auzim adulții, și ne referim aici inclusiv și în special la părinți și cadre didactice, vorbind despre "copiii din ziua de azi" că sunt "superficiali", "violenți", "vor doar sa se distreze", "stau pe calculator toată ziua". Pornind de la premisa că toate comportamentele noi ale copiilor sunt cauzate de factori din mediu și de schimbările accelerate din societate ne va fi mai ușor ca, în loc să etichetăm așa cum mulți adulti au tendința să o facă, să găsim treptat metode prin care să oferim acestor copii o alternativă.

NIVELURILE NEVOILOR EDUCABILILOR* Nevoi vechi, nevoi noi

1. Nevoi convenționale

Nevoile, privite din perspectiva tradițională, sunt implicate în procesul de dezvoltare al copilului, în intregul proces evolutiv, însă în legatura foarte strânsă cu mediului de viață al copilului. Preferăm să ne referim la nevoile convenționale ca la acele nevoi pe care le regăsim în conceptia lui A. Maslow. - **Piramida lui Maslow**

Manifestarea unor nevoi nu face altceva decât să ne ofere, informații legate de sănătătea copiilor, educație, stil de nutriție, etc.

Specific acestor nevoi este faptul că dacă persistă și nu sunt satisfăcute, ele cauzează disconfort pentru copil chiar dacă, în contexte sociale ce se caracterizeaza printr-o serie de particularități, o parte a **nevoilor de baza sufera** *rafinări și adecvări la context*. Specific nevoilor convenționale este faptul că se cer a fi satisfăcute astfel încât buna functionare psiho - fiziologica a copilului să nu fie afectată. Nesatisfacerea prelungită a acestor nevoi fundamentale poate genera apariția insidioasă a ceea ce noi numim **nevoi emergente.**

2.Nevoi ascunse

Aceste nevoi sunt mai greu de sesizat sau măsurat, ele pot trece neobservate chiar și de către specialiști pentru simplu motiv că nu pot fi lecturate din comportamentul copilului. Frecvent aceste nevoi sunt generate de implicarea în situații ce sunt încărcate de semnificați sociale negative precum: abuzul sexual, abuzul emotional, dizabilitatea, violența domestică, traficul de persoane, etc. Rușinea, teama, presiunea emoțională ori pervertirea sensului unor acte ale unor adulți determină copilul să nu exprime suferința ce il afecteaza rămânând prizonier al unui *țărâm al secretului* sau chiar la apariția unor fenomene precum Sindromul Stockholm.

Multe dintre aceste nevoi ascunse pot fi sursa unor nevoi emergente manifestate în lumea contemporană, iar procesele sau acțiunile societății centrate pe aspectele preventive ori pe cele curative trebuie să aibă în vedere explorarea ariilor acoperite de aceste *nevoi ascunse*.

3. Nevoi emergente (NEN)

.Nu există mecanisme deja testate pentru a prezice, măsura, sau care să răspundă acestora, totuși aceste nevoi creează premisele unui impact foarte mare asupra calității vieții și dezvoltării copiilor.

O abordare holistică asupra stării de bine și asupra dezvoltării copiilor ne solicită să fim atenți la toate cele 3 niveluri ale nevoilor în mod simultan, și nu secvențial sau conjunctural.

WEBOGRAFIE

Sursa: http://www.impenderevero.com/en_nou/enfnou.html

Sursa: www.wikipedia.org

BALBISMUL – METODE DE ABORDARE ÎN LOGOPEDIE

ȘI MODALITĂȚI DE MANIFESTARE

prof. Cristina-Alexandra Saizescu

Liceul Tehnologic Energetic „Regele Ferdinand I" Timișoara

Logopedia se ocupă cu studierea și dezvoltarea limbajului, cu prevenirea și corectarea tulburărilor acestuia. Din punct de vedere lingvistic, termenul de "logopedie" provine din combinarea cuvintelor grecești "logos" și "paideia" – "cuvânt" și "educație" – în sensul educării rostirii. (Verza, 2000)

Balbismul este cea mai cunoscută dintre tulburările de ritm și fluență, face parte din grupa disfemiilor și se manifestă prin repetarea sacadată a unor sunete sau grupe de sunete în timpul emisieia sunore, prezența unor momente de pauză nedorite în expunere, de întârziere în continuarea unei propoziții, mergând până la stoparea vorbirii. Relatări ale unor cazuri celebre există încă din antichitatea egipteană și greco-romană, fiind cunoscute cazurile unor mari personalități: Moise, Esop, Aristotel, Demostene, Vergiliu, Erasmus, Drawin, Churchill, regale George al VI-lea.

Frecvența manifestării este de aprovimativ 2% la copii și de 0,8-1% la adulți, cu focalizare de manifestare în perioada 2/3 – 5/6 ani, dar nefiind exclusă nici la 10 sau 12-14 ani, chiar 18-20 sau ulterior, dar mai rar. Debutul este în majoritatea cazurilor brusc, după ce individual și-a însușit majoritar sau pe deplin limbajul (Ungureanu, 1998)

Posibilele cauze ale instalării balbismului sunt hiperemotivitatea, incapacitatea de a gestiona un moment emoţional, o traumă sau un şoc emoțional trăit în copilărie, modelele din proximitatea individului în formare sau chiar ereditatea, terapia urmând principiul "acoperirii" curative cvasitotale. Etiologia balbismului are trei nivele: condițiile favorizante, condițiile agravante și factorii declanșatori, care pot fi studiați în mod individualizat pentru fiecare subiect în parte.

Balbismul afectează preponderent indivizii de gen masculin (75%), iar potrivit cercetărilor acest lucru este posibil deoarece fetele sunt mai precoce în maturizare, cu o frecvență respiratorie mai ridicată, vorbirea fiind mai ritmic alimentată. (Vrăjmaș, Stănică, 1995)

Tabloul simptomatologic cuprinde: aritmii, repetări, poticniri (mai ales la nivelul primei silabe a cuvântului), repetarea cuvântului de legătură, pauzele nejustificate între cuvinte și/sau prelungirea unor sunete ca într-o expectativă pregătitoare, respective evitarea sistematică a contactului vizual cu interlocutorul. (Boșcaiu, 1983)

Pentru diagnosticare este examinată conduita verbală a individului, iar dacă aceasta este suprapusă peste alte elemente este îndeplinit nivelul de esență al diagnosticului (subiectul are sau nu balbism). Aceste trei elemente sunt: forța/tensiunea articulatorie crescută, blocări momentane în vorbire și respective modificări cu caracter disritmic, mișcări contradictorii în respirație. Nivelul de nuanță al diagnosticului se referă la forma, tipul, gradul, specificul personal și impactul în conștiință al subiectului. (Ungureanu, 1998)

În România, în abordarea specifică psihologiei clinice, încadrarea balbismului se face în baza ICD-10, iar în domeniul educational – încadrarea diagnostic se realizează după modelul de diagnostic propus de Guțu în 1974, care acoperă principalele categorii diagnostic din sfera tulburărilor de limbaj și comunicare delimitate de ICD-10 și DSM-5, dar abordate dintr-o perspectivă psihopedagogică.

Abordarea intervenției complexe a balbismului cuprinde intervenția medico-farmacologică și terapia psiho-logopedică a afecțiunii. (Ungureanu, 1998)

Intervenția medico-farmacologică cuprinde trei paliere distincte:

- terapia în școală sau clasă, care se referă la antrenarea laturii motrice și auditive a exprimării verbale a subiectului, evitarea stărilor tensionale și minimizarea și/sau stoparea surselor de stres, respective angrenarea individului, în paralel cu utilizarea limbajului verbal, în alte activități, ca manipularea obiectelor, desenare, construcții și altele, care ar putea diminua starea de tensiune în emisia sonoră și distragerea atenției de la patternurile obișnuite care însoțesc producția verbal

- terapia în familie, unde se aplică toate condițiile favorizante de mai sus și în plus, valorificând mediul securizant: încurajarea subiectului, insuflarea încrederii în vindecare, adresarea cu o vorbire rară și armonioasă, crearea unor momente de ludoterapie și psihodramă – în consens cu preferințele și convingerile subiectului, respectiv asigurarea unui regim de viață sănătos și echilibrat

- terapia de mediu sau socio-terapia, care posedă un rol protectiv, recomandat mai ales subiecților care au tendința de a se izola și claustra din cauza balbismului

Terapia psiho-logopedică este cea care se realizează în cadrul cabinetului logopedic, cu contribuție majoră în cadrul curei disfemice și având ca scop restabilirea ritmoterapiei, se organizează pe trei nivele:

- restabilirea ritmului respirator
- restabilirea ritmului și fluenței verbale
- psihoterapia de susținere a subiectului, destructurarea stării emoționale care a creat condițiile favorizante instalării balbismului și eliminarea factorilor agravanți pentru acesastă tulburare, respectiv imunizarea subiectului vis-à-vis de factorii declanșatori. (Păunescu, 1972)

Printre obiectivele centrale ale intervenției logopedice, adaptate în mod individualizat personalității clientului, sunt deturnarea disfemicilor de la “conduitele de agravare”, de la strădania

de a masca deficiența de vorbire și sprijinul pe gândirea lingvistică, mai ales dacă subiectul posedă această disponibilitate sau cât poate acesta uza de această competență.

Formele de psihoterapie utilizate în practica de cabinet sunt:

- terapia de grup, organizată cu 2 – 5 subiecți disfemici, având caracteristici generale similare (vârstă, nivel intelectual, preocupări, speranțe, raportare la tulburare, condiții de viață și altele)
- terapia individuală, cu durată de minim 8-10 luni, cu întâlniri săptămânale sau mai dese. (Ungureanu, 1998)

Intervențiile de terapie individuală întreprinse cu scopul restabilirii ritmului respirator vizează ritmicitatea, periodicitatea și ciclicitatea emisiei sonore prin educarea respirației neverbale abdominale sau costo-abdominale – în funcție de caracteristicile fiecărui subiect în parte, decelerarea expirului – inspire scurtat, expir prelungit, 4-5 timpi inspire, 2-3 secunde de apnee, 7-8 timpi de expir și plasarea apneei după expir. Ulterior, se procedază la educarea respirației verbale: dozarea aerului din expirare într-un flux uniform-sonorizabil și suficient de durabil, exerciții motrice pentru obraji, buze, gât, centură scapulară, umeri și exerciții de alternanță a pauzei de inspir. Se utilizează și exerciții de relaxare pihică și musculară, în special a organelor vorbirii, stimularea catharsică și trainingul autogen, precum și "cura de tăcere" autoimpusă pentru 2-3 minute, "cura de nemișcare" autoimpusă pentru 2-3 minute, pentru vârstele mici - "vorbitul cu jucăriile", pentru vârstele adulte - "vorbitul public cu scaunele goale" – dacă este oportună anularea autorității interlocutorului pentru subiect, privitul direct în ochii logopedului în timpul comunicării, extinderea terapiei la familia subiectului - pentru crearea unui climat general curativ în sensul anulării eventualilor factori "corozivi", deoarece recăderea în disperare este un pericol redutabil pentru toți subiecții.

Intervențiile de terapie individuală întreprinse cu scopul restabilirii ritmului și a fluenței vorbirii reprezintă esența terapiei logopedice și se concept exersări graduale, eșalonate, cu crescendo treptat. După Boșcaiu (1983), în România se utilizează preponderent următoarele procedee logoterapeutice:

- silabisirea kinestezată a cuvintelor, astfel ca prin pronunția sacadată, cu pauze egale asociate mișcărilor ritmice ale degetelor mâinilor, brațelor, capului sau piciorului etc. sau prin sicronizare cu un metronome se descarcă tensiunea intrapsihică a subiectului
- prelungirea sunetelor de debut sau sfârșit a cuvintelor, până la inițierea continuării vorbirii, exercițiu care poate fi realizat și în șoaptă
- coarticularea sunetelor între ele sau a sunetelor coarticulate și asociate cu gesturi evocatoare ale logopedului
- vorbitul în cor sau în dublaj cu o altă persoană, care nu suferă de balbism, mai ales pentru recitarea unor poezii ante-memorate

- vorbitul în tandem regresiv, după o sincronizare prealabilă cu logopedul, care își poate diminua progresiv volumul vocii până la tăcere, în funcție de situație
- vorbitul în zgomot sau muzică data tare, cu înregistrarea (sau nu) a vocii clintului, cerându-se acordul explicit în acest sens
- asocierea pronunției cu scrisul unor cuvinte scurte, procedeu util mai ales la școlarii mici
- citirea cu voce tare, în cor, procedeu util tot mai ales pentru școlarii mici
- exerciții de ritmopercepție și ritmoreproducere după diferite suite sonore stabilite de logoped: bătăi în masă, spoturi luminoase, emisiuni vocale etc.
- exerciții de ritmicitate generală, tip mers în cadență și altele, mai ales pentru cazurile severe sau ca exerciții preliminare în terapie
- ritmicitate verbo-motorie – vorbirea sacdată asociată cu mersul în cadență sau alte combinații, alese în mod individualizat
- citirea sacadată condiționată de bătăile metronomului, care are efect destructurant asupra stereotipurilor clientului
- citirea pe unități logico melodice a unui text

Alte procedee considerate eficiente în logoterapie sunt:

- procedeul practicii negative, pretabil pentru anumite tipologii de subiecți, aplicat după investigarea personalității clientului și formarea relației terapeutice, exercițiu prin care disfemicului i se cere să se bâlbâie cât poate de mult, exagerând chiar. Procedeul este util pentru adolescenți și adulți, mârșând pe latura hazlie a situației pentru "spargerea" crispării disfemice, dar este de evitat în intervențiile cu copiii mici
- procedeul întreruperii și reluării vorbirii sau "stop and go", care crează și ocazionarea și însușirea stărilor pregătitoare neanticipate de client, care nu constituie un prag critic. La început se vor evita întreruperile pe punctele critice ale subiectului, pentru a căpăta încredere în performarea emisiei vocale
- procedeul masticației, "chewing method" sau "metoda pietricelelor în gură" – făcută celebră de Demostene presupune simularea masticației sau mestecarea reală de gumă sau drajeuri în timpul vorbirii. Metoda se bazează pe transferal parțial, la nivel cortical, a centrului de excitație de pe zona motorie, pe zona motrico-fiziologică din zona subcorticală, cu effect de distragere benefică a atenției de la vorbirea anxioasă
- procedeul reducerii aferentației inverse sonore sau a feedbackului în sensul întârzierii, a defazării ei, realizat cu ajutorul unui dispozitiv special. Astfel, subiectul este privat, în mod benefic, de conștientizarea greșelii iterative și depășirea mai ușoară a ei. (Boșcaiu, 1983)

Filmul artistic "Discursul regelui" / "The King's Speech" din anul 2010 este inspirat de povestea reală a ducelui de York – prințul Albert Frederick Arthur George, al doilea fiu al regelui

George al V-lea, numit de apropiați Bertie, devenit ulterior regele George al VI-lea al Regatului Unit al Marii Britanii. Acțiunea filmului se derulează chiar înaintea izbucnirii celui de al doilea război mondial. Personajul principal suferă de balbism, iar această tulburare de vorbire îi afectează îndatoririle de natură socială, motiv pentru care apelează la serviciile de logoterapie ale lui Lionel Logue.

Cererea terapeutică a fost realizată de soția lui Bertie, la recomandarea președintei Societății Terapeuților de Vorbire, iar acesta a început logoterapia împreună cu Lionel Logue în anul 1934.

Alte terapii încercate de Betie anterior, dar fără rezultat, au fost vorbirea cu pietricele, celebră ca procedeu urmat de anticul Demostene, respectiv utilizarea fumatului ca practică pentru "relaxarea nervilor" și inducere a încrederii în sine.

Deși terapeutul nu avea o formare de bază ca psiholog, recomandându-se ca activând în domeniul defectelor de vorbire - "Lionel Logue - speech defects"), dispune totuși de o vastă experiență, acționează ireproșabil în relația cu clientul său, stabilind cu greu o relație terapeutică propice unei intervenții eficiente, în ciuda rezistențelor lui Bertie. Logue își rezumă deosebit de sugestiv activitatea astfel – le redă încredere oamenilor în vocile lor.

Deși Bertie este reticent în a colabora pentru realizarea anamnezei și a-și expune amintirile timpurii, își dă totuși acordul ca obiectivul terapiei să fie diminuarea sau chiar eliminarea balbismului, dar așa după cum a formulat soția sa, preponderent printr-o "intervenție mai superficială", ea considerând că Bertie are "doar dificultăți mecanice cu discursul" – situație încuviințată tacit de acesta.

Pe parcursul terapiei au existat preponderent sesiuni de lucru formale, în cabinetul terapeutului, dar au existat și intervenții non-formale, punctuale, deosebit de eficiente. Durata colaborării s-a întins pe mai mulți ani.

Debutul balbismului la Bertie a fost în perioada de vârstă de 4-5 ani, acesta având o familie de origine în care relațiile afective erau cvasi-absente, atmosferă era rigidă, tatăl era autoritar, subiectul fiind crescut de câte o bonă, iar interacțiunile cu părinții se rezumau la câteva minute zilnice, petrecute formal și distant.

Încrederea în sine a clientului este de nivel scăzut, fiind sistematic ridiculizat de fratele său mai mare – David, de rude – ca fiind fratele mai mic și neajutorat și marginalizat de bone. Clientul își gestionează deficitar emoțiile, chiar ca adult, însă are o relație suportivă cu soția.

Cuvintele cel mai frecvent afectate de balbism sunt: king/rege, mother/mama, father/tată și brother/frate, care reprezentau pentru Bertie cuvinte cu o mare încărcătură emoțională.

Dezvoltarea fizică în copilărie a fost ușor deficitară: picioarele strâmbe au fost îndreptate prin proteze metalice, cu efecte "agonizant de dureroase" – după cum afirmă Bertie, avea "probleme cu stomacul", afecțiune de ordin pervaziv, considerată de subiect ca fiind datorată hrănirii deficitare a

bonelor, care îl sabotau, în favoarea lui David, iar la vizita zilnică îl ciupeau pentru a plânge și a fi considerat fratele enervant. Având lateralitate stângă, a fost însă obligat să folosească în mod uzual mâna dreaptă în activități. Toate aceste caracterististici personale îl predispun către profilul standard predispozant al disfemicului pe Bertie.

Din punctul de vedere al relaționărilor sociale, Bertie nu a avut niciodată prieteni, are însă o relație armonioasă cu soția. S-a înțeles și a comunicat bine cu fratele său mai mic, John, dar când acesta a murit, la 13 ani, de epilepsie, a suferit mult - posibil doliu neîncheiat, ca ipoteză în psihoterapia de susținere.

În terapia logopedică, Logue a utilizat exerciții de relaxare și tonifiere a musculaturii organelor vorbirii, diafragmei, umerilor, mușchilor gâtului și cei abdominali, corect dozați ca durată și cu aplicare repetitivă și graduală. Ca psihoterapie de susținere, a fost fortifiată încrederea în sine a clientului – "Repetă după mine: am dreptul să fiu ascultat!", recadrarea situației actuale – "Nu mai ai motive să te temi de ceea ce te înfricoșa la 5 ani.", "Acum ești om pe picioarele tale, Bertie!", înregistrarea vorbirii pe fondul muzicii audiate foarte tare, vorbire în ritmul metronomului, detensionarea prin mișcarea picioarelor în timpul emisiei vocale, cântatul - pe fondul consumului de alcool, utilizat ca dezinhibitor și altele, aplicate oportun, cu răbdare, suportiv, cu înțelegere și pliere optima după ritmul individual și nevoile clientului, uneori chiar în colaborare cu soția acestuia.

Intervenția logoterapeutică poate fi considerată ca fiind una de succes, cu impact curative mare, dincolo de unele mici blocaje și presiuni sociale exterioare cu care a interferat parcursul său.

Bibliografie

1. Boșcaiu, E, *Bâlbâiala – prevenie și tratament*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1993
2. Păunescu, C., coord., *Nedezvoltarea vorbirii copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973
3. Ungureanu, D., *Compendiu logopedic școlar*, Editura Eurostampa, Timișoara, 1993
4. Verza, E., *Tratat de logopedie*, vol. I, Editura Fundației Humanitas, Timișoara, 2000
5. Vrăjmaș, E., Stănică, C., *Terapia tulburărilor de limbaj*, Editura Didactică și Pedagogică, București 1997
6. https://fsgratis.com/the-kings-sp

ŞCOALA INCLUZIVĂ – ȘCOALA VIITORULUI

Profesor Sandu Monica – Ștefania, Liceul Tehnologic „Mihai Viteazu”
Profesor Sandu Dumitru, Liceul Tehnologic „Mihai Viteazu”

Investigând universul fiinţei umane cadrele didactice se confruntă cu o mare diversitate, care constă în aceea că, sunt puse în situaţia de a căuta mereu noi soluţii la problemele ridicate de copiii care trec pragul claselor din instituţiile de învăţământ. Incluziunea este adeseori asociată cu elevi care au dizabilităţi sau care au nevoi educaţionale speciale. Cadrele didactice trebuie să manifeste optimism, bunăvoinţă, echilibru, impulsivitate scăzută, capacitate de adaptare, tenacitate, afecţiune, blândeţe, voioşie, expresivitate, ambiţie şi curaj, rezistenţă la stres şi persistenţă în atingerea scopului şi depăşirea piedicilor.

Metodelele activ-participative utilizate în practica instrumental educaţionale permit elevului satisfacerea cerinţelor educaţionale prin efort personal sau în colaborare cu alţi colegi, specific acestor metode este faptul că se stimulează interesul pentru cunoaştere. Structura unei lecţii alcătuite pe baza metodei active participative este diferită de structura unei lecţii clasice. Momentele principale unei lecţii corespund unor etape bine definite şi anume:

- evocarea – interpretarea cunoştinţelor noi prin prisma cunoştinţelor anterioare
- realizarea / construirea activă a sensului – participarea activă din partea elevului
- reflecţia – resistematizarea cunoştinţelor anterioare

Iată câteva posibile strategii de învăţare prin cooperare care pot fi aplicate cu mare eficienţă şi în condiţiile şcolii incluzive: gândiţi – lucraţi în perechi – comunicaţi, rezumaţi – lucraţi în perechi continuaţi, ştiu / vreau să ştiu / am învăţat, turul galeriei, bulgărele de zăpadă, ciorchinele, brainstormingul în perechi etc. Principalele argumente care justifică eficienţa acestor metode activ-participative sunt:

- diversitatea – elevii sunt liberi să facă speculaţii, apare diversitatea de opinii şi idei, sunt situaţii în care un singur răspuns este corect, iar dascălii trebuie să fie oneşti cu elevii.
- permisiunea – de cele mai multe ori elevii aşteaptă ca profesorul să le dea „singurul răspuns bun ceea ce reduce eficienţa şi productivitatea învăţării, astfel elevii sunt încurajaţi să fie spontani, să le permită exprimarea liberă a cea ce gandesc despre o anumită temă.
- respectul – elevii sunt ajutaţi să înţeleagă că opiniile lor sunt apreciate şi respectate de colegi şi fiecare este dator să respecte opinia celorlalţi.
- valoarea – când elevii îşi dau seama că opinia lor are valoare se implică mai activ în activitatea de învăţare.
- ascultarea activă – elevii se ascultă unii pe alţii

 încrederea – elevii conştientizează propria lor valoare şi devin mai încrezători în propriile forţe.

Toate aceste elemente au implicaţii directe şi indirecte asupra componenţei afectiv motivaţionale care influenţează conduita elevului în cadrul activităţii din clasă. Proiectarea unei lecţii bazate pe valorificarea metodelor activ-participative şi pe cooperare în învăţare pot fi prezentate în trei etape:

Prima etapă este motivaţia faţă de lecţia respectivă – lecţia nouă are în vedere experienţa personală a elevilor şi interesele lor pentru învăţare.

1. Stabilirea obiectivelor lecţiei – se referă la formarea şi dezvoltarea unor deprinderi şi capacităţi, obiectivele de conţinut se referă la însuşirea şi cunoaşterea conţinutului noii lecţii.

2. Evaluarea – cuprinde informaţii din conţinutul lecţiei.

3. Managementul resurselor şi timpul – resursele în cadrul lecţiei sunt textele, aparatura etc. Fără o experienţă minimă de utilizare a metodelor interactive există riscul crizei de timp şi parcurgerea rapidă a conţinutului în detrimentul calităţii şi eficientei activităţii respective.

A doua etapă este lecţia propriu-zisă – unde desfăşurarea lecţiei include următoarele secvenţe principale:

1.Evocarea – formularea de catre elevi a unor scopuri sau a unor întrebări pentru învăţare. Cum vom trezi curiozitatea elevilor? Cum îi vom determina să-şi amintească cunoştinţele anterioare? În această secvenţă se pot utiliza diverse metode prin care să se evoce cunoştinţele anterioare.

2. Realizarea – urmăreşte modul cu care va fi explorat conţinutul lecţiei de către elevi şi are un caracter foarte flexibil.

3. Reflecţia – înţelesul noilor cunoştinţe în lumina propriei experienţe faţă de problemele pe care le ridică unele texte. Această etapă poate continua şi după finalizarea lecţiei, în afara clasei sau după o perioadă mai lungă de timp.

4. Încheierea lecţiei – modul cum se va termina lecţia aparţine în totalitate profesorului.

A treia etapă – după terminarea lecţiei pot urma activităţi de extindere a cunoştinţelor şi deprinderilor dobândite. Astfel spus, cum putem aplica noile informaţii şi în alte condiţii sau în alte investigaţii, ce întrebări au rămas care mai trebuie aprofundate cu fişe de observaţii, analize individuale, referate, texte, experimente, realizarea unor eseuri, investigaţii independente, postere, colectarea unor date dintr-un anumit domeniu.

Marele avantaj al acestor metode constă în valenţele lor formative şi posibilitatea evaluării continue şi obiective a elevilor. Dezavantajul constă în dificultatea aplicării lor într-un sistem rigid, cu un program aglomerat pentru elevi şi cu un conţinut supradimensionat pentru majoritatea disciplinelor.

Pentru ca toţi elevii să înveţe cu succes în şcoli care aspiră la realizarea educaţiei incluzive este sprijinul acordat chiar de cadrele didactice. În acelaşi timp date fiind dezavantajele şi dificultăţile

pe care unii elevi le întâmpină în şcoală este adeseori oportun să fie avute în vedere şi alte resurse din afara clasei, care pot fi uneori şi servicii specializate. Provocarea de bază este aceea de a fi mai întai utilizate orice resurse disponibile la nivelul şcolii, dacă este necesară completarea şi sprijinirea muncii cadrelor didactice.

Bibliografia:

1. Alina Pamfil, ,,Structuri didactice deschise", Editura Paralela 45, Piteşti 2008

2. Ecaterina Vrăşmaş, ,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale", Editura Credits, Bucureşti 2004

3. Traian Vrăşmaş, ,, Învăţământul integrat şi incluziv", Editura Aramis, Bucureşti 2001

4. Traian Vrăşmaş, ,,Şcoala şi educaţia pentru toţi", Editura Miniped, Bucureşti, 2004

AFAZIA MOTORIE DOBÂNDITĂ LA COPIL – DIAGNOSTIC DIFERENȚIAL

Teodora Gabriela Satala

CJRAE BRĂILA

Afazia vs dizartrie

Ambele sunt tulburări de vorbire cu substrat neurologic.

Afazia se încadrează în categoria tulburărilor de limbaj cu substrat neurologic, componenta afectată fiind la nivel organic, central – verbo-motor: lezarea ariei motorii a limbajului, zona de proiecție corticală Broca. Acesta are consecințe în planul componentei expresive a limbajului

Dizartria este o tulburare datorată afectării căilor centrale și nucleilor nervilor implicați în producerea limbajului. Aspectele simptomatologice specifice sunt: vorbire neclară, confuză, disritmică, disfonică, cu rezonanță nazală, monotonă. (**(**Botea Hațegan Carolina, 2022*)*. Uneori este prezentă sialoreea abundentă – dizartria pseudo-bulbară.

Afazia motorie dobândită vs afazia congenitală la copil

(Botea Hațegan Carolina, 2015.*)*

1. Afazia dobândită — aceasta este practic forma propriu-zisă de tulburare afazică. La copil această tulburare de limbaj poate fi dobândită în urma unui accident vascular cerebral, a unei traume la nivel de sistem nervos central, a unei forme tumorale etc. Prin urmare, această formă de tulburare de limbaj este cauzată de leziuni la nivelul sistemului nervos central, cu consecințe negative în planul achiziției sau dezvoltării limbajului. La copil, afazia dobândită poate fi împărțită în două subcategorii, în funcție de criteriul periodizării, de momentul în care a acționat factorul etiologic:

- afazia dobândită în perioada preverbală (0-2 ani, practic, diagnosticul de afazie dobândită în această perioadă este foarte greu de stabilit, acest tip de diagnostic confirmându-se, de obicei, în timp);

- afazia dobândită în perioada de dezvoltare a limbajului și în perioada verbală (după vârsta de 2 ani, evoluția în acest caz de tulburare afazică fiind dependentă de factorul etiologic, de localizarea leziuni și de gradul de extindere a acesteia). Aceasta este forma propriu-zisă de tulburare afazică întâlnită la copii, dar și în cazul acesteia se ridică problema momentului, a

vârstei la care se consideră că diagnosticul poate fi cel de afazie dobândită la adult. Van Dongen (1988) menționează că stabilirea diagnosticului de afazie la adult se realizează după vârsta de 15 ani. Seron (1999 apud Anca, 2002, 2005) stabilește câteva *criterii diagnostice* pentru afazia congenitală:

a. deficit semnificativ în înțelegerea și exprimarea verbală (fără a fi asociate aceste deficite cu tulburările comportamentale și din sfera emoțională, cu dizabilitatea intelectuală sau dizabilitatea auditivă);

b. disfuncții perceptiv-auditive specifice (acestea se datorează afectării zonelor cerebrale implicate în percepția și recunoașterea stimulilor auditivi, în stocarea acestora în memoria de lucru, în prelucrarea și organizarea secvenței auditive receptate, în elaborarea unui răspuns adecvat, în transmiterea răspunsului elaborat spre efectori, organele motorii implicate în exprimarea outputului);

c. disfuncții cognitive care nu sunt majore, mai ales că la probele nonverbale obțin rezultate care se situează în zona de medie sau peste medie;

d. răspunsurile oferite sunt inconsistente, sunt marcate de perseverență și instabilitate generală.

Verza și Verza (2011) delimitează specificul tulburării afazice congenitale prin:

- stabilirea factorului etiologic ca fiind întârzierea în maturizarea căilor auditive implicate în structurarea abilităților de procesare fonologică, ceea ce înseamnă că apar dificultăți perceptiv-auditive, de diferențiere și identificare, precum și de stocare a inputului auditiv, în vederea prelucrării acestuia și formulării unui răspuns adecvat;

- delimitarea zonelor cerebrale afectate ca fiind zonele temporale și cele parietooccipitale.

Cei doi autori subliniază faptul că, dacă în cazul *afaziei congenitale,* literatura de specialitate stabilește direcții diagnostice, ipoteze etiologice și circumscrieri simptomatologice divergente, în cazul afaziei dobândite la copil există mai multă consecvență și convergență în circumscrierea specificității tabloului patologic. Prin urmare, este unanim stabilit faptul că, în cazul afaziei dobândite la copil, afectarea achiziției și structurării limbajului este dată de lezarea sistemului nervos central.

Prin urmare, *în funcție de momentul lezării SNC și de stadiul achizițiilor lingvistice*, simptomatologia tulburării afazice dobândite la copil ia forme mai mult sau mai puțin diferite față de afazia dobândită la adult. Astfel, dacă lezarea sistemului nervos central are loc înaintea dezvoltării limbajului (0-2 ani) sau în perioada de dezvoltare a limbajului (2-6/7 ani), tabloul simptomatologic al afaziei dobândite la copil este foarte diferit față de tabloul simptomatologic al afaziei dobândite la adult. Cu cât ne îndepărtăm de perioada de dezvoltare a limbajului, Verza și Verza (2011) susțin că, încă de la vârsta de 10 ani, tabloul simptomatologic al afaziei dobândite la copil se aseamănă cu tabloul simptomatologic al afaziei la adulți.

Analizând datele identificate în literatura de specialitate cu privire la circumscrierea specificului afaziei la copil se constată că *această încadrare suscită o serie de controverse, tulburarea fiind denumită și abordată simptomatologic diferit, uneori chiar contrastiv*. De exemplu: alalie, afazie congenitală, Toate acestea ne determină să concluzionăm că tulburarea afazică în cazul copilului este o realitate greu de diagnosticat și abordat, chiar dacă această tulburare este întâlnită la nivelul populației infantile și are implicații negative certe asupra limbajului copilului, dar și asupra evoluției lui ulterioare, la nivelul întregii personalități. De asemenea, se poate menționa faptul că variabilitatea interindividuală la nivelul acestei categorii diagnostice este una foarte crescută, ceea ce complică și mai mult stabilirea specificului simptomatologic, a criteriilor diagnostice și de diagnostic diferențial, precum și elaborarea unor instrumente și direcții terapeutice standardizate. În condițiile unei variabilități interindividuale atât de crescute, abordarea individualizată este cea mai oportună modalitate de lucru, iar uneori timpul este cel care confirmă sau infirmă ipotezele diagnostice formulate.

Afazie motorie vs apraxia vorbirii

***Apraxia vorbirii*: sindrom cortical cu leziuni aproape de aria Broca, cu apraxie oro-buco-facială, inițial asociată cu afazia Broca (** Hufschmidt A.,Lucking C., *Neurologie integrală, pg.8)*

Apraxia de vorbire este o afecțiune de tip neurologic, se referă la afectarea abilităților de a **executa** anumite mișcări necesare în vorbire, deși **intenția există**. **Apraxia verbală** comportă dificultăți specifice legate de **planificarea și programarea mișcărilor implicate în vorbire**. Zone cerebrale care planifică și programează vorbirea nu funcționează eficient, rezultând astfel dificultăți în pronunțarea corectă a cuvintelor, mecanismul de planificare a vorbirii este afectat, apar ineficiențe ale procesării cerebrale a informației proprioceptive responsabilă cu

producerea sunetelor vorbirii. Se manifestă prin imposibilitatea sau dificultatea de a executa în tandem **planificarea**, **ordinea mișcărilor** specifice articulării sunetelor vorbirii.(*Chezan Antonela, Apraxia verbală. Dincolo de cuvinte, pp. 6-7)*

Diagnostic diferențial pe tipuri de afazii - simptome și localizări caracteristice

(Hufschmidt A.,Lucking C., *Neurologie integrală, pp.9-10)*

Privire de ansamblu asupra formelor standard de afazie

	Afazia amnestică	**Afazia Wernicke**	**Afazia Broca**	**Afazia globală**
Exprimarea	deseori fluentă	fluentă	non-fluentă	perturbată
Articularea	deseori neperturbată	deseori neperturbată	deseori dizartrică	perturbată
Prozodie	deseori menținută	deseori menținută	nivelată	perturbată
Construirea propoziției	puțin perturbată	paragramatism	agramatism	automatisme
Alegerea cuvintelor	strategii de înlocuire	multe parafazii semantice, neologisme, formă extremă de jargon semantic	multe parafazii fonematice	stereotipii
Structura sunetului	puține parafazii fonematice	multe parafazii fonematice, neologisme, formă extremă de jargon fonematic	multe parafazii fonematice	parafazii
Înțelegerea	ușor perturbată	puternic	ușor perturbată	perturbată

		perturbată		
Repetarea cuvintelor	intactă	perturbată	perturbată	perturbată
Leziunea cauzatoare	Arii diferite predominant posterioare, tempoeale și parietale	Părți posterior-superioare ale lobului temporal stâng; sindrom vascular al arterei temporale posterioare	Păeți posterior inferioare ale lobului frontal stâng, adică piciorul celei de-a 3-a circumvoluțiuni cerebrale frontale și zona subcorticală corespunzătoare – sindrom tipic vascular: artera prerolandică	Atacuri extinse în teritoriul de distribuție al arterei cerebrale mijlocii stângi

Privire de ansamblu asupra formelor speciale de afazie

	Afazie de conducție	**Afazie transcortical-senzorială**	**Afazie transcortical-motorie**
Exprimarea	Fluentă, repetare puternic perturbată	Relativ fluentă: repetare neperturbată, în unele condiții ecolalie, denumirea perturbată	Început de vorbire greoi, imitare neperturbată, exprimare săracă, nefluentă: ”efect de încălzire”
Articularea	neperturbată	neperturbată	În vorbirea spontană articulare greoaie,

			neperturbată la repetare
Alegerea cuvintelor	Tulburări în găsirea cuvintelor	Tulburări în găsirea cuvintelor, multe parafazii semantice până la jargon semantic	Tulburări în găsirea cuvintelor
Structura sunetului	Multe parafazii fonematice	Multe parafazii fonematice	Fără parafazii
Înțelegerea	neperturbată	Puternic perturbată	neperturbată
Leziunea cauzatoare	Fascicul arcuat	Girus angular	Zona dorsală și rostrală a ariei Brăca

Studiul de validare a subtestului discurs AAT- spontan (Willmes et al., 1980),

Grupurile sunt ordonate de la stânga la dreapta în funcție de severitatea de tulburare, grupurile nu difera semnificativ, sunt între paranteze. (G = global, B = Broca, Wernicke =W , A = Amnezic)

- Comportamnetul / conduita verbală G (W B) A – mediu afectat
- Articularea şi prozodia (G B) (A W) – sever spre mediu afectat
- Limbajul automat G (W) (B A) – mediu afectat
- Structura semantică G W (A B) – mediu afectată
- Structura fonematică G (B (W) A) – sever spre mediu afectat
- Structura sintactică G W A B – sever spre mediu afectat

Sistem de clasificare pentru discursul AAT subtest spontan şi intelegerea limbajului

De exemplu,

		Structura sintactică Vorbirea spontană	
		Puţin afectat	Sever afecat
	Puţin afectat	Afazie amnezică	Afazie Broca

Înţelegerea limbajului	Sever afectat	Afazie Wernicke	Afazie globală

http://www.ims.uni-stuttgart.de/phonetik/joerg/sgtutorial/aat.html

Bibliografie consultată

1. Botea Hațegan Carolina, *Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intrevenție*, Cap. 8.Tulburările de limbaj și comunicare. București:Editura Polirom, 2015;

2. Botea Hațegan Carolina, *Logopedia. Terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise,* București: Editura Trei, 2016;

3. Botea Hațegan Carolina, *Tulburările de voce și vorbire . Evaluare și intervenție. Cluj-Napoca, Editura ASTTLR, 2022*

4. Botez Mihai Ioan, *Neuropsihologie clinică și neurologia comportamentului*, Editura Medicală, 1996;

5. Chezan Antonela, *Apraxia verbală. Dincolo de cuvinte*, Cluj Napoca, Editura ASTTLR, 2021;

6. Dănăilă Leon, Golu Mihai, *Tratat de neuropsihologie*, București: Editura Medicală, 2015, Vol.2

7. DSM-5 *Manualul de diagnostic și clasificare statistică a bolilor mintale,* APA, București: Editura medicală Callisto, 2016;

8. Hufschmidt A.,Lucking C., *Neurologie integrală. De la simptom la tratament*. Iași: Polirom, 2002;

9. Verza Emil, Verza Florin Emil, *Tratat de Psihopedagogie Specială*, București: Editura Universității București, 2011.

10. **http://www.ims.uni-stuttgart.de/phonetik/joerg/sgtutorial/aat.html**

METODE DE FACILITARE A ADAPTĂRII COPILULUI LA MEDIUL ȘCOLAR

Alexandra Sava, Grădinița cu Program Prelunguit „CAMIGO”

Integrarea școlară a elevului implică o continuă luptă de transformare şi de restructurare a potenţialului, a tuturor însuşirilor individuale, reprezintă un proces de inserţie activă şi eficientă a individului în cadrul activităţilor sociale, în grupurile sociale precum şi în viaţa socială.

Integrarea socială a elevilor în școală face referire la coexistenţa precum şi la consistenţa tuturor contactelor şi a relaţiilor interpersonale în cadrul grupurilor sociale. Conţinutul noţiunii de integrare școlară este dependent de aspectele stabilităţii, consensului, controlului social care trebuie astfel să caracterizeze orice societate. Smaranda Mezei (1993, p. 304) arată că integrarea socială a elevilor în școală poate fi privită ca proces social (prin care se realizează o permanentă reînnoire a unei unităţi sociale, în condiţiile postulării echilibrului relativ, structural şi funcţional al acestei unităţi, implicând, în mod necesar, întărirea elementelor ei), stare de echilibru social (definită prin absenţa marginalităţii şi prin convergenţă a doi termeni aflaţi, iniţial, într-o relaţie de tensiune, convertita ulterior, într-o relaţie de armonie şi acţiune cooperantă, apartenenţa şi participarea neimpusă (a individului la un set de norme, valori şi atitudini, comune ale grupului, care odată internalizate şi externalizate de individ în comportamente explicite, facilitează întărirea solidarităţii funcţionale a grupului, rezultat al unei serii de adaptări şi ajustări normative a individului la un câmp definit de relaţii de grup, rezultat care are drept consecinţă dorită eliminarea conflictelor şi stabilirea unor raporturi coezive şi participative.

Integrarea școlară mai poate fi înţeleasă şi sub formă de adaptare a elevului la noile medii sau cerinţe. Într-un sens psihosocial mai larg, prin integrare școlară se înţelege o conduită complexă aptă să planifice, organizeze faciliteze şi implementeze măsuri de adecvare şi integrare într-un mediu schimbător sau în schimbare. (Neacşu, I., 2010, p. 145)

Principalele mecanisme ale integrării școlare se referă la instituţionalizare, internalizare, socializare prin adoptare a normelor şi valorilor comune şi control social.

Într-un context psihosocial mai larg, prin capacitatea integratoare înţelegem o conduită complexă aptă să planifice, organizeze, faciliteze şi implementeze măsuri de adecvare şi integrare într-un mediu schimbător sau în schimbare. (Neacşu, I., 2010, p. 145)

În evaluarea integrării școlare trebuie luaţi în considerare indicatori referitori la: gradul de operaţionalizare / utilizare a cunoştinţelor însuşite, nivelul de dezvoltare al aptitudinilor;

discordanţa între nivelul de performanţă şi nivelul de aspiraţie, experienţa subiectivă a eşecului la învăţătură.

Factorii interni ai integrării şcolare optimale depind în primul rând de personalitatea elevului, ei fiind condiţii subiective, pe când cei externi sunt apreciaţi ca fiind condiţii obiective întrucât sunt independenţi de copil. În contextul condiţiilor subiective factorii determinanţi ai adaptări şcolare sunt consideraţi cei biologici (reprezentaţi cu prioritate prin starea de sănătate) şi cei psihologici.

Întrucât integrarea şcolară se manifestă în procesul de învăţământ, care este forma fundamentală de activitate pentru şcolari, ea presupune implicarea primordiala a întregii structuri psihice a copilului. Aceasta integrează percepţiile, reprezentările, memoria, gândirea, limbajul, atenţia şi imaginaţia sub acţiunea dinamizatoare a motivaţiei şi cu participarea voinţei, fiind mediate de caracter, temperament şi afectivitate, ca principale trăsături dominante ale personalităţii. Prin urmare adaptarea este în funcţie de inteligenţă, deoarece aceasta constă în capacitatea de a cunoaşte şi înţelege repede şi bine, de a anticipa evenimentele şi de a evalua consecinţele acestora, iar cine se comportă astfel se şi adaptează uşor situaţiilor. (Cosmovici, A., 1974, p. 271)

Ca urmare, integrarea socială este studiată în funcţie de acţiunile şi rolurile sociale distribuite în cadrul grupului, îndeplinirea corectă a rolurilor definind caracteristicile integrării formale, iar conţinutul dispoziţiilor şi motivaţiilor pe cele ale integrării informale.

Problema integrării școlare la copii a existat dintotdeauna şi va exista în continuare. Copiilor le este foarte dificil să se adapteze la diferite medii şi să se integreze într-un grup cu care nu sunt familiarizaţi.

Există foarte multe metode și tehnici de integrare la mediul școlar. În acest sens, Florinda Golu (2009) recomandă cu precădere jocul pentru stimularea învățrii, activitățile de grup pentru stimularea socializării și activitățile de dezvoltare personală pentru stimularea dezvoltării psiho-intelectuale a micului școlar.

Din această pespectivă, în cele ce urmează se realizează o descriere a acestor metode de facilitare a adaptării copilului la mediul școlar.

Jocul didactic

Jocul reprezintă o formă de educare a comportamentului. Întrucât copilul imită foarte mult, este recomandat să i se prezinte conduite și comportamente adecvate pe care acesta să le imite. În general, cele mai imitate personaje de către copii sunt părinții. Din acest motiv este recomandat ca aceștia să adopte exact comportamentul pe care ar vrea ca și copiii lor sa și-l însușească.

Din perspectiva cunoștințelor acumulate prin intermediul jocului, se poate spune astfel că un copil achiziţionează aşadar o serie considerabilă de informaţii, de noţiuni absolut necesare în vederea înţelegerii şi mai ales a integrării sale sociale ulterioare. Investigând astfel o serie de realităţi fizice dintre cele mai diverse, copilul reușește să manipuleze, să așeze, să selecteze, să poziționeze, să ordoneze, să clasifice și să se familiarizează așadar cu toate tipurile de proprietăţi ale diverselor tipuri de obiecte şi dobândeşte chiar o serie de informații relevante cu privire la greutate, la culoare, la întindere, la textură, la înălţime, la volum etc.

În timpul copilăriei timpurii, activitatea de joc dezvoltă în mod special capacitățile lingvistice ale copilului. Principalul scop al unei reprize de joc lingvistic constă în formarea unei realităţi de tip simbolic, cât mai similare din perspectivă structurală, relaţională, condiţionantă din punct de vedere interactiv şi individualizat, cu întreaga lume externă, identificată în diverse obiect,e sens şi condiţii reglementante şi comunicante astfel de relaţie şi evoluţie obiectuală.

Jocul a fost, este şi va fi în continuare o prezenţă permanentă și complet vie în viaţa tuturor oamenilor. Jocul se poate realiza de oricine și în orice condiții, indiferent de situație.

Jocul didactic este unul dintre cele mai eficiente mijloace pentru dezvoltarea vorbirii și a gândirii logice a preșcolarilor. Eficiența acestuia constă în faptul că la desfășurarea lui participă toți copiii, ei depunând eforturi de gândire și de exprimare dar fără a conștientiza aceasta, considerâd că se joacă.

Pentru elevi, jocul reprezintă principala formă de activitate precum şi modalitatea prin care se exprimă într-un mod confortabil și din acest motiv, multe cadre didactice utilizează jocul didactic în predare.

Jocul didactic este absolut esențial cu privire la educarea atenţiei, a abilităţilor precum şi capacităţilor fizice, psihologice, morale precum şi intelectuale, a trăsăturilor concrete operative ale caracterului uman, a trăsăturilor legate strict de atitudinea cu privire la colectiv, a corectitudinii, a onestității, a spiritul civic precum și a celui de competiţie. Doar în acest mod, jocul didactic modelează practic toate dimensiunile etice ale conduitei elevilor. (Schipou, U., 1970, p. 53)

Activitățile de grup

Grupul reprezintă un ansamblu de persoane care interacţionează sub conducerea unui lider, pentru atingerea unui obiectiv comun şi care împărtăşesc sentimentul unei identităţi comune. „În plan explicit, grupul se identifică cu sarcina de îndeplinit, multiplicând relaţiile structurale dintre membri, în funcţie de obiectivul comun. În acest caz, pentru membri, grupul este un mijloc de satisfacere a nevoilor, un mijloc de a-i proteja în faţa unui pericol comun sau

de a realiza un proiect colectiv. În plan implicit, al legăturilor afective, al emoţiilor comune, grupul ne apare ca fiind centrat asupra aspectelor relaţionale, a raporturilor dintre membri". (Neculau, A., 2007, p.13)

Activitățile de grup reprezintă așadar o excelentă metodă de integrare a elevilor la noul mediu școlar și de adaptare la noile reguli, precum și de sociliazare și interrelaționare.

Determinarea elevilor să lucreze în grup reprezintă o strategie binecunoscută pentru promovarea învăţării active şi a unei mai bune pregătiri pentru integrarea şcolară, ştiut fiind faptul că abilitatea de a lucra împreună a devenit caracteristica noii reforme educaţionale. Din acest motiv, toate activităţile de învăţare nu trebuie să fie activităţi plicticoase, ci jocuri cu rol, poveşti, probleme decupate din viaţa de zi cu zi.

În orice moment al activităţii copilul este antrenat într-o activitate cu o sarcină clară şi întotdeauna participarea lui are drept scop să găsească o soluţie, să câştige o competiţie, să obţină un merit pentru efortul său. Copiii trebuie învaţaţi de mici să coopereze în cadrul unor echipe, dar să se înfrunte şi individual din perspectiva „câştig eu – câştigi şi tu". (Flueraş V., 2005)

Cercetările arată că acei elevi care au avut ocazia să înveţe prin cooperare, învaţă mai repede, mai bine, reţin mai uşor şi privesc cu multă plăcere învăţarea şcolară. Metodele de învăţare prin cooperare îi ajută pe copii să relaţioneze şi să-şi dezvolte abilităţile de a lucra în echipă. Copiii se familiarizează cu diferite roluri. În grup, fiecare copil are o responsabilitate specifică, fiecare trebuie să fie antrenat în realizarea proiectului comun . Nici un copil nu are voie să stea deoparte. Succesul grupului depinde de succesul în muncă al fiecăruia.

Modele diverse de creativitate de grup, în special de grup scolar, cuprind anumite indicaţii referitoare la criteriile de constituire a grupului, mărimea şi mai ales compoziţia acestuia, principiile reale de funcţionare ale grupului, maniera de pregătire şi de desfăşurare a tuturor întâlnirilor de lucru, procedee şi tehnici practice de stimulare a creativităţii, mijloace de evaluare a progresului real înregistrat atât de către individ cât şi de grup.

Pentru toate aceste obiective, în sala de clasă trebuie format întotdeauna un climat de lucru foarte bine definit prin următoarele elemente: întrebările elevilor sunt întotdeauna tratate cu mare atenţie, ideile lor sunt întotdeauna recepţionate cu respect; cadrul didactic le întăreşte în mod constant convingerea potrivit căreia toate ideile sunt valoroase, învăţându-i astfel şi anumite criterii de evaluare; în anumite perioade de timp elevii lucrează şi produc diverse idei fără însă o evaluare din partea cadrului didactic; de fiecare dată, producţiei complet deliberate de idei i se afectează un anumit timp; se lucrează astfel cu clasa întreagă , individual sau pe grupuri mici.

Dezvoltarea personală

Conceptul despre sine, care reprezintă de fapt imaginea pe care absolut toți copiii și-o formează la un moment dat despre ei înșiși, continuă să se dezvolte în această perioadă.

Pentru elevii care intră în contact pentru prima dată cu școala, dezvoltarea personală reprezintă o activitate foarte importantă care îi poate ajuta să se integreze mai ușor.

Experiențele emoționale și sociale se dezvoltă simultan cu mecanismele cognitive care devin mai complexe în perioada preșcolară, și, pentru o înțelegere completă , dezvoltarea copilului trebuie să fie privită atât din perspectiva dezvoltării socio-emoționale, cât și a celei cognitive.

Integrarea școlară a fost şi rămâne o problemă actuală pentru școlari, cadre didactice și întreaga comunitate.Pentru a atinge rezultatele dorite în integrarea școlară a copiilor, este necesar să cunoaște metodele prin care i-am pytea atrage și să le aplicăm de fiecare dată când avem ocazia. Implicarea copiilor în educație este asigurată atunci când educatorul caută și utilisează metode diverse de predare.

Bibliografie:

Smaranda Mezel, *Dictionar de sociologie*, Editura: Babel, București, 1993.

Neacșu Ioan, *Pedagogie socială: valori, comportamente, experiențe, strategii*, Editura Universitară, București, 2010.

Cosmovici A., *Psihologie diferențială teoretică*, Curs universitar, Facultatea ,,Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 1974.

Florinda Golu, *Pregătirea psihologică a copilului pentru școală*, Editura Polirom, Iași, 2009.

Neculau Adrian, *Dinamica grupului și a echipei*, Editura Polirom, Iași, 2007.

Flueraș Vasile, Teoria și practica învățării prin cooperare, Casa Cărții de Știință, 2005.

Educaţia incluzivă în context internaţional

Educ: Mutu Laura-Cosmina

Adaptarea la permanentele cerinţe schimbătoare ale unei lumi care evoluează rapid, care necesită abordări multiple ale fenomenelor naturale şi/ sau sociale şi care impune adoptarea de strategii eficiente în vederea atingerii tuturor obiectivelor sale, presupune implicarea activă a întregii societăţi pentru a pune în centrul preocupărilor sale *OMUL*.

Printre atributele acestei societăţi se pot enumera: schimbarea, transformarea, egalitatea şanselor, continua formare, cooperarea, evoluţia tehnologiei, preocuparea pentru oameni şi pentru nevoile lor în ceea ce priveşte dezvoltarea, integrarea şi inovarea.

Elementul central al societății, element care poate contribui în mod valoros și radical la evoluţia tuturor elementelor componente ale societăţii este *EDUCAŢIA.*

Educaţia incluzivă este un proces complex, de durată care necesită analize, schimbări şi construcţii continue pentru a realiza politici şi practici incluzive şi a asigura bazele unei culturi incluzive.

Educaţia incluzivă a apărut ca o reacţie firească a societăţii la obligaţia acesteia de a asigura cadrul necesar şi condiţiile impuse de specificul educaţiei persoanelor cu cerinţe educative speciale. Bogăţia spirituală a lumii contemporane rezidă tocmai din respectul şi valorizarea tuturor indivizilor, pentru că lumea modernă acceptă faptul că fiecare individ este o dimensiune care îmbogăţeşte şi potentează, împreuna cu celelalte experienţe, lumea de azi.

Educaţia incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor şi mentalităţilor, dar şi a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educaţiei şi dezvoltării lor.

Educaţia de bună calitate reprezintă un DREPT fundamenzal al omului şi copiii au dreptul la educaţie generală, iar modelul incluziunii socio-educaţionale are la bază acest drept, înglobat în dreptul internaţional. Fiecare copil, indiferent de apartenenţă sau de nivelul de dezvoltare a capacităţilor sale, are dreptul la o educaţie de bună calitate care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităţilor sale cognitive şi de integrare socială.

Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine.

Conceptul de „educaţie pentru toţi” a fost lansat în 1990 în Tailanda la Conferinţa Internaţională a Ministerului Educaţiei, iar în 1994 la Salamanca, în Spania, s-au lansat dimensiunile educaţiei pentru toţi care constau în calitatea actului educaţional şi acces pentru toţi copiii: „ Şcolile trebuie să primească toţi copiii, fără nici o deosebire privind condiţiile lor fizice, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă şi la copiii cu dizabilităţi sau talentaţi, copiii străzii şi copiii care muncesc, copii din populaţii îndepărtate sau nomade, copii aparţinând minorităţilor lingvistice si etnice… “

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educaţia copiilor cu cerinţe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferenţiat, să fie adaptată particularităţilor elevilor.

Caracterul integrat al învăţământului ne pune în faţa problematică a situaţiei în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obişnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situaţia copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situaţia clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înţelegere reciprocă, o existenţă socială normală a copiilor, în ciuda diferenţelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieţii de grup. Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, sa fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăţi în viaţă.

Procesul de integrare educaţională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenţie individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalităţi eficente de adaptare curriculară joacă rolul esenţial.

Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învăţământ dupa posibilităţile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-şi adapteze metodele pedagogice în consecinţă.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparenţelor nu au timp să aştepte: dacă sunt lăsaţi să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranţă de suferit.

Bibliografie:

1. A. Ghergut, Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, 2005
2. Informaţii culese de pe internet

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA IN ȘCOALA

PROF. GABRIELA SCUTARU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ MĂICĂNEȘTI

Ce este educația incluzivă?

Incluziunea este un mod de viață - un mod de a trăi împreună - care se bazează pe convingerea că fiecare persoană are valoare.

Educația incluzivă înseamnă că toți elevii participă la școala de vecinătate, sunt cazați în clase adecvate vârstei lor, în clasele obișnuite și sunt sprijiniți să învețe și să învețe. ele contribuie și participă la toate aspectele vieții școlare. Educația incluzivă este despre modul în care dezvoltăm și proiectăm școli, săli de clasă, programe și activități astfel încât toți studenții să învețe și să participe împreună. Misiunea școlii este de a preda o serie de lucruri tuturor, folosind toate mijloacele disponibile (individualizarea) și, în același timp, să permită / stimula capacitatea fiecărui elev de a conduce căi de învățare personale personalizare).

Predarea într-o manieră incluzivă înseamnă primirea tuturor și angajarea de a instrui fiecare elev din comunitate, fiecare cetățean într-o democrație, cu dreptul inalienabil de a face parte din acea comunitate. Incluziunea presupune ca viata si invatatura sa aduca beneficii tuturor, nu doar copiilor care sunt etichetati ca avand o diferenta. Din momentul în care a fost adoptată de școală, o viziune incluzivă ghidează și îndrumă toate deciziile și acțiunile celor care se alătură acesteia. Oamenii nu mai pun întrebarea "De ce incluziunea?", Dar "Cum putem include cu succes pe toți elevii?"

Incluziunea beneficiază nu numai elevilor cu dizabilități, ci și tuturor elevilor, educatorilor, părinților și membrilor comunității. Experiența ne arată că atunci când comunitățile și școlile fac alegerea includerii în adevăratul sens al cuvântului, ele fac sistemul educațional mai bun și, în același timp, reușesc să transforme o societate intolerantă, care se teme de diferențe, într-o societate care sărbătorește și valorizează diferențele.

O școală incluzivă consideră că ...

- Fiecare elev poate învăța și reușește.
- Diversitatea ne îmbogățește pe toți și elevii care se luptă pot depăși riscul eșecului prin implicarea într-o comunitate primitoare care răspunde nevoilor cursanților.
- Fiecare elev are o contribuție unică de oferit altora.
- Fiecare elev are puncte forte și puncte slabe.
- Serviciile și sprijinul nu trebuie direcționate către o singură organizație școlară (de exemplu, clase sau școli speciale).

- Rezultate efective de învățare sunt realizate prin eforturile de colaborare ale tuturor celor care lucrează pentru a asigura succesul fiecărui elev. Rezultate efective de învățare sunt realizate prin eforturile de colaborare ale tuturor celor care lucrează pentru a asigura succesul fiecărui elev.

În școala incluzivă ...

- Metodologiile bazate pe lucrul în grupuri de elevi eterogeni și cooperanți sunt folosiți pentru că sunt mai eficienți pentru învățare.
- Elevii au o cale de învățare, metode de evaluare și o predare individualizată, deoarece așteptările sunt ridicate pentru toată lumea.
- Personalul școlii, studenții, părinții și membrii comunității lucrează împreună pentru a proiecta și a pune în aplicare o predare eficientă pentru toți elevii .
- Profesorii și alți profesioniști care lucrează în școală nu numai că oferă elevilor posibilitatea de a repeta informațiile stocate, dar, mai ales, să fie creativi și să învețe să gândească.
- Personalul școlii îi ajută pe elevi să își dezvolte abilitățile sociale, făcându-le să interacționeze, să se conecteze și să dezvolte relații și prietenii.

Respectul pentru diversitate creează un mediu primitor pentru toți.

Educația incluzivă pentru elevii cu dizabilități poate avea succes doar atunci când aceiași elevi simt că fac parte din comunitatea școlară. Acest lucru necesită o discuție deschisă și onestă despre diferența și respectul instituțional pentru oameni, indiferent de fundalul și abilitățile lor.

În școlile incluzive, construirea unui astfel de climat aduce beneficii tuturor, prin crearea unui mediu în care studenții și familiile lor sunt bineveniți și apreciați pentru cine sunt. Toți copiii beneficiază de educație incluzivă. Acest lucru le permite:

- Dezvoltați propriile talente și talente, cu un nivel ridicat și adecvat de așteptări pentru fiecare copil.
- Lucrul pe obiective individuale, în timp ce participă la viața de clasă cu alți elevi de

vârsta lor.

- Implicarea părinților în formarea lor și în diferitele activități ale școlii.
- Promovarea unei culturi a respectului și a apartenenței în cadrul școlii. Educația incluzivă oferă ocazia de a descoperi și accepta diferențele dintre indivizi, reducând impactul hărțuirii și al intimidării.
- Dezvoltați prietenii cu o mare varietate de copii, fiecare cu propriile nevoi și abilități.
- Au o influență pozitivă atât asupra școlii, cât și asupra comunității, astfel încât, la un nivel mai larg, ambele pot fi sensibile la diversitate și incluziune.

Sprijinul unui comportament contribuie la menținerea unui mediu de învățare pozitiv pentru toți.

Un alt factor important pentru ca educația incluzivă să fie eficientă este dezvoltarea unor suporturi comportamentale pozitive consecvente în întreg mediul de învățare. Profesorii eficienți sunt conștienți de diversitatea profundă a elevilor și sunt dispuși să îi implice în educație prin diferite metode de predare / învățare, folosind diferite interese și folosind diferite metode. Într-o clasă diferențiată, profesorul "arată respectul față de studenți, subliniind atît asemănările lor, cît și diferențele lor, nu le tratează pe toate în același mod" . Deși unele cunoștințe și abilități esențiale sunt obiective comune pentru toți elevii, profesorul încearcă în permanență să perceapă elevii care au nevoie în special să învețe mai eficient și se străduiește să le ofere opțiuni de învățare adecvate. Profesorii eficienți utilizează o gamă largă de strategii și modifică de la lecție la lecție tipul de inteligență cel mai accentuat pentru a se asigura că există întotdeauna un moment în timpul zilei în care elevul vede tipurile stimulate. din cele mai dezvoltate inteligențe . În plus, ele își proiectează și implementează activitățile didactice luând în considerare stilurile de învățare.

Fuziunea acestor două modele are ca rezultat o abordare holistică a educației care permite profesorilor să țină cont de diversitatea umană și să adere la standarde riguroase. "Trebuie să combinăm cele două modele cele mai bune pe care le avem la dispoziție pentru a înțelege diferitele moduri în care elevii gândesc și învață": astfel, clasele incluzive "se străduiesc să creeze un mediu în care toți elevii simt că ideile, iar munca lor este evaluată și este capabilă să reușească .

Bibliografie : Educatia incluzivă și pedagogia diversității , Alois Gherguț, editura Polirom, Iași, 2016

Oportunități și dificultăți în integrarea copiilor cu CES, resurse și idei practice

Prof Nona Serghiac

Liceul Teoretic ,,Al. I. Cuza,,-Iași

,,Educația nu înseamnă pregătire pentru viață; educația este viața însăși,,-John Dewey.

Toți copiii trebuie să beneficieze de accesul la educație, având ca obiectiv să pregătescă oamenii ca element activ al vieții sociale. Cuvântul ,,educație ,,derivă din substantivul ,,education,, și înseamnă creștere, hrănire, cultivare.

Platon definea educația ca fiind,,arta de a forma bunele deprinderi sau de a dezvolta aptitudinile native pentru virtute ale acelora care dispun de ele,,.Natura înzestrează copilul numai cu,,semințele științei, ale moralității și religiozității,,. Ele devin un bun al fiecărui om numai prin educație,,omul nu poate deveni om decât dacă este educat,,. Punând accent pe oameni, urmărind dezvoltarea unor calități umane și explorarea orizonturilor, orientate spre pregătirea pentru viață cu întrebări asupra existenței, educația stimulează idealul ființei umane exprimat prin,,a fi și a deveni,,.

Nu există o rețetă a fericirii pentru integrarea copiilor cu CES, însă fiecare copil merită să I se acorde o șansă, să fie acceptat și ajutat. Într-o societate în continuă transformare, integrarea copiilor cu CES nu este o sarcină tocmai ușoară, dar dreptul de a fi educați în același fel este apreciat, pentru că este un drept universal de care trebuie să se bucure orice copil cu cerințe speciale.

Învățământul de viitor vizează egalitatea șanselor pentru toți elevii indiferent de ciclul de învățământ. Fiind în dificultate psiho-motorie, cu dizabilități senzoriale, intelectuale,de limbaj, psiho-comportamentală, acești copii speciali au nevoie de reabilitate psihică și emoțională, integrarea lor in învățământul de masă constituind unul din importantele obiective pe care le avem ca profesori, scopul fiind unul delicat, încercând să-I pregătim pentru o viață cât mai normală. Scopul cadrelor didactice este acela de a-I pregăti pe acești copii să fie autonomi și independenți.

La tot pasul avem obstacole sociale cum ar fi etichetarea, marginalizarea, neglijarea sau refuzul de a li se acorda dreptul de a învăța alături de alți copii. Integrarea copiilor cu CES se face treptat, acest process depinzând foarte mult și de diagnostic-sindromul Down, autism atipic, TSA,si ADHD.

Psihoterapeutul, educatorul, învățătorul și familia au un rol foarte important în abordarea acestor copii speciali, oferindu-le acestora asistență permanentă ,observând și notând orice progres pe partea cognitivă și partea emoțională. Terapia individuală este foarte importantă în evoluția copilului-un psiholog se va ocupa în frecvent pentru a evidenția progresul sau regresul copilului care trebuie ajutat și înțeles. Acestor copii trebuie să le oferim un climat favorabil pentru

dezvoltarea capacităților fizice și psihice prin implementarea de programe cu caracter recuperator care să suplinească funcțiile insufiente sau chiar absente.

Orice copil are nevoie de un climat afectiv necesar și adecvat în vederea formării unei motivații pentru învățare și pentru activitate. Orice copil are dreptul la educație ăi dreptul de a fi integrat în învățământul de masă.

În funcție de necesitățile și dificultățile cu care se confruntă copilul, trebuie un program special personalizat, în urma că ruia el se va integra mult mai repede.Avem nevoie de o echipă de colaborare, de o conlucrare a profesorului de sprijin, professor specialist, logoped, consilier școlar, pț rinti,rolul principal avându-l învățătorul clasei. Trebuie să li se asigure acestor copii speciali egalitatea de șanse la educaț ie,colaborarea cu părinții reprezentând un factor primordial pentru ca familia este cea care se poate implica activ, neavând doar calitatea de a fi observator, ci sprijinitor în actul educațional. Părinții trebuie încurajați, ajutând la reducerea stresului și a frustărilor care apar involuntar.

Școala incluziva este o școala deschisă tuturor, anulând prejudecțile ăi barierele existente. Elevul trebuie să se simtă apreciat. În funcție de posibilitățile fiecăruia, părintii pot juca rolul de profesori acasă, supraveghind în același timp studiul suplimentar al copilului. Alături de copiii,,normali,,,copiii cu cerințe speciale trebuie să fie valorificați și merită toată atenția ,integrarea lor conferind instituției școlare rolul de componentă fundamentală a sistemului social. După modelul diversității, școala favorizează existența unui schimb intercultural al valorilor.

Școala incluziva permite o echilibrare a personalității copiilor cu cerințe speciale. Cum putem ajuta acesti copii cu dificultăți de învățare care nu pot atinge performanțele colectivului? Prin rabdare, prin eforturi și stategii pedagogice din partea noastră, prin activități recuperatoare și o atitudine specifică, conform nevoilor individuale.

Bibliografie:

Intoducere în educația cerințelor speciale, Editura Credis, București,2004

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ȘI DIVERSITATE

Şişoe Corina Aniela

Şcoala Gimnazială ”Virgil Mazilescu”/G.P.P. ”Floare de tei”, Corabia

Susţinerea conceptului incluziunii la nivel global se bazează pe principiul drepturilor omului care este cuprins în Declaraţia Naţiunilor Unite privind Drepturile Omului (ONU 1948) şi Convenţia Naţiunilor Unite privind Drepturile Copilului (ONU 1989). Conceptul a fost susţinut mai departe şi în Regulile Standard ale Naţiunilor Unite, privind Egalizarea şanselor pentru Persoanele cu Invalidităţi (ONU 1993), consolidat apoi în Declaraţia de la Salamanca (UNESCO 1994). În acea vreme, ideea conform căreia copiii au nevoi speciale a fost înlocuită cu convingerea că aceşti copii au drepturi, aceleaşi drepturi ca şi adulţii: drepturi civile şi politice, economice şi culturale (Declaraţia Drepturilor opilului, UNICEF 1997).

Integrarea este procesul de asimilare a elevului în cadrul învăţământului normal, proces prin care elevul se adaptează şcolii în timp ce aceasta rămâne în cea mai mare parte neschimbată.

Dimpotrivă, termenul de **incluziune** accentuează ideea că şcolile şi sistemul educaţional în general trebuie să se schimbe şi să se adapteze nevoilor elevului (Ainscow, 1998, Kisanji, 1999).

Există mai multe **forme de integrare**, iar între acestea putem identifica trei mai portante:

• **Integrarea locală** se produce atunci când elevii învaţă în acelaşi loc cu cei care frecventează cursurile şcolii normale, dar unora dintre ei li se predă în clase sau unităţi separate sau învaţă după un curriculum diferit.

• **Integrare socială**: se produce atunci cînd elevii care frecventează cursurile speciale interacţionează, pe terenul de joacă, cu elevii şcolii normale, în timpul prânzului sau la diferite activităţi.

• **Integrare funcţională**: se produce atunci cînd participarea tuturor elevilor (adeseori neregulată) este asigurată în cadrul programelor educaţionale. (Ref: Raportul lui Warnock 1978)

Farrell remarcă faptul că mulţi dintre elevii integraţi în viaţa reală ajung să experimenteze fenomenul de segregare şi notează următoarele:

“Termenul alternativ de **incluziune** a fost introdus pentru a descrie mai bine calitatea învăţământului oferit elevilor în cadrul unui mediu integrat. Pentru ca aceşti copii să fie incluşi complet este necesar ca ei să ia parte în mod activ şi total la viaţa şcolară, să fie consideraţi membri valoroşi ai comunităţii şcolare şi totodată membri cu drepturi depline” (Farrell, 2000).

Cercetătorii au subliniat şi faptul că **integrare** înseamnă a face ceva pentru populaţia marginalizată, individ sau grup, în funcţie de standardele şi condiţiile grupului social dominant, în timp ce **incluziunea** reflectă valorificarea diversităţii şi recunoaşterea necesităţii de a găsi soluţii la nevoile diferitelor tipuri de elevi (Kisanji, 1999).

Ainscow (1998), Booth (2001), Dyson (2001) şi alţii pledează în favoarea unei largi conceptualizări a învăţământului incluziv şi accentuează ideea că: învăţământul incluziv trebuie să se adreseze tuturor elevilor; învăţământul incluziv necesită mobilizarea pentru eliminarea barierelor din calea învăţării şi are în vedere participarea oricărui elev sau tânăr, nu doar a acelora despre care se spune că au nevoie de un sistem de învăţământ special; incluziunea se referă în egală măsură la participarea cu drepturi depline indiferent de rasă, clasă socială, sex sau condiţie socială - precum sărăcia (Booth, 2001).

Din acest punct de vedere, dezvoltarea învăţământului incluziv ar transforma sau ar restructura învăţământul practicat la scară largă în prezent, oferind soluţii efective pentru necesităţile diferiţilor elevi şi împotriva marginalizării grupurilor sau indivizilor în cadrul şcolilor (Ainscow, 1998 şi Ainscow şi col., 2001). Învăţământul incluziv nu este privit ca ceva static, definitiv, ci mai curând ca un proces continuu în vederea atingerii unui scop.

Bibliografie:

1. AINSCOW, M., BOOTH, T., & DYSON, A. (2001). Improving Schools, Developing Inclusion
2. BOURHIS, R.Z., LEYENS, J.F. (coord.) (1997) – *Stereotipuri, discriminare şi relaţii intergrupuri*, Polirom, Iaşi
3. DASEN, P., PERREGAUX, C., REY, M. (1999) – *Educaţia interculturală*. Experienţe, politici, strategii, Polirom, Iaşi
4. DOISE, W., DESCHAMPS, J.C., MUGNY, G (1996) – *Psihologie socială experimentală*, Polirom, Iaşi
5. FARRELL, P. (2000). The Impact of Research on Developments in Inclusive Education.

PROFESORUL DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT – FACTOR DETERMINANT ÎN FORMAREA PERSONALITĂȚII TINERILOR

Profesor: Elena Camelia SPÎNU

Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri pentru Comunicații, Tehnologia Informației și Apărare Cibernetică, Sibiu

Motto:

„Educația este cea mai puternică armă pe care voi o puteți utiliza pentru a schimba lumea."

(Nelson Mandela)

Abstract

Educaţia secolului XXI se sprijină pe patru piloni importanţi: a învăţa să ştii, a învăţa să faci, a învăţa să trăieşti împreună cu alţii şi a învăţa să fii. În funcţie de această viziune(Jacques Delors (2001) se referă la UNESCO, sub forma unui raport), dar şi de implicaţiile globalizării asupra indivizilor, ale problematicii lumii contemporane, educatorii din învăţământ urmează să îndeplinească roluri noi.

Profesorul a avut şi va avea în continuare un rol esenţial în formarea elevului, în desăvârşirea personalităţii acestuia. Dacă în trecut, dascălul decidea totul cu privire la procesul instructiv-educativ, acum el trebuie să devină doar un liant în formarea elevului, un suport pentru dezvoltarea autonomiei şi pentru formarea în spiritul responsabilităţii şi culturii civice.

Lecţia, ca formă de bază a desfăşurării instrucţiei şi educaţiei, devine o suită de evenimente care pot fi segmentate, fiecare având coerenţă şi conducând elevii spre realizarea obiectivelor.

Câmpul şcolar educativ modern se desfăşoară, aşadar, între două elemente care trebuie să participe în egală măsură.

Cuvinte cheie: piloni ai educației, profesorul, câmpul școlar educative modern.

În dezvoltarea unei societăți cultivate, educația este un proces important, cu rol de a aduce schimbări pozitive în viața și comportamentul uman, înlesnind dezvoltarea unor calități umane. Educația înseamnă cultivarea valorilor sociale cu scopul de a-i învăța pe copii și adulți să fie cetățeni activi și eficienți. Deși școala este importantă în formarea ființei raționale, aceasta nu trebuie confundată cu educația; educația presupune mai mult decât a merge la școală și începe de acasă, familia fiind cea care are rolul de a pune bazele acestui proces evolutiv.

Factorii de bază care ajută copilul în înfăptuirea educației sunt familia și școala. Totul educă: lucrurile, fenomenele, situațiile, mediul înconjurător. Dar, în primul rând și în cea mai mare măsură, oamenii sunt pilonii de bază ai educației, iar primul loc între aceștia este ocupat de familie și educatori deopotrivă. Școala, ca instituție socială, facilitează educația organizată, formală a tinerei generații; reprezintă factorul decisiv în formarea unui individ apt pentru a contribui la dezvoltarea societății.

„Conceptul de A ÎNVĂŢA PE TOT PARCURSUL VIEŢII este una din cheile către secolul XXI", se specifică într-un Raport UNESCO pentru educaţia în secolul XXI.

„Capacitatea de a învăţa: Comoara din noi": nu reprezintă o idee nouă. Anumite studii din trecut cu privire la problemele educaţiei au atras atenţia asupra necesităţii ca adulţii să se întoarcă din nou pe băncile şcolii. Astfel ei vor avea ocazia să înveţe să se descurce cu situaţiile noi care apar atât

în viaţa particulară, cât şi la serviciu. Această *„nevoie de educaţie”* există şi pe zi ce trece devine tot mai imperioasă. Singurul mod de a satisface această nevoie este ca fiecare dintre noi să înveţe cum să înveţe. Dar mai există totuşi şi o altă nevoie: transformările de proporţii suferite de stilul tradiţional de viaţă ne obligă să învăţăm să-i înţelegem mai bine pe ceilalţi oameni şi lumea ca întreg. Înţelegerea reciprocă, schimburile paşnice şi, bineînţeles, armonia sunt ingrediente absolut necesare. Acestea sunt lipsurile lumii de astăzi.

Într-o abordare integrată a învățării, cei 4 piloni sunt:

- a învăța să știi,
- a învăța să faci,
- a învăța să muncești împreună cu ceilalți,
- a învăța să fii.

A învăța să știi/ să cunoști — a stăpâni instrumentele cunoașterii; instrumentele esențiale ale învățării pentru comunicare și exprimare orală, citit, scris, socotit și rezolvare de probleme, a poseda în același timp o cunoaștere vastă, dar și aprofundată a unor domenii principale; a înțelege drepturile și obligațiile specifice unei societăți democratice. Cel mai important aspect al acestui pilon este considerat însă a învața să învețe.

A învăța să faci — a-ți însuși deprinderile necesare pentru a practica o profesie și a-ți însuși competențele psihologice și sociale necesare pentru a putea lua decizii adecvate diverselor situații de viață; a folosi instrumentele tehnologiilor avansate.

A învăța să muncești împreună — a accepta interdependența ca pe o caracteristică a mediilor sociale contemporane; a preveni și a rezolva conflictele; a lucra împreună cu ceilalți pentru atingerea unor obiective comune, respectând identitatea fiecăruia.

A învăța să fii — a-ți dezvolta personalitatea și a fi capabil să acționezi autonom și creativ în diverse situații de viață; a manifesta gândire critică și responsabilitate; a valoriza cultură și a depune eforturi pentru dezvoltarea propriilor capacități intelectuale, fizice, culturale; a manifesta simț estetic și a acționa pentru menținerea unui climat de pace și înțelegere.

Concluzionând, *cei patru piloni ai educaţiei* sunt:

- A CONVIEȚUI - A învăța să trăim împreună: educația poate îmbunătăți aptitudinile și abilitățile elevilor, necesare pentru a realiza interdependența dintre ei și celelalte persoane din jurul lor.
- A ȘTI - A învăța să știm: educația ajută elevii să își însușească instrumentele cunoașterii, să învețe să învețe.
- A FACE - A învăța să facem: educația ajută elevii să dobândească aptitudini ocupaționale și competențe sociale și psihologice care îi pot ajuta să ia decizii informate cu privire la diverse situații în viață, să se poata „angaja” în diverse relații sociale și de muncă, să participe la

pieţele locale şi globale, să folosească unelte tehnologice, să îşi îndeplinească nevoile de bază şi să îşi îmbunătăţească calitatea vieţii, cât şi pe a celor din jur.

- A FI - A învăţa să fim: educaţia contribuie la dezvoltarea personalităţii şi ajută oamenii să aibă mai multa autonomie, gândire critică şi să îşi asume responsabilitatea personală. Educaţia ar trebui să dezvolte toate aspectele potenţialului uman.

De ce sunt importanţi cei 4 piloni ai educaţiei? În prezent, nivelurile de competenţă de viaţă care se dezvoltă sunt din ce în ce mai solicitante, pentru îmbunătăţirea societăţii şi a modului ei de viaţă şi convieţuire.

Cum se aplică cei 4 piloni ai educaţiei? Te învaţă să cunoşti, combinând o cultură generală suficient de largă cu posibilitatea aprofundării cunoştinţelor într-un număr mic de materii.

Educaţia pe tot parcursul vieţii

Într-o societate mereu în schimbare în care tehnologia avansează într-un ritm accelerat şi devine mult mai sofisticată, sistemul educaţional se află de asemenea în continuă schimbare. Progresul continuu al tehnologiei a marcatputernic viaţa tinerilor în mod special, şi implicit a dus la schimbarea rolului profesorului. Profesia de cadru didactic are o puternică influenţă asupra societăţii şi joacă un rol vital în dezvoltarea resurselor umane şi modelarea viitoarelor generaţii.

Profesorul nu doar îi învaţă pe elevi, ci îi influenţează definitiv. Rolul unui profesor în clasă şi în societate s-a schimbat foarte mult, acesta nu se limitează doar la sala de clasă, aspectele lui diferite putând fi văzute chiar şi în afara clasei. El este un consilier, mentor, model de urmat, părinte extern şi chiar mai mult pentru un student. În sec. XXI, rolul unui cadru didactic este de a promova strategii şi metode de predare activă şi de a dezvolta interesul elevilor pentru cunoaşterea şi înţelegerea valorilor europene. Astfel, în concepţia profesorului european, utilizarea tehnologiei este esenţială pentru declanşarea interesului, pentru nevoia de cunoaştere, de explorare, de descoperire, pentru susţinerea efortului de învăţare a elevilor.

Rolul profesorului are un impact direct asupra modului în care elevul se implică în actul educaţional. Astfel, rolul profesorului implică:

➢ parcurgerea unui proces de continuă cizelare a cunoştinţelor şi competenţelor;

➢ formarea unei echipe cu elevii, devenind îndrumător ai acestora, fără a se limita la transmiterea de informaţii şi evaluarea elevilor;

➢ determinarea elevilor de a deveni responsabili de propria dezvoltare, de a se implica în noi situaţii de viaţă;

➢ ajutorul acordat elevilor pentru a-şi alege modul de învăţare, pentru a fi capabili sa-şi evalueze munca;

➢ determinarea elevilor să folosească în mod util tehnologia informaţiilor şi comunicaţiilor;

➢ reflectarea asupra procesului de predare - învăţare;

➢ organizarea actului educaţional, adaptându-l la specificul elevului;

➢ evaluarea personală şi colectivă a întregului proces.

Elevii sec. al XXI-lea au acces la diverse activităţi de petrecere a timpului liber, astfel ei trebuie să fie motivaţi, îndrumaţi să descopere noutăţi pe cont propriu, să li se ofere oportunitatea de a învăţa în decoruri în colaborare cu colegi, profesori, oameni din spectrul larg al comunităţii. Elevii trăiesc în era tehnologiei şi aşteaptă să li se ofere şansa de a-şi demonstra, de a folosi abilităţile dobândite în planul tehnologic.

Rolul profesorului a crescut foarte mult în sec. XXI. Societatea se confruntă cu pericole importante cum ar fi violenţa în şcoli, abuzul drogurilor, etc. astfel încât profesorul are rolul unui ghid în dificultăţile vieţii elevilor şi trebuie să facă un efort uriaş pentru a dezvolta, a menţine relaţiile cu elevii. Aceştia au nevoie de profesor atât în interiorul cât şi în exteriorul şcolii.

Noul rol al profesorului din sec. XXI impune schimbări în cunoştinţele acestuia şi în comportamentul la clasă.

Dacă elevii vor să reuşească pe scena vieţii sec. XXI, trebuie să depăşească abilităţile, competenţele sec. XX şi să le înveţe pe cele ale sec. XXI:

• *Responsabilitate şi capacitate de adaptare* – Exersarea responsabilităţii personale şi a flexibilităţii în context legate de propria persoană, loc de muncă şi comunitate; stabilirea şi atingerea unor standarde şi ţeluri ridicate pentru sine şi pentru ceilalţi; toleranţa ambiguităţii;

• *Competenţe de comunicare* – Înţelegerea şi realizarea unei comunicări eficiente verbale, scrise şi multimedia, într-o varietate de forme şi contexte.

• *Creativitate şi curiozitate intelectuală* – Dezvoltarea, implementarea şi comunicarea ideilor noi altor persoane; deschidere şi receptivitate la nou, perspective variate.

• *Gândire critică şi gândire sistemică* – Exersarea gândirii în ce priveşte înţelegerea şi realizarea unor alegeri complexe; înţelegerea conexiunilor dintre sisteme.

• *Informaţii şi abilităţi media* – Analizarea, accesarea, administrarea, integrarea, evaluarea, şi crearea de informaţii în diverse forme şi medii.

• *Capacităţi de colaborare şi interpersonale* – Demonstrarea capacităţilor de lucru în echipă şi de conducere;adaptarea la diverse roluri şi responsabilităţi; colaborarea productivă cu ceilalţi; conduită empatică; respectarea altor puncte de vedere.

• *Identificarea, formularea şi soluţionarea problemelor* – Capacitatea de a depista, formula, analiza şi rezolva probleme.

• *Auto-formare* – Monitorizarea propriilor nevoi de înţelegere şi învăţare; localizarea resurselor corespunzătoare; transferul cunoştinţelor dintr-un domeniu în altul.

• *Responsabilitate socială* – Acţionarea în mod responsabil, ţinând cont de interesele comunităţii; demonstrarea unui comportament etic în contexte legate de propria persoană, loc de muncă şi comunitate.

Provocarea actuală a sistemului educaţional este de a micşora decalajul dintre modul în care trăiesc elevii şi modul în care ei învaţă.

Profesorul, manager şi formator al procesului instructiv-educativ, şi elevul, obiect şi subiect al acestui proces, dobândind autonomie şi formându-se în spiritul responsabilităţii şi al culturii civice. Pedagogia activă, caracteristică învăţământului modern, face posibilă trecerea de la transmiterea de cunoştinţe la formarea de deprinderi şi de abilităţi, accentuând astfel latura formativă a educaţiei.

Pedagogia modernă modifică, astfel, rolul jucat de polii educaţionali, mutând accentul pe elev. Abandonarea limbii de lemn, folosirea unui discurs nou, mobilizarea elevilor în procesul educativ sunt numai câteva dintre caracteristicile acestei pedagogii. Întrebarea dominantă a învăţământului modern este ce rol alege şcoala să joace în societatea actuală şi cât de pregatită este ea să facă faţă schimbărilor provocate de globalizare. Idealul educaţional este legat de valorile culturale ce trebuie asimilate, de tipul de personalitate impus de societate, dar şi de nevoile elevului. Nu mai este vorba de un model educaţional standard, ci de unul dinamic, în concordanţă cu noile realităţi şi capabil să reziste la schimbări.

Profesorul își asumă deci o multitudine de *roluri*, a căror exercitare este dependentă de personalitatea lui, dintre care amintim cateva:

- *Ca manager*, supraveghează întreaga activitate din clasă, asigură consensul cu ceilalți profesori, cu părinții și cu ceilalți factori.
- *Ca expert al actului de predare-învățare*: el poate lua decizii privitoare la tot ceea ce se întâmplă în procesul de învățământ.
- *Ca lider*, conduce un grup de elevi, exercitându-și puterea asupra principalelor fenomene ce se produc aici. Este un prieten și confident al elevilor, un substitut al părinților, obiect de afecțiune, sprijin în ameliorarea stărilor de anxietate.
- *Ca profesionist reflexiv*, se străduiește tot timpul să înțeleagă și să reflecteze asupra întâmplărilor inedite din clasă, să studieze și să analizeze fenomenele psihopedagogice cu care se confruntă.
- *Ca pedagog social*, pe lângă activitatea didactică, profesorul desfășoară și o activitate extrașcolară sau cultural-educativă. Corolarul conținutului social al acestei profesiuni constă în participarea la evenimentele și frământările social-culturale ale timpului în care trăiește și ale poporului din care face parte. În această ipostază, profesorul este animat de grija pentru ridicarea gradului de cultură și al națiunii sale. Desfășurându-și activitatea profesională în

cadrul școlii, dascălul nu încetează de a fi un educator și în afara ei, urmărind, bineînțeles, obiective specifice și apelând la mijloace și forme adecvate.

Modelarea educației pleacă de la professor. Numai în măsura în care profesorul își continuă misiunea și în afara cadrului profesional pe care îl oferă școala poate fi considerat un educator al poporului său. Cele două laturi ale activității sale, școlară și extrașcolară, nu numai că se presupun, dar se și întregesc și se completează reciproc, imprimând acestei profesiuni un rol sporit în progresul general al cunoașterii.

Personalitatea profesorului de educație fizică este definită ca ansamblul calităților pe care trebuie să le posede și să le afirme acesta, pentru a asigura eficiența activității desfășurate în timpul lecțiilor. În procesul pedagogic de educație fizică, în afara calităților generale sunt necesare unele însușiri particulare cerute de faptul că profesorul de educație fizică realizează concomitent dezvoltarea fizică și psihică a elevilor, prin mișcarea lor permanentă pe tot parcursul lecției.

În conținutul personalității *profesorului de educație fizică*, dragostea pentru mișcare, pasiunea pentru educație fizică și sport ocupă un rol important. El *trebuie să-i convingă pe elevi de necesitatea și utilitatea practicării educației fizice, prin exemplul personal, să fie un bun specialist și pedagog.*

Profesorul de educație fizică activează atât pe social, cât și sportiv. În calitate de profesor al mișcării sportive, el are datoria să-i convingă pe tineri despre necesitatea și utilitatea practicării sistematice a exercițiilor fizice. În cadrul procesului instructiv educativ, profesorul planifică, organizează activitatea elevilor, observă, ajută, cooperează, îndrumă, controlează, evaluează, stimulează.

Profesorul de educație fizică și antrenorul în diversele ramuri de sport – dobândesc calitatea de pedagog și educator în contextul studiilor universitare.

Viața obligă la permanente confruntări și căutări, tendințe și înnoiri în domeniul educației fizice și sportului. Calitatea de pedagog îmbină cunoașterea exhaustivă teoretică și practică a domeniului, preocupare de studiu și investigație, de integrare a învățământului cu cercetarea științifică și cu exersarea/punerea în practică.

Elevii, care se orientează spre domeniul educației fizice și sportului ca în perspectiva lor să devină profesori sau antrenori, se familiarizează în școală cu diversele tehnici și metode ale sporturilor individuale și colective, priceperi și deprinderi, își formează o motivație intelectuală care facilitează ulterior admiterea în viața studenției.

Profesorii de educație fizică au menirea:

- să conștientizeze elevii de resursele formativ – educative ale educației fizice și sportului,
- să le contureze relațiile nemijlocite în eforturile fizice și intelectuale pe care le solicită diversele exerciții fizice și jocuri cu natura dezvoltării lor fizice și intelectuale, cu posibilitățile lor de înțelegere.

Conținuturile lecțiilor de educație fizică și antrenamentul sportiv impun:

- varietate,
- posibilități de participare activă și conștientă,
- multiple jocuri care să deconecteze,
- exerciții diverse care să faciliteze sporirea forțelor fizice și intelectuale.

Lecțiile de educație fizică cu o densitate exagerată, realizate monoton, cu tehnici empirice în care elevii nu sunt solicitați în procesul creării și anticipării; aplicarea unor metode rigide, standard, prea algoritmizate *conduc la apatie, oboseala rapida, la fenomene care nu produc interes, dorinta de manifestare si integrare a posibilitatilor lor*. În lecțiile de educație fizică profesorii își pot realiza dezvoltarea proceselor cunoașterii, proceselor emoționale și volitive; incontestabil aceste preocupări să le dobândească elevii în actul conștietizării lor în activitățile corporale.

Profesorii de educație fizică au multiple posibilități în educarea concepției despre lume și viață. Condiția obligă:

- la cunoașterea domeniului,
- la interpretarea fenomenelor didactice, metodice și educative,
- la înțelegerea cauzelor și efectelor, a metodelor educative și pedagogice,
- la raportarea acestora permanentă asupra naturii umane care se educă și formează personalitatea.

În activitatea sa, instructivă și educativă, profesorul de educație fizică trebuie să acționeze în câteva direcții pentru a obține rezultate certe în diverse preocupări metodice:

- Cunoașterea obiectivelor educației fizice și sportului și a modalităților de materializare în programele respective și cu precădere în lecțiile de educație fizică și antrenamentele sportive;
- Studiul permanent al domeniilor științifice care fundamentează bazele teoretice și pedagogice ale culturii generale și culturii de specialitate;
- Capacitatea de înțelegere a unității în diversitate, a fenomenului interdisciplinar de relație și interrelație, a studiilor în domeniul științelor biologice, psihologice, pedagogice, sociologice, filosofice;
- Dorința proprie de creație, inovație, inedit, lupta cu pericolul rutinei și a șablonismului;
- Aceasta educă spiritul inovator, lupta de opinii, capacitatea de elaborare a unor studii generate de propria experiență pedagogică;
- Studiul aprofundat a programelor de educație fizică și al programelor pe ramuri de sport, în dorința de a selecta sisteme de exerciții și jocuri sportive adecvate în care să se realizeze nemijlocit unele valențe ale educației integrale;
- Cunoașterea naturii umane și respectarea acesteia în procesul de instrucție și educație, în lecții, antrenamente, competiții naționale și internaționale;

- Familiarizarea elevilor cu unele tehnici de studii și autocunoașterea particularităților morfofuncționale și psiho-intelectuale; cunoașterea legilor creșterii și dezvoltării organismului uman la vârstele preșcolare, școlare, în dorința conștientizării de o participare activă și eficientă în realizarea rezultatelor scontate.

Concluzii

- Educația a fost, este și va fi unul dintre cele mai importante obiective ale existenței noastre. Ea este cea care ne ajută în momentele dificile. Educația este putere!
- Aristotel afirma: „Rădăcinile educației sunt amare, dar fructul este dulce”.
- Numai în măsura în care profesorul își continuă misiunea și în afara cadrului profesional pe care îl oferă școala poate fi considerat un educator al poporului său. Cele două laturi ale activității sale, școlară și extrașcolară, nu numai că se presupun, dar se și întregesc și se completează reciproc, imprimând acestei profesiuni un rol sporit în progresul general al cunoașterii.
- Menirea noastră ca dascăli nu este ușoară, mai ales în aceste vremuri, dar ce satisfacție ne încearcă când un fost elev ne salută și ne mulțumește pentru EDUCAȚIA dăruită.
- „O educație bună este izvorul întregului bine în lume.”(Immanuel Kant)
- “N-ar trebui să-i învăţăm pe copii ştiinţe, ci să le deschidem gustul pentru ele”.(Jean Jacques Rousseau)
- Reinventarea rolului profesorului în interiorul și în afara sălii de clasă poate duce la școli semnificativ mai bune și elevi mai bine educați. Toți cei care contribuie la educația tinerilor trebuie să-și regândească rolurile în educație pentru a oferi profesorilor sprijinul, libertatea și încrederea de care au nevoie pentru a excela în educarea copiilor.

Bibliografie

1. Cristea S., „Pedagogie generală. Managementul educaţiei”, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996;
2. Gliga, L. (coord.). (2002). “Standarde profesionale pentru profesia didactică, Bucureşti: M.Ed.C. – Proiectul de reformă a învăţământului preuniversitar;
3. Gh. Mitra si Alexandru Dragoș „Metodica educatiei fizice scolare”, Editura Sport-Turism, 2008;
4. Georgeta Chiriță, „Pedagogie”, Editura Sport-Turism, 2002;
5. Mihai Epuran, „Psihologia educației fizice”, IEFS-București, 1998;
6. Popovici, D., „Didactica. Soluții noi la probleme controversate”, Editura Aramis, București, 2000.

Stan Adina

Colegiul Economic „Gheorghe Dragoș” Satu Mare

Educația Inclusivă și Diversitatea: Construind Un Viitor Mai Luminos

În secolul 21, sistemul de învățământ se confruntă cu provocări majore, iar două aspecte cruciale în acest context sunt educația inclusivă și diversitatea. Educația nu mai reprezintă doar transmisia de cunoștințe, ci și un instrument puternic pentru transformarea societății. Educația inclusivă, axată pe principiul egalității șanselor pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor, și diversitatea, care celebrează variabilitatea culturală și socială, sunt elemente esențiale ale acestui proces.

În era cunoașterii și diversității culturale, educația inclusivă și diversitatea au devenit două aspecte cruciale ale sistemului de învățământ. Promovarea unei abordări incluzive în educație se bazează pe principiul că fiecare elev, indiferent de diferențele sale, are dreptul la o educație de calitate. Astfel, educația devine un instrument puternic pentru eliminarea inegalităților și crearea unei societăți mai echitabile. În acest articol, vom explora mai în detaliu conceptul de educație inclusivă și diversitate, identificând abordări inovatoare și practici excepționale care sprijină și dezvoltă aceste aspecte, și vom evidenția impactul acestora asupra viitorului educației.

Educația inclusivă se referă la crearea unui mediu educațional care să permită participarea și dezvoltarea tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor. Aceasta implică eliminarea barierelor de acces, adaptarea conținutului și a metodelor de predare, și oferirea suportului necesar pentru a asigura succesul fiecărui elev. Educația inclusivă se bazează pe conceptul de drepturi umane și se aliniază cu Convenția Națiunilor Unite privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

Educația inclusivă reprezintă o paradigmă în care fiecare individ, indiferent de diferențele sale (cum ar fi diferențele de abilități, origini culturale sau identitate de gen), are dreptul la o educație de calitate. Aceasta transcende simpla integrare a elevilor cu nevoi speciale în sistemul educațional tradițional și se concentrează pe adaptarea mediului de învățare pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor.

De exemplu, într-un context de educație inclusivă, un elev cu dizabilități cognitive poate beneficia de suport individualizat, precum un plan de învățare adaptat și asistență de la un educator specializat. Acest lucru îi oferă elevului șanse egale de a participa la procesul de învățare și de a dezvolta abilitățile necesare pentru a se integra în societate.

Diversitatea în educație se referă la prezența unor elevi cu origini culturale variate, experiențe de viață diferite și caracteristici personale distincte în cadrul comunităților școlare. Aceasta implică recunoașterea și valorizarea diversității, promovând astfel înțelegerea interculturală și respectul față de diferențele individuale [1].

Un exemplu concret de diversitate ar fi o școală urbană în care elevii provin din familii cu origini etnice diverse. Educația inclusivă în acest context implică recunoașterea și integrarea aspectelor culturale ale fiecărei comunități în procesul de învățare. Astfel, curriculumurile școlare pot fi adaptate pentru a include elemente ale culturilor reprezentate în școală, permițând astfel elevilor să-și dezvolte o mai bună înțelegere a diversității culturale și a societății în ansamblu. Într-o școală cu o mare diversitate etnică, educația ar trebui să integreze elemente ale culturii și istoriei diferitelor grupuri etnice în curriculumul școlar. Prin intermediul acestor abordări, elevii au oportunitatea de a învăța și de a aprecia contribuțiile culturale variate la societate.

Abordări Inovatoare în Educația Inclusivă

1. **Personalizarea Învățării**: Personalizarea învățării reprezintă o abordare inovatoare care se bazează pe adaptarea conținutului și metodelor de predare la nevoile individuale ale fiecărui elev. Aceasta implică utilizarea tehnologiilor avansate, cum ar fi sistemele de învățare bazate pe inteligență artificială, pentru a crea trasee de învățare personalizate. Prin intermediul acestor tehnologii, elevii pot progresa în funcție de propriul ritm și stil de învățare.

2. **Colaborarea între Educatori**: Abordarea inovatoare implică o strânsă colaborare între cadrele didactice, consilierii școlari, terapeuții și alte persoane implicate în educație. Prin schimbul de experiențe și cunoștințe, cadrele didactice pot dezvolta strategii mai eficiente pentru sprijinirea elevilor cu nevoi speciale. De exemplu, un profesor de matematică poate colabora cu un terapeut ocupational pentru a dezvolta activități adaptate pentru elevii cu tulburări senzoriale [2].

[1] UNESCO. (2017). "Education for All Global Monitoring Report: Education for People and Planet - Creating Sustainable Futures for All." Accesat la https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000232699
[2] Florian, L. (2014). "Preparing teachers to work in inclusive classrooms: Key lessons for the professional development of teacher educators." Journal of Teacher Education, 65(4), 247-259.

3. **Implementarea Tehnologiilor Asistive**: Tehnologiile asistive, precum software-urile de recunoaștere vocală sau cititoarele de ecran, reprezintă o componentă inovatoare a educației inclusive. Aceste tehnologii permit elevilor cu dizabilități să acceseze resurse și să participe activ la învățare în moduri care erau anterior limitate. Un exemplu concret ar fi un elev cu dizabilități de vedere care utilizează un cititor de ecran pentru a accesa și a interacționa cu conținutul digital [3].

Practici Excepționale în Educația Inclusivă și Diversitate

1. **Școli Centrate pe Elev**: Practica excepțională presupune transformarea școlilor în medii de învățare centrate pe nevoile și interesele individuale ale elevilor. Acest lucru implică oferirea elevilor un grad semnificativ de autonomie în procesul de învățare, astfel încât să poată alege proiecte și să participe la elaborarea programelor de studiu. De exemplu, un elev pasionat de artă poate să-și aleagă propriul proiect artistic și să colaboreze cu profesorii pentru a-l dezvolta.

2. **Mentorat și Coaching**: Mentoratul și coaching-ul sunt practici de succes pentru sprijinirea elevilor în dezvoltarea lor socială și academică. Elevii mai mari sau voluntari pot să ofere sprijin și îndrumare celor care au nevoie de ajutor suplimentar. Prin intermediul acestor relații, se pot dezvolta abilități sociale și se poate crea un mediu școlar mai prietenos.

3. **Programarea Cursurilor în Jurul Diversității**: O practică excepțională în educația inclusivă și diversitate constă în integrarea conținutului cultural și istoric al diferitelor grupuri în curriculumul școlar. Astfel, elevii au ocazia să învețe și să înțeleagă mai bine diversitatea culturală și istorică a societății. Cursurile pot include module de învățare care explorează contribuțiile diferitelor culturi la dezvoltarea umanității și evenimente istorice relevante.

Educația inclusivă și diversitatea reprezintă elemente esențiale ale sistemului de învățământ contemporan. Abordările inovatoare precum personalizarea învățării, colaborarea între cadrele didactice și implementarea tehnologiilor asistive au revoluționat modul în care se răspunde nevoilor individuale ale elevilor. Practicile excepționale, cum ar fi mentoratul și programarea cursurilor în jurul diversității, contribuie la formarea cetățenilor deschiși, empatici și pregătiți să facă față provocărilor globale. Educația inclusivă și diversitatea nu reprezintă doar obiective, ci și mijloace pentru a construi un viitor mai echitabil și mai luminos pentru toți elevii și societatea în ansamblu.

[3] Turnbull, H. R., Turnbull, R., & Wehmeyer, M. L. (2010). "Exceptional Lives: Special Education in Today's Schools." Pearson Education.

Surse Bibliografice:

1. Booth, T., & Ainscow, M. (2011). "Index for Inclusion: Developing learning and participation in schools." Centre for Studies on Inclusive Education.

2. Florian, L. (2014). "Preparing teachers to work in inclusive classrooms: Key lessons for the professional development of teacher educators." Journal of Teacher Education, 65(4), 247-259.

3. Turnbull, H. R., Turnbull, R., & Wehmeyer, M. L. (2010). "Exceptional Lives: Special Education in Today's Schools." Pearson Education.

4. UNESCO. (2017). "Education for All Global Monitoring Report: Education for People and Planet - Creating Sustainable Futures for All."

PREDAREA DIFERENȚIATĂ: O ABORDARE ESENȚIALĂ PENTRU ÎNVĂȚARE INCLUZIVĂ

Prof. Stanciu Daniela
Școala gimnazială „George Voevidca”
Câmpulung Moldovenesc, Suceava

Educația este cheia reușitei în viață și un drept fundamental al tuturor oamenilor, indiferent de origine, abilități sau circumstanțe. Cadrele didactice au un rol important în a o face accesibilă elevilor, prin crearea unui mediu de învățare incluziv și stimulant care oferă oportunități egale în atingerea potențialului maxim. Acest lucru se poate face prin predarea diferențiată, o abordare a predării care permite profesorilor să adapteze modul în care transmit cunoștințe pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor și pentru a facilita atingerea obiectivelor învățării.

Proiectarea predării diferențiate poate fi o provocare, deoarece necesită mai mult timp și efort decât proiectarea predării tradiționale. S-ar putea spune că este ca un puzzle: este necesar ca fiecare piesă să fie perfectă și să se îmbine armonios cu celelalte pentru a crea o imagine completă. Profesorii trebuie să țină seama de multiplele nevoi ale elevilor lor (nevoi de învățare specifice, educaționale unice, de dezvoltare personală și profesională, sociale și emoționale, de sprijin și îndrumare) și să folosească o varietate de strategii pentru a le oferi tuturor oportunități egale de a a-și depăși limitele.

Pentru a oferi elevilor șansa de a reuși și pentru a-i face să se simtă valoroși, pentru a asigura relevanța învățării pentru ei, profesorii trebuie să aibă în vedere:

- diferențierea sarcinilor, realizabilă prin oferirea de instrucțiuni suplimentare sau de sprijin elevilor care au nevoie de el, prin modificarea complexității sarcinilor sau prin oferirea de opțiuni de sarcină.
- diferențierea ritmului, realizabilă prin oferirea de oportunități de învățare flexibile, prin oferirea de timp suplimentar elevilor care au nevoie de el sau prin oferirea de oportunități de învățare accelerate elevilor care sunt pregătiți pentru acest lucru.
- diferențierea stilului de învățare, realizabilă prin utilizarea unei varietăți de activități și resurse, prin oferirea de oportunități de învățare active sau prin oferirea de oportunități de învățare independente.

Predarea diferențiată nu este opusul învățării colective. Dimpotrivă, este o modalitate de a ne asigura că toți elevii, indiferent de nivelurile lor de competență, pot acumula cunoștințe și contribui la clasă. Elevii pot învăța împreună, chiar dacă au obiective de învățare diferite. Experiența de cadru

didactic m-a ajutat să văd acest lucru în cazul elevilor mei care au ritmuri și stiluri diferite de învățare a limbii engleze. Unii sunt mai buni la citire, în timp ce alții sunt mai buni la scris. Unii înțeleg intuitiv regulile de gramatică și de vocabular, în timp ce alții au nevoie de mai mult timp și sprijin pentru a dezvolta aceste abilități. Consider că, prin utilizarea unor strategii de predare diferențiată, pot deschide o poartă către cunoaștere pentru elevii mei și le pot oferi tuturor oportunități de învățare care să se potrivească interesului și nivelului lor de competență. Lecțiile de limba engleză sunt accesibile deoarece:

- pun la dispoziția elevilor materiale didactice de diferite niveluri de dificultate (fișe de activitate diferențiate pentru începători, intermediari sau avansați);
- utilizez sarcini de învățare adaptate (exerciții de ascultare și vorbire pentru elevii care doresc să-și îmbunătățească abilitățile orale sau exerciții de citire și scriere pentru elevii care doresc să-și îmbunătățească abilitățile scrise);
- ofer sprijin elevilor care au nevoie de el (explicații suplimentare sau oportunitatea de a exersa diferite abilități);
- modific complexitatea sarcinilor (dau spre rezolvare sarcini mai simple elevilor care au nevoie de mai mult timp pentru a le finaliza și sarcini mai complexe elevilor despre care știu că sunt pregătiți pentru a face față acestei provocări);
- ofer elevilor posibilitatea de a opta pentru sarcina de lucru ce corespunde intereselor lor (audiție, lectură sau scriere, în funcție de competențele ce necesită exersare);
- acord timp suplimentar elevilor care au nevoie de el (program de recuperare a lacunelor în afara programului de studiu);
- ofer oportunități de învățare accelerate elevilor care sunt pregătiți pentru acest lucru (atribuindu-le sarcini de învățare suplimentare);
- utilizez o varietate de activități și resurse (materiale auditive, vizuale sau tactile);
- ofer oportunități de învățare active (implicând elevii în activități precum jocuri educative sau proiecte);
- ofer oportunități de învățare independente (sarcini de învățare care pot fi finalizate în afara școlii).

În concluzie, predarea diferențiată nu este deloc simplă, dar este o investiție importantă care poate aduce beneficii atât elevilor, cât și profesorilor. Elevii care beneficiază de predare diferențiată au mai multe șanse de a reuși în școală și de a-și atinge obiectivele iar profesorii care folosesc predarea diferențiată sunt mai mulțumiți de munca lor și au un impact pozitiv asupra elevilor lor.

Bibliografie:

https://eduform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/proiectare-si-invatare-diferentiata

„ CONSTRUIND UN MEDIU EDUCAȚIONAL DESCHIS TUTUROR!”

Dorina Ștefan
Școala Gimnazială nr.17„Ion Minulescu”
GPN Abracadabra Constanța

Introducere

Educația incluzivă și diversitatea reprezintă două elemente fundamentale în evoluția și dezvoltarea societății noastre. Într-o lume în continuă schimbare, este imperativ să adoptăm abordări educaționale care să promoveze incluziunea și să celebreze diversitatea în toate formele sale. Acest articol explorează importanța educației incluzive, evidențiind modul în care aceasta contribuie la formarea unor indivizi pregătiți să facă față provocărilor complexe ale secolului XXI.

Definiție și principii

Educația incluzivă este mai mult decât o simplă strategie educațională; este un angajament ferm față de crearea unui mediu în care toți elevii, indiferent de abilități sau diferențe individuale, au acces la o educație de calitate. În conformitate cu principiile UNESCO, educația incluzivă se bazează pe respectul față de diversitate, drepturile omului și nevoile individuale ale elevilor.

Implementarea educației incluzive presupune o serie de strategii, printre care adaptarea curriculumului, formarea continuă a cadrelor didactice și crearea unor spații fizice și virtuale care să faciliteze învățarea tuturor elevilor. În acest sens, lucrările lui Thomas Hehir, expert în domeniul educației incluzive, precum „Eliminating Ableism in Education” (1995), au influențat modul în care înțelegem și aplicăm aceste principii în practică.

Diversitatea în educație-un beneficiu pentru toți

Diversitatea în educație aduce cu sine o serie de avantaje care se extind dincolo de sala de clasă. Întâlnirea cu perspective și experiențe variate contribuie la formarea unor cetățeni deschiși, toleranți și pregătiți să colaboreze într-o societate globalizată. Lucrările lui Sonia Nieto, autoarea cărții „ Affirming Diversity: The Sociopolitical Context of Multicultural Education” (1992), subliniază importanța integrării diversității în procesul de învățare.

Abordări practice pentru implementarea educației incluzive și diversității

Pentru a transforma principiile educației incluzive și diversității în realitate, este esențial să adoptăm abordări practice și să le integrăm în politicile și programele educaționale. Modelul „Universal Design for Learning” (UDL), dezvoltat de David H. Rose și Anne Meyer, este o metodă eficientă care promovează accesul la educație pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor individuale.

Concluzie

Educația incluzivă și diversitatea reprezintă coloanele de bază ale unui sistem educațional adaptat la nevoile societății contemporane. Prin adoptarea acestor principii și implementarea lor în practică, ne asigurăm că fiecare individ are oportunitatea de a atinge potențialul maxim și de a contribui la construirea unei lumi mai echitabile și înțelegătoare.

Bibliografie:

1) Hehir, T. (1995). „Eliminating ableism in education.”, Harvard Educational Review Vol. 72 No. 1 Spring 2002
2) Nieto, S. (1992). „Affirming diversity: The sociopolitical context of multicultural education.”
3) Rose, D. H., & Meyer, A. (2002). „Teaching every student in the digital age: universal design for learning.”
4) https://chat.openai.com

ARIA SI VOLUMUL TRUNCHIULUI DE PIRAMIDA REGULATA

Geometrie, Clasa a VIII-a

Şcoala Gimnazială Nr 1 Cavadineşti,jud.Galati
Profesor :Strainu Ana Maria

Trunchiul de piramidă este corpul obţinut în urma secţionării unei piramide cu un plan paralel cu baza şi îndepărtarea piramidei mai mici care se formează la vârf.

Dacă piramida din care provine trunchiul este o piramidă regulată, trunchiul se numeşte trunchi de piramidă regulată.

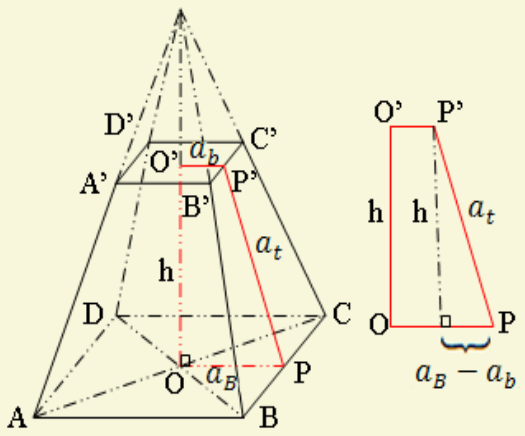

$$\mathcal{A}_l = \frac{(\mathcal{P}_B + \mathcal{P}_b) \cdot a_t}{2} ;$$

$$\mathcal{A}_t = \mathcal{A}_l + \mathcal{A}_B + \mathcal{A}_b ;$$

$$\mathcal{V} = \frac{h\left(\mathcal{A}_B + \mathcal{A}_b + \sqrt{\mathcal{A}_B \cdot \mathcal{A}_b}\right)}{3} ;$$

$$a_t{}^2 = h^2 + (a_B - a_b)^2 .$$

În figura alăturată este prezentat un trunchi de piramidă patrulateră regulată, notat ABCD A'B'C'D'.

Elementele trunchiului de piramidă regulată sunt:

- bazele trunchiului: pătratele ABCD şi A'B'C'D';
- feţele laterale: trapezele isoscele ABB'A', BCC'B', s.a.m.d.
- muchiile bazei mari: [AB], [BC], [CD], [DA] (segmente congruente);
- muchiile bazei mici: [A'B'], [B'C'], [C'D'], [D'A'] (segmente congruente);
- muchiile laterale: [AA'], [BB'], [CC'], [DD'] (segmente congruente);
- înălţimea trunchiului, [OO'] (notată h), reprezintă distanţa dintre cele două baze;
- apotema trunchiului, [PP'] (notată a_t), reprezintă înălţimea unei feţe laterale;
- apotemele bazelor: apotema bazei mari, [OP] (notată a_B) şi apotema bazei mici [O'P'] (notată a_b).

Aria şi volumul trunchiului de piramidă regulată.

* Aria laterală – reprezintă suma ariilor feţelor laterale

$A_l = 4 \cdot A_{BCC'B'}$

$A_l = 4 \cdot \frac{(BC+B'C') \cdot PP'}{2} \Rightarrow \mathbf{A_l} = \frac{(\boldsymbol{P_B}+\boldsymbol{P_b}) \cdot \boldsymbol{a_t}}{\mathbf{2}}$

* Aria totală – reprezintă suma dintre ariile bazelor şi aria laterală

$\mathbf{A_t = A_l + A_B + A_b}$

* Volumul - reprezintă diferenţa dintre volumul piramidei iniţiale şi volumul piramidei formate prin secţionare; în urma calculelor se obţine:

$$\mathbf{V} = \frac{h}{3}\left(A_B + A_b + \sqrt{A_B.A_b}\right)$$

Observaţie: Întrucât piramida obţinută în urma secţionării este asemenea cu piramida iniţială, au loc relaţiile: **1)** $\frac{A'B'}{AB} = \frac{VO'}{VO} = \frac{VA'}{VA} = \frac{VP'}{VP} = k$; **2)** $\frac{A_{l_{VA'B'CD'}}}{A_{l_{VABCD}}} = \frac{A_{t_{VA'B'CD'}}}{A_{t_{VABCD}}} = k^2$; **3)** $\frac{V_{VA'B'CD'}}{V_{VABCD}} = k^3$.

Aplicaţii:

1. Într-un trunchi de piramidă patrulateră regulată latura bazei mari este egală cu 40 cm, latura bazei mici este egală cu 30 cm, iar înălţimea trunchiului are 12 cm. Calculaţi: a) lungimea apotemei trunchiului; b) aria laterală; c) aria totală; d) volumul trunchiului.

2. Într-un trunchi de piramidă patrulateră regulată, volumul trunchiului este egal cu 208cm^3, lungimea laturii bazei mari este egală cu 12 cm , iar lungimea bazei mici este de 4 cm. Calculaţi: a) înălţimea şi muchia laterală a trunchiului; b) aria laterală a trunchiului; c) volumul trunchiului; d) volumul piramidei din care provine trunchiul.

3. Într-un trunchi de piramidă triunghiulară regulată cu aria laterală de $90\sqrt{3}$ cm^2, latura bazei mari este de 18 cm, iar apotema trunchiului de $2\sqrt{3}$ cm. Aflaţi: a) latura bazei mici a trunchiului; b) volumul trunchiului de piramidă; c) înălţimea piramidei din care provine trunchiul.

4. Un trunchi de piramidă triunghiulară regulată are apotema bazei mari egală cu $4\sqrt{3}$ cm, apotema bazei mici egală cu $2\sqrt{3}$ cm şi apotema trunchiului egală cu $\sqrt{21}$ cm. Calculaţi: a) lungimile laturilor bazelor; b) aria laterală a trunchiului ; c) volumul trunchiului.

5. Un trunchi de piramidă triunghiulară regulată are laturile bazelor de 36 cm, respectiv 12 cm şi înălţimea egală cu 12 cm. Calculaţi: a) aria laterală şi volumul trunchiului; b) m[<(BCC$'$), (ABC)]; c) d[O ,(BCC$'$)].

6. Un trunchi de piramidă patrulateră regulată are latura bazei mari egală cu $26\sqrt{6}$ cm, latura bazei mici egală cu $14\sqrt{6}$ cm, iar măsura unghiului format de o muchie laterală cu planul bazei mari este de 60°. Calculaţi: a) înălţimea şi apotema trunchiului; b) volumul trunchiului; c) aria laterală a piramidei din care provine trunchiul.

7. Un vas din tablă în formă de trunchi de piramidă patrulateră regulată are latura bazei mari de 60 cm, latura bazei mici de 40 cm şi înălţimea de 30 cm. (Baza vasului este baza mare a trunchiului şi vasul nu are capac).
a) Câţi litri de apă încap în vas? b) Arătaţi că apotema trunchiului este egală cu $10\sqrt{10}$cm. c) putem confecţiona vasul dintr-o folie da tablă, în formă de dreptunghi, cu lungimea de 1 metru şi înălţimea de 0,9 metri?

8. O piesă metalică în formă de trunchi de piramidă patrulateră regulată are latura bazei mari de 16 cm, latura bazei mici de 4 cm şi muchia laterală de 10 cm.
a) arătaţi că înălţimea piesei este egală cu $2\sqrt{7}$ cm. b) Ce cantitate de vopsea este necesară pentru vopsirea acestei piese, dacă pentru 1 cm^2 de suprafaţă se folosesc 0,5g de vopsea? c) Ştiind că 8 cm^3 de metal cântăresc 35g, arătaţi că masa piesei, după vopsire, nu depăşeşte3 kg.

Bibliografie;Adrian Zanoschi,Matematica, breviar teoretic,Editura Paralela 45

Prof. Străinu Ana Maria

EDUCAŢIE PENTRU TOŢI - PLEDOARIE PENTRU O ŞCOALĂ INCLUZIVĂ

Oana Sturz, Liceul Tehnologic de Industrie Alimentară "Terezianum" Sibiu

"O bună educaţie cere ca educatorul să inspire elevului stimă şi respect, şi nu se poate ajunge la aceasta prin nimicirea individualităţii elevilor şi prin asuprirea stimei de sine. Educaţia este cea mai puternică armă care poate schimba lumea", spunea Nelson Mandela.

Fiecare dintre noi purtăm un nume, dar, cu toate acestea, se întâmplă să ne găsim în situaţia de a pune „etichete" pentru a caracteriza persoanele, a le descrie sau chiar pentru a ne adresa lor. E simplu să spunem despre cineva „ţigan, handicapat, ţăran, prost, idiot, pocăit, etc" şi, gata, le-am pus o etichetă, i-am aşezat într-o cutie, ştim totul despre ei, le suntem superiori. Este evident faptul că avem nevoie doar de o scurta privire pentru a observa caracteristicile exterioare ale unei persoane, dar oare cât ne spun aceste caracteristici despre acea persoană? Sunt definitorii pentru acea persoană?

Când explorăm universul fiinţei umane, şi chiar pe cel al propriei interiorităţi, ne confruntăm cu o mare diversitate. Copiii care ne trec pragul claselor an de an, ne pun în situaţia de a căuta mereu noi soluţii la problemele ridicate. De cele mai multe ori gasim soluţiile adecvate, însă uneori suntem puşi în dificultate de complexitatea problemelor iar una dintre ele o reprezintă tocmai copiii cu cerinţe educative speciale. Aceştia nu sunt altceva decât oameni, semeni de-ai noştri, dar ei au nevoie de o abordare personalizată, specializată, în ceea ce priveşte demersurile pe care trebuie să le întreprindem în educaţia lor. Singura caracteristică „specială" a acestor copii, aflaţi în risc de excludere şcolară şi socială, o constituie faptul că ei nu sunt în concordanţă cu nivelul „obişnuit" al aşteptărilor din partea celor care se consideră „normali".

În spatele acestor probleme, stă, din păcate, faptul că nici în cadrul familiei şi nici în societate, ei nu beneficiază de o stimulare corespunzătoare. Efectele, din fericire, sunt reversibile şi pot fi compensate chiar şi în cazul unor tulburări organice, cu condiţia ca potenţialul copilului să fie activat în mod corespunzător şi pentru aceasta trebuie, în primul rând, să ne pese! ...

Incluziunea şcolară presupune acceptarea de către instituţiile de învăţământ a tuturor copiilor, indiferent de etnie sau statut social, religie, naţionalitate sau dizabilitate şi este strâns legată de recunoaşterea şi acceptarea diversităţii – condiţie sine qua non a convieţuirii umane civilizate. Ideea e ca tinerii şi copiii cu dizabilităţi şi cei fără probleme să înveţe împreună în instituţiile de învăţământ, având sprijinul corespunzător. Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.

În consecinţă, toţi copiii au dreptul la educaţie, în funcţie de nevoile lor. Copiii cu cerinţe speciale au drepturi egale cu ceilalţi, iar o educaţie separată ar duce la marginalizare şi discriminare, împiedicând formarea, devenirea ca fiinţă socială, afirmarea personalităţii şi, mai târziu, integrarea pe piaţa muncii.

Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-am simţit încă acest lucru. Încă nu suntem conştienţi că separarea ne limitează înţelegerea reciprocă. Familiaritatea şi toleranţa, în schimb, reduc frica şi respingerea, favorizând relaţii de comunicare şi colaborare în beneficiul tuturor. Câţi suntem pregătiţi (părinţi, cadre didactice, copii) pentru diversitatea existentă şi cât de bine suntem pregătiţi să o acceptăm? Aici mai e multă muncă de făcut, acest aspect implică un proces de durată, schimbările de mentalitate se produc greu, tocmai pentru că omul se teme de necunoscut, se teme de ceea ce nu poate înţelege...

Educaţia incluzivă vine să sprijine însă acest aspect deoarece ea se centrează mai ales pe învăţarea strategiilor necesare rezolvării problemelor din viaţa cotidiană, într-o manieră cooperantă şi solidară, procesul de învăţare în sine fiind realizat în spiritul respectului şi al acceptării celor din jur. Fiecare copil trebuie privit ca un participant activ la învăţare, pentru că fiecare aduce cu sine o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un model de abordare, un context cultural căruia îi aparţine, o valoare.

Să nu uităm că principiile societății actuale au la bază valori precum echitatea, participarea și respectul pentru diversitate și diferențele dintre oameni – ca atare, este evident ca la nivelul școlilor, situația copiilor cu dizabilități să fie abordată într-o manieră umanizată, incluzivă.

O şcolală incluzivă nu selectează şi nu exclude, este deschisă, tolerantă, prietenoasă şi democratică, este naturală prin eterogenitatea ei, valorizează toţi elevii şi se adaptează la diversitatea nevoilor educaţionale şi la particularităţile de învăţare şi dezvoltare ale fiecărui copil. O astfel de şcoală trebuie să aibă în vedere cuprinderea tuturor copiilor în actul educaţional, ameliorarea curriculumului, metodologii de predare-învăţare-evaluare centrate pe elev, participarea comunităţii, formarea cadrelor didactice din perspectiva educaţiei incluzive.

De aceea o şcoală pentru toţi se caracterizează prin faptul că diversitatea e văzută ca realitate, asigurând individualizat accesul fiecărui elev la cunoaştere, formare de deprinderi şi informaţie, are amenajări speciale, colaborând cu familia, agenţiile externe şi comunitatea, având ca finalitate succesul şcolar al tuturor elevilor şi crearea de comunităţi şi mentalităţi incluzive cu adevărat.

Educația incluzivă fiind un fenomen complex, constituie o provocare pentru instituţiile implicate şi pentru societatea în ansamblu şi are drept consecinţă nevoia de schimbare atât a mentalităţilor cât şi a politicilor educaţionale. Este recunoscut faptul că, în ultimii ani, s-au făcut progrese simţitoare în ceea ce priveşte incluziunea elevilor cu dizabilităţi în şcolile de masă însă aceste realizări/ încercări rămân a fi insuficiente pentru asigurarea șanselor egale la educație și instruire a tuturor copiilor.

La nivel teoretic şi declarativ cu toţii suntem toleranţi şi deschişi ideii de şcoală incluzivă, majoritarea şcolilor fac eforuri în acest sens, dar, din păcate, nu fac altceva decât să integreze, iar realitatea dovedeşte că încă nu aplicăm eficient teoria incluziunii, nu din reavoinţă sau nepăsare ci, mai ales din cauza lipsei resurselor materiale şi financiare din şcoli care să sprijine o educaţie incluzivă, din cauza lipsei unui curriculum în acest sens, din cauza lipsei unui parteneriat real între structurile societăţii în acest sens. Ştim teoria deoarece participăm la cursuri de formare dar nu avem mijloacele necesare să o aplicăm eficient, experimentăm cu ceea ce avem la îndemână iar, când se termină resursele, ne lăsăm păgubaşi şi copleşiţi de frustrarea insuccesului în acest domeniu, visând şi sperând, totuşi, că într-o zi va veni schimbarea la nivel politic şi la nivel de mentalitate socială, care va permite o reală incluziune şcolară.

În condiţiile actuale, şcoala trebuie să-şi extindă scopul şi rolul pentru a putea răspunde unei mai mari diversităţi a copiilor. Învăţământul, în calitatea sa de prestator de servicii, trebuie să se adapteze cerinţelor elevilor şi nu invers. Altfel spus, este necesar să se facă trecerea de la integrare la incluziune. Intergrarea este asimilarea unui elev în educaţia de masă, unde acesta se adaptează sau nu, politicilor, practicilor şi curriculei existente în şcoala respectivă. Incluziunea presupune adaptarea şcolii, oferind servicii educaţionale speciale, pentru a veni în întâmpinarea nevoilor de învăţare şi de participare a tuturor elevilor, la toate activităţile.

În şcoala tradiţională prioritatea o constituie ”elevii buni”. Dacă un elev se confruntă cu bariere în învăţare deoarece părinţii săi nu au urmat o şcoală şi îl încurajează să lipsească de la şcoală, nu poate face faţă curriculumului, este paralizat de emoţii sau înfruntă alte situaţii... este problema elevului dar pe care trebuie să o rezolve dirigintele. Şcolile sunt judecate după rezultatele obţinute de cei mai buni elevi (de exemplu la evaluări naţionale, olimpiade, concursuri etc). Cei mai buni profesori instruiesc cei mai buni elevi. Oare nu seamănă cu şcolile în care ne dsfăşurăm activitatea sub atenta monitorizare a CEAC, SCIM şi alte comitete şi comisii...? Nu înaintăm rapoarte superiorilor pentru rezultatele la evaluarile la final de ciclu care, uneori, sunt sub media la nivel naţional...? Nu facem planuri remediale nenumărate iar rezultatele sunt în principiu aceleaşi...?

De ce oare? Pentru că nu suntem o şcoală cu adevărat incluzivă în care toţi elevii sunt consideraţi la fel de importanţi, o şcolală care colaborează cu părinţii, medicii, psihologii, terapeuţii şi cu comunitatea pentru a îmbunătăţi frecvenţa şi a reduce abandonul şi care creează un mediu afectiv pozitiv în care elevii au încredere în profesorii lor şi care se adaptează la nevoile elevilor, o şcolală care să fie judecată după progresul înregistrat de toţi elevii, o şcoală în care cei mai buni profesori sunt cei care înregistrează progres cu toţi elevii. Asta ne dorim, de fapt, cu toţii, elevi, profesori, părinţi.

Pentru a avea cu adevărat o şcoală incluzivă care să funcţioneze, este necesară pregătirea acesteia, sunt necesare condiţii materiale, care să permită un învăţământ cât mai diversificat şi adaptat diferitelor cerinţe speciale: profesori itineranţi, mobilier, posibilităţi de modelare a programului zilnic, tehnici speciale de predare, adaptare curriculară individualizată etc.

Din păcate, resursele materiale şi financiare limitate, politicile socio-educaţionale care reflectă teoria formelor fără fond, diferenţa dintre esenţă şi aparenţă acoperită de documente justificative mai mult sau mai puţin realiste, nu fac altceva decât să ne îndepărteze de la ceea ce ar trebui să fie o şcoală incluzivă.

Aşadar, necesitatea de redimensionare a învăţământului pentru a stabili standarde educaţionale şi pentru a determina şcolile să devină responsabile de rezultatele elevilor, necesită un mare efort şi dedicaţie, atât colectiv cât şi individual. Pentru aceasta trebuie să credem că fiecare copil în parte poate învăţa şi reuşi, că diversitatea ne este utilă tuturor şi că elevii expuşi diferitelor riscuri le pot depăşi printr-o atenţie şi implicare din partea cadrelor didactice şi a comunităţii, în general.

Pe măsură ce va interveni această redimensionare a învăţământului, incluziunea nu va mai fi privită ca o acţiune izolată, distinctivă, ci va deveni o acţiune naturală, simultană.

Nu este imposibil să avem o şcoală incluzivă dar aceasta presupune implicarea tuturor factorilor decizionali şi a întregii comunităţi, nu doar a unor cadre didactice care au făcut un curs de formare şi cărora li se cere să aducă schimbarea.

Să nu uităm, mai ales atunci când simţim că totul este pierdut, că fiecare copil are un potenţial educativ înnăscut care trebuie doar descoperit şi activizat. Aceasta este misiunea şcolii, a educatorilor, deoarece, după cum spunea Comenius: *"E îndoielnic să existe o oglindă atât de murdărită, încât să nu reflecte totuşi imagini într-un fel oarecare; e îndoielnic să existe o tablă atât de zgrunţuroasă încât să nu putem scrie totuşi ceva pe ea. Dacă se întamplă însă ca oglinda să fie plină de praf sau pete, înainte de a ne folosi de ea trebuie să o ştergem, iar o tablă prea zgrunţuroasă trebuie s-o dăm la rindea."*

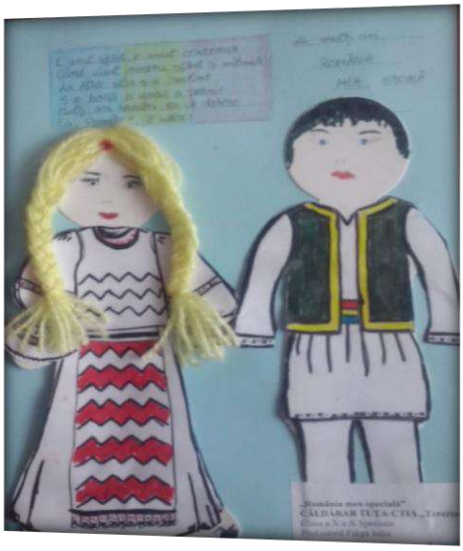

Bibliografie:

*** - Suport de curs "Şcoala incluzivă - şcoală pentru toţi", CCD Bucureşti, 2017 (SISTSB_G3_S2)

PROMOVAREA DIVERSITĂȚII ȘI INCLUZIUNII ÎN ȘCOALĂ

Mariana Șurlică, Școala Gimnazială nr.1 Greaca

Una dintre preocupările activității didactice este integrarea școlară a tuturor copiilor care frecventează școala, o integrare care să însemne învăţare, participare, implicare, parteneriat. Școala devine astfel locul schimburilor interculturale ale valorilor într-o manieră caracterizată prin participare și implicare. Privită din perspectiva integrării, ea este o realitate care se impune a fi organizată după modelul diversității, al școlii pentru toți.

A fi dascăl într-o școală pentru diversitate sau școală pentru toți – școala deschisă și elevilor cu cerințe educative speciale – reprezintă o provocare și o oportunitate de a pune un accent deosebit pe interrelația continuă a tuturor factorilor implicați în educația copiilor, iar programul de lucru derulat de școală se materializează în acțiuni și activități concrete, finalizate pe analiza trebuințelor reale ale elevului, pe valorificarea resurselor școlii și a resurselor existente în comunitate. În acest mod, școala se integrează și se implică activ în viața comunitară, iar copiii, prin relaționarea cu realitatea obiectivă a comunității sunt socializați și integrați, la rândul lor, în comunitate.

Sintagma școala pentru diversitate este echivalentă sintagmei școala pentru toți și reprezinta dezideratul maximei toleranțe în ceea ce privește diferențele fizice, socioculturale, lingvistice și psihologice existente între elevi, misiunea fiind aceea de a le oferi tuturor posibilitatea de a învăța în funcție de ritmul, capacitățile și nevoile proprii și de a se exprima conform trăsăturilor.

Principiile necesare pentru a construi o societate incluzivă, se aplică unei școli incluzive prin: nediscriminare, egalitatea în drepturi și în șanse, evaluarea nevoilor, dreptul la înțelegere, accesibilitate pentru că orice copil are dreptul la o educație bună, de calitate indiferent de nivelul capacităților de dezvoltare sau de apartenența lui, o educație bună, de calitate care să conducă la dezvoltarea capacităților cognitive și de integrare socială.

Diferențele școlare în funcție de apartenența la o anumită categorie socială sau în funcție de nivelul de dezvoltare intelectuală nu sunt justificate. Școala de masă este acea care asigură mediul, nivelul de calitate al învățământului și însușirii aptitudinilor cognitive. Copiilor cu dificultăți, pentru a le ușura intrarea în școlile de masă, ar trebuie să li se asigure o atmosferă primitoare și de acceptare. Conceptul de incluziune merge dincolo de conceptul de integrare. Când spunem integrare sugerăm un individ care este în afara grupului și, pentru care se face un efort în a fi primit în grup. Totodată, incluziunea pornește și de la principiul că individul, oricât ar fi de diferit, el face parte din grupul social.

Școala incluzivă pune în centrul atenției sale persoana umană ca ființă originală, unică şi irepetabilă, accentuând ideea că în fiecare societate există personalități, grupuri diferite, motivații, rațiuni şi puncte de vedere diferite.

Educația pentru toți are două obiective generale:

1. asigurarea posibilităților participării la educație a tuturor copiilor, indiferent de cât de diferiți sunt ei și cât se abat, prin modelul personal de dezvoltare, de la ceea ce societatea a denumit normal. Participarea presupune în primul rând accesul și apoi identificarea modalităților prin care fiecare să fie integrat. Accesul are în vedere posibilitatea copiilor de a ajunge fizic la influențele educative ale unei societăți (familie, școală, comunitate), de a se integra în școală și de a răspunde favorabil solicitărilor acesteia;

2. calitatea educației se referă atât la identificarea acelor dimensiuni ale procesului didactic, ale conținuturilor învățării, cât și la calități ale agenților educaționali, care să sprijine învățarea tuturor categoriilor de elevi, să asigure succesul, să facă sistemul deschis, flexibil și eficient.

Toate școlile care doresc să fie deschise și flexibile, prin aplicarea principiilor incluziunii, trebuie să demonstreze, prin managementul pe care îl propun, următoarele:

- înțelegerea reală şi recunoaşterea incluziunii ca o parte a politicilor de egalizare a şanselor persoanelor cu cerințe speciale, şi nu ca o simplă plasare a copiilor împreună;
- recunoaşterea legăturilor dintre educația incluzivă şi valorizarea diversității umane prin promovarea unui etos şcolar care valorizează toți copiii şi familiile lor ;
- favorizarea unui climat de sprijin flexibil, oferirea unor răspunsuri adecvate cerințelor individuale prin oferta educațională a şcolii ;
- susținerea implicării comunității locale în dezvoltarea programelor şi a ofertelor educaționale pentru toate categoriile de elevi din şcoală ;
- favorizarea accesului personalului didactic la ocazii de dezvoltare profesională care să susțină/sprijine dezvoltarea practicilor incluzive.

Promovarea diversității și incluziunii reprezintă aspecte esențiale în orice societate modernă și progresistă. Școala însă, are un rol crucial în formarea unei mentalități deschise și tolerante la diferențe. Prin crearea unui mediu educațional incluziv și divers, copiii pot învăța să se accepte și să se respecte unul pe celălalt, indiferent de diferențele lor.

Promovarea diversității în școli implică recunoașterea și valorizarea diferențelor culturale, etnice, lingvistice, religioase și de gen dintre elevi. Este important ca elevii să înțeleagă că aceste diferențe nu trebuie să fie motive de discriminare sau de marginalizare, ci din contră, trebuie să fie celebrate și integrate în comunitatea școlară unde se pot organiza activități și proiecte care să le ofere posibilitatea de a învăța despre culturi și tradiții diverse și de a-și îmbogăți în acest mod perspectiva asupra lumii.

Dar promovarea diversității și incluziunii nu este doar responsabilitatea cadrelor didactice, ci implică și colaborarea cu părinții și comunitatea locală. Prin participarea tuturor părților interesate,

se poate crea un mediu educațional bogat și incluziv, în care fiecare copil să simtă că este valoros și susținut în dezvoltarea sa.

În concluzie, promovarea diversității și incluziunii în școală este importantă pentru formarea unei societăți tolerante și echitabile. Prin constituirea unui mediu educațional în care diversitatea este apreciată și incluziunea este promovată, copiii vor învăța să trăiască în armonie și să contribuie la crearea unei lumi mai bună și mai deschisă.

BIBLIOGRAFIE

1. Cucoș C. - Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 1996

2. Gherguţ Alois - Educaţie incluzivă şi pedagogia diversităţii, Editura Polirom, Iaşi, 2016;

3. Cerchez N., Mateescu E. - Elemente de management școlar, Ed. Spiru Haret, Iași, 1995

4. Alexandru C. - Copiii cu dizabilități multiple, Educația incluzivă-deziderat al societății contemporane, Editura MaxPixel, Timișoara, 2008

5. Roșan A. - Psihologie specială, Editura Polirom, Iași, 2015

BENEFICIILE UTILIZĂRII SOFTURILOR EDUCAŢIONALE ÎN ACTIVITĂŢILE EDUCATIVE DIN GRĂDINIŢĂ

Prof. Szabo Judit, Grădinţa PP 26

MOTTO:

"Educaţia trebuie să fie dirijată în sensul dezvoltării personalităţii şi talentelor copilului pregătindu-l pentru viaţa activă ca adult."

(Convenţia cu privire la Drepturile copilului, art. 29)

Introducerea calculatorului în școală și valorificarea lui în instrucție și autoinstrucție a devenit, în ultimii ani, o preocupare constantă a practicienilor și a teoreticienilor. Aceasta este o consecință firească a dezvoltării tehnologiei informaționale și a transformării calculatorului într-un instrument de lucru de mare utilitate în cele mai diverse sectoare de activitate.

În instituțiile de învățământ de toate gradele, studiile științifice cu subiecți de diferite vârste și la diferite discipline de studiu, au demonstrat valențele psihopedagogice ale instruirii asistate pe calculator, valorificabile atât în instruire cât și în autoinstruire.

Formarea competențelor descrise în programa școlară nu este posibilă doar prin utilizarea unor strategii clasice de predare-învățare-evaluare. Instruirea diferențiată individuală, pe grupe de nivel, cu ajutorul softului educațional, realizat de către educatoare, poate fi o alternativă de succes.

Introducerea calculatorului în grădiniță nu trebuie să constituie un scop în sine, ci o modalitate de creștere a calității, a eficienței învățării și predării. Folosirea calculatorului reprezintă o nouă strategie de lucru a educatoarei și a copiilor, un nou mod de concepere a instruirii și învățării, care îmbogățește sistemul activităților didactice pe care aceștia le desfășoară și prezintă importante valențe formative și informative.

Impulsionate şi de interesul major al copiilor pentru acest mijloc didactic, datorită noutăţii dar şi posibilităţilor multiple de utilizare, am căutat modalităţi care să menţină interesul pentru acest tip de activitate şi să stimuleze dezvoltarea individuală a copiilor. Astfel, calculatorul şi soft-ul educaţional adecvat, a devenit în acţiunile noastre un mod nou de organizare a demersului didactic de predare-învăţare.

Softul educațional reprezintă orice produs software în orice format (exe sau nu) ce poate fi utilizat pe orice calculator și care reprezintă un subiect, o temă, un experiment, o lecție, un curs, etc., fiind o alternativă sau unica soluție față de metodele educaționale tradiționale. Softul educațional este proiectat fie conținând propria strategie didactică, fie ca un moment precis într-un set de strategii posibile, din care educatoarea poate alege; prin urmare, nu orice produs multimedia cu conținut educațional poate fi utizat ca soft educațional.

Pentru a putea fi utilizate corect, este important să se evidențieze tipurile de soft educațional cum ar fi:

- **Softul interactiv de învățare** – are înglobată o strategie care permite feedbak-ul și controlul permanent, determinând o individualizare a parcursului în funcție de nivelul de pregătire al coplului; ex: CD-uri cu cântecele pentru copii ,cu povești, poezii
- **Softul de simulare** – permite reprezentarea controlată a unui fenomen sau sistem real prin intermediul unui model cu comportament analog; ex: CD-uri despre Univers, Dinozauri, Fenomene meteo, etc.

- **Softul de investigare** – copilului nu i se prezintă informațiile deja structurate (calea de parcurs) ci este un mediu din care copilul poate să își extragă singur informașiile necesare rezolvării sarcinilor propuse
- **Softul tematic** – de prezentare, abordează subiecte/teme din diferite domenii, arii curriculare din programa școlară, propunându-și oferirea unor oportunități de lărgire a orizontului cunoașterii în diverse domenii; exemplu colecția de CD-uri PitiClic pe diferite teme cum ar fi: anotimpurile, circulația rutieră, ecologie,etc.
- **Softul de testare-evaluare** – este poate gama cea mai larg utilizată întrucât specificitatea sa depinde de mulți factori: momentul testării, scopul. Tipologia interacțiunii (feedbak imediat sau nu)
- **Softuri educative** – în care sub forma unui joc se atinge un scop didactic, prin aplicarea inteligentă a unui set de reguli, copilul este implicat într-un proces de rezolvare de probleme/situații.

Jocul este principala formă de organizare a procesului educativ din învățământul preșcolar, iar utilizarea calculatorului nu este pentru copii decât un alt mod de a învăța jucându-se. Calculatorul face parte din spațiul socio-cultural al copilului, alături de televizor, cărți, reviste, ziare, afișe, etc; toate acestea „bombardează" spațiul vizual al copilului, îi influențează limbajul și comunicarea nonverbală, îl pun în situația de a găsi rapid soluții, de a se orienta și adapta la o lume în care informația circulă rapid, iar schimbarea este accelerată.

Pentru copilul de 3-6 ani cele mai benefice experiențe sunt cele directe cu obiectele și fenomenele din lumea înconjurătoare, folosind cât mai mulți analizatori, mai ales experiențele din natură. Calculatorul îi dezvoltă copilului un alt stil cognitiv care pare a fi la fel de eficient ca învățarea prin contactul direct cu lumea înconjurătoare, pentru că îl îndreaptă spre independență, îi dezvoltă creativitatea tehnică, cultura vizuală, îl introduce într-un climat de autodepășire, de competitivitate punându-l în situația de a învăța prin efort propriu.

În planul dezvoltării personalității copiilor, influența calculatorului este benefică deoarece, are efecte pozitive în planul stimulării intelectuale și psiho-motorii prin varietatea și multitudinea cerințelor pe care copilul le poate rezolva în timp limitat.

Învățarea asistată de calculator o folosim în două ipostaze:

- când utilizăm calculatorul ca mijloc demonstrativ în fața copiilor pentru: a ilustra un element din natură, a intui imaginea unor simboluri (cifre, litere, semne de circulație), a ilustra o situație problematică, a derula un șir de imagini, etc;
- când copilul este utilizatorul, el comunică direct cu acesta prin intermediul tastaturii, folosind literele, cifrele și tastele de comandă.

Elementele de joc pe care softul le conţine sunt provocatoare, stârnesc curiozitatea, menţin atenţia un timp mai îndelungat şi dezvoltă fantezia copiilor, oferindu-le în acelaşi timp şi o motivaţie intrinsecă, deosebit de importantă pentru îmbunătăţirea performanţelor în activităţile cu conţinut matematic, cunoaşterea mediului, educarea limbajului, educaţie plastică etc..

Se impune respectarea unor reguli în folosirea acestor exerciţii-joc, pentru ca ele să aibă succes. În acest sens trebuie avut în vedere ca:

- timpul pe care copilul îl petrece în faţa calculatorului să nu depăşească timpul prevăzut desfăşurării unei activităţi comune;
- educatoarea să lase copilului libertatea de a alege jocul pe care el consideră că-i satisface nevoia de curiozitate şi înţelegere;

- să pună la îndemâna copiilor suficiente calculatoare pentru a nu fi nevoiţi să aştepte prea mult timp pentru a putea să acceseze softul, existând riscul pierderii răbdării.

În activitățile instructiv-educative am utilizat mai multe softuri educaţionale pentru preşcolari care i-au încântat foarte mult şi au fost îndrăgite de ei. Am folosit CD-ul ,,Circulaţia'', ,,Anotimpurile'', ,,Omul'', Forme de relief'', ,,Desenăm, pictăm poezii învăţăm" .poveşti, CD-urile cu muzică pentru copii ,,Clopoșelul magic", etc.

În softurile cu poveşti copilul face cunoştinţă cu personajele şi conţinutul povestii, narate şi prezentată într-o formă grafică deosebită. Pe parcursul derulării poveştii, copilul are de îndeplinit şi o sarcină surpriză.

Jocurile ce însoţesc povestea dezvoltă memoria, logica, spiritul de observaţie şi îndemânarea copilului în utilizarea calculatorului. Îi sunt puse copilului întrebări (tip grilă) şi îi sunt solicitate răspunsuri pentru a vedea în ce măsură s-a familiarizat cu ideile şi personajele din poveste. Totul într-un mod plăcut și stimulativ.

Jocurile de tip labirint îl determină pe copil să folosească tastele de deplasare stânga-dreapta, sus-jos, să-și dezvolte și îmbunătățească viteza de reacție, coordonarea oculo-motorie, dar și spiritul de competiție, motivația voluntară, capacitatea de a acționa individual. Se poate observa îmbunătățirea capacității de concentrare a atenției, creșterea stabilității în acțiune chiar și la unii copii care dovedesc în alte activități o slabă capacitate de concentrare a atenției.

Softul educațional în grădiniță se poate folosi în orice moment al zilei. În cadrul **ALA$_1$**: la **Bibliotecă** prin folosirea tastelor pentru a-și scrie numele sau diferite cuvinte; listarea unor fișe de lucru, sortarea și denumirea unor imagini în funcție de tema în studiu, reactualizarea unor poezii sau povești învățate; la **Artă** realizarea unor desene în programul Paint, combinarea culorilor primare pentru colorarea unor imagini, vizionarea unor tablouri ale unor pictori renumiți, etc.; la **Știință**: jocuri-labirint, jocuri logico-matematice, puzzle, etc.; la **Întâlnirea de dimineață**: completarea calendarului naturii, ascultarea unor istorioare, realizarea gimnasticii de înviorare pe muzică, etc.; la **ALA$_2$** vizionarea unor desene animate, povești, concursuri interactive de ghicitori; la **ADE**, calculatorul și softurile educaționale, pot fi un mijloc excelent de captare a atenției, de învățare prin descoperire și de evaluare în funcție de propria manieră de proiectare a demersului didactic specific fiecărei educatoare în parte.

În urma activităților desfășurate pe calculator se poate constata:

- utilizarea calculatorului la vârsta preșcolară este posibilă și utilă
- stimulează comunicarea cu condiția să fie corect utilizat
- grăbește procesul de socializare a copiilor
- contribuie la dezvoltarea gândirii logice, a spiritului de observație, a memoriei și a atenției voluntare
- folosirea programelor de scriere și desen oferă copiilor posibilitatea de a-și formula singuri probleme.

Cu ajutorul programelor didactico-informatice, a softurilor educaționale, se eficientizează procesul de predare-învățare-evaluare a cunoștințelor. Utilizând softurile educaționale în cadrul activităților se vor dezvolta:

- gândirea logică
- spiritul de observație
- memoria vizuală
- atenția voluntară
- operațiile intelectuale prematematice
- deprinderile de lucru cu calculatorul
- abilitățile de utilizare a informațiilor primite prin intermediul softurilor educaționale

Astfel, softurile educaționale prezintă o serie de avantaje incontestabile:

- întrebărilor le sunt date răspunsuri exacte;
- deprinderile se formează mai uşor dacă se folosesc imagini, sunete, animaţie;
- copilul învaţă prin descoperire - el caută informaţia nu o primeşte de gata;
- informaţia primită este mai uşor asimilată şi de durată deoarece copilul învaţă într-un mediu cunoscut şi preferat de el.

- furnizează un mare volum de date
- asigură o instruire individualizată
- favorizează parcurgerea unor secvențe de instruire complexe prin pași mici, adaptați nevoilor individuale de progres în învățare
- facilitează realizarea unui feedback rapid și eficient
- oferă posibilitatea simulării unor procese greu sau imposibil de accesat în mod direct
- stimulează implicarea activă a copilului în învățare

În ceea ce privește dezavantajele, acestea sunt:

- prezintă segmente de instruire fixe, care nu solicată capacități ale minții umane
- uneori răspunsul incorect este cotat în funcție de detaliu și nu de esență
- introduce o stare de oboseală, din cauza posibilităților reduse de interacțiune umană

Multe din jocurile pe calculator nu sunt benefice deoarece au un înalt conținut agresiv. Acestea îndepărtează copilul de la valorile profunde ale societății. Multe jocuri cultivă violența prin simularea unor războaie sau a unor scene sângeroase. Majoritatea copiilor care văd violența pe ecranul calculatorului sau al televizorilor au la rândul lor tendința de a fi mai agresivi.

De asemenea petrecerea mai multor ore în fața calculatorului poate fi nocivă prin faptul că răpește din timpul de joacă al copilului petrecut în aer liber, dar și prin efectul nesănătos pe care îl are ecranul calculatorului asupra ochilor.

Deoarece jocurile pe calculator sunt deosebit de agreate în rândul copiilor și nu numai, este indicată punerea la punct a unora care să cultive aptitudini utile societății. Punând la dispoziția copilului jocuri nonviolente, atractive, care dezvoltă gândirea logică, spiritul de observație, personalitatea acestora va avea numai de câștigat.

Fără a pleda pentru folosirea exagerată a timpului pe care îl petrece copilul în grădiniţă în faţa computerului, nu putem să nu remarcăm faptul că „a doua alfabetizare” trebuie să înceapă de la vârstele timpurii, copilul societăţii noastre trebuie să se înscrie în tendinţa generală spre învăţarea permanentă şi educatoarele sunt primii dascăli care pedalând pe legătura afectivă în relaţia educat-educator pot să atingă acele resorturi ale personalităţii copiilor care să-i „poarte” din lumea jocului, ca activitate specifică acestei vârste, spre cea a jocului prin care copilul nu numai că dobândeşte cunoştinţe, dar şi „învaţă să înveţe”.

BIBLIOGRAFIE:

1.Miclea M.(2000***„Psihologia cognitivă***”, Editura Gloria, Cluj-Napoca;
2.Revista de pedagogie, nr. 1-2/2010, ***„Informatizarea învățământului***”
3.Silvia Curteanu, ***„PC Ghid de utilizare”***, Editura Polirom, București, 2001
4.Miron Ionescu, Ioan Radu, ***„ Didactica Modernă***”, Editura Dacia, Cluj-Napoca

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN CADRUL ORELOR DE ISTORIE/EDUCAȚIE SOCIALĂ

Prof. Tăicuțu Rodica

Școala Gimnazială „Sfânta Vineri”Ploiești

Majoritatea specialiștilor au acceptat deficitul de atenție însoțit de tulburare hiperkinetică (ADHD) ca pe o afecțiune care apare în copilărie. Întâlnim frecvent cazuri în care ADHD face ca unii copii cu un coeficient de inteligență la nivel mediu sau peste mediu și cu o bună educație oferită de părinți, să aibă comportamente indezirabile și să întâmpine dificultăți de integrare și socializare la școală.

Cei mai mulți părinți descoperă că copilul lor cu ADHD are o dezvoltare mai lentă față de alți copii în jurul vârstei de trei ani. La aceasta vârstă comportamentele care pun semne de întrebare cadrelor didactice și părinților sunt: toleranța redusă la frustrare, izbucniri imprevizibile, manifestări agresive față de ceilalți copii.

Integrarea este un proces de includere în școlile de masă, la activităţile educative formale şi non-formale, a acestor copii. Școala, este considerată ca fiind o instituție de socializare a copilului (familia fiind considerată prima instituție de socializare), iar integrarea acestuia reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces care are o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în școală și viața comunitară prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini şi capacităţi favorabile acestui proces.

Educaţia incluzivă se referă la integrarea copiilor cu CES în structurile învăţământului de masă, mediu care poate oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase a acestor copii şi o echilibrare a personalităţii acestora.

Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale, presupune aplicarea unor strategii de intervenţie psihopedagogică destinate prevenirii şi corectării comportamentelor indezirabile mediului şcolar şi social, consolidarea unor atitudini favorabile faţă de colectivul de elevii și cadrele didactice, din partea copilului. În cadrul activităţilor didactice, se va acorda o atenție deosebită procesului de evaluare care poate sprijini metodele şi tehnicile folosite unde, prin acordarea unor anumite recompense (în cazul nostru, valorizarea în fața colegilor sau obţinerea unor aprecieri verbale, etc.), pot fi stinse unele comportamente nedorite sau consolidate anumite comportamente pozitive. În plus, activitatea educativă cu elevii care prezintă tulburări de comportament solicită din partea fiecărui cadru didactic o foarte bună cunoaştere a naturii umane, a strategiilor de cunoaştere a personalităţii copiilor şi o capacitate empatică deosebită necesară înţelegerii şi acceptării celor din jur aşa cum sunt ei în realitate, cu calităţile şi defectele lor.

Caracteristicile copilului deficit de atenție și hiperactivitate

Sindromul deficitului de atenţie şi hiperactivitate determină modificări ale comportamentului copilului pe plan social, emoţional şi şcolar. De obicei, se face greşit acocierea copil "rău" cu copil hiperactiv ! Este necesar să se facă distincţia între natura "rea" a copilului şi comportamentul "rău" al acestuia. În cazul deficitului de atenție și hiperactivitate comportamentul nedorit manifestat de copil este rezultatul unei tulburări.

Hiperactivitatea specifică preşcolarilor şi şcolarilor mici cu ADHD este cauzată de o serie de deficienţe cerebrale, de faptul că impulsurile şi informaţiile nu se transmit într-o manieră normală datorită insuficienţei secreţiei neurotransmiţătorilor.

Copilul hiperactiv se dovedeşte a fi mai energic decât media într-un mod lipsit de finalitate în situaţii obişnuite: la masă, la somn, în timpul activităţilor. Hiperactivul pare mereu în mişcare. Majoritatea problemelor comportamentale ale copiilor diagnosticaţi cu ADHD sunt legate de hiperactivitate şi impulsivitate.

- Copiii hiperactivi sunt incapabili să-şi concentreze atenţia asupra detaliilor sau fac erori prin neglijenţă. Activitatea este dezordonată, efectuată neglijent, fără un plan gândit. Aceşti copii prezintă dificultăţi în a-şi menţine atenţia asupra unor sarcini sau activităţi de joc. De cele mai multe ori nu respectă exact instrucţiunile.
- De regulă, copiii hiperactivi evită activităţile care necesită autoexigenţă, efort mental sau capacităţi organizatoare. Deprinderile de lucru sunt dezordonate, dezorganizate, iar materialele pierdute, împrăştiate sau mânuite neglijent.
- În timpul activităţilor, ei sunt uşor de distras de stimuli irelevanţi şi se opresc des din sarcinile primite pentru a se ocupa de lucruri banale.
- Sunt uituci, par în continuă mişcare, vorbesc mult, au dificultăţi în a rămâne aşezaţi, se ridică des în picioare, se răsucesc pe scaun, se ridică de la masă în timp ce mănâncă sau lucrează, fac zgomot în timpul activităţilor.

Impulsivitatea se manifestă la copiii hiperactivi prin dificultatea de a formula răspunsuri sau "trântirea" lor înainte de a asculta în întregime întrebarea. Au dificultăţi în a-şi aştepta rândul, îi deranjează pe cei din jur, fac pe clovnii în faţa celor din jur.

Copilul cu ADHD necesită ajutor din partea părinților si a cadrelor didactice pentru a-şi antrena și crește durata de concentrare a atenţiei. Un prim pas pentru realizarea acestui obiectiv este acceptarea condiţiei deosebite a copiilor care suferă de acest sindrom şi acordarea de sprijin constant materializat în recompense, laude şi aprecieri verbale în fața celorlalți, implicarea în jocuri care îl captează și în același timp îi antrenează atenția și coordonarea.

Atmosfera psihologică din sala de clasă

Pentru obținerea unor rezultate pozitive este esențială crearea unui climat care să-i facă pe toți copiii să se simtă parte a unei comunități ce le oferă sprijin și îi acceptă. Pentru a crea această comunitate cadrele didactice ar trebui:

- Să dețină strategii de management eficient al claseii și de intuire a unor măsuri de disciplină pozitivă;
- Să organizeze mediul ambient, activitățile de rutină și regulile într-o manieră preventivă;
- Să anticipeze ce anume poate provoca probleme comportamentale și să evite acele aspecte printr-o planificare atentă;
- Să învețe copilul cu ADHD să adopte atitudini și comportamente adecvate și dezirabile și să le întărească atunci când ele se manifestă.

Copiii se simt liberi să se exprime, se simt în siguranță din punct de vedere emoțional și nu se tem să încerce să învețe din propriile greșeli doar într-o grupă care acceptă și tolerează greșelile ca făcând parte din procesul de învățare.

Când copiii cu ADHD simt anxietate, aceasta este urmată de obicei de retragere sau agresivitate. Anxietatea, teama și furia, micșorează atenția, concentrarea, stima de sine și măresc hiperactivitatea acestor copii.

Toți copiii merită să facă parte dintr-o clasă în care sunt acceptați și respectați de ceilalți. Comportamentele și atitudinile cadrului didactic reprezintă un model pentru clasă. Cadrul didactic care manifestă empatie devine un model pentru copii astfel încât, la rândul lor, vor dezvolta aceeași empatie și respect față de colegii lor.

Atmosfera de învățare în cadrul orelor de istorie/educație socială

Copiii cu ADHD au nevoie de materiale educaţionale structurate, de un mediu educaţional structurat, de relaţii structurate şi de o dinamică de grup.

Aşteptările cadrului didactic, regulile, activităţile de rutină şi consecinţele:

- Trebuie să fie clare, corect definite şi explicate pe înțelesul copilului;
- Regulile se stabilesc împreună cu copiii și vor fi putine la număr pentru a fi ușor de reținut;
- Să fie aplicabile şi predictibile;
- Să fie exprimate în enunţuri pozitive;
- Să fie repetate şi reluate frecvent.

Sarcinile de lucru:

- Să fie structurate prin divizarea sarcinilor în fragmente posibil de parcurs;
- Să fie explicate prin oferirea unui model, instrucțiuni, și exemplificări clare.
- Activitățile disciplinei istorie/educație socială trebuie să fie structurate astfel încât să cuprindă perioade active și perioade de liniște.

- Copiii trebuie pregătiți din timp cu privire la schimbările care vor apărea în rutina zilnică.

Gradul de severitate al simptomelor ADHD este răspunzător de nivelul de receptivitate sau lipsa acesteia pentru învăţare a copilului. Când gravitatea simptomelor impulsivității, inatenției sau hiperactivității cresc, performanța copilului scade. În aceste situații cadrele didactice trebuie:

- Să modifice aşteptările pe care le au din partea copilului în funcţie de severitatea simptomelor ADHD;
- Să adapteze sarcinile de lucru şi activităţile;
- Să conştientizeze faptul că această afecțiune nu permite copilului să proceseze noi informaţii. Să consolideze şi să exerseze pentru a fixa cunoştinţele anterioare;
- Să pregătească materiale din timp, înainte de a avea nevoie de ele, pentru a le putea oferi copilului când simptomele se agravează;

Idei pentru un management eficient al clasei în cadrul orelor de istorie/educație socială

- Cadrul didactic să așeze copiii hiperactivi în apropierea sa.
- Să ofere instrucţiuni clare în legătură cu deplasările permise prin clasă.
- Sa evite să-i așeze pe copiii cu ADHD lângă ferestre sau spaţii aglomerate pentru a minimaliza influența factorilor perturbatori.
- Sa se asigure că atunci când salută copiii dimineața, au un contact vizual ferm cu aceștia.
- Când vorbește cu un copil îl privește în ochi pentru a întări ceea ce spune, nu în depărtare sau în pământ. Această modalitate de evitare poate fi interpretată ca o cedare.
- Sa amenajeze un spaţiu liniştit, departe de factori perturbatori ai atenţiei.
- Să-i așeze pe copiii cu ADHD alături de copiii care pot repezenta modele pozitive.
- Să stabilească obiective ușor realizabile şi măsurabile, care pot fi atinse într-un timp scurt. Să ofere recompense pentru sarcinile îndeplinite.
- Să ceară copiilor să repete instrucţiunile primite pentru a se asigura că aceștia au înţeles ce au de făcut.
- Să stabilească împreună cu copiii regulile grupei, pentru a se asigura că acestea vor fi respectate. Acestea să fie simple și afișate într-un loc vizibil pentru a putea fi consultate de câte ori e nevoie.
- Să-i învețe și să-i ajute pe copiii cu ADHD să-și organizeze timpul alocat pentru lucru, astfel încât să poată finaliza sarcina primită odată cu ceilalți copii.

Bibliografie

1. Albulescu, I., *Pragmatica predarii. Activitatea profesorului intre rutina si creativitate*, Editura Paralela 45, Cluj-Napoca,2008
2. Creţu, Carmen, *Curriculum diferenţiat şi personalizat*, Editura Polirom, Iaşi, 2002
3. Cosmovici, A., Iacob, L. *Psihologie şcolară*, Editura Polirom, Iaşi, 2005
4. Gherguţ, A., *Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri şi examene de obţinere a gradelor didactice,* Editura Polirom, Iaşi, 2005
5. Ghilbert, P., *Copiii hiperactivi cu deficit de atenţie*, Editura Polimark, Bucureşti.
6. Iucu, R., *Managementul clasei de elevi. Aplicatii pentru gestionarea situatiilor de criza educationala*, Editura Polirom, Iasi, 2006.
7. Neamţu, C., Gherguţ, A, *Psihopedagogie specială. Ghid practic pentru învăţământul deschis la distanţă,* Editura Polirom, Iaşi, 2000.

Prevenirea și controlul Bullyingului

prof. Tănase Ileana Daniela

Colegiul Tehnic "Costin D. Nenițescu" Pitești

"Violența este arma celor slabi" – Mahatma Gandhi

Bullying-ul este o problemă relațională care solicită întotdeauna o soluție și schimbări semnificative la nivelul relațiilor dintre copii și în dinamica grupului. Pentru eliminarea comportamentelor de bullying este necesară o intervenție directă din partea adulților, în contextul în care acestea apar, cel mai adesea în mediul școlar.

Bullying-ul este în general caracterizat ca un comportament agresiv, intenționat, menit să provoace suferință și care implică întotdeauna un dezechilibru de putere și tărie între agresor și victimă și se manifestă repetitiv, regulat, într-un grup de copii.Spre deosebire de comportamentele de violență, care apar spontan între copii, urmare a trăirii unor emoții intense (ex. furie, frustrare, teamă etc.) și dispar de îndată ce intensitatea trăirilor emoționale se diminuează, iar situațiile punctuale sunt rezolvate, comportamentele de bullying nu dispar de la sine.

Bullying-ul este o formă specifică de agresiune, cu caracter repetitiv, sistematic, îndreptat împotriva unei persoane care are dificultăți în a se apăra, în scopul demoralizării acesteia, a diminuării stimei de sine și a minimalizării rolului în grupul social. Spre deosebire de violența fizică, bullying-ul include violență verbală (insulte, porecle și amenințări), violență relațională (izolare, răspândire de zvonuri) și violență în mediul online– cyberbullying-ul (postarea în public a mesajelor, pozelor denigratoare etc.).

Cauzele acestui fenomen sunt multiple si trebuie considerate la nivel individual. De multe ori, 'bully-ul' trăiește într-un mediu nesigur acasă și poate el însuși este victima abuzului în familie. De asemenea, riscul de abandon școlar și/sau probleme mai târziu în viață este mai mare în această categorie. Mesajul meu este sa nu generalizăm și să încercăm să înțelegem ce este în spatele acestor probleme. *Bullying-ul nu trebuie acceptat, iar bully-ul poate are nevoie de ajutor.*

Tipurile de acțiuni din categoria bullyingului, manifestate în mediul școlar: bullying elev – elev; bullying elev – profesor; bullying profesor – elev; bullying părinte – elev, în spațiul școlii; bullying părinte – profesor, în spațiul școlii; bullying profesor – părinte, în spațiul școlii.

În toate cazurile de mai sunt bullyingul poate fi de mai multe tipuri: verbal, prin apelative denigratoare, tachinare, insulte, poreclire, țipete, sarcasm, minciună, bârfă, amenințări verbale, șantaj, jigniri repetate referitoare la: trăsături fizice sau psihice, orientarea sexuală, dizabilitate, gen, religie, etnie, naționalitate. Mai poate fi emoțional, adică nonverbal, iar asta înseamnă priviri sau gesturi amenințătoare repetate; intimidarea, gesturi de exludere, ignorare referitoare la situația socio-economică. Violențele de tip relațional, inclusiv sexual sunt: comportamente repetate de: respingere, subminare,

excludere, izolare, ignorare, intimidare, agresiuni sexuale (hărțuire, atingere, avansuri etc.), comportament ironic, răspândirea de zvonuri malițioase, insulte în locuri publice etc.

Un alt tip de bullying poate fi cel provocat prin deposedare de lucruri: comportamente repetate de cererede bani, bunuri sau echipamente, însoțite de amenințări; furt; provocarea sau forțarea de a fura, ascunderea de lucruri, vandalism, distrugere, incendiere etc. Cyberullyingul se poate defini prin mesaje repetate supărătoare, amenințătoare, insultătoare, obscene, filmări/imagini/mesaje denigratoare la telefon, computer; ridiculizarea unui elev prin crearea unui profil sau a unui blog fals, conţinând informaţii umilitoare; publicarea online a unor videoclipuri sau poze personale fără acordul persoanei în cauză .

În vederea preventiei și combaterii fenomenului de bullying, se pot lua mai multe măsuri, atât la nivelul institutiei de învățământ, organizatiilor de părinți și comunitatilor locale. În acest sens, mentionam urmatoarele:

- Intervenția directa, la nivel de victimă, agresor sau martor:
- Identificarea de la varste fragede a elevilor cu potențial violent și a cauzelor care pot determina manifestări de tip bullying a acestora, prin implicarea cadrelor didactice și a personalului specializat (consilieri școlari, psihologi, asistenți sociali), dar și a familiei;
- Organizarea de diferite activitati scolare si extrascolare pentru a preveni manifestari de tip bullying (sportive, cultural-artistice etc.);
- Implicarea Consiliului Scolar , dar si a Consiliului Național al Elevilor în proiectarea și derularea activităților de prevenire și reducere a manifestărilor de tip bullying;
- Comunicarea si colaborarea la nivel de familie, clasă de elevi, grup;
- Colaborarea cu Asociatia de Părinți și informarea părinților cu privire la serviciile pe care le poate oferi scoala în scopul prevenirii acțiunilor de tip bullying
- Imbunatatirea relațiilor dintre părinți-copii si implicarea în astfel de activități a personalului specializat (consilieri școlari, psihologi);
- Colaborarea școlii cu familiile elevilor cu potențial violent pentru a găsi și aplica soluțiile pentru prevenirea bullying-ului;
- Identificarea unor părinți care să se implice în activitățile de prevenire;
- Inițierea unor programe destinate părinților referitoare la dificultățile de adaptare a unor copii la mediul scolar și la diferite aspecte ale acțiunilor de tip bullying (forme, cauze, modalități de prevenire, parteneri)
- Identificarea de către școală a cazurilor de familii cu un comportament violent față de copii;
- Colaborarea școlii cu instituții cu responsabilități în acest domeniu, precum Autoritatea Tutelară, Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelorcu Dizabilități, Copii și Adopții, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, poliție.

- Intervenție extinsă la nivel comunitar prin Inițierea unor programe de sensibilizare a comunității privind fenomenul de bullying școlar: inspectoratele școlare, Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, poliție, primărie, ONG-uri).
- Incheierea de parteneriate ale școlii cu alte instituții la nivel local –poliție, jandarmerie, autorități locale, ONG –uri pentru siguranța deplasării elevilor și pentru crearea unei vecinătăți lipsite de pericole privind integritatea fizică și psihologică a elevilor.

Bibliografie:

www.scolifarabullying.ro

www.parintiicerschimbare.ro

www.unicef.org

www.edupedu.ro

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ȘI DIVERSITATEA – CONSTRUIND UN MEDIU EDUCAȚIONAL PENTRU TOȚI

Dincolo de fiecare chip,
există o inimă!

Marieta-Amara Tarnița
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației

Educația incluzivă reprezintă un pilon esențial în transformarea și evoluția sistemelor educaționale în întreaga lume. Într-o societate diversă, accentul pe incluziune devine crucial pentru a asigura că fiecare individ, indiferent de origine, abilități sau caracteristici personale, beneficiază de o educație de calitate și este integrat în mod activ în procesul educațional.

Diversitatea nu este doar o realitate socială, ci și o resursă valoroasă. Într-un mediu educațional, diversitatea aduce învățare din multiple perspective, încurajează înțelegerea și respectul reciproc și pregătește elevii pentru o lume interconectată.

Educația incluzivă implică adaptarea metodelor de predare pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor. Aceasta nu se referă doar la aspectele legate de abilități sau nevoi speciale, ci și la recunoașterea și valorizarea diversității culturale, lingvistice și socioeconomice. Instituirea unui mediu incluziv înseamnă a oferi suport și resurse adecvate pentru toți elevii, asigurându-le acces egal la oportunități educaționale.

Respectul pentru diversitate creează un mediu primitor pentru toți.

După cum afirmă Canevaro, "Educația incluzivă face ca școala obișnuită să fie mai bună: o școală unde toți copiii sunt bineveniți, unde pot învăța în propriul ritm și, cel mai important, unde pot participa, o școală unde copiii pot învăța să înțeleagă. toate diferențele și că aceste diferențe sunt îmbogățite. Deci, diversitatea devine normală. " (1)

Potrivit studiilor internaționale privind evoluțiile la nivel mondial, în ultimele decenii s-au înregistrat progrese notabile în ceea ce privește protecția și asigurarea respectării drepturilor copiilor, în particular, a dreptului la educație. Există o abordare generală privind importanța educației și a asigurării accesului la educație pentru toți copiii, ca mod de realizare a altor drepturi fundamentale ale omului și mijloc de modelare a dezvoltării viitoare a umanității. Acest consens a fost tradus în acțiuni concrete care au propulsat procese ample, ce au contribuit la aducerea în mediile educaționale a milioane de copii, altădată respinși și excluși.

Deși există un cadru cuprinzător de instrumente, standarde și angajamente privind drepturile copilului și de monitorizare a progreselor realizate în acest domeniu, realitatea curentă pentru milioane de copii la nivel global contrastează puternic cu aceste angajamente și obiective.

Disparitățile economice și, parțial, cele socio-culturale, sărăcia, migrația, dispersarea familiilor sunt doar câțiva din factorii care determină riscul de izolare socială a unor categorii de indivizi, principiile coeziunii și solidarității umane fiind puternic afectate. Manifestarea cea mai evidentă a acestui fenomen este excluderea de la educație, cu repercusiuni puternice asupra inserției sociale, în general. Toate acestea conduc la importanța deosebită acordată educației incluzive ca fenomen și proces promovat în scopul (re) stabilirii echității sociale.

În 1992, Grant Wiggins a scris următoarele despre valoarea diversității ". Nu vom putea restructura școli până nu vom înceta să privim diversitatea studenților ca pe o problemă. Provocarea noastră nu este de a face studenții "specialiști" să se adapteze mai bine la școala obișnuită. Provocarea de predare rămâne aceeași de la începutul epocii moderne două secole în urmă: pentru a se asigura tuturor studenților garantarea drepturilor lor. Ei au dreptul să încheie școala, să-și stimuleze spiritul și să descopere bucuria de a merge mai departe. Ei au dreptul la educație care obligă profesorul, ca și doctorul, să schimbe tactica atunci când nu are loc succesul. Ei au dreptul la evaluare, care oferă studenților și profesorilor cu cunoștințe de standarde reale, feedback util, oportunități de auto-evaluare și oportunități de dialog, sau chiar să conteste evaluatorului , care este un drept în cultura democratică. Până atunci, nu vom avea nici o idee despre potențialul uman. Până când este îndeplinită provocarea, școlile vor continua să recompenseze pe cei care sunt norocos sau sunt deja echipate și va exclude pe cei care fac mai puțin bine." (2)

Ce putem face pentru includerea adevărată? Cum putem include cu succes toți elevii? Incluziunea începe dacă credem în ceea ce este posibil, nu ceea ce este imposibil. Adevărata "educație incluzivă" poate fi realizată numai dacă nu mai considerăm diversitatea drept o problemă și încercăm să facem diferența "normală".

Diversitatea elevilor din secolul XXI creează multe provocări pentru profesorii care nu au experimentat aceeași diversitate atunci când erau elevi înșiși.

Printre acestea, cea mai importantă provocare este de a găsi un echilibru între așteptările "înalte" și "cele mici", care răspund nevoilor diferite ale elevilor din cadrul unei săli de clasă.

Abordările inovatoare și practicile excepționale în cadrul educației incluzive joacă un rol crucial în asigurarea că fiecare elev, indiferent de abilități sau caracteristici individuale, beneficiază de o educație de calitate.

Abordări:

1. Diferențierea instruirii:

Adaptarea conținutului și a metodelor de predare pentru a răspunde diversității de nivele de abilitate și stiluri de învățare ale elevilor.

2. Abordarea bazată pe competențe:

Accentul pe dezvoltarea abilităților și competențelor individuale, permițând elevilor să progreseze în ritmul lor și în funcție de interesele lor.

3. Învățare cooperativă:

Promovarea lucrului în echipă și colaborării între elevi de diverse background-uri pentru a încuraja înțelegerea și respectul reciproc.

Abordări Inovatoare:

1. Adaptarea tehnologiei pentru accesibilitate:

Utilizarea tehnologiei pentru a crea medii de învățare interactive și personalizate. Aplicații și platforme online pot oferi conținut adaptat la nevoile individuale ale elevilor, inclusiv suport pentru citirea textelor, traducere automată sau alte instrumente tehnologice asistive.

2. Realitate virtuală și augmentată în învățare:

Integrarea experiențelor de învățare bazate pe realitate virtuală sau augmentată pentru a aduce subiectele de studiu mai aproape de elevi și pentru a oferi modalități alternative de a explora și înțelege informațiile.

3. Gaming educativ inclusiv:

Dezvoltarea de jocuri educaționale care să ofere provocări adaptate la nivelul individual de înțelegere al fiecărui elev, promovând astfel învățarea activă și implicarea.

Practici Excepționale:

1. Evaluare formativă și feedback personalizat:

Implementarea unor metode de evaluare care să ofere feedback detaliat și personalizat, permițând elevilor să înțeleagă mai bine progresul lor și să identifice zonele care necesită dezvoltare.

2. Colaborare strânsă între profesori și specialiști:

Crearea de echipe interdisciplinare care să includă profesori, consilieri școlari, terapeuți și alți specialiști care să lucreze împreună pentru a răspunde la nevoile complexe ale elevilor cu diverse caracteristici.

3. Curriculum adaptat cultural:

Integrarea elementelor culturale diverse în curriculum pentru a reflecta experiențele elevilor din diferite medii culturale.

4. Programare flexibilă și adaptată:

Dezvoltarea unor programe școlare flexibile care să permită adaptarea la ritmul de învățare al fiecărui elev și la necesitățile individuale, inclusiv posibilitatea de a participa la sesiuni suplimentare sau de a avea pauze între lecții.

5. Mentorat și consiliere individuală:

Oferirea de sprijin personalizat pentru elevi, prin intermediul consilierilor școlari sau mentorilor, pentru a aborda nevoile individuale și a încuraja succesul academic și personal.

Exemple Concrete:

1. Platforme de învățare online personalizate:

Utilizarea platformelor online care oferă conținut educațional adaptat la stilurile și ritmurile de învățare individuale, permițând elevilor să exploreze materialele într-un mod care să se potrivească nevoilor lor.

2. Programe de limbă dublă:

Implementarea unor programe educaționale care oferă elevilor posibilitatea de a învăța în două limbi sau mai multe, astfel încât să încurajeze diversitatea lingvistică și culturală.

3. Proiecte de cercetare individuală:

Încurajarea elevilor să abordeze proiecte de cercetare sau creație individuală, oferindu-le posibilitatea de a-și aprofunda interesele și de a-și dezvolta abilitățile într-un mediu adaptat la nevoile lor.

4. Mentorat digital și resurse online:

Furnizarea de resurse online și mentorat digital pentru elevi, oferindu-le acces la ghidare și sprijin, indiferent de locația geografică sau de resursele locale disponibile.

5. Cluburi și activități extracurriculare diverse:

Crearea de cluburi și activități care să reflecte interesele și diversitatea elevilor, cum ar fi cluburi de cultură, de artă, de sport sau de dezvoltare personală.

Aceste abordări inovatoare și practici excepționale reflectă angajamentul pentru diversitate și incluziune în educație și pot contribui semnificativ la succesul fiecărui elev. Adaptarea acestor idei la specificul contextului școlar și la nevoile elevilor este esențială pentru a obține impactul maxim.

Incluziunea este un mod de viață - un mod de a trăi împreună - care se bazează pe convingerea că fiecare persoană are valoare. ” (3)

Bibliografie:

(1) Canevaro A., “L'integrazione scolastica degli alunni con disabilità", Erickson,Trento, 2007

(2) Wiggins G. Foreward, (1992), In R. A. Villa, J. S. Thousand, W. Stainback, & S. Stainback (Eds.), Restructuring for caring and effective education: An administrative guide to creating heterogeneous schools (pp. xv–xvi). Baltimore: Paul H. Brookes.

(3) Falvey M. and Givner C. (2005), What is an inclusive school? In Villa R. and Thousand J. (Eds.), Creating an inclusive school, 2nd edition. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

http://www.ecoleinclusiveeurope.eu/pdf-roumanie-bp/diversitatea-si-incluziunea-in-scoala.pdf

Inclusive Education defined by United Nations http://inclusive-solutions.com/blog/inclusive-education-defined-unitednations/

Fixing the Broken Promise of Education for All. Findings from the Global Initiative on Out-of-School Children. UNESCO, 2015 http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/oosci-global-report-en.pdf.

JOCUL, IMPORTANȚA LUI ÎN PROCESUL INCLUZIUNII

Prof. înv. preșc. Elena Alina Tatra
Grădinița PP. Nr. 3 Petroșani

Şcoala incluzivă se referă în sens restrâns la integrarea tuturor copiilor, indiferent de capacităţile şi competenţele de adaptare şi deci de învăţare, într-o formă de şcoală. În sens larg, ea înseamnă preocuparea pentru ca fiecare copil să fie sprijinit şi să se lucreze în beneficiul învăţării tuturor. Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine.

Este din ce în ce mai evident că școala din zilele noastre trebuie să fie deschisă și flexibilă, abordând maniera incluzivităţii, iar acest lucru poate deveni realizabil prin managementul pe care îl propune și de aceea este important ca școala să dea dovadă de o înţelegere reală a ceea ce este incluziunea, nu numai o simplă plasare a copiilor împreună, să recunoască legăturile dintre educaţia incluzivă şi valorizarea diversităţii umane. Această manieră asigură promovarea ethosului şcolar care valorizează toţi copiii şi familiile lor. De asemenea este necesar să favorizeze un climat de sprijin flexibil și răspunsuri creative la nevoile / cerințele individuale. Lipsa de succes la răspunsurile iniţiale nu trebuie să constituie un motiv pentru a abandona incluziunea ci să devină un punct de plecare. Recunoaşterea incluziunii ca o parte a politicilor de egalizare a şanselor cu aranjamentele clare pentru implementare, fundamentare şi monotirizare, să asigure ca toate dezvoltarile şcolilor si politicilor şcolare să ţină cont de principiile incluzivităţii, să asigure ca admiterea copiilor cu cerinţe educateive speciale în structuri educative este orientată pozitiv şi cu sensibilitate. În unele cazuri trebuie să se ia în calcul prezenţa unui sprijin adecvat, a unui sfat potrivit și a unei orientări cât mai eficiente pentru a se asigura că toate nevoile copiilor sunt rezolvate pozitiv, că toţi copiii si părinţii trebuie să se simtă acceptaţi. Un factor la fel de important este ca școala să lucreze în colaborare cu autorităţile locale și agenţiile pentru a identifica barierele posibile și să ia în considerare cum pot fi mai bine depăşite. Schimbările în practicile educative necesita și ele sprijinul întregului personal al școlii şi al comunităţii locale. Toţi trebuie implicaţi şi consultaţi în dezvoltarea incluzivă a şcolii, să susţină accesul personalului la ocazii de dezvoltare profesională care să susţină / sprijine dezvoltarea unor practici incluzive.

În perspectiva şcolii incluzive înţeleasă ca şcoală care se adaptează tuturor copiilor, dificultăţiile de învăţare sunt considerate probleme normale în activitatea didactică. Rezolvarea lor este un prilej şi o provocare pentru profesori, elevi, managerii şcolii și ceilalți factori implicaţi. Fiecare act didactic este o presiune asupra copilului și trebuie completat cu un sprijin corespunzător.

Şcoala incluzivă ridică învăţarea la rang de principiu general şi presupune înainte de orice acceptarea faptului ca orice copil poate învăța. Fiecare participant învaţă şi se dezvoltă prin faptul că

interacţionează cu ceilalţi. Sursele învăţării, pentru fiecare, vin din relaţiile interumane şi din experienţa permanentă cu obiectele, cu semenii şi cu sine. Şcoala nu este un teritoriu al cunoştinţelor academice , ci şi unul al experienţelor practice si al relaţiilor interumane.

Predarea este un act de cooperare, reflectie şi descoperire, la care participă atât profesorul (care poate coopera cu colegii săi) cât şi elevii unei clase. O resursă importantă pentru profesor în predare este cooperarea elevilor. Pregătirea predării şi de multe ori realizarea ei se completează cu cooperarea între profesori şi chiar cooperarea cu unii părinţi.

Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale într-o clasă obișnuită este una dintre marile provocari ale cadrelor didactice. Cea mai bună cale rămâne, ca de fiecare dată, jocul și nu vorbim despre orice joc, nu putem începe cu un joc la întâmplare, dacă vrem să integrăm într-un colectiv mare un copil cu autism, ADHD sau cu tulburări de comportament, vorbim aici despre jocuri didactice perfect adaptate dezvoltării elevului cu CES pe cele patru mari arii: socializare, autonomie personală, dezvoltare cognitivă și adaptare senzorială.

Jocul, ca modalitate de relație între individ și lumea obiectelor, constituie formula primară a acțiunii umane, o formă de organizare a cogniției, o formă de organizare a cunoașterii. Cântecul, jocurile muzicale, jocurile cu text și cântec, audițiile muzicale, modelajul, desenul, pictura, sculptura sau alte activități din sfera terapiilor ocupaționale contribuie la sporirea atenției, la dezvoltarea memoriei, gândirii, imaginației a tuturor proceselor psihice implicate în învățarea de tip școlar. Prin teoria „inteligențelor multiple” ale lui H. Gardner se recunoaște faptul că oamenii învață în moduri diferite și obțin progrese școlare tot în moduri diferite. Copiii, majoritatea timpului liber şi nu numai, şi-l petrec jucându-se. Jocul reprezintă pentru copii o modalitate de a-şi exprima propriile capacităţi. Prin joc copilul capătă informaţii despre lumea în care trăieşte, intra în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurător şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp. Astfel, învaţă lucruri esenţiale despre lumea din jurul lui. Copiii se joacă, pentru că jocul îi distrează, le aduce un sentiment plăcut, le aduce bucurie, dar, totodată are şi o valoare formatoare.

Jocul este un ansamblu de acţiuni şi operaţiuni care urmăresc obiective de pregătire intelectuală, tehnică, morală şi fizică a copilului. Elementul de joc imprimă acestuia un caracter mai viu, mai atrăgător, aduce varietate şi o stare mai bună, dispoziţie functională, de veselie, de bucurie, de destindere, ceea ce previne apariţia monotoniei, plictiselii şi a oboselii.

Jocul este prezent în teoria psihopedagogică ca unul din principalele mijloace de educare a copiilor având un rol determinant în dezvoltarea psihică, pregătindu-l pentru trecerea la un nivel superior de dezvoltare psihică, canalizându-i în mod pozitiv energia în modelarea viitoarei personalități. Întrecându-se, copilul își folosește atât mintea, cât și corpul. Elevii cu CES își formează anumite deprinderi de comportament, se formează pentru viață. Colectivul de elevi se sudează, prind contur unele sentimente pozitive: respect, ajutorare, sacrificiu, dăruire, împlinire.

Astfel, elevii cu deficienţe, învaţă să accepte părerile colegilor, să contribuie personal la succesul grupului, să se bucure de reuşita grupei, să depăşească dificultăţile întâlnite, să-şi asume responsabilitatea, să se integreze colectivului de elevi din care face parte.

Datorita faptului ca se desfasoara mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu handicap, întrucat le ofera sansa de a juca cu alti copii, orice joc avand nevoie de minim doua persoane pentru a se desfasura. Jocurile trebuie insa sa fie adaptate în functie de deficienta copilului. In perioada de preșcolar se desfășoară mai ales în grup, asigurându-se astfel socializarea, din acest motiv, copiii cu deficiențe trebuie sa fie înscriși la grădinița, integrați încă de la vârste mici în colectivitate astfel sporim valorizarea diversității umane.

Bibliografie:

1. Alois, Gherguț, 2016, Educția incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom.
3. Antonovici, Şt.; Nicu,G. (2003), *Jocuri interdisciplinare, material auxiliar pentru educatoare*, Aramis Print, Bucureşti;
3. Oprea Crenguta, 2006, Strategii didactice interactive – repere teoretice și practice, Editura Didactică și Pedagogică.
4. Verza, E.; Verza, Fl.(2000), *Psihologia vârstelor*. Editura Pro Humanitate, Bucureşti

EDUCATIE INCLUZIVĂ ȘI DIVERSITATE

Integrarea copiilor refugiatilor ucrainieni în învățământul românesc

Diversitatea constituie o caracteristică specifică și fundamentală a tot ceea ce ne înconjoară fiind pusă în valoare de trăsături variate ale fiintelor,fenomenelor etc.Ca și parte integrantă a lumii noastre ocupând cel mai înalt statut și rol, fiinta umană se prezintă într-o complexitate uimitore dar și caracterizată de o bogată diversitate.Remarcăm astfel că oamenii vorbesc limbi diferite,au culturi diferite,sunt de religii diferite,trăiesc în medii geografice diferite,au statute sociale diferite,gândesc diferit și au abilități diferite.Toate acestea dau farmec și bogăție lumii în care trăim,unde educația căută mereu soluții la noile provocări stârnite de dinamica diversificată a contextelor geopolitice..

Fiecare copil este unic dar este parte integrantă a marii tapiserii umane ocupând un loc și îndeplinind sarcini în funcție de competențele dobândite în diversele contexte educaționale.Corpul uman este o sumă de organe incluse într-un tot unitar vorbind astfel și el despre diversitate și incluziune.Dacă mâna ar spune că nu are nevoie de ochi intregul ar avea de suferit.Incluziunea este fundamental importantă in acest caz și la fel este și in cadrul structurilor sociale.Caracteristica generală a fiintelor umane este că funcționează la fel indiferent de contextul în care se găsesc.Cu totii avem nevoi de bază care trebuiesc satisfăcute.Exista nenumărate bariere în ce privește incluziunea care derivă din moduri de abordare diferite cu argumente justificate însă atunci cand privești ființa umana prin prisma valorii sale si-i oferi acceptare atunci nimic nu mai poate sta în calea icluziunii.Dacă exerciti empatie lucrurile devin și mai evidente.Poti integra atunci cand oamenii sunt considerați egali și au drepturi egale .

Romania se învecineaza cu Ucraina și devine in urma declanșării războiului din această țară un tărâm de refugiu pentru numeroase familii de ucraineni.Astfel se ivește problema integrarii in sistemul romanesc de invatământ a copiilor ucraineni.Într-o primă fază aceștia au statutul de asistenți iar mai apoi obțin dreptul de absolvire.În tot acest context copilul ucrainean întampina problema barierei lingvistice.La Scoala Gimnazială Dimitrie Cantemir Baia Mare în clasa a VIII-a sunt doi astfel de elevi.Școala își propune să vină în ajutorul acestor elevi prin consultații gratuite desfășurate de un numar de 25 cadre didactice în fiecare zi de luni până vineri între orele 14-16 care vor susține activități de dezvoltare a competențelor cheie în limba română : scris și citit.Proiectul în care se vor desfășura activitățile este de tip județean in domeniul interculturalitate și se numește :RO-UA,ÎMPREUNĂ PENTRU VIITOR având ca partener Inspectoratul Școlar Județean Maramureș.

Bariera lingvistică este un obstacol important de soluționat în procesul integrării iar astfel de demersuri sunt un sprijin real pentru beneficiari dovadă fiind și progresul obținut precum și satisfacția celor implicați.

Un tablou cu cât este mai divers din punct de vedere cromatic si mai unitar din prisma realizării unitătii compoziționlale cu atât este mai expresiv.Dacă fiecare element de limbaj plastic este bine paginat și întregul este armonios putem vorbi de ceva valoros și estetic.Tabloul integrării și al diversității în același mod poate fi și el unul reușit pentru că a educa este cea mai frumoasă si diversă artă

Prof.ed.plastică Temle Elenuc Dănuț Sc.Gimn.D.Cantemir Baia Mare

Bibliografie: https://cdmir.ro/2023/08/31/masuri-pentru-integrarea-refugiatilor-din-ucraina-in-sistemul-de-educatie-din-romania/

Educația incluzivă și diversitatea în sistemul educațional

Profesor Ana-Maria Țibre

Școala Gimnazială „Constantin Brâncuși” Cluj-Napoca

Educația incluzivă și diversitatea în sistemul educațional sunt două aspecte interconectate care promovează accesul echitabil și participarea tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor.

Educația incluzivă face trimitere la abordarea care oferă oportunități egale de învățare pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor individuale.

Scopul educației incluzive este să asigure participarea activă și implicarea tuturor elevilor în procesul de învățare și să elimine orice formă de discriminare sau excludere.

Principiile educației incluzive vizează : respectul pentru diversitate (acceptarea și valorizarea diversității în cadrul școlii, inclusiv diferențe legate de abilități, etnie, limbă etc.), accesibilitatea (asigurarea accesului la resurse și suport pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale), participare activă (încurajarea și facilitarea participării active a tuturor elevilor în activitățile școlare).

Adaptări și suport pentru promovarea educației incluzive : adaptarea curriculumului și a metodelor de predare pentru a răspunde la diversitatea nevoilor elevilor, furnizarea de suport suplimentar, inclusiv asistență specializată pentru elevii cu cerințe educaționale speciale.

Colaborarea cu părinții și comunitatea : implicarea părinților în procesul de educație și colaborarea strânsă între școală, părinți și comunitate pentru a susține elevii.

Diversitatea în educație se referă la prezența elevilor cu caracteristici și trăsături diferite, cum ar fi etnia, limbajul, religia, abilitățile, statutul socio-economic etc.

Importanța diversității: diversitatea în școli reflectă diversitatea societății și pregătește elevii pentru a trăi și a lucra într-o lume complexă și variată. Experiențele educaționale într-un mediu divers pot contribui la dezvoltarea gândirii critice și la înțelegerea respectului față de ceilalți.

Promovarea incluziunii sociale presupune crearea unui mediu școlar în care toți elevii se simt acceptați și incluși social, independent de caracteristicile lor individuale.

Consiliere și suport emoțional: furnizarea de servicii de consiliere și suport emoțional pentru a ajuta elevii să gestioneze diversitatea și să dezvolte relații pozitive între ei.

Programare culturală și lingvistică : integrarea de programe care promovează înțelegerea și aprecierea culturilor diferite, precum și a diversității lingvistice.

Formare continuă pentru cadrele didactice : asigurarea că profesorii sunt pregătiți să lucreze în medii diverse și să abordeze nevoile diferite ale elevilor.

Educația incluzivă și diversitatea în școli reprezintă piloni esențiali pentru o societate echitabilă și progresivă. Aceste principii ajută la construirea unui mediu educațional care să reflecte diversitatea reală a lumii și să ofere oportunități egale pentru toți elevii să-și atingă potențialul maxim.

Bibliografie :

Alois Gherhuț, *Educația incluzivă și pedagogia diversității*, Editura Polirom, 2016

Alois Gherguț, Luciana Frumos, *Educația incluzivă, Ghid metodologic*, Editura Polirom, 2019

Diversitatea și incluziunea în școală

Incluziunea este un mod de viață - un mod de a trăi împreună - care se bazează pe convingerea că fiecare persoană are valoare. Educația incluzivă înseamnă că toți elevii participă la școala din vecinătate, sunt primiți în clase adecvate vârstei lor, în clasele obișnuite, și sunt sprijiniți să învețe și participă la toate aspectele vieții școlare.

Predarea într-o manieră incluzivă înseamnă primirea tuturor și angajarea de a instrui fiecare elev din comunitate, fiecare cetățean într-o democrație, cu dreptul inalienabil de a face parte din acea comunitate. Incluziunea presupune ca viața și învățătura să aducă beneficii tuturor, nu doar copiilor care sunt etichetați ca fiind diferiți.

Diversitatea elevilor din secolul XXI creează multe provocări pentru profesorii care nu au experimentat aceeași diversitate atunci când erau elevi înșiși. Printre acestea, cea mai importantă provocare este de a găsi un echilibru între așteptările "înalte" și "cele mici", care răspund nevoilor diferite ale elevilor din cadrul unei săli de clasă. În sălile de clasă, profesorii au elevi cu deficiențe specifice de învățare. Cu toate acestea, prezența în clasă a acestor elevi este doar unul dintre obstacolele cu care se confruntă profesorii. Într-adevăr, aceștia trebuie, de asemenea, să se ocupe de un număr din ce în ce mai mare de elevi din diferite medii culturale și lingvistice și din familii aflate în primejdie sau sărăcie extremă.

Această diversitate crescândă de elevi în școli este, prin urmare, subiect de o mare dezbatere și îngrijorare. Diferențele dintre elevi pot include limba, cultura, religia, genul, abilitățile diferite, preferințele sexuale, statutul socioeconomic și mediul geografic. Diferențele sunt adesea tratate ca o problem mai degrabă decât ca o oportunitate de a descoperi bogăția care există în viețile altora și cum putem fi incluși, apreciați, respectați și salutați pentru cine suntem într-o lume diferită natural.

Diferențierea permite profesorilor să se concentreze asupra competențelor de bază din fiecare domeniu, să fie sensibili la diferențele individuale, să integreze evaluarea în educație și să ofere elevilor diferite metode de predare / învățare.

Respectul pentru diversitate creează un mediu primitor pentru toți. Educația incluzivă pentru elevii cu dizabilități poate avea succes doar atunci când aceștia simt că fac parte din comunitatea școlară. Acest lucru necesită o discuție deschisă și onestă despre diferența și respectul instituțional pentru oameni, indiferent de fundalul și abilitățile lor.

În școlile incluzive, construirea unui astfel de climat aduce beneficii tuturor, prin crearea unui mediu în care studenții și familiile lor sunt bineveniți și apreciați pentru cine sunt. Toți copiii beneficiază de educație incluzivă.

Un alt factor important pentru ca educația incluzivă să fie eficientă este dezvoltarea unor suporturi comportamentale pozitive consecvente în întreg mediul de învățare. Aceasta este esențială pentru succesul elevilor cu tulburări emoționale sau comportamentale în mediul general

de învățare, dar acest sprijin la nivelul personalului din întreaga școală contribuie, de asemenea, la crearea de așteptări ridicate în întreaga comunitate școlară.

După cum afirmă Canevaro, "Educația incluzivă face ca școala obișnuită să fie mai bună: o școală unde toți copiii sunt bineveniți, unde pot învăța în propriul ritm și, cel mai important, unde pot învăța să înțeleagă toate diferențele și că aceste diferențe sunt îmbogățite. Deci, diversitatea devine normală. ".

Profesorii eficienți sunt conștienți de diversitatea profundă a copiilor și sunt dispuși să îi implice în educație prin diferite metode de predare / învățare. Într-o clasă diferențiată, profesorul "arată respectul față de elevi, subliniind atât asemănările lor, cât și diferențele lor, nu le tratează pe toate în același mod". Deși unele cunoștințe și abilități esențiale sunt obiective comune pentru toți elevii, profesorul încearcă în permanență să perceapă elevii care au nevoie în special să învețe mai eficient și se străduiește să le ofere opțiuni de învățare adecvate. Teoria inteligențelor și a stilurilor multiple de învățare deschide ușa unei game largi de strategii de predare. Opțiunile strategice și metodologice ale profesorului trebuie să fie clare și coerente cu stilurile de învățare ale elevilor.

Profesorii eficienți utilizează o gamă largă de strategii și modifică de la lecție la lecție tipul de inteligență. În plus, ei își proiectează și implementează activitățile didactice luând în considerare stilurile de învățare. Fuziunea acestor două modele are ca rezultat o abordare holistică a educației care permite profesorilor să țină cont de diversitatea umană și să adere la standarde riguroase. "Trebuie să combinăm cele două modele cele mai bune pe care le avem la dispoziție pentru a înțelege diferitele moduri în care elevii gândesc și învață": astfel, clasele incluzive "se străduiesc să creeze un mediu în care toți elevii simt că ideile lor sunt luate în seamă,

Bibliografie

1. Wiggins G. Foreward, (1992), In R. A. Villa, J. S. Thousand, W. Stainback, & S. Stainback (Eds.), Restructuring for caring and effective education: An administrative guide to creating heterogeneous schools (pp. xv–xvi). Baltimore: Paul H. Brookes.

2. Falvey M. and Givner C. (2005), What is an inclusive school? In Villa R. and Thousand J. (Eds.), Creating an inclusive school, 2nd edition. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

3. Ianes D., Bisogni educativi speciali e inclusione. Valutare le reali necessità e attivare tutte le risorse, Erickson, Trento 2005.

(4) Canevaro A., “L'integrazione scolastica degli alunni con disabilità", Erickson,Trento, 2007

EDUCAŢIE INCLUZIVĂ-EDUCAȚIE PENTRU DIVERSITATE

AUTORUL :PROF. TOMESCU ELENA
SEMINARUL TEOLOGIC ORTODOX SFANTUL NICOLAE

În activitatea pe care o desfăşoară, omul este o fiinţă dependentă de ceilalţi. Are nevoie permanentă de a comunica şi coopera. Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficienţe. Ei sunt percepuţi diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificaţii diferite, în funcţie de cultura şi de valorile promovate.

Şcoala este de asemenea un mediu important de socializare.

Deseori ne întrebăm noi, cadrele didactice, cum vom efectua integrarea copiilor cu CES?....Oare nu ar trebui să ne gândim că este prioritară realizarea procesului de înţelegere a colegilor cu privire la deficienţele lor? Copiii pot fi foarte cruzi sau foarte drăguţi cu alţi copii care sunt diferiţi de ei. Atunci când sunt în preajma lor, îi pot imita, pot râde de ei, se pot juca lânga ei fără să-i includă şi pe ei, prefăcându-se că nu există. De obicei, copiii reacţionează aşa atunci când nu înţeleg. Pentru a-i putea înţelege mai bine, se pot organiza jocuri cu ajutorul cărora pot înţelege, pe rând, diverse handicapuri. De exemplu, pentru a-i înţelege pe copiii cu deficienţe de vedere, se poate propune un joc în care, pe rând, copiii, sunt legaţi la ochi şi lăsaţi să se descurce într-un perimetru definit. În felul acesta, copiii vor înţelege mai bine situaţia în care se poate afla un copil cu deficienţe de vedere. Asemănător se pot inventa diverse jocuri adaptate la vârsta şi la puterea lor de înţelegere.

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-şi exprime propriile capacităţi. Astfel, copilul capătă prin joc informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurator şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp.

Integrarea şcolară exprimă atitudinea favorabilă a elevului faţă de şcoala pe care o urmează; condiţia psihică în care acţiunile instructiv-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivaţii puternice care susţine efortul copilului în munca de învăţare; situaţie în care copilul sau tânarul poate fi considerat un colaborator la acţiunile desfăşurate pentru educaţia sa; corespondenţa totală între solicitările formulate de şcoală şi posibilităţile copilului de a le rezolva; existenţa unor randamente la învăţatură şi în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilităţile copilului sau la cerinţele şcolare.

În şcoală, copilul cu tulburări de comportament aparţine de obicei grupului de elevi slabi sau indisciplinaţi, el încălcând deseori regulamentul şcolar. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul şcolar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de şcolar intră în relaţii cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale şi trăieşte în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea. În astfel de cazuri, cadrul didactic trebuie să se apropie mai mult de sufletul copilului pentru ca acesta să nu se mai simtă respins.

Unii elevi au nevoie de o terapie a tulburărilor de vorbire şi de limbaj şi de psihoterapie individuală şi de grup pentru sprijinirea integrării pe plan social. De asemenea, copiii au nevoie de ajutor suplimentar din partea profesorilor şi colegilor, fiind nevoie să primească în activitatea şcolară conţinuturi şi sarcini simplificate.

Elevii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilităţi fizice, necesită programe şi modalităţi de predare adaptate cerinţelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistenţă medicală specializată, asistenţă psihoterapeutică.

Elevii ce prezintă tulburări emoţionale trebuie să fie din timp identificaţi astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru şi terapia să fie făcute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaţionali (familie, cadre didactice).

Din experienţa personală putem afirma că profesorul poate folosi în procesul de predare-învăţare- evaluare diverse strategii şi intervenţii utile: în primul rând trebuie să ţină cont de crearea unui climat afectiv-pozitiv. Stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare, încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor, încurajarea independenţei şi creşterea autonomiei personale sunt aspecte semnificative de care cadrul didactic trebuie să ţină cont în vederea facilitării integrării şcolare a acestor copii. Este foarte important ca noi, cadrele didactice, să le încurajăm eforturile, să îi sprijinim, să îi apreciem pozitiv în realizarea sarcinilor şcolare, fără a crea dependenţă. De asemenea folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat şi evidenţiat cel mai mic progres, centrarea învăţarii pe activitatea practică nu sunt de neglijat când vorbim despre copii cu CES.

De cele mai multe ori, când lucrăm cu elevi cu cerinţe educative speciale, ne gândim la sarcini împărţite în etape mai mici, realizabile, la folosirea învăţării afective, la adaptarea metodelor şi mijloacelor de învăţare, evaluare, dar si la sprijinirea elevului să devină membru al unui grup. Este bine să organizăm activităţi de grup care să stimuleze comunicarea şi relaţionarea interpersonală (jocuri, excursii, activităţi extraşcolare, activităţi sportive, de echipă), să îi sprijinim emoţional, să folosim un limbaj simplu, accesibil elevului şi nivelului lui de înţelegere.

Aşezarea în prima bancă a elevilor cu deficienţe de vedere, îmbunătăţirea calităţii iluminării, adecvarea materialelor didactice sunt aspecte pe care profesorul nu le omite când lucrează cu astfel de copii. Poziţia profesorului trebuie să fie astfel încât fiecare elev să-l poată vedea, iar în dialogul profesor-elev, profesorul să vorbească stând numai cu faţa spre elevi.

O altă perspectivă ce nu poate fi omisă de către cadrul didactic este aşezarea copiilor cu hiperactivitate şi deficit de atenţie în primele banci, astfel încât să nu le distragă atenţia restul colectivului şi să fie aşezaţi în apropierea elevilor care sunt acceptaţi de colectiv ca modele pozitive. Încurajarea oricărei tentative de comunicare, indiferent de natura ei este importantă. Profesorul trebuie să fie ferm, consecvent, să folosească înţelegerea şi calmul ca modalitate de stingere a manifestării agresive a elevului, să fie comentată acţiunea elevului şi nu personalitatea lui. Este indicat ca profesorul să aprecieze limita de suportabilitate a elevului (să nu-l jignească sau umilească), să folosească o mimică binevoitoare şi o atitudine deschisă (să nu încrucişeze braţele şi să nu încrunte privirea).

Într-o abordare incluzivă, toţi elevii trebuie consideraţi la fel de importanţi, fiecăruia să îi fie valorificate calităţile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun.

Consider că nu există "reţete" pentru integrarea copiilor cu CES în învăţământul de masă. Cei care manifestă deschidere pentru integrarea acestora vor găsi şi strategiile potrivite. Fiecare copil are dreptul la educaţie şi merită să i se acorde o şansă. Învăţând împreună, copiii învaţă să trăiască împreună, să se accepte şi să se ajute la nevoie.

Bibliografie:

1. Albu, A., Albu, C., „Asistenţa psihopedagogica şi medicală a copilului deficient fizic”, Iaşi, Polirom, 2000;

2. Ionescu, S., „Adaptarea socioprofesională a deficienţilor mintali”, Bucureşti, Editura Academiei P.S.R., 1975;

3. Miftode, V. (coord.), „Dimensiuni ale asistenţei sociale: forme şi strategii de protecţie a grupurilor defavorizate”, Botoşani, Eidos, 1995;

EDUCAȚIA INCLUSIVĂ – UN PLAN BUN ÎNTR-O LUME GREȘITĂ

Prof. Ing. Adriana Tudor

Liceul Tehnologic de Industrie Alimentară Timișoara

Pentru a putea face o educație inclusivă trebuie să înțelegem foarte bine ce anume presupune acest lucru. În primul rând nu inseamnă să aruncăm toți copii într-un sistem de masă și apoi să zicem că ne-am făcut treaba. Pentru a face educație inclusivă nu trebuie să educăm doar copii care se adaptează greu sau învață mai greu. Atenția nu este doar asupra lor sau nu ar trebui să fie doar asupra lor. Cei din jur trebuie să își asume un rol, deloc neglijabil. Important este cum faci pe ceilalți copii să accepte, să ajute un copil care nu este ca ei? Cum faci ca un adult, dacă nu este remunerat, în plus, să își asume un rol atât de important? Pentru copii cu dificultăți de înțlegere este profesorul de sprijin o soluție, dar este mereu la dispoziția tututor copiilor așa cum este nevoie?

Sunt multe întrebări și sunt nemulțumiri pe de o parte din partea părinților, dar și de partea cadrelor didactice. Și atunci, care este planul bun într-o lume greșită?

Lipsa accesului la educație incluzivă de calitate reduce dramatic șansele copiilor de a-și valorifica potențialul, de a deprinde abilități esențiale pentru viața lor și de a-și câștiga traiul ca adulți.

Deși situația copiilor din România s-a îmbunătățit constant în ultimii 30 de ani, provocările continuă să existe. Pentru prea mulți copii, accesul la educație de calitate este o provocare zilnică, din cauza unor factori ca sărăcia, discriminarea sau lipsa de sprijin din partea părinților și a comunității.

În present aproape 400.000 de copii nu merg la școală, doar patru din cinci copii termină clasa a VIII-a și doar șapte din zece finalizează liceul sau școala profesională; unul din patru copii romi învață în clase segregate; mulți copii cu dizabilități nu merg la școală - șansele lor de a finaliza învățământul obligatoriu sunt mai mici decât ale colegilor lor; patru din zece elevi cu vârsta de 15 ani au dificultăți în a înțelege textele pe care le citesc, unul din cinci adolescenți și tineri nu merge la școală, nu urmează o formare profesională sau alte tipuri de formare și, prin urmare, nu își poate găsi un loc de muncă.

O parte a predării sensibile la cultură include oferirea elevilor de povești și opere literare care evidențiază experiența umană. Includerea unor povești despre diferite culturi, etnii, refugiați, precum și povești care includ explicații despre diferitele deficiențe pot ajuta elevii să se accepte unii pe alții.

Există o serie de abordări care pot ajuta:

Abordarea tradiţională	**Abordarea incluzivă**
➢ Prioritatea o constituie „elevii buni”. ➢ Dacă un elev se confruntă cu bariere în învăţare deoarece părinţii săi nu au urmat o şcoală şi îl încurajează să lipsească de la şcoală, nu poate face faţă curriculumului, este paralizat de emoţii sau înfruntă alte situaţii …. este problema elevului. ➢ Şcolile sunt judecate după rezultatele obţinute de cei mai buni elevi (de exemplu la olimpiade) ➢ *Cei mai buni* profesori instruiesc *cei mai buni* elevi	➢ Toţi elevii sunt consideraţi la fel de importanţi ➢ Colaborează cu părinţii şi cu comunitatea pentru a îmbunătăţi frecvenţa şi a reduce abandonul. ➢ Creează un mediu afectiv pozitiv în care elevii au încredere în profesorii lor şi care se adaptează la nevoile elevilor.” ➢ Şcolile sunt judecate după progresul înregistrat de toţi elevii ➢ *Cei mai buni* profesori sunt aceia care pot obţine rezultate bune cu toţi elevii

Abordarea incluzivă susţine că şcolile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depăşească barierele din calea învăţăriişi că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilităţile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reuşească acest lucru. Aceasta înseamnă că este necesar ca şcolile să dispună de strategii funcţionale pentru a adopta măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii „dificili”.

Pentru a-i ajuta pe elevi să depăşească barierele din calea participării lor la educaţie, putem stabili relaţii de colaborare cu autorităţile locale, părinţii şi reprezentanţii comunităţii.

Putem dezvolta un mediu afectiv pozitiv, marcat de grija pentru colegi, în care elevii să poată discuta cu lejeritate despre dificultăţile pe care le pot întâlni şi să aibă curaj să ceară ajutor.

BIBLIOGRAFIE

- Galina Bulat, ”EDUCAȚIA INCLUZIVĂ”, SUPORT DE CURS PENTRU FORMAREA CONTINUĂ A CADRELOR DIDACTICE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE CENTRATE PE COPIL Chișinău, 2016
- Alina Georgeta Mag, ”INTERVENȚII EDUCAȚIONALE ÎN ȘCOALA INCLUZIVĂ ROMÂNEASCĂ”, Ed. Pro Universitaria, 2023

ŞCOALA INCLUZIVĂ – EDUCAŢIE DE CALITATE PENTRU SCHIMBARE ŞI CREATIVITATE

PROF.ÎNV.PREȘC. TUȚĂ CAMELIA
GRĂD.NR.138, BUCUREȘTI

Educaţia incluzivă se referă la ridicarea barierelor în învăţare şi la asigurarea participării tuturor celor vulnerabili la excludere şi marginalizare.

Înainte de orice, ea este o abordare strategică desemnată pentru a facilita succesul învăţării pentru toţi copiii.

Prima cerinţă pe care o adresează educaţia incluzivă este descreşterea pana la eliminare a excluderii de la educaţie, cel puţin la nivelul pregătirii şcolare elementare.

Aceasta se propune prin asigurarea accesului, participării şi succesului invăţării in educaţia de bază , de calitate pentru toţi copiii.

Şcoala de tip incluziv este o şcoala de bază accesibilă, de calitate şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, de a-i transforma în elevi şi de a-i deprinde şi abilita în tainele lumii. Ea le oferă bazele culturii şi civilizaţiei umane pe intelesul lor şi în aşa fel încât toţi să beneficieze de acestea şi să le dezvolte mai departe după puterile lor .

De aceea, strategiile învăţării trebuie astfel adaptate încât să corespundă diversităţii şi nenumăratelor stiluri de învăţare şi dezvoltare fireşti ale copiilor.

Şcoala incluzivă se adresează copiilor prin adaptarea sa continuă, flexibiă şi dinamică la cerinţele dezvoltării şi invăţării acestora.

Scopul educaţiei este de a asigura socializarea şi dezvoltarea individuală în aceeaşi măsură, iar şcoala este cel mai important instrument al educaţiei.

Dezvoltarea unor practici educaţionale cât mai eficiente reprezintă faţeta pragmatică a modulului incluzivităţii.

Calitatea reprezintă o componentă esenţială a politicii de dezvolatare a competitivităţii. Spatiul educativ şi asigurarea calităţii în educaţie impun schimbări structurale de profunzime menite să compatibilizeze învăţământul românesc alături de învatamantul European.

Intrucât oamenii reprezintă principalul bun al Europei, cea mai importantă cerinţă a calităţii în educaţie vizează modernizarea sistemului educaţional. In această direcţie s-au adoptat trei obiective:

-Îmbunătăţirea calităţii şi eficacităţii sistemelor de educaţie şi formare profesională

-Facilitarea accesului universal la educaţie

-Deschiderea sistemelor de educaţie şi formare profesională.

S-au stabilit priorităţi în dezvoltarea sistemelor de educaţie şi de formare profesională iniţială şi continuă, dintre care amintim:

-Asigurarea calităţii cu accent pe schimbul de modele şi metode, precum şi pe criterii şi principii privind calitatea în formarea profesională

-Recunoaşterea competenţelor şi calificărilor, inclusiv validarea învăţării nonformale şi informale

-Transparenţa, informarea şi consilierea prin raţionalizarea instrumentelor informaţionale.

Realizarea progresivă a obiectivelor societăţii cunoaşterii, reclamă neîntârziat o schimbare semnificativă de optică pentru a determina revoluţionarea educaţiei, acordarea unei priorităţi absolute învăţământului.

Acesta trebuie să fie la înălţimea timpului viitor. De aceea „educaţia de mâine este o căutare, o cercetare şi o certitudine sau un model''.

Continuitatea schimbării într-un ritm amplu determină inovarea permanentă în câmpul educaţiei prin punerea în valoare a viitoarelor alternative şi a capacităţilor de a-l elabora.

Este vorba de o dublă întoarcere a educaţiei, de la trecut la viitor, de afară către înăuntru.

Conceptele cheie în elaborarea temei sunt : schimbare, creativitate, educaţia pentru schimbare.

Un alt concept asupra căruia se îndreaptă atenţia noastră se numeşte creativitate şi el desemnează, de regulă, una din realităţile: proces, produs sau personalitatea creatoare.

PRODUSUL NOU trebuie să fie caracterizat prin originalitate şi utilitate socială.

Realizarea educaţiei pentru schimbare presupune integrarea unui efort programat, sistematic, asumat din direcţia educării creative.

Investiţia în capitalul uman şi în special investiţia în educaţie, trebuie să devină cele mai rentabile investiţii.

Produsul educaţional este relativ dificil de definit. Datorită obligativităţii învăţământului, şcoala este privită ca o furnizoare a pieţei cu oameni calificaţi.

Se poate spune că şcoala formează modele (programe, manuale, planuri de învăţământ) care uneori nu corespund în viaţa de zi cu zi.

Idealul educaţional stipulează valorificarea potenţialului uman, în vederea formării unei personalităţi armonioase şi creatoare capabile să exercite roluri cu care societatea îl va investi.

Conceptele de cerinţe sau nevoi (educaţionale) speciale circulă fără o definiţie legală certă şi au acoperire pe arii mai restrânse - după caz, protecţia copilului sau educaţie.

În literatura de specialitate, în diverse rapoarte şi studii a început să fie utilizat şi promovat termenul "dizabilitate" - ca substitut, de regulă, pentru handicap, termen care tinde a fi înlocuit în terminologia internaţională, de exemplu în Regulile standard din 1993 şi Clasificarea Internaţională a Funcţionării, Dizabilităţii şi Sănătăţii, adoptată de Adunarea Mondială a Sănătăţii din 2001.

Utilizarea sintagmei "copii cu dizabilităţi" se foloseşte în prezent cu intenţia de:

-recunoaște conceptul promovat de Clasificarea Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii,în sensul că nu orice deficienţă determină apariţia handicapului şi nu în orice condiţii - în sensul de limitări de activitate (şi capacitate) şi/sau restricţii de participare (şi de performanţă);

-introduce conceptul de dizabilitate, care circulă deja destul de frecvent şi în Romania, şi de a acoperi ambii termeni "deficienţă" şi "handicap".

Dizabilitatea face parte din experienţa umană, fiind o dimensiune a umanităţii. Ea este cea mai puternică provocare la acceptare a diversităţii pentru că limitele sale sunt foarte fluide. În categoria persoanelor cu dizabilităţi poate intra oricine, în orice moment, ca urmare a unor împrejurări nefericite, cum sunt unele boli şi accidentele.

Sarcina evaluării copiilor cu dizabilităţi nu este una uşoară. Rolul evaluatorului este să ştie exact ce este dizabilitatea, care sunt consecinţele sale, dar şi s-o recunoască ca experienţă unică, ca o dimensiune a diversităţii umane. Numai astfel se poate aprecia corect dacă serviciile şi programele de intervenţie şi sprijin pe care le propune şi le evaluează răspund necesităţilor celor cărora le sunt adresate.

Evaluarea trebuie să se realizeze într-un cadru empatic şi de pe poziţii de compatibilitate culturală cu beneficiarii ei. Aceasta presupune facilitarea accesului persoanelor cu dizabilităţi şi participarea acestora şi a reprezentanţilor legali la toate nivelurile evaluării. Parteneriatul în

evaluare este esenţial; părinţii au dreptul sa fie consultaţi, să participe la luarea deciziilor consecutive evaluării, să cunoască planurile şi programele de intervenţie şi progresele pe care le realizează copilul.

Evaluarea este un act de mare responsabilitate pentru toţi factorii implicaţi: copii, părinţi, specialişti evaluatori. De aceea, nu este lipsit de importanţă să notăm existenţa unor atitudini greşite, discriminatorii în abordarea evaluării, care trebuie evitate:

a) Evaluarea orientată spre descoperirea unei dizabilităţi a copilului, din perspectiva predominant medicală, defectologică sau psihologiă.

În practica evaluării, adesea, singurele instrumente de care dispun evaluatorii sunt testele psihologice şi cele medicale de laborator şi paraclinice şi, în consecinţă, dificultăţile cu care se confruntă copilul la un moment dat sunt atribuite exclusiv unor disfuncţii somatice sau psihice, ignorându-se posibilitatea inducerii lor pe cale educaţională; de exemplu, lipsa de stimulare, metode pedagogice greşite.

b) Evaluarea concepută ca diagnoză sau redusă doar la valenţele sale diagnostice.

Evaluarea nu înseamna numai diagnoză, constatare, clasificare şi nu este o etichetă, uneori definitivă, pe un destin. Cunoaştem copiii pentru a le întelege şi stimula dezvoltarea prin intervenţii adecvate şi nu pentru a-i eticheta.

c) Evaluarea tardivă.

Se resimte acut nevoia unor instrumente de identificare a decalajelor în dezvoltarea copilului, de tip screening, cât mai devreme posibil, care să evalueze principalii parametri ai dezvoltării şi să dea posibilitatea specialiştilor, educatorilor şi părinţilor să intervină pe segmente cu deficit de dezvoltare cât mai timpuriu. Trebuie promovate activ depistarea precoceşi intervenţia timpurie.

d) Evaluarea părtinitoare, în raport cu statutul economico-social al familiei copilului cu dizabilităţi, fiind semnalate cazuri de evaluare incorectă a copiilor proveniţi din medii defavorizate.

e) Stilul inadecvat al unora dintre evaluatori în administrarea instrumentelor de investigare, cum ar fi: asumarea rolului de persoană inaccesibilă, judecator şi arbitru al destinului copilului, nu se admite accesul părinţilor la evaluare; nu se motivează suficient copilul în vederea anihilării inhibiţiilor, inerente situaţiei de evaluare; atitudini manipulatorii; timp redus de evaluare.

A accepta dreptul copiilor de a fi activi în timpul activităţilor presupune o schimbare de atitudine a noastră, a cadrelor didactice, referitoare la acceptarea ,,indisciplinei" înţeleasă între anumite limite. Regulile sunt construite de educator şi trebuie să fie bine înţelese de către copii pentru a şti ce le este permis şi cât anume.

Un rol important în realizarea unui proces instructiv-educativ activ îl au mijloacele de învăţământ: aparatură audio şi video, material didactic din dotare şi cel confecţionat. Un material didactic atractiv şi prezentat la momentul potrivit trezeşte interesul elevilor şi-i provoacă la discuţii care, desfăşurate cu mult tact, contribuie la realizarea obiectivelor propuse.

Nu trebuie uitat însă faptul că elevii cu cerinţe educative speciale au mare nevoie de afectivitate. Participarea lor la lecţie este condiţionată permanent de o stare afectivă propice bunei desfăşurări a acesteia. Elevilor trebuie să li se inducă sentimentul că deţin conducerea, că au controlul asupra propriei vieţi în situaţii destul de simple: când colorează o planşă (îşi aleg culorile preferate), când modelează din plastilină (îşi aleg formele: o bilă, un măr, un şerpişor).

Cele mai mici realizări ale lor trebuie apreciate şi, chiar când întâmpină greutăţi, în situaţii de nereuşită, elevii trebuie încurajaţi, ajutaţi să depăşească momentele dificile.

O simplă mângâiere pe obraz sau pe căpşor face cât mii de cuvinte de laudă.

Cât de neajutoraţi par uneori şi privesc cu teamă şi neîncredere spre noi! Ne caută mereu privirea pentru a vedea pe chipul nostru aprobarea sau dezaprobarea. De cele mai multe ori nu este nevoie să reacţionăm verbal pentru că ei ne înţeleg din mimica feţei.

Aceasta necesita multă răbdare şi stăpânire de sine şi foarte multă încredere în munca noastră.

Bibliografie:

-Prof. dr. Vrasmas Ecaterina, curs "Educatia incluziva

-Vrasmas, Traian, Invatamantul integrat si / sau incluziv pentru copiii cu cerinte educativespeciale, Ed. Aramis, Bucuresti, 2001

-Prof. Univ. Dr. Ecaterina Vrasmas, Conf. Univ. Dr. Traian Vrasmas -Educatia incluziva ingradinita: dimensiuni, provocari si solutii, Bucuresti, 2012

VIZIUNE ASUPRA VIITORULUI

EDUCAȚIA STEM

Prof.Udrescu Luminița

Liceul Tehnologic "Arhimandrit Chiriac Nicolau"

Vânători-Neamț, Neamț

Trăind cu și prin copii, conștientizezi cu fiecare zi alături de ei că, indiferent de vârstă, trebuie încurajați să gândescă profund, astfel ca ei, să aibă șansa de a deveni lideri care pot rezolva cele mai puternice provocări cu care se confruntă viitorul tuturor.Educația STEM pune bazele unei deschideri către probleme cu care, se vor întâlni mai târziu. Aceasta este conceptul educațional care se bazează pe procesul de formare și educație al elevilor în patru domenii: știință, tehnologie, inginerie și matematică, folosind o abordare multidisciplinară și aplicată, fiind puncte de acces pentru ghidarea anchetei, dialogului și gândirii critice a elevilor. Ceea ce descoperim la final sunt oameni care își asumă riscuri, se implică în învățarea experențială, persistă în rezolvarea problemelor, îmbrățișează colaborarea și lucrează prin procesul creativ. Rezultatul acestui mix propune un mediu atractiv de învățare pentru copii, unde se pune accent pe aplicarea metodelor învățate zi de zi.Proiectele STEM promovează învățarea prin experiment, permit explorarea deschisă și investigarea, identificarea problemelor de rezolvat și găsirea soluțiilor potrivite. Când copiii crează, construiesc și explorează, învățarea are sens pentru ei. Avantajele acestei educații cuprind: dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor, pregătirea pentru viitoarele provocări tehnologice, dezvoltarea creativității și a gândirii inovatoare, încurajarea colaborării și a lucrului în echipă , conectarea cu lumea reală prin exemple practice

Există și provocări ale acestei educații:

-scăderea interesului și a participării elevilor în domeniile STEM-lipsa de resurse, învechirea programei școlare,lipsa de implicare a părinților

-lipsa de profesori calificați în domeniile STEM- mulți profesori pot fi insuficient pregătiți din cauza cererii ridicate de specialiști

-dificultatea în a atrage și reține femeile și minoritățile- obiectivul este eliminarea diferențelor,lucru dificil, având în vedere stereotipurile existente

-lipsa de resurse financiare- educația necesită investiții pentru a fi eficientă, iar resursele pot fi limitate sau insuficiente

-învechirea și stagnarea programelor școlare- trebuie să țină pasul cu schimbările rapide din acest domeniu și să se integreze cele mai noi abordări de învățare

-integrarea tehnologiilor digitale în educație- pentru ca educația să fie eficientă

Activitățile acestei educații se aseamănă cu experimentele științifice, însă aici nu este doar știință, ci și alte elemente din jurul copilului, stârnind astfel curiozitate și interes în a explora lumea înconjurătoare.Scopul acestei educații este de a crea un mediu de învățare în care copiii folosesc abilitățile din aceste domenii pentru a rezolva probleme reale.Ceea ce diferențiază educația STEM de cea tradițională este învățarea mixtă, ce le demonstrează elevilor cum metoda științifică poate fi aplicată în viața de zi cu zi, dezvoltându-le gândirea bazată pe calcul și se concentrează pe rezolvarea problemelor prin aplicarea soluțiilor din viața reală, acest tip de educație putând începe de la vârste mici. STEM este o metodă activă, aplicată, constructivă spre deosebire de orele clasice unde elevul ascultă. Copiii indiferent de vârstă trebuie încurajați să gândească, astfel încât să aibă șansa de a deveni inovatori și lideri care pot rezolva cele mai presante provocări.Cel mai bun mod de a cultiva dragostea pentru învățătură este de a încuraja curiozitatea, copiii trebuie încurajați de mici să pună întrebări, să exploreze și să se joace.Educația STEM permite copiilor să întrebe, să se întrebe, să experimenteze, să exploreze acestea ducând la descoperiri și invenții, le oferă avantajul de a controla învățarea pentru a prelua sarcina mai ușor și a se implica în a face lucrurile să se întâmple.Din ce în ce mai mulți părinți caută modalități de a stimula interesul copiilor pentru domeniile STEM pentru că au apărut oportunități de locuri de muncă în acest domeniu.Căile de învățare îi inspiră pe elevi despre tehnologiile viitoare, face legături între învățarea actuală și cea viitoare și drumul în carieră,leagă învățarea de contexte locale,regionale, naționale și globale, construiește legături cu comunitatea, industria și partenerii din domeniul educației,dezvoltă informații despre relevanța STEM în societate și lumea muncii. Această educație oferă acces și provocare pentru toți copiii,folosește o abordare diferențiată a planificării, predării și evaluării,creează rezistență și o mentalitate de creștere tuturor copiilor atunci când se confruntă cu provocări și incertitudine. Ea folosește abordări pedagogice centrate pe elev, care permit autodirecția, colaborarea, rezolvarea problemelor și managementul proiectelor, dezvoltă capacitățile generale și, în special, gândirea creativă, alfabetizarea și calculația în setări de învățare aplicate și contextualizate, stimulează inovația prin crearea, proiectarea și producerea de soluții la probleme. Aici, profesorul acționează ca un mentor ce ghidează copilul spre dezvoltare,organizează informațiile pe care le transmite elevilor într-un

mod mai ușor de înțeles,evaluarea o face pe bază de proiecte, pe munca în echipă, pe cooperarea din timpul evaluării.

Concluzie:Pentru a îmbunătăți această educație, trebuie să încurajăm diversitatea și incluziunea în domeniile STEM. Această educație nouă este esențială pentru viitorul nostru și al economiei globale, trebuie să fie o prioritate pentru educatori, factori de decizie și părinți. Sunt necesare investiții vizibile pentru a asigura un viitor mai bun pentru toți oamenii.Deci, împreună putem îmbunătăți nu numai viețile noastre personale, ci și lumea în care trăim.

Bibliografie:

https://maraandtom.ro/educatia-stem

https://ibn.idsi.md

https://ro.scribd.com

https://www.thelearningapps.com

Nick Arnold- Educația STEM. Descoperă tehnologia, Editura Litera Internațional,2018

https://www.edu.ro/sites/default/files/SMART.Edu%20-%20document%20consultare.pdf

EDUCAŢIE INCLUZIVĂ- EDUCAŢIE PENTRU DIVERSITATE

Profesor : Ungureanu Marinela

Colegiul National Pedagogic "Carol I " Campulung Arges

MOTTO:

"Adevăratul dascăl este caracterizat prin aceea că mintea sa se mişcă în armonie cu minţile elevilor săi, trăind împreună dificultăţile şi victoriile intelectuale deopotrivă."(J. DEWEI)

În cadrul unei școli, profesorii nu trebuie să uite că ei sunt cei care pun în mișcare curriculumul școlar și că acesta nu este stăpânul lor. Principala preocupare a activităţilor didactice este firesc să fie integrarea școlară a tuturor copiilor care frecventează școala. O integrare care să însemne învăţare, participare, implicare, parteneriat.

De fapt, incluziunea se referă la educaţia școlară a tuturor copiilor și tinerilor, conform conceptului "școlii pentru toţi". Principiile necesare pentru a construi o societate inclusivă, se aplică unei școli inclusive prin: nediscriminare, egalitatea în drepturi și în șanse, evaluarea nevoilor, dreptul la înţelegere, accesibilitate.

În acest sens, am desfășurat ***Proiectul educaţional intercultural "Suflet de copil".*** Proiectul „Suflet de copil" și-a propus să confrunte idei, metode, tehnici și modalităţi deosebite de lucru în echipă sau individual în cadrul unor activităţi extrașcolare atractive și diversificate, precum și de formare a competenței interculturale care se formează prin toate dimensiunile educației, prin diferite arii curriculare și activități extracurriculare. Ea rareori este formalizată în subiect concret de învățare, mult mai des fiind dezvoltată indirect, prin crearea unor contexte specifice, iar noi, profesorii, urmând să le oferim elevilor modele practice de comportament. În acest sens s-au organizat campanii de conștientizare asupra importanţei egalităţii de șanse care cuprind o serie de activităţi specifice.

Scopul proiectului: promovarea egalităţii de șanse

Acest proiect urmăreşte trezirea unor sentimente de toleranţă şi apropiere faţă de copiii de etnie care sunt nevoiţi să îşi ducă viaţa într-un centru de plasament, deoarece nu au familie şi casă. În acelaşi timp, în activităţile proiectului sunt implicaţi direct şi elevii unor centre de plasament. Activităţile derulate reprezintă o oportunitate valoroasă de învăţare pentru toţi copiii implicaţi. Aceasta este un tip de învăţare care provine din implicarea activă şi personală în procesul de învăţare, reprezentând o experienţă educaţională care implică mintea, inima şi mâinile.

Obiectivul general:

Creșterea conștientizării în rândul elevilor cu privire la importanța egalităţii de șanse ca formă de participare activă la viața societății.

Obiective secundare:

- ♣ Cultivarea unor atitudini civilizate în rândul elevilor, părinților, altor persoane implicate, conștiente de rolul egalităţii de șanse pentru stoparea discrimnării, a etichetării, segregării;
- ♣ Conștientizarea cadrelor didactice privind educarea elevilor pentru educaţie interculturală într-un mod cât se poate de original și creativ;
- ♣ Schimbarea mentalităților și îndreptarea atenției asupra responsabilităților de a participa la acţiuni în colaborare cu copiii instituţionalizaţi de etnie, luând în calcul oportunitățile, cât și piedicile care pot apărea pe parcursul asumării unor responsabilități;
- ♣ Asumarea responsabilității în rezolvarea problemelor concrete care afectează integritatea fizică și mentală;
- ♣ Transformarea și diversificarea raporturilor dintre copiii care sunt depreciaţi din punct de vedere al referinţelor lor culturale și modalităţilor proprii de expresie.

Grupul ţintă: *Beneficiari direcţi*: elevi, cadrele didactice implicate în proiect, copiii instituţionalizaţi de etnie, instituţiile partenere, instituţiile/organizaţiile/ întreprinzătorii care au colaborat la realizarea proiectului;

Beneficiari indirecţi: membrii familiilor implicate în proiect, colegii elevilor implicaţi în proiect, beneficiarii efortului de promovare a acţiunilor proiectului.

Impactul educativ estimat asupra grupului ţintă a constat în promovarea principiilor de interculturalitate prin egalitatea de șanse oferită tuturor copiilor indiferent de etnie, religie

sau naţionalitate, însușirea unor noţiuni despre educaţie financiară, promovarea unor campanii de comercializare a propriilor produse; valorificarea experienţei pozitive a profesorilor cu privire la facilitarea relaţionării dintre copiii aflaţi în dificultate materială; realizarea unei colaborări instituţionale și a cooperării în vederea desfășurării altor proiecte.

Concluziile analizei cauzelor și efectelor problemei identificate **(arborele problemei).**

Cauze:

- ♣ interes scăzut în promovarea interculturalităţii în oferta educațională non-formală a școlii;
- ♣ slaba cooperare în domeniul promovării educației interculturalităţii între reprezentanții organizațiilor în mediul școlar;
- ♣ lipsa unor materiale pliante, broșuri cu reguli de bază, articole, legislație sau panouri publicitare de atenționare, de învățare, de exemplificare, de informare adresate locuitorilor, populației școlare, duce la ignoranță, informația te ajută, te face mai puternic, mai implicat;
- ♣ implicarea scăzută la nivelul educației interculturale în cadrul programei școlare;
- ♣ lipsa proiectelor de educație interculturală, informare și conștientizare cu privire la copiii instituţionalizaţi/cu deficienţe.

Efecte:

- ♣ atitudinea negativă din partea unor părinţi;
- ♣ slaba participare a elevilor la acțiuni comune cu copiii aflaţi sub tutela unor asociaţii/ fundaţii;
- ♣ generațiile viitoare vor dezvolta un comportament ignorant la tematica responsabilității față de copiii instituţionalizaţi de etnie.

Problema identificată este reală, concretă și stringentă. Caracterul stringent al acestei probleme este dat de faptul că efectele negative au un impact puternic și direct, nu doar asupra activităţilor de voluntariat, ci și asupra înțelegerii de către elevi a importanței participării active la viața societății.

Problema identificată este abordabilă în sensul posibilității diminuării acesteia. Proiectul a abordat o problemă de natură educațională a persoanelor din grupul țintă, încadrabilă

în sistemul de referință a competențelor – cheie, așa cum le definește Comisia Europeană, sub aspectul atitudinilor, abilităților și cunoștințelor.

Proiectul a contribuit la diminuarea problemei prin:(a) urmărirea dezvoltării în principal de atitudini și de abilități de viață în rândul participanților (din spectrul competențelor civice, competențelor de a învăța să învețe și a competențelor de antreprenoriat, (b) utilizarea unor metode și instrumente de educație experențială, precum și (c) prin stimularea participării active a elevilor vizați la fiecare dintre etape (pregătire, implementare, evaluare) (d) conștientizarea integrării copiilor de etnie instituţionalizaţi și importanța desfășurării unor activităţi comune pe parcursul derulării proiectului (opt luni).

Proiectul a constat în implicarea elevilor alături de copiii de etnie instituţionalizaţi la o serie de ateliere de lucru pentru confecţionarea de obiecte handmade și comercializarea acestora cu diverse ocazii -Crăciun, Paște- (Târgul "Dăruim Crăciunul", "Mărţișoare cu suflet", "Obiceiuri pascale"), precum și participarea la o serie de activităţi cu caracter sportiv, programe artistice generic denumite "Serbarea prieteniei".

Prin participarea la acest proiect, principiul egalităţii de şanse a fost conceptul de bază, prin aplicarea căruia acesta a contribuit la anularea diferenţelor de valorizare bazate pe criterii subiective de ordin etnic sau social. Incluziunea la nivel şcolar s-a realizat prin respectarea şi valorizarea diferenţelor socio-culturale existente în rândul elevilor şi prin promovarea bogăţiei şi a diversităţii experienţei educative care a rezultat din aceste diferenţe, elevii participând cu interes la activităţile propuse alături de copiii instituţionalizaţi.

Bibliografie:

1. Creţu C, 1998, *Curriculum diferenţiat şi personalizat,* Ed. Polirom, Iaşi
2. POPOVICI, Dumitru, *Sociologia educaţiei*, Ed. Institutul European, Iaşi, 2003.

EGALIZAREA DE ȘANSE CA PRINCIPIU DE BAZĂ ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Alexandra Ioana Văduva, GPP Ostroveni 2, Rm. Vâlcea, jud. Vâlcea

Egalizarea de șanse presupune în fapt respectarea drepturilor fundamentale ale fiecărui individ, stabilite de Organizația Mondială a Drepturilor Omului. Dreptul la educație în condiții similare este unul dintre drepturile indivizilor, și este garantat la nivel mondial, în aproape toate țările teoretic, practic există state care au în plină desfășurare în prezent reforme ce vin să sprijine acest deziderat, egalitatea de șanse în educație fiind doar la nivel de deziderat, acele țări nereușind încă să ofere tuturor cetățenilor dreptul egal la educație.

Egalitatea de şanse reprezintă conceptul conform căruia toate fiinţele umane sunt libere să-şi dezvolte capacităţile personale şi să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de şanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

În prezent, acest concept presupune mai mult decât drepturi egale pentru toți cetățenii, presupune o egalitate reală, o egalitate ce pe lângă drepturi egale în societate aduce cu sine și oportunități reale de promovare a individului în societate. Egalizarea de șanse în educație este treapta de bază, școala fiind cea care formează indivizii pentru societatea de mâine, iar dacă copiii de azi sunt educați în spiritul egalității și al echității, societatea de mâine va fi formată din indivizi care caută dreptate pentru fiecare, egalitate în drepturi și care se vor lupta pentru înlăturarea discriminării de orice fel. În principiu, indiferent de numărul indivizilor participanți la acest proces, educația trebuie făcută diferențiat și specializat, ținându-se cont de materialul genetic al fiecăruia, de aptitudini, interese și particularități, pentru o reală corelare a educației cu societatea și cu nevoile acesteia.

În legea educației din România se regăsesc și principii care susțin egalizarea șanselor, pe lângă alte principii didactice, precum:

- Principiul echității care presupune accesul tuturor la educație fără discriminare.
- Principiul asigurării egalității de șanse care presupune ca fiecare cadru didactic să țină cont de fiecare copil și de particularitățile sale pentru a asigura o educație în condiții optime pentru dezvoltarea fiecăruia.
- Principiul incluziunii sociale, ce presupune ca fiecare copil să fie educat încât să poată deveni membru al societății, deplin și cu drepturi egale.

Aceeași lege a educației stipulează și faptul că „Statul susține antepreșcolarii, preșcolarii, elevii și studenții cu probleme și nevoi sociale, precum și pe aceia cu cerințe educative speciale.”(MEN, LEN nr 1/2011, art.12 alin.1).

Așadar, copiii cu dificultăți de învățare vor fi tratați adecvat cu particularitățile proprii, cu nevoile și necesitățile particulare. Metodele de intervenție și susținere a acestora este deosebită, însă

modalitatea de egalizare de șanse se bazează pe aceleași principii în cazul tuturor copiilor ce prezintă cerințe educative speciale, susținute fiind de un certificat care să ateste dificultatea sau nu.

Egalizarea de șanse presupune opțiuni multiple pentru copii, și susținerea acestora pentru a devenii membrii activi ai societății. Aceasta este o opţiune susţinută de toate politicile educaționale elaborate pentru susținerea conceptului de egalizare a şanselor și care au avut ca obiective combaterea excluziunii şi selecţiei exacerbate, formarea competenţelor de bază pentru toţi indivizii, educaţia de tip „a doua şansă" pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educaţiei formale cu educaţia non-formală şi educaţia informală, astfel încât să se extindă situaţiile de învăţare.

Asigurarea unor șanse egale reale presupune considerentele conform cărora necesitățile fiecărui individ în particular sunt de o importanță egală cu cele ale tuturor indivizilor colectiv. Aceste necesități individuale sunt și cele pe care ar trebui să se bazeze planurile adoptate de o societate, iar resursele societății să fie la disponibilitatea tuturor, condițiile de accesare și participare fiind aceleași pentru toți.

Pentru a oferi șanse egale și a asigura așadar în educație egalizarea șanselor este nevoie ca fiecărui copil să îi fie oferite opțiuni, este necesar ca aceste opțiuni multiple să fie potrivite pentru capacități și atitudini diferite, oferindu-se o educație egală pentru toți și pentru fiecare în parte în același timp. Educația trebuie făcută în funcție de nevoile și particularitățile fiecăruia, indiferent de vârstă sau condițiile socio-economice de viață, fiecare merită o educație deschisă, potrivită sieși, o educație care să evite omogenizarea, o educație bazată pe diversitate și pe premisele că fiecare are nevoie de aceleași șanse de a se afirma în societate.

Drepturile egale presupun și responsabilități egale, fapt ce presupune ca și în educație responsabilitățile să fie aceleași pentru toți cei implicați în procesul-instructiv educativ, egalizarea șanselor presupune de fapt și un sprijin suplimentar oferit copiilor cu dificultăți pentru a reuși să îndeplinească aceleași responsabilități ca și colegii lor, devenind într-un final membrii cu drepturi egali și deplini ai societății.

Responsabilitățile egale pentru toți cei implicați ajută la înlăturarea discriminării, drepturile egale presupunând responsabilități egale, atunci când acest principiu este încălcat se produc discriminări fie asupra copiilor cu dificultăți ,fie asupra copiilor normali care se simt înlăturați sau nedreptățiți din cauza diferențelor de responsabilitate și drepturi.

Discriminarea presupune de fapt „orice deosebire, excludere, restricţie sau preferinţă pe baza criteriilor prevăzute de legislaţia în vigoare, care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoaşterii, folosinţei sau exercitării, în condiţii de egalitate, a drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau a drepturilor recunoscute prin lege, în domeniul politic, economic, social şi cultural sau în orice alte domenii ale vieţii publice."(MEN, Ordonanţa nr. 137/2000, republicată)

Cea mai bună soluţie pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedeşte a fi educaţia incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educaţie pe baza egalităţii şanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educaţie sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbă, dizabilităţi; şcoala se adaptează la nevoile elevilor; diferenţele individuale între elevi constituie o sursă de bogăţie şi diversitate, şi nu o problemă. Şcoala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conţinuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însuşite de copiii cu cerinţe speciale; introducerea elevilor cu cerinţe educative speciale într-o varietate de activităţi individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode şi procedee didactice, a unor mijloace de învăţământ intuitive, de natură să sprijine înţelegerea conţinuturilor predate la clasă.

Proiectarea sistemelor educaţionale şi implementarea programelor şcolare trebuie să ţină seama de marea diversitate a caracteristicilor şi trebuinţelor elevilor incluşi în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure şanse egale pentru copiii defavorizaţi prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinţilor şi a instituţiilor locale abilitate.

Bibliografie:

Ministerul Educației, legea educației nr 1/2011

Bălan, S., *Egalitate de șanse. Scurtă introducere,* ed. Eikon, Cluj Napoca, 2013.

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ȘI DIVERSITATE

Bianca Vâju, Școala Gimnazială Ștefan Cel Mare, Bistrița

Educația va rămâne mereu baza societății. Educația incluzivă are în vedere necesitatea ca școlile să ofere tuturor elevilor șanse egale, indiferent de orice diferență legată de dizabilitate sau alte diferențe sociale, culturale și lingvistice. Acest important domeniu va dicta felul în care vom progresa în viitor, dar în același timp, dacă atenția nu este concentrată asupra educației există șanse extrem de semnificative pentru apariția unui regres în cadrul societății în care trăim. Metodele de învățare folosite de profesori în prezent, mai sunt relevante în contextul unor generații cuprinse de lumea tehnologiei? Sistemul de învățământ din prezent se află în dezechilibru. Va reuși sistemul să capteze deschisă curiozitatea elevilor către capitolele oferite de educație?

În prezent încă există problema diversității în cadrul elevilor și indirect apar o serie de etichete atașate elevilor. Sistemul educațional se află într-o continuă stare de experimentare în privința unor metode, care pot funcționa sau nu asupra elevilor și asupra profesorilor. Sistemul nu ar trebui să încurajeze o legătură rigidă între profesor și elev. Educația reprezintă mult mai mult decât un angajament de tip predare și ascultare. Interacțiunile interumane sunt foarte importante, iar în cadrul lor, ambele puncte de vedere pot fi înțelese în mod reciproc. Atât nevoile profesorilor, cât și cele ale elevilor trebuie

să fie în prim-planul sistemului. Astfel, necesitatea de a schimba percepția, asupra frecventării unor ședințe la psihologul școlar rămâne un pas important pentru evoluția legăturii dintre profesor și elev.

O altă problemă a sistemului educațional o reprezintă eșecul reducerii diferenței dintre elevii cu rezultate bune și cei cu rezultate slabe. Acest dezechilibru devine din ce în ce mai mare. Sistemul se concentrează doar pe rezultate și volum mare de informații și uită cel mai important lucru din domeniul educației și anume, faptul că nimeni nu le explică elevilor cum ar trebui să învețe. „Într-un interval foarte scurt, pierdem cam 70 la sută din ceea ce tocmai am auzit sau citit". Metodele utilizate frecvent de elevi sunt adesea cele de recitire și de subliniere a materialului predat, însă rezultatele acestor metode în viitor vor fi ineficiente. Astfel, o învățare corectă și necesară în prezent, cea cognitivă se pliază pe 6 aspecte: *dobândirea cunoștințelor, înțelegerea ideilor de bază, capacitatea de a aplica cele învățate în rezolvarea problemelor, abilitatea de analiză, abilitatea de a sintetiza cunoștințele și abilitatea de a folosi cele învățate pentru a evalua păreri și idei și de a judeca în baza unor dovezi, criterii obiective.*

Creativitatea din domeniul educației nu ar trebui să lipsească din rutina zilnică de predare a materiilor. Profesorii nu au doar rolul de a respecta o metodologie didactică. Ei trebuie să găsească modalități inovatoare și interesante pentru a-i capta pe toți elevii în materia predată. Profesorii trebuie să se asigure că

elevii vor fi capabili în viitor să se folosească de pașii pentru o învățare eficientă și de asemenea, să se integreze pentru noul drum pe care îl vor urma. Uitarea informației este firească, dar obiceiul unui exercițiu și testare pentru reamintire va persista. Activitățile zilnice în care sunt implicați elevii au ca rol indirect să îi ajute pe cei care nu obișnuiesc să studieze în particular. Astfel, înțelegerea existenței unei simple baze va conta extrem de mult pentru un tânăr elev și din această cauză pofesorii trebuie să îi ajute să persevereze pe toți elevii, indiferent de diferențele care există între ei și din punctul de vedere a unor probleme fizice sau a stresului din punct de vedere mental. Toți elevii au potențialul și șansa de a înțelege informațiile primite și trebuie doar căutată tehnica cea mai eficientă de a-i ajuta să își sedimenteze singuri informațiile în memorie.

În concluzie, chiar dacă informațiile se găsesc extrem de repede datorită progresului tehnologic, necesitatea de a căuta nivelul lor de calitate se rafinează încă din timpul școlii. Bazele unei educații calitative vor ajuta elevii să fie pregătiți pentru o nouă etapă a vieții lor. Sistemul educațional în prezent are nevoie de profesori care sunt deschiși la noi metode de învățare pentru elevi. Profesorii care vor reuși să privească dincolo de eticheta unui elev supus sistemului din educație vor schimba sistemul din interior. Doar ei vor vedea defapt că acel simplu elev este în mod clar un tânăr complex, pierdut, stresat, curios, capabil și dornic

să învețe cum să învețe și cum să interacționeze, să se adapteze cu societatea după absolvire.

Bibliografie:

Peter C.Brown , Henry L. Roediger Iii , Mark A. Mcdaniel, *Învață să înveți*, Editura: ASOCIATIA DE STIINTE COGNITIVE DIN ROMANIA, Cluj-Napoca, 2021.

Zalizan Mohd Jelas, *Learner Diversity and Inclusive Education: A New Paradigm for Teacher Education in Malaysia,* Published by Elsevier Ltd., 2010. (https://www.researchgate.net/publication/257714217_Learner_Diversity_and_Inclusive_Education_A_New_Paradigm_for_Teacher_Education_in_Malaysia)

Cal Newport, *Deep Work. Concentrarea ca superputere într-o lume a perturbărilor*, Editura: PUBLICA, București, 2018.

Andy Szekely, *Manifestul educației. Cum devenim mentori pentru copiii noștri,* Editura: LIBRARIA ANDY SZEKELY, (și Editura ACT si Politon), București, 2020.

Emil Paun, *Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică,* Editura: POLIROM, București, 2017.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ȘI DIVERSITATEA

Profesor consilier şcolar,Vasile Elena

CJRAE Ialomița/Liceul Tehnologic"Al.Ioan Cuza",Slobozia

Incluziunea şcolară (concept care îl subsumează pe cel de integrare) poate fi definită ca un ansamblu de măsuri luate în vederea extinderii scopului şi a rolului şcolii obişnuite, pentru a putea face faţă unei diversităţi mari de copii. Incluziunea presupune ca învăţământul să se adapteze cerinţelor copiilor pentru ca toţii copiii să poată învăţa împreună, indiferent de dificultăţile pe care le întâmpină aceştia. Învăţământul trebuie să fie orientat spre satisfacerea nevoilor copilului şi nu invers.Incluziunea implică schimbări profunde. Acestea se bazează pe ideea că adaptările care se realizează din punct de vedere metodologic şi organizaţional ca răspuns la dificultăţile înregistrate de elevi în învăţare, vor contribui la formarea şi dezvoltarea tuturor copiilor.

Educația incluzivă și diversitatea sunt două aspecte extrem de importante în sistemul educațional actual. Educația incluzivă se referă la abordarea care încurajează participarea activă a tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor de abilități, aptitudini sau caracteristici personale. Acest concept se concentrează pe crearea unui mediu de învățare care să fie adaptabil și receptiv la diversitatea elevilor și să ofere sprijin și resurse pentru a le permite să își atingă potențialul maxim.

Prin implementarea educației incluzive, școlile pot să creeze mediul propice pentru dezvoltarea personală și academică a tuturor elevilor, fără a-i exclude din cauza diferențelor lor individuale. Acest lucru implică recunoașterea și acceptarea diversității în rândul elevilor, inclusiv a diferențelor de abilități, dizabilități, experiențe culturale sau lingvistice, și găsirea metodelor de a susține fiecare elev în mod individual.

Un alt aspect crucial al educației incluzive este angajamentul de a elimina barierelor care pot împiedica participarea elevilor, cum ar fi accesul la resursele educaționale, adaptările curriculumului sau sprijinul suplimentar pentru elevii cu nevoi speciale. Aceasta necesită o abordare holistică care implică toate aspectele educației, inclusiv proiectarea curriculumului, formarea cadrelor didactice și infrastructura școlară.

Diversitatea înseamnă recunoașterea și aprecierea diferențelor la nivel individual și colectiv. În contextul educației, diversitatea poate fi compusă dintr-o varietate de factori, inclusiv rasa, etnia, limbajul vorbit, religia, orientarea sexuală, identitatea de gen, abilitățile fizice și mentale, precum și alte trăsături personale. Recunoașterea și promovarea diversității în școli are rolul de a încuraja învățarea și comunicarea interculturală, dezvoltând astfel o societate mai tolerantă și deschisă.

Prin introducerea diversității în curriculum și în viața școlară, elevii au oportunitatea de a înțelege și aprecia diferențele și de a dezvolta abilități de comunicare eficientă și de colaborare într-un mediu multicultural. Prin cunoașterea și interacțiunea cu persoane din

medii și experiențe variate, elevii pot să își dezvolte o perspectivă mai amplă asupra lumii și să își îmbogățească propriile cunoștințe și experiențe.

Educația incluzivă și diversitatea merg mână în mână într-un sistem educațional care își propune să ofere oportunități egale de învățare pentru toți elevii și să promoveze respectul și înțelegerea față de diversitatea umană. Prin abordarea acestor aspecte în mod corespunzător, școlile pot să creeze un mediu de învățare care să fie inclusiv, echitabil și receptiv la nevoile și beneficiile diversității. Modul în care profesorul realizează incluziunea în clasă, depinde, în mare măsură, de atitudinea lui faţă de copiii cu nevoi speciale şi de resursele disponibile pentru învăţarea acestora. Aceste resurse sunt considerate a fi metodele de predare, materialele utilizate, timpul disponibil pentru instruire, cunoştinţele şi deprinderile profesorilor, dobândite prin educaţia şi instruirea personală. Spre deosebire de ceilalţi elevi, cei cu CES au nevoie de un timp de instruire mai mare, folosirea unor metode de predare adaptate nevoilor lor şi cunoştinţe profesionale.Şcoala are în vedere, pe lângă rolul de a asigura copilului cu nevoi speciale (CES) un program de lucru într-o clasă obişnuită şi următoarele variabile care influenţează procesul incluziunii:

- Înscrierea la şcoala care deserveşte comunitatea locală, din zonă, este un lucru de valorizat social. A fi inclus în şcoala locală este o şansă în plus pentru ca un copil să fie împreună cu ceilalţi şi în timpul liber;

- Participarea în comun la lecţii, este un proces care cere participare şi prezenţă fizică. Este necesar a fi găsite modalităţile specifice pentru ca orice lecţie poate fi explicată oricărui copil, astfel încât participarea lui la ore să capete sens. Fiind prezent în clasă, se creează ocazii de interacţiune de durată.

- Întemeierea prieteniilor şi înţelegerea dezvoltării, adică a vedea cum se comportă colegii de aceeaşi vârstă , normali sau cu handicapuri, a afla ce le place celor diferiţi de el, la ce aspiră, a vedea cum se relaţionează adulţii (alţii decât părinţii lui), a învăţa cum se face şi cum se desface o prietenie - sunt numai câteva elemente esenţiale.

Profesorii trebui să acţioneze pentru:

− crearea unor medii de învăţare în care: este preţuită contribuţia tuturor elevilor; clasele eficiente sunt permanent ocupate şi activităţile desfăşurate acolo şi urmăresc un scop bine precizat; elevii învaţă să privească în mod pozitiv diferenţele pe care le observă la ceilalţi; elevii învaţă să îşi asume răspunderea pentru propriile comportamente şi acţiuni; toate formele de agresivitate şi hărţuire sunt combătute şi se iau măsuri când apar;

− stabilirea ţintelor pentru învăţare care ţin cont atât de tipul şi gravitatea dificultăţii cu care se confruntă elevul, cât şi de experienţele, cunoştinţele, interesele şi punctele forte ale elevilor, pentru a reduce slăbiciunile şi a demonstra progresele înregistrate de-a lungul timpului;

− asigurarea unei diferenţieri reale la nivelul conţinuturilor şi prezentării curriculumului prin metode de predare adecvate diferitelor stiluri de învăţare, utilizând modalităţi diferite de organizare a colectivului şi alocând activităţi alternative, când este necesar.

− implicarea părinţilor - o politică informală a uşii deschise, ajutorul părinţilor la clasă, organizarea întâlnirilor cu părinţii, pentru a discuta progresul copiilor, toate acestea promovează eficienţa şcolii.

− atmosfera pozitivă - profesorii cu o atitudine pozitivă în timpul orelor şi care manifestă interes faţă de elevi, cresc în mod vizibil progresul individual al acestuia.

Pentru a avea mai mult timp, profesorii pot apela, fie la sprijinul unor asistenţi, fie încurajează activitatea individuală a elevilor mai dotaţi şi sprijinirea reciprocă între elevi. Folosirea materialelor se poate face prin adaptarea şi multiplicarea celor obişnuite la posibilităţile copilului (de exemplu - mărirea unui text), prin fotocopiere. În ceea ce priveşte îmbunătăţirea cunoştinţelor faţă de problematica copiilor cu nevoi speciale, profesorii pot apela la ajutorul şi sprijinul echipelor de consultanţă şi alţi specialişti.

Există diferite modalități prin care școlile pot să promoveze educația incluzivă și diversitatea. Una dintre acestea constă în adaptarea curriculumului pentru a reflecta și a aborda diversitatea culturală, istorică și socială. Aceasta implică includerea și promovarea contribuțiilor culturale ale diferitelor grupuri etnice, religioase sau lingvistice în materialele și activitățile de învățare. Prin aceste eforturi, elevii pot să își dezvolte o înțelegere mai profundă a diversității umane și să își îmbogățească cunoștințele în mod semnificativ.

De asemenea, formarea cadrelor didactice în domeniul educației incluzive și a diversității este esențială pentru asigurarea unui mediu de învățare adecvat pentru toți elevii. Cadrele didactice ar trebui să fie instruite în metode eficiente de predare și evaluare care să țină cont de nevoile și caracteristicile individuale ale elevilor, precum și să fie pregătite să ofere suport suplimentar pentru elevii cu nevoi speciale sau diferențe culturale și lingvistice.

În plus, implicarea părinților și comunității în procesul educațional poate să contribuie la promovarea valorilor incluziunii și diversității. Prin stabilirea unei colaborări puternice între școli, familii și comunitate, se pot identifica și soluționa mai eficient provocările specifice legate de diversitate și incluziune, oferind astfel un suport adecvat pentru toți elevii.

În concluzie, educația incluzivă și diversitatea reprezintă elemente esențiale în dezvoltarea unui sistem educațional echitabil și receptiv la nevoile și beneficiile individuale ale tuturor elevilor. Prin promovarea valorilor incluziunii și respectului față de diversitate, școlile pot să contribuie la formarea unei societăți mai armonioase și mai incluzive, în care fiecare individ este recunoscut și apreciat pentru unicitatea sa.

BIBLIOGRAFIE –

1.Coord. prof. univ. dr. Zlătescu Moroianu, I., prof. Oancea, I, 2008, Drepturile copilului, Institutul Român pentru Drepturile Omului, Bucureşti;

2. Enăchescu, E., 2008, Repere psihologice în cunoaşterea şi descoperirea elevului, Ed. Aramis, Bucureşti;

3. Gherguţ, Aois, 2007, Sinteze de psihopedagogie specială, Ed. Polirom, Iaşi;

4. Mara, D., 2009, Strategii didactice în educaţia incluzivă, E.D.P., Bucureşti;

5. Popovici, D.V., 1999, Elemente de psihopedagogia integrării, Ed. Pro Humanitate, Bucureşti;

6. UNICEF, MEN, 1999, Dezvoltarea practicilor incluzive în şcoli. Ghid managerial, Bucureşti;

7. UNESCO, 1995, Pachetul de resurse UNESCO pentru instruirea profesorilor. Cerinţe speciale în clasă UNICEF, Bucureşti;

8. UNESCO, 2002, Să înţelegem şi să răspundem la cerinţele elevilor din clasele incluzive, traducere UNICEF & RENINCO, MEC, Editura Romedia, Bucureşti;

9. Verza E., Păun E., coord., 1998, Educaţia integrată a copiilor cu handicap, UNICEF& RENINCO.

10. Vrăşmaş, E., 2007, Dificultăţile de învăţare în şcoală - domeniu nou de studiu şi aplicaţie, V&I Integral,

LICEUL TEHNOLOGIC „AUREL VLAICU” GALAŢI
Str. 1 Decembrie 1918 Nr. 25, cod 800511
Tel./Fax 0236 463740, CUI 3126519
*Web:*www.ltaurelvlaicu.ro
*E-mail:*lic_metalurgic_gl@yahoo.com;
Operator Date cu Caracter Personal, înregistrat de A.N.S.P.D.C.P. nr.34884/2015 Conform Legii nr. 677/2001

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Nr. ...../.....
Director,

Curriculum adaptat

An școlar 2023-2024

Disciplina limba engleză
Profesor Vasile Mădălina

Elevul: F.V.
Clasa a 9-a B

ARGUMENT

Integrarea elevilor cu C.E.S. în şcoala publică este o consecinţă a unei teze elaborate în anul 1988 de UNESCO şi care a stat ulterior la baza Directivelor de acţiune ale Conferinţei Mondiale a Educaţiei Speciale de la Salamanca. Procesul a continuat la Conferinţa UNESCO de la Jomtiem, Thailanda (1990), unde s-a adoptat principiul educaţiei pentru toţi. În Declaraţia de la Salamanca se preciza că şcoala incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunităţi şcolare primitoare pentru toţi.

Ca urmare a acestei organizări complexe şi a structurii eterogene a colectivelor şcolare sunt necesare şi în clase unele măsuri speciale organizatorice (săli multifuncţionale, materiale suport etc.), dar şi măsuri de diferenţiere şi adaptare curriculară, precum şi instrumente adaptate de evaluare. Adaptarea curriculară presupune un curriculum diferenţiat pentru elevii cu C.E.S., o adaptare personalizată pentru fiecare elev cu C.E.S. În acest sens adaptarea curriculară selectează acele cunoştinţe care pot fi accesate de elev raportat la specificul funcţiilor sale psihice,în special cele ale gândirii , atenţiei, limbajului, memoriei etc.

Analizând particularităţile specifice procesului de învăţare a copiilor cu diferite tipuri de deficienţă, se ajunge la concluzia că una dintre calităţile esenţiale ale curriculum-ului şcolar vizează un grad cât mai mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său şi să fie tratat în funcţie de capacităţile sale de învăţare.

Educaţia integrată îi va permite elevului cu C.E.S. să trăiască alături de ceilalţi elevi, să desfăşoare activităţi comune, dobândind abilităţi, indispensabile pentru o viaţă cât mai apropiată de cea normala, pentru o adecvată inserţie socială.

Cu certitudine, elevii cu dificultăţi de învăţare au nevoie de ajutor în vederea adaptării, integrării şi devenirii lor ca şi ceilalţi elevi – cu succese şi insuccese, cu realizări şi ratări dar şi cu rezultate încurajatoare.

COMPETENŢE GENERALE

1. Receptarea mesajelor transmise oral sau in scris in diferite situatii de comunicare
2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte de comunicare
3. Realizarea de interactiuni in comunicarea orala sau scrisa

VALORI ŞI ATITUDINI

Competenţele generale şi specifice care trebuie formate prin procesul de predare-învăţare a disciplinei au la bază şi promovează următoarele valori şi atitudini:

- Manifestarea flexibilităţii în cadrul schimbului de idei şi în cadrul lucrului în echipă în diferite situaţii de comunicare
- Conştientizarea rolului limbii engleze ca mijloc de acces la patrimoniul culturii universale
- Disponibilitatea pentru acceptarea diferenţelor şi pentru manifestarea toleranţei prin abordarea critică a diferenţelor şi a stereotipurilor culturale

COMPETENŢE SPECIFICE

1.1 Identificarea sensului global al unui mesaj
1.3 Identificarea de detalii din mesaje orale / scrise (autentice)
2.1 Descrierea (oral / în scris) a unor activităţi cotidiene, obiceiuri;
2.3 Redactarea de propozitii / paragrafe scurte pe o temă de interes
3.1 Formularea de idei / păreri pe teme de interes în cadrul unei discuţii / în mesaje de răspuns

Continuturi	Competente specifice
-DOMENIUL PERSONAL Relaţii interumane / interpersonale Viaţa personala (alimentaţie, sănătate)	1.1 1.3 2.1
-DOMENIUL OCUPAŢIONAL Aspecte legate de profesiuni şi de viitorul profesional Activităţi din viaţa cotidiană	1.1 1.3 2.1 2.3
Substantivul pluralul substantivelor (sistematizare) genul substantivului(sistematizare) Articolul articolul zero / omisiunea articolului	1.3 2.3 3.1
Verbul modalităţi de exprimare a prezentului, trecutului şi viitorului (+ timpurile verbale aferente) (sistematizare) Întrebări disjunctive	1.3 2.3 3.1

FUNCŢII COMUNICATIVE ALE LIMBII[1]:

Pe parcursul clasei a IX-a la limba modernă 1 se vor exersa următoarele funcţii comunicative ale limbii:

1. A da şi a solicita informaţii:
   a solicita şi a oferi informaţii generale;
   a oferi şi a solicita informaţii de ordin personal;
   a cere şi a oferi informaţii de orientare în spaţiu.
2. A descoperi şi a exprima atitudini
   a exprima şi a solicita o opinie;
   a exprima puncte de vedere personale.
3. A descoperi şi a exprima emoţii:

[1] Funcţiile comunicative ale limbii notate cu **aldine** vor fi utilizate **numai** la clasele din **filiera teoretică, profilul umanist**.

a exprima preferinţe;

4. A descoperi şi a exprima atitudini morale:
   a cere scuze.
5. A convinge, a determina cursul unei acţiuni:
   a exprima propuneri;
   a da instrucţiuni;
6. A comunica în societate:
   a saluta;
   a face urări cu o anumită ocazie

METODE DIDACTICE DE INTEGRARE A COPIILOR CU C.E.S.

Vermeşan Dănuţa, Grădiniţa cu Program Prelungit Făget

Învăţământul special este o parte componentă a sistemului de învăţământ românesc şi oferă tuturor programe educaţionale potrivite nevoilor lor de dezvoltare. În ţara noastră, copiii cu dizabilităţi pot fi înscrişi în învăţământul special sau în învaţământul de masă. În şcolile de masă pot fi integraţi copii cu deficienţe medii, dificultăţi de învăţare şi tulburări de limbaj, tulburări socio-afective sau de comportament.

Aceşti copii au nevoie de sprijin pentru adaptare, integrare, socializare, pentru a nu fi marginalizaţi sau excluşi. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în şcolile de masă au nevoie de profesor de sprijin/itinerant, psiholog, consilieri şcolari, medici. Grupurile de lucru pot fi între 3-7 copii, coordonate de un profesor de sprijin care păstrează o legătură strânsă cu profesorii de la clasă, cu dirigintele clasei şi chiar cu părinţii copiilor.

Profesorul de sprijin, împreună cu psihologul şcolii şi profesorii care predau la clasă, alcătuieşte programul de intervenţie personalizat, în funcţie de preferinţele şi de dificultăţile copilului, precizează modalităţile de lucru pentru anumite capitole, lecţii, propune modalităţi de lucru pe anumite secvenţe de învăţare în care copiii au dificultăţi, caută să dezvolte copiilor motivaţia pentru învăţare.

Ghidul metodologic este un instrument de lucru pentru acest profesor, care detaliază conţinutul programei şcolare, pe care o adaptează conform nevoilor. Curriculumul general este simplificat pentru a putea fi parcurs de elevii cu C.E.S., iar strategiile didactice utilizate pentru integrarea acestor copii sunt şi ele modificate. Profesorul trebuie să cunoască şi să utilizeze strategii didactice care să identifice şi să sprijine rezolvarea dificultăţilor de învăţare în clasă, dar să-l şi implice pe elev în procesul de învăţare, urmărindu-se astfel dezvoltarea gandirii şi stimularea creativităţii şi a interesului pentru învăţare.

În proiectarea activităţilor educative, metodele active de grup stimulează şi dezvoltă foarte mult învăţarea prin cooperare, facilitează comunicarea, colaborarea şi relaţionarea între elevi, luarea deciziei, autonomie personală formarea opiniilor şi înţelegerea corectă a realităţii. Aplicarea metodelor activ participative duce la o învăţare mai activă şi cu rezultate evidente, pregătind copiii de a fi capabili să ia decizii în rezolvarea unor situaţii neobişnuite.

Dintre metodele activ-participative care se utilizează cu succes în predarea – învăţarea şi evaluarea noţiunilor şcolare la diferite discipline pot fi amintite: jocul didactic, metoda mozaic, metoda KWL: „Ştiu – Vreau să ştiu – Am învăţat”, instruirea programată, metoda Starbursting şi altele.

Jocul didactic este o metodă care constă în plasarea elevilor într-o activitate ludică cu caracter de instruire. Învăţarea care implică jocul devine plăcută şi atrăgătoare, se face într-o atmosferă de

bună dispoziţie şi destindere. Indiferent de tipul său, jocul didactic trebuie să îndeplinească anumite cerinţe:

- Să aibă precizate obiectivele pedagogice;
- Să fie raţional integrat în sistemul muncii educative;
- Să dozeze gradul de dificultate implicat (în funcţie de particularităţile de vârstă şi intelectuale ale copiilor);
- Să fie dozate din punct de vedere calitativ.

Activităţile ludice cu valenţe instructive pot fi extrem de variate. Ele trebuie să fie folosite pentru a dinamiza activitatea de predare-învăţare şi pot fi îmbinate cu alte metode, în funcţie de particularităţile intelectuale şi de vârstă ale elevilor şi de tipul de lecţie.

Metoda KWL – *Know, Want to Know, Learn*/ Ştiu – Vreau să ştiu – Am învăţat – este metodă ce activează elevii şi îi face conştienţi de procesul învăţării şi oferă elevilor posibilitatea de a-şi verifica nivelul cunoştinţelor. Prin acest exerciţiu se încurajează participarea fiecărui elev, prin conştientizarea eventualelor lacune şi prin motivarea acoperirii acestora, se stimulează atenţia şi gândirea. Etapele metodei:

- Anunţarea temei de către profesor.
- Se cere elevilor să inventarieze ideile pe care consideră că le deţin cu privire la subiectul ce va urma. Aceste idei vor fi notate în rubrica „ Ştiu” a tabelului;
- Elevii vor nota ideile despre care au îndoieli sau ceea ce ar dori să ştie în legătură cu tema respectivă. Aceste idei sunt notate în rubrica „Vreau să ştiu”.
- Profesorul va propune apoi studierea unui text şi fixarea unor cunoştinţe, iar ideile nou-asimilate le notează în rubrica „ Am învăţat”.
- După rezolvarea sarcinii de lucru elevii vor folosi noţiunile înscrise în fiecare coloană pentru a demonstra nivelul actual al cunoştinţelor.

Instruirea programată se realizează cu ajutorul calculatorului, prin lecţii, teste interactive şi softuri educaţionale. Softurile educaţionale trebuie să fie compatibile cu nevoile şi preferinţele ludice ale copiilor cu C.E.S. şi să fie centrate pe elev.

Metoda Starbursting (engl. „star” = stea; engl. „ burst” = a exploda), este o metodă nouă de dezvoltare a creativităţii. Scopul metodei este de a obţine cât mai multe întrebări şi astfel cât mai multe conexiuni între concepte. Este o modalitate de stimulare a creativităţii individuale şi de grup. Organizată în grup, metoda Starbursting facilitează participarea întregului colectiv, stimulează crearea de întrebări la întrebări. Procedura este simplă. Se scrie problema a cărei soluţie trebuie „descoperită” pe o foaie, apoi se înşiră cât mai multe întrebări care au legătură cu ea. Un bun punct de plecare îl constituie cele de tipul: Ce?, Când?, Cum?, Unde?, De ce? – unele întrebări ducând la altele din ce în ce mai complexe care necesită o concentrare tot mai mare.

Ciorchinele este o metodă grafică de organizare şi integrare a informaţiei în cursul învăţării. Poate fi folosit la începutul lecţiei numindu-se „ciorchinele iniţial" sau după lectura textului, numindu-se „ciorchine revăzut". Este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei, presupunând următoarele etape:

• se scrie un cuvânt sau temă care urmează a fi cercetat în mijlocul tablei;

• se notează toate ideile care vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea şi cuvântul iniţial;

• pe măsură ce se scriu cuvinte se trag linii între toate ideile care par a fi conectate;

• activitatea se opreşte când se epuizează toate ideile; încurajează elevii să gândească liber şi deschis;

Este o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoştinţe pentru a înţelege un anumit conţinut.

Gândiţi – lucraţi în perechi, comunicaţi presupune o activitate de învăţare prin colaborare parcurgând următorii paşi:

• fiecare elev dintr-o pereche scrie despre un anumit subiect;

• cei doi parteneri îşi citesc reciproc răspunsurile şi convin asupra unuia comun;

• profesorul pune două – trei perechi să rezume conţinutul discuţiilor şi concluziile la care au ajuns partenerii de comun acord.

Este o modalitate simplă şi rapidă de învăţare prin colaborare pe grupe. La o întrebare pregătită anticipat de învăţător elevii pot găsi mai multe răspunsuri posibile.

Metoda R.A.I. „Răspunde-Aruncă- Interoghează" este o metodă de fixare şi sistematizare a cunoştinţelor, dar şi de verificare. Are la bază stimularea şi dezvoltarea capacităţilor copiilor de a comunica (prin întrebări şi răspunsuri) ceea ce au învăţat. Urmăreşte realizarea feed-back-ului printr-un joc de aruncare a unei mingi uşoare. Copilul care aruncă mingea trebuie să formuleze o întrebare din cunoştintele însuşite, copilului care o prinde. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare, apoi o aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Copilul care nu ştie răspunsul iese din joc, la fel ca şi cel care este descoperit că nu cunoaşte răspunsul la propria întrebare.

Elevii sunt încântaţi de această metodă – joc de constatare reciprocă a rezultatelor obţinute, modalitate care se constituie în acelaşi timp şi ca o strategie de învăţare ce îmbină cooperarea cu competiţia. Este o metodă de a realiza un feed-back rapid, într-un mod plăcut, energizant şi mai puţin stresant decât metodele clasice de evaluare. Se desfăşoară în scopuri constatativ – ameliorative şi nu în vederea sancţionării prin notă sau calificativ.

Antrenaţi în acest joc cu mingea, chiar şi cei mai timizi elevi se simt încurajaţi, comunică cu uşurinţă şi participă cu plăcere la o activitate care are în vedere atât învăţarea cât şi evaluarea. Există şi un oarecare suspans care întreţine interesul pentru metoda R.A.I. Tensiunea este dată de faptul că

nu ştii la ce întrebări să te aştepţi din partea colegilor tăi şi din faptul că nu ştii dacă mingea îţi va fi sau nu adresată. Această metodă este şi un exerciţiu de promptitudine, atenţia participanţilor trebuind să rămână permanent trează şi distributivă.

Cadrul didactic supraveghează desfăşurarea jocului şi în final lămureşte problemele la care nu s-au găsit soluţii.

Lista metodelor și tehnicilor este foarte vastă și poate fi folosită și îmbogățită în funcție de imaginația și creativitaea dascălului și în funcție de nivelul clasei la care predă.

Progresul școlar se obține treptat prin muncă și efort uriaș depus atât de cadrul didactic cât și de elev. Capacitatea de învățare a elevilor cu CES, ambianța și sprijinul familiei și a societății în general, influențeză foarte mult obținerea unui progres școlar real.

Bibliografie

1.Ungureanu Dorel, Educaţia integrată şi Şcoala inclusivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000.
2.Verza Emil, Psihopedagogia integrării şi normalizării, în Revista de educaţie specială, nr. 1 /1992.
3.Alois Gherguț, Educția incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom, 2016.
4.Oprea Crenguta, Strategii didactice interactive – repere teoretice și practice, Editura Didactică și Pedagogică, 2006.

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ȘI DIVERSITATE

ANDREEA VÎRNĂ

COLEGIUL TEHNIC ION MINCU FOCȘANI

Conform definiției date de Business Dictionary, diversitatea se referă la înțelegerea, evaluarea și acceptarea diferențelor dintre oameni, care țin de vârstă, identitate de gen, orientări sexuale, abilități fizice și mentale, rase, etnii, religii și alte atribute.

Discriminarea este o problemă de actualitate ce nu ar trebui ignorată, întrucât aceasta afectează stilul de viață din toate punctele de vedere. Acest fenomen nu ar trebui tratat cu indiferență, ci ar trebui contientizat faptul că dacă nu vor fi luate măsuri cât mai repede, consecințele vor afecta întregul colectiv, ca societate.

Combaterea discriminării este văzută ca fiind idealul egalității dintre oameni. În cazul copiilor, în școală pot apărea multe situații în care unul sau mau mulți copii sunt discriminați, direct sau indirect. Mobilizarea părinților pentru a rezolva probleme de atitudine discriminatoare din școală, poate contribui la inițierea sau în unele cazuri la amplificarea comunicării dintre elevi și părinți.

Pentru a identifica situații discriminatorii este necesară cunoașterea grupurilor vulnerabile. Rasa, sexul, naţionalitatea, etnia, limba, religia, categoria socială, convingerile, orientarea sexuală, vârsta, handicapul, boala cronică necontagioasa, infectarea HIV, apartenenţa la o categorie defavorizată, sunt motivațiile discriminărilor pe criterii identitare sau de opțiune.

Percepția diversității este modul în care ne recunoaștem și apreciem diferențele. Concepțiile greșite de includere pot deseori întuneca problema reală. Incluziunea nu înseamnă forțarea tuturor să gândească sau să acționeze la fel, ci dimpotrivă. Este vorba despre crearea unui mediu în care toata lumea se simte apreciată și liberă să se exprime fără teama de judecată sau excludere. Un mediu incluziv promovează egalitatea, respectul pentru drepturile omului și libertatea.

Şcoala pentru diversitate pune în centrul atenţiei sale persoana umană ca fiinţă originală, unică şi irepetabilă, accentuând ideea că în fiecare societate există persoane diferite, grupuri diferite, motivaţii, raţiuni şi puncte de vedere diferite. Promovarea educaţiei

incluzive în şcolile din sistemul de învăţământ trebuie să aibă la bază următoarele principii-cadru:

♦ Toţi elevii au dreptul să participe la toate activităţile incluse în programa şcolilor obişnuite.

♦ În timpul programului şcolar, personalul didactic şi de specialitate se va implica direct în susţinerea pe toate căile a integrării maximale a elevilor cu cerinţe educaţionale speciale.

♦ Şcoala va trebui, printr-o serie de schimbări radicale în domeniul curriculum-ului, să vină în întâmpinarea tuturor cerinţelor educaţionale ale elevilor, fără a leza demnitatea şi personalitatea acestora.

♦ În condiţiile educaţiei incluzive, clasele/grupele de elevi vor include copii apropiaţi ca vârstă şi nivel de experienţă socioculturală.

Incluziunea este o mentalitate, o cultură, o carismă care, atunci când este se înscrie în mediul şcolar ca o practică non-negociabilă, produce rezultate fenomenale. Incluziunea presupune să facem învăţarea accesibilă prin intermediul diferenţierii, să elaborăm programe individuale, să luăm în calcul contextul şi cultura, să cultivăm relaţiile cu familia şi să punem mereu sub semnul întrebării practica, pentru a ne asigura că toţi se bucură de beneficii. O şcoală incluzivă elogiază şi recunoaşte normalitatea diversităţii în toate domeniile vieţii şi caută să-i sensibilizeze pe toţi membrii comunităţii şcolare în legătură cu faptul că oamenii şi-au format, în mod natural, o gamă variată de stiluri de viaţă, de obiceiuri, tradiţii şi perspective, că deţin talente variate, că provin din medii diverse şi că acest evantai uman ne îmbogăţeşte pe toţi. Practica incluzivă se realizează într-un context caracterizat de grijă.

Cu toate acestea, practica incluzivă nu este uşor de atins şi devine tot mai dificil de susţinut, din mai multe motive: creşterea nivelului de nevoi, rarefierea resurselor, incapacitatea părinţilor de a gestiona, de a participa şi de a susţine învăţarea propriilor copii. Obiectivele se află într-o relaţie antagonică: adesea, valorile promovate în şcoli se află în conflict cu ambiţiile părinţilor din clasa de mijloc, pentru care contează mai mult rezultatele decât formarea individuală şi colectivă; guvernele/ministerele educaţiei solicită indicatori de cuantificare a reuşitei fără să ţină cont de context/clasă socială şi chiar între elevi, care observă comportamente contradictorii acasă, în comunitate şi în mass-media.

BIBLIOGRAFIE:

- Publicația educațională Freepedia Edu, ISSN 2821-725X ISSN-L 2821-725X, înregistrată la Centrul Național ISSN Biblioteca Națională a României;
- Platforma europeană online dedicată învăţământului preuniversitar, SCHOOL EDUCATION GATEWAY, articol din 02.02.2016

INOVARE DIDACTICĂ PRIN UTILIZAREA METODELOR INTERACTIVE ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Prof. înv. primar Vlășceanu Daniel
Școala Gimnazială „Traian Săvulescu”, Comuna Izvoarele, Jud. Prahova

Metodele de învățământ pot fi definite ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață” (M. Ionescu, V. Chiș).

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice. Curriculum-ul școlar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităților educaționale.

Metoda este selectată de cadrul didactic și este pusă în aplicare în lecții sau activități extrașcolare cu ajutorul elevilor și în beneficiul acestora, presupune, în toate cazurile, o colaborare între profesor și elev, participarea lor la căutare de soluții, la distingerea dintre adevăr și eroare și care, sub forma unor variante și/sau procedee selecționate, se folosește pentru asimilarea cunoștințelor, a trăirilor valorice și a stimulării spiritului creativ.

Când se alege o metodă, se ține cont de finalitățile educației, de conținutul procesului instructiv, de particularitățile de vârstă și de cele individuale ale elevilor, de psihopedagogia grupurilor școlare, de natura mijloacelor de învățământ, de experiența și competența cadrului didactic.

Metodele tradiționale, expozitive ori frontale lasă impresia că nu ar mai fi în conformitate cu noile principii ale participării active și conștiente a elevului. Acestea pot însă dobândi o valoare deosebită în condițiile unui auditoriu numeros, având un nivel cultural care să-i asigure accesul la mesajul informațional transmis raportat la unitatea de timp.

Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora. În acest context, prefacerile pe care le cunosc metodele de învățământ cunosc câteva direcții definitorii. Relația dinamică-deschisă constă în raporturile în schimbare ce se stabilesc între diferitele metode. Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învățare, fiecare metodă trebuie să fie aleasă în funcție de registrul căruia i se raportează. Amplificarea caracterului formativ al metodelor presupune punerea accentului pe relațiile sociale pe care le are elevul în procesul de culturalizare și formare a personalității. Reevaluarea permanentă a metodelor tradiționale vizează adaptarea lor în funcție de necesități și raportarea lor la evoluția științei.

Metodele de predare – asimilare pot fi clasificate în:

1. Tradiționale: expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu manualul, exercițiul;
2. Moderne: algoritmizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metode de simulare (jocurile, învățarea pe simulator), învățarea prin descoperire.

Principala metodă de educare a gândirii în învățământul tradițional o constituie expunerea profesorului, completată cu studiul individual al elevului. Această metodă a fost criticată, susținându-se că ea nu favorizează legătura cu practica. Lipsa de legătură cu realitatea vine de la atitudinea elevilor: ei asistă pasiv la expunere, pe care știu că trebuie să o repete. Cealaltă metodă tradițională, convorbirea cu întreaga clasă, antrenează mai mult participarea elevilor, dar elevii sunt ghidați, nu știu ce se urmărește. Așadar, forma clasică a învățământului dezvoltă puțin gândirea elevilor. Ulterior s-au preconizat diverse moduri de organizare a învățământului, denumite școli active, în care accentul cade pe studiul individual efectuat de elevi. Modul nou, activ, de organizare a învățământului se dovedește superior, dar solicită mult timp. Odată cu descongestionarea programelor școlare în cadrul reformei învățământului, se va începe și activizarea predării în școala românească.

Metodele activ-participative pun accent pe învățarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiționale de învățare. Educația pentru participare îi ajută pe elevi să-și exprime opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber, pot deveni coparticipanți la propria formare. Elevii nu sunt doar un receptor de informații, ci și un participant activ la educație. În procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăța” la a „învăța să fii și să devii”, adică pregătirea pentru a face față situațiilor, dobândind dorința de angajare și acțiune. Principalul avantaj al metodelor activ-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic și formarea capacității acestora de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate. În acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităților cognitive de tip superior, gândirea critică. Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea și evaluarea soluțiilor posibile într-o situație dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor. A gândi critic înseamnă a deține cunoștințe valoroase și utile, a avea convingeri raționale, a propune opinii personale, a accepta că ideile proprii pot fi discutate și evaluate, a construi argumente suficiente propriilor opinii, a participa activ și a colabora la găsirea soluțiilor.

Principalele metode de dezvoltare a gândirii critice sunt: metoda Ciorchinelui, metoda Mozaic, metoda Cubul, metoda Turul Galeriei, metoda6/3/5, metoda Lotus, metoda Pălăriile gânditoare, metoda Frisco, metoda Schimbă perechea, metoda Explozia, diagrama Venn, metoda Cauza-efect.

Pentru ca învățarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli. Literatura de specialitate relevă faptul că, pentru ca elevii să fie dispuși să lucreze în echipă,

se impune respectarea a două condiții: asigurarea unui climat pozitiv în clasă, formularea unor explicații complete și corecte asupra sarcinii de lucru, astfel încât acesta să fie înțeleasă de toată lumea.

În vederea asigurării unui climat pozitiv în sala de clasă este necesar ca elevii să aibă impresia că au succes în ceea ce fac. Factorii care asigură succesul într-o clasă sunt: formularea de expectanțe pozitive față de elevi, utilizarea unor strategii de management educațional eficient, stabilirea de obiective clare și comunicarea acestora elevilor, valorificarea la maxim a timpului destinat predării, evaluarea obiectivă.

Eficiența muncii în grup depinde de claritatea explicației pentru sarcinile de lucru. Profesorii trebuie să ofere explicații cât mai clare și să se asigure că ele au fost corect înțelese de către elevi.

Literatura de specialitate oferă o imagine fidelă asupra antitezei care se creează între metodele tradiționale și cele moderne utilizate în predare.

Metodele tradiționale au următoarele caracteristici:

- pun accentul pe însușirea conținutului, vizând, în principal, latura informativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului, elevul fiind văzut ca un obiect al instruirii, așadar comunicarea este unidirecțională;
- sunt predominant comunicative;
- sunt orientate, în principal, spre produsul final, evaluarea fiind de fapt o reproducere a cunoștințelor;
- au caracter formal și stimulează competiția;
- stimulează motivația extrinsecă pentru învățare;
- relația profesor-elev este autocratică, disciplina școlară fiind impusă. Aceste metode generează pasivitatea în rândul elevilor.

La polul opus, metodele moderne se caracterizează prin următoarele note:

- acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației
- sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe acțiune, pe învățare prin descoperire;
- sunt orientate spre proces;
- sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi, evaluarea fiind una formativă;
- stimulează motivația intrinsecă;
- relația profesor – elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecției. Prin metodele moderne se încurajează participarea elevilor, inițiativa și creativitatea.

Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de educație permanentă.

În mod sigur o metodologie de succes va implica împletirea celor două modele (clasic și modern), având proporții diferite între ele în funcție de situația momentului, de colectiv și bineînțeles de obiectivele educaționale urmărite.

Elementul cheie în educație îl reprezintă elevul care trebuie să realizeze o serie de procese pentru a putea cunoaște și utiliza practic informațiile însușite. O învățare eficientă presupune mai întâi înțelegerea faptelor, analizarea acestora, formularea unor idei pe baza cunoștințelor dobândite ulterior, generalizarea și abstractizarea lor.

Profesorul nu mai este cel care ține o prelegere în fața elevilor ci e mediator și îndrumător în activitatea de învățare pe care aceștia o parcurg. Predarea se realizează prin utilizarea unor metode activ-participative care să solicite interesul, creativitatea, imaginația, implicarea și participarea elevului în scopul însușirii unor cunoștințe care să-i folosească.

Bibliografie:

1. Cerghit I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.
2. Ionescu M., Radu I., *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
3. Moise C., *Concepte didactice fundamentale*, Editura Ankarom, Iași, 1996.
4. Văideanu G, *Pedagogie-ghid pentru profesori*, Editura Universității Al. I. Cuza, Iași, 1986.

INTEGRAREA COPIILOR CU CES

VOICU FLORENTINA,
ŞCOALA GIMNAZIALĂ CHECEA

Întâlnim in toate scolile copii cu deficienţe. Ei sunt percepuţi diferit, în funcţie de cultura şi de valorile promovate de scolile respective. Multe scoli au reticenţe faţă de copii cu deficienţe, deoarece au o concepţie greşită despre ei. Trebuie însă să înţelegem că sunt nişte copii la fel ca ceilalţi, fiind produsul unic al eredităţii lor şi al mediului.

Din categoria copiilor cu C.E.S (cerinţe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficienţe propriu zise, cât şi copiii fără deficienţe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigenţele şcolii.

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-şi exprime propriile capacităţi.

Astfel copilul capătă prin joc informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu ceilalți copii şi cu obiectele din mediul înconjurător.

Datorită faptului că se desfăşoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru copiii cu handicap, întrucât le oferă şansa de a juca cu alţi copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfăşura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcţie de deficienţa copilului.

Astfel, școala este un mediu important de socializare.Formele de integrare a copiilor cu C.E.S. pot fi următoarele:

►clase diferenţiate, integrate în structurile şcolii obişnuite,

►grupuri de câte doi-trei copii deficienţi incluşi în clasele obişnuite,

►integrarea individuală a acestor copii în aceleaşi clase obişnuite.

În şcoală, copilul cu tulburări de comportament aparţine de obicei grupului de elevi slabi sau indisciplinaţi, el încălcând deseori regulamentul şcolar.

Din aceste motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către școală(educatori,colegi).

Copiii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum dife renţiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învăţare şi evaluare specializate, adaptate abilităţilor lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea trebuie să beneficieze de consiliere şcolară şi vocaţională personală atât el cât și familia lui. Stilul de predare trebuie să fie cât mai apropiat de stilul de învăţare pentru ca un volum mai mare de informaţii să fie acumulat în aceeaşi perioadă de timp. Acest lucru este posibil dacă este cunoscut stilul de învăţare al copilului cu CES, dacă este făcută o evaluare eficientă care ne permite să ştim cum învaţă copilul, dar şi ce si cum este necesar să fie învăţat.

Strategii şi intervenţii utile din partea cadrului didactic ar putea fi:

-Crearea unui climat afectiv-pozitiv;

-Stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare;

-Încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor;

-Încurajarea independenţei, creşterea autonomiei personale;

-Încurajarea eforturilor;

-Sprijin, încurajare şi apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor şcolare, fără a crea dependenţă;

-Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat şi evidenţiat cel mai mic progres;

-Crearea unui climat afectiv, confortabil;
-Centrarea învăţării pe activitatea practică;
-Sarcini împărţite în etape mai mici, realizabile;
-Folosirea învăţării afective;
-Adaptarea metodelor şi mijloacelor de învăţare, evaluare,etc.

Copiii care ne trec pragul claselor ne pun în situaţia de a căuta mereu noi soluţii la problemele ridicate. De cele mai multe ori găsim soluţiile cele mai bune pentru copii. Însă, uneori suntem puşi în dificultate de complexitatea problemelor. Una dintre aceste probleme o reprezintă copiii cu cerinţe educative speciale.

Aceşti copii nu sunt speciali în sine.

Ei au nevoie doar de o abordare personalizată în ceea ce priveşte demersurile pe care le întreprindem în educaţia lor. Pentru prevenirea declinului social ulterior nu este suficient ca aceşti copii să fie menţinuţi în sistemul educaţional tradiţional pentru că există pericolul dificultăţilor de adaptare la standardele ridicate şi deci pericolul de eşec sau abandon şcolar. Pe lângă acceptarea copilului în şcoala de masă, trebuie asigurat un mediu educaţional corespunzător, suport şi experienţe pozitive copilului cu dificultăţi de învăţare.

Copilul cu CES se adaptează greu la relaţiile interpersonale, de aceea părinţii trebuie să joace rolul de mediator între copil şi persoanele străine. Uneori părinţii pot dramatiza excesiv reacţiile inadecvate venite din partea unei persoane străine, identificând o falsă rea intenţie într-un gest oricât de neutru.

Pe de altă parte, unii părinţi refuză să ţină cont de dificultăţile sociale determinate de deficienţă. În acest fel, ei îi împiedică pe copii să înţeleagă şi să accepte toate aspectele legate de propria deficienţă. Datorită acestui rol suplimentar de mediator, reacţiile părinţilor în faţa unui copil cu deficienţă capătă o importanţă majoră.

Părinţii reacţionează prin supraprotecţie, acceptare, negare sau respingere.

Copiii, majoritatea timpului lor liber şi nu numai, si-l petrec jucându-se. Jocul reprezintă pentru copii o modalitate de a-şi exprima propriile capacităţi.

Prin joc, copilul capătă informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurător şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp.

În timpul jocului, copilul vine în contact cu alţi copii sau cu adultul, astfel că jocul are un caracter social. Jocurile sociale sunt esenţiale pentru copiii cu deficienţe, întrucât le oferă şansa de a se juca cu alţi copii. În aceste jocuri sunt necesare minim două persoane care se joacă şi comentează situaţiile de joc (loto, domino, table, cuburi, cărţi de joc etc.).

În perioada de preşcolar se desfăşoară mai ales în grup, asigurându-se astfel socializarea. Din acest motiv, copiii cu deficienţe trebuie să fie înscrişi la grădiniţă, alături de copiii sănătoşi. Copiii sunt curioşi, dar practici, astfel că ei vor accepta uşor un copil cu deficienţă fizică, care se deplasează în scaun cu rotile sau în cârje. Ei sunt suficient de simpli şi deschişi pentru a accepta uşor un coleg cu probleme de sănătate. Perioada de preşcolar este cea mai indicată pentru începerea socializării copiilor cu deficienţe. La această vârstă, socializarea se realizează uşor prin intermediul jucăriilor şi al echipamentelor de joc.

Totuşi, trebuie să fim atenţi la unele probleme deosebite.

Copiii cu cerinţe educative speciale pot fi integraţi în mediul şcolar/preşcolar în mai multe feluri:

● prin integrarea individuală a acestora în clasele obişnuite,
●grupuri de doi-trei copii cu deficienţe incluşi în clasele obişnuite,
●clase diferenţiate, incluse în structura şcolii/grădiniţei obişnuite.

Integrarea acestor copii în colectivul unei clase obişnuite exprimă atitudinea favorabilă a acestora faţă de unitatea de învăţământ şi faţă de cadrul didactic, ajută la consolidarea unei motivaţii puternice, care susţine efortul copilului în activitatea de învăţare, duce la realizarea unor progrese la învăţătură şi în plan comportamental.

Şcoala va reuşi să răspundă cerinţelor speciale de educaţie ale copiilor aflaţi în dificultate şi nevoilor de educaţie ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne şi cu sprijinul tuturor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Weihs T.J., Copilul cu nevoi speciale, Ed Triade, Cluj Napoca, 1998
2. Verza F., Introducere în psihopedagogia specială şi asistenţa socială, Ed Fundatiei Humanitas, 2002
3. Vornicescu T., Situația copiilor cu CES incluși în învățământul de masă, 2018,

SALA DE CLASĂ, DINCOLO DE NORME

Prof. Raluca-Eugenia Voinea

Colegiul Național „I.L. Caragiale”, București

Totul stă sub semnul unei complexități aparente, în momentul în care tiparele nu dispar, ba mai mult, devin o prezență acută ce distorsionează adevăratul spirit al inovației și al libertății de a fi.

Lipsa de coerență a unui sistem ce se zbate între iluzie și deziluzie, nu poate duce decât la aceleași întrebări fără răspuns și schimbări interminabile în care claritatea, valoarea și normalitatea nu-și mai pot găsi locul.

Deschidem aceeași sală de clasă în care, de multe ori, de o parte și de alta, nu se fac auzite decât gândurile ce sunt încorsetate de obișnuință și lipsă de creativitate. Puține sunt momentele, când totul este un prea-plin, determinând o atmosferă în care fiecare se regăsește și înțelege scopul educației. Dorim schimbări majore, de pe o zi pe alta, ne angrenăm în proiecte, de multe ori, fără finalitate, dar lăsăm în urmă un element extrem de important, simplitatea și normalitatea lucrurilor ce pot fi, într-adevăr, schimbarea în esență a ceea ce ne-am dori.

Normele le putem aplica la momentul și în contextul potrivit situației în care ne aflăm, și nu la voia întâmplării, astfel, spiritul viu al clasei se năruie și devine anost, lipsit de orice putere de funcționare firească. Interese, factori externi ce-ți înăbușă orice dorință de a te dezvolta și a inova, rămân un deziderat al celor ce hibernează în propria conștiință.

Impunem norme ce nu se potrivesc contextului, și nici nu încercăm să decongestionăm modul de lucru, lăsându-ne în voia acelorași obișnuințe. Ar trebui să înțelegem prin norme acel mod de a

construi unitar, în ansamblu, dar, în același timp, cu particularități individuale, putând ajunge la un echilibru și un mediu favorabil dezvoltării fiecăruia. Spațiul de lucru pozitiv, variat și flexibil va trasa o graniță aproape imperceptibilă, lăsând, și de o parte, dar și de alta, libertatea menținerii unui nivel ridicat de concentrare. Amenajarea reușită a sălii de clasă poate fi o lecție de viață, despre decență, despre normalitate. De multe ori, normalitatea se pierde în tușe terne, emanând monotonie cotidiană, același proces de care ne plângem, dar pe care nu-l schimbăm, pentru că „se poate și așa". Se prefigurează o luptă, de multe ori, inegală, care rămâne să adâncească carențe, neajunsuri, lipsa de creativitate, determinare, iar spațiul rămâne închis în neputința lui de a se schimba sau de a fi schimbat. Închidem mai multe uși decât am putea deschide și lăsăm obișnuința să vorbească mai mult decât s-ar cuveni. Lăsăm timpul să ascută voci lipsite de orice valențe estetice, morale, spirituale, neconștientizând că, mai devreme sau mai târziu, totul are un preț. Unii uită că, în sala de clasă, normele devin arta de a descoperi valori, de a cultiva spiritul critic și de a înțelege că suntem diferiți, iar regulile și libertățile trebuie asumate în aceeași măsură, dar la momentul potivit pentru fiecare. Stabilim bariere pentru unii și libertăți pentru alții, iar în neputința noastră uităm sau nu vrem să știm că acestea creează deziluzii evidente pentru cei care au avut așteptări uriașe de la cei pe care i-au crezut modele. În acest mod, sala de clasă, pe care am fi putut să o receptăm asemenea unui liant între norme firești, așteptări și realizări, își va pierde tot mai mult valențele, lăsând ca timpul să deterioreze și ultimul colț de speranță.

O cultură diferită, și, totuși, cu același scop, poate modela un spirit ce pendulează între așteptări și cerințe, dorințe și împliniri. Cei care au înțeles că sala de clasă nu e doar spațiul receptat în sensul denotativ al termenului, ci este în accepția unei denotații evidente, locul în care aspirațiile prind formă, emoțiile devin constructive, prefigurându-se valorile de mai târziu, vor ști că valența duală a educației este și de a elogia, și de a critica în aceeași măsură. La momentul potrivit, și în contextul adecvat, totul se va baza pe principiul sine-qua-non al întrepătrunderii dintre har și meșteșug pedagogic.

Sfera tonurilor distincte din sala de clasă se poate armoniza, depășind spațiul și stabilind o relație afectivă. Într-un mediu cu arhitectură atectonică, asemenea unei piese de teatru, protagoniștii procesului instructiv-educativ pot interioriza mult mai profund scopul stabilit inițial. Perspectivele de adâncime ale unui astfel de mediu în care acordurile cromatice, dar și afective, ilustrează un fond spiritual, pot, fără doar și poate, determina libertatea de mișcare și interacțiune necondiționată.

Așadar, sala de clasă ar trebui să devină spațiul în care orgoliile nemăsurate, obișnuințele sau tiparele să fie transfigurate în mod creativ, într-un acord de rigoare, rafinament, empatie și spiritualitate.

Ținând cont de toate aceste considerente, timp de 25 de ani la catedră, am încercat ca obișnuințele interiorității fiecăruia dintre noi, să poată deveni axul central în modelarea unei noi

viziuni de a comunica, de a percepe mediul, de a ne raporta la un spirit profund ce contrabalansează rigori și libertăți într-un proces surprinzător, creativ. Punând bazele unor proiecte, „Schimbarea începe acum prin artă!, activități extrașcolare, demersuri didactice ce depășesc granița tiparelor, am reușit să determin noi obișnuințe, cultivând spiritul critic, creativ, original în modul de lucru al elevilor, al relației dintre profesori-elevi-părinți-autorități locale, factori de decizie ai unor instituții de cultură. Lectura a devenit un mod real de viață, de introspecție. Sala de clasă, de spectacol, de cinematograf, biblioteca, cafeneaua literară, librării au devenit spații in care dialogul a prins cele mai ingenioase forme. Participanții, elevi, profesori, părinți, invitați de seamă, au susținut o nouă viziune în care comunicarea, dorința de cunoaștere, de cercetare a susținut formarea abilităților de viață. Operele scriitorilor, pictorilor, sculptorilor etc. au fost percepute atât din perspectivă biografică, cât și semnificativă și structurală. Esența întregului concept a susținut libertatea de a descoperi importanța existenței unei societăți în care valorile nu pot fi reduse la tăcere, nu pot fi oprimate, ci răspândite constant de la generație la generație prin artă, astfel încât toți beneficiarii actului instructi-educativ să profite de beneficiile unui mod total diferit de a privi lucrurile, acordând egalitate de șanse tuturor în mod nepărtinitor. Prin acest demers, am putut da șansa mai multor instituții să devină parte integrantă, să coordoneze la nivelul instituțiilor lor un astfel de fenomen, determinând schimbări majore de atitudine, viziune, implicare la nivel instituțional, dar și individual. În calitate de coordonator al unor astfel de experiențe educaționale, am avut șansa de a observa impactul, evident, de-a lungul timpului, asupra partenerilor implicați, înregistrând nu atât rezultate cuantificabile, cât mai mult rezultate cu o profundă notă de empatie, emoție, determinare, valorizarea propriilor dorințe, puterea exprimării interiorității prin artă. Spre exemplu, Proiectul „Scimbarea începe acum prin artă”- proiect înscris în Calendarul Activităţilor Educative Regionale, 2019, a determinat un adevărat spirit de echipă, implicând elevi, profesori, părinți, instituții culturale într-un constant dialog creativ și intercultural. Partenerii direct implicați (British International School of Istambul, Școala Gimnazială „Titu Maiorescu”- București, Școala Gimnazială Nr. 128 - București, Școala Gimnazială „Maria Rosetti”- București, Teoretic „C.A. Rosetti”- București, Liceul Teoretic „Alexandru Vlahuță”- București, Colegiul Național „Emil Racoviță”- București, Colegiul Național „Nicolae Bălcescu” - Brăila, Liceul Teoretic „Mihail Sebastian”- Brăila, Colegiul Dobrogean „Spiru Haret”- Tulcea, Asociația „Angels Down Friends”- București, Școala Gimnazială nr. 156 - București, Școala Gimnazială nr. 20 - București, Școala Gimnazială „Regina Maria”- București, Școala Gimnazială „Regele Mihai I”- București, Liceul Teoretic „Sfânta Maria”- Galați, Colegiul Național „Al.I. Cuza”- Galați, Școala Gimnazială Nr. 1 Stoenești - Com Stoenești, Teatrul „Maria Filotti”- Brăila, Muzeul Brăilei „Carol I”- Brăila, Liceul de Artă „Hariclea Darclee”- Brăila) au determinat schimbări majore de atitudine, viziune, implicare la nivel instituțional, dar și individual.

Cu fiecare experiență, în abordarea curriculară a deschiderii social–culturale, am indentificat nevoia cunoaşterii, respectării şi valorizării diversităţii. Este vorba despre o diversitate care presupune unicitatea fiecărei fiinţe şi multiculturalitatea. Elevii sunt unici, însă cu particularităţi diferite, determinate de caracteristicile lor subiective, individuale şi de aparteneţa lor la un spaţiu şi o identitate socio-culturală. Fiecare este purtătorul unor particularităţi ce nu pot fi defecte sau anormalităţi, ci sunt caracteristici, răspunsuri personale la solicitările mediului.

Unicitatea vine din educaţia subiectivă a fiecăruia, dar şi din stilurile de învăţare, ritmurile dezvoltării, trăsăturile personale, capacităţile, competenţele şi comportamentele fiecăruia. Amprenta culturală este importantă pentru că determină bogăţia diversităţii la nivelul grupului social.

O altă caracteristică fundamentală în tot acest demers este stabilită de evidenta interdependență între comunicare, cooperare şi colaborare în sprijinul elevului la nivelul procesului de maturizare. Se doreşte ca relaţia societate - elev, să devină o relaţie de parteneriat, deoarece nu numai elevii se dezvoltă sub influenţa societății, ci şi aceştia, la rândul lor, transformă societatea prin ideile și principiile lor morale. O astfel de colaborare poate fi viabilă datorită aspectelor ei de conducere democratică şi a flexibilităţii în luarea deciziilor.

Detaşarea de tipare constituie un demers evident printr-o riguroasă desfăşurare şi întrepătrundere a activităţilor propuse în fiecare an școlar, toate aceste bariere evident vizibile, putând fi îndepărtate doar printr-o implicare minuţioasă a tuturor celor implicați în procesul instructiv-educativ - (elevi, profesori, părinți). Întregul concept de funcționare al unei instituției de învățământ se grefează pe principiul eficienței în capacitatea de comunicare transparentă, contracararea situaţiilor conflictuale, evidenţierea unei laturi a personalităţii celuilalt, ce, de multe ori, rămâne în umbră. O adevărată echipă găsește necesară ideea unui demers educativ ce-și pune amprenta asupra unei întregi generații, ce va putea la rândul ei schimba mentalități, stilul de viață și de gândire a celor cu care convieţuiesc, dar și implicit a unei viitoare generații. Toate activitățile derulate în fiecare an constituie principalele instrumente de schimbare a unor deficiențe sociale. Fiecare elev poate reprezenta un exemplu de urmat și de alți oameni. O implicare totală, necondiționată a elevilor, profesorilor, părinților, poate fi calea rezolvării altor probleme conexe ale societății (probleme de mediu, probleme sociale, culturale, etnice etc). Fără doar și poate, un om educat va crea un mediu propice unei dezvoltări ulterioare în același sens.

Rezultatele elevilor, de-a lungul timpului, au reprezentat oglinda indubitabilă a unui demers educativ bazat pe originalitate, performanță și determinare.

Valori precum, egalitatea de șanse, libertate, educație, loialitate, toleranță, cinste, credință, seriozitatea, creativitate, originalitate vor fi mereu valorile pe baza cărora vom clădi parcursul nostru existențial. Toate acestea vor fi precum „Cartea de nisip ” a scriitorului argentinian Jorge Luis Borges, o carte infinită imaginată mai întâi ca un volum ciclic, circular, a cărui ultimă pagină să fie

identică celei dintâi, dar cu posibilitatea de a continua la nesfârșit cu noi valențe, posibilități de cunoaștere și autocunoaștere.

Dincolo de orice graniță a unui cronotop concret, în care ne desăvârșim activitatea, harul pedagogic poate deveni, metaforic vorbind, o iscusită oglindă a minții omenești, ce promovează valori inconfundabile în plan universal.

PROIECTUL EDUCAȚIONAL IES7 SPECIAL

Prof. Iasmina-Lavinia Zagrai, Școala Gimnazială Nr. 7 „Sf. Maria”, Timișoara

În anul școlar 2022-2023, mai mulți profesori din cadrul Școlii Gimnaziale Nr. 7, din Timișoara, și-au propus organizarea unui concurs dedicat elevilor cu nevoi speciale, această școală fiind una incluzivă și având în jur de 50 de astfel de elevi. Astfel, a luat naștere proiectul educațional *IES7 Special*, un proiect menit să îi ajute pe tinerii cu nevoi speciale să colaboreze cu elevii care nu au astfel de nevoi, să rezolve cerințe de limba engleză, matematică și educație fizică, încadrându-se într-un interval de timp dat și cu ajutor, bineînțeles, din partea colegilor acestora.

Anul acesta școlar, în luna octombrie, s-a desfășurat cea de-a doua ediție a activității descrise. Profesorii au selectat elevii și au format perechi, din elevi cu CES și elevi fără CES, pe care le-au înscris în concurs. Aceștia au avut patru probe, în cadrul concursului, una de comunicare orală în limba engleză, una de scriere, tot în limba engleză și una de matematică. Pentru a rezolva cerințele, au trebuit să se deplaseze în puncte diferite, pe terenul de sport, din curtea școlii. Între aceste puncte, copiii au trebuit să arunce mingea la coșul de baschet, să alerge, să sară peste obstacole, fiind, în tot acest timp, cronometrați. La final, criteriile de stabilirea câștigătorilor au fost corectitudinea răspunsurilor, timpul de executare a probelor sportive și timpul de rezolvare a cerințelor de limba engleză și matematică.

Am ales ca exemplu această activitate, întrucât încercăm, cu toate forțele noastre, să îi integrăm pe elevii cu CES. Am considerat că formarea perechilor, astfel încât elevii cu CES să beneficieze de ghidaj, atunci când e necesar, din partea elevilor fără CES, contribuie la o mai bună relaționare între aceste două tipuri de elevi. Elevii cu nevoi speciale prind astfel curaj în forețele proprii, devin conștienți de faptul că sunt acceptați de ceilalți copii, iar aceasta le facilitează comunicarea cu ceilalți colegi de clasă și în alte contexte. Trebuie menționat și faptul că elevii nu se mai judecă, ci cooperează, fac echipă și sunt determinați să câștige, lucru care înlesnește contactul dintre elevi și în sens invers, adică dinspre cei fără nevoi speciale, înspre cei cu nevoi speciale.

Astfel, la proiectul nostru, au participat în acest an 23 de perechi de ciclul primar și 26 de perechi de gimnaziu, din 5 școli diferite. Feedback-ul a fost unul pozitiv, atât din perspectiva

elevilor și a părinților acestora, cât și din perspectiva profesorilor implicați în organizarea și desfășurarea probelor mai sus amintite.

Este de menționat și rolul proiectului și a mobilităților Erasmus+, *Harmony in an Inclusive School*, la care o serie de profesori din școala noastră au luat parte. Dorind să ne ridicăm la standarde europene și să luăm exemplu european, am decis organizarea acestui concurs.

Așadar, proiectul educațional *IES7 Special,* a fost gândit întru armonizarea grupurilor de elevi, facilitarea incluziunii în rândul acestora și îmbinarea utilului cu plăcutul până la urmă, urmând principala direcție europeană în acest sens și împletind nevoia cunoașterii unei limbi străine, cu cea a realizării de activități fizice de intensitate medie, pentru a duce un stil de viață cât mai sănătos.

BIBLIOGRAFIE

Proiectul educațional *IES7 Special*

Ce este educatia incluziva? - o7.ro

Comunicarea interculturală prin intermediul proiectelor educative

Prof. Zaharia Oana Simona

Şcoala Gimnazială *Alecu Russo*, Iaşi

Proiectele educative care s-au putut derula în cadrul programelor Comenius au reprezentat o şansă unică de deschidere culturală pentru atât de multe şcoli din ţara noastră, în vederea cunoaşterii altor sisteme de învăţământ, pentru familiarizarea cadrelor didactice din România în legătură cu ceea ce înseamnă un sistem educaţional descentralizat şi un învăţământ modern centrat pe elev şi pe cerinţele sale, ţinându-se cont şi de nevoia inserţiei sale sociale la finalul şcolarităţii.

În Şcoala Gimnazială *Alecu Russo* din Iaşi s-a derulat, între anii şcolari 2013-2015, un amplu proiect Comenius, în parteneriat cu alte 10 unităţi şcolare din Spania, Finlanda, Polonia, Germania (două şcoli), Turcia, Irlanda, Slovenia şi Grecia. Titlul proiectului a fost unul generos: *Colorful Diversity in Powerful Unity – Yesterday, Today, Tomorrow.* A fost o şansă unică pentru cadrele didactice din şcoala noastră de a se întâlni cu alţi colegi, de a discuta felul în care se lucrează în alte ţări, de a găsi soluţii pentru probleme comune şi de a învăţa atât de multe lucruri despre tradiţiile culturale, mai noi sau mai vechi, din alte spaţii geografice. Nu doar cadrele didactice, ci şi copiii din unităţile şcolare partenere au intrat în contact cu partenerii proiectului şi au lucrat împreună, împărtăşind impresii, schimbând opinii şi învăţând cât mai multe unii de la alţii.

După prezentarea proiectului cu scopul şi obiectivele pe care le viza, toate şcolile au fost mobilizate să participe la un concurs de creare a unui logo al proiectului. A fost o activitate captivantă pentru că necesita creativitate, dar şi putere de sinteză, deoarece desenul ales trebuia să însumeze esenţa activităţilor propuse, să transmită vizual un mesj cât mai convingător.

Apoi fiecare şcoală din proiect a trebuit să realizeze un poster de prezentare: ce o unicizează în peisajul local, ce rezultate deosebite a avut, ce şi-a propus să realizeze şi care sunt dorinţele copiilor ce învaţă în unitatea respectivă. Această formă de prezentare ne-a ajutat să ne cunoaştem mai bine şi să vedem ce ne uneşte şi ce particularităţi distincte are fiecare. Pentru că nu puteam facilita o întâlnire cu toţi elevii din proiect, am apelat la mijloacele moderne de comunicare şi, prin skype, au fost făcute prezentări, au avut loc conversaţii, dar şi lecţii interactive. Au fost momente foarte emoţionante pentru elevii din şcoala noastră când au văzut

că pot comunica cu parteneri de aceeaşi vârstă, că îşi pot exprima gândurile sau impresiile legate de ţările din care fiecare provenea. Au descoperit că îndrăgesc aceleaşi formaţii sau discipline, că au hobby-uri comune, că limba engleză reprezintă o modalitate facilă de comunicare şi că trebuie să acorde un rol deosebit studierii limbilor străine în şcoală.

Acest proiect şi-a propus şi implicarea comunităţilor din care şcolile făceau parte, mai ales a părinţilor. De aceea la o primă întâlnire de proiect din Slovenia s-a organizat o seară a părinţilor în care aceştia au vorbit despre şcoală, despre felul cum înţeleg ei să o susţină şi despre legătura strânsă care trebuie să existe între cadrele didactice şi reprezentanţii legali ai copiilor.

În luna noiembrie 2013, când proiectul demarase deja de şase luni, am realizat un country potpourry – o culegere de informaţii despre partenerii proiectului. Acest lucru ne-a ajutat să ştim şi mai multe despre noi şi despre locurile pe care le reprezentam. Un alt moment plin de sensibilitate a fost cel în care copiii şi-au scris scrisori unii altora şi au început să corespondeze.

Toate activităţile pe care le derulam ne ajutau să comparăm sistemele educaţionale din care proveneau partenerii şi să aplicăm şi noi metode, tehnici, exemple de bune practici pentru ca să progresăm şi să devenim cu adevărat o şcoală europeană. Bariera lingvistică depăşită prin utilizarea limbii engleze ne-a mobilizat şi mai mult, de aceea am realizat alături de partenerii noştri, un minidicţionar, în care am inclus cuvinte din vocabularul fundamental, şi i-am anexat şi un CD. Astfel am putut vedea cum se pronunţă sau se scriu diferite cuvinte în limbi mai puţin cunoscute precum finlandeza, poloneza sau greaca. A foste realizată şi o carte de cântece, fiecare ţară alegând un cântec pentru copii cât mai emblematic. Au fost învăţate cântece din alte ţări şi, la o altă reuniune pe skype, în apropierea Crăciunului, au fost intonate. Activitatea a reprezentat un real moment de delectare.

Proiectul *Colorful Diversity in Powerful Unity – Yesterday, Today, Tomorrow,* deşi se afla în primul său an de derulare, a fost prezentat şi în cadrul universităţilor locale ca formă de comunicare eficientă, diversă şi fructuoasă între şcoli. Au urmat şi alte activităţi: desenarea unor felicitări de sărbători, un concurs de fotografie şi pictură cu titlul *Locuri europene – ieri, astăzi, mâine*, schimb de reţete culinare (fastfood şi slowfood).

O altă întâlnire pe skype a avut ca temă jocurile preferate ale copiilor şi crearea unui joc nou, al proiectului, la care să participe toţi partenerii. A urmat apoi librăria europeană,

schimb de manuale şcolare între ţări, la biblioteca şcolii noastre putând fi consultate aceste materiale de către oricine este doritor.

Istoria ne-a unit şi ne uneşte, de aceea ne-am gîndit că un album foto intitulat *Colorful History in Europe* nu ar putea decât să ne dezvăluie cât mai multe lucruri despre evenimente pe care poate le-am uitat, dar care ar trebui ştiute şi reţinute. În cadrul proiectului am marcat de fiecare dată Ziua Europei prin activităţi diverse, antrenante, a fost realizat şi un ziar on-line în care au fost consemnate cele mai importante activităţi derulate în proiect, dar şi informări despre viaţa şcolară din ţările partenere.

Acest proiect a rămas pentru noi toţi cei implicaţi în derularea lui, dar şi pentru cadrele didactice care au putut cunoaşte activităţile noastre prin diseminările făcute, un real succes un exemplu de bună practică, de ceea ce o veritabilă comunicare interculturală poate face pentru dezvoltarea noastră profesională şi umană.

Bibliografie:

Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea De Ştiinţe Politice, Administrative şi ale Comunicării, *Comunicarea Interculturală*, Cluj-Napoca, 2014.

Rezumat

Proiectele educative care s-au putut derula în cadrul programelor Comenius au reprezentat o şansă unică de deschidere culturală pentru atât de multe şcoli din ţara noastră, pentru cunoaşterea altor sisteme de învăţământ, pentru familiarizarea cadrelor didactice din România în legătură cu ceea ce înseamnă un sistem educaţional descentralizat şi un învăţământ modern centrat pe elev şi pe cerinţele sale, ţinându-se cont şi de nevoia inserţiei sale sociale la finalul şcolarităţii.

În Şcoala Gimnazială *Alecu Russo* din Iaşi s-a derulat, între anii şcolari 2013-2015, un amplu proiect Comenius în parteneriat cu alte 10 unităţi şcolare din Spania, Finlanda, Polonia, Germania (două şcoli), Turcia, Irlanda, Slovenia şi Grecia. Titlul proiectului a fost unul generos: *Colorful Diversity in Powerful Unity – Yesterday, Today, Tomorrow*. A fost o şansă unică pentru cadrele didactice din şcoala noastră de a se întâlni cu alţi colegi, de a discuta felul în care se lucrează în alte ţări, de a găsi soluţii pentru probleme comune şi de a învăţa atât de multe lucruri despre tradiţiile culturale, mai noi sau mai vechi, din alte spaţii geografice. Nu doar cadrele didactice, ci şi copiii din unităţile şcolare partenere au intrat în contact cu partenerii proiectului şi au lucrat împreună, împărtăşind impresii, schimbând opinii şi învăţând cât mai multe unii de la alţii.

Summary

Educational projects that could be carried out within the Comenius programs were a unique opportunity for cultural opening for so many schools in our country, for acquainting with other education systems, for familiarizing teachers in Romania with what means a decentralized education system and a modern student-centered education and its requirements, also taking into account the need for its social inclusion at the end of schooling.

At the *Alecu Russo* Secondary School in Iasi, a large Comenius project was carried out in partnership with 10 other school units from Spain, Finland, Poland, Germany (two schools), Turkey, Ireland, Slovenia and Greece, between the school years 2013-2015. The title of the project was a generous one: *Colorful Diversity in Powerful Unity - Yesterday, Today, Tomorrow*. It was a unique opportunity for the teachers in our school to meet other colleagues, to discuss how they work in other countries, to find solutions to common problems and to learn so much about cultural traditions, newer or older, from other geographic locations. Not only teachers, but also children in partner schools, have come into contact with project partners and have worked together, sharing impressions, exchanging views and learning as much as possible from each other.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – O PROVOCARE ȘI O NECESITATE

Profesor pentru învățământ primar: Maria-Lăcrimioara Zbranca
Școala Gimnazială „T. V. Ștefanelli”
Câmpulung Moldovenesc, jud. Suceava

Educația incluzivă și diversitatea în sistemul educațional reprezintă abordări esențiale pentru a ne asigura că toți elevii, indiferent de diferențele lor, beneficiază de oportunități egale în procesul de învățare. Acest concept se referă la adaptarea mediului școlar pentru a încuraja participarea activă a tuturor elevilor, inclusiv a celor cu nevoi speciale sau care fac parte din grupuri marginalizate.

Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil. Tipul dizabilității, atitudinea cadrelor didactice, a copiilor, implicarea familiei sunt factori care influențează educația incluzivă.

Câteva aspecte importante ale educației incluzive ar fi următoarele:

1. Accesul la educație

Educația incluzivă se concentrează pe asigurarea accesului la educație pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor, de abilități, origine etnică, gen. Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.

2. Adaptarea Curriculumului

Curriculumul ar trebui să fie flexibil și să permită adaptarea pentru a răspunde la nevoile diferite ale elevilor. Astfel, se pot oferi suporturi suplimentare sau se pot utiliza metode de predare variate pentru a încuraja înțelegerea și participarea tuturor elevilor.

3. Suport pentru diversitate culturală și lingvistică

Promovarea diversității culturale și lingvistice în curriculum și materialele didactice poate contribui la crearea unui mediu educațional mai incluziv. Elevii ar trebui să se simtă reprezentați și să aibă posibilitatea să își împărtășească experiențele culturale. Formare cadrelor didactice

Formarea cadrelor didactice în domeniul educației incluzive este crucială. Aceasta ar trebui să includă abilități de gestionare a diversității și strategii eficiente pentru a susține toți elevii implicați în învățare.

4. Parteneriate cu părinții și comunitatea

Implicarea părinților și a comunității în procesul educațional poate contribui la crearea unui sistem de sprijin mai extins pentru elevi. Comunicarea deschisă și colaborarea între școală, părinți și comunitate pot avea un impact semnificativ asupra copiilor.

5. Suport pentru elevii cu dizabilități

Educația incluzivă acordă o atenție specială elevilor cu dizabilități, oferindu-le resurse și suporturi adaptate nevoilor lor. Aceasta poate include tehnologii de asistență, adaptări ale mediului fizic și strategii personalizate de învățare. Integrarea unui copil cu CES în învățământul de masă depinde de familia acestuia. Mulți părinți refuză să accepte că proprii lor copii ar avea probleme. Pentru a-i determina să conștientizeze deficiențele pe care le are copilul, cadrele didactice pot apela la consilierul școlar. Colaborarea familiei cu echipa de caz este necesară.

6. Promovarea incluziunii sociale

În cadrul educației incluzive, se pune un accent deosebit pe promovarea incluziunii sociale. Elevii sunt încurajați să interacționeze, să colaboreze și să învețe unii de la alții, contribuind astfel la dezvoltarea abilităților sociale și la reducerea prejudecăților. Beneficiind de servicii de sprijin corespunzătoare în cadrul școlii unde sunt integrați, persoanele deficiente au posibilitatea de a ajunge la niveluri funcționale fizice, psihice și sociale care le pot schimba viața, le pot da un mai mare grad de independență. Totodată, copiii tipici vor învăța ce înseamnă toleranța, acceptarea, întrajutorarea, vor deveni mai buni.

Provocări în implementarea educației incluzive

- Lipsa resurselor

Unele școli se confruntă cu lipsa resurselor financiare, umane și materiale pentru a implementa eficient practici incluzive.

- Rezistența la schimbare

Există uneori rezistență la schimbare din partea unor cadre didactice, părinți sau administratori școlari care pot percepe educația incluzivă ca fiind dificilă sau ineficientă.

- Stigmatizarea și discriminarea

Elevii cu nevoi educaționale speciale pot fi adesea stigmatizați sau discriminați într-un mediu școlar tradițional, ceea ce poate constitui o barieră în calea incluziunii lor efective.

- Adaptarea programelor școlare

Unele programe de studiu pot necesita adaptări pentru a se potrivi nevoilor diverse ale elevilor, ceea ce poate reprezenta o provocare în implementarea educației incluzive.

Educația incluzivă și diversitatea reprezintă valori esențiale în societatea contemporană, iar implementarea acestor principii în sistemul educațional poate contribui la formarea unei societăți mai deschise, echitabile și integrate.

Educația incluzivă nu este doar despre integrarea elevilor cu nevoi speciale în școală, ci și despre crearea unui mediu în care toți elevii se simt acceptați, valorizați și încurajați să-și atingă potențialul maxim. Aceasta presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților, a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Aceasta este promovată prin documente naționale de politică educațională care promovează o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate etc..

Bibliografie:

Alois Gherguț - *Psihopedagogia Persoanelor cu Cerințe Speciale – Strategii diferențiate și incluzive în educație, Științele educației Ediția a-II-a revăzută și adăugată*, Editura Polirom, Iași, 2006

https://iteach.ro/experientedidactice/educatia-incluziva-o-necesitate-si-o-provocare